

DEUTSCHE SCHULE ATHEN
DÖRPFELD-GYMNASIUM
ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

DEUTSCHE SCHULE ATHEN
DÖRPFELD-GYMNASIUM
ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

DOKUMENTATION
1981 1986

IMPRESSUM

HERAUSGEBER • ΕΚΔΟΤΗΣ

REDAKTION • ΣΥΝΤΑΞΗ

Chefredakteur • Αρχισυντάκτης
Griechische Texte • Ελληνικά κείμενα
Schulvorstand • Αντιπρόσωπος Διοικητικού Συμβουλίου
Schulleitung • Διεύθυνση Σχολείου

LAYOUT UND GESTALTUNG • LAYOUT ΚΑΙ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ
FOTOS UND FOTOGRAFISCHE ARBEITEN •
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

STATISTIK • ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ

FINANZIELLE ABWICKLUNG • ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ
COPYRIGHT © 1986

Lithos, Druck, buchbinderische Arbeiten • Βιβλιοδεσία

ÜBERSETZUNGEN • ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

KORREKTUR • ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

REDAKTIONSSCHLUSS • ΤΕΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Παρά τη φροντισμένη επεξεργασία δεν αποκλείεται να παρατηρηθούν στο πολύπτυχο και δύσκολο έργο των κειμένων, λάθη και μερικές παρανοήσεις στις μεταφράσεις.

Deutsche Schule Athen
Γερμανική Σχολή Αθηνών

Dr. Hermann Caspary
Rhea Mylona, Eleni Zacharof
Vera Sficas

Nikolaos Assonitis, Erhard Kießling, Idomenevs Papadakis, Kurt Roeske, Dieter Selting
Wolfgang Rottenkolber

Monika Issaiadis (Leiterin) und die Fotoarbeitsgemeinschaft: Aristotelis Anastassiadis, Klasse 12A, Philip Ramzi Debbas, Klasse 13, Stelios Frangis, Klasse 9D, Nadim Helaihel, Klasse 13, Nikolaos Issaiadis, Klasse 12, Georgios Karydakakis, Klasse 12A, Ioannis Konstas, Klasse 12A, Wolfgang Müller, Klasse 11D, Eleni Papadopoulou, Klasse 12B, Alexander Reiß, Klasse 13, Eleftheria Sapoutzi, Klasse 9C, Jessica Schenk, Klasse 10, Christoph Tyropolis, Klasse 11D, Alexandra Voudouri, Klasse 9B

Ferner:

Helmut Benesch, Dr. Martin Kölle, Dr. Bernhard Robel, Wolfgang Rottenkolber, Walter Schenk, Peter Scholz
Herbert Zender

Marina Tsaona

Deutsche Schule Athen

Stephanos Karydakakis S.A.

Hauptsächlich Schüler der griechischen Abteilung

Lila Assoniti, Vera Margas-Louis, Marita Rinne, Anna Vervenioti
31.01.1986

Trotz aller Sorgfalt kann nicht ausgeschlossen werden, daß bei der Vielfalt und Schwierigkeit der Texte Fehler und Sinnentstellungen bei den Übersetzungen aufgetreten sind.

INHALTSÜBERSICHT ● ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

GRUSSWORTE ● ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

9	Απόστολος Κακλαμάνης	Χαιρετισμός του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
(Grüßworte des Ministers für nationale Erziehung und religiöse Angelegenheiten, Apostolos Kaklamanis)
10	Rüdiger von Pachelbel	Grüßworte des Botschafters der Bundesrepublik Deutschland in Griechenland (Χαιρετισμός του Πρέσβη της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Ελλάδα)
11	Peter Trautschold	Grüßworte des Vorsitzenden des Vorstandes des Deutschen Schulvereins Athen (Χαιρετισμός του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της Γερμανικής Σχολής Αθηνών)

EINFÜHRUNG ● ΕΙΣΑΓΩΓΗ

14	Kurt Roeske	Vorwort des Leiters der Deutschen Schule Athen (Πρόλογος του Διευθυντή της Γερμανικής Σχολής Αθηνών)
25	Δρ. Γεώργιος Δημητράκος	O Wilhelm Dörpfeld και η Γερμανική Σχολή Αθηνών (Wilhelm Dörpfeld und die Deutsche Schule Athen, Dr. Georgios Dimitrakos)

AUFBAU DER SCHULE ● ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

33	Th. Schickle, W. Rottenkolber	Übersicht (Πίνακας)
34	Lothar Bering	Sprachkurse V1 (Προπαρασκευαστικά τμήματα πρώτου χρόνου)
35	Detlef Butsch	Sprachkurse V2 (Προπαρασκευαστικά τμήματα δεύτερου χρόνου)
36	Νικόλαος Ασωνίτης	Γυμνάσιο (Gymnasium, Nikolaos Assonitis)
37	Ιδομενεύς Παπαδάκης	Λύκειο (Lykeion, Idomeneus Papadakis)
39	Ι. Παπαδάκης, Ν. Βασιλείου	Επιδόσεις των τελειοφοίτων του Λυκείου της Γ.Σ.Α. - Εισαγωγή στα Α.Ε.Ι.
(Erfolg der griechischen Abiturienten bei den zentralen Hochschulzulassungsprüfungen, I. Papadakis, N. Vassiliou)
41	Dieter Selting	Kindergarten, Grundschule (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό)
43	Gerlinde Nafliotis	Beobachtungsstufe (Η βαθμίδα σχολικής κατεύθυνσης)
44	Gabriele Patsiopoulos	Realschule (Πρακτικό Σχολείο)
45	Ute Schmidt	Betriebspraktikum (Επαγγελματική πρακτική εξάσκηση)
46	Herbert Hühn	Neugestaltete gymnasiale Oberstufe (Αναδιοργανωμένη Γυμνασιακή Ανώτερη Βαθμίδα Εκπαίδευσης)
49	Anni Mitziviris	Sprachkurse. Grund- und Mittelstufenkurse (Φροντιστηριακά μαθήματα γερμανικής γλώσσας)

FÄCHER UND IHRE INHALTE ● ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥΣ

52	E. Kießling, W. Rottenkolber	Übersichten (Πίνακες)
55	Dieter Selting	Kindergarten (Νηπιαγωγείο)
56	Dieter Selting	Grundschule (Δημοτικό)

SPRACHLICH—MUSISCHES AUFGABENFELD ● ΓΛΩΣΣΙΚΟΣ ΚΑΙ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ

64	Dr. Hermann Caspary	Deutsch als Muttersprache (Τα Γερμανικά σαν μητρική γλώσσα)
66	Peter Scholz	Deutsch als Fremdsprache (Τα Γερμανικά σαν ξένη γλώσσα)
67	Ελένη Ζαχάρωφ	Τα Νέα Ελληνικά σαν μητρική γλώσσα (Neugriechisch als Muttersprache, Eleni Zacharof)

69	Νικόλαος Ασωνίτης	Τα Αρχαία Ελληνικά στο Γυμνάσιο (Altgriechisch im Gymnasium, Nikolaos Assonitis)
70	Ιωάννης Δανιήλ	Τα Αρχαία Ελληνικά στο Λύκειο (Altgriechisch im Lykeion, Ioannis Daniil)
72	Kurt Roeske	Altgriechisch in der deutschen Abteilung (Τα Αρχαία Ελληνικά στο Γερμανικό Τμήμα)
73	Δ. Καρβελά-Παπασταύρου, Α. Μειντάνη-Ροχόντζη	Τα Νέα Ελληνικά σαν ξένη γλώσσα (Neugriechisch als Fremdsprache, D. Karvela-Papastavrou, A. Meidani-Rochontzi)
74	Dr. Manfred Bornau	Englisch (Αγγλικά)
77	Dr. Dieter Motzkus	Latein (Λατινικά)
80	Hartwig Orth	Französisch (Γαλλικά)
83	Wolfgang Rottenkolber	Kunsterziehung in der Deutschen Oberstufe (Το μάθημα της Καλλιτεχνικής Αγωγής στην Ανώτερη Βαθμίδα του Γερμανικού Γυμνασίου)
88	Dorothea Batikas	Kunsterziehung in der deutschen und griechischen Abteilung (Το μάθημα της Καλλιτεχνικής Αγωγής στο Γερμανικό και στο Ελληνικό Τμήμα)
89	Hubert Marte	Musik (Μουσική)

MATHEMATISCH-NATURWISSENSCHAFTLICHES AUFGABENFELD ●

ΦΥΣΙΚΟΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ

92	Roland Geiger	Mathematik (Μαθηματικά)
94	Otto Blay	Physik (Φυσική)
96	Walter Schenk	Chemie (Χημεία)
98	Wolfgang Funk, D. Alivertis, Klasse 12	Biologie (Βιολογία)

GESELLSCHAFTSWISSENSCHAFTLICHES AUFGABENFELD ● ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟ-

ΓΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ

100	Δρ. Γεώργιος Μουστάκης	Θρησκευτικά Ορθόδοξου Δόγματος (Orthodoxe Religionstheorie, Dr. Georgios Moustakis)
101	Hubert Wilschowitz	Katholische Religionslehre (Θρησκευτικά Καθολικού Δόγματος)
102	Hans-Wolfgang Jokisch	Evangelische Religionslehre (Θρησκευτικά Ευαγγελικού Δόγματος)
104	Dr. Manfred Bornau	Ethik (Ηθική)
105	Herbert Michel	Geschichte/Sozialkunde (Ιστορία/Κοινωνική Αγωγή)
107	Ιωάννης Μυλωνάς	Η παιδευτική αξία του μαθήματος της Ιστορίας στο Λύκειο (Geschichte im Lykeion, Ioannis Mylonas)
109	Ιδομενεύς Παπαδάκης	Πολιτική Παιδεία στο Λύκειο (Sozialkunde im Lykeion, Idomeneus Papadakis)
112	Νικόλαος Βασιλείου	Πολιτική Οικονομία (Wirtschaftskunde, Nikolaos Vassiliou)
113	Νικόλαος Κατσένης	Φιλοσοφία (Philosophie, Nikolaos Katsenis)
114	Ελένη Ζαχάρωφ	Ψυχολογία (Psychologie, Eleni Zacharof)
115	Frank Rak	Erdkunde (Γεωγραφία)
116	Ιωάννης Ποντικός	Γεωγραφία (Erdkunde, Ioannis Pontikos)
117	Νικόλαος Βασιλείου	Κοσμογραφία (Kosmographie, Nikolaos Vassiliou)
118	Αγγελική Παρασκευοπούλου	Οικιακή Οικονομία (Hauswirtschaftslehre, Angeliki Paraskevopoulou)
119	Ιωάννης Ποντικός	Επαγγελματικός Προσανατολισμός (Berufsorientierung, Ioannis Pontikos)

WEITERE FÄCHER ● ΛΟΙΠΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

121	Hanspeter Hermann	Sport (Φυσική Αγωγή)
124	Hildegard Kouleris	Maschinenschreiben (Το μάθημα της γραφομηχανής)

ARBEITSGEMEINSCHAFTEN UND AKTIVITÄTEN ● ΟΜΙΛΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

126	Dr. Folkert Fiebig	Regionalwettbewerb "Jugend musiziert" (Περιφερειακός διαγωνισμός «Τα νιάτα κάνουν μουσική»)
128	Hubert Marte	Schulorchester (Σχολική ορχήστρα)
130	Karen Buchholz, Klasse 10 D, 1983/84	Römische Betrachtungen. Ein Gastkonzert in Rom (Εικόνες από τη Ρώμη. Η ορχήστρα μας στη Ρώμη)
131	Στέλιος Παπαπέτρου	Έργα και ημέρες του ελληνόγλωσσου Θεατρικού Ομίλου (Werke und Tage der griechischsprachigen Theatergruppe, Stelios Papapetrou)
135	Wilhelm Reuther	Deutschsprachige Theatergruppen 1980 bis 1984 (Γερμανόγλωσσοι Θεατρικοί Όμιλοι 1980 ως 1984)
138	Ina Grapengeter, Kl. 12 Wolfgang Rottenkolber	Deutschsprachige Theatergruppe 1984/85 (Γερμανόγλωσσοι Θεατρικός Όμιλος 1984/85)
141	Ελένη Τερζάκη-Ηλιοπούλου	Ελληνικοί εθνικοί χοροί (Griechische Volkstänze, Eleni Tersaki-Iliopoulou)
142	Χριστίνα Αυδή, Τάξη 12Α	Μια τελείως διαφορετική εμπειρία INTERGYM 1985 (EINE ganz andere Erfahrung: INTERGYM 1985, Christina Avdis, Klasse 12A)
143	Hanspeter Hermann	Sport (Αθλητισμός)
145	Gerhard Hilbrecht	Segeln (Ιστιοπλοΐα)
146	Hanspeter Hermann	Sportbegegnungen (Αθλητικές συναντήσεις)
148	Walter Schenk	Chemie (Χημεία)
150	Otto Blay	Computer (Ηλεκτρονικός Υπολογιστής)
151	Ingeborg Stathakopoulou	Werken (Χειροτεχνία)

KULTURELLE VERANSTALTUNGEN • ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

154		Kulturelle Abendveranstaltungen 1985 (Πολιτιστικές βραδινές εκδηλώσεις)
156	Dominik Ingendaay, Klasse 4A, 1983/84	Eine Jugendbuchautorin liest - Kyra Sinos, (Η συγγραφέας παιδικών βιβλίων Κύρα Σίνου διαβάζει από τα έργα της)
156	Sabine Markis, Klasse 11	Impressionen einer Dichterlesung - Peter Bichsel, (Ο Peter Bichsel διαβάζει Peter Bichsel)
157	Δημήτρης Τσουκαλάς, απόφοιτος 1985	Συνάντηση με το συγγραφέα Αντώνη Σαμαράκη (Begegnung mit dem Schriftsteller Antonis Samarakis, Dimitrios Tsoukalas, Abitur 1984/85)

UNSERE SCHULE • Η ΣΧΟΛΗ ΜΑΣ

160	Ρέα Αργυριάδου-Μυλωνά	Ο ρόλος του σχολείου συνάντησης (Rolle der Begegnungsschule, Rhea Argyriadou-Mylonas)
161	Ιπποκράτης Μυλωνάς, απόφοιτος 1984	Η Γερμανική Σχολή Αθηνών σαν σχολείο συνάντησης (Deutsche Schule Athen als Begegnungsschule, Ippokratlis Mylonas, Abitur 1983/84)
162	Α. Τριανταφυλλοπούλου, Τάξη 7B	Ένας μήνας στον Παράδεισο (Ein Monat im Paradies, Alexandra Triantafyllopoulou, Klasse 7B)
163	Τάξη 8C, Δρ. Λάγκενφας- Βουδούρογλου	Το σχολείο μας (Unsere Schule, Klasse 8C, Dr. Langenfaß-Vuduroglou)
165	Ειρήνη Αχουζαρίδη, Τάξη 12C	Πώς θα γνωριστούμε καλύτερα μεταξύ μας (Wie lernen wir uns besser kennen, Irini Achousaridi, Klasse 12C)
166	Dr. H. Caspary, E. Zacharof	Γιατί είμαι μαθητής ή μαθήτρια της Γ.Σ.Α.; Τάξεις Γ' Γυμνασίου, Β' και Γ' Λυκείου (Warum bin ich an der Deutschen Schule, Klassen 9, 11 und 12 der griechischen Abteilung)
168	Α.Γ. Αναστασιάδης, Τάξη 12Α	Οι απαιτήσεις του Λυκείου (Anforderungen im Lykeion, Aristotelis-Georgios Anastasiadis, Klasse 12A)
169	J.R. Funck, Klasse 13	Geschichte einer Schülerzeitung (Η ιστορία μιας μαθητικής εφημερίδας)
171	Hubert Marte	Schulorchester und Kammerchor (Σχολική ορχήστρα και χορωδία δωματίου)
172	Herbert Michel	Deutsche Schule Athen - Ein Club Méditerranée (Η Γερμανική Σχολή Αθηνών - Ένα Club Méditerranée)

174	Claus-Dieter Fühmeyer	Schüleraustausch in Athen (Μαθητική ανταλλαγή στην Αθήνα)
176	Δ. Καρβελά-Παπασταύρου, Α. Μείντάνη-Ροχόντζη	Μαθητικές ανταλλαγές με γερμανικά σχολεία (Schüleraustausch mit deutschen Schulen, D. Karvela-Papastavrou, A. Meidani-Rochontzi)
179	H. Psomopoulou, I. Vasos	Treffpunkt Schülerbibliothek (Η μαθητική βιβλιοθήκη - τόπος συνάντησης)
182	Ιωάννης Δανιήλ, I. Vasos	Η βιβλιοθήκη καθηγητών (Lehrerbibliothek, Ioannis Danilil, Irene Vasos)
183	Peter Scholz	Video (βίντεο)
184	Christa Kolbe-Geipert	Berufsberatung (Επαγγελματικός Προσανατολισμός)
186	Dr. E. Pfaff-Georgiopolou	Schulärztlicher Dienst (Σχολιατρική Υπηρεσία)
187	Erhard Kießling	Stundenplan mit dem Computer (Το ωρολόγιο πρόγραμμα από ηλεκτρονικό υπολογιστή)
189	Marina Tsakona	Schulverwaltung (Διοικητική Υπηρεσία του σχολείου)
190	Hans Martin Keim	Baumaßnahmen (Οικοδομικές εργασίες)

SCHULVORSTAND UND MITVERANTWORTLICHE GREMIEN • ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΥΝΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

193	Vera Sficas	Schulvorstand (Διοικητικό Συμβούλιο)
194	Hermann Senkowsky	Deutscher Elternbeirat (Συμβούλιο Γονέων Γερμανικού Τμήματος)
195	Δρ. Κ. Γεωργακόπουλος	Σύλλογος Γονέων Ελληνικού Τμήματος (Griechischer Elternverein, Dr. Konstantinos Georgakopoulos)
197	E. Brakhan-S., D. Butsch	Vertrauensrat der Lehrer (Συμβούλιο των γερμανών καθηγητών)
198	Benjamin Schmidt, Kl. 11	Schülermitverwaltung der deutschen Abteilung (Η Μαθητική Κοινότητα του Γερμανικού Τμήματος)
199		Η Μαθητική Κοινότητα του Γυμνασίου, από το 15μελές συμβούλιο (Schülermitverwaltung Gymnasium, Beirat des Gymnasium)
200		Η Μαθητική Κοινότητα του Λυκείου, από το 15μελές συμβούλιο (Schülermitverwaltung Lykeion, Beirat des Lykeion)
201	Δήμητρα Καρβελά-Π.	Σύλλογος Αποφοίτων (Verein der Ehemaligen, Dimitra Karvela-Papastavrou)

ABENDKURSE • ΒΡΑΔΙΝΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

203	Kleine Volkshochschule (Μικρό Λαϊκό Πανεπιστήμιο)
-----	---

KLASSENFOTOS • ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΑΞΕΩΝ

204

ANHANG • ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

225	Bernhard Greve	Nachruf auf Maria di Lernia (Στη μνήμη Μαρίας ντι Λέρνια)
-----	----------------	---

STATISTIK • ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

230	Margrit Frangis, Getraude Michou, Ursula Schmidt, Hermann Senkowsky, Herbert Zender	Schülerzahlen - Schulvorstand - Direktoren - Deutsche Prüfungsbeauftragte - Elternbeirat - DAAD-Stipendiaten - Schulverwaltung - Dienstjubiläen - Lehrkräfte der Sprachkurse - Kollegium (Αριθμός μαθητών - Διοικητικό συμβούλιο - Διευθυντές - Γερμανοί Πρόεδροι επιτροπών εξετάσεων - Συμβούλιο γονέων - Υπότροφοι της DAAD - Διοικητικό προσωπικό της Σχολής - Επέτειοι - Διδακτικό προσωπικό των γλωσσικών τμημάτων - Σύλλογος διδασκόντων)
-----	---	---

REKLAME - SPENDER • ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ - ΟΝΟΜΑΤΑ ΔΩΡΗΤΩΝ

GRUSSWORTE

Apostolos Kaklamanis
Minister für nationale Erziehung und religiöse Angelegenheiten
übersetzt von Jorgo Theofilidis
Botschaft der Bundesrepublik Deutschland in Griechenland

Sehr geehrter Herr Direktor,
gerne entspreche ich Ihrer Bitte, für die Dokumentation Ihrer Schule, welche in Kürze herausgegeben werden soll, die Position des Erziehungsministeriums gegenüber der Schule und Ihrer Aufgabe im Rahmen des griechischen Erziehungssystems darzulegen. Ich betrachte diese Information als nützlich sowohl für die Schüler und ihre Eltern als auch für die Freunde Ihrer Schule.

Als eine Institution, die im Griechisch-Deutschen Kulturabkommen von 1956 vorgesehen ist, dient die Deutsche Schule Athen in Griechenland den Zielen dieses Abkommens, d.h. der Verbreitung der Sprache und der Kultur des einen Landes im anderen und auf diesem Wege der Förderung der Freundschaft und der Zusammenarbeit zwischen beiden Völkern. Die Deutsche Schule Athen dient in untadeliger Art und Weise und erfolgreich dieser Aufgabe durch systematische Erziehungsarbeit, kulturelle Veranstaltungen und eine Vielfalt anderer kultureller Aktivitäten ihrer beiden Abteilungen, der griechischen und der deutschen. In der deutschen Abteilung wird jungen Deutschen und anderen ausländischen Kindern auch die griechische Sprache und die griechische Kultur vermittelt, während die griechische Abteilung aus 2 griechischen Schuleinheiten, Gymnasien und Lykeion, besteht.

Das griechische Gymnasium und das Lykeion, in das griechische Erziehungssystem eingebettet, wirken im Rahmen der für das private Schulwesen geltenden griechischen Gesetzgebung. Beide wenden das griechische analytische Programm an und unterliegen der Aufsicht der zuständigen Dienststellen des Erziehungsministeriums. Der Unterschied liegt darin, daß der Unterricht bis zu einem gewissen Grad doppelsprachig erfolgt, daß die Schüler intensiv die deutsche Sprache erlernen und in bestimmten Fächern sie auch als Unterrichtssprache benutzen.

Der Vorteil für die Kinder, die diese Schulen benutzen, liegt darin, daß sie das besonders wichtige Mittel einer sehr nützlichen modernen europäischen Sprache erfolgreich erlernen und darüber hinaus auch die Möglichkeit erwerben, - soweit sie dazu befähigt sind - weitere Hochschulstudien sowohl in Griechenland als auch in Deutschland (bzw. Österreich) zu absolvieren.

Sowohl die jungen Deutschen der deutschen Abteilung als auch die jungen Griechen der griechischen Abteilung lernen, ohne daß sie dabei das Geringste in der Pflege der eigenen nationalen Sprache und kulturellen Identität verlieren, die Sprache des anderen Landes und schaffen damit Bande der Begegnung, des Verständnisses, der Wertschätzung und der Freundschaft mit diesem Land.

Bei dieser Gelegenheit möchte ich hinzufügen, daß die griechische Abteilung der Deutschen Schule Athen in Bezug auf ihr Programm ein Erziehungsmodell realisiert, welches auch für die Kinder der griechischen Arbeitnehmer in Deutschland geeignet ist. In einigen Bundesländern der Bundesrepublik Deutschland werden Genehmigungen und Erleichterungen für die Organisation derartiger Schulen bzw. Klassen gewährt, während in anderen Bundesländern diese Form der Erziehung leider weiterhin eine bisher unerfüllte, dafür aber intensive Forderung der Elternschaften bleibt.

Wie aus dem Vorerwähnten ersichtlich ist, schenkt das Erziehungsministerium der Deutschen Schule Athen und deren Aufgabenbereich Vertrauen und große Wertschätzung und gewährt ihr jede zulässige Erleichterung.

Ich wünsche sowohl Ihnen als auch den Schülern und dem Lehrpersonal Ihrer Schule weiterhin vollen Erfolg.

gez.
Apostolos Kaklamanis

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
κυρίου Αποστόλου Κακλαμάνη

Αξιότιμες κ. Διευθυντή,
Ευχαριστώ ανταποκρίνομαι στην παράκλησή σας να εκφράσω δια του υπό έκδοση αναμνηστικού τεύχους της Σχολής σας τη θέση του Υπουργείου Παιδείας απέναντι σ' αυτήν και το έργο της μέσα στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, θεωρώντας την πληροφόρηση αυτή χρήσιμη, τόσο για τους μαθητές και τους γονείς τους, όσο και για τους φίλους της Σχολής σας.

Ως ίδρυμα που προβλέπεται από την Ελληνογερμανική μορφωτική συμφωνία του 1956, η Γερμανική Σχολή Αθηνών υπηρετεί στην Ελλάδα τους σκοπούς της συμφωνίας αυτής, που είναι η διάδοση της γλώσσας και του πολιτισμού καθεμιάς από τις δύο χώρες στην άλλη και κατ' επέκταση η προαγωγή της φιλίας και συνεργασίας των δύο λαών.

Η Γερμανική Σχολή Αθηνών υπηρετεί την αποστολή αυτή άψογα και αποδοτικά, με έργο συστηματικά εκπαιδευτικό, με πολιτιστικές εκδηλώσεις και με μια ποικιλία άλλων αξιόλογων μορφωτικών δραστηριοτήτων. Και με τα δύο τμήματά της, το ελληνικό και το γερμανικό. Στο γερμανικό τμήμα διδάσκει σε Γερμανόπουλα και άλλα ξένα παιδιά και την ελληνική γλώσσα και πολιτισμό, ενώ το ελληνικό της τμήμα συνιστά δύο πολύ αποδοτικές ελληνικές σχολικές μονάδες, το γυμνάσιο και το λύκειο.

Το ελληνικό γυμνάσιο και λύκειο, ενταγμένο στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα λειτουργούν σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία για την ιδιωτική εκπαίδευση. Εφαρμόζουν το ελληνικό επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα και εσοπεύονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας. Η διαφορά τους έγκειται στο ότι η διδασκαλία σ' αυτά είναι ως ένα βαθμό διγλώσση, στο ότι οι μαθητές διδάσκονται εντατικά τη γερμανική γλώσσα και σε ορισμένα μαθήματα τη χρησιμοποιούν και ως γλώσσα διδασκαλίας.

Το κέρδος για τα παιδιά που φοιτούν στα σχολεία αυτά είναι ότι αποκτούν αποτελεσματικά το πάρα πολύ σημαντικό εφόδιο της άρτιας εκμάθησης μιας πολύ χρήσιμης σύγχρονης ευρωπαϊκής γλώσσας και επιπλέον έχουν την ευχέρεια, τα ικανά απ' αυτά, να παρακολουθήσουν παραπέρα πανεπιστημιακές σπουδές, τόσο την Ελλάδα όσο και στη Γερμανία (ή Αυστρία).

Τόσο τα Γερμανόπουλα που παρακολουθούν το γερμανικό τμήμα, όσο και τα Ελληνόπουλα που παρακολουθούν το ελληνικό τμήμα, χωρίς να χάνουν τίποτε σε καλλιέργεια της εθνικής τους γλώσσας και πολιτιστικής ταυτότητας, μαθαίνουν τη γλώσσα της άλλης χώρας και αποκτούν ένα δεσμό γνωριμίας, κατανόησης, εκτίμησης και φιλίας με τη χώρα αυτή.

Με την ευκαιρία αυτή, επιθυμώ να προσθέσω ότι το ελληνικό τμήμα της Γερμανικής Σχολής Αθηνών αντιπροσωπεύει από άποψη προγράμματος ένα μοντέλο εκπαίδευσης κατάλληλο και για τα παιδιά των Ελλήνων εργαζομένων στη Γερμανία. Σε μερικές ομόσπονδες χώρες της Ο.Δ.Γ. παρέχεται ή άδεια και διευκολύνσεις για την οργάνωση τέτοιων σχολείων ή τάξεων, ενώ σε άλλες, δυστυχώς, η μορφή αυτή εκπαίδευσης παραμένει επίμονο αίτημα των γονέων ανικανοποίητο.

Όπως προκύπτει κι απ' αυτά που προεκτέθηκαν, το Υπουργείο Παιδείας περιβάλλει με εμπιστοσύνη και με μεγάλη εκτίμηση το έργο της Γερμανικής Σχολής Αθηνών και της παρέχει κάθε θεμιτή διευκόλυνση. Εύχομαι τόσο σε σας, όσο και στους μαθητές και το εκπαιδευτικό προσωπικό της Σχολής σας, πλήρη ευόδωση του έργου σας.

ΜΕ ΤΙΜΗ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ

GRUSSWORTE

Rüdiger von Pachelbel

Botschafter der Bundesrepublik Deutschland in Griechenland

Im weitgespannten Netz der Beziehungen zwischen Griechenland und der Bundesrepublik Deutschland spielen die über Generationen gewachsenen und im Bewußtsein beider Völker tief verwurzelten kulturellen Bande eine hervorragende Rolle. Sie zu fördern, ist eine der wichtigen Aufgaben auch der Botschaft der Bundesrepublik Deutschland in Athen. Bei allen politischen Kräften in der Bundesrepublik Deutschland besteht Einigkeit darüber, daß die auswärtigen Kulturbeziehungen von dem Prinzip des Austausches, der Begegnung und der Zusammenarbeit mit dem Gastland beherrscht sein sollen.

In diesem Geflecht der Beziehungen stellt die Deutsche Schule Athen einen Eckpfeiler dar. Die deutsche kulturelle Präsenz in der Hauptstadt Griechenlands wird auch vom Goethe-Institut unterstrichen. Beide bemühen sich mit viel Erfolg um die Verbreitung der deutschen Sprache. Auf eine lange erfolgreiche Tätigkeit und stolze Tradition kann auch das Deutsche Archäologische Institut in Athen zurückblicken. Diese Institutionen ebenso wie die Lehrkräfte, die an die Germanistischen Abteilungen der Universitäten Athen und Thessaloniki entsandt sind, pflegen die Zusammenarbeit mit den Menschen und Behörden des Gastlandes und tragen damit zur Verständigung zwischen den beiden Völkern bei. Die Deutsche Schule Athen zählt - ebenso wie die von Thessaloniki - zu den Begegnungsschulen, die von der Bundesrepublik Deutschland in weiten Teilen der Welt eingerichtet worden sind. An der Athener Schule, dem Dörfeld-Gymnasium, wird eines von zwei denkbaren Modellen der Begegnungsschule praktiziert, denn der Unterricht in der griechischen und deutschen Abteilung wird weitgehend getrennt erteilt. Außer Deutschen und Griechen, Österreichern und Schweizern befinden sich noch 12 andere Nationalitäten an dieser Schule. Die Kinder haben also die beste Gelegenheit, sich in Kameradschaft mit einer fremden Mentalität und Kultur auseinanderzusetzen und dabei die notwendige Toleranz zu üben.

Die Schule leistet für die griechischen Schüler einen besonderen Dienst, indem sie einen doppelten Abschluß bietet, der sowohl in Griechenland als auch in Deutschland den Zugang zu den Universitäten ermöglicht. Er wird auch erfahrungsgemäß in erfreulichem Umfang wahrgenommen. So hat der Erfolg der Deutschen Schule als zweigliedriger Begegnungsschule dazu geführt, daß die griechische Regierung die Deutsche Schule als ein Modell für ihre schulische Kooperation mit anderen Staaten genommen hat.

An deutschen Universitäten, an denen eine eindrucksvolle Zahl von Lehrstühlen in den verschiedenen Fachbereichen von prominenten griechischen Akademikern besetzt sind, studieren z. Zt. ca. 5.500 Griechen. Für viele von diesen hat die Deutsche Schule Athen die sprachlichen und geistigen Voraussetzungen nicht nur für ihren erfolgreichen akademischen Weg in Deutschland, sondern auch für ihre spätere berufliche Tätigkeit nach Rückkehr in ihre griechische Heimat geschaffen.

Das gilt ebenso für die jetzigen Schüler, insbesondere des griechischen Zweigs der Deutschen Schule. Als Absolventen werden sie die besten Chancen haben, hier im Lande in einem der Berufe mit Deutschland-bezug tätig zu werden.

Wegen der intensiven Handelsbeziehungen zwischen beiden Ländern - die Bundesrepublik ist ja bekanntlich der bei weitem größte Handelspartner Griechenlands - können sie z. B. in einem Importunternehmen arbeiten oder in einer der zahlreichen hiesigen deutschen Industrieniederlassungen. Bei über 1 Million deutscher Touristen im Jahr bietet auch die Tourismusbranche ein weites Betätigungsfeld.

Die griechischen Abteilungen beider Deutschen Schulen haben zunehmend auch die Funktion übernommen, Kinder von griechischen Rückwanderern aus der Bundesrepublik Deutschland wegen der mitge-

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

του Πρέσβη της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Ελλάδα κυρίου Rüdiger von Pachelbel.

Μετάφραση: Γιώργος Θεοφυλίδης, Πρεσβεία της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Ελλάδα.

Στο ευρύ φάσμα των σχέσεων μεταξύ της Ελλάδας και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας παίζουν εξέχοντα ρόλο οι πολιτιστικοί δεσμοί που αναπτύχθηκαν από γενεές και ριζώθηκαν στη συνείδηση των δύο λαών. Η προώθηση των δεσμών αυτών αποτελεί μια από τις σημαντικές αποστολές και της Πρεσβείας της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Αθήνα.

Όλες οι πολιτικές δυνάμεις στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας συμφωνούν ότι οι εξωτερικές μορφωτικές σχέσεις πρέπει να διαπνέονται από την αρχή της ανταλλαγής, της επικοινωνίας και της συνεργασίας με τη φιλοξενούσα χώρα.

Μέσα στο σύμπλεγμα αυτό των σχέσεων η Γερμανική Σχολή Αθηνών αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο. Η γερμανική πολιτιστική παρουσία στην πρωτεύουσα της Ελλάδας υπογραμμίζεται και από το Ινστιτούτο ΓΚΑΙΤΕ. Και τα δύο ιδρύματα καταβάλλουν με επιτυχία προσπάθειες για τη διάδοση της γερμανικής γλώσσας. Και το Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο Αθηνών έχει στο ενεργητικό του μακρά επιτυχή δραστηριότητα και υπερήφανη παράδοση. Τα ιδρύματα αυτά, όπως και το διδακτικό προσωπικό που έχει αποσπαστεί στα Τμήματα Γερμανικής Φιλολογίας των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης καλλιεργούν τη συνεργασία με τους ανθρώπους και τις αρχές της φιλοξενούσας χώρας και συμβάλλουν έτσι στην κατανόηση μεταξύ των δύο λαών.

Η Γερμανική Σχολή Αθηνών ανήκει, όπως κι αυτή της Θεσσαλονίκης, στις σχολές επικοινωνίας που έχουν ιδρυθεί από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας σε πολλά και μακρινά μέρη του κόσμου. Στη σχολή των Αθηνών, το Γυμνάσιο Νταϊρφελντ, εφαρμόζεται ένα από τα δύο δυνατά πρότυπα της σχολής επικοινωνίας, διότι η διδασκαλία στο ελληνικό και το γερμανικό τμήμα γίνεται ως επί το πλείστον χωριστά. Εκτός από Γερμανόπαιδα και Ελληνόπουλα, παιδιά Αυστριακών και Ελβετών φοιτούν στη σχολή αυτή και μαθητές άλλων 12 εθνικοτήτων. Έτσι τα παιδιά έχουν την καλύτερη ευκαιρία να εξοικειωθούν με μια ξένη νοοτροπία και έναν ξένο πολιτισμό μέσα σε πνεύμα συναδελφικότητας και να ασκηθούν στην αναγκαία αμοιβαία αναγνώριση.

Η Σχολή παρέχει ειδική υπηρεσία στους Έλληνες μαθητές με το να προσφέρει δύο είδη πτυχίου που κάνουν δυνατή την είσοδο στα πανεπιστήμια τόσο της Ελλάδας όσο και της Γερμανίας. Όπως δείχνει η πείρα, γίνεται ευτυχώς σε μεγάλη κλίμακα χρήση από τη δυνατότητα αυτή.

Έτσι η επιτυχία της Γερμανικής Σχολής, σαν σχολής επικοινωνίας με δύο σκέλη, οδήγησε στο να πάρει η Ελληνική Κυβέρνηση τη Γερμανική Σχολή σαν πρότυπο για τη σχολική συνεργασία με άλλα κράτη.

Σε γερμανικά Πανεπιστήμια, στα οποία εντυπωσιακός αριθμός εδρών σε διάφορες ειδικότητες κατέχεται από διακεκριμένους Έλληνες επιστήμονες, φοιτούν σήμερα περί τους 5.500 Έλληνες. Για πολλούς απ' αυτούς η Γερμανική Σχολή Αθηνών όχι μόνο δημιούργησε τις γλωσσικές και πνευματικές προϋποθέσεις για την επιτυχή ακαδημαϊκή τους σταδιοδρομία στη Γερμανία, αλλά και για τη μετέπειτα επαγγελματική τους απασχόληση μετά την επιστροφή τους στην Ελληνική τους πατρίδα.

Αυτό ισχύει και για τους τωρινούς μαθητές, ιδιαίτερα του Ελληνικού Τμήματος της Γερμανικής Σχολής. Σαν απόφοιτοι θα έχουν τις καλύτερες ευκαιρίες να εξασκήσουν στη χώρα τους κάποιο επάγγελμα που έχει σχέση με τη Γερμανία.

Λόγω των εντατικών εμπορικών σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών -ως γνωστό η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της Ελλάδας- μπορούν π.χ. να εργαστούν σε κάποια επιχείρηση εισαγωγών ή σ' ένα από τα εδώ πολυά-

ριθμα υποκαταστήματα γερμανικών βιομηχανικών οίκων. Με αριθμό γερμανών τουριστών που υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο το χρόνο προσφέρει και ο τομέας του τουρισμού μεγάλες δυνατότητες απασχόλησης.

Τα Ελληνικά Τμήματα και των δύο Γερμανικών Σχολών ανέλαβαν σε ολοένα μεγαλύτερο βαθμό και την αποστολή να βοηθήσουν τα παιδιά Ελλήνων που επαναπατριστήκαν από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, να ενταχθούν στο σχολικό σύστημα της Ελλάδας με τις πολύ καλές γνώσεις της γερμανικής γλώσσας που συχνά διαθέτουν. Επειδή ο αριθμός των παιδιών αυτών αυξάνεται συνεχώς, η Ελληνική Κυβέρνηση καταβάλει έντονες προσπάθειες για την περαιτέρω ανάπτυξη του σχολικού της συστήματος και ιδρύει ειδικές σχολές για παιδιά επαναπατριζομένων. Στις σχολές αυτές διδάσκονται - με βάση τις γλωσσικές γνώσεις των παιδιών όπως στα γερμανικά σχολεία - με περισσότερη έμφαση τα Γερμανικά σαν ξένη γλώσσα ή χρησιμοποιούνται στη διδασκαλία ειδικών μαθημάτων.

Σαν ιδιαίτερα αγαπητός κλάδος της δραστηριότητας της Γερμανικής Σχολής πέρα από τη σχολική διδασκαλία και τα μαθήματα γλώσσας είναι γνωστές οι προσφερόμενες εκδηλώσεις της επιμόρφωσης ενηλίκων καθώς επίσης και οι θεατρικές και μουσικές παραστάσεις. Με τις εκδηλώσεις αυτές η Σχολή έγινε όλο και περισσότερο τόπος άμεσης επικοινωνίας μεταξύ Ελλήνων και Γερμανών.

Εξ ονόματος της Γερμανικής Πρεσβείας Αθηνών εύχομαι στη Γερμανική Σχολή, και ιδιαίτερα στο διδακτικό προσωπικό που εργάζεται σ' αυτή με μεγάλη αφοσίωση και προσωπικό ενδιαφέρον, για να δικαιωθεί το έργο της στο μέλλον, χαρά και επιτυχία, τόσο στην υπεύθυνη παιδαγωγική της αποστολή, όσο και στον τόσο σπουδαίο ρόλο της για τη διαμόρφωση των Ελληνογερμανικών μορφωτικών σχέσεων.

Rüdiger von Pachelbel

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της Γερμανικής Σχολής Αθηνών κυρίου Peter Trautschold.

Μετάφραση: Μιχάλης Τσιαπούρης, Τάξη 12Β

Η έκδοση του ειδικού τεύχους για τα εικοσιπεντάχρονα επαναλειτούργιας της Γερμανικής Σχολής Αθηνών, μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, υπήρξε μια μεγάλη επιτυχία: αναπόληση για μαθητές και καθηγητές, μια παρουσίαση της Σχολής στις Αρχές και στους φίλους της, μια προσφορά πληροφόρησης στους επισκέπτες της. Όμως η Γερμανική Σχολή Αθηνών, σαν σχολείο εξωτερικού, υφίσταται πολύ βαρύτερες μεταβολές από ένα σχολείο στη Γερμανία. Είναι λοιπόν δικαιολογημένη η επιθυμία για μια νέα έκδοση, φέτος που συμπληρώνονται 5 χρόνια από τότε. Γι' αυτό το λόγο το Προεδρείο δεν επιδοκιμάζει μόνο την πρωτοβουλία, που προήλθε από την Διεύθυνση της Σχολής και το Σύλλογο των καθηγητών, αλλά και αποφάσισε να αναλάβει το όχι ασήμαντο οικονομικό τόλμημα της νέας έκδοσης.

Θα ήθελα, στο σημείο αυτό, να ευχαριστήσω όλους εκείνους που έκαναν δυνατή τη δημοσίευση αυτού του τεύχους, αυτού που σύνταξαν τα άρβρα (καθηγητές οι περισσότεροι),

brachten, oft sehr guten deutschen Sprachkenntnisse in Griechenland schulisch integrieren zu helfen. Da die Anzahl dieser Kinder ständig steigt, bemüht sich die griechische Regierung verstärkt um den Ausbau ihres Schulwesens und gründet Spezialschulen für Rückkehrkinder. An ihnen wird - ähnlich wie an den deutschen Schulen auf den Sprachkenntnissen der Kinder aufbauend - verstärkt Deutsch als Fremdsprache gelehrt bzw. im Fachunterricht verwendet.

Als besonders beliebter Zweig des Wirkens der Deutschen Schule sind die über den Schulunterricht und die Sprachkurse hinaus gebotenen Veranstaltungen der Erwachsenenbildung sowie die Theater - und Musikabende bekannt. Dadurch ist die Schule immer stärker zu einem Ort der direkten Begegnung zwischen Griechen und Deutschen geworden.

Im Namen der Deutschen Botschaft Athen wünsche ich der Deutschen Schule, insbesondere den mit großer Hingabe und persönlichem Einsatz an ihr tätigen Lehrkräften, auch für die Zukunft Bestätigung, Freude an der Arbeit und Erfolg sowohl in ihrer verantwortungsvollen pädagogischen Funktion als auch in ihrer für die Gestaltung der griechisch-deutschen Kulturbeziehungen so wichtigen Rolle.

Rüdiger von Pachelbel
Botschafter

GRUSSWORTE

Peter Trautschold

Vorsitzender des Vorstandes des Deutschen Schulvereins Athen

Die Publikation zum 25. Jahrestag der Wiedereröffnung der Deutschen Schule Athen nach dem 2. Weltkrieg war ein großer Erfolg: eine Erinnerung für Schüler und Lehrer, eine Darstellung der Schule gegenüber Freunden und Behörden, ein Informations-Gastgeschenk für Besucher. Die DSA als Auslandsschule ist einem viel stärkeren Wechsel unterworfen als eine Schule in Deutschland. Der Wunsch, heute, nachdem fünf Jahre ins Land gegangen sind, eine neue Schrift herauszubringen, ist also legitim. Der Vorstand hat deshalb nicht nur die Initiative, die von Schulleitung und Kollegium ausging, begrüßt, sondern sich auch entschlossen, das nicht unerhebliche finanzielle Risiko der Neuauflage zu tragen.

Ich möchte an dieser Stelle all denen danken, die diese Schrift möglich gemacht haben, den Verfassern von Artikeln, großteils Lehrer, ihren bereitwilligen Übersetzern, großteils Schüler der griechischen Abteilung, den Damen und Herren der Redaktion, die alle jeweils viele Stunden geopfert haben. Ich danke aber auch den Personen und Firmen, die durch Spenden und Anzeigen das finanzielle Risiko in Grenzen zu halten halfen.

Unsere Schule genießt in Griechenland und in Deutschland einen ausgezeichneten Ruf. Dafür sage ich Dank den Damen und Herren der Schulleitung und des Kollegiums, die nicht nur den hohen pädagogischen Standard in der deutschen und griechischen Abteilung bewahren, son-

Der Schulvorstand von links nach rechts • Το Προεδρείο του Συλλόγου της Σχολής από αριστερά προς δεξιά
 Heinz-Jürgen Berg, Vera Sficas, Götz Funck, Peter Trautschold, Hans Martin Keim, Maria Schäfer, Ingeborg Georgakopoulos, Klaus Ruhe, Konstantinos Panagopoulos Dr. Ulf-Dieter Klemm.
 Es fehlt : Wolfgang Kappel,

dern auch durch das Klima der Freiheit bei aller Disziplin und Einigkeit im Kollegium, durch die Schaffung von Verständnis und Freundschaft über sprachliche, ethnische und politische Grenzen hinweg dem biculturellen Anspruch der Begegnungsschule Inhalt geben. Daß dies nicht möglich wäre ohne die helfende und schützende Hand der Botschaft der Bundesrepublik Deutschland in Griechenland sowie das Verständnis und das Wohlwollen des griechischen Erziehungsministeriums, soll hier auch dankbar erwähnt werden.

Daß das Zusammenspiel von Schulträger, Verwaltung, Kollegium und Elternschaft so reibungslos und herzlich abläuft wie bei uns, ist keine Selbstverständlichkeit und sollte uns erfreuen. Die Schule lebt aber erst richtig durch all die Aktivitäten, die über den eigentlichen Unterricht hinausgehen.

Deshalb möchte ich an dieser Stelle allen Damen und Herren des Kollegiums und der Verwaltung Dank sagen, die - zum Teil weit - über ihre Pflicht hinaus Freizeit und Kraft geopfert haben, um die vielfältigen kulturellen, informativen und sportlichen Veranstaltungen zustande zu bringen, die nicht unwesentlich zum Ruf der Deutschen Schule Athen beitragen.

Peter Trautschold

τους πρόθυμους μεταφραστές τους (στο μεγαλύτερο μέρος μαθητές του ελληνικού τμήματος), τις κυρίες και κύριους της σύνταξης, όλους που, καθένας χωριστά, θυσίασαν πολλές ώρες για το γράψιμο, τη μετάφραση, τη συλλογή και την παρουσίαση των άρθρων. Επίσης θέλω ακόμα να ευχαριστήσω τα πρόσωπα και τις επιχειρήσεις, που βόηθησαν, με δωρεές και αγγελίες μέσα σ' αυτό το τεύχος, να κρατηθεί το οικονομικό αυτό τόλμημα σε κάποια όρια.

Η Σχολή μας χαιρεί στην Ελλάδα και στη Γερμανία εξαιρετικής φήμης. Γι' αυτό ευχαριστώ τις κυρίες και κύριους της σχολικής Διεύθυνσης και του Συλλόγου των καθηγητών, οι οποίοι όχι μόνο διατηρούν το υψηλό παιδαγωγικό επίπεδο στο γερμανικό και στο ελληνικό τμήμα, αλλά και δίνουν επίσης νόημα στις αμφίπλευρες πολιτιστικές απαιτήσεις ενός σχολείου-συνάντησης δύο εθνών, μέσα από ένα κλίμα ελευθερίας - παρ' όλη την πειθαρχία - και ενότητας των καθηγητών, με τη δημιουργία κατανόησης και φιλίας πάνω από τα γλωσσικά, εθνικά και πολιτικά σύνορα. Εδώ πρέπει, με ευγνωμοσύνη, να αναφερθεί ακόμα ότι κάτι τέτοιο δε θα ήταν δυνατό χωρίς τη βοήθεια και την προστασία της Πρεσβείας της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας καθώς και την κατανόηση και καλή θέληση του ελληνικού Υπουργείου Παιδείας.

Το ότι η σύμπραξη αυτή σχολικών φορέων, διεύθυνσης, καθηγητών και συλλόγου γονέων και κηδεμόνων λαμβάνει χώρα τόσο απρόσκοπτα και εγκαρδία, δεν είναι δυστυχώς κάτι το αυτονόητο και θα έπρεπε να μας χαροποιεί. Πάνω απ' όλα όμως η Σχολή παραμένει ζωντανή με όλες εκείνες τις εκδηλώσεις, που υπερβαίνουν τα κυριώς μαθήματα. Γι' αυτό θα ήθελα, στο σημείο αυτό, να ευχαριστήσω όλες τις κυρίες και κύριους του Συλλόγου των καθηγητών και της διεύθυνσης, που θυσίασαν - συχνά πολύ πέρα από τις υποχρεώσεις τους - ελεύθερο χρόνο και κόπο, για να φέρουν σε πέρας τις πολύπλευρες πολιτιστικές, αθλητικές και πληροφοριακές εκδηλώσεις, που συμβάλλουν σε σημαντικό ποσοστό στη φήμη της Γερμανικής Σχολής Αθηνών.

Peter Trautschold

Der Schulleiter
Oberstudiendirektor Kurt Roeske
Ο Διευθυντής του Ιδρύματος
της Γερμανικής Σχολής Αθηνών

EINFÜHRUNG

Kurt Roeske

Leiter der Deutschen Schule Athen

Eine Festschrift anlässlich des neunzigjährigen Jubiläums seit der Schulgründung, des dreißigjährigen Jubiläums seit der Wiederöffnung? Nein, eine Festschrift mag der Hundertjahrfeier 1996 vorbehalten bleiben. Hier geht es um etwas Schlichteres, um eine Dokumentation. Die Schule stellt dar, wie sie sich 1986 selbst sieht und versteht. Dabei greift sie zurück auf ihre Veröffentlichung aus dem Jahr 1981, nicht so, daß sie deren Lektüre voraussetzt, vielmehr in dem Sinne, daß sie Wiederholungen vermeiden möchte, daß sie aufzeigt, was sich seitdem getan, was sich verändert hat, was erreicht, was unvollendet geblieben ist. Der Zeitraum von fünf Jahren ist mit Bedacht gewählt. Solange dauert in der Regel der Aufenthalt eines vermittelten Lehrers, der Aufenthalt vieler Kinder aus der Bundesrepublik nach Athen. Entsandter und Vermittelter, d.h. nach fünf Jahren hat sich ein Drittel des Kollegiums völlig verändert, ist auch die Schülerschaft in der deutschen Abteilung zu einem großen Teil ausgewechselt, und in der griechischen Abteilung sind die Jüngsten zu den Ältesten geworden.

Anders als damals erscheint diese Schrift durchgängig zweisprachig, nicht nur, damit sie einen größeren Leserkreis anspricht, sondern vor allem, weil sie sich die wechselseitige Information der Schüler und Eltern beider Abteilungen zum Ziel setzt. Wo die Kinder der verschiedenen Nationen nicht gemeinsam auf einer Schulbank sitzen, ist es schon ein erster und wichtiger Schritt der Begegnung, Kenntnis zu geben und zu nehmen davon, wie jeweils der andere lebt und lernt.

Die Übersetzungen ins Griechische haben ausschließlich Schüler der griechischen Abteilung gemacht, die auf diese Weise nicht zuletzt ihre guten Deutschkenntnisse unter Beweis stellen. Wir danken ihnen sehr für die Zeit und Mühe, die sie investiert haben.

Allen, die an dem Erscheinen dieser Dokumentation Anteil haben - schreibend, übersetzend, redigierend, tippend, korrigierend, druckend, finanzierend - insbesondere Frau Issaiadis, die mit ihrer Foto-Arbeitsgemeinschaft für die Bebilderung, Herrn Rottenkolber, der für Lay-out und Gestaltung verantwortlich zeichnet, Frau Mylona und Frau Zacharof, die den gesamten griechischen Teil betreut haben, sowie Herrn Dr. Caspary, dem Chefredakteur, sei an dieser Stelle herzlich gedankt.

Das Umfeld der Schule

Was die Schule ist, verdankt sie einer großen Zahl von Institutionen und Behörden und vielen Menschen, die in ihr tätig sind oder von außen für sie wirken. Daß die Schule in dem Zeitraum, über den berichtet wird, sich im wesentlichen, wie mir scheint, treu geblieben ist, daß sie in manchen Bereichen ein Stück vorangekommen ist, verdankt sie der Tatsache, daß alle Verantwortlichen sich mit Engagement und dem Willen zu Verständigung und Zusammenarbeit für sie eingesetzt haben. Im einzelnen sei hier ein herzlicher Dank gesagt zunächst denen, deren berufliche Heimat die Schule ist, d.h. allen, die dem Lehrerkollegium angehört haben und angehören, besonders denen, die den engeren Kreis der Schulleitung gebildet haben und bilden, den Lykeiarchen Dr. Dimitrakos (bis 1982) und Papadakis, den Gymnasiarchen Dimopoulos (bis 1981) und Assonitis, den stellvertretenden Schulleitern Greve (bis 1982) und Kießling, der Leiterin der Deutschkurse für Jugendliche, Frau Mitziwiris, allen, die in der Verwaltung tätig waren und sind, unter ihnen insbesondere Fräulein Schmidt, als 'Chefsekretärin' die unentbehrliche Stütze des Direktors, und Frau Tsacona, seit 1983 Verwaltungsleiterin, allen Hausmeistern und allen, die ihnen helfen, das Haus instand zu halten, mit den Herren Strecker in Paradissos, und Goros in der Odos Rethymnou an ihrer Spitze.

EΙΣΑΓΩΓΗ

Του διευθυντή της Γερμανικής Σχολής Αθηνών κυρίου Kurt Roeske.
Μετάφραση: Χρυσόστομος Παπαρσενίου, Αριστοτέλης Αναστασιάδης, Τάξη 12Α, Ιδομενεύς Παπαδάκης

Πανηγυρικό τεύχος για την ενεννηκοστή επέτειο από την ίδρυση της Σχολής. Για την τριακοστή επέτειο από την επανέναρξη. Όχι ένα πανηγυρικό τεύχος θα πρέπει να παραμείνει σαν πρόνομιό του εορτασμού της εκατονταετίας το 1996. Αυτό εδώ το τεύχος είναι κάτι πιο απλό, είναι ένα αναμνηστικό τεύχος (Dokumentation). Η Σχολή παρουσιάζει, πώς βλάθει και καταλαβαίνει η ίδια τον εαυτό της το 1986. Συνδέεται έτσι με το τεύχος που εκδόθηκε το 1981, όχι γιατί προποθέτει την ανάγνωση του, πιο πολύ με την έννοια, ότι θέλει να αποφύγει επαναλήψεις, θέλει να δείξει, τι έγινε από τότε, τι άλλαξε, τι κατορθώθηκε, τι έμεινε ατελείωτο. Το χρονικό διάστημα πέντε χρόνων διαλέχθηκε με περιεποίηση. Τόσο διαρκεί κατά κανόνα η παραμονή ενός καθηγητή που μετακαλείται από τη Γερμανία, η παραμονή πολλών παιδιών που οι γονείς τους έχουν αποσταλεί ή μετακληθεί από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία στην Αθήνα: δηλαδή μετά από πέντε χρόνια ένα τρίτο του διδακτικού προσωπικού έχει τελειώσει αλλάξει, επίσης οι μαθητές του γερμανικού τμήματος κατά μεγάλο ποσοστό έχουν αλλάξει και στο ελληνικό τμήμα οι μικροί έχουν γίνει μεγάλοι.

Διαφορετικά από το 1981 αυτό το τεύχος εκδίδεται πέρα ως πέρα δίγλωσσο, όχι μόνο για να μιλάει σ' ένα μεγαλύτερο κύκλο αναγνωστών, αλλά προπάντων, γιατί θέτει σκοπό του την αμοιβαία πληροφόρηση μαθητών και γονέων και των δύο τμημάτων. Αφού τα διαφορετικά εθνικότητας παιδιά δεν κάθονται μαζί στα ίδια θρανία, γίνεται έτσι ένα πρώτο και σημαντικό βήμα συνάντησης, δίνονται και παίρνονται πληροφορίες για το πώς ζει και πώς διδάσκει ο άλλος.

Τις μεταφράσεις στα Ελληνικά έκαναν αποκλειστικά μαθητές του ελληνικού τμήματος, που με αυτόν τον τρόπο έδωσαν το λιγότερο τη δυνατότητα να επιβεβαιωθεί η καλή τους γερμανομάθεια. Τους ευχαριστούμε θερμά για το χρόνο και τον κόπο που διέθεσαν.

Ένα θερμό ευχαριστώ οφείλεται σε όλους εκείνους που με οποιοδήποτε τρόπο - γράφοντας, συντάσσοντας, συντάσσοντας, δακτυλογραφώντας, διορθώνοντας, τυπώνοντας, χορηγώντας - συνέβαλαν στην έκδοση αυτού του τεύχους. Ιδιαίτερα στην κυρία Ισαϊδίδη, που με το φωτογραφικό της ελεύθερο όμιλο εργασίας ευθύνεται για την εικονογράφηση και τον κύριο Ρότενκολμπερ που υπογράφει για τη σελιδοποίηση και τη διαμόρφωση. Επίσης στις κυρίες Μυλωνά και Ζαχαρώφ που επιμελήθηκαν όλη τη συμβολή του ελληνικού τμήματος και τον κύριο Δρα Κασάπου, τον αρχισυντάκτη.

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Η Σχολή, αυτό που είναι, το οφείλει σ' ένα μεγάλο αριθμό θεσμών και δημόσιων αρχών και σε πολλούς ανθρώπους που εργάζονται μέσα σ' αυτήν ή συντελούν απέξω για το καλό της. Το ότι η Σχολή στο χρονικό διάστημα, για το οποίο εδώ γίνεται λόγος, έμεινε, όπως μου φαίνεται, στα σπουδαιότερα σημεία πιστή στον εαυτό της, το ότι σε μερικούς τοπείς προχώρησε ένα βήμα, το οφείλει στο γεγονός, ότι όλοι οι υπεύθυνοι δούλεψαν γι' αυτή με ενθουσιασμό και θέληση για κατανόηση και συνεργασία.

Πρώτα - πρώτα πρέπει να εκφραστούν εγκάρδιες ευχαριστίες σ' εκείνους, που επαγγελματική τους πατρίδα είναι η Σχολή, δηλαδή σ' όλους που ανήκαν ή ανήκουν στο Σύλλογο διδασκόντων, ιδιαίτερα σ' εκείνους που αποτέλεσαν και αποτελούν το στενότερο κύκλο της Διεύθυνσης της Σχολής, τους Λυκειάρχες κ. Δρ. Δημητράκο (ως το 1982) και κ. Παπαδάκη, τους Γυμνασιάρχες κ. Δημόπουλο (ως το 1981) και κ. Ασωνίτη, τους Υποδιευθυντές του Ιδρύματος κ. Γκρέβε (ως το 1982) και κ. Κιάληνη, την Προϊσταμένη των τμημάτων διδασκαλίας γερμανικής γλώσσας για παιδιά και εφήβους κ. Μιτζιβίρη, σε όλους που ανήκουν και ανήκουν στο διδακτικό προσωπικό, ιδιαίτερα στη δεσποινίδα Σμιτ, την «αρχιγραμματέα» και αναφαίρετο στήριγμα του Διευθυντή, και στην κ. Τσάκωνα, Διευθύντρια Διαιτητικού από το 1983, σε όλους τους επιστάτες και όλους εκείνους που τους βοηθούν να διατηρούν τις κτηριακές εγκαταστάσεις εντάξει, με επικεφαλής τους κυρίους Στρέκερ στον Παράδεισο και Γκόρο στην οδό Ρεθύμνου.

Ένας δεύτερος χώρος απασχόλησης, που δεν απαιτεί λιγότερο υπεύθυνη εργασία και καθόλου λιγότερο χρόνο, απ' όσο το επάγγελμά τους, είναι η Σχολή για τα εκάστοτε ενιαία μέλη του Προεδρείου του Συλλόγου της Γερμανικής Σχολής Αθηνών. Στα μέλη αυτά, και ιδιαίτερα στους Προέδρους κ. Φίγκενερ (ως το 1982) και κ. Τράουτοζολντ, επίσης στην επί σειρά ετών Αντιπρόεδρο κ. Σαίφερ, οφείλονται ιδιαίτερες ευχαριστίες για την προθυμία, την ανιδιοτελή προσφορά και την πολύτιμη συνεργασία τους. Θέληση για συνεννόηση και συνεργασία ενέπνεε τη δουλειά των αντιπροσώπων των γο-

Der stellvertretende Schulleiter Erhard Kiebling • Ο Υποδιευθυντής

νών του γερμανικού και του ελληνικού τμήματος. Αξίζει να εξαρθεί μ' ευγνωμοσύνη τη προσφορά των εκάστοτε Προεδρείων και Προέδρων, των κ.κ. Μπεργκ (ως το 1984) και Ζενκόφσκυ από το ένα και Δρ. Μαυρίδη (ως το 1983), κ. Σκανδαλάκη (1983/84) και κ. Γεωργακόπουλου από το άλλο μέρος.

Το 1982 αναδιοργανώθηκε ο Σύλλογος των Αποφοίτων, που στο μεταξύ αριθμεί σχεδόν 600 μέλη και έχει γίνει πολύτιμο στοιχείο της σχολικής ζωής. Έχει αναπτύξει ποικίλες δραστηριότητες: Έδωσε πληροφορίες σε τελειόφοιτους για σπουδές και επαγγέλματα, διοργάνωσε μηνιαίες συναντήσεις, χορούς εντός και δεξιώσεις εκτός της Σχολής, χορήγησε οικονομική βοήθεια για κάποιες αγορές και για ν' απαλύνει τις οικονομικές ανάγκες μερικών μαθητών. Επίσης ιδρύθηκε θεατρική ομάδα αποφοίτων. Αντιπροσωπευτικά ευχαριστούμε θερμά τους δραστήριους Προέδρους του Συλλόγου, τον κ. Αντώνιο (ως το 1983) και την κ. Καρβελά-Παπασταύρου.

Οι εκπρόσωποι της Πρεσβείας της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Ελλάδα, ανάμεσα στους οποίους πρέπει να αναφερθούν ιδιαίτερα και αντιπροσωπευτικά οι κύριοι πρεσβευτές Δρ. Ζίγκριστ (ως το 1984) και φον Πάχελμπελ, έδειξαν πάντα ενδιαφέρον για τη Σχολή. Παρευρίσκονται τακτικά στις διάφορες εκδηλώσεις και γιορτές και εκπροσώπησαν, όποτε υπήρξε ανάγκη, με έμφαση τα συμφέροντά της. Τους ευχαριστούμε εγκάρδια γι' αυτό.

Ανάμεσα στις εκπροσωπήσεις άλλων χωρών, με τις οποίες υπάρχουν επαφές, εξείρω με ιδιαίτερη ευγνωμοσύνη την Πρεσβεία της Αυστριακής Δημοκρατίας. Της οφείλουμε εκτός άλλων προπάντων το γεγονός, ότι από το 1981 υπάρχει στη Σχολή μας απεστασμένος ένας Αυστριακός καθηγητής.

Προθυμία κατανόησης και αναγνώριση για την προσφορά της Σχολής βρήκαμε πάντοτε από μέρους των εκπροσώπων του ελληνικού Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, όχι μόνο στο άμεσα υπερεκπεπλεγμένο επίπεδο της «Γενικής Επιθεώρησης των Ξένων Σχολείων εν Ελλάδι» στο πρόσωπο του κ. Δρ. Κολλίτσης (ως το 1983), και από το Νοέμβριο του 1983 του «Γραφείου των Ξένων Σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» στο πρόσωπο των κ.κ. Αργύρη (1983) και Καμπύλη, αλλά και στο ίδιο το Υπουργείο από τον Διευθυντή Ξένων και Μειονοτικών Σχολείων κ. Τσώκο, τον Υφυπουργό κ. Μώραλη και τον Υπουργό κ. Κακλαμάνη. Δεν υπάρχει περίπτωση να μην έγινε δεκτή παράκληση της Σχολής για ακρόαση και ουδέποτε υποβλήθηκε μάταια ένα αίτημα, πάντα μέσα στα πλαίσια των επιτρεπόμενων σ' αυτήν δραστηριότητα. Όχι μόνο ιδιαίτερα επιφορτισμένος με τα προβλήματα και τις έγνοιες της Σχολής, αλλά και ιδιαίτερα ευμενώς διατεθειμένος είναι ο κ. Δρ. Κολλίτσης, ο συντονιστής για τις υποθέσεις των Ξένων σχολείων στην Ελλάδα, ένας ιδιαίτερα εκτιμώμενος στο Υπουργείο εμπειρογνώμων για όλα τα θέματα των Ξένων σχολείων. Του οφείλουμε, όπως και σε όλες τις προσωπικότητες που αναφέρθηκαν και στους συνεργάτες τους, πολλά.

Η συνεργασία με τα άλλα γερμανικά πολιτιστικά ιδρύματα που εδρεύουν στην Αθήνα, το Ινστιτούτο Γκαίτε και το Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο, δεν περιορίζεται καθόλου μόνο στις επίσημες υπηρεσιακές επαφές. Οι ομιλίες και αναγνώσεις έργων που έγιναν στη Σχολή από τον Όσκαρ Πάστιορ (1982) και τον Πέτερ Μπίτχελ (1984) δε θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν χωρίς τη συνεργασία με το Ινστιτούτο Γκαίτε. Τα ειδικά για τη δι-

Eine zweite Arbeitsstätte, die nicht weniger verantwortungsbewußtes Handeln verlangt als der eigentliche Beruf und fast nicht weniger Zeit erfordert, ist die Schule für die jeweils neun Mitglieder des Schulvorstandes. Ihnen, besonders ihren Vorsitzenden, den Herren Vigener (bis 1982) und Trautschold, sowie der langjährigen Stellvertretenden Vorsitzenden, Frau Schäfer, gebührt für ihre Bereitschaft zu selbstlosem Einsatz und hilfreicher Kooperation ein besonderer Dank.

Von dem Willen zur Verständigung und Zusammenarbeit mit der Schule war die Arbeit der Elternvertretungen der deutschen und der griechischen Abteilung getragen. Dies war nicht zuletzt der dankenswerte Verdienst der jeweiligen Vorstände und deren Vorsitzender, der Herren Berg (bis 1984) und Senkowsky auf der einen, Dr. Mavridis (bis 1983), Skandalakis (1983/84) und Dr. Georgakopoulos auf der anderen Seite. Neu konstituiert hat sich im Jahre 1982 der Verein der Ehemaligen, der inzwischen fast 600 Mitglieder hat und zu einem wertvollen Bestandteil des schulischen Lebens geworden ist. Er hat vielfältige Aktivitäten entfaltet: Abiturienten über Studien und Berufe informiert, monatliche Treffen veranstaltet, Bälle außerhalb und Empfänge innerhalb der Schule organisiert, und er hat mit Spenden geholfen, Anschaffungen zu finanzieren oder Not einzelner Schüler zu lindern. In diesem Schuljahr hat sich sogar eine Theatergruppe der Ehemaligen konstituiert. Stellvertretend sei den aktiven Vereinsvorsitzenden, Herrn Antonaros (bis 1983), Frau Tsacona (bis 1984) und Frau Karvela-Papastavrou herzlich gedankt.

Die Vertreter der Botschaft der Bundesrepublik Deutschland in Griechenland, unter denen insbesondere und stellvertretend die Herren Botschafter Dr. Sigrist (bis 1984) und von Pachelbel genannt seien, haben der Schule stets ihr Interesse entgegengebracht. Sie waren regelmäßig Gäste bei ihren Veranstaltungen und Feiern und haben ihre Belange, wo immer nötig, mit Nachdruck vertreten. Wir sagen herzlich Dank dafür. Unter den Vertretungen anderer Länder, zu denen Kontakte bestehen, hebe ich besonders dankbar die Botschaft der Republik Österreich hervor. Wir verdanken ihr neben manchem anderen vor allem die Tatsache, daß es seit 1981 an der Schule einen österreichischen Subventionslehrer gibt.

Verständnisbereitschaft und Anerkennung für die Leistung der Schule haben wir immer wieder bei den Vertretern des Griechischen Ministeriums für Nationale Erziehung und Religiöse Angelegenheiten gefunden, nicht nur bei den auf der uns unmittelbar übergeordneten Ebene verantwortlich tätigen Herren Dr. Kollitsis, Argyris (1983) und Kambilis, sondern auch im Ministerium bei dem Direktor der 'Abteilung für Fremde Schulen in Griechenland', Herrn Tsokos, sowie dem Staatssekretär, Herrn Moralis, und dem Minister, Herrn Kaklamanis. Nie hat die Schule selbst kurzfristig - vergeblich um einen Besuchstermin gebeten und nie im Rahmen der ihr zugeordneten Kompetenz vergeblich eine Bitte geäußert. Nicht nur besonders vertraut mit den Problemen und Sorgen der Schule, sondern ihr auch besonders verbunden ist Herr Dr. Kollitsis, der Koordinator für Angelegenheiten der Fremden Schulen in Griechenland und im Ministerium ein hoch geschätzter Sachverständiger für alle Fragen der Fremden Schulen. Wir verdanken ihm sowie allen anderen genannten Persönlichkeiten und ihren Mitarbeitern viel.

Die Zusammenarbeit mit den anderen in Athen ansässigen deutschen Kulturinstituten, dem Goethe-Institut sowie dem Deutschen Archäologischen Institut, beschränkt sich keineswegs nur auf offizielle Kontakte. Die Dichterlesungen in der Schule von Oskar Pastior (1982) und Peter Bichsel (1984) wären ohne die Kooperation mit dem Goethe-Institut nicht möglich gewesen, und die von der Schule getragenen Deutsch-Kurse für Jugendliche, die auf Institutsprüfungen vorbereiten, sind von der Sache her auf die Unterstützung durch das Goethe-Institut angewiesen. Die Mitarbeiter des Archäologischen Instituts haben durch wiederholte Sonderführungen für das Kollegium in Athen, Tyrns und Olympia dazu beigetragen, das Verständnis für das Gastland, seine Geschichte und Kultur zu vertiefen.

Mit der Deutsch-Griechischen Industrie - und Handelskammer hat die Schule bereits zweimal für Realschüler Betriebspraktika durchführen können. Gemeinsam von Kammer und Schule werden seit 1985 Möglichkeiten der Gründung einer zweijährigen 'Höheren Handelsschule' geprüft. Beide Institutionen sind überzeugt davon, daß mit einer derartigen Ausbildung jungen Griechen und Deutschen gerade hier im Land aussichtsreiche berufliche Chancen eröffnet werden könnten. Besonderer Dank für Initiative und immer erneuten Einsatz trotz aller Schwierigkeiten sei dem Präsidenten, Herrn Sarantopoulos, und dem Geschäftsführer, Herrn Dr. Heidtmann, ausgesprochen. Wir hoffen, daß dem Bemühen noch ein Erfolg beschieden sein wird.

Mit der deutschsprachigen evangelischen und katholischen Gemeinde in Athen gibt es Beziehungen, die über den in den Schulräumen stattfindenden alljährlichen Weihnachtsbazar hinausgehen:

Beide Pfarrer unterrichten in der Schule, vermittelte Lehrer sind in den Kirchenvorständen tätig, es gibt in der Schule gemeinsam veranstaltete Gesprächsrunden (z.B. über Luther) und Vorträge (z. B. über Kirche in der Dritten Welt in diesem Schuljahr) und umgekehrt in den Kirchen musikalische Darbietungen von Schülern. Den Pfarrern, den Herren Dr. Wöste (bis 1982) und Wilschowitz sowie Clotz (bis 1984) und Jokisch, und ihren Mitarbeitern sei für ihr Entgegenkommen und für ihre Bereitschaft zur Zusammenarbeit herzlich gedankt.

Im Schulbereich bestehen die engsten Verbindungen zu der 'Schwesterschule' in Thessaloniki: Dazu tragen die Sportwettkämpfe der Schüler und der Lehrer bei, die zweimal jährlich ausgetragen werden, außerdem gemeinsame Musikaufführungen, regelmäßige Treffen der Schulleiter und Schulvorstände.

Der gegenseitige Besuch von Sportmannschaften, jeweils begleitet auch von den Schulleitern, hat die Deutsche Evangelische Oberschule in Kairo und unsere Schule einander nahe gebracht, der Regionalwettbewerb 'Jugend musiziert' führt Schüler der Deutschen Schulen Italiens, Griechenlands, Ägyptens und der Türkei zusammen. Den beteiligten Schulen, den in ihnen wirkenden Lehrern, Leitern und Vorständen sei herzlich gedankt dafür, daß sie diese vielfältigen Begegnungen ermöglichen.

In Athen ist die Schule eingebunden in den Kreis der ausländischen Schulen, und zwar nicht nur durch Sportwettkämpfe, Schulfeste und einen Arbeitskreis der Schulleiter, sondern vor allem auch durch ein Programm von Schülerhospitalationen, das unter anderem dazu dient, die Jungen und Mädchen einen Einblick in die unterschiedlichen Schulsysteme gewinnen zu lassen. Mit Dankbarkeit und Freude haben wir festgestellt, wie bereitwillig sich unseren Schülern allenthalben die Schul- und Klassentüren geöffnet haben.

Besonders enge Bande verknüpfen die Schule mit der Bundesrepublik Deutschland: Mit der Zentralstelle für das Auslandsschulwesen in Köln, mit dem Büro des Auslandsschulausschusses und der Schulabteilung des Auswärtigen Amtes in Bonn, mit der Bundesbaudirektion in Berlin. Die sogenannte Schulbeihilfe, d.h. im wesentlichen Zuschüsse zu den Gehältern der Ortslehrkräfte, die Bezahlung der vermittelten Lehrer, Gelder für Lehrmittel, für den Ausbau von Fachräumen, für Sicherheits- und Renovierungsarbeiten - all das fließt der Schule aus unterschiedlichen Quellen der Bundesrepublik Deutschland zu und trägt dazu bei, günstige Voraussetzungen für die pädagogische Arbeit zu schaffen. Aber abgesehen von dem Fiskalischen ist die Schule auch in allen Fragen, die mit Schulabschlüssen in der deutschen Abteilung, mit der Ergänzungsprüfung in der griechischen Abteilung zusammenhängen, nicht autonom, sondern unterliegt Weisungen aus der Bundesrepublik. Hier sei sehr herzlich gedankt nicht nur für die großzügige finanzielle Unterstützung, sondern auch für die stets freundliche, verständnisvolle und partnerschaftliche Zuwendung aller auf allen Ebenen der verschiedenen Behörden. Ein besonderer Glücksfall ist es für die Schule, in dem Philhellenen und Präsidenten der Deutsch-Griechischen Gesellschaft, Bundestagsabgeordneten und Leiter des Auswärtigen Ausschusses

Der Lykeiarch Idomeneus Papadakis • Ο Λυκειάρχης Ιδομενεύς Παπαδάκης

δασκαλία της γερμανικής γλώσσας σε παιδιά και έφηβους τμήματα της Σχολής, που προετοιμάζουν για τελικές εξετάσεις στο Ινστιτούτο, εξαρτώνται εκ των πραγμάτων από τη συμπαράσταση του Ινστιτούτου Γκαίτε. Οι συνεργάτες του Αρχαιολογικού Ινστιτούτου με τις επανειλημμένες Εραγήσεις που πρόσφεραν στο διδακτικό προσωπικό της Σχολής, στην Αθήνα, την Τίρυνθα και την Ολυμπία έχουν συντελέσει στα να βαθύνει η κατανόηση για τη χώρα που μας φιλοξενεί, την ιστορία και τον πολιτισμό της. Με τη βοήθεια του Ελληνογερμανικού Βιομηχανικού και Εμπορικού Επιμελητηρίου μπόρεσε να οργανώσει η Σχολή ήδη δύο φορές πρακτική εξάσκηση για μαθητές του Πρακτικού Σχολείου. Από κοινού το Επιμελητήριο και η Σχολή εξετάζουν από το 1985 τις δυνατότητες ίδρυσης μιας «Μέσης Εμπορικής Σχολής» διετούς φοίτησης. Τα δύο ιδρύματα είναι πεπεισμένα, ότι με μια τέτοιου είδους εκπαίδευση θα ανοίγονται ακριβώς σ' αυτή τη χώρα πλούσιες προοπτικές επαγγελματικών ευκαιριών για Έλληνες και Γερμανούς. Ιδιαίτερες ευχαριστίες για πρωτοβουλίες και συνεγές ανανεούμενες προσπάθειες, παρά όλες τις δυσκολίες, πρέπει να εκφραστούν στον Πρόεδρο κ. Σαραντόπουλο και τον Διευθυντή κ. Δρ. Χάιντμαν. Ελπίζουμε, ότι οι κόποι τους θα ανταμειφθούν με επιτυχία. Με τη γερμανόφωνη Ευαγγελική και Καθολική κοινότητα της Αθήνας υπάρχουν σχέσεις που ξεπερνούν τα όρια της ετήσιας Χριστουγεννιάτικης φιλανθρωπικής αγοράς που γίνεται στους χώρους του σχολείου. Και οι δύο ιερείς διδάσκουν στο σχολείο, απασπασμένοι καθηγητές εργάζονται στις εκκλησιαστικές επιτροπές, οργανώνονται από κοινού στη Σχολή κύκλοι συζητήσεων (π.χ. για το Λούθηρο) και ομιλίες (π.χ. για την εκκλήσια στον τρίτο κόσμο, εφέτος), και αντίστροφα στις εκκλησίες μουσικές εκπαιδεύσεις από μαθητές. Και στους δύο ιερείς, τους κυρίους Δρ. Βαϊστε (ως το 1982) και Βίλσοβιτς, επίσης Κλοτς (ως το 1984) και Γιώκις και τους συνεργάτες τους εκφράζουμε εγκάρδιες ευχαριστίες για την ανταπόκριση και την προθυμία συνεργασίας.

Στο σχολικό επίπεδο υπάρχουν στενότεροι δεσμοί με την «αδελφή Σχολή» της Θεσσαλονίκης: συμβάλλουν σ' αυτό οι αθλητικοί αγώνες των Διευθυντών, που διεξάγονται δύο φορές το χρόνο, επί πλέον κοινές μουσικές εκδηλώσεις, κανονικές συναντήσεις των Διευθυντών και των Προεδρείων των Σχολών. Η αμοιβαία επίσκεψη αθλητικών ομάδων, συνοδευόμενων και από τους Διευθυντές έφερε πιο κοντά τη Γερμανική Ευαγγελική Σχολή Κайρού με τη Σχολή μας, ο περιφερειακός διαγωνισμός «Τα ταξί κάνουν μουσική» φέρνει σε επαφή μαθητές των Γερμανικών Σχολών της Ιταλίας, της Ελλάδας, της Αιγύπτου και της Τουρκίας. Ευχαριστούμε θερμά τους μαθητές που μετέχουν, τους καθηγητές που αναλαμβάνουν ευθύνες, τους Διευθυντές και τα Προεδρεία, που παρέχουν τις δυνατότητες να γίνονται αυτές οι τόσο ποικίλες συναντήσεις.

Στην Αθήνα η Σχολή έχει ουσιαστικούς δεσμούς με τα άλλα ξένα σχολεία, όχι μόνο με αθλητικούς αγώνες, σχολικές γιορτές και τον κύκλο εργασιών των Διευθυντών, αλλά πιο πολύ μ' ένα πρόγραμμα ανταλλαγής μαθητών ως ακροατών, που εκτός των άλλων προσφέρει σε αγόρια και κορίτσια τη δυνατότητα να αναλαμβάνουν ευθύνες, τους διαφορετικά σχολικά συστήματα. Με ευγνωμοσύνη και χαρά έχουμε διαπιστώσει πόσο πρόβλημα ανούσιου παντού οι πόρτες σχολείων και τάξεων για τους μαθητές μας.

Der Gymnasiarch Nikolaos Assonitis • Ο Γυμνασιάρχης Νικόλαος Ασωνίτης

Ιδιαίτερα στενοί δεσμοί συνδέουν τη Σχολή μας με την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας: Με την κεντρική Διεύθυνση για τα Σχολεία της Αλλοδαπής, που εδρεύει στην Κολωνία, με το γραφείο της Επιτροπής για τα Σχολεία της Αλλοδαπής και τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης του Υπουργείου των Εξωτερικών στη Βόννη, με την Ομοσπονδιακή Διεύθυνση στο Βερολίνο. Η λεγόμενη σχολική βοήθεια, δηλαδή ουσιαστικά επιδοτήσεις για τους μισθούς των επιτόπιων καθηγητών, η πληρωμή των απασπασμένων καθηγητών, χρήματα για μέσα διδασκαλίας, για τη διαμόρφωση ειδικών διδακτικών χώρων, για εργασίες ασφάλειας και ανακαινίσεις, όλα αυτά τα μέσα συρρέουν προς τη Σχολή από διάφορες πηγές της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και συντελούν στο να δημιουργούν ευνοϊκούς όρους για την παιδαγωγική εργασία. Όμως εκτός από τα οικονομικά η Σχολή σε όλα τα θέματα που έχουν να κάνουν με τον τερματισμό σπουδών στο γερμανικό τμήμα, με τις συμπληρωματικές εξετάσεις στο ελληνικό τμήμα, δεν είναι αυτόνομη, αλλά ακολουθεί κατευθύνσεις που έρχονται από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία. Οφείλονται πολύ εγκάρδιες ευχαριστίες όχι μόνο για τη γενναιοδωρη οικονομική ενίσχυση, αλλά επίσης για την πάντοτε φιλική, πλήρη κατανόηση και συναδελφική στάση των δημοσίων αρχών, όλων σε όλα τα επίπεδα. Αποτελεί μίαν ιδιαίτερα ευτυχή σύμπτωση για τη Σχολή, να έχει βρει στο πρόσωπο του φιλέλληνα και Προέδρου της Γερμανοελληνικής Εταιρείας, ομοσπονδιακού Βουλευτή και Προέδρου της Επιτροπής Εξωτερικών της Ομοσπονδιακής Βουλής κ. Δρ. Στέρκεν, ένα συνήγορο για όλα τα ζητήματά της. Η Σχολή αισθάνεται να συνδέεται μαζί του με δεσμούς ιδιαίτερης εννυμωσύνης.

Η Επιτροπή Αλλοδαπής της Συνόδου των Υπουργών της Παιδείας των ομοσπονδιακών χωρών ορίζει τους σχολικούς επιτόπιους, που είναι κάθε χρόνο υπεύθυνοι για τη διεξαγωγή των εξετάσεων στη Σχολή. Εργάστηκαν για τη Σχολή οι κύριοι Υπουργικοί Σύμβουλοι Ράιμπερ από την Κάτω Σαξωνία (1980-1982), Δρ. Μπάοτ (1983-1984) και Κύρτεν (από το 1985), και οι δύο από το Σάαρλαντ. Προθυμία για συνεργασία, κατανόηση προς τους μαθητές και προσπάθεια για αντικειμενική και δίκαιη αξιολόγηση χαρακτηρίζαν όλους. Με ευχαρίστηση και εννυμωσύνη θυμάται η Σχολή το πέρασμά τους. Μια οικονομική ενίσχυση, που δεν προέρχεται από κρατικά ταμεία, αλλά πηγάζει από την ιδιωτική πρωτοβουλία πρέπει τελειώνοντας να μην μνημονεύει: μερικές αγορές των τελευταίων ετών μπόρεσαν να γίνουν μόνο χάρη σε χορηγήσεις του Κύκλου των Φίλων των Γερμανικών Σχολείων της Αλλοδαπής (αναγν. Σωμ. που εδρεύει στη Βόννη).

Τα κέντρα βάρους της δουλειάς μας: Ση συνέχεια θα αναφερθούν μερικές περιοχές, στις οποίες αφιερώθηκε ιδιαίτερη προσοχή μέσα στο χρονικό διάστημα αυτής της έκθεσης. Αρχίζω με τις βασικές προϋποθέσεις: Τα κτήρια κατά μεγάλο μέρος ανακαινίστηκαν, οι εγκαταστάσεις ανανεώθηκαν, ένα παράρτημα, που εκτός από τρεις αίθουσες διδασκαλίας στεγάει προπάντων τη μαθητική βιβλιοθήκη, οικοδομήθηκε, δημιουργήθηκαν δύο αίθουσες ειδικής χρήσης, μια για τη χειροτεχνία και μια για τον φυσικομαθηματικό κλάδο, η αίθουσα της Βιολογίας αναδιοργανώθηκε, το γλωσσολογικό εργαστήριο μετατράπηκε σε αίθουσα βίντεο, η σκηνή του θεάτρου διευρύνθηκε και πήρε νέα μορφή, η αυλή των διαλειμμάτων επεκτάθηκε και απόκτησε ένα χώρο με παγκάκια και επιτραπέζιο τένις. Η πιο ακριβή νέα αγορά είναι ένα πάνω συναυλιών STEINWAY. Από την παραπάνω α-

des Bundestages, Dr. Stercken, einen Fürsprecher in allen ihren Belangen gefunden zu haben. Ihm fühlt sich die Schule in besonderer Weise dankbar verbunden.

Der Auslandsausschuß der Konferenz der Kultusminister der Länder benennt die Schulaufsichtsbeamten, die als Vorsitzende jährlich für das Prüfungsgeschehen an der Schule verantwortlich sind. Für die Schule waren die Herren Ministerialrat Reimers aus Niedersachsen (1980-1982), Dr. Barth (1983-1984) und Kürten (seit 1985), beide aus dem Saarland, tätig. Bereitschaft zur Zusammenarbeit, Verständnis für die Schüler und das Bemühen um objektive und gerechte Bewertung haben das Wirken aller ausgezeichnet. Gern und dankbar denkt die Schule an ihren Aufenthalt zurück.

Einer finanziellen Hilfe, die nicht aus amtlichen Kassen stammt, sondern privater Initiative entspringt, sei am Schluß dankbar gedacht: Manch eine Anschaffung der letzten Jahre ist nur durch Zuwendungen des Freundeskreises Deutscher Auslandsschulen e.V. Bonn ermöglicht worden.

Schwerpunkte der Arbeit

Im folgenden seien einige Bereiche genannt, denen in dem Berichtszeitraum besondere Aufmerksamkeit geschenkt worden ist.

Ich beginne mit den Rahmenbedingungen: Die Gebäude sind zu einem großen Teil renoviert, die Installationen erneuert worden, ein Anbau, der neben drei Klassenräumen vor allem die Schülerbibliothek beherbergt, ist errichtet, je ein Werk- und ein naturwissenschaftlicher Fachraum geschaffen, der Biologiesaal neu eingerichtet, das Sprachlabor zu einem Videoraum umgestaltet, die Aulabühne vergrößert und neu gestaltet, der Schulhof um ein Areal mit Bänken und einen Tischtennisplatz erweitert worden. Die teuerste Neuanschaffung war ein Steinway-Flügel. Aus der Aufzählung ergeben sich inhaltliche Schwerpunkte: Förderung des naturwissenschaftlichen und musischen Fachunterrichts, die Erweiterung des über den Unterricht hinausgehenden Freizeitangebots. Die Entwicklung zu einem kleinen 'Kulturinstitut' ist fortgesetzt worden. Die sogenannte "Kleine Volkshochschule" bietet nach wie vor an zweimal je zehn Abenden von Oktober bis April ein reichhaltiges Programm: Sprachkurse in Neugriechisch, Spanisch, Französisch, altgriechische und moderne deutsche Literatur, neuere griechische Geschichte, Probleme der Entwicklungshilfe, Volkstanz, Sport, Musik, Kunst, verfilmtes deutschsprachiges Theater - um nur einiges zu nennen. Abendveranstaltungen finden in der Regel zweimal monatlich statt: Aufführungen des Chors und Orchesters, der verschiedenen Theatergruppen - zeitweise konkurrieren vier Ensembles miteinander: in deutscher Sprache Schüler und Lehrer, in griechischer Sprache Schüler und Ehemalige -, daneben Vorträge, Dichterlesungen - Peter Härtling, Peter Bichsel, Oskar Pastior, Peter Schneider, Antonis Samarakis - Klavierabende. Sehr bewährt hat es sich, daß neben der Aula der Videoraum als kleiner Vortragssaal für etwa 80 bis 100 Personen zur Verfügung steht.

In den Rahmen dieses Konzepts gehört auch das reichhaltige Angebot an Arbeitsgemeinschaften, das außer Kunst, Musik, Theater, Foto und Sport auch Computer, Chemie, Schach und Altgriechisch enthält und für das in diesem Schuljahr nicht weniger als 59 Stunden bereitgestellt werden. In diesen Zusammenhang gehören auch die Einführung eines Lesewettbewerbs für die Klassen 3 bis 7 sowie des Wettbewerbs 'Jugend musiziert' auf Regionalebene.

Im unterrichtlichen Bereich gab es im wesentlichen vier Schwerpunkte. In mehrfacher Hinsicht ist versucht worden, die Realschüler besser zu fördern: Das Verfahren der Beratung, Einstufung und Zuordnung zu den Klassen ist geändert worden; in allen Klassen wird spezifischer Real-schulunterricht, u.a. verpflichtend auch Schreibmaschine, erteilt; in der 9. Klasse ist ein vierzehntägiges Betriebspraktikum eingerichtet worden; in einem Jahrgang konnte eine eigene Realschulklasse gebildet werden. Über den Versuch, diesen Kindern in der 'Höheren Handelsschule' eine Fortsetzung ihres Bildungsgangs zu ermöglichen, ist an

anderer Stelle kurz berichtet worden.

Der Neugriechischunterricht ist erheblich erweitert worden: Er beginnt nun schon (freiwillig) in der 3. Grundschulklasse und setzt sich bis in die Neugestaltete Gymnasiale Oberstufe fort. In diesem Schuljahr werden auf verschiedenen Alters- und Niveaustufen insgesamt 18 Gruppen unterrichtet. Die Verpflichtung, daß jeder an der Schule tätige griechische Philologe diesen Unterricht erteilen muß, ist aufgegeben worden zugunsten des Prinzips der Freiwilligkeit. 7 griechische Damen sind zur Zeit mit großem Einsatz und Engagement in der deutschen Abteilung tätig. Hauseigene schriftliche und mündliche Prüfungen (Bestätigung I nach 3, Bestätigung II nach 5 Jahren), deren Ablauf sich an der Ergänzungs- oder Abiturprüfung orientiert, haben sehr dazu beigetragen, die Schüler zu motivieren und zu veranlassen, den Unterricht über die verpflichtenden drei Jahre hinaus zu besuchen. Freilich bleiben Schwierigkeiten bestehen in einem Fach, dessen Noten nicht versetzungswirksam sind, das von Eltern und Schülern wegen ihres zeitlich begrenzten Griechenlandaufenthaltes häufig nicht recht ernst genommen wird, in dessen Kursen trotz weitgehender äußerer Differenzierung immer noch Kinder mit unterschiedlichen sprachlichen Voraussetzungen sitzen. Darüber hinaus ist der Tatsache, daß gegenseitiges Verstehen Kenntnis voneinander voraussetzt, insofern Rechnung getragen worden, als in der deutschen Gymnasialabteilung griechische Geschichte über die Antike hinaus und neugriechische Literatur in Übersetzung in die Lehrpläne der Fächer Geschichte und Deutsch aufgenommen worden sind. Im naturwissenschaftlichen Unterricht ist Physik in die Klasse 7, Chemie in die Klasse 8 der deutschen Gymnasialabteilung vorgezogen worden.

Der vierte Bereich betrifft die Grund- und Mittelstufen-Deutschkurse für Jugendliche in der Odos Rethymnou: Die Bestellung einer pädagogisch verantwortlichen erfahrenen Leiterin 1980 hat in vielfacher Hinsicht zu einer Effektivierung des Unterrichts geführt: Einführung moderner Bücher, Erarbeitung von für Kinder geeignetem Zusatzmaterial, Erweiterung des Angebots um Kurse für Schüler griechischer Volksschulen, Orientierung des Kursaufbaus an dem griechischen Schulsystem mit dem ersten Abschluß am Ende des Gymnasiums, dem zweiten am Ende des Lykeions, Modernisierung der Medien (Overheadprojektoren, Video).

Von weitreichender Bedeutung für die Schule insgesamt und von mittelbarem Einfluß auch auf ihre pädagogische Arbeit waren die drei folgenden Entscheidungen:

Die Einführung der Position des Verwaltungsleiters, die nicht nur den Schatzmeister des Schulvorstandes, sondern auch die Schulleitung in hohem Maße entlastet, die faktische Gleichstellung der deutschsprachigen Ortslehrkräfte mit ihren griechischen Kollegen, durch die viele zeitraubende Verhandlungen über Stundendeputate, Gehälter, Zulagen überflüssig geworden sind, und schließlich die Abschaffung des Schulbusses, durch die Gelder für andere Zwecke frei geworden sind.

Weniger bedeutend, aber erwähnenswert sind Maßnahmen wie die Neubearbeitung der Schul- und Hausordnung, die Vereinfachung mancher Verwaltungsvorgänge (z.B. durch Einführung des Durchschreibverfahrens bei Zeugnissen, durch Verzicht auf das deutsche Klassenbuch in der griechischen Abteilung), die Neuordnung der Stunden- und Pausenzeiten.

Ausblick

Für die nähere Zukunft zeichnen sich drei Neuerungen ab: Sämtliche Kurse, die die Schule in der Odos Rethymnou unterhält, werden auf Grund der bestehenden griechischen Gesetzgebung geschlossen werden müssen. Das bedeutet, daß nur noch die Kinder, die z. Zt. die V1-Kurse besuchen, nach dem bisherigen Verfahren in die Schule aufgenommen werden. Ab 1988 wird eine Prüfung einziges Kriterium sein. Der Verlust der Grund- und Mittelstufenkurse wird zu einem Teil da-

parihimση προκύπτουν τα κέντρα βάρους: η προαγωγή της διδασκαλίας στους κλάδους των φυσικών επιστημών και την τεχνική διεύρυνση της πέρα από τα μαθήματα προσφοράς των von ελεύθερο χρόνο.

H εξέλιξη προς ένα μικρό «Πολιτιστικό Ίδρυμα» συνεχίστηκε. Το λεγόμενο «Μικρό Λαϊκό Πανεπιστήμιο» εξακολουθεί να προσφέρει με δυο σειρές των δέκα βραδινών μαθημάτων, από τον Οκτώβριο ως τον Απρίλιο, ένα πλαίσιο πρόγραμμα: νεοελληνική γλώσσα, ισπανικά, γαλλικά, αρχαία ελληνικά, σύγχρονη γερμανική λογοτεχνία, νεότερη ελληνική ιστορία, προβλήματα αναπτυξιακής βοήθειας, λαϊκοί χοροί, αθλητικά, μουσική, τέχνη, κινηματογραφικό γερμανικό θέατρο, -για να αναφερθούν μόνο μερικά. Βραδινή εκδήλωση γίνεται κανονικά δύο φορές το μήνα: εμφανίσεις της χορωδίας και ορχήστρας, των διαφόρων θεατρικών ομάων - μερικές φορές αναργανίζονται τέσσερα θεατρικά συγκροτήματα μεταξύ τους: σε γερμανική γλώσσα μαθητές και καθηγητές, σε ελληνική γλώσσα μαθητές και απόφοιτοι -επί πλέον διαλέξεις, ποιητικές αναγνώσεις - Πέτερ Χαϊρτλινγκ, Πέτερ Μπλιζελ, Όσκαρ Πλάσιερ, Πέτερ Ξάντερ, Αντώνης Ζαμαράκης, Βραδίες πιάτου. Αποδείχτηκε πολύ χρήσιμο το γεγονός, ότι εκτός από την Αύλα η αίθουσα του βίντεο μπορεί να διατίθεται σαν μικρή αίθουσα διαλέξεων για 80 ως 100 πρόσωπα. Στα πλαίσια αυτής της έννοιας ανήκει επίσης η πλούσια προσφορά ελεύθερων ομάων εργασίας που εκτός από μουσική, τέχνη, θέατρο, φωτογραφία και αθλητικά περιλαμβάνει επίσης ηλεκτρονικό υπολογιστή, χημεία, σκάκι και αρχαία ελληνικά: εφέτος διατίθενται γι' αυτήν 59 ώρες. Στο ίδιο πλαίσιο ανήκουν επίσης και η διεξαγωγή του διαγωνισμού ανάγνωσης για παιδιά από την 3η τάξη του Δημοτικού ως την 1η Γυμνασίου και ακόμα η διεξαγωγή του διαγωνισμού «Τα νιάτα κάνουν μουσική» σε περιφερειακό επίπεδο.

Στον τομέα των μαθημάτων υπάρχουν βασικά τέσσερα κέντρα βάρους. Έγινε πολύπλευρη προσπάθεια να βελτιωθεί το Πρακτικό Σχολείο: Η διδασκαλία του προσανατολισμού, της διαβάθμισης και της ένταξης στις τάξεις άλλαξε: σε όλες τις τάξεις γίνονται ειδικά μαθήματα για τους μαθητές του Πρακτικού Σχολείου, εκτός των άλλων υποχρεωτικά και η γραφομηχανή - στην 9η τάξη θεσπίστηκε δεκαπενθήμερη πρακτική άσκηση: μέσα σε μία χρονιά μπόρεσε να διαμορφωθεί μια καθυστάτη Πρακτικού Σχολείου. Για την προσπάθεια, να δοθεί σ' αυτά τα παιδιά η δυνατότητα συνέχισης σπουδών στη «Μέση Εμπορική Σχολή», έγινε σύντομη αναφορά σε άλλη θέση.

H διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας επεκτάθηκε σημαντικά. Αρχίζει (προαιρετικά) ήδη από την 3η τάξη του Δημοτικού και συνεχίζεται ως την Μεταρρυθμιζόμενη Ανώτερη Βαθμίδα του Γυμνασίου. Αυτή τη σχολική χρονιά λειτουργούν, σε διάφορες βαθμίδες ηλικίας και επίπεδους, 18 ομάδες. Η υποχρέωση για κάθε Έλληνα φιλόλογο που εργάζεται στη Σχολή, να διδάσκει ελληνικά στο γερμανικό τμήμα, εγκαταλείφθηκε κι αντικαταστάθηκε από την αρχή της εθελοντικότητας. Επτά Έλληνίδες καθηγήτριες απασχολούνται με μεγάλο ενθουσιασμό και αφοσίωση αυτή την εποχή στο γερμανικό τμήμα. Ιδιαίτερης γραπτής και προφορικής εξετάσεις (ενδεικτικού σπουδών I μετά από 3, ενδεικτικό σπουδών II μετά από 5 χρόνια), κατά το πρότυπο των γερμανικών συμπληρωματικών απολυτηρίων εξετάσεων, έχουν συντελέσει πολύ στο να παρακινήσουν τους μαθητές να συνεχίζουν το μάθημα και πέρα από τα υποχρεωτικά τρία χρόνια. Οπισώθητες εξακολουθούν να υπάρχουν δυσκολίες σ' ένα μάθημα, του οποίου οι βαθμοί δεν υπολογίζονται για την προαγωγή, το οποίο γονείς και μαθητές λόγω της περιορισμένης χρονικά παραμονής τους στην Ελλάδα δεν παίρνουν κάποτε στα σοβαρά, του οποίου τις ομάδες διδασκαλίας παρά τον ευρύ εξωτερικό διαχωρισμό εξακολουθούν να συμμετέχουν παιδιά διαφορετικών γλωσσικών προϋποθέσεων. Πέρα απ' αυτά το γεγονός, ότι η αμοιβαία κατανόηση προϋποθέτει για μία πλευρά να γνωρίζει την άλλη, λαμβάνεται υπόψη με το να έχουν εισαχθεί στο Γερμανικό Γυμνάσιο της Σχολής η ελληνική ιστορία πέρα από την αρχαιότητα και η νεοελληνική λογοτεχνία από μετάφραση στα προγράμματα του μαθήματος της Ιστορίας και του μαθήματος των Γερμανικών.

Στα μαθήματα του κλάδου των φυσικών επιστημών προτιμήθηκε η Φυσική για την 7η και η Χημεία για την 7η τάξη του Γερμανικού Γυμνασίου.

Ο τέτατος τομέας αφορά τα τμήματα διδασκαλίας γερμανικής γλώσσας, βασικής και μέσης βαθμίδας, για παιδιά και εφήβους, της οδού Ρεθύμνου: Η πρόσληψη μιας παιδαγωγικά υπεύθυνης έμπειρης Προϊσταμένης το 1980 οδήγησε στην αποτελεσματικοποίηση της διδασκαλίας: εισαγωγή μοντέρνων βιβλίων, επεξεργασία κατάλληλου για παιδιά πρόσθετου υλικού, επέκταση της προσφοράς τμημάτων για μαθητές ελληνικών δημοτικών σχολείων, προσανατολισμός της δομής των μαθημάτων προς το ελληνικό σχολικό σύστημα, ώστε το τέλος του πρώτου κύκλου να συμπέσει με το τέλος του Γυμνασίου, του δεύτερου κύκλου με το τέλος του Λυκείου, χρήση μοντέρνων μέσων (προβολείς overhead, βίντεο). Ευρύτατη σημασία για τη Σχολή γενικά και άμεσα επίδραση ακόμα και στην παιδαγωγική της εργασία είχαν οι εξής τρεις αποφάσεις:

H εισαγωγή του θεσμού του Διευθυντή Διοικητικού, που όχι μόνο τον ταμία του Διοικητικού Συμβουλίου της Σχολής, αλλά επίσης και την Διευθύντρια της Σχολής ελαφρότερα σε μεγάλο βαθμό. Έπειτα η πραγματική εξίσωση των γερμανόφωνων επιπέδων καθηγητών με τους Έλληνες συνάδελφούς τους, που έκανε περιττές πολλές χρονοβόρες διαπραγματεύσεις για ωράρια, μισθούς, επιδόματα. Τέλος η κατάρτιση των σχολικών λεωφορείων, χάρη στην οποία λευτερώθηκαν χρήματα για άλλους σκοπούς μικρότερης σημασίας, άλλα αξιοσημείωτα είναι επίσης μερικά μέτρα, όπως η νέα επεξεργασία του σχολικού και εσωτερικού κανονισμού, η απλοποίηση μερικών διοικητικών διαδικασιών (π.χ. με την εφαρμογή της μεθόδου της αυτόματης παραγωγής αντιγράφων για τους ελεγχούς, με την κατάρτιση του γερμανικού βιβλίου τάξης στο ελληνικό τμήμα), με τη νέα ρύθμιση ωρών διδασκαλίας και διαλειμμάτων.

Προοπτικές:

Για το κοντινό μέλλον διαγράφονται στον ορίζοντα τρία νέα πράγματα: Όλα τα τμήματα γλωσσικής διδασκαλίας, που η Σχολή διατηρεί στην οδό Ρεθύμνου, πρέπει να κλείσουν εξαιτίας της ισχύουσας ελληνικής νομοθεσίας. Αυτό σημαίνει ότι μόνο τα παιδιά που τώρα φοιτούν στα προπαρασκευαστικά τμήματα V1 θα εισαχθούν στη Σχολή με το σύστημα που ισχύει ως σήμερα. Από το 1988 μοναδικό κριτήριο θα είναι μια εξέταση.

H απώλεια των τμημάτων διδασκαλίας βασικής και μέσης βαθμίδας θα μπόρεσει ν' αντισταθμιστεί μερικά με τη βοήθεια του Ινστιτούτου Γκάιτε, που έχει ήδη εκφράσει την προθυμία να περιλάβει μελλοντικά στο πρόγραμμά του και τη διδασκαλία της γερμανικής γλώσσας σε μαθητές.

Στο χώρο του οικοπέδου, που τώρα χρησιμοποιείται ως γήπεδο ποδοσφαίρου, θα οικοδομηθεί το 1987 νέο κτήριο του Δημοτικού μας σχολείου. Τη δαπάνη θα φέρουν κατά το ήμισυ περίπου ο Σύλλογος της Γερμανικής Σχολής Αθηνών και η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία. Ο αρχιτέκτων κ. Ζενκόφσκυ έχει επεξεργαστεί ήδη σχέδια - και τον ευχαριστούμε γι' αυτό - που θα επηρεάσουν ανεπισημά τη χρήση του γηπέδου για το ποδόσφαιρο. Προβλέπεται το σημερινό συγκρότημα του Δημοτικού να διατεθεί για τη Μεταρρυθμισμένη Ανώτερη Βαθμίδα του Γερμανικού Γυμνασίου. Παράλληλα θα δημιουργηθούν στο κύριο κτήριο εκτός άλλων ένα ιατρείο, μια αίθουσα ασκήσεων Χημείας και μια αίθουσα πληροφορικής, στο παράρτημα η μαθητική βιβλιοθήκη θα επεκταθεί κατά μία αίθουσα. Ήδη από το σχολικό έτος 1986/87 η Σχολή θα διαθέτει ένα συγκρότημα ηλεκτρονικού υπολογιστή, που θα επιτρέπει τη διδασκαλία της πληροφορικής κατά τάξεις. Επιτρέπεται λοιπόν να ελπίζουμε και να ευχόμαστε, ότι η Σχολή στο μέλλον θα κατορθώσει με τη βοήθεια όλων εκείνων, που εργάζονται μέσα σ' αυτήν και γι' αυτή, να αναπτύσσεται ανάλογα προς τις εκάστοτε δεδομένες καταστάσεις και απαιτήσεις, χωρίς να χάνει την ταυτότητά της.

durch ausgeglichen werden können, daß das Goethe-Institut sich bereit erklärt hat, künftig Deutsch-Unterricht auch für Schüler in sein Programm aufzunehmen.

Auf dem Gelände, das jetzt als Fußballplatz dient, wird 1987 eine neue Grundschule entstehen. Die finanziellen Kosten tragen etwa je zur Hälfte der Schulverein und die Bundesrepublik. Herr Dipl. - Architekt Senkowsky hat dankenswerter Weise Pläne ausgearbeitet, die die Nutzung des Platzes für das Fußballspiel nicht wesentlich beeinträchtigen werden. Es ist vorgesehen, den jetzigen Grundschultrakt der Neugestalteten Gymnasialen Oberstufe zur Verfügung zu stellen. Gleichzeitig werden im Hauptgebäude unter anderem ein Arztzimmer, ein Chemie-Übungsraum und ein Informatikfachraum geschaffen, wird im Anbau die Schülerbibliothek um einen Raum erweitert werden.

Schon im Schuljahr 1986/87 wird die Schule über eine Computerausstattung verfügen, die es erlauben wird, Informatik im Klassenverband zu unterrichten.

Bleibt zu hoffen und zu wünschen, daß es der Schule auch in Zukunft gelingt, mit Hilfe aller derer, die in ihr und für sie tätig sind, sich, den jeweiligen Gegebenheiten und Anforderungen entsprechend, zu entwickeln, ohne ihre Identität zu verlieren.

In der Pause • Στο διάλειμμα

Schulansicht. Im Hintergrund das neue Olympiastadion
Άποψη του Σχολείου. Στο βάθος το νέο Ολυμπιακό Στάδιο

Vorderansicht des Schulgebäudes
Μπροστινή άποψη του σχολικού κτηρίου

Der Schulkomplex. Im Hintergrund das Penteliegebirge
Το σύμπλεγμα της Σχολής. Στο βάθος η Πεντέλη.

Eingang zur Schule
Είσοδος της Σχολής

ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ, ΘΗΣΕΙΟΝ, ΒΕΖΙΚΟΝ ΤΩΝ ΚΕΡΑΜΕΙΚΩΝ
ΑΓΟΡΑ, ΘΗΣΕΙΟΝ, ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΕΡΑΜΕΙΚΩΝ

ΣΤΡΩΜΑΤΟΣ, ΜΕ ΠΡΟΠΥΛΑΙΩΝΕΣ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ
ΟΔΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, ΣΤΟ ΒΑΣΙΛΕΥΜΑ ΚΑΡΟΛΙΝ

AUS DEM SCHULKALENDER 1984

12 Ansichten Athens, von Schülern der Klassen 9 bis 13 mit Bleistift gezeichnet, Größe 33 x 42 cm, Auflage 4500

Από το σχολικό ημερολόγιο του 1984. 12 απόψεις της Αθήνας από μαθητές των τάξεων 9-12 σχεδιασμένες με μολύβι, μέγεθος 33 x 42 εκ., 4.500 αντίτυπα.

links: Januar

— Agora, Theseion, Bezirk um den Kerameikos

aristerea: Ιανουάριος

— Η αγορά, το Θησείο, περιοχή γύρω από τον Κεραμεικό

rechts: Februar

— Odos Piraios, Akropolis

δεξιά: Φεβρουάριος

— Οδός Πειραιώς, η Ακρόπολη

ΗΑΔΡΙΑΝΕΙΟΝ ΤΕΙΧΟΣ, ΟΛΥΜΠΕΙΟΝ, ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΝ ΣΤΑΔΙΟΝ
ΟΛΥΜΠΕΙΟΝ, ΤΟ ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟ ΣΤΑΔΙΟΝ

ΑΛΤΗΡ ΦΕΛΣΕΝΒΕΤΤ ΔΕΣ ΙΛΙΣΣΟΣ, ΟΛΥΜΠΕΙΟΝ, ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ
ΕΛΙΑΣ ΚΟΙΤΗ ΤΟΥ ΙΛΙΣΣΟΥ, ΣΤΑΔΙΟΝ ΟΛΥΜΠΕΙΩΝ, ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ

links: März

— Hadrianstor, Olympieion, Panathenaisches Stadion

aristerea: Μάρτιος

— Η πύλη του Αδριανού, το Ολυμπείον, το Παναθηναϊκό Στάδιο

rechts: April

— Altes Felsenbett des Ilissos, Olympieion, Akropolis

δεξιά: Απρίλιος

— Η παλιά βραχώδης κοίτη του Ιλισσού, το Ολυμπείον, η Ακρόπολη

links: Mai
 — Turm der Winde
 αριστερά: Μάιος
 — Οι Αέρηδες (Πύργος των Ανέμων)
 rechts: Juni
 — Odos Aeoliou, Parthenon
 δεξιά: Ιούνιος
 — Η οδός Αιόλου, ο Παρθενώνας

ΤΟΥΡΟΣ ΤΩΝ ΑΝΕΜΩΝ, ΟΔΟΣ ΑΙΟΛΙΟΥ
 ΠΥΡΓΟΣ ΤΩΝ ΑΕΡΗΔΕΣ, ΣΤΑΘΕΣ ΚΑΙ ΟΔΟΙ

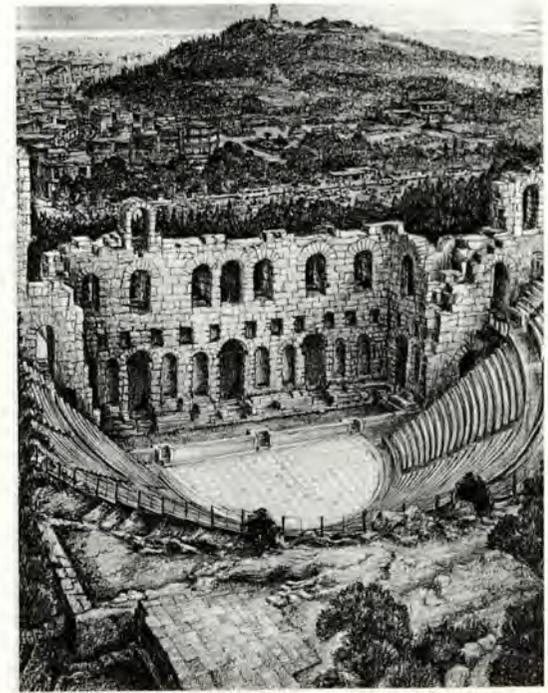

ΤΟΥΡΟΣ ΤΩΝ ΑΝΕΜΩΝ, ΟΔΟΣ ΑΙΟΛΙΟΥ, ΠΑΡΘΕΝΩΝ
 ΠΥΡΓΟΣ ΑΕΡΗΔΕΣ, ΣΤΑΘΕΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙ, ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΔΡΙΑΝΟΥ
 ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙ, ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΔΡΙΑΝΟΥ

links: Juli
 — Monastiraki, Akropolis
 αριστερά: Ιούλιος
 — Το Μοναστηράκι, η Ακρόπολη
 rechts: August
 — Odeon des Herodes Attikus, Philo-
 rippus - Hügel, der Saronische
 Golf
 δεξιά: Αύγουστος
 — Το Ωδείο Ηρώδη του Αττικού, ο λό-
 φος του Φιλοπάππου, ο Σαρωνικός
 κόλπος

ΩΔΕΙΟΝ ΤΩΝ ΗΡΩΔΕΣ ΑΤΤΙΚΟΥΣ, ΦΙΛΟΠΑΠΠΟΥ, ΚΑΙ ΤΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΩΝ ΚΑΙΣΕΡΩΝ
 ΟΔΕΙΟΝ ΗΡΩΔΕΣ ΑΤΤΙΚΟΥΣ, ΛΟΦΟΣ ΦΙΛΟΠΑΠΠΟΥ, ΚΑΙ ΤΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΩΝ ΚΑΙΣΕΡΩΝ

NIKETEMPEL, KASTELLA SAKRONICHOS O GOLP
NAHE THEMION, KASTELLA SAKRONICHOS KONTON

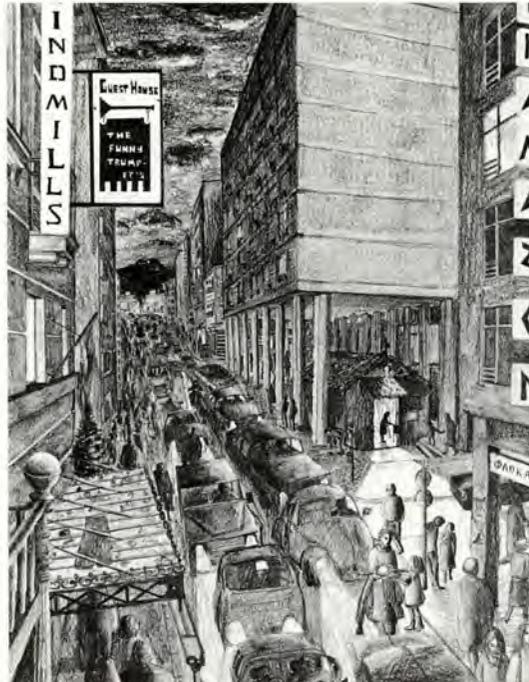
GEFÄNGNIS DES SOKRATES, PNYX, AREOPAG, AKROPOLIS
NEUENNAHE DER SAKRATA, PNYX, AREOPAG, AKROPOLIS

links: September

- Niketempel
- αριστερά: Σεπτέμβριος
- Ο ναός της Νίκης
- rechts: Oktober
- Gefängnis des Sokrates, Pnyx, Areopag, Akropolis
- δεξιά: Οκτώβριος
- Η φυλακή του Σωκράτη, η Πνύκα, ο Άρειος Πάγος, η Ακρόπολη

PLAKA, STADTZENTRUM, LYKABETTOS
TAKRA, KENTROTONIS, LYKABETTOS

ODOS MITROPOLIS, ODOΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΗΣ ΟΔΟΣ ΜΕ ΤΟ ΣΥΝΑΓΕΙΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ
ΟΔΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ, ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ, ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

links: November

- Plaka, Lykabettos, im Hintergrund: das Parnitha - und Penteliegebirge
- αριστερά: Νοέμβριος
- Η Πλάκα, ο Λυκαβηττός, στο βάθος: η Πάρνηθα και η Πεντέλη
- rechts: Dezember
- Odos Mitropoleos mit Blick zum Syntagmaplatz
- δεξιά: Δεκέμβριος
- Η οδός Μητροπόλεως με θέα στην Πλατεία Συντάγματος

WILHELM DÖRPFELD UND DIE DEUTSCHE SCHULE ATHEN

Ein Rückblick auf 90 Jahre Schulgeschichte Dr. Georgios Dimitrakos
übersetzt von Dr. Georgios Dimitrakos

Also ganze neunzig Jahre sind es nunmehr, seitdem der Anstoß zur Gründung einer Deutschen Schule in Athen im Jahre 1896 gegeben wurde. Urheber dieses lange von der Athener deutschen Kolonie und von bestimmten Kreisen der griechischen Öffentlichkeit ersehnten Beschlusses war, wie bekannt, der aus Barmen-Wuppertal stammende berühmte Architekt und Archäologe Professor Dr. Wilhelm Dörpfeld. Es war sicherlich ein glücklicher Zufall, daß diese schwierige und verantwortungsvolle Sonderaufgabe einem sozusagen Dazuberufenen übertragen wurde. Denn Wilhelm Dörpfeld war nicht bloß ein Gelehrter von Range, der sich zu den Überlieferungen der Antike und des Christentums bekannte, sondern auch, als Sohn eines Schulmannes, der sich im In- und Ausland einen Namen als Pädagoge gemacht hatte, ein überzeugter Verfechter des neuhumanistischen Bildungs- und Erziehungsideals, wie es die deutsche Klassik seit Winkelmann vertrat. Es darf nicht meine Absicht sein, längst bekannte, die Entwicklung unserer Schule betreffende Einzelheiten zu wiederholen. Es würde meines Erachtens genügen, wenn ich an einem für ihr Leben so wichtigen Meilenstein zur Rückschau, Vorschau und ein wenig In-sensschau verweilen würde. In der Tat hatten schon die Biographen von Wilhelm Dörpfeld, zuletzt auch unser ehemaliger Kollege, Herr Reinhold M. Finger (siehe Festschrift "Feierliche Einweihung des Schulneubaues, Athen 1969, Seite 13 bis 20), und vor allem der Chronist unserer Schule, Wilhelm Barth, oft Anlaß gehabt, sich über seinen außerordentlichen Eifer zur Sicherstellung der nötigen Spenden für den Kauf des Grundstückes an der Archoviststraße und den Bau des ersten Schulbaues zu äußern. Unter anderem wird von ihnen mit besonderer Bewunderung sein lebhafter, zielbewußter, bis zu seinem Tode andauernder Anteil an der Arbeit seiner Schule hervorgehoben. Mit seiner ständigen Präsenz an der Spitze des "Deutschen Schulverbandes" wuchs auch die Anziehungskraft der neuen Schule.

Nicht nur deutsche Kinder, sondern auch andere, vor allem griechischer Abstammung, wollten sie besuchen.

So durften im Jahre 1900 die ersten griechischen Kinder als regelrechte Schüler von der Deutschen Schule Athen aufgenommen werden. Damit wurde der für alle Zukunft entscheidende Schritt getan, der allmählich durch Zusammenführung der Grundelemente des Christentums und des Griechentums, wie sie beispielsweise in seiner Person Wilhelm Dörpfeld vorbildlich vereinigte, zur Prägung des besonderen Profils der Deutschen Schule Athen führen sollte.

Da ich die vergangenen neunzig Jahre unserer Schule sozusagen aus meiner persönlichen Warte betrachten möchte, halte ich es für zweckmäßig, vorerst auf die wichtigsten Tatsachen der inneren und äußeren Geschichte der Schule bis zum zweiten Weltkrieg, die teilweise mittelbar oder unmittelbar unter dem Einfluß Wilhelm Dörpfelds stehen, hinzuweisen. So sind zu erwähnen: Die Einführung der Abendkurse für Erwachsene (1906), die Einweihung des zweiten von Wilhelm Dörpfeld gebauten Schulgebäudes (1910). Dann kam die vierjährige Schließung der Schule während des ersten Weltkrieges (1917) und ihre Wiedereröffnung (1921). Es folgte ihr Aufbau zur Mittelschule (1922) und zum Gymnasium (1925). Ende der zwanziger Jahre erlebte man die Einweihung des großen Neubaues an der Archoviststraße (1929), und danach fanden das erste griechische Abitur (1931) und das erste (außerordentliche) deutsche Abitur (1933) statt, da die Schule erst zwei Jahre später als Vollanstalt durch die deutschen Behörden anerkannt wurde. Bis zur zweiten zwölfjährigen kriegsbedingten Schließung der Schule (1944) sind noch ihr feierliches vierzigjähriges Jubiläum (1937) und ihre vorübergehende halbjährige Schließung wegen der Kriegsergebnisse infolge der deutschen Invasion in Griechenland (1941) zu erwähnen. Während dieser ganzen Zeit bis zu seinem Tode (25. April 1940) stand Wilhelm Dörpfeld mit Rat und Tat an der Seite seiner geliebten Schule. Da das ganze Bildungs- und Erziehungswesen in der nationalsozialistischen Zeit in Deutschland in neuem Werden und Wollen begriffen war, ebnete sich automatisch auch für unsere Schule der Abschaffung von altbewährten Erziehungsbegriffen und Idealen der Weg. In dieser widersinnigen Entwicklung bemühte sich Wilhelm Dörpfeld, als der geistige Urheber dieser Gründung, das alte humanistische Ideal von Antike und Christentum, das einen charakteristischen Hauptzug seiner Schule bildete, auch weiterhin lebendig zu halten. In diesem Sinne stiftete er durch seinen Brief vom 16. April 1934 seine Werke über Ilias und Odyssee als Prämien für tüchtige Schüler der Deutschen Schule Athen. Dieser Dörpfeldpreis wurde

Ο WILHELM DÖRPFELD ΚΑΙ Η ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

Μια ανασκόπηση 90 χρόνων σχολικής ιστορίας της Σχολής.
Γεώργιος Δημητράκος Δ.Φ.

Έχουν περάσει κιόλας ενενήντα χρόνια από τότε που είχε δοθεί η πρώτη ώθηση για την ίδρυση Γερμανικής Σχολής στην Αθήνα στο 1896. Πρωταγωνίστης της απόφασης τούτης, που από καιρό ποθούσαν η γερμανική παροικία της Αθήνας και ορισμένοι κύκλοι της ελληνικής κοινότητας, ήταν ο περίφημος αρχιτέκτονας και αρχαιολόγος Δρας Wilhelm Dörpfeld από το Barmen-Wuppertal. Ήταν σίγουρα μια ευτυχής σύμπτωση ότι τούτη η δύσκολη και γεμάτη εθύνες ειδική αποστολή ανατέθηκε σε έναν «προορισμένο» για έναν τέτοιο σκοπό. Γιατί ο W.D. δεν ήταν απλώς ένας ονομαστός σοφός, που πίστευε στις παραδόσεις του αρχαίου κόσμου και του Χριστιανισμού, αλλά επίσης, και σαν γιος ενός ξακουστού εκπαιδευτικού και παιδαγωγού και στη Γερμανία και στο εξωτερικό, ήταν ένας πεπεισμένος υπέρμαχος του νεοανθρωπιστικού μορφωτικού και παιδαγωγικού ιδανικού, όπως το αντιπροσώπευε ο γερμανικός κλασικισμός από την εποχή του Winkelmann.

Δεν μπορεί να είναι σκοπός μου να επαναλάβω γνωστές από καιρό λεπτομέρειες, που αναφέρονται στην εξέλιξη της Σχολής μας. Θα ήταν αρκετό, κατά τη γνώμη μου, αν κοινοστεκόμουν για λίγο μπρος σ' έναν τόσο σπουδαίο για την ύπαρξη της χλιμομετρικό δείκτη, για κάποια επισκόπηση του παρελθόντος και του μέλλοντός της, αλλά και των εσωτερικών της. Πραγματικά οι βιογράφοι του W.D. τελευταία και ο τέως συγγαμικός μας κ. Reinold M. Finger (κ. πανηγυρικό τεύχος 1969 της Σχολής μας, που εκδόθηκε με την ευκαιρία των εγκαίνιων των νέων σχολικών μας εγκαταστάσεων, σ. 13-20), προπάντων όμως ο χρονογράφος της Σχολής μας κ. Wilhelm Barth, είχαν συχνά αφορμή να μιλήσουν για τον εξαιρετικό ζήλο, που είχε αναπτύξει, θέλοντας να εξασφαλίσει από δωρεές τα αναγκαία ποσά για την αγορά του οικοπέδου στην οδό Αράχθωβας και την οικοδόμηση του πρώτου σχολικού κτηρίου. Μεταξύ άλλων εξαιρείται από αυτούς με ιδιαίτερο θαυμασμό και η ζωηρή και συνειδητή συμμετοχή του στην εργασία της Σχολής του, που κράτησε ως το θάνατό του.

Με τη διαρκή του παρουσία στην κορυφή του «Γερμανικού Σχολικού Συλλόγου» μεγάλωσε και η ελκτική δύναμη της νέας σχολής. Όχι μόνο γερμανοπαίδα αλλά και άλλα, προπάντων ελληνικής καταγωγής, ήθελαν να φοιτήσουν στη Σχολή.

Έτσι στα 1900 δόθηκε η δυνατότητα να γίνουν δεκτά στη Γ.Σ.Α. τα πρώτα ελληνόπουλα σαν κανονικοί μαθητές. Με την απόφαση τούτη έγινε το αποφασιστικό για κάθε μελλοντική εξέλιξη της Σχολής βήμα, που θα οδηγούσε βαθμιαία με τον συντονισμό των βασικών στοιχείων του ελληνικού και του γερμανικού, όπως λ.χ., τα συνδυάζε υποδειγματικά στο πρόσωπό του ο W.D., στην αποτύπωση του ιδιαίτερου προφίλ της Γ.Σ.Α. Επειδή θα ήθελα να επισκοπήσω τα ενενήντα χρόνια που πέρασαν, ας πούμε, από προσωπική μου σκοπιά, θεωρώ σκόπιμο να αναφερθώ στα πιο σπουδαία γεγονότα της εσωτερικής και εξωτερικής ιστορίας της Σχολής ως το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, που κατά ένα μέρος βρίσκονται άμεσα ή έμμεσα κάτω από την επιρροή του W.D. Έτσι πρέπει να σημειωθούν: Η θέσπιση των βραβείων μαθημάτων για ενήλικες (1908), τα εγκαίνια του δεύτερου σχολικού κτηρίου, που έκτισε ο W.D. (1910). Ύστερα ήρθε το τετράχρονο κλείσιμο της Σχολής εξαιτίας του πρώτου παγκόσμιου πολέμου (1917) και το ξανανοίγμά της (1921). Ακολούθησε η ανάπτυξη της σε Μέση Σχολή (1922) και σε Γυμνάσιο (1925). Γύρω στο τέλος της δεκαετίας του 20 έγιναν τα εγκαίνια του μεγάλου σχολικού της κτηρίου στην οδό Αράχθωβας (1929) και κατόπιν έγιναν οι πρώτες ελληνικές απολυτήριες εξετάσεις (1931) και το πρώτο (έκτακτο) γερμανικό Abitur (1933), επειδή η Σχολή μας αναγνωρίστηκε δυο χρόνια αργότερα σαν πλήρης σχολή από τις γερμανικές αρχές. Ως το δεύτερο, λόγω του πολέμου, δωδεκάχρονο κλείσιμο της Σχολής (1944) πρέπει να θυμηθούμε ακόμη τη γιορταστική εκδήλωση για τα σαραντάχρονα της (1937) και

Verabschiedung des Lykeiarchen 1982 von links nach rechts
 Αποχαιρετιστήρια γιορτή του Λυκειάρχη το 1982 από αριστερά προς δεξιά
 Dr. Georgios Dimitrakos mit Tochter und Ehefrau
 Ο Δρ. Γεώργιος Δημητράκος με την κόρη και τη σύζυγό του
 Dr. Vassilios Mavridis, Vorsitzender der griechischen Elternschaft
 Ο Δρ. Βασίλειος Μαυρίδης, Πρόεδρος του Ελληνικού Συλλόγου Γονέων

το προσωρινό της κλείσιμο για μισό χρόνο εξαιτίας των πολεμικών γεγονότων που ακολούθησαν την εισβολή των Γερμανών στην Ελλάδα (1941).

Σε όλο τούτο το διάστημα ως το θάνατό του (25.4. 1940) ο W.D. βρισκόταν σαν σύμβουλος και βοηθός στο πλευρό της αγαπητής του Σχολής. Επειδή η όλη μόρφωση και αγωγή την εποχή του Εθνικοσοσιαλισμού στη Γερμανία ακολούθησε νέα πορεία και νέα βούληση, άνοιξε αυτόματα ο δρόμος και για τη Σχολή μας για την κατάργηση των αναγνωρισμένων από παλιά παιδαγωγικών εννοιών και ιδεωδών. Σ' αυτήν την παράλογη εξέλιξη ο W.D. προσπάθησε σαν πνευματικός θεμελιωτής του Ιδρύματος να διατηρηθεί και στο μέλλον ζωντανό το παλιό ανθρωπιστικό ιδανικό του αρχαίου κόσμου και του Χριστιανισμού, που αποτελούσε χαρακτηριστικό γνώρισμα της Σχολής του. Μ' αυτήν την έννοια χορήγησε με το από 24.4.1934 γράμμα του αρκετά αντίτυπα των έργων του για την «Ιλιάδα» και την «Οδύσσεια», για να δίνονται ως βραβεία στους επιμελείς μαθητές της Γ.Σ.Α. Αυτό το βραβείο «DÖRPFELD» δινόταν από τότε κάθε χρόνο ως το κλείσιμο της Σχολής (1944).

Είχα την εξαιρετική ευτυχία να συναντήσω το καλοκαίρι του 1936 τον W. Dörpfeld στο Αμβούργο και να ανοίξω μαζί του μια ενδιαφέρουσα συζήτηση.

Το γεγονός τούτο αναφέρεται με περισσότερες λεπτομέρειες στις «Αναμνήσεις μου από τη συνάντησή μου με τον W. Dörpfeld», που δημοσιεύτηκαν στην «Dokumentation 1981» σ. 21-25. Σ' αυτήν τη συνάντηση μαζί του είχα εντυπωσιαστεί βαθειά από την παιδαγωγική του σοφία και την ακλόνητη πίστη του στις αθάνατες αξίες της ελληνικής αρχαιότητας, που τη θεωρούσε σαν τον κοινό παιδαγωγό της Ευρώπης. Γιατί ο σεβαστός γέροντας ήταν σ' όλη του τη ζωή ένας εξαιρετος παιδαγωγός και δάσκαλος με καθαρά ιδανικά και ζοκισμένες παιδαγωγικές αρχές. Τούτες τις ιδιότητες του ετόνισα άλλωστε και στη νεκρολογία που

seitdem jedes Jahr bis zur Schließung der Schule (1944) verliehen.

Ich hatte das außerordentliche Glück, Wilhelm Dörpfeld in Hamburg im Sommer 1936 zu begegnen und mit ihm ein interessantes Gespräch zu führen. Darüber durfte ich aus meinen Erinnerungen ein kurzes Exposé in der "Dokumentation 1981" Seite 21 bis 25 veröffentlichen. In dieser Begegnung mit ihm hatten mich Dörpfelds pädagogische Weisheit und sein unerschütterlicher Glaube an die unvergänglichen Werte der Antike als die gemeinsame Erzieherin Europas tief beeindruckt. Denn der ehrwürdige alte Herr war lebenslang ein vorzüglicher Pädagoge und Lehrer mit reinen Idealen und bewährten Erziehungsprinzipien. Diese seine Eigenschaften betonte ich übrigens in dem Nekrolog, den ich anlässlich seines Todes (25. April 1940) als Lehrer an der Deutschen Schule Thessaloniki an einem Maimontag nach der Morgenandacht in der Turnhalle der Schule vor meinen Kollegen und Schülern halten durfte.

Zwölf Jahre nach der zweiten "Auswanderung" unserer Schule wurde durch ein Kulturabkommen zwischen Griechenland und der Bundesrepublik Deutschland der Weg für die "Rückkehr" der Deutschen Schule Athen in ihre "Heimat" geebnet. Auf Grund der neuen Gegebenheiten sollten vor allem die Hauptzüge und die Leitgedanken festgesetzt werden, wonach die neu zu eröffnende Schule wieder mal in Betrieb gesetzt werden sollte. Als nun diese sehr komplizierte Aufgabe der Neuordnung deutscherseits Herr Dr. Flume, als dem ersten Direktor unserer Anstalt, und griechischerseits mir, als dem Direktor der griechischen Abteilung, übertragen wurde, da standen wir vor der Frage: Was nun? Auf welchen Weg und zu welchem Ziel sollten wir die uns anvertraute Anstalt führen?

Nicht immer ist der Polarstern sichtbar. Glücklicherweise jedoch hatten wir schon per Zufall, in den Jahren 1954 und 1955 während zweier Vortragsreisen von Herrn Dr. Flume nach Athen diesbezügliche Vorgespräche miteinander geführt. So konnten wir nach unserer Amtsübernahme im September 1956 unsere vorbereitenden Besprechungen über die oben erwähnten Grundfragen unter Berücksichtigung einerseits des Kulturabkommens und andererseits der Vorschriften des geltenden Gesetzes für "Ausländische Schulen" in guter Übereinstimmung verhältnismäßig schnell abschließen. Ich darf hauptsächlich auf das Protokoll der feierlichen Eröffnungskonferenz vom 01. Oktober 1956 hinweisen, in dem die geistigen Grundlagen und die praktischen Zielsetzungen der neuen Schule durch Herrn Dr. Flume und mich erläutert werden. Nach dem Ende der NS-Zeit in Deutschland und der Wiederherstellung der demokratischen Bildungs- und Erziehungsprinzipien waren auch der neuen Schule die erwünschten Möglichkeiten beschieden, ihr Werk in der Form, in der es beispielsweise die pädagogische Weisheit eines Wilhelm Dörpfeld gewollt hatte, wieder aufzunehmen. In diesem Sinne konnte die Schule am 01. Oktober 1956 den Unterricht wieder aufnehmen.

Im Mittelpunkt jeder Aktivität stand das Verhältnis des Griechentums und des Deutschlands durch Vertiefung in Sprache, Literatur, Kunst und Wissenschaft. Man wollte

Die griechische und deutsche Nationalfahne, gehißt anlässlich des Schulbeginns H Ελληνική και η Γερμανική Σημαία υψωμένες για την έναρξη του σχολικού έτους

grundsätzlich eine neue, aktive, dankfreudige, selbstbewußte und freiheitsliebende junge Generation heranbilden helfen, berufen, mitzuarbeiten an einer besseren Zukunft. Die Wiederbelebung dieser von den Nazis zeitweilig abgeschafften, altbewährten Leitgedanken hatte unter anderem auch als Folge, die Erinnerung an Wilhelm Dörpfeld als das ideale Leitbild zu erneuern. Um seiner in liebender Verehrung und in Dankbarkeit für seine Verdienste zu gedenken, benannte man nach ihm anlässlich der Feierlichkeiten zum sechzigjährigen Jubiläum unserer Schule im Jahre 1957 den gymnasialen Zweig der deutschen Abteilung "Dörpfeld-Gymnasium".

Der mir zur Verfügung stehende knappe Raum macht es notwendig, mich auf nur zwei damals von uns getroffene charakteristische Regelungen zu beschränken, welche danach unserer Schule Ihre glänzende Entwicklung sicherten. Von diesen erfolgreichen Entscheidungen betraf die erste die Einführung des Verfahrens für den Übergang der griechischen Volksschulkinder in die Klassen unseres griechischen Gymnasiums nach zweijährigem Besuch unserer vorbereitenden Nachmittagskurse, die zweite das nicht minder wichtige und uns intensiv beschäftigende Problem der zweckmäßigen Anpassung der in den innerdeutschen Schulen üblichen Methodik und Didaktik an ein andersartiges Schulsystem, dessen Hauptmerkmal das Erlernen eines streng programmierten Pensums war.

Die Geschichte des Neubeginns unserer Schule und des Fundaments, das damals gelegt worden ist und das sich für mehr als ein Vierteljahrhundert als tragfähig erwiesen hat, ist in einer Reihe von Konferenzbeschlüssen und in Jahresberichten unbezweifelbar dokumentiert. Ich darf vor allem auf die "Jahresgabe" vom Juni 1958 von Herrn Dr. Flume und auf das sehr wichtige Konferenzprotokoll vom 25. Mai 1961, das den Bericht von Herrn Dr. Flume über die Besprechungen und Beschlüsse der gemischten Deutsch-Griechischen Kommission enthält, verweisen.

Dadurch wurden endgültig eine Reihe von Mißverständnissen in der Interpretation des Kulturvertrages und von Hindernissen abgebaut und der Schule bessere Voraussetzungen zur weiteren Entwicklung sichergestellt.

Hier muß ich jedoch bemerken, daß diese folgenreichen Entscheidungen keineswegs als selbstverständlich erachtet werden dürfen. Um dieses Ziel zu erreichen, hatten Herr Dr. Flume und ich fünf Jahre lang hart und geduldig ringen müssen zur Überwindung von Hindernissen und wohlbegründeten Hemmnissen, welche der Krieg und die vierjährige deutsche Besetzung Griechenlands bei der griechischen Öffentlichkeit naturgemäß hinterlassen hatten.

Um das Gesamtgeschehen dieser entscheidenden Periode sinnvoll und gerecht abzurunden, fühle ich mich verpflichtet, auf die tatkräftige Unterstützung des damaligen Botschafters der Bundesrepublik Deutschland, Herrn Dr. Kordt, des Kulturreferenten, Herrn Schumacher, und der Botschaftsräte, der Herren Dr. von Schmolle, Dr. Rümelin und Dr. Pauls, hinzuweisen, die uns mit großem Verständnis bei der Verwirklichung unserer Pläne zur Seite standen. Auf griechischer Seite wären mehrere Namen zu nennen, hier vor allem die Professoren Dr. Bonnis und Dr. Wourvelis, und nicht zuletzt der des Präsidenten des Obersten Erziehungsrates beim Kultusministerium, Herrn Dr. Chatzias. Alle vorgenannten Persönlichkeiten haben kräftig dazu beigetragen, mancherlei Mißverständnisse abzubauen. All unser Bemühen wäre trotzdem vergeblich geblieben, hätten wir nicht in Herrn Höflinghaus als dem Vorsitzenden des Deutschen Schulvereins Athen einen unermüdeten Helfer und immer bereiteten Förderer gehabt.

Durch die Überwindung auch dieser Schwierigkeiten wurde danach eine neue Periode in der Geschichte unserer Anstalt eingeleitet, die mit der Leitung der Schule durch Herrn Beckmann (1962-1967) begann und fortgesetzt wurde zunächst durch die lange,

του έκανα ως καθηγητής της Γερμανικής Σχολής της Θεσσαλονίκης κάποια Δευτέρα του Μαΐου του 1940, μετά την πρωινή προσευχή στην αίθουσα Γυμναστικής της Σχολής μπρος στους συναδέλφους και στους μαθητές μου. Δώδεκα χρόνια μετά τη δεύτερη «αποδημία» της Γ.Σ. Α. ετοιμάστηκε ο δρόμος για την επιστροφή στην «πατρίδα» της με τη Μορφωτική Σύμβαση ανάμεσα στην Ελλάδα και στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Με βάση τα καινούρια δεδομένα έπρεπε προπάντων να καθοριστούν τα κύρια χαρακτηριστικά και οι κατευθυντήριες ιδέες, σύμφωνα με τις οποίες θα έπρεπε να επαναλειτούργησει η Σχολή. Όταν η εξαιρετικά περίπλοκη τούτη αποστολή της ανανέωσης ανατέθηκε από τη γερμανική πλευρά στον κ. Δρα Flume, με την ιδιότητα του Γερμανού Διευθυντή του Ιδρύματος, και από την ελληνική πλευρά σ' εμένα, ως Διευθυντή του ελληνικού τμήματος, αντιμετωπίσαμε το ερώτημα: Καί τώρα τι γίνεται; Από ποιο δρόμο και προς ποιο στόχο έπρεπε να οδηγήσουμε το Ίδρυμα που μας εμπιστεύτηκαν;

Δεν είναι πάντοτε ορατός ο πολιτικός αστέρας!

Ευτυχώς όμως με τον Δρα Flume είχαμε κάνει, τυχαία, σχετικά με το ζήτημα τούτο προκαταρκτικές συζητήσεις κατά τη διάρκεια δύο ταξιδιών του για ισάριθμες διαλέξεις στην Αθήνα στα 1954 και 1955. Έτσι μετά την ανάληψη των καθηκόντων μας, το Σεπτέμβριο του 1956, μπορούσαμε να συνεχίσουμε τις προπαρασκευαστικές μας συνομιλίες πάνω στα βασικά θέματα που προαναφέραμε, λαμβάνοντας υπόψη τη Μορφωτική Σύμβαση από τη μία και τις ισχύουσες Διατάξεις του Νόμου «Περί Ξένων Σχολείων» από τη άλλη, για να καταλήξουμε, σχετικά γρήγορα, σε απόλυτη συμφωνία. Μπορώ να παραπέμω κυρίως στο Πρακτικό της πανηγυρικής εναρκτήριας συνεδρίασης του Συλλόγου των Καθηγητών της 1.10.1956, όπου εξηγούνται από τον Δρα Flume και από μένα η πνευματική βάση και οι πρακτικοί στόχοι της καινούριας Γ.Σ.Α. Με το τέλος της εθνικοσοσιαλιστικής περιόδου στη Γερμανία και την αποκατάσταση των δημοκρατικών μορφωτικών και παιδαγωγικών αρχών, ήταν εξασφαλισμένες και για τη νέα Σχολή οι επιθυμητές δυνατότητες, για να ξεναρχήσει και πάλι το έργο της, όπως θα το επιθυμούσε π.χ. η παιδαγωγική σοφία ενός W. Dörpfeld.

Μ' αυτό το νόημα ξανάρχισε η λειτουργία της Σχολής την 1η Οκτωβρίου 1956. Στο κέντρο κάθε δραστηριότητας κυριαρχούσε η κατανόηση της ελληνικής και γερμανικής ουσίας με την εμβάθυνση στη γλώσσα, τη λογοτεχνία, την τέχνη και την επιστήμη. Θέλαμε βασικά να βοηθήσουμε να διαπλαστεί μία καινούρια, δραστήρια, στοχαστική, συνειδητή και φιλελεύθερη νέα γενιά, με αποστολή να συνεργαστεί για ένα καλύτερο μέλλον.

Η αναβίωση των κατευθυντήριων και επιδοκιμασμένων από την παράδοση ιδεών, που είχαν προσωρινά καταργηθεί από τους Εθνικοσοσιαλιστές, είχε μεταξύ άλλων σαν συνέπεια και την ανανέωση της ανάμνησης του W. Dörpfeld, σαν ιδανικής καθοδηγητικής μορφής. Σε ένδειξη τιμής και βαθειάς ευγνωμοσύνης για τις υπηρεσίες του προς τη Σχολή, ονομάστηκε με την ευκαιρία του πανηγυρικού εορτασμού των εξηντάχρονων της Γ.Σ.Α. στα 1957 ο γερμανικός γυμνασιακός της κλάδος «Dörpfeld - Gymnasium».

Η στενότητα του χώρου που έχω στη διάθεσή μου επιβάλλει να περιοριστώ σε δύο μόνο χαρακτηριστικές ρυθμίσεις, που πετύχαμε τότε και που εξασφάλισαν κατόπιν στη Σχολή μας τη λαμπρή της εξέλιξη. Από τις επιτυχημένες τούτες λύσεις η πρώτη αφορούσε στην εισαγωγή της διαδικασίας για το πέρασμα των Ελλήνων μαθητών του Δημοτικού Σχολείου στις τάξεις του Ελληνικού μας Γυμνάσιου ύστερα από διετή φοίτηση στα απογευματινά προπαρασκευαστικά μας Τμήματα. Η δεύτερη αφορούσε στο όχι λιγότερο σπουδαίο και κουραστικό για μας πρόβλημα της σκόπιμης προσαρμογής της εφαρμοζόμενης στα σχολεία της Γερμανίας μεθοδικής και διδακτικής σ' ένα διαφορετικό σχολικό σύστημα, που το κύριο χαρακτηριστικό του ήταν η εκμάθηση μιας αυστηρά προγραμματισμένης διδακτέας ύλης.

Η ιστορία της επαναλειτούργιας της Σχολής και της οικοδόμησης των θεμελιών της, που αποδείχτηκαν για περισσότερο από ένα τέταρτο του αιώνα ακλόνητα, είναι τεκμηριωμένη με τα ποικίλα Πρακτικά των συνε-

δριάσεων του καθηγητικού Συλλόγου και τις ετήσιες εκθέσεις μας. Θα ήθελα να παραπέμψω ιδιαίτερα στην έκθεση «Jahresgabe» του Ιουνίου 1958 του Δρα Flume καθώς και στο σπουδαιότατο Πρακτικό από τη συνεδρίαση του Συλλόγου της 25.5.1961, που περιλαμβάνει την έκθεση του Δρα Flume πάνω στις συζητήσεις και αποφάσεις της μεικτής ελληνικο-γερμανικής Επιτροπής. Μ' αυτές παραμερίστηκαν τελειωτικά μια σειρά από εμπόδια και παρεξηγήσεις σχετικές με την ερμηνεία της Μορφωτικής Σύμβασης και εξασφαλίστηκαν στη Σχολή καλύτερες προϋποθέσεις για την παραπέρα εξέλιξή της.

Εδώ πρέπει ωστόσο να σημειώσω ότι οι σημαντικές σε συνέπειες αυτές αποφάσεις δεν επιτρέπεται με κανένα τρόπο να θεωρηθούν ως αυτονόητες.

Για να φτάσουμε σε τούτο το στόχο μας, χρειάστηκε ο Δρας Flume και εγώ ν' αγωνιστούμε σκληρά και υπομονετικά επί πέντε ολόκληρα χρόνια, για να ξεπεραστούν τα εμπόδια και οι δικαιολογημένοι δισταγμοί της ελληνικής κοινής γνώμης, που είχαν αφήσει πίσω τους, όπως ήταν φυσικό, ο πόλεμος και η τετράχρονη γερμανική κατοχή της Ελλάδας. Για μια δίκαιη και σφαιρική παρουσίαση του συνολικού γεγονότος, που συντελέστηκε κατά την αποφασιστική εκείνη περίοδο, αισθάνομαι την υποχρέωση να αναφερθώ και στη δραστήρια υποστήριξη του τότε Πρεσβευτή της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας κ. Δρα Kordt, του Μορφωτικού Ακόλουθου κ. Schumacher και των Συμβούλων κ.κ. Δρα Schmoller, Δρα Rümelin και Δρα Pauls, που μας παραστάθηκαν με πολλή κατανόηση κατά την πραγμάτωση του προγράμματός μας. Από την ελληνική πλευρά θα έπρεπε να αναφερθούν αρκετά ονόματα, προπάντων όμως των καθηγητών κ.κ. Δρα Μπόνη και Δρα Βουρβέρη καθώς και του προέδρου του Ανωτάτου Εκπαιδευτικού Συμβουλίου του Υπουργείου Παιδείας κ. Δρα Χατζή. Οι πιό πάνω προσωπικότητες βοήθησαν πολύ για να εξουδετερωθούν αρκετές παρεξηγήσεις. Ωστόσο η όλη μας προσπάθεια θα ήταν ατελέσφορη, αν δε βρίσκαμε στο πρόσωπο του κ. Höfflinghaus, του τότε προέδρου του Γερμανικού Σχολικού Συλλόγου, έναν ακάματο βοηθό και πάντοτε πρόθυμο υποστηρικτή.

Ύστερα από το ξεπέρας:α και των δυσκολιών τούτων άνοιξε στην ιστορία του Ιδρύματός μας μια καινούρια περίοδος, που άρχισε με τη διεύθυνση του κ. Beckmann (1962-1967), μπόρεσε να φτάσει στην πλήρη ανάπτυξη της κατά τη μακρόχρονη (1967-1979) εξαιρετική διοίκηση της Σχολής από τον Δρα Zeidler και συνεχίζεται από τον κ. Roeske (1979-1986). Η ήρεμη γενικά τούτη εξέλιξη διαταράχτηκε μία μόνο φορά μετά το πραξικόπημα των Συνταγματαρχών με την προσωρινή απόλυσή μου. Σύντομα όμως οι άνθρωποι της Χούντας κάτω από την πίεση της Σχολής, του Γερμανικού Σχολικού Συλλόγου, της Γερμανικής Πρεσβείας και του Υπουργείου των Εξωτερικών της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, υποχρεώθηκαν να με αποκαταστήσουν.

Στα 1968 μετακόμισε η Σχολή στις νέες της εγκαταστάσεις, στον Παράδεισο του Αμαρουσίου και τον επόμενο χρόνο τις εγκαίνιασε επίσημα. Στα 1971 γιορτάστηκαν τα εβδομηνταπεντάχρονα της Σχολής από την

links: Tischtennispiel in der Pause
αριστερά: Πικκ - πογκ στο διάλειμμα

rechts: Der obere Pausenhof
δεξιά: Η πάνω αυλή διαλειμμάτων

vorzügliche Schulleitung von Herrn Dr. Zeidler (1967-1979), anschließend von Herrn Roeske (1979-1986).

Diese im allgemeinen ruhige Entwicklung wurde nur einmal durch den Putsch der Obristen unterbrochen. Ich als Lykeiarch wurde zeitweilig abgesetzt, konnte aber durch den energischen Einsatz deutscher Stellen bald wieder rehabilitiert werden. Im Jahr 1968 zog die Schule in den Neubau in Amaroussion Paradissos ein und durfte 1969 die Einweihung des heutigen Schulneubaues feiern. Im Jahre 1971 wurde des fünfundsiebzigsten Jahrestages seit der Gründung, zehn Jahre später des fünfundsiebzigjährigen Jubiläums seit der Nachkriegs-Wiedereröffnung der Schule gedacht. Und das allerwichtigste: Die Schule fand in all diesen Jahren durch die hohen Leistungen ihrer SchülerInnen und Schüler im In- und Ausland große Anerkennung. Sie gilt allgemein, sowohl bei den Behörden als auch in der Öffentlichkeit, als eine qualifizierte höhere Schule Griechenlands.

Gerade diese allgemeine Anerkennung dürfte zu guter Letzt der beste Lohn der neunzigjährigen Arbeit unserer Schule sein, die die besondere Ehre hat, als Namenspatron einen Wilhelm Dörfeld zu haben. Meines Erachtens dürfen alle, die irgendwie zum Gedeihen unserer Schule beigetragen haben, und an erster Stelle unsere lieben Kolleginnen und Kollegen, nicht nur mit dem reichen Ertrag ihrer Arbeit zufrieden sein, sondern auch mit Gewißheit auf eine ergiebige Zukunft der Deutschen Schule Athen blicken.

Anmerkung: Vergleich zur Geschichte der Schule auch: Jens Godber Hansen "Das Dörfeld-Gymnasium in Athen" Geschichte und Gestalt einer Deutschen Auslandsschule Kiel 1971.

LEHRER IM SCHULJAHR 1985/86:

ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 1985/86

4. REIHE	Dieter Selting, Nikolaos Katsenis, Ioannis Mylonas, Eva-Maria Lindner-Kyriakou, Roland Geiger, Cornelia Arndt, Panajiotis
4. ΣΕΙΡΑ	Giolmas, Brunhilde Jokisch, Hans-Wolfgang Jokisch, Herbert Zender, Dr. Martin Kölle, Dorothea Batikas, Adelheid Pavlaki, Eva Brakhahn-Salapatas, Helmut Benesch
3. REIHE	Dr. Bernhard Robel, Dr. Dieter Motzkus, Hubert Marte, Lothar Bering, Christa Kamousi, Elisabeth Zarvanos, Max Schön,
3. ΣΕΙΡΑ	Maria-Rita Apostolidis, Herbert Michel, Hartwig Orth, Dr. Manfred Bornau
2. Reihe	Rose Triantafyllidou, Ingrid Papachristou, Marianne Lehenherr, Dr. Hermann Caspary, Eleni Zacharof, Ingrid Nikas, Gerlinde
2. ΣΕΙΡΑ	Nafpliotis, Heide Giannouli, Klaus-Uwe Dürr, Rhea Mylona, Nikolaos Vassiliou, Alexandra Meidani-Rochontzi, Ingrid Alexandropoulou, Wolfgang Rottenkolber, Wilhelm Vredenburg, Gabriele Haraktis
1. REIHE (sitzend von links)	Marianne Brakopoulou, Hannelore Stamoulis, Jutta Legien, Christodoulos Vassilopoulos, Irene
1. ΣΕΙΡΑ (καθιστοί από αριστερά)	Vasos, Dr. Franzeska Langenfaß-Vuduroglu, Eleni Noussia-Gemenetzi, Erhard Kießling, Nikolaos Assonitis, Idomenevs Papadakis, Kurt Roeske, Herbert Hühn, Günter Schmidt, Detlef Butsch, Joachim Thiede

LEHRER IM SCHULJAHR
1985/86
ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙ-
ΚΟ ΕΤΟΣ 1985/86

2. Reihe ● 2. σειρά

Dr. Athanassios Chatzopoulos,
Walter Schenk, Frank Rak, In-
geborg Stathakopoulou-Neu-
mann, Hanspeter Hermann, Di-
mitra Karvela-Papastavrou,
Winfried Pade, Gabriele Hadji-
manoli, Ioannis Daniil

1. Reihe (sitzend von links)
1. σειρά (καθιστοί από αριστε-
ρά)

Angeliki Kojiali, Panajiotis Giol-
mas, Ute Schmidt, Helga Rogal-
as, Gabriele Patsiopoulou, Hil-
degard Kouleris

links: Die Chefsekretärin Ursula Schmidt
αριστερά: η Προϊσταμένη Γραμματεús

rechts: Die Verwaltungsleiterin Marina
Tsaona
δεξιά: η Διευθύντρια Διοίκησης

Σεκρετάρινες • Γραμματείες

oben von links nach rechts
επάνω από αριστερά προς δεξιά
Gertraude Michou, Margrit Frangis, Mizzi
Koujoumzoglou, Eleni Tsolaki

unten von links nach rechts
κάτω από αριστερά προς δεξιά
Monika Simou, Gundhild Frangouli, Helga
Dimopoulou

Hausmeister • Επιστάτες
von links nach rechts
από αριστερά προς δεξιά
Philipp Strecker, Nikolaos Galanis, Ourania
Patsaki, Dimitrios Margaritis, Alexan-
dros Pantazis, Franz Schweiger

Das Atrium
Το Αίθριο

Flur im 1. Stock
Ausstellung von Schülerarbeiten
Διάδρομος στον 1ο όροφο
Έκθεση εργασιών μαθητών

STAND 1984

JAHRGANGS-
STUFE

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13

DEUTSCHE
ABTEILUNG

NGO

MITTELSTUFE

BEOBACH-
TUNGSSTUFE

GRUNDSCHULE

KINDER-
GARTEN

GRIECHISCHE
ABTEILUNG

LYKEION

GYMNASION

SPRACH-
KURSE

M3

M2

M1

G5

G4

G3

G2

G1

V2

V1

VORBEREITUNGS-
KURSE

AUFBAU DER DSA
ÜBERGÄNGE

SPRACHKURSE V1

Lothar Bering

Im Mai wird aufgrund der griechischen bestehenden Gesetze das Kurshaus voraussichtlich aufhören, als Dependence der Deutschen Schule weiterzubestehen, wird, wie man bei renommierten Institutionen sagt, seine Pforten schließen. Eine der letzten Amtshandlungen des Hausmeisters wird darin bestehen, das Metallschild mit der Aufschrift "Deutsche Schule Athen - Sprachkurse" von der Hausfront abzumontieren. Das Porträt des greisen Wilhelm Dörpfeld ist von der Wand in der Eingangshalle abgehängt, und in den ernsten Blick des Schulgründers mischt sich Indigniertheit darüber, daß er auf seine alten Tage den vertrauten Platz aufgeben muß.

Die Nachricht von der Schließung des Kurshauses hat sich wie ein Lauffeuer verbreitet. Wie es weitergehe, wollen verschreckte Eltern wissen. Was die V1-Kurse angeht, so läßt sich - nach dem derzeitigen Stand der Dinge - folgendes sagen: die 330 V1-Schüler des Schuljahres 85/86 werden nach dem bisherigen Vorrückungs- und Prüfungsmodus an die Deutsche Schule aufgenommen. Stoffliche Grundlage für diese Schüler bleibt das eingeführte Lehrwerk (K1 und K2). Ab dem Schuljahr 86/87 werden keine V1-Kurse mehr angeboten, die V2-Kurse laufen mit dem Ende des Schuljahres 86/87 aus.

Erst im Schuljahr 87/88 wird die Aufnahme an die Deutsche Schule nach einem anderen Verfahren erfolgen. Spekulationen darüber anzustellen, ist müßig. Die Konzipierung eines neuen, pädagogisch vertretbaren, den veränderten Verhältnissen angepaßten und nicht kurzlebigen Aufnahme-modus muß gründlich durchdacht werden und erfordert somit Zeit. Von der Schule darf erwartet werden, daß sie ihrem Interessentenkreis - Eltern, deren Kinder die Aufnahme in die Deutsche Schule anstreben, und auch Nachhilfelehrern, die diese Kinder vorbereiten - alle Änderungen rechtzeitig zugänglich macht, damit die hauptsächlich Betroffenen, die Schüler, auf die neue Situation vorbereitet werden können.

Die Frage, wie es weitergehe, läßt sich für die meisten Lehrer und Angestellten des Kurshauses schwerer beantworten als im Falle der Schüler. Das Kurshaus, so schien es den Eingeweihten, ruhe auf einer soliden baulichen, pädagogischen und wirtschaftlichen Grundlage. In Wirklichkeit aber stand es auf tönernen Füßen, oder schlimmer noch, es hing sozusagen in der Luft, weil die heutzutage wichtigste Grundlage nicht vorhanden war: die rechtliche.

Über dreißig Lehrerinnen und Lehrer, zwei Sekretärinnen, ein Hausmeister und eine Putzfrau verlieren ihren Arbeitsplatz. Wehmut regte sich kaum, als die Betroffenen ihre schriftlichen Kündigungen zugestellt bekamen, eher Enttäuschung, Resignation und manchmal auch Verbit-terung: der Mohr hat seine Arbeit getan, der Mohr kann gehen.

Und dennoch: es wird nicht Verbit-terung sein, was in der Erinnerung an das Kurshaus vorherrschen wird. Die Jugendstilvilla steht unter Denkmalschutz, ihre bauliche Ansehnlichkeit hebt sich von der Häßlichkeit umliegender Gebäude wohltuend ab. An das Institution gewordenen Provisorium, an das Schulhaus, wird mancher zurückdenken als an einen Ort, wo Arbeit - so etwa formulierte es einmal der Nestor des Kursge-schehens - nicht als pädagogisches Mühsen empfunden wurde, sondern als ein Tun, dessen Ausübung mit Lustgewinn verbunden war...

In die Realität des Lehrbuches der V1-Kurse übertragen bedeutet die Schließung des Kurshauses: die Familie Schaudi wird am Ende der Lek-tion 15 in den Ruhestand treten, wird aus ihrem Urlaub am Weißensee nicht mehr zurückkehren. Herr Schaudi entspannt sich, nachdem er jah-relang unsäglich strapaziert worden ist, und macht Waldspaziergänge, oder - wie es ein Schüler in seiner Antwort auf die Frage: Was macht Herr Schaudi im Urlaub? treffend formulierte -: "Er macht in den Wald."

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΠΡΩΤΟΥ ΜΗΝΟΥ

Lothar Bering

Μετάφραση: Εύη Πετροπούλου, Τάξη 10B

Το Μάιο θα σταματήσουν να λειτουργούν, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, τα προ-παρασκευαστικά τμήματα για την επιλογή Ελλήνων και την εισαγωγή τους στη Γερμανική Σχολή Αθηνών (Γ.Σ.Α.), σαν εξαρτημένο απ' αυτήν τμήμα. Θα κλείσει τις πύλες του, όπως θα έλεγε κανείς για αναγνωρισμένα ιδρύματα. Ένα από τα τελευταία καθήκοντα του επιστάτη θα είναι να κατεβάσει από την πρόσοψη του κτηρίου τη μεταλλική ταμπέλα με την επιγραφή «Γερμανική Σχολή Αθηνών - Προπαρασκευαστικά τμήματα». Το πορταίο του γέρου Wilhelm Dörpfeld θα κατέβει και αυτό από τον τοίχο της αιθουσας υποδοχής. Στο σοβαρό βλέμμα του ιδρυτή της Σχολής διακρίνεται το παράπονο, επειδή είναι αναγκασμένος ν' αφήσει την οικεία θέση, που τόσα χρόνια είχε.

Η είδηση ότι στο κτήριο θα σταματήσουν να λειτουργούν τα προπαρασκευαστικά τμήματα μεταδόθηκε σαν τη φωτιά που εξαπλώθηκε. Ανησυχιοί γονείς ανυπομονούν να μάθουν ποια θα είναι η συνέχεια της κατάστασης αυτής. Από την μέχρι τώρα εξέλιξη των πραγμάτων, αυτά που ξέρουμε για τα πρώτα τμήματα (VI) είναι τα εξής: Οι 330 μαθητές των VI για το σχολικό έτος 1985/86 θα μπορούν να εισαχθούν στην Γ.Σ.Α. με το οποίο τώρα σύστημα εξέτασης και επιλογής. Απαραίτητη διδα-σκόμενη ύλη για τα παιδιά αυτά θα παραμείνουν τα μαθητικά βιβλία K1 και K2. Στο σχολικό έτος 1986/87 δε θα γίνουν δεκτοί μαθητές για το πρώτο τμήμα (VI), ενώ τα μαθήματα του δεύτερου τμήματος (V2) θα σταματήσουν κι αυτά με τη σειρά τους με το τέλος της σχολικής χρονιάς 1986/87.

Από το σχολικό έτος 1987/88 θα γίνεται η εισαγωγή των μαθητών στη Γ.Σ.Α. με ένα διαφορε-τικό σύστημα επιλογής. Είναι όμως άσκοπο να εκφέρνει κανείς απόψεις πάνω σ' αυτό. Η νέα παιδαγωγική και όχι εφημερη μέθοδος επιλογής μαθητών, που θα αντικαταστήσει την υπάρχουσα και που θα μπορεί να προσαρμοστεί στις μεταβαλλόμενες σχέσεις, πρέ-πει να μελετηθεί από τη βάση της με περισσή και ασφαλώς αυτό απαιτεί χρόνο. Η Σχολή θα ειδοποιήσει έγκαιρα για όλες τις αλλαγές των κύκλων των ενδιαφερόμενων γονιών, των οποίων τα παιδιά επιδιώκουν την εισαγωγή τους στη Γ.Σ.Α., καθώς και τους καθηγητές, οι οποίοι θα προσφέρουν τη βοήθειά τους στους μαθητές αυτούς, ώστε να μπορέσουν να προετοιμαστούν για την καινούρια κατάσταση που δημιουργείται.

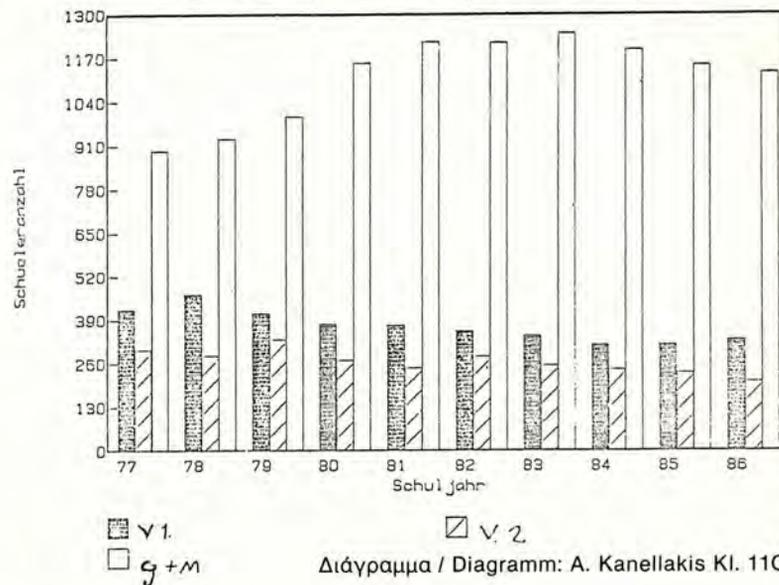
Η απάντηση στο ποια θα είναι η εξέλιξη αυτής της κατάστασης, είναι πιο δύσκολη στην περιπτώση των περισσότερων καθηγητών και υπαλλήλων του ιδρύματος απ' ό,τι σ' αυτή των μαθητών. Το κτήριο αυτό, έτσι τουλάχιστον πίστευαν οι γνώστες, «επαναυπαύεται» πάνω σε στέρεα οικοδομημένη οικονομική και παιδαγωγική βάση. Στην πραγματικότητα όμως στριζιδόταν σε πηλίνα πόδια, ή ακόμα χειρότερα, κρεμόταν, θα 'λεγε κανείς, στον α-έρα, γιατί του έλειπε η σπουδαιότερη για τα σημερινά δεδομένα προϋπόθεση: η νομική κατοχύρωση. Η έλλειψή της, η οποία κατά παράδοξο τρόπο ανακαλύφθηκε μετά από περισσότερα από 20 χρόνια, εμποδίζει την συνέχισή του έργου του. Πάνω από τριάντα εκ-παιδευτικοί, δύο γραμματείς, ένας επιστάτης και μία καθαρίστρια χάνουν τη θέση του. Απογοητευτική, μάλλον απεισιτία, ή ακόμα και πίκρα, παρά στενοχώρια κυριέψει τους αν-θρώπους αυτούς, όταν έλαβαν ταχυδρομικά τις γραπτές απολύσεις τους: «Ο αράπης τη δουλειά του έκανε, ο αράπης πια μπορεί να φύγει».

Αλλά παρ' όλα αυτά δεν θα είναι πίκρα αυτό που θα κυριαρχεί στην ανάμνηση του κτι-ρίου, γιατί είναι να το χαιρέσει το νεοκλασικό αυτό οικοδόμημα, που το κήρυξαν διατη-ρητέο, και που με την οικοδομική του επιβαρυστικότητα υπήρξε ταχύτερα στην δια-σχημία των κτηρίων που το περιτριγυρίζουν.

Μερικοί θα φέρουν στη μνήμη τους το φροντιστήριο, που αντί για προσωρινή λύση έγινε κατοστημένο, σαν ένα χώρο, όπου «η εργασία δεν θεωρείται σαν ένα παιδαγωγικό καθή-κον, αλλά σαν μία πράξη της οποιείας η άσκηση είναι συνυφασμένη με τη χαρά της ικανο-ποίησης...», όπως είπε κάποτε ο «Νέστορας», ιδρυτής της Γ.Σ.Α.

Η αναστολή των μαθημάτων, μεταφεριμένη στην πραγματικότητα του βιβλίου των VI, θα έχει σαν αποτέλεσμα, στο τέλος του κεφαλαίου 15 να ψαχύσει επίτελους οι οικογένει-ες Schaudi. Δε θα ξαναγοιρίσει ποτέ πια από τις διακοπές της στη Βιέννη. Ο κ. Schau-δι θα ξεκουραστεί και θα κάνει περιπάτους στο δάσος μετά από τόσα χρόνια απεριγ-ραπτό «στραπαταρισμάτος», ή ακόμα καλύτερα, όπως κάποιος μαθητής στην ερώτηση «τι θα κάνει ο κύριος Schaudi στις διακοπές» πολύ «εύστοχα» απάντησε «θα τα κάνει στο δά-σος».

V1-V2-G-M (Sprachkurse)

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Detlef Butsch
Μετάφραση: Θανάσης Δεμίρης, Τάξη 10C

«Από την πόρτα του σχολικού λεωφορείου, το οποίο φτάνει στην Αθήνα από τα μακρινά προάστια διανύοντας απόσταση δέκα χιλιομέτρων, πηδάνε πέντε κύριοι, με ασυγκράτητο ενθουσιασμό παρά το πρωινό μάθημα και μια σύντομη μεσημεριανή διακοπή, κρατώντας γερά την τσάντα και με τη σκέψη τους στραμμένη στο περιεχόμενό της: Είναι οι «V-συνάδελφοι» της Γερμανικής Σχολής Αθηνών στον Παράδεισο Αμαρουσίου. Μετά από ένα γρήγορο σλάλομ ανάμεσα σε κολλητά παρκαρισμένα αυτοκίνητα και σε ομάδες γονιών που περιμένουν, φτάνουν στον προορισμό τους: Μία βίλλα σε νεοκλασικό στυλ, στην οποία την πόρτα μια μεταλλική πινακίδα πληροφορεί: Γερμανικά Φροντιστήρια»

Έτσι άρχιζε το έτος 1981 ο Χάρτμυτ Σρέντερ (Hartmut Schröder), εκείνο τον καιρό Διευθυντής των V2 Φροντιστηρίων, το άρθρο του «Τμήματα προετοιμασίας της Γ.Σ.Α. - εντυπώσεις και πληροφορίες». Συγκρίνοντας κανείς την τότε περιγραφή με την σημερινή κατάσταση στο σχολικό έτος 1985/86, φαίνεται σαν να έχει μείνει ο χρόνος στάσιμος. Πάντα επικρατούν, πριν και μετά την έναρξη των μαθημάτων (στις 16.15 όπως και στις 17.45) φοβερός συνωστισμός, σπρωξιματα και κορναρίσματα μέσα και γύρω από την νεοκλασική βίλλα, που χρησιμοποιείται σαν κτήριο μαθημάτων. Το ενδιαφέρον των Ελλήνων γονιών να στείλουν τα παιδιά τους στη Γερμανική Σχολή, έστω κι αν αυτό επιβάλλει

SPRACHKURSE V2

Detlef Butsch

“Aus der Tür des Schulbusses, der aus den zehn Kilometer entfernten Vororten hier im Zentrum Athens eintrifft, schwingen sich 5 Herren, mit ungebrochenem Elan, trotz vormittäglichen Unterrichts und einer chronisch knappen Mittagspause, Kollegmappe und Inhalt fest im Griff: V-Kollegen der Deutschen Schule Athen in Amaroussion/Paradissos. Nach einem zügigen Slalom zwischen eng geparkten Kraftfahrzeugen und Gruppen wartender Eltern erreichen sie das Ziel ihres Einsatzes: eine Villa in neoklassizistischem Stil, an deren Eingangstür ein Metallschild kündigt:

Deutsche Schule Athen

Sprachkurse

So leitete im Jahre 1981 Hartmut Schröder, seinerzeit Leiter der V2-Kurse, seinen Artikel “Vorbereitungskurse der DSA - Impressionen und Informationen” ein. Vergleicht man seine damalige Schilderung mit der Situation des Schuljahres 1985/86, so scheint die Zeit stehengeblieben zu sein.

Immer noch herrscht vor und nach Unterrichtsbeginn (um 16.15 bzw. 17.45 Uhr) ein beängstigendes Gedränge, Geschiebe und Gehupe in und um die neoklassizistische Villa, die als Unterrichtsgebäude dient: das Interesse griechischer Eltern, ihre Kinder auf die Deutsche Schule zu schicken und sie deshalb den dornenreichen Weg durch die V-Kurse gehen zu lassen, ist ungebrochen: Im Schuljahr 1985/86 werden in V2 233 Schüler (-innen) in 9 Kursen unterrichtet. Noch immer bahnen sich V-Kollegen ihren Weg durch parkende Autos, vorbei an strickenden Müttern und geduldig wartenden Vätern. Sie erreichen ihr Ziel jedoch nicht mehr mit Schulbussen, deren Betrieb aus Kostengründen eingestellt worden ist, sondern mit der “Elektrikos” oder - im Streikfalle - mit dem eigenen PKW. Und noch immer besteht für einen V-Kollegen ein V2-

Unterrichtstag aus "vormittaglichem Unterricht" und einer "chronisch knappen" bzw. keiner "Mittagspause".

Dennoch: die eingangs geschilderte "Idylle" trägt. Versteht man den dort erwähnten Elan der V-Kollegen als pädagogischen Schwung, so ist dieser einer zunehmend realistisch-nüchternen Einschätzung ihrer Unterrichtstätigkeit gewichen.

Der Kollege, der in V2 unterrichtet, weiß, daß er zweimal in der Woche, und zwar entweder montags und mittwochs oder dienstags und freitags, vor Schülern steht, die mehrheitlich im Rahmen des Deutschunterrichts ihrer griechischen Grundschulen, in Ferienkursen in Verbindung mit Segeltörns und/oder in kursbegleitendem Privatunterricht intensiv anhand des in V2 benutzten Lehrbuches auf den Kursunterricht vorbereitet werden. Ihm ist somit klar, daß die Kurse längst nicht mehr ihren ursprünglichen pädagogischen Zweck erfüllen können, nämlich griechische Kinder sprachlich auf den Besuch der Deutschen Schule vorzubereiten. In einer Unterrichtssituation, in der nichts dem Zufall überlassen bleibt, sind somit der Beurteilung von Aspekten der Intelligenz, wie z.B. Spontaneität, Flexibilität, Kreativität etc. der Schüler, enge Grenzen gesetzt. So fällt dem Kurslehrer die umstrittene Aufgabe zu, jährlich aus 230 - 300 gut vorbereiteten Schülern mit Hilfe eines ausgeklügelten Systems aus Klassenarbeiten sowie schriftlicher und mündlicher Aufnahmeprüfung die 100 Besten herauszufiltern: aus pädagogischem "Fördern" ist, so scheint es manchem, unpädagogisches "Auslesen" geworden.

Freilich ist allen klar, daß auch ein anderes und neues System der Aufnahme nicht problemlos sein wird.

ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Νικόλαος Ασωνίτης

Το Γυμνάσιο της Γερμανικής Σχολής Αθηνών δεν είναι ένα συνηθισμένο ελληνικό Γυμνάσιο· γιατί εκτός από το πλήρες πρόγραμμα που εφαρμόζεται, σύμφωνα με τους ελληνικούς Νόμους, από το ελληνικό και γερμανικό διδακτικό προσωπικό, εκτός από τη συστηματική εκμάθηση της γερμανικής γλώσσας που διδάσκεται από πεπειραμένους Γερμανούς συναδέλφους, καλλιεργούν οι μαθητές μας και μια σειρά δραστηριότητες που δεν τις βρίσκει κανείς ούτε και στα πρότυπα Σχολεία της χώρας μας.

Και συγκεκριμένα η Σχολή μας εδώ κι αρκετά χρόνια, μπορούμε να πούμε αμέσως μετά την επαναλειτουργία της, καθιέρωσε σε ώρες έξω από το επίσημο Ωρολόγιο Πρόγραμμα το θεσμό των «Ομίλων Ελεύθερης Εργασίας». Σύμφωνα με αυτόν, όσοι από τις μαθήτριες και τους μαθητές του Γυμνασίου επιθυμούν να καλλιεργήσουν τις ιδιαίτερες τους κλίσεις, έχουν τη δυνατότητα χωρίς επιπρόσθετη οικονομική επιβάρυνση να πάρουν μέρος σε έναν ή και περισσότερους από τους ομίλους που λειτουργούν στη Σχολή μας καλύπτοντας έτσι τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντά τους. Οι Όμιλοι αυτοί εργασίας επεκτείνονται και σε θέματα από τους κύκλους των μαθημάτων που διδάσκονται στο Γυμνάσιο: Φυσική Αγωγή, Μουσική, Τεχνικά, Κολύμβηση, Αθλοπαιδιές, αλλά και σε κύκλους μαθημάτων που δε διδάσκονται στο Γυμνάσιο, όπως Σκάκι, Φω-

να περάσουν τον «ακανθώδη» δρόμο των V-Φροντιστηρίων, παραμένει αμείωτο. Στο σχολικό έτος 1985/86 φοιτούν στα V2 233 μαθητές και μαθήτριες χωρισμένοι σε 9 τμήματα. Ακόμη οι V-συνάδελφοι περνούν ανάμεσα σε παρκαρισμένα αυτοκίνητα, μπροστά σε μητέρες που πλέκουν και υπομονετικούς πατέρες που περιμένουν.

Τώρα πια όμως δε φτάνουν στον προορισμό τους με σχολικά λεωφορεία, των οποίων η λειτουργία σταμάτησε για οικονομικούς λόγους, αλλά με τον ηλεκτρικό ή, σε περίπτωση απεργίας, με το ιδιωτικό τους αυτοκίνητο. Και ακόμη υπάρχει για έναν V-συνάδελφο μια V2 διδακτική ημέρα μετά από το «πρωινό μάθημα» και την σύντομη ή και ανύπαρκτη «μεσημεριανή διακοπή». Εν τούτοις η παραπάνω ειδική περιγραφή μας εξαπατά. Θεωρώντας τον αναφερόμενο ενθουσιασμό των V-συναδέλφων σαν παιδαγωγικό ενθουσιασμό, μειώνεται όλο και περισσότερο η ρεαλιστικά νηφάλια εκτίμηση της διδακτικής τους δραστηριότητας.

Ο συνάδελφος, ο οποίος διδάσκει στα V2, γνωρίζει ότι δύο φορές την εβδομάδα και μάλιστα ή Δευτέρα και Τετάρτη ή Τρίτη και Παρασκευή, θα στέκεται μπροστά σε μαθητές, οι οποίοι στα πλαίσια του μαθήματος των Γερμανικών στα ελληνικά Δημοτικά σχολεία τους ή φροντιστήρια διακοπών ή σε ιδιαίτερα μαθήματα είναι προετοιμασμένοι με βάση το βιβλίο που χρησιμοποιείται στα V2. Έτσι του είναι γνωστό ότι τα φροντιστήρια δεν έχουν πια τον παιδαγωγικό τους σκοπό, δηλαδή να προετοιμάζουν Ελληνόπουλα γλωσσικά για την εισαγωγή τους στη Γερμανική Σχολή.

Σε ένα μάθημα, στο οποίο δε γίνεται τίποτα τυχαία, μπαίνουν φραγμοί στην εξυπνάδα, δηλαδή στον αυθορμητισμό, στην ευκινησία, στη δημιουργικότητα κ.λ.π. των μαθητών. Έτσι υπάρχει η εργασία για τον καθηγητή κάθε χρόνο να ξεχωρίζει ανάμεσα σε 230-300 καλά προετοιμασμένους μαθητές, με τη βοήθεια ενός συστήματος από διαγωνίσματα και γραπτές και προφορικές εξετάσεις, τους 100 καλύτερους. Έτσι από παιδαγωγική επιλογή, όπως τουλάχιστον φαίνεται σε μερικούς, γίνεται αντιπαιδαγωγικό «εξακαθάρισμα». Όλοι όμως συμφωνούν, πως θα υπάρχουν πάντα προβλήματα, όσες αλλαγές κι αν γίνουν στο σύστημα των εξετάσεων.

GYMNASION

Nikolaos Assonitis

übersetzt von Elena Exarchopoulou, Kl. 12 C

Das Gymnasium der Deutschen Schule Athen ist kein gewöhnliches griechisches Gymnasium. Außer dem vollständigen Programm, das gemäß der griechischen Gesetzgebung von dem griechischen und dem deutschen Lehrpersonal übernommen wird, und der systema-

tischen Erlernung der deutschen Sprache mit Hilfe erfahrener deutscher Kollegen, gehen unsere Schüler einer Reihe Aktivitäten nach, die man auch in den Musterschulen Griechenlands nicht findet.

Gleich nach der Wiedereröffnung unserer Schule wurden die Arbeitsgemeinschaften außerhalb des gesetzlichen Stundenplans eingeführt. Ohne jegliche weitere finanzielle Belastung wird unseren Schülern die Möglichkeit gegeben, in einer oder mehreren dieser Arbeitsgemeinschaften ihren persönlichen Begabungen und Interessen nachzugehen. Die Inhalte dieser Arbeitsgemeinschaften betreffen Fächer, die im Gymnasium gelehrt werden, wie Sport, Musik, Kunst, Schwimmen, aber auch Fächer, bei denen das nicht der Fall ist, wie Schach, Photographie, Ski usw.

Eine andere nennenswerte Aktivität im Gymnasium ist die Berufsberatung, um deren erfolgreiche Durchführung unser verdienter Kollege, Herr Ioannis Pontikos, ständig bemüht ist.

D.h. konkret: unsere Schüler besuchen Arbeitsstätten und werden über deren Betrieb ausreichend informiert. Außerdem bieten sich Schülereitern an, die verschiedenen akademische Fachgebiete vertreten, die Schüler in Gruppen über die verschiedenen wissenschaftlichen Berufssparten zu informieren.

Besonders erwähnenswert ist die Arbeitsgemeinschaft Schach, die unter der Führung von Herrn Vissandias zu erstaunlichen Ergebnissen geführt hat. Schüler, Anhänger dieses edlen und anspruchsvollen Spiels, konkurrieren erfolgreich mit anderen Gruppen und haben schon erste Plätze gewonnen.

Ferner haben die Arbeitsgemeinschaften zum Ziel, die Schüler in wissenschaftliche Denk- und Arbeitsmethoden einzuführen, ihre Kenntnisse zu vertiefen und ihre besonderen Interessen auszubauen und weiter zu entwickeln.

Abschließend möchten wir betonen, daß das Fördern der besonderen Neigungen unserer Schüler sowohl für sie selber als auch für unser Land erfolgreich sein wird.

τογραφία, Σκι κ.λ.π.

Μια άλλη αξιολογή δραστηριότητα του Γυμνασίου είναι η αξιοποίηση του μαθήματος του Σ.Ε.Π. (Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού) που χάρη στις άοκνες προσπάθειες του εξαίρετου συνάδελφου κ. Ιωάννη Ποντικού έχει πάρει τις σωστές του διαστάσεις. Και συγκεκριμένα διοργανώνονται επισκέψεις σε διάφορους εργοστασιακούς χώρους, όπου οι μαθητές πληροφορούνται τη λειτουργία των εργοστασίων αυτών, και ακόμα προσφέρονται γονείς και κηδεμόνες των μαθητών και μαθητριών μας, επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων, να κάνουν διαλέξεις στους μαθητές μας ή κατά Τμήματα Τάξεων ή κατά Τάξεις πάνω στα διάφορα επιστημονικά επαγγέλματα. Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να κάνουμε για τον Όμιλο Εργασίας τον σχετικό με το Σκάκι. Κάτω από τις οδηγίες και τη διδασκαλία του κ. Βυζαντιάδη τα αποτελέσματα του Ομίλου αυτού είναι εκπληκτικά, αφού οι μαθητές που ασκούνται πάνω στο ευγενικό αλλά και εγκεφαλικό αυτό άθλημα, αμιλλώνται με επιτυχία άλλα συγκροτήματα και παίρνουν πρώτες νίκες.

Απώτερος σκοπός των εργασιών αυτών των Ομίλων είναι να εισαγάγει τους ενδιαφερόμενους στην επιστημονική μέθοδο, να βαθύνει τις γνώσεις τους, αλλά και να καλλιέργησει και προωθήσει τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα των μαθητών μας.

Τελειώνοντας τονίζουμε ότι η καλλιέργεια αυτών των ιδιαίτερων κλίσεων των μαθητών και μαθητριών μας θα έχει ευεργετικά αποτελέσματα, τόσο για τους ίδιους, όσο και για τη χώρα μας.

LYKEION

Idomenevs Papadakis

übersetzt von Alexandra Georgakopoulou, Kl. 12 B

Die Deutsche Schule Athen vollendet mit dem zur Zeit laufenden Schuljahr 1985/86 das dreißigste Jahr ihres Bestehens seit ihrer Wiedereröffnung. Das gleiche Alter hat auch die griechische Abteilung der Schule, die die gesamte zweite Stufe der Ausbildung abdeckt. Das Lykeion ist die selbständige Oberstufe innerhalb des Sekundarschulwesens. Seit dem Schuljahr 1982/83 sind im Lykeion bedeutende Änderungen eingeführt worden. Die wichtigsten sind:

1. Allgemeines Bemühen um eine Erneuerung des analytischen Programms aller Fächer mit parallelem Angebot neuer, geeigneter Bücher für die Schüler und Begleitbücher für die Lehrer.
2. Unterricht des Altgriechischen nach Originaltexten gilt nur in der ersten und zweiten

ΛΥΚΕΙΟ

Ιδομενεύς Παπαδάκης

Με το παρόν σχολικό έτος 1985/86 η Γερμανική Σχολή Αθηνών συμπληρώνει τριάντα χρόνια από την επανέναρξη της λειτουργίας της. Την ίδια ηλικία έχει και το Ελληνικό Τμήμα της Σχολής που καλύπτει όλη τη δεύτερη βαθμίδα της εκπαίδευσης. Το Λύκειο αποτελεί την ανώτερη αυτοτελή βαθμίδα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Στο Λύκειο από το σχ. έτος 1982/83 έχουν εισαχθεί σημαντικές αλλαγές. Οι κυριότερες είναι:

1. Γενική προσπάθεια ανανέωσης του αναλυτικού προγράμματος όλων των μαθημάτων με παράλληλη προσφορά νέων, καταλληλότερων βιβλίων για τους μαθητές και βοηθητικών βιβλίων για τους καθηγητές.
2. Το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών από τα πρωτόγυμνασια κείμενα είναι υποχρεωτικό μόνο στην Α' και τη Β' τάξη, με έξι και πέντε εβδομαδιαίες ώρες αντίστοιχα. Στην Γ' τάξη διδάσκεται μόνο στην 3η Δέσμη με οκτώ ώρες. Ο ανθρωπιστικός και φρονηματοπιστικός σκοπός του μαθήματος παραμένει - ο ίδιος σκοπός ισχύει και στο Γυμνάσιο όπου τα κείμενα προσφέρονται από μεταφράσεις -, έχει προστεθεί όμως στο Λύκειο, όπως είναι αυτονόητο, και ο γλωσσικός σκοπός.
3. Νέα διαμόρφωση της Γ' τάξης. Τα μαθήματα κατανέμονται στα υποχρεωτικά γενικής μόρφωσης και στα προπαρασκευαστικά, από τα οποία ο τελεόφοιτος επιλέγει υποχρεωτικά μία από τις προσφερόμενες πέντε δέσμες. Οι δέσμες 1η ως και 4η προπαρασκευάζουν για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
4. Για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση συνυπολογίζονται

Die Kantine auf dem Schulhof
Η καντίνα στην αυλή του σχολείου

τώρα οι γενικοί βαθμοί προαγωγής της Α' και της Β' τάξης, ο γενικός βαθμός του απολυτηρίου, με συντελεστές 5%, 8% και 12% αντίστοιχα, και οι βαθμοί των γενικών εξετάσεων με συντελεστή 75%. Οι γενικοί βαθμοί προαγωγής και απολυτηρίου συμβάλλουν κατά 25%, συνολικά, επομένως, αν είναι υψηλοί, συντελούν και αυτοί, κάποτε αποφασιστικά, στην εισαγωγή στα Α.Ε.Ι.

5. Το Ελληνικό Τμήμα της Γερμανικής Σχολής Αθηνών λειτουργεί με βάση τους νόμους και λοιπές διατάξεις, που ισχύουν για τα ελληνικά ιδιωτικά σχολεία. Γι' αυτό ανέκαθεν οι τελειόφοιτοι έδιναν τις απολυτήριες εξετάσεις ενώπιον εξεταστικής επιτροπής, από τους καθηγητές του Λυκείου και από δημόσιους εκπαιδευτικούς. Από το Μάιο του 1983 το σύστημα της μεικτής επιτροπής έχει επεκταθεί και στις προαγωγικές εξετάσεις της Α' και της Β' τάξης. Η αναγγελία αυτής της αλλαγής προκάλεσε στην αρχή μεγάλη ανησυχία σε μαθητές και γονείς. Στη συνέχεια η πράξη έδειξε ότι δεν υπάρχει κανένας λόγος ανησυχίας. Με τους συναδέλφους του δημοσίου μέλη της επιτροπής συνεργαζόμαστε αρμονικότερα.
6. Όπως και το παλαιότερο σύστημα των πανελλαδικών εξετάσεων, έτσι και το νεότερο σύστημα, με τη νέα διαμόρφωση του προγράμματος της Γ' Τάξης και τις γενικές εξετάσεις, διεγείρει πολύ έντονα το ζήλο των μαθητών του Λυκείου για την επίτευξη, όσο γίνεται, υψηλότερων βαθμών· διεξάγεται σωστός αγώνας που μερικές φορές ξεπερνάει τα όρια της άμιλλας και φτάνει να είναι σκληρός ανταγωνισμός. Πολύωρη μελέτη, ιδιαίτερα μαθήματα, φοίτηση σε φροντιστήρια μη δενίζον τον «ελεύθερο» χρόνο των μαθητών, ώστε να στερούνται από ανάπαυση, σωματική άσκηση, ψυχαγωγία. Το νέο σύστημα έχει αναντίρρητα θετικές πλευρές από τις οποίες περιορίζομαι να αναφέ-

Κlasse mit jeweil sechs und fünf Stunden pro Woche als Pflichtfach. In der dritten Klasse wird es nur im dritten Bündel acht Stunden unterrichtet. Das humanistische und bewußtseinsbildende Ziel des Faches bleibt erhalten - dasselbe gilt auch für das Gymnasium, wo die Texte aus Übersetzungen angeboten werden - im Lykeion hat man aber auch selbstverständlich das sprachliche Ziel mitberücksichtigt.

3. Neue Gestaltung der dritten Klasse. Man unterscheidet zwischen allgemeinbildenden Pflichtfächern und Vorbereitungsfächern, von denen der Abiturient obligatorisch eines der fünf angebotenen sogenannten Bündel aussucht. Die Bündel I bis IV bereiten auf die Aufnahme in die dritte Ausbildungsstufe vor.
4. Zur Aufnahme in die dritte Ausbildungsstufe werden die Durchschnittsnoten der Versetzungszeugnisse der ersten und zweiten Klasse, die Durchschnittsnote des Abschluszeugnisses (mit Faktoren von jeweils 5%, 8% und 12%) und die Noten der 4 allgemeinen gesamtgriechischen Abschlußprüfungen mit einem Faktor von 75% berücksichtigt. Die Durchschnittsnoten der Versetzungszeugnisse der 1. und 2. Klasse und des Abschluszeugnisses tragen also mit insgesamt 25% bei, d.h. sie tragen manchmal entscheidend zur Aufnahme an den Universitäten bei.
5. Die griechische Abteilung der Deutschen Schule Athen arbeitet nach den Gesetzen und Anordnungen, die für die griechischen Privatschulen gelten. Deshalb legen die Abiturienten schon immer die Abschlußprüfungen in Gegenwart einer Prüfungskommission ab, die aus Lehrern des Lykeions und aus Staatsehren bestand. Seit Mai 1983 weitete man das System der gemischten Kommission auch auf die Versetzungsprüfungen der ersten und zweiten Klasse aus. Die Bekanntmachung dieser Änderung verursachte am Anfang große Beunruhigung bei Schülern und Eltern. In der Fortsetzung zeigte es sich, daß es keinen Grund zur Beunruhigung gibt. Mit den Kollegen der Staatsschulen, die Mitglieder der Kommission sind, arbeiten wir sehr harmonisch zusammen.
6. Wie das ältere System der panhellenischen Prüfungen, so stachelt auch das neue System mit der Neugestaltung des Programms der dritten Klasse sehr stark den Ehrgeiz der Schüler des Lykeions nach bestmöglichen Noten an; es wird ein richtiger Wettkampf geführt, der manchmal die Grenzen überschreitet und zu einem harten Konkurrenzkampf wird. Umfassende Hausaufgaben, Privatunterricht, Besuch von Frontlistrien machen die Freizeit der Schüler zunichte, so daß sie auf Erholung, Sport und sonstige Vergnügen weitgehend verzichten müssen. Das neue System hat zweifellos positive Seiten, von denen ich die zwei wichtigsten hervorhebe: Das Mitzählen der Noten der ersten

und zweiten Klasse und die bessere Vorbereitung für das zukünftige Universitätsstudium durch die Vorbereitungsfächer (Bündel). Allerdings muß etwas geschehen, um die negativen Folgen, die ich oben skizzierte, zu vermindern.

7. Die Unterbewertung, fast Tilgung zweier Fächer: Kunst und Musik.

Ihr Unterricht hat sich auf die erste Klasse beschränkt: Eine Stunde in jeder zweiten Woche für jedes der beiden Fächer, d.h. eine halbe Wochenstunde über das ganze Schuljahr. Zum Glück bieten die Arbeitgemeinschaften, auch im Lykeion unserer Schule, eine Ausgleichschance für die speziell interessierten Schüler. Wie viele aber von ihnen profitieren von diesem Angebot? Wir wissen, daß es längst nicht alle sind, und wir kennen auch den Grund. Der Leser möge sich an das erinnern, was oben über "Freizeit" gesagt wurde.

8. Noch ein Kennzeichen für das heutige Aussehen des Lykeions ist der Rede wert: Das ist die Neuregelung der "Schülergemeinschaften", die seit dem Schuljahr 1982/83 gilt. Die Freiheit, die diese den Schülern gewährt, die Verantwortung, die sie ihnen gibt, die Initiative, die sie ihnen erlaubt, besonders im Bereich der kulturellen Tätigkeiten, und die Chancen, die sie ihnen zum praktischen Einüben in das demokratisch politische Verhalten anbietet, müssen besonders betont werden. Die Einflüsse der Parteien, wenn es sie gibt, halten sich zum Glück in unserem Lykeion in Grenzen. Diese Grenzen werden von allen so gut eingehalten, daß die überaus ruhige Atmosphäre, die für das Gelingen unserer Arbeit an der Schule nötig ist, bis jetzt nicht gestört worden ist. Ich wünsche und erwarte, daß diese Regelung auch in Zukunft gelten wird.

Einige der oben erwähnten Merkmale wurden langsam seit einiger Zeit vorbereitet. Die meisten von ihnen erscheinen mit Varianten in allen Lykeion des Landes. Ich möchte mit der Bemerkung schließen, daß diese Zeilen den Versuch darstellen, die Gestalt des Lykeions, besonders unseres Lykeions, grob zu skizzieren. Einen Anspruch auf Vollständigkeit habe ich nicht erhoben.

ρω τις δύο κυριότερες: το συνυπολογισμό και των βαθμών προαγωγής της Α' και Β' τάξης και την καλύτερη προετοιμασία με τα προπαρασκευαστικά μαθήματα (δέσμες) για τις μελλοντικές σπουδές στα Α.Ε.Ι. Κάτι όμως πρέπει να γίνει και με τις αρνητικές του επιπτώσεις που σκιαγράφησα παραπάνω.

7. Η υποβάθμιση, σχεδόν εξόντωση, δύο μαθημάτων: των Καλλιτεχνικών και της Μουσικής. Η διδασκαλία τους έχει περιοριστεί στην Α' Λυκείου: μια ώρα την εβδομάδα για κάθε μάθημα κάθε δυο εβδομάδες, δηλ. μισή εβδομαδιαία ώρα για όλο το χρόνο. Ευτυχώς και στο Λύκειο της Σχολής, οι ελεύθεροι όμιλοι εργασίας προσφέρουν μία δυνατότητα εξισορρόπησης στους ειδικά ενδιαφερόμενους μαθητές. Πόσοι όμως απ' αυτούς, τους ειδικά ενδιαφερόμενους, αξιοποιούν αυτή την προσφορά; Το ξέρουμε πως δεν είναι τόσο πολλοί, όπως ξέρουμε και το λόγο. Ας θυμηθεί ο αναγνώστης όσα λέγονται παραπάνω για τον «ελεύθερο» χρόνο.

8. Ένα ακόμα χαρακτηριστικό της σημερινής φυσιογνωμίας του Λυκείου αξίζει να αναφερθεί: αυτό είναι ο νέος κανονισμός των μαθητικών κοινοτήτων που τέθηκε σε εφαρμογή από το σχολικό έτος 1982/83. Οι ελευθερίες που αυτός παραχωρεί στους μαθητές, οι ευθύνες που τους αναθέτει, οι πρωτοβουλίες που τους επιτρέπει ιδιαίτερα στον τομέα των πολιτιστικών δραστηριοτήτων και οι ευκαιρίες που τους προσφέρει για μια έμπρακτη άσκηση στη δημοκρατική «πολιτική» συμπεριφορά πρέπει να εξαρθούν. Οι κομματικές επιρροές, αν υπάρχουν, ευτυχώς στο Λύκειό μας κρατιούνται μέσα σε όρια, καλώς εννοούμενα από όλους έτσι, ώστε η απαραίτητη για την ευδωσή του συντελούμενου στο σχολείο μας έργου ατμόσφαιρα ησιότητας και γαλήνης δεν έχει ως τώρα διαταραχθεί. Όχι απλώς εύχομαι, αλλά προσδοκώ ότι αυτός ο κανόνας θα ισχύσει και στο μέλλον.

Μερικά από τα παραπάνω χαρακτηριστικά προετοιμάστηκαν σιγά σιγά από καιρό. Τα πιο πολλά από αυτά προβάλλουν, με παραλλαγές, σε όλα τα Λύκεια της χώρας.

Και κλείνω με την παρατήρηση, ότι οι γραμμές αυτές είναι μια προσπάθεια σκιαγράφησης της φυσιογνωμίας του Λυκείου, ειδικά του Λυκείου μας, σήμερα, σε αδρές γραμμές. Η αξίωση της πληρότητας ήταν μακριά από τις προθέσεις μου.

ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΩΝ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΘΗΝΩΝ - ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ Α.Ε.Ι.

Ιδομενέυς Παπαδάκης: Κείμενο,
Νικόλαος Βασιλείου: Πίνακες.

Θέλοντας να ανταποκριθούμε στο γνωστό ενδιαφέρον των μαθητών, ιδιαίτερα των τελειοφοίτων του Λυκείου μας και των γονέων τους για την επίδοση και την επιτυχία εισαγωγής στα ελληνικά Α.Ε.Ι., παρουσιάζουμε τους ακόλουθους τρεις πίνακες:

1ος ΠΙΝΑΚΑΣ

ΒΑΘΜΟΙ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΜΑΪΟΥ - ΙΟΥΝΙΟΥ

ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΠΟΡΡΙΠΤΟΜΕΝΟΙ	10,0-12,4 ΜΕΤΡΙΑ	12,5-15,4 ΚΑΛΑ	15,5-18,4 ΠΟΛΥ ΚΑΛΑ	18,5-20 ΑΡΙΣΤΑ
1981/82	96	3	—	13	61	19
1982/83	98	1	—	19	63	15
1983/84	97	3	—	15	59	20
1984/85	93	3	—	14	46	30

Στον πίνακα αυτό αξιοπρόσεκτα είναι: Ο πολύ μικρός αριθμός των απορριπτομένων. Ο μηδενικός αριθμός των

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ
ΜΙΚΤΟ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΤΡΙΤΑΞΙΟ ΛΥΚΕΙΟ
 Νόμος 3511/1956 - Έτος ίδρύσεως 1896
 151 23 Μαραθών - Παράδεισος

Θέση
Φωτογραφίας

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
 (Η. 1476/84
 Αποφάσεις 3268/8.5.1985 και 3403/9.5.1986
 του Προϊστάμενου του Υπ. Γρ. Μ.Γ.Ε. Ανατ. Αττικής)

ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ 198 - 198

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ	ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ
ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ :	ΘΡΗΣΚΕΥΜΑ
ΜΗΤΡΟΥ ΜΑΘΗΤΩΝ :	ΕΤΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ
ΜΗΤΡΟΥ ή ΔΗΜΟΤΟΛΟΓΙΟΥ :	
ΔΗΜΟΥ ή ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ :	
ΝΟΜΟΥ	

ERFOLG DER GRIECHISCHEN ABITURIENTEN BEI DEN ZENTRALEN HOCHSCHULZULASSUNGSPRÜFUNGEN

Idomenevs Papadakis, Nikolaos Vassiliou
 überstetzt von Alexandra Dombros, Kl. 12 C

Um dem Interesse der Schüler, besonders dem der Absolventen unseres Lykeions und dem ihrer Eltern entgegenzukommen, geben wir die folgenden drei Listen bekannt, die einen Überblick über die Leistungen und die Aufnahme unserer Schüler an die griechischen Hochschulen geben.

απολυομένων με το βαθμό «Μέτρια». Ο πολύ μεγάλος αριθμός των απολυομένων με τους βαθμούς «Πολύ καλά» και «Άριστα». Από τις δύο αυτές ομάδες προέρχονται οι εισαγόμενοι στα Α.Ε.Ι. Ο αριθμός των αριστούχων του σχολ. έτους 1984/85 παρουσιάζει θεαματική αύξηση.

2ος ΠΙΝΑΚΑΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΩΝ ΣΤΑ Α.Ε.Ι.

ΔΕΣΜΕΣ	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΕΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΕΣΜΗΣ		
		ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
I ΔΕΣΜΗ	1982/83	38	14	36,84 %
	1983/84	30	13	43,33 %
	1984/85	22	13	59,09 %
II ΔΕΣΜΗ	1982/83	18	5	27,77 %
	1983/84	18	5	27,77 %
	1984/85	18	2	11,11 %
III ΔΕΣΜΗ	1982/83	20	19	95 %
	1983/84	28	25	89,28 %
	1984/85	33	28	84,84 %
IV ΔΕΣΜΗ	1982/83	22	9	40,90 %
	1983/84	21	7	33,33 %
	1984/85	17	8	47,05 %

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το 1981/82 ίσχυε το σύστημα των πανελλαδικών εξετάσεων σε δύο τύπους και εισήχθησαν από τους 40 τελειόφοιτους του 1ου τύπου (ιστορικο-φιλολογικού) οι 33 (84,6%) και από τους 56 του δεύτερου τύπου (φυσικομαθηματικού) οι 23 (41,07%).

Ιδιαίτερα αξιοπρόσεκτοι είναι οι αριθμοί της τελευταίας στήλης. Στο ποσοστό της 1ης Δέσμης σημειώνεται πολύ σημαντική συνεχής αύξηση. Στη 2η Δέσμη, ύστερα από τη σταθερότητα του 1982/83 και του 1983/84, εμφανίζεται πτώση το 1984/85. Στην 3η Δέσμη παρουσιάζεται σχετική μείωση. Στην 4η Δέσμη, μετά την κάμψη του 1983/84, υπολογισιμη άνοδος.

Σχέση υπάρχει ανάμεσα στα αποτελέσματα και τον αριθμό των μαθητών της 1ης και 3ης Δέσμης, όπου σημειώθηκε μείωση ή αύξηση αντίστοιχα.

3ος ΠΙΝΑΚΑΣ

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΩΝ ΣΤΑ Α.Ε.Ι.

ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΩΝ
1981/82	96	56	58,33 %
1982/83	98	47	47,95 %
1983/84	97	50	51,54 %
1984/85	90	51	56,66 %

Από την τέταρτη στήλη να προσεχτεί, ότι το ποσοστό αναφέρεται, όπως και στο 2ο πίνακα, μόνο στους εισαχθέντες στα Α.Ε.Ι., δε συμπεριλαμβάνονται δηλαδή σ' αυτό οι εισαχθέντες στις Ανώτερες Σχολές, την κατώτερη βαθμίδα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Γενικά το ποσοστό των εισαχθέντων είναι πολύ μεγαλύτερο από το ίδιο ποσοστό σε πανελλαδική κλίμακα. Η ακριβής σύγκριση δεν είναι δυνατή, γιατί τα ποσοστά που ανακοινώνει το ΥΠΕΠΘ είναι μεικτά, περιλαμβάνουν δηλαδή και τις δύο κατηγορίες εισαχθέντων.

Γενικά έχουμε το δικαίωμα μαθητές, γονείς και καθηγητές, να είμαστε περήφανοι για την ως τώρα επιτυχία των τελειοφίτων μας. Έχουμε την πεποίθηση - και ευχόμαστε - και το μέλλον να μας δίνει κάθε χρόνο την ίδια χαρά και περηφάνια.

1. Tafel

Noten der Abschluszeugnisse der 3. Lykeion-klasse Prüfungsperiode Mai / Juni

Schuljahr	Schülerzahl	Durchgefallene	10,0-12,4 ausreichend	12,5-15,4 befriedigend	15,5-18,4 gut	18,5-20 sehr gut
1981/82	96	3	—	13	61	19
1982/83	98	1	—	19	63	15
1983/84	97	3	—	15	59	20
1984/85	93	3	—	14	46	30

Bemerkenswert an dieser Tafel sind:

Die sehr geringe Zahl der Durchgefallenen, die Tatsache, daß es keine Absolventen mit der Note "ausreichend" gibt und die große Zahl der Absolventen mit den Noten "gut" und "sehr gut".

Diese letzteren sind in den Hochschulen aufgenommen worden. Die Zahl der Absolventen mit "sehr gut" des Schuljahres 1984/85 zeigt eine bemerkenswerte Steigerung.

2. Tafel

Zahl der Schüler und Erfolgsquote an den griechischen Hochschulen

Bündel	Schuljahr	Zahl der Schüler/Bündel	aufgenommen	Prozent
I Bündel	1982/83	38	14	36,84 %
	1983/84	30	13	43,33 %
	1984/85	22	13	59,09 %
II Bündel	1982/83	18	5	27,77 %
	1983/84	18	5	27,77 %
	1984/85	18	2	11,11 %
III Bündel	1982/83	20	19	95 %
	1983/84	28	25	89,28 %
	1984/85	33	28	84,84 %
IV Bündel	1982/83	22	9	40,90 %
	1983/84	21	7	33,33 %
	1984/85	17	8	47,05 %

Bemerkung:

Im Jahre 1981/82 hat noch ein anderes Prüfungssystem gegolten (panhellenische Prüfungen), das zwei Gruppen von Prüflingen unterschieden hat. Davon sind in der ersten Gruppe von 40 Absolventen (Geschichte/Philologie) 33 (84,6%) und von den 56 Absolventen der zweiten Gruppe (Physik/Mathematik) 23 (41,07%) aufgenommen worden.

Besonders bemerkenswert sind die Zahlen der letzten Spalte. Die Prozentzahl des 1. Bündels erhöht sich auffallend. Beim 2. Bündel zeigt sich nach dem Gleichbleiben der Prozentzahlen in den Jahren 1982/83 und 1983/84 eine gewisse Senkung 1984/85. Beim 3. Bündel zeigt sich eine gewisse Minderung. Beim 4. Bündel zeigt sich nach dem Sinken von 1983/84 eine eindrucksvolle Steigerung. Beim ersten und dritten Bündel sind die Ergebnisse in Beziehung zur sinkenden bzw. wachsenden Schülerzahl zu setzen.

3. Tafel

Gesamtzahl und Prozentsatz der Aufgenommenen an den Hochschulen

Schuljahr	Schülerzahl	aufgenommen	Prozent
1981/82	96	56	58,33 %
1982/83	98	47	47,95 %
1983/84	97	50	51,54 %
1984/85	90	51	56,66 %

Zu der 4. Spalte ist zu bemerken, daß sich die Prozentzahl nur auf die an den Hochschulen Aufgenommenen bezieht, genau wie auch bei der 2. Tafel. Es sind also nicht die an Fachhochschulen Aufgenommenen einbezogen. Der Prozentsatz der Aufgenommenen ist viel höher als der Prozentsatz im Landesdurchschnitt. Der genaue Vergleich ist nicht möglich, weil die Prozentzahlen, die bekanntgegeben werden, beide Gruppen enthalten. Wir, die Schüler, Eltern und Lehrer, sind mit Recht stolz auf die Erfolge, die unsere Absolventen bis jetzt erzielen konnten. Wir sind sicher, daß sie auch in Zukunft solche Erfolge verzeichnen werden.

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ, ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Dieter Selting

Μετάφραση: Νέλλη Κλεομβρότου, τάξη 10C

Στη Γερμανική Σχολή Αθηνών υπάρχει για τα μικρά γερμανόφωνα παιδιά από ηλικία τριών ετών περίπου ένα νηπιαγωγείο. Μ' αυτό ανταποκρίνεται η Σχολή στην επιθυμία γονέων που ενδιαφέρονται ιδιαίτερα να δώσουν στα παιδιά τους, όσο το δυνατόν νωρίτερα, μια θεμελιωμένη παιδαγωγική φροντίδα, συμπληρώνοντας την αγωγή που δίνει το σπίτι. Το νηπιαγωγείο βέβαια δεν είναι υποχρεωτικό για την εισαγωγή ενός μαθητή στην πρώτη τάξη του δημοτικού σχολείου, δημιουργεί όμως ωφέλιμες προϋποθέσεις για την αρχή του σχολείου. Τα παιδιά παίρνουν έτσι κοινωνικές εμπειρίες, έχουν αναπτύξει κοινωνικές σχέσεις, έχουν ευαισθητοποιηθεί και προωθηθεί καλλιτεχνικά και έχει αναπτυχθεί η ενεργητικότητά τους - σε σχέση πάντα με την ηλικία τους.

Για τη στιγμή φοιτούν στο νηπιαγωγείο της Γερμανικής Σχολής Αθηνών πενήντα παιδιά. Είναι χωρισμένα σε τρεις ομάδες. Η πρώτη προσχολική ομάδα ονομάζεται «δεελφίνια» και αποτελείται από 19 παιδιά, η δεύτερη ονομάζεται «πηδηχτά ποντίκια» και αποτελείται από 15 παιδιά και η τρίτη ονομάζεται «σπουργίτια» και αποτελείται από 16 παιδιά. Κάθε ο-

KINDERGARTEN, GRUNDSCHULE

Dieter Selting

An der Deutschen Schule Athen gibt es für deutschsprachige Kleinkinder ab etwa vier Jahren auch einen Kindergarten. Damit entspricht sie dem Wunsch einer sehr interessierten Elternschaft, die ihren Kindern so früh wie möglich eine fundierte, das Elternhaus ergänzende, pädagogische Betreuung ermöglichen will. Zwar ist der Besuch des Kindergartens für die Aufnahme in die erste Klasse der Grundschule nicht zwingend, er schafft jedoch günstige Voraussetzungen für den Schulanfang. Die Kinder bringen schon soziale Erfahrungen mit, haben Gemeinschaft erlebt und sind musisch und motorisch altersgemäß angeregt und gefördert worden.

Zur Zeit besuchen 50 Kinder den Kindergarten der Deutschen Schule Athen. Sie sind in drei Gruppen eingeteilt. Die Vorschulgruppe "Delphine" besteht aus 19, die Gruppe "Springmäuse" aus 15 und die Gruppe "Spatzen" aus 16 Kindern. Die Gruppenstärke ist den jeweiligen Räumlichkeiten angepaßt. Jede Gruppe wird von einer Erzieherin alleinverantwortlich betreut. Daß der Kindergarten heute von 50 Kindern genutzt werden kann, ist auch auf vor drei Jahren durchgeführte Bau- und Gestaltungsmaßnahmen des Schulvorstandes zurückzuführen. Im Gebäude selbst wurde ein dritter geschlossener Gruppenraum gewonnen; die Spielmöglichkeiten draußen konnten durch Neuanlage von Grünflächen erweitert werden. Den Kindergarten umgibt ein ca. 500 qm großes Gelände: ein Wäldchen, ein Rasenhügel, zwei Spielwiesen mit Sandkisten und verschiedenen Klettergeräten.

Die Tatsache, daß an der Deutschen Schule Athen alle Abteilungen nebeneinander unter einem Dach arbeiten, ermöglicht, daß die den Kindergarten verlassende (Vorschul-) Gruppe nach erfolgreich absolviertem Schulreifetest geschlossen in die erste Klasse der Grundschule eintreten kann. Die Kinder müssen allerdings das sechste Lebensjahr vollendet haben.

Im Kindergarten
"Delphine" basteln Papierschiffe
Sto Νηπιαγωγείο
Τα «Δεελφίνια» φτιάχνουν χάρτινα καρα-
βάκια

Es ist die Regel, daß in der Grundschule eine Lehrkraft mindestens zwei Jahre lang die Kinder alleinverantwortlich unterrichtet und dadurch für sie zu einer festen Bezugsperson wird. Ein erster Einschnitt im Schulleben vollzieht sich beim Übergang in die dritte Klasse, die mit der vierten eine pädagogische Einheit darstellt. Für diesen Zeitabschnitt, in dem sich der Unterricht stärker nach Fächern gliedert, wird trotzdem angestrebt, eine vielseitige, d.h. möglichst alle Fächer unterrichtende Lehrkraft einzusetzen. Ein gemäßigt "Fachlehrersystem" hat den Vorteil, daß die Kinder so auf der Beobachtungsstufe des Gymnasiums schon daran gewöhnt sind.

Die Gesamtunterrichtszeit pro Woche beträgt im ersten und zweiten Schuljahr 24 Stunden, im dritten und vierten 26 Stunden. Damit liegt sie im Vergleich zu den Stundentafeln der einzelnen Bundesländer mit an der Spitze. Eine Schulstunde umfaßt 45 Minuten. Unterrichtet wird das jeweilige Wochenstundenpensum an fünf Tagen. Über diesen verbindlichen Unterricht hinaus werden z. Zt. folgende Arbeitsgemeinschaften (jeweils zweistündig) angeboten, deren Teilnahme freiwillig ist: Chor und Blockflöte, Orff und Sport. Schließlich können die Kinder auch noch die Landessprache Neugriechisch in einem Anfänger- und zwei Fortgeschrittenkursen erlernen. Erfreulicherweise wird von diesem Angebot rege Gebrauch gemacht.

Die Grundschulabteilung wird wie eine eigenständige Grundschule in der Bundesrepublik Deutschland geführt, deren erfolgreiche Absolvierung zum Besuch der nächsthöheren Klasse berechtigt. Da in Athen ab Klasse 5 die drei herkömmlichen weiterführenden Bildungswege (Hauptschule, Realschule und Gymnasium) in ihrer differenzierten Form nicht vorhanden sind, tritt die gesamte vierte Klasse nach der Versetzung in die Beobachtungsstufe des Gymnasiums über, die wiederum als eine Einheit betrachtet wird. Eine Differenzierung erfolgt erst ab Klasse 7 zwischen Realschule und Gymnasium.

μάδα είναι αντίστοιχα προσαρμοσμένη σ' ένα χώρο και τη φροντίδα τους έχει μία παιδαγωγός, που είναι και η μόνη υπεύθυνη γι' αυτά. Το νηπιαγωγείο το περιβάλλει ένας χώρος περίπου 500 μ², ένα δασύλλιο, ένας λόφος με γκαζόν και δύο παιδικές χαρές, που διαθέτουν κασόνια με άμμο και όργανα αναρρίχησης των παιδιών.

Το γεγονός ότι στη Γερμανική Σχολή Αθηνών όλα τα τμήματα δουλεύουν το ένα δίπλα στο άλλο στο ίδιο κτήριο, καθιστά δυνατό, ώστε η προσχολική ομάδα που εγκαταλείπει το νηπιαγωγείο, μετά από ένα τεστ επιτυχίας, να μπορεί να μπει στο σύνολό της στο ίδιο τμήμα της πρώτης τάξης του δημοτικού σχολείου. Τα παιδιά όμως πρέπει οπωσδήποτε να έχουν συμπληρώσει τα έξι τους χρόνια.

Είναι κανόνας το διδακτικό δυναμικό στο δημοτικό σχολείο να διδάσκει τα παιδιά 2 χρόνια με δική του υπευθυνότητα. Έτσι ώστε ο δάσκαλος να γίνεται το πρόσωπο της απόλυτης εμπιστοσύνης των παιδιών. Μια αποφασιστική καμπή στη ζωή του σχολείου συντελείται με τη μετάβαση στην τρίτη τάξη που αποτελεί μια παιδαγωγική ενότητα μαζί με την τέταρτη τάξη. Γι' αυτήν τη χρονική περίοδο επιδιώκεται να χρησιμοποιείται διδακτικό προσωπικό, που να μπορεί να διδάσκει, αν είναι δυνατό, όλα τα μαθήματα. Ένα λογικό σύστημα διδασκαλίας του κάθε μαθήματος από ειδικό δάσκαλο έχει το πλεονέκτημα ότι συντηρίζει τα παιδιά ήδη από το Δημοτικό στον τρόπο διδασκαλίας του Γυμνασίου.

Ο συνολικός χρόνος μαθημάτων εβδομαδιαία είναι στον πρώτο και στο δεύτερο σχολικό χρόνο 24 ώρες και στον τρίτο και τέταρτο 26 ώρες. Έτσι βρίσκεται, σε σύγκριση με τα ωράρια καθενός ομοσπονδιακού κρατίδιου, στην κορυφή. Μια σχολική ώρα διαρκεί 45 λεπτά. Μάθημα γίνεται τις πέντε μέρες μιας σχολικής εβδομάδας. Εκτός από το μάθημα υπάρχουν και δίωρες ομάδες εργασίας, όπου η συμμετοχή είναι προαιρετική: χορωδία και φλογέρα, Orff και σπορ. Τελικά μπορούν ακόμη τα παιδιά να μάθουν τη γλώσσα της χώρας που ζουν, τα Νέα Ελληνικά, σ' έναν κύκλο γι' αρχάριους και δύο για προχωρημένους. Προς μεγάλη μας χαρά γίνεται μεγάλη χρήση αυτής της προσφοράς.

Το τμήμα του δημοτικού σχολείου της Γερμανικής Σχολής Αθηνών ανταποκρίνεται στο πρόγραμμα του αντίστοιχου δημοτικού σχολείου της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, που μετά την επιτυχή αποφοίτησή του από αυτό ο μαθητής έχει το δικαίωμα να φοιτήσει στην επόμενη μεγαλύτερη τάξη. Επειδή στην Αθήνα από την πέμπτη τάξη οι τρεις καθιερωμένες κατευθύνσεις εκπαίδευσης (Hauptschule, Realschule και Gymnasium) στη διαφοροποιημένη τους μορφή δεν υπάρχουν, μπαίνει όλη η τέταρτη τάξη σε μια βαθμίδα γυμνασιακή, η οποία επίσης αξιολογείται σαν μια ενότητα. Μια διαφοροποίηση επέρχεται για πρώτη φορά από την έβδομη τάξη μεταξύ Realschule και Gymnasium.

Der Pausenhof der Grundschule
Η αυλή διαλειμάτων του Δημοτικού

Η ΒΑΘΜΙΔΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Gerlinde Nafpliotis

Μετάφραση: Δήμητρα Κουζή, τάξη 9Α

Από το σχολικό έτος 1972/73 υπάρχει στη Γ.Σ.Α. η βαθμίδα σχολικής κατεύθυνσης. Με βάση το σχολικό σύστημα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας οι τάξεις 5η και 6η έχουν οριστεί σαν μεταβατική φάση από το Δημοτικό σ' ένα από τα τρία σχολικά είδη που ακολουθούν σε συνέχεια, το Κύριο σχολείο, το Μέσο σχολείο και το Γυμνάσιο. Μέσα στα δύο χρόνια οφείλουν οι διδάσκοντες, οι γονείς και κυρίως οι ίδιοι οι μαθητές να έχουν κατανοήσει, ποιό σχολικό είδος ταιριάζει σε κάθε παιδί.

Στη Γ.Σ.Α. η μετάβαση από το Δημοτικό στη βαθμίδα σχολικής κατεύθυνσης είναι για τους μαθητές εύκολη. Οι μαθητές παραμένουν στην οικεία γι' αυτούς μαθητική ομάδα των συμμαθητών τους μέσα στο γνωστό σχολικό χώρο και μεταβαίνουν μόνο από το μικρό χώρο διαμονής του Δημοτικού στο μεγάλο σχολικό κτήριο. Για τα παιδιά είναι καινούρια η ενισχυμένη διδασκαλία των ειδικών μαθημάτων. Αρχίζει η πρώτη ξένη γλώσσα, τα Αγγλικά. Τα Νέα Ελληνικά είναι η δεύτερη υποχρεωτική ξένη γλώσσα. Ο πίνακας ωριαίας διδασκαλίας των τάξεων 5ης και 6ης έχει ως εξής:

Γερμανικά	6-6	Φυσική Αγωγή	2-2
Αγγλικά	6-6	Μουσική	2-2
Μαθηματικά	5-4	Καλλιτεχνικά	2-1
Γεωγραφία	2-2	Χειροτεχνία	1-2
Βιολογία	2-2	Νέα Ελληνικά	2-2
Ιστορία	0-2	Θρησκευτικά	2-2

BEOBACHTUNGSSTUFE

Gerlinde Nafpliotis

Seit dem Schuljahr 1972/73 gibt es an der DSA die "Beobachtungsstufe". In Anlehnung an bundesrepublikanische Schulverhältnisse wurden die Klassen 5 und 6 zur Übergangsphase von der Grundschule zu einer der drei weiterführenden Schularten Hauptschule, Realschule, Gymnasium erklärt. In zwei Jahren sollen sich Lehrer, Eltern und nicht zuletzt die Schüler selbst klar werden, welche Schulart welchem Kind angemessen ist.

Der Übergang von der Grundschule zur Beobachtungsstufe wird den Schülern der DSA leicht gemacht. Sie bleiben im ihnen vertrauten Klassenverband, im bekannten Schulgelände und wechseln nur vom kleinen Grundschultrakt in das große Schulgebäude über. Neu für die Kinder ist der verstärkte Fachunterricht. Die 1. Fremdsprache, Englisch, beginnt; Neugriechisch wird zweite Pflichtfremdsprache. Die Stundentafel der Klassen 5 und 6 sieht folgendermaßen aus:

Deutsch	6-6	Sport	2-2
Englisch	6-6	Musik	2-2
Mathematik	5-4	Kunst	2-1
Erdkunde	2-2	Werken	1-2
Biologie	2-2	Neugriechisch	2-2
Geschichte	0-2	Religion	2-2

Im ganzen kommen die Schüler auf 31 bzw. 33 Wochenstunden. Der verstärkte Fachunterricht und der ständige Lehrerwechsel stellen die Schüler der Klasse 5 vor eine neue Situation. Überdies ist der Klassenlehrer, die berühmte Bezugsperson, nicht mehr so leicht greifbar, Unruhe breitet sich häufig aus. Hinzu kommt, daß von den Kindern nun eine andere Arbeitshaltung gefordert wird. Die Schüler müssen lernen, auch

Unterricht in der Klasse 5
Μάθημα στην 5η τάξη

einmal 45 Minuten einen Stoff ohne Spiel und häufigen Methodenwechsel zu erarbeiten.

Die Lehrinhalte für die Klassen 5 und 6 sind auf der Grundlage bundesrepublikanischer Lehrpläne in einem Lehrplan der DSA zusammengestellt. Die Lehrbücher werden von den Fachkonferenzen ausgewählt. Die Lehrer, die in der Beobachtungsstufe unterrichten, sind in der Regel Realschul- und Gymnasiallehrer. Die Benotung der Leistungen ist dem Charakter der Übergangsstufe angemessen; entsprechend offen gehalten ist auch die Versetzungsordnung.

Die Einstufung in eine der drei weiterführenden Schulen erfolgt Ende der Klasse 6 durch die Klassenkonferenz. Die Eltern können gegen diese Einstufung Einspruch erheben. Der Einspruch hebt dann die Zuweisung auf. Pädagogische Behutsamkeit seitens der Lehrer und praktiziertes Elternrecht eröffnen dann am Ende der Beobachtungsstufe den meisten Kindern den Weg ins Gymnasium.

REALSCHULE

Gabriele Patsiopolou

Für eine einzige deutsche Schule am Orte ist es eine schwierige Aufgabe, allen Schülern gerecht zu werden, die die deutsche Abteilung besuchen und somit einen Schulabschluß anstreben, der entsprechenden Abschlüssen in der Bundesrepublik Deutschland gleichwertig ist.

Die Realschüler bilden eine der Schülergruppen, die in der Deutschen Schule Athen unterrichtet werden. Unsere Schule hat sich zum Ziel gesetzt, den Realschülern, die nach dem Beschluß der Kultusministerkonferenz der Länder ein anerkanntes Realschulabschlußzeugnis erhalten können, einen realschulspezifischen Unterricht zu erteilen, in unterschiedlichem Umfang je nach der Zahl der Realschüler in den einzelnen Klassenstufen.

So wird seit einigen Jahren ein Alternativprogramm praktiziert, nach dem die Realschüler entweder in allen Fächern in der Gymnasialklasse integriert sind und nur in den Stunden der zweiten und dritten Fremdsprache eigenen Unterricht erhalten, oder in den Hauptfächern bzw. in einigen Hauptfächern eigenständig unterrichtet werden, während sie den übrigen Unterricht gemeinsam mit den Gymnasiasten erhalten. Die dritte Alternative ist, daß sie als eigenständige Realschulklasse geführt werden.

Im ersten und auch im zweiten Fall sind die Lehrer, die Gymnasiasten und Realschüler gemeinsam unterrichten, vor die schwierige Aufgabe gestellt, durch entsprechende Zielsetzung und Unterrichtsmethodik und dementsprechend durch geeignete Stoffauswahl beiden Gruppen gerecht zu werden. Eine optimale Förderung der Realschüler kann nur im dritten Fall erfolgen. Dort können sie, gemäß ihrer Begabungsrichtung, zu Erfolgserlebnissen gelangen.

Der Fächerkanon der Realschüler ist mit dem der Gymnasiasten bis auf die 2. und 3. Fremdsprache identisch und wird in den Klassen 7 und 8 durch 2 Stunden Sprachkunde - und 1 Stunde Naturkundeunterricht, in den Klassen 9 und 10 durch 2 Stunden Maschinenschreiben, 2 Stunden Gemeinschaftskunde und 1 Stunde Biologie bzw. Realschulmathematik oder Informatik ergänzt.

Dieser realschulspezifische Unterricht wird z.Z. den Realschülern der 7. und 8. Klassen bzw. der 9. und 10. Klassen gemeinsam erteilt. Augen-

Συνολικά οι μαθητές έχουν 31 έως 33 ώρες την εβδομάδα. Η ενισχυμένη διδασκαλία των επί μέρους μαθημάτων και η διαρκής αλλαγή των διδασκόντων δημιουργεί για τους μαθητές της 5ης τάξης μια καινούρια κατάσταση. Εκτός τούτου ο υπεύθυνος διδάσκων της τάξης, ο περίφημος αρμόδιος για τις μαθητικές σχέσεις, δεν είναι πια τόσο προσοικός ή έτσι κυριαρχεί συχνά σε ευρύτερη μορφή αταξία. Προστίθεται ακόμη, ότι τώρα απαιτείται από τα παιδιά μια σταθερή στάση απέναντι στη σχολική εργασία τους. Οι μαθητές πρέπει μέσα σε 45', να μάθουν να επεξεργάζονται και να κατανοούν ένα υλικό, χωρίς το παιχνίδι και τη συνηθισμένη αλλαγή μεθόδων διδασκαλίας.

Το περιεχόμενο της διδασκαλίας για τις τάξεις 5η και 6η παρατίθεται σ' ένα διδακτικό πρόγραμμα της Γ.Σ.Α. που βασίζεται στα διδακτικά προγράμματα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Τα διδακτικά βιβλία εκλέγονται σε συνεδριάσεις για τα επί μέρους μαθήματα. Οι διδάσκοντες, που διδάσκουν στη βαθμίδα σχολικής κατεύθυνσης, ανήκουν, κατά κανόνα, στο Μέσο σχολείο και στο Γυμνάσιο. Η βαθμολογία των επιδόσεων των μαθητών ταιριάζει στο χαρακτήρα της μεταβατικής αυτής βαθμίδας. Αντιστοίχα παραμένει ανοικτός επίσης ο κανονισμός της προαγωγής των μαθητών.

Η ένταξη σ' ένα από τα τρία είδη σχολείων, που ακολουθούν, γίνεται στο τέλος της 6ης τάξης από το συμβούλιο των καθηγητών της τάξης. Οι γονείς μπορούν να προβάλουν αντίρρηση σ' αυτήν την ένταξη. Η προσοχή με παιδαγωγικό κριτήριο από την πλευρά των διδασκόντων και το έμπρακτο δικαίωμα των γονέων, στο τέλος της βαθμίδας σχολικής κατεύθυνσης, αναλογούν, σε συνέχεια, το δρόμο για το Γυμνάσιο, για τα περισσότερα παιδιά.

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Gabriele Patsiopolou

Μετάφραση: Ευαγγελία Θεοδωρίδου, Τάξη 11B

Ένα μοναδικό γερμανικό σχολείο σ' έναν τόπο είναι δύσκολο να είναι δίκαιο απέναντι σε όλους τους μαθητές που φοιτούν στο γερμανικό τμήμα και συγχρόνως προσπαθούν να πάρουν ένα δίπλωμα ισάξιο με το αντίστοιχο δίπλωμα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

Οι μαθητές του Πρακτικού Γυμνασίου (Realschule) αποτελούν μίαν από τις ομάδες που φοιτούν στη Γ.Σ.Α. Η Σχολή μας έχει θέσει σαν σκοπό της να παρέχει ειδικό μάθημα Πρακτικού Γυμνασίου στους μαθητές του τύπου αυτού - οι οποίοι μπορούν να πάρουν το απολυτήριο του Πρακτικού Γυμνασίου της Γ.Σ.Α. και με την απόφαση ΚΜΚ (Συμβούλιο των Υπουργών Παιδείας και Πολιτισμού των κρατιδίων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας) - αν το επιτρέψει ο αριθμός των μαθητών, που λαμβάνουν μέρος σε κάθε τάξη του Πρακτικού Γυμνασίου.

Εδώ και μερικά χρόνια εφαρμόζεται ένα εναλλακτικό πρόγραμμα, σύμφωνα με το οποίο οι μαθητές του Πρακτικού Γυμνασίου ή συγχωνεύονται με τους μαθητές του Γυμνασίου σε όλα τα μαθήματα (με εξαίρεση τη 2η και 3η ξένη γλώσσα) ή διδάσκονται ξεχωριστά μερικά ή όλα τα κύρια μαθήματα και παρακολουθούν τα υπόλοιπα μαζί με τους μαθητές του Γυμνασίου. Η τρίτη εναλλακτική λύση είναι να διδάσκονται σαν ανεξάρτητη τάξη του Πρακτικού Γυμνασίου.

Στην πρώτη και δεύτερη περίπτωση οι δάσκαλοι, που διδάσκουν μαζί τους μαθητές του Πρακτικού Γυμνασίου και του Γυμνασίου, βρίσκονται αντιμέτωποι με το δύσκολο έργο να θέσουν ανάλογους σκοπούς και να χρησιμοποιήσουν ανάλογη μέθοδο στο μάθημα καθώς και να κάνουν ανάλογη επίσης επιλογή της ύλης, ώστε να είναι δίκαια απέναντι και στις δύο ομάδες των μαθητών. Η καλύτερη δυνατή εκπλήρωση των αξιώσεων των μαθητών του Πρακτικού Γυμνασίου μπορεί να επιτευχθεί στην τρίτη περίπτωση. Εκεί μπορούν

ανάλογα με την κλίση τους να φτάσουν σε επιτυχημένα αποτελέσματα. Ο κανόνας των μαθημάτων για τους μαθητές του Πρακτικού Γυμνασίου είναι ίδιος με αυτόν για τους μαθητές του Γυμνασίου εκτός από την 2η και 3η ξένη γλώσσα και συμπληρώνεται στην 7η και 8η τάξη με δύο ώρες Γλωσσολογία και μια ώρα στο μάθημα της Φυσικής Ιστορίας, στην 9η και 10η τάξη με δύο ώρες γραφομηχανή, δύο ώρες Κοινωνιολογία και μία ώρα Βιολογία ή Μαθηματικά Πρακτικού Λυκείου.

Το ειδικό για Πρακτικό Γυμνάσιο αυτό μάθημα δίνεται αυτόν τον καιρό στις τάξεις 7 με 8 και 9 με 10 μαζί. Αυτή τη στιγμή υπάρχει μόνο μία ανεξάρτητη τάξη Πρακτικού Γυμνασίου.

Στα πλαίσια του μαθήματος της Κοινωνιολογίας οργανώθηκε για πρώτη φορά κατά το διδακτικό έτος 1984/85 ένα 14ήμερο πρακτικής εξάσκησης σε επιχειρήσεις με τη συνεργασία του γερμανικού και ελληνικού Βιομηχανικού και Εμπορικού Επιμελητηρίου. Πολλές γερμανικές και ελληνικές εταιρίες ήταν πρόθυμες να προσφέρουν στις μαθήτριες και στους μαθητές μας μίαν ιδέα απ' την επαγγελματική ζωή. Μ' αυτόν τον τρόπο οι μαθητές μας βοηθήθηκαν ουσιαστικά στην εύρεση επαγγέλματος.

Ύστερα από τις καλές εμπειρίες με την πρακτική εξάσκηση σε επιχειρήσεις αποφασίστηκε να επαναλαμβάνεται αυτή κάθε δεύτερο χρόνο. Παρόλες τις μεγάλες προσπάθειες στον τομέα του Πρακτικού Γυμνασίου η μακρόχρονη πείρα έδειξε το εξής: Οι περισσότεροι από τους μαθητές, στους οποίους συστήθηκε ο δρόμος του Πρακτικού Γυμνασίου, συνέχισαν εντούτοις τον γυμνασιακό δρόμο, αλλά τις περισσότερες φορές θέλησαν την προσάρτησή τους στο Πρακτικό Γυμνάσιο μετά από αποτυχίες και απογοητεύσεις.

Για το συμφέρον αυτών των μαθητών θα έπρεπε να εύχεται κανείς, όλα τα παιδιά, στα οποία, μετά τις βαθμίδες παρατήρησης (5η και 6η τάξη), συστήνεται το Πρακτικό Γυμνάσιο, να επιλέγουν αυτό το δρόμο και να εκπαιδούνται έτσι, ώστε να οδηγούνται κατά τον καλύτερο τρόπο στο δρόμο της επαγγελματικής ζωής.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΞΑΣΚΗΣΗ

Ute Schmidt

Μετάφραση: Αλέξανδρος Δημητράς, Τάξη 9C

Στο σχολικό έτος 1984/85 οργανώθηκε για πρώτη φορά και επί δύο εβδομάδες μία επαγγελματική πρακτική εξάσκηση, σύμφωνα με τις διατάξεις της Ομοσπονδιακής Γερμανίας για τα Πρακτικά Γυμνάσια (Realschule). Σ' αυτό συμμετείχαν 21 μαθήτριες και μαθητές της 9ης και 10ης τάξης του Πρακτικού Γυμνασίου, οι οποίοι διδάχτηκαν ένα μάθημα, που πρόσφατα μπήκε σ' αυτές τις σχολές, την Κοινωνική Αγωγή.

Σκοπός της επαγγελματικής πρακτικής εξάσκησης ήταν να αποκτήσουν οι μαθητές μια αυθεντική άποψη της εργασιακής πραγματικότητας και να διευκολυνθούν στην επαγγελματική τους επιλογή.

Η πιο πάνω επαγγελματική πρακτική εξάσκηση προετοιμάστηκε στα πλαίσια του επαγγελματικού προσανατολισμού, στην Κοινωνική Αγωγή και στη συνέχεια αξιοποιήθηκε. Οι μαθητές έπρεπε να συμπληρώσουν έντυπα, να γράψουν εκθέσεις και να κάνουν διαλέξεις, ώστε ο καθηγητής να καταλάβει τα ενδιαφέροντά τους. Με τη βοήθεια του κ. Dr. Heidtmann (διευθυντή του ελληνογερμανικού Βιομηχανικού και Εμπορικού Επιμελητηρίου στην Αθήνα) έγινε δυνατό να εξασφαλιστούν στους μαθητές θέσεις στις ακόλουθες αθηναϊκές εταιρίες:

1. ΜΠΑΓΙΕΡ ΕΠΙΦΑ Α.Ε. (2 μαθήτριες)
2. ΚΟΣΜΟΜΠΕΛ (1 μαθήτρια, 1 μαθητής)
3. ΝΤΑΝΖΑΣ (1 μαθήτρια)
4. Γ.Σ.Α. / Νηπιαγωγείο (2 μαθήτριες)
5. Γερμανοελληνικό Βιομηχανικό και Εμπορικό Επιμελητήριο Αθηνών (1 μαθήτρια)
6. ΕΟΤΑ ΜΑΝ / ΜΠΟΣ (2 μαθητές)
7. Ξενοδοχείο ΧΙΛΤΟΝ (1 μαθήτρια, 1 μαθητής)
8. ΥΓΕΙΑ (1 μαθήτρια)
9. ΜΟΝΥΑΛ (1 μαθήτρια)
10. ΚΛΕΚΝΕΡ - ΧΟΥΜΠΟΛΝΤ - ΝΤΟΙΤΣ ΕΛΛΑΣ (1 μαθητής)
11. ΠΙΤΣΟΣ (2 μαθητριες)

blicklich gibt es nur eine einzige eigenständige Realschulklasse.

Im Rahmen des Gemeinschaftskundeunterrichts wurde im Schuljahr 1984/85 erstmalig in Zusammenarbeit mit der deutsch - griechischen Industrie - und Handelskammer ein 14-tägiges Betriebspraktikum durchgeführt. Zahlreiche griechische und deutsche Betriebe fanden sich bereit, unseren Schülerinnen und Schülern einen Einblick in das Berufsleben zu vermitteln. Damit wurde unseren Schülern wesentlich bei der Berufsfindung geholfen.

Wegen der guten Erfahrungen mit diesem Betriebspraktikum ist geplant, es jedes zweite Jahr durchzuführen.

Trotz großer Bemühungen im Realschulbereich zeigt die langjährige Erfahrung folgendes: Die meisten der Schüler, denen die Realschulaufbahn empfohlen wurde, haben dennoch den gymnasialen Weg fortgesetzt, aber meistens - nach oft vielen Mißerfolgen und Frustrationen - einen späten Anschluß als Realschüler gesucht.

Im Interesse solcher Schüler wäre es zu wünschen, daß all die Kinder, die nach der Beobachtungsstufe (5. und 6. Klasse) eine Realschulempfehlung erhalten, auch die Realschulaufbahn einschlagen und so die Ausbildung erhalten, die sie auf dem Weg ins Berufsleben am besten fördert.

BETRIEBSPRAKTIKUM

Ute Schmidt

Im Schuljahr 1984/85 wurde zum erstenmal ein zweiwöchiges Betriebspraktikum nach bundesdeutschen Schulrichtlinien durchgeführt.

Teilgenommen haben daran 21 Realschülerinnen und Realschüler der 9. und 10. Klasse der deutschen Abteilung, die den neu eingerichteten Gemeinschaftskundeunterricht für Realschüler besuchten. Ziel des Praktikums war es, den Schülern eine authentische Anschauung von der Betriebswirklichkeit zu verschaffen und ihnen bei der Berufsfindung zu helfen.

Die Betriebspraktika wurden im Rahmen der Berufskunde im Gemeinschaftskundeunterricht vorbereitet und dort anschließend ausgewertet. Die Schüler hatten Betriebserkundungsbögen auszufüllen, Berichte zu schreiben und Referate zu halten.

Mit Hilfe von Herrn Dr. Heidtmann (Geschäftsführer der Deutsch-Griechischen Industrie - und Handelskammer Athen) gelang es, Schüler in den folgenden Athener Betrieben unterzubringen:

1. BAYER EPIPHA AG (2 Schülerinnen)
2. COSMOBELL (1 Schülerin, 1 Schüler)
3. DANZAS (1 Schülerin)
4. DSA/Kindergarten (2 Schülerinnen)
5. Deutsch-Griechische Industrie - u. Handelskammer (1 Schülerin)
6. EOTA MAN/BOSCH (2 Schüler)
7. Hotel HILTON (1 Schülerin, 1 Schüler)
8. HYGEIA (1 Schülerin)
9. KLÖCKNER-HUMBOLDT-DEUTZ Hellas (1 Schüler)
10. MONYAL (1 Schülerin)
11. PITSOS (2 SchülerInnen)
12. SEH Standard Elektrik Hellas (1 Schülerin, 1 Schüler)
13. TRIUMPH (1 Schülerin)
14. UNITED SHIPPING (1 Schülerin)

Die Schüler waren von Beginn der Arbeitszeit an bis zum Arbeitsende in den Betrieben anwesend. Sie wurden in sämtliche Abteilungen der Firmen eingeführt und im Rahmen der in den Betrieben üblichen Ausbildung zu Arbeiten herangezogen - natürlich ohne Entgelt. Während der gesamten Zeit waren die Schüler durch die Schule gegen Unfälle versichert und wurden von der verantwortlichen Lehrerin im Betrieb be-

sucht und betreut.

Das Betriebspraktikum war nach Aussagen aller Beteiligten ein voller Erfolg.

Die Betriebe äußerten sich über den gezeigten Arbeitseifer und das Benehmen der Schüler äußerst positiv. Die Schüler selbst bestätigten, daß die Berufserkundung für sie eine sehr wertvolle Erfahrung war. Einige fühlten sich in ihrer Berufswahl bestätigt, anderen wurden die Augen über ihren "Wunschberuf" geöffnet. Auch für die Schule hat sich das Betriebspraktikum sehr günstig ausgewirkt. Nach einigen Tagen an der rauhen Luft der Wirklichkeit erschien den Schülern die Schule eher als Refugium denn als "Lehranstalt". Alle wirkten reifer, motivierter, leistungsbereiter.

Der Deutsch-Griechischen Handelskammer sowie allen Betrieben, die Schüler betreut haben, sei an dieser Stelle ein herzlicher Dank ausgesprochen.

NEUGESTALTETE GYMNASIALE OBERSTUFE

Herbert Hühn

Mit ihrer Vereinbarung vom 7. Juli 1972 leitete die Kultusministerkonferenz bundesweit eine grundlegende - und von Anfang an heftig kritisierte - Reform der gymnasialen Oberstufe ein, die durch eine Vielzahl von strukturellen und organisatorischen Maßnahmen die Leistungsfähigkeit des Gymnasiums steigern sollte. Unterrichtsinhalte und Arbeitsformen der gymnasialen Oberstufe wurden neu formuliert, die Studierfähigkeit der Abiturienten sollte erhöht, der Weg zur Hochschule erleichtert werden. Wichtigste organisatorische Änderung war der Übergang vom System der Jahrgangsklassen zu einem System von Grund- und Leistungskursen, die zu einer völligen Aufhebung des Klassenverbandes führten. Die Grundkurse sollten die allgemeine Orientierung im Bereich eines Faches sowie die Sicherung einer breiten Grundbildung gewährleisten. Die Leistungskurse hingegen sollten in wissenschaftliche Methoden, Fragestellungen und Denkweisen einführen und in besonderem Maße der allgemeinen Studienvorbereitung dienen.

In enger Anlehnung an die Vereinbarung der Kultusministerkonferenz entstanden am 12. April 1978 die "Grundsätze zur Neugestaltung der gymnasialen Oberstufe an Deutschen Auslandsschulen", die von da an den rechtlichen und organisatorischen Rahmen für die "Neugestaltete gymnasiale Oberstufe (NGO)" der Deutschen Schule Athen abgaben. Kaum hatten nach drei Jahren die ersten "reformierten" Abiturienten die Schule verlassen, war im Jahrbuch 1981 der DSA folgende Kritik einer Schülerin der Abschlussklasse zu lesen: "Das auffälligste Merkmal der NGO ist die frühe Spezialisierung". Und weiter: "Mehrere Schüler der Jahrgangsstufe 13 stellten nachträglich fest, daß sie sich bei der Wahl ihrer Leistungskurse gründlich geirrt hatten. Insofern wären entweder eine Verlängerung oder ein späterer Beginn der Orientierungsphase angebracht".

Kritisiert wurde der frühe Beginn des Kurssystems am Anfang der Jahrgangsstufe 11. Zwar diente das erste Halbjahr als Orientierungsphase nur zur Einführung in das neue System; doch bereits das zweite Halbjahr zählte zur Hauptphase, die insgesamt vier Halbjahre umfaßte und in deren Verlauf zwei Drittel aller möglichen Punkte der Gesamtqualifikation zu erreichen waren. Das letzte Halbjahr der Jahrgangsstufe 13 bildete die Prüfungsphase, in der nur noch die jeweiligen Prüfungsfächer unterrichtet wurden und an deren Ende die Abiturprüfung stand.

12. ΣΕΕ ΣΤΑΝΤΑΡΤ ΕΛΕΚΤΡΙΚ ΕΛΛΑΣ (1 μαθήτρια, 1 μαθητής)

13. ΤΡΑΙΟΥΜΦ (1 μαθητής)

14. ΓΥΟΝΑΙΤΕΝ ΣΙΠΠΙΝΓΚ (1 μαθήτρια)

Οι μαθητές ήταν παρόντες από την αρχή του χρόνου εργασίας μέχρι και το τέλος του. Οι υπεύθυνοι τους έδειξαν όλα τα τμήματα των εταιριών και τους έδωσαν εργασίες στα πλαίσια της συνηθισμένης εκπαίδευσης προωθητικού στις εταιρίες αυτές - φυσικά χωρίς αμοιβή. Οι μαθητές ήταν κατά τη διάρκεια ολόκληρου του χρόνου εργασίας ασφαλισμένοι από τη σχολή για περίπτωση ατυχήματος και η υπεύθυνη δασκάλα, τους επισκεπτόταν και τους φρόντιζε στους χώρους εργασίας.

Η επαγγελματική πρακτική εξάσκηση είχε, σύμφωνα με τη γνώμη όλων των μαθητών που συμμετείχαν, απόλυτη επιτυχία.

Οι εταιρίες εκφράσανε με εντελώς θετικό τρόπο την ικανοποίησή τους για το ζήλο και τη διαγωγή των μαθητών. Οι ίδιοι οι μαθητές επιβεβαίωσαν ότι η ανίχνευση αυτή στον τομέα της εργασίας ήταν γι' αυτούς μια πολύτιμη εμπειρία. Σε μερικούς διαπιστώθηκε πόσο ορθή ήταν η σχολή για περίπτωση ατυχήματος και η υπεύθυνη δασκάλα, τους επισκεπτόταν και τους φρόντιζε στους χώρους εργασίας. Η επαγγελματική πρακτική εξάσκηση είχε, σύμφωνα με τη γνώμη όλων των μαθητών που συμμετείχαν, απόλυτη επιτυχία. Οι εταιρίες εκφράσανε με εντελώς θετικό τρόπο την ικανοποίησή τους για το ζήλο και τη διαγωγή των μαθητών. Οι ίδιοι οι μαθητές επιβεβαίωσαν ότι η ανίχνευση αυτή στον τομέα της εργασίας ήταν γι' αυτούς μια πολύτιμη εμπειρία. Σε μερικούς διαπιστώθηκε πόσο ορθή ήταν η σχολή για περίπτωση ατυχήματος και η υπεύθυνη δασκάλα, τους επισκεπτόταν και τους φρόντιζε στους χώρους εργασίας. Η επαγγελματική πρακτική εξάσκηση είχε, σύμφωνα με τη γνώμη όλων των μαθητών που συμμετείχαν, απόλυτη επιτυχία.

ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗ ΓΥΜΝΑΣΙΑΚΗ ΑΝΩΤΕΡΗ ΒΑΘΜΙΔΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Herbert Hühn

Μετάφραση: Γιώργος Κυπραίος, Θάνος Μπαμπάνικας, τάξη 11B

Με την απόφαση της 7ης Ιουλίου του 1972, το Υπουργείο Παιδείας εισήγαγε σ' ολόκληρη τη χώρα μια θεμελιακή μεταρρύθμιση της γυμνασιακής ανώτερης βαθμίδας, η οποία από την αρχή έγινε αντικείμενο οξείας κριτικής, και σκοπός της οποίας ήταν η αύξηση της αποδοτικής ικανότητας στο Γυμνάσιο, μέσω μιας πληθώρας δομικών και οργανωτικών μέτρων. Το περιεχόμενο των μαθημάτων και η μορφή της εργασίας στη γυμνασιακή ανώτερη βαθμίδα διατυπώθηκαν εκ νέου, η ικανότητα των τελειόφοιτων για σπουδές έπρεπε να ανυψωθεί και ο δρόμος προς τις ανώτατες σχολές να διευκολυνθεί.

Σημαντικότερη οργανωτική αλλαγή ήταν η μετάβαση από το σύστημα κατανομής των μαθητών σε τάξεις ανάλογα με την ηλικία, σ' ένα σύστημα αποτελούμενο από μαθήματα κορμού και δέσμης, το οποίο οδήγησε στην τελειωτική κατάργηση του θεσμού «τάξη». Τα μαθήματα κορμού εγγυώνται τον γενικό προσανατολισμό στον τομέα ενός μαθήματος, καθώς και την εξασφάλιση μιας πλατιάς γενικής μόρφωσης. Αντίθετα τα μαθήματα δέσμης έχουν σα σκοπό να εισάγουν το μαθητή σε επιστημονικές μεθόδους, τρόπους σκέψης και ερωτήματα για προβληματισμό ή να χρησιμοποιούν σε μεγάλο βαθμό στη γενική προετοιμασία για τις σπουδές.

Σύμφωνα με τη σύμβαση του Υπουργείου Παιδείας προέκυψαν τη 12η Απριλίου 1978 «οι αρχές για την αναδιοργάνωση της γυμνασιακής ανώτερης βαθμίδας στα γερμανικά σχολεία του εξωτερικού», οι οποίες έθεσαν το νομικό και οργανωτικό πλαίσιο για την NGO της Γερμανικής Σχολής Αθηνών.

Δεν είχαν περάσει καν 3 χρόνια, από τότε που αποφοίτησαν οι πρώτοι τελειόφοιτοι μετά τη μεταρρύθμιση, όταν στην επετηρίδα του 1981 της Γερμανικής Σχολής Αθηνών καταγράφηκε η ακόλουθη κριτική μιας μαθήτριας της τελευταίας τάξης του Γερμανικού Γυμνασίου: «Το πιο αξιοπρόσωτο χαρακτηριστικό της NGO είναι η πρώιμη ειδικευση των μαθητών». Και: «Αρκετοί μαθητές της 13ης τάξης διαπίστωσαν εκ των υστέρων ότι είχαν κάνει μια κατά βάθος εσφαλμένη επιλογή των μαθημάτων δέσμης. Ως εκ τούτου θα έπρεπε η περίοδος προσανατολισμού να είναι μεγαλύτερη ή να άρχιζε αργότερα».

Κριτική ασκήθηκε και στην πρώιμη εφαρμογή του «συστήματος μαθημάτων κορμού-δέσμης» στην αρχή της 11ης τάξης. Ναι μεν χροιάμετε το πρώτο εξάμηνο ως φάση προσανατολισμού για την έναρξη στο νέο σύστημα, το δεύτερο όμως εξάμηνο μετρούσε ήδη

στην κυρίως φάση, η οποία περιλαμβάνει συνολικά τέσσερα εξάμηνα, και στη διάρκεια της οποίας έπρεπε να συγκεντρωθούν τα 2/3 της γενικής βαθμολογίας για τις εξετάσεις του Abitur. Το τελευταίο εξάμηνο της 13ης τάξης αποτελούσε την περίοδο των εξετάσεων, κατά την οποία διδάσκονταν μόνο τα προς εξέταση μαθήματα, και στο τέλος της οποίας λάβαναν χώρα οι εξετάσεις του Abitur.

Ακόμα και από την πλευρά των καθηγητών και της διευθύνσης του σχολείου υπήρχαν λόγοι για κριτική. Έτσι, το γενικό κλίμα εργασίας στο πρώτο εξάμηνο, που φαινομενικά δεν είχε καμία σχέση με τα άλλα εξάμηνα, και δε μετρούσε στη γενική βαθμολογία, ήταν μάλλον κατακριτέο· δεν μπορούμε να παραβλέψουμε ότι ο' αυτήν την προσπάθεια υπήρχε μια κάποια μεταίопνία. Σημαντικά προβλήματα προκαλούσε συχνά η φοίτηση νέων μαθητών στη 12η τάξη της σχολής που προέρχονταν από κρατίδια της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, στα οποία οι εξετάσεις γίνονταν σε διαφορετικές χρονικές περιόδους.

Το 1983 έδειξε το Υπουργείο Παιδείας επιτέλους κατανόηση, μελώντας σε βάθος τη μεταρρύθμιση του 1978. Πάνω ο' αυτή τη δεύτερη μεταρρύθμιση στηρίζεται το σημερινό σύστημα της ΝGO της σχολής μας, το οποίο θα εξεταστεί παρακάτω αναλυτικότερα.

Η ΝGO περιλαμβάνει, όπως και μέχρι τώρα, τις τάξεις 11, 12 και 13. Ολόκληρη η 11η τάξη αποτελεί τη φάση «ένταξης», ο ρόλος της οποίας είναι η εξοικείωση των μαθητών με τους τρόπους εργασίας της γυμνασιακής ανώτερης βαθμίδας. Το μάθημα γίνεται ως επί το πλείστον μέσα στα πλαίσια του θεσμού «τάξη». Υποχρεωτικά για όλους τους μαθητές είναι τα μαθήματα: Γερμανικά, Αγγλικά, Μαθηματικά (5 ώρες το καθένα την εβδομάδα), Ιστορία, Βιολογία (3 ώρες το καθένα την εβδομάδα) και Σπορ (2 ώρες την εβδομάδα). Στα μαθήματα αυτά προστίθενται: σαν δεύτερη ξένη γλώσσα Γαλλικά ή Λατινικά (3 ώρες), σαν δεύτερη Θετική Επιστήμη Φυσική ή Χημεία (3 ώρες) και, εκτός απ' αυτά, Κοινωνιολογία ή Γεωγραφία (2 ώρες) και Τεχνικά ή Μουσική (2 ώρες) - οι μαθητές πρέπει σε κάθε περίπτωση να επιλέξουν υποχρεωτικά ένα από τα δύο μαθήματα που τους προσφέρονται. Για τους πολύ μελετηρούς υπάρχει η δυνατότητα να προσθέσουν προαιρετικά στο πρόγραμμα δύο, μέχρι και 8 ώρες την εβδομάδα, τα μαθήματα Θρησκευτικά, Νέα Ελληνικά ή όλα μαθήματα του παραπάνω τομέα δεν επέλεξαν. Η βαθμολογία γίνεται βάσει μιας κλίμακας από 0 μέχρι 15 βαθμούς, με το 15 ως υψηλότερο βαθμό.

Αν στο τέλος της 11ης τάξης ο μαθητής κριθεί άξιος προαγωγής, τότε εντάσσεται στην «κυρίως φάση», που περιλαμβάνει τα 4 εξάμηνα των τάξεων 12 και 13. Ο θεσμός «τάξη» καταργείται τώρα τελειωτικά, προς όφελος του συστήματος μαθημάτων κορμού-δέσμης. Κάθε μαθητής επιλέγει από τα μαθήματα Γερμανικά, Αγγλικά, Γαλλικά, Λατινικά, Ιστορία, Μαθηματικά, Φυσική και Βιολογία 2 μαθήματα δέσμης, καθένα από τα οποία διδάσκεται 5 ώρες τη βδομάδα. Μονάχα ο συνδυασμός Γερμανικών και Ιστορίας δεν επιτρέπεται από τον κανονισμό των εξετάσεων. Για οικονομικούς και παιδαγωγικούς λόγους, δεν μπορεί να δημιουργηθεί τάξη για ένα μάθημα δέσμης, αν το έχουν επιλέξει λιγότεροι από 8 μαθητές. Ο επόμενος πίνακας δείχνει τα μαθήματα δέσμης της Γερμανικής Σχολής Αθηνών κατά το σχολικό έτος 1985-86, μαζί με τον αντίστοιχο αριθμό των μαθητών που τα επέλεξαν.

ΤΑΞΗ	ΣΥΝΟΛΟ	ΓΕΡΜ.	ΑΓΓΛ.	ΓΑΛΛΙΚΑ	ΙΣΤΟΡ.	ΜΑΘΗΜ.	ΒΙΟΛΟΓ.
12	41	9	16	9	13	14	21
13	35	7	21	9	9	11	13

Πέρα από τα 2 μαθήματα δέσμης, επιλέγει κάθε μαθητής τουλάχιστον 7 μαθήματα κορμού, τα οποία διδάσκονται 3 ώρες την εβδομάδα, με εξαίρεση τα Σπορ που διδάσκονται 2 ώρες την εβδομάδα. Ανεξάρτητα από τα μαθήματα δέσμης προσφέρονται τα ακόλουθα μαθήματα κορμού, που εντάσσονται στους επονομαζόμενους «τομείς εργασίας»:

1. Γερμανικά, Αγγλικά, Γαλλικά, Λατινικά, Τεχνικά και Μουσική,
2. Ιστορία, Κοινωνιολογία, Γεωγραφία, Θρησκευτικά,
3. Μαθηματικά, Φυσική, Χημεία, Βιολογία.

Τα Σπορ δεν εντάσσονται σε κανένα από τους παραπάνω «τομείς εργασίας». Η επιλογή των μαθημάτων κορμού υπόκειται σε πληθώρα προϋποθέσεων και γι' αυτό το λόγο πρέπει να προετοιμαστεί προσεκτικά, με βάση πάντα τη λεπτομερή πληροφόρηση των μαθητών.

Στα 4 εξάμηνα της κυρίως περιόδου πρέπει να καλυφθούν τα παρακάτω μαθήματα κορμού, σε περίπτωση που αυτά δεν έχουν ήδη καλυφθεί από μαθήματα δέσμης: 4 εξάμηνιοι κύκλοι μαθημάτων στα Γερμανικά, 2 σε μία ξένη γλώσσα, 2 στα Τεχνικά ή τη Μουσική, 4 στο δεύτερο «τομέα εργασίας» (απ' αυτά, τουλάχιστον 2 στην Ιστορία), 2 στα Μαθηματικά, 4 σε μία Φυσική Επιστήμη (ή αντί 2 σε 2 διαφορετικές Φυσικές Επιστήμες) και 4 στα Σπορ. Για τεχνικούς λόγους του προγράμματος είναι δυστυχώς αδύνατο να πραγματοποιηθούν όλοι οι δυνατοί συνδυασμοί μεταξύ των μαθημάτων. Γι' αυτό ο' αυτή την περίπτωση θα έπρεπε το πρόγραμμα της ΝGO να εκτείνεται κάθε μέρα μέχρι αργά το απόγευμα, γεγονός που θα σήμαινε για τους μαθητές έναν αδικαιολόγητα μεγάλο αριθμό από κενές ώρες, και θα τους στερούσε τη δυνατότητα να λαμβάνουν μέρος στο πλούσιο πρόγραμμα των ομίλων ελεύθερης εργασίας. Έτσι πρέπει κάθε τόσο στα πλαίσια συμβουλευτικών συνομιλιών να επισημάζουμε στους μαθητές υπομονετικά τους λόγους, οι οποίοι μας αναγκάζουν να περιορίζουμε σχετικά τον αριθμό των τμημάτων και να παραινόμεθα μια σειρά μαθητών να αλλάξουν την αρχική τους επιλογή.

Για να μη δημιουργούνται προβλήματα στην πορεία της διδασκαλίας είναι υποχρεωτική η τακτική συμμετοχή του μαθητή σε όλους τους τομείς που έχει δηλώσει. Απουσίες από το μάθημα πρέπει να δικαιολογούνται γραπτά. Οι ενήλικη μαθητές γράφουν μόνοι τους αυτά τα δικαιολογητικά - μια διαδικασία που προϋποθέτει προσωπική υπευθυνότητα και αυτοπεποίθηση από την πλευρά των μαθητών. Πολύ συχνές απουσίες από τη διδασκαλία ενός μαθήματος μπορούν να οδηγήσουν το μαθητή σε αποτυχία και, ανάλογα με την περίπτωση, να χρειάζονται να επαναλάβει ολόκληρη τη χρονιά.

Το τελευταίο εξάμηνο της «κυρίως περιόδου» αρχίζει με τις γραπτές και τελειώνει με τις προφορικές εξετάσεις του Abitur. Στις εξετάσεις γίνονται δεκτοί μόνο εκείνοι οι μαθητές που πληρούν τις κατάταξ απαιτήσεις στον τομέα των μαθημάτων κορμού και δέσμης. Οι εξετάσεις του Abitur περιορίζονται σε 4 προς εξέταση μαθήματα, τα οποία ο μαθητής έχει επιλέξει κατά τη διάρκεια της «κυρίως περιόδου». Εκτός απ' τα 2 μαθήματα δέσμης, εξετάζονται και 2 μαθήματα κορμού, τα οποία πρέπει να συνδυαστούν έτσι, ώστε κάθε «τομέας εργασίας» (1ος, 2ος και 3ος) να αντιπροσωπεύεται από 1 τουλάχιστον εξεταστέο

Auch aus der Sicht der Lehrer und der Schulleitung gab es Grund zur Kritik. So war das allgemeine Arbeitsklima im scheinbar unverbindlichen, für die Gesamtqualifikation nicht zählenden ersten Halbjahr eher beklagenswert; ein gewisser Leerlauf war nicht zu übersehen. Erhebliche Probleme verursachten oft Neuaufnahmen in die Jahrgangsstufe 12, wenn Schüler aus Bundesländern mit erst später einsetzender Hauptphase zu uns kamen.

Im Jahre 1983 hatte die Kultusministerkonferenz endlich ein Einsehen, indem sie die Reform von 1978 einer gründlichen Bearbeitung unterzog. Auf dieser zweiten Reform beruht das heutige System der NGO unserer Schule, das im folgenden näher erläutert werden soll.

Die NGO umfaßt wie bisher die Jahrgangsstufen 11, 12 und 13. Die gesamte Jahrgangsstufe 11 bildet die Einführungsphase, die den Schüler mit den Arbeitsweisen der Oberstufe vertraut machen soll. Der Unterricht findet weitgehend im Klassenverband statt. Für alle Schüler verpflichtend ist der Unterricht in den Fächern Deutsch, Englisch, Mathematik (je vierstündig), Geschichte, Biologie (je dreistündig) und Sport (zweistündig). Dazu kommen im sog. Wahlpflichtbereich als weitere Fremdsprache Französisch oder Latein (dreistündig), als weitere Naturwissenschaft Physik oder Chemie (dreistündig), außerdem Sozialkunde oder Erdkunde (zweistündig) und Kunst oder Musik (zweistündig). Für ganz Eifrigere besteht die Möglichkeit, auf freiwilliger Basis noch bis zu acht Wochenstunden zusätzlich in den Fächern Religion, Neugriechisch oder den restlichen Fächern des Wahlpflichtbereichs zu belegen. Die Notengebung erfolgt nach einer Punkteskala von 0 bis 15 Punkten, wobei 15 die höchste Bewertung darstellt.

Ist am Ende der Jahrgangsstufe 11 die Versetzungshürde erfolgreich genommen, so erfolgt der Eintritt in die Hauptphase, die die vier Halbjahre der Jahrgangsstufen 12 und 13 umfaßt. Die Klassenverbände werden nun zugunsten des Kurssystems endgültig aufgelöst. Jeder Schüler wählt aus dem Angebot der Fächer Deutsch, Englisch, Französisch, Latein, Geschichte, Mathematik, Physik und Biologie zwei Leistungskurse, die jeweils mit fünf Wochenstunden unterrichtet werden. Lediglich die Kombination von Deutsch und Geschichte ist durch die Prüfungsordnung ausgeschlossen. Aus ökonomischen, aber auch pädagogischen Gründen kann ein Leistungskurs in der Regel nicht zustande kommen, wenn er von weniger als acht Schülern gewählt wird. Die folgende Tabelle zeigt die Leistungskurse der DSA im laufenden Schuljahr 1985/86 mit den entsprechenden Teilnehmerzahlen:

Jgst.	insg.	D	E	F	Gs	M	Bio
12	41	9	16	9	13	14	21
13	35	7	21	9	9	11	13

Zu den beiden Leistungskursen wählt jeder Schüler mindestens sieben Grundkurse hinzu, die mit Ausnahme des zweistündigen Faches Sport jeweils dreistündig unterrichtet werden. Unabhängig von den Leistungskursen werden Grundkurse in folgenden Fächern angeboten, die sog. Aufgabenfeldern zugeordnet sind:

1. Deutsch, Englisch, Französisch, Latein, Kunst, Musik,
2. Geschichte, Sozialkunde, Erdkunde, Religion,
3. Mathematik, Physik, Chemie, Biologie.

Das Fach Sport ist keinem Aufgabenfeld zugeordnet. Die Wahl der Grundkurse unterliegt einer Vielzahl von Bedingungen und muß deshalb sorgfältig geplant und durch gründliche Information der Schüler vorbereitet werden. In den vier Halbjahren der Hauptphase müssen mindestens folgende Grundkurse belegt werden, falls diese Verpflichtungen nicht bereits durch Leistungskurse abgedeckt sind: vier Kurse in Deutsch, zwei Kurse in einer Fremdsprache, zwei Kurse in Kunst oder Musik, vier Kurse im zweiten Aufgabenfeld (davon mindestens zwei in Geschichte), zwei Kurse in Mathematik, vier Kurse in einer Naturwissenschaft (oder

jeweils zwei Kurse in zwei Naturwissenschaften) und vier Kurse in Sport. Aus stundenplantechnischen Gründen ist es leider nicht möglich, sämtliche Kurskombinationen zuzulassen. Der NGO-Stundenplan müßte sonst täglich bis in den späten Nachmittag hinein ausgedehnt werden, was für die Schüler eine unverantwortlich hohe Zahl von Hohlstunden bedeutete und ihnen die Möglichkeit nähme, am reichhaltigen Programm der Arbeitsgemeinschaften teilzunehmen. So muß immer wieder in geduldigen Beratungsgesprächen auf die hausinternen Zwänge einer relativ kleinen NGO hingewiesen und eine Reihe von Schülern zu einer Änderung der ursprünglichen Kurswahl veranlaßt werden.

Um einen reibungslosen Unterrichtsfortgang zu ermöglichen, besteht für alle Kurse, die der Schüler belegt hat, die Pflicht der regelmäßigen Teilnahme. Unterrichtsversäumnisse müssen schriftlich entschuldigt werden. Volljährige Schüler stellen sich diese Entschuldigungen selbst aus - ein Verfahren, das Eigenverantwortlichkeit und Selbstdisziplin des Schülers voraussetzt. Zu häufiges Fernbleiben vom Unterricht eines Faches kann zur Aberkennung dieses Kurses führen, so daß der Schüler unter Umständen ein ganzes Jahr wiederholen muß.

Das letzte Halbjahr der Hauptphase beginnt mit der schriftlichen und endet mit der mündlichen Abiturprüfung. Zur Prüfung zugelassen werden nur diejenigen Schüler, die ganz bestimmte Mindestanforderungen im Leistungs- und Grundkursbereich erfüllt haben. Die Abiturprüfung beschränkt sich auf vier Prüfungsfächer, die der Schüler im Laufe der Hauptphase gewählt hat. Neben den beiden Leistungskursfächern sind dies zwei Grundkursfächer, die so kombiniert werden müssen, daß jedes Aufgabenfeld zumindest mit einem Prüfungsfach vertreten ist. Die ersten drei Prüfungsfächer werden schriftlich geprüft, das vierte nur mündlich. Kunst oder Musik kann nur als viertes Prüfungsfach gewählt werden, jedoch nur unter der Bedingung, daß die übrigen Prüfungsfächer die drei Aufgabenfelder bereits abdecken. Religion wird voraussichtlich vom Abitur 1987 an wieder als viertes Prüfungsfach zugelassen sein. Sport jedoch kann nicht als Prüfungsfach gewählt werden. In den ersten drei Fächern findet eine mündliche Prüfung in der Regel nur dann statt, wenn der Prüfling sich freiwillig dazu meldet oder wenn das Ergebnis der schriftlichen Prüfungsarbeit erheblich von den Leistungen in den beiden vorausgegangenen Halbjahren abweicht.

Ist die Abiturprüfung geschafft, so wird die Gesamtqualifikation ermittelt. Sie errechnet sich zu jeweils einem Drittel aus den erreichten Punktzahlen.

1. im Leistungskursbereich der ersten drei Halbjahre,
2. im Grundkursbereich der gesamten Hauptphase,
3. im Abiturbereich, zu dem neben den Punktzahlen der Abiturprüfung auch die im letzten Halbjahr erzielten Punkte in den vier Prüfungsfächern zählen. Leistungskurse werden im Vergleich zu Grundkursen dreifach gewertet, Ergebnisse der Abiturprüfung sogar vierfach. Pro Bereich können höchstens 300 Punkte erreicht werden, erforderlich sind jeweils mindestens 100. Nach Bestehen der Abiturprüfung erfolgt schließlich die Zuerkennung der allgemeinen Hochschulreife.

Eine persönliche Bemerkung zum Schluß: für den unbefangenen Leser muß der Eindruck entstanden sein, die NGO sei ein komplizierter Apparat mit schwer überschaubaren Spielregeln. Doch die Praxis zeigt, daß die Schüler sich nach einer gewissen Anlaufzeit recht schnell und sicher im neuen System zurechtfinden. So sehe ich neben der Organisation der NGO die Hauptaufgabe des Oberstufenkoordinators darin, ein ständiger Ansprechpartner für den ratsuchenden Schüler zu sein, immer und überall ein offenes Ohr für die großen und kleinen Probleme des NGO-Alltags zu haben. Sollte mir das in den vergangenen drei Jahren gelungen sein, so habe ich diese Aufgabe gerne wahrgenommen.

μάθημα. Τα τρία πρώτα μαθήματα εξετάζονται γραπτά, το δε 4ο μόνο προφορικά. Τα Τεχνικά και η Μουσική μπορούν να επιλεγούν μόνο σαν 4ο για εξέταση ήδη τους 3 «τομείς εργασίας». Τα Θρησκευτικά προβλέπεται να επιτραπούν από τις απολυτήριες εξετάσεις του 1987 σαν τέταρτο προς εξέταση μάθημα. Τα Σπορ όμως δεν μπορούν να επιλεγούν σαν εξεταστέα μαθήματα. Στα τρία πρώτα μαθήματα λαμβάνει κατά κανόνα χώρα μία προφορική εξέταση, μόνο όταν ο εξεταζόμενος εκφράσει τέτοια επιθυμία ή όταν το αποτέλεσμα των γραπτών εξετάσεων διαφέρει σημαντικά από τις επιδόσεις του στα 2 προηγούμενα εξάμηνα.

Μετά τις εξετάσεις του Abitur γνωστοποιείται η γενική βαθμολογία. Υπολογίζεται συµµερίζοντας το 1/3 των γενικών βαθμολογιών από:

1. τα μαθήματα της δέσμης των τριών πρώτων εξαμήνων,
2. τα μαθήματα κορμού ολόκληρης της «κυρίως περιόδου»,
3. τις εξετάσεις του Abitur, στις οποίες εκτός από τη βαθμολογία των εξετάσεων µετράει και η βαθμολογία στα 4 μαθήματα που εξετάστηκαν το τελευταίο εξάμηνο.

Για την εξαγωγή της γενικής βαθμολογίας ο βαθμός των μαθημάτων δέσμης πολλαπλασιάζεται επί τρία, των μαθημάτων κορμού επί ένα, ο βαθμός των εξετάσεων επί τέσσερα. Μέγιστη βαθμολογία για καθένα από τους 3 αυτούς τομείς είναι τα 300 μόρια, απαραίτητα όμως είναι 100 μόρια. Στο μαθητή, ο οποίος πέρασε στις εξετάσεις, αναγνωρίζεται το δικαίωμα σπουδών στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

Μία τελευταία προσωπική παρατήρηση: Μπορεί ο αναγνώστης που δεν ασχολείται µ'αυτά τα ζητήματα, να έχει αποκομίσει την εντύπωση ότι η NGO είναι ένας πολύπλοκος μηχανισμός με δυσνόητους κανονισμούς. Όμως στην πράξη φαίνεται ότι οι μαθητές, ύστερα από μία ορισμένη περίοδο προσαρμογής, βρίσκουν εύκολα και σταθερά το δρόμο τους στο καινούριο σύστημα. Έτσι βλέπω, πλάι στο θεσμό της NGO, τον κύριο ρόλο του συντονιστή της γυμνασιακής ανώτερης βαθμίδας Εκπαίδευσης (Oberstufe), στο να είναι ένας διαρκής σύμβουλος για το μαθητή και συνεχώς να φροντίζει για τα μικρά και μεγάλα προβλήματα της καθημερινής ζωής της NGO. Στο βαθμό που έχω πετύχει τα παραπάνω στα προηγούμενα χρόνια θα μπορούσα να πω πως έκανα με μεγάλη ευχαρίστηση αυτή την εργασία.

Prüfungsbeauftragte Ministerialräte
 Επιτετραµµένοι εξετάσεων Υπουργικού
 Συµβούλου:
 Holger Reimers 1979-1982
 Dr. Heinz Barth 1983 und 1984
 Michael Felix Kürten 1985 und 1986

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Βασικής και Μέσης Βαθμίδας

Anni Mitziviris

Μετάφραση: Βίκυ Κουλαράνη, Στέφανος Λιβιεράτος, Τάξη 9Α

Τι αξιόλογο έχει αλλάξει τα τελευταία πέντε χρόνια στους γλωσσικούς κύκλους μαθημάτων; Η σπουδαιότερη αλλαγή είναι αναμφίβολα η συντόμηση της βασικής εκπαίδευσης από 6 σε 5 χρόνια και η παράλληλη υποβίβαση του όριου ηλικίας στους αρχάριους μαθητές από 12 σε 10 χρόνια. Αυτό σήμαινε ότι ήταν δυνατή η εγγραφή μαθητών από την πέμπτη τάξη του δημοτικού ακόμα. Εξάλλου διευκολύνθηκε η συνέχιση της φοίτησης όσων ενδιαφερομένων δεν επιθυμούσαν ή δεν μπορούσαν να φοιτήσουν στη Γερμανική Σχολή, στους συνεχόμενους κύκλους μαθημάτων. Οι άλλοτε Α, Β, C κύκλοι μετονομάστηκαν σε G (κύκλοι μαθημάτων βασικής εκπαίδευσης). Έπειτα από 5 τάξεις μπορούσαν να δηλώσουν οι μαθητές συμμετοχή στις εξετάσεις βασικής εκπαίδευσης του Ινστιτούτου Γκαίτε. Η συντόμηση αυτή είχε σαν αναπόφευκτη συνέπεια μια ουσιαστική αλλαγή: την εισαγωγή ενός νέου διδακτικού έργου. Κι αυτό, γιατί πρώτον, θα ήταν αδύνατη η φορομείωση της ύλης στα χρησιμοποιούμενα βιβλία μέσα σε περιορισμένα χρονικά όρια. Δεύτερον, γιατί θα ήταν αδύνατη, με το βιβλίο «Γερμανική Γλωσσική Διδασκαλία για Αλλοδαπούς», μια κατάλληλη προετοιμασία για τις εξετάσεις βασικής εκπαίδευσης, όπου οι μαθητές θα εξετάζονταν γραπτά και προφορικά σε θέματα, παρόμοια από τον τομέα εμπειριών τους. Κρατήθηκε λοιπόν για τα G1 και G2 ο πρώτος τόμος του διδακτικού έργου για παιδιά «στα γερμανικά, παρακαλώ» και διδάχτηκε στα G3 - G5 το «Γερμανικά σαν ξένη γλώσσα», ΙΑ και ΙΒ, ένα διδακτικό έργο για νέους και ενήλικες. Μη ικανοποιητικό στοιχείο σε τούτο τον τρόπο λύσης ήταν, όπως και πριν το 1981, η κακή επιλογή των διδακτικών βιβλίων. Παρ' όλ' αυτά έγιναν στο G3, με το καινούριο βιβλίο για αρχάριους, συχνές επαναλήψεις, πράγμα χρονοβόρο, παιδαγωγικό όμως και απαραίτητα αναγκαίο. Η εργασία, με διαφορετικά καταπονητικά διδακτικά έργα, υπήρξε απρόσιτη. Γιατί, ενώ οι μαθητές μας ήταν αναγκασμένοι να υποστούν ειδικά συνταγμένες εξετάσεις βασικής εκπαίδευσης για νέους και ενήλικες - άλλη επίσημη εξέταση του γλωσσικού αυτού επιπέδου δεν διεξάγεται στον ελληνικό χώρο -, δεν υπήρχε στο εμπόριο διδακτικό έργο, που θα προετοιμάζε τα παιδιά για τις εξετάσεις βασικής εκπαίδευσης. Η ανάλογη με την ηλικία προσαρμογή του διδακτικού έργου για μεγαλύτερους σπουδαστές δημιούργησε αναγκαστικά επί πλέον ύλη, στην οποία λαμβανόταν υπόψη η ηλικία των μαθητών. Για έναν ευνοϊκό συντονισμό μεταξύ των μαθημάτων και για μια όσο το δυνατό ενιαία πρόοδο ανάμεσα στα διαφορετικά διδακτικά έργα ενός κύκλου μαθημάτων ορίστηκαν ανάλογοι καθηγητές για τις μεμονωμένες βαθμίδες μαθημάτων. Αυτοί, για πρώτη φορά επεξεργάστηκαν, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση, σχέδια πρόδου για το σχολικό έτος 1981/82. Μέσα σ' αυτά ορίστηκε ποια ύλη θα διδασκόταν σε πόσο χρονικό διάστημα, τι θα έπρεπε να παραλειφθεί ή να προστεθεί, πότε και πώς θα ελέγχονταν οι επιδόσεις των μαθητών. Μείνιτες σπουδαιότητας ήταν επίσης η ενοποίηση των βαθμών στο πνεύμα μιας σωστής εκτίμησης των μαθητών. Για να δοθεί η δυνατότητα ανταλλαγής ιδεών και εμπειριών στους καθηγητές, αλλά και για την ολοκληρωμένη διευκρίνιση ασαφών, καθορίστηκαν για τους δασκάλους κάθε βαθμίδας μαθημάτων υποχρεωτικές ετήσιες συνεδριάσεις. Έχει αποδειχτεί επανειλημμένα ότι αυτές οι συνεδριάσεις παραμένουν σημαντικές για την ομαλή λειτουργία της γλωσσικής εργασίας.

Η σύγχρονη γλωσσική διδασκαλία έχει ταυτιστεί με τη χρησιμοποίηση μέσων ενημέρωσης. Στα περασμένα δύο χρόνια αντικαταστάθηκαν τα κάπως φθαρμένα από το χρόνο μαγνητόφωνα με τα ευκολόχρηστα κασετόφωνα. Σπουδαίο ρόλο στο γλωσσικό μάθημα παίζει ο Tageslichtprojektor (ειδικό μηχάνημα προβολής).

Από το 1984 έχουμε στην κατοχή μας 3 τέτοια μηχανήματα. Καθένα απ' αυτά λειτουργεί σε κάθε όροφο. Όλο και περισσότεροι καθηγητές εργάζονται στο μεταξύ μ' αυτά, για να προετοιμάσουν κείμενα ή ασκήσεις από το σπίτι, χωρίς το χρονοβόρο γράψιμο στον πίνακα, γραμμένα σε μεμβράνη. Σκεπτόμαστε την πρακτική πιθανότητα, να διορθώνονται και να συζητούνται αμέσως τα υπαγορευμένα κείμενα, για να τοποθετούνται συνοδευτικές

SPRACHKURSE

Grund - und Mittelstufenkurse

Anni Mitziviris

Was hat sich in den vergangenen 5 Jahren in den Sprachkursen Nennenswertes verändert? Am allerwichtigsten ist sicher die Verkürzung der Grundstufe von 6 auf 5 Jahre und die gleichzeitige Herabsetzung der Altersgrenze bei Anfängern von 12 auf 10 Jahre. Das bedeutete, daß Schüler schon von der 5. Grundschulklasse an eingeschrieben werden konnten. Außerdem wurde den V-Schülern, die die Deutsche Schule nicht besuchen wollten oder konnten, der Übergang in weiterführende Kurse erleichtert. Die ehemaligen A-, B- und C-Kurse wurden umbenannt in G-(=Grundstufen) Kurse. Nach 5 Klassen konnten die Schüler zur Grundstufenprüfung des Goethe-Instituts angemeldet werden. Die zeitliche Straffung zog zwangsläufig eine inhaltliche Änderung nach sich: die Einführung eines neuen Lehrwerks. Denn erstens wären die bis zu diesem Zeitpunkt benutzten Bücher in kürzerer Zeit nicht zu schaffen gewesen, und zweitens wäre besonders mit der "Deutschen Sprachlehre für Ausländer" eine angemessene Vorbereitung auf die Grundstufenprüfung, in der die Schüler sich schriftlich und mündlich zu Themen aus ihrem Erfahrungsbereich äußern sollten, nicht möglich gewesen. Also wurde für G1 und G2 der 1. Band des Lehrwerks für Kinder "Auf deutsch, bitte" beibehalten und in G3 - G5 mit "Deutsch als Fremdsprache", 1A und 1B, einem Lehrwerk für Jugendliche und Erwachsene, unterrichtet. Unbefriedigend an dieser Lösung war, wie auch schon vor 1981, der "Bruch" in den Lehrbüchern. Wurde doch in G3 mit dem neuen Buch für Anfänger noch einmal von vorn angefangen, zeitlich unökonomisch, pädagogisch aber unbedingt notwendig. Mit altersmäßig unterschiedlich orientierten Lehrwerken zu arbeiten, war deshalb unumgänglich, weil unsere Schüler zwar am Ende der Grundstufe die für Jugendliche und Erwachsene konzipierte Grundstufenprüfung ablegen sollten, - eine andere offizielle Prüfung für dieses Sprachniveau wird in Griechenland nicht durchgeführt, - damals im Handel aber kein Lehrwerk erhältlich war, das Kinder auf die Grundstufenprüfung vorbereitet hätte. Die altersgemäße Adaption des für ältere Lerner bestimmten Lehrwerks machte also das Erstellen von Zusatzmaterialien notwendig, die dem Alter unserer Kursteilnehmer Rechnung trugen. Um eine optimale Koordination der Stufen miteinander und eine möglichst einheitliche Progression innerhalb der verschiedenen Kurse einer Stufe zu gewährleisten, wurden für die einzelnen Stufen Jahrgangsstufenleiter bestimmt. Zum ersten Mal erarbeiteten sie in Zusammenarbeit mit der Leitung Progressionspläne für das Schuljahr 1981/82. In diesen wurde festgelegt, welcher Stoff in welcher Zeit durchgenommen, was weggelassen oder auch hinzugenommen werden sollte, wann Leistungskontrollen in welcher Form stattzufinden hatten. Von größter Wichtigkeit war auch die Vereinheitlichung der Notengebung im Sinne einer gerechten und durchschaubaren Beurteilung des Schülers. Um den Lehrkräften die Möglichkeit zu geben, Erfahrungen und Ideen auszutauschen, Fragen bzw. Unklarheiten gemeinsam zu klären, wurden pro Jahr 2 Fachkonferenzen jeweils für die Lehrer einer Stufe verbindlich festgelegt. Es hat sich immer wieder gezeigt, daß diese Konferenzen erheblich zum reibungslosen Funktionieren der Spracharbeit beigetragen haben. Moderner Sprachunterricht ist auf den Einsatz von Medien angewiesen. In den vergangenen 2 Jahren wurden die etwas altersschwachen Tonbandgeräte durch die leichter zu handhabenden Kassettenrekorder ersetzt. Eine sehr wichtige Rolle für den Sprachunterricht im Medienverbund spielt der Tageslichtprojektor. Seit 1984 sind wir im Besitz von 3 Geräten - auf jedem Stockwerk steht eins. Immer mehr Lehrer arbeiten inzwischen damit, sei es, um zu Hause vorbereitete Texte oder Übungen ohne das zeitraubende An-die-Tafel-Schreiben auf Folie sofort parat zu haben - man denke nur an die praktische Möglichkeit, Diktate sofort zu besprechen und zu korrigieren - sei es, um lehrbuchbegleitende Folien-

pakete einzusetzen. Zum Schuljahr 1985/86 wurde sogar eine Videoanlage angeschafft. Gedacht ist an den Einsatz von kurzen Videostreifen, die entweder deutschlandkundliche Information vermitteln oder Lehrbuchinhalte visualisieren. In der Mittelstufe wäre auch der Einsatz von Literaturverfilmungen denkbar.

Nur das Goethe-Institut gibt Sprachdiplome aus, die über die Grenzen von Athen hinaus anerkannt sind. Die Sprachkurse der DSA bereiten Schüler auf diese Prüfungen vor. Das macht eine enge Zusammenarbeit mit dem Goethe-Institut notwendig und Flexibilität von Seiten der Lehrkräfte und der Leitung, sich auf Änderungen einzustellen. So führte 1984 die Durchführung des "Zertifikats Deutsch als Fremdsprache" an Stelle der bisherigen Grundstufenprüfung und der "Zentralen Mittelstufenprüfung des Goethe-Instituts" zu neuen Umstellungen und Anpassungen, besonders im Bereich der Grundstufe. Waren vorher im schriftlichen Prüfungsteil Aufsatz, Diktat und Grammatiktest gefordert, so werden jetzt im Zertifikat vor allem Hör- und Leseverständnis getestet. Grammatik und schriftliche Ausdrucksfähigkeit spielen dagegen eine untergeordnete Rolle. Entsprechend muß auch die Gewichtung im Unterricht vorgenommen werden. Der Schüler muß lernen, mit authentischen Hör- und Lesetexten umzugehen, und es ist recht mühsam für den Kurs- oder Jahrgangleiter, geeignete Texte in Zeitschriften oder Tageszeitungen ausfindig zu machen und zu didaktisieren. Immerhin sind diese zentralen Prüfungen international bekannt und anerkannt. Nach der Mittelstufenprüfung kann sich ein Schüler in einem 6-monatigen Kurs auf das "Kleine Deutsche Sprachdiplom" des Goethe-Instituts vorbereiten und erwirbt damit den sprachlichen Qualifikationsnachweis für ein Universitätsstudium in Deutschland.

Die Einführung der zentralen Prüfungen hat mit sich gebracht, daß jeder Schüler sich selbst dazu anmelden kann, ohne vorher einen Sprachkurs besucht zu haben. Dies führte aber nicht, wie erwartet bzw. befürchtet, zu sinkenden Schülerzahlen. Die ausgezeichneten Ergebnisse unserer Schüler auch in den zentralen Prüfungen sorgten dafür, daß die Rekordzahl früherer Jahre von ca. 1.200 Schülern bis heute gehalten werden konnte, womit freilich die Grenzen unserer Aufnahmekapazität erreicht sind.

Wie schon früher erwähnt, entsprachen die Lehrwerke im Grundstufenbereich nicht unseren Idealvorstellungen. Eine Lösung dieses Problems scheint sich jetzt anzubahnen. 1984 erschien "Deutsch konkret", ein Lehrwerk für Jugendliche ab 12, das in 3 Bänden zum Zertifikat hinführt. "Deutsch konkret 1" wurde erstmals im Schuljahr 84/85 in G1 experimentell eingesetzt mit dem Ziel, aufsteigend zuerst "Auf deutsch, bitte" und ab G3 auch "Deutsch als Fremdsprache" zu ersetzen. Zum ersten Mal könnten also Kinder und Jugendliche mit ihrem Alter angemessenen Lehrwerk auf das Zertifikat vorbereitet werden. Für dieses Lehrwerk spricht auch die Tatsache, daß dazu ein griechisches Arbeitsbuch entwickelt wird, das, kontrastiv aufgebaut, auf die besonderen Schwierigkeiten und Bedürfnisse unserer griechischen Lerner Rücksicht nimmt. Ein erster Entwurf, an dem auch Lehrkräfte aus den Sprachkursen mitgearbeitet haben, wird bereits in G1 und G2 erprobt und soll voraussichtlich 1986 im Druck erscheinen.

Angesichts solcher Entwicklungen ist es um so bedauerlicher, daß die Spracharbeit des Kurshauses nicht weitergeführt werden kann. Immerhin besteht die Aussicht, daß das Goethe-Institut Athen ab September 1986 erstmals Kurse für Jugendliche anbieten wird und somit weiterhin Spracharbeit für Jugendliche geleistet wird, die nicht von kommerziellen Erwägungen bestimmt wird.

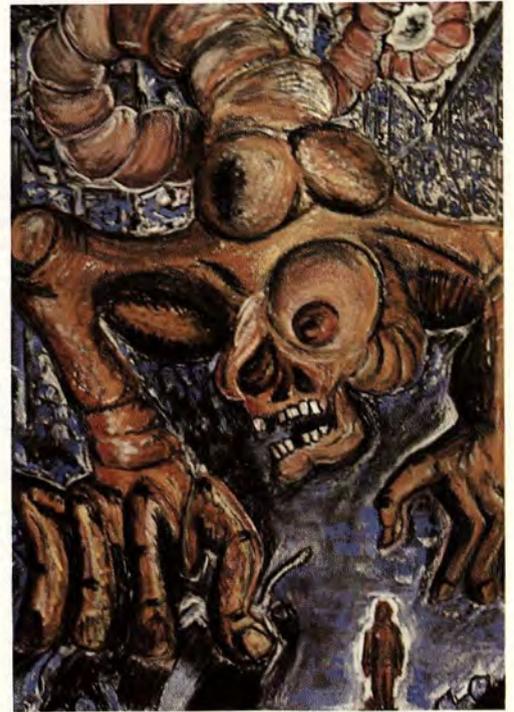
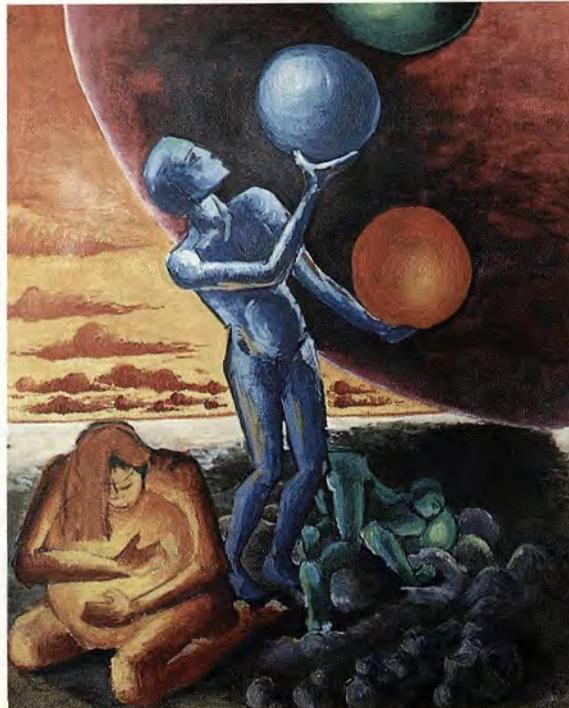
μεμβράνες στο διδακτικό βιβλίο. Για το σχολικό έτος 1985/86 εφοδιαστήκαμε με εγκατάσταση Video. Πιθανή είναι και η παρεμβολή μικρών ταινιών Video, οι οποίες ή θα μεταδίδουν πληροφορίες σχετικές με τη Γερμανία ή θα οπτικοποιούν περιεχόμενα διδακτικών βιβλίων. Επίσης, για την μέση εκπαίδευση θα ήταν πιθανή η χρήση ταινιών λογοτεχνικού περιεχομένου.

Μόνο το Ινστιτούτο Γκαίτε προσφέρει τη δυνατότητα έκδοσης γλωσσικών διπλωμάτων, που αναγνωρίζονται και έξω από την Αθήνα. Οι γλωσσικοί κύκλοι μαθημάτων της Γ.Σ.Α. προετοιμάζουν μαθητές γι' αυτές τις εξετάσεις. Αυτό κάνει απαραίτητη τη στενή συνεργασία με το Ινστιτούτο Γκαίτε και την ευκαμψία από το μέρος των καθηγητών και της Διευθύντριας πάνω σε θέματα αλλαγών. Η διεξαγωγή των εξετάσεων για τον τίτλο «Γερμανικά σαν ξένη γλώσσα» στη θέση των μέχρι τώρα εξετάσεων βασικής εκπαίδευσης και των «Κεντρικών εξετάσεων μέσης εκπαίδευσης του Ινστιτούτου Γκαίτε» οδήγησε μέσα στο έτος 1984 σε νέες μετατάξεις και προσαρμογές, ειδικά στον τομέα της βασικής εκπαίδευσης. Αν πριν απαιτούνταν, στο γραπτό μέρος των εξετάσεων, η έκθεση, η υπαγόρευση και τα τεστ γραμματικής, τώρα εξετάζεται προπαντός η οπτικοακουστική αντίληψη. Η γραμματική και η γραπτή εκφραστική ικανότητα παίζουν αντίθετα δευτερεύοντα ρόλο. Αντίστοιχα απαιτείται να κατανοηθούν τα βάρη στο μάθημα. Ο μαθητής πρέπει να χειρίζεται αυθεντικά οπτικά και ακουστικά κείμενα. Είναι πολύ κοπιαστική για το διδάσκοντα η επιλογή κατάλληλων κειμένων από περιοδικά ή καθημερινές εφημερίδες και τη διδασκαλία τους. Οι κεντρικές εξετάσεις αυτού του είδους παραμένουν, παρ' όλ' αυτά, πανγκράμια γλωσσικά και αναγνωρισμένες. Ο μαθητής έχει τη δυνατότητα να προετοιμαστεί μετά από τις εξετάσεις μέσης εκπαίδευσης για το «Μικρό γερμανικό δίπλωμα γλώσσας» του Ινστιτούτου Γκαίτε παρακολουθώντας ένα εξάμηνο κύκλο μαθημάτων. Μ' αυτόν τον τρόπο αποκτά την απόδειξη γλωσσικής ικανότητας για πανεπιστημιακές σπουδές στη Γερμανία. Η εισαγωγή των κεντρικών εξετάσεων είχε σαν αποτέλεσμα τη δυνατότητα κάθε μαθητή να δηλώνει μόνος του συμμετοχή στις εξετάσεις, χωρίς να έχει παρακολουθήσει πριν ένα γλωσσικό κύκλο μαθημάτων. Αυτό όμως δεν οδήγησε, όπως θα περίμενε ή όπως θα φοβόταν κανείς, σε μείωση του αριθμού των μαθητών. Τα εξαιρετικά αποτελέσματα των μαθητών μας, και στις κεντρικές εξετάσεις, διατήρησαν το ρεκόρ των προηγούμενων χρόνων, το οποίο αριθμούσε περίπου 1200 μαθητές, φτάνοντας έτσι στα όρια της χωρητικότητας μας.

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, δε μείναμε ευχαριστημένοι από τα διδακτικά έργα στον τομέα της βασικής εκπαίδευσης. Μία λύση αυτού του προβλήματος φαίνεται να παίρνει τώρα το σωστό δρόμο. Το 1984 εκδόθηκε το «Γερμανικά Συγκεκριμένα 1», ένα διδακτικό βιβλίο για νέους από 12 ετών, το οποίο οδηγεί με τρεις τόμους στην απόκτηση του τίτλου. Το «Γερμανικά Συγκεκριμένα 1» χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά πειραματικά μέσα στο έτος 1984/85 στα G1 με σκοπό ν' αντικατασταθεί πρώτα το βιβλίο «Στα Γερμανικά, παρακαλώ» και μετά, στα G3, το βιβλίο «Γερμανικά σαν ξένη γλώσσα». Τα παιδιά και οι νέοι θα είχαν τη δυνατότητα να προετοιμαστούν για πρώτη φορά για την απόκτηση του τίτλου με ένα διδακτικό έργο προσαρμοσμένο στην ηλικία τους. Υπέρ του διδακτικού αυτού έργου μιλεί και το γεγονός ότι αναπτύσσεται παράλληλα και ένα ελληνικό βιβλίο ασκήσεων, το οποίο είναι συνταγμένο κατά τέτοιον τρόπο, ώστε να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες δυσκολίες και ανάγκες των ελληνικών μαθητών μας. Ένα πρώτο σχέδιο, πάνω στο οποίο συνεργάστηκαν και καθηγητές των γλωσσικών κύκλων μαθημάτων, δοκιμάζεται ήδη στα G1 και G2 και προβλέπεται να τυπωθεί μέσα στο 1986. Μπροστά σε τέτοιες εξελίξεις είναι ακόμα πιο λυπηρό, ότι το γλωσσικό έργο των KURS δεν μπορεί να συνεχιστεί. Οστόσο υπάρχει η προοπτική της προφοράς του Ινστιτούτου Γκαίτε, από το Σεπτέμβριο του 1986, τμημάτων (KURS) για νέους, ώστε να συνεχιστεί η παροχή γλωσσικού έργου, που δεν θα καθορίζεται από εμπορικά κριτήρια.

Σεκρετάρinen im Kurshaus ● Γραμματείς του Φροντιστηρίου
Brigitte Milonaki, Christine Tzimis
Der Hausmeister ● Ο Επιστάτης
Stephanos Goros

Grundkurs Kunsterziehung in der Neugestalteten Gymnasialen Oberstufe
Thema: Meinungsäußerungen
Βασικό Κούρ καλλιτεχνικής αγωγής στη μεταρρυθμισμένη ανώτερη βαθμίδα του Γυμνασίου
Θέμα: Εξωτερίκευση γνώμων

Arbeitsgemeinschaften im Schuljahr 1985/86

Altgriechisch
 Chemie (Anfänger)
 Chemie (Fortgeschrittene)
 Computer
 Photographie (Anfänger und Fortgeschrittene)
 Chor
 Blockflöte (Anfänger)
 Blockflöte (Fortgeschrittene)
 Orchester
 Werken
 Kunst
 Theater (in griechischer Sprache)
 Schach
 Schreibmaschine
 Politik (für die deutsche Oberstufe)
 Griechische Volkstänze
 Leichtathletik I
 Leichtathletik II
 Basketball Mädchen
 Basketball Jungen
 Volleyball Mädchen
 Volleyball Jungen
 Volleyball (Anfänger)
 Turnen Jungen
 Fußball (15 Jahre und jünger)
 Fußball (16 bis 19 Jahre)
 Segelkurs Jungen und Mädchen
 Erste Hilfe

Herr Dr. Kölle
 Herr Funk
 Herr Schenk
 Herr Blay
 Frau Issaidis
 Herr Dr. Fiebig
 Herr Dr. Fiebig
 Herr Dr. Fiebig
 Herr Marte
 Frau Stathakopoulou-Neuman
 Herr Rottenkolber
 Herr Papapetrou
 Herr Vyzantiadis
 Frau Kouleris
 Herr Michel
 Frau Tersaki-Iliopoulou
 Herr Hilbrecht
 Herr Hilbrecht
 Herr Hermann
 Herr Hermann
 Herr Orth
 Herr Orth
 Herr Schön
 Herr Thiede
 Herr Vredenburg
 Herr Vredenburg
 Herr Hilbrecht
 Frau Tigges (Krankenschwester)

Όμιλοι Εργασίας στο σχολικό έτος 1985/86

Αρχαία
 Χημεία (αρχάριοι)
 Χημεία (προχωρημένοι)
 Υπολογιστές
 Φωτογραφία (αρχάριοι-προχωρημένοι)
 Χορωδία
 Φλογέρα (αρχάριοι)
 Φλογέρα (προχωρημένοι)
 Ορχήστρα
 Χειροτεχνία
 Καλλιτεχνικά
 Θέατρο (σε ελληνική γλώσσα)
 Σκάκι
 Γραφομηχανή
 Πολιτική (μόνο για τις ανώτερες τάξεις του Γερμανικού Τμήματος)
 Ελληνικοί λαϊκοί χοροί
 Γυμναστικές ασκήσεις I
 Γυμναστικές ασκήσεις II
 Μπάσκετ (κορίτσια)
 Μπάσκετ (αγόρια)
 Βόλλεϋ (κορίτσια)
 Βόλλεϋ (αγόρια)
 Βόλλεϋ (αρχάριοι)
 Γυμναστική (αγόρια)
 Ποδόσφαιρο (από 15 ετών και κάτω)
 Ποδόσφαιρο (από 16-19 ετών)
 Ιστιοπλοΐα (αγόρια-κορίτσια)
 Πρώτες Βοήθειες
 Dr. Kölle
 Funk
 Schenk
 Blay
 Ισαΐδης
 Dr. Fiebig
 Dr. Fiebig
 Dr. Fiebig
 Marte
 Σταθακοπούλου-Neumann
 Rottenkolber
 Παπαπέτρου
 Βυζαντιάδης
 Κουλέρη
 Michel
 Τερζάκη-Ηλιοπούλου
 Hilbrecht
 Hilbrecht
 Hermann
 Hermann
 Orth
 Orth
 Schön
 Thiede
 Vredenburg
 Vredenburg
 Hilbrecht
 Tigges (αδελφή-νοσοκόμα)

Sommerfest im Kindergarten
 Γιορτή καλοκαιριού στο Νηπιαγωγείο

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Dieter Selting

Μετάφραση: Λίζα Ζαρβάνου, τάξη 12B

Η ουστηματική διαπαιδαγώγηση από την αρχή της παιδικής ηλικίας έχει μεγάλη σημασία, όπως είχαν ήδη αναγνωρίσει οι μεγάλοι παιδαγωγοί Friedrich Fröbel και Maria Montessori. Σήμερα η ψυχολογία είναι σε θέση ν' αποδείξει την ορθότητα αυτών των αντιλήψεων. Σκοπός του Νηπιαγωγείου είναι να ολοκληρώνει και να υποστηρίζει την αγωγή που παίρνει το παιδί από την οικογένειά του. Μ' αυτό τον τρόπο έχει τη δική του αποστολή για τη διαπαιδαγώγηση και μόρφωση. Δίνει στο παιδί τη δυνατότητα να ξεφύγει από την οικογένεια ένα ορισμένο διάστημα κατά τη διάρκεια της ημέρας και να δημιουργήσει νέες και πολυπλοκότερες κοινωνικές σχέσεις.

Αυτή η δυνατότητα για ευρύτερη κοινωνική ζωή έχει ιδιαίτερα μεγάλη σημασία για τα παιδιά που ζουν στο εξωτερικό, επειδή συχνά τους λείπει η απαραίτητη επαφή με συνομήλικα παιδιά που μιλούν γερμανικά.

Το παιχνίδι είναι αφετηρία για κάθε τομέα εργασίας του Νηπιαγωγείου. Ακόμη με το παιχνίδι πρέπει ν' αναπτυχθεί περισσότερο και να σταθεροποιηθεί η εμπιστοσύνη, που έχει ήδη το παιδί στους άλλους και στον ίδιο τον εαυτό.

Για να πετύχουμε αυτό το σκοπό, δημιουργήσαμε κύκλους θεμάτων:

1. Επαφή με τη φύση, το περιβάλλον και τα πράγματα (παρτηρήσεις, πειράματα, συζητήσεις, περιπάτοι, επισκέψεις).
2. Παιχνίδι (ελεύθερο παιχνίδι, κατευθυνόμενο παιχνίδι, θέατρο, κουκλοθέατρο, παιχνίδια που αναπτύσσουν την κοινωνικότητα και την κινητικότητα του παιδιού).
3. Ρυθμική.
4. Μουσική (τραγούδια με συνοδεία απλών οργάνων, παιδικό χορό).
5. Καλλιτεχνικά (ζωγραφική, σχέδιο, διάφορες κατασκευές).
6. Λογοτεχνία και ασκήσεις για τη σωστή εκμάθηση της γλώσσας (εικονογραφημένα βιβλία, παραμύθια, ιστορίες, στίχοι, αινίγματα, παρατηρήσεις εικόνων).
7. Κοινωνική αγωγή (δημιουργία κοινωνικών σχέσεων, ανάληψη ευθυνών, αλληλοβοήθεια, αποδοχή των άλλων όπως είναι).
8. Ειδική προσχολική διαπαιδαγώγηση (βασικές γνώσεις στα Μαθηματικά, π.χ. κατανόηση και κατάταξη συνόλων από το 1 ως το 10, λογικές ομάδες, παιχνίδια που εξασκούν τη σκέψη, όπως το Mini-Lük-Kasten, προκαταρκτικές ασκήσεις γραφής, προσχολική διαπαιδαγώγηση για τις φυσικές επιστήμες με απλά πειράματα).

Εκτός από τους κύκλους θεμάτων δίνεται στα παιδιά η δυνατότητα και άλλων ειδικών, τακτικών δραστηριοτήτων, όπως μαγειρέμα, ψήσιμο στο φούρνο κ.τ.λ. Η εργασία ολοκληρώνεται κατά τη διάρκεια του έτους με διάφορες εκδηλώσεις: γιορτές με κούκλες, γιορτή του Αγ. Νικολάου και των Χριστουγέννων, γιορτές καρναβαλιού και καλοκαιριού, όπως επίσης και εκδρομές.

Δίνουν μεγάλη σημασία σε μια στενή συνεργασία με τους γονείς. Εδώ ανήκουν: συζητήσεις με τους αντιπροσώπους των γονέων, βραδιές με τους γονείς, ώρες υποδοχής των δασκάλων, συμμετοχή των γονέων στην καθημερινή ζωή του Νηπιαγωγείου καθώς και στις διάφορες γιορτές.

Οι γονείς παίρνουν τακτικά το μηνιαίο πρόγραμμα, για να μπορούν να βοηθούν το Νηπιαγωγείο στο έργο του. Παράλληλα με τη συνεργασία των γονέων επιδιώκεται και η συνεργασία με το Δημοτικό, που είναι πολύ σημαντική. Με επισκέψεις των παιδιών του Νηπιαγωγείου στις τάξεις 1 και 2 διευκολύνεται πολύ η μετάβαση τους αργότερα στο Δημοτικό Σχολείο. Γνωρίζουν τους μελλοντικούς τους δασκάλους και βρίσκουν κατά την είσοδό τους στο Δημοτικό ένα γνωστό περιβάλλον και μια έμπιστη ατμόσφαιρα. Μπορεί λοιπόν κανείς να μιλήσει για μια ομαλή μετάβαση των παιδιών από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό σχολείο και στην Αθήνα.

Παρ' όλ' αυτά δεν μπορούν να παραμεριστούν όλες οι δυσκολίες. Πολλά παιδιά από μει-

KINDERGARTEN

Dieter Selting

Wie schon die klassischen Vertreter der Kleinkindpädagogik, Friedrich Fröbel und Maria Montessori, erkannt haben, ist planmäßige Erziehung im frühen Kindesalter von großer Bedeutung. Heute kann die Psychologie die Richtigkeit dieser Erkenntnisse nachweisen.

Aufgabe des Kindergartens ist es, die Erziehung, die das Kind in der Familie erfährt, zu ergänzen und zu unterstützen. Dadurch hat er seinen eigenständigen Erziehungs- und Bildungsauftrag. Er ermöglicht dem Kind, sich für eine bestimmte Zeit im Tagesablauf von seiner Familie zu lösen und neue, komplexere soziale Beziehungen aufzubauen.

Diese erweiterte Möglichkeit sozialen Lernens ist gerade im Ausland von großer Wichtigkeit, da oft der notwendige Kontakt mit deutschsprachigen gleichaltrigen Kindern fehlt.

Das Spiel ist Ausgangspunkt für alle Bereiche der Kindergartenarbeit. Hier soll das in den ersten Lebensjahren begründete Vertrauen zu anderen und zu sich selbst weiterentwickelt und vertieft werden. Um diese Ziele zu erreichen, werden Themenkreise angeboten:

1. Natur-, Umwelt- und Sachbegegnung (Beobachtungen, Experimente, Gespräche, Spaziergänge, Besichtigungen).
2. Spiel (Freies Spiel, gelenktes Spiel, Rollenspiel, Handpuppenspiel, Gesellschaftsspiele, Bewegungsspiele).
3. Rhythmik
4. Musik (Lieder mit einfacher instrumentaler Begleitung, Kindertänze)
5. Bildnerisches Gestalten (Malen, Zeichnen, Kneten, Basteln, Werken)
6. Literatur und Sprachpflege (Bilderbücher, Märchen, Geschichten, Verse, Rätsel, Bildbeschreibungen)
7. Soziales Lernen (Beziehungen aufbauen, Konflikte austragen, sich gegenseitig helfen, Andersartige akzeptieren)
8. Besondere Vorschulerziehung (Mathematische Grundbildung, z.B. Erfassen und Zuordnen von Mengen zwischen 1 und 10, Logische Blöcke, Umgang mit den Mini-Lük-Kästen, Schreibvorübungen, Naturwissenschaftliche Vorschulerziehung mit einfachen Versuchen).

Außerdem werden den Kindern besondere regelmäßige Tätigkeiten, wie Kochen und Backen, ermöglicht. Ergänzt wird diese Arbeit im Laufe des Jahres durch verschiedene Feste und Feiern: Puppenfeste, Nikolaus- und Weihnachtsfeier, Faschingsfest, Sommerfest sowie Ausflüge.

Unser besonderes Anliegen ist eine vertrauensvolle und intensive Zusammenarbeit mit den Eltern. Dazu gehören: Gespräche mit Elternvertretern, Elternabende, Sprechstunden, Teilnahme der Eltern am Kindergartenalltag, Teilnahme an Festen und Feiern.

Die Eltern erhalten regelmäßig Monatsprogramme, um die Kindergartenarbeit begleiten zu können.

Neben der Zusammenarbeit mit den Eltern ist die Kooperation mit der Grundschule wichtig. Durch Besuch der Vorschulkinder in den Klassen 1 und 2 wird ihnen der Übergang zur Schule wesentlich erleichtert. Sie lernen ihre zukünftigen Lehrer kennen und finden beim Schuleintritt eine ihnen schon vertraute Umgebung und Atmosphäre vor. Man kann also in Athen von einem fast "nahtlosen" Übergang sprechen.

Dennoch können nicht alle Schwierigkeiten beseitigt werden. Kinder aus gemischten Ehen sprechen zu Hause mehr Griechisch. Das führt zu Sprachproblemen, die sich später in der Schule deutlicher als im Kindergarten zeigen. Dennoch ist es nach zwei Jahren unbeschwertem Kindergartenlebens für Eltern und Erzieherinnen erfreulich, wenn ihre Kinder

gut vorbereitet und nach erfolgreich absolviertem Schulreifetest die Schullaufbahn beginnen können.

GRUNDSCHULE

Dieter Selting

Aufgaben und Ziele der Grundschule werden zunächst von ihrer Stellung her im Schulsystem der Bundesrepublik Deutschland bestimmt. Danach soll die Grundschule ihre Schüler von den überwiegend spielerischen Formen des Lernens im Elementarbereich (Kindergarten) zu systematischeren Formen schulischen Lernens hinführen. Verbindliches Ziel ist, den Kindern die Grundlagen für eine weiterführende Bildung zu vermitteln.

Der Zusammenhang von Erziehung und Unterricht muß im Primarbereich im besonderen Maße gesehen und ständig gesichert werden. Das erfordert, daß zwischen den kognitiven, emotionalen, kreativen und sozialen Elementen der Bildung stets ein ausgewogenes Verhältnis herrscht. Dies kann nur erreicht werden, wenn stoffliche Überforderung vermieden und musische Elemente verstärkt und konsequent berücksichtigt werden. Vor allem pädagogisch gestaltetes Schulleben (Feiern, Feste, Sportveranstaltungen und sonstige Aktivitäten) trägt zu dieser angestrebten Ausgewogenheit bei. Dies war und ist in Athen immer unser Anliegen.

Der Unterricht in der Grundschule umfaßt zunächst die Einführung in das Lesen und Schreiben der Muttersprache Deutsch. Hierbei werden die Lehrkräfte jedes Jahr vor die schwierige Aufgabe gestellt, mit dem Problem der Mehrsprachigkeit fertig zu werden. Der Kindergarten vermag nur annähernd einheitliche sprachliche Voraussetzungen zu schaffen. Ständiges Üben, vor allem von Lesen und Rechtschreiben (z.T. in zusätzlichen Förderkursen) hat bis zum Ende der Grundschulzeit Vorrang.

Von der Erlebniswelt des Kindes ausgehend, führt der Sachunterricht in die Grundlagen der späteren Unterrichtsfächer auf der Sekundarstufe I ein: Biologie, Chemie, Erdkunde, Geschichte, Physik und Sozialkunde. Wesentliche Aspekte des Sachunterrichtes sind: Beachtung technischer, naturwissenschaftlicher Erscheinungen, Einführung kindgemäßer Experimente zur Erhellung nicht durchschaubarer Erscheinungen und Zusammenhänge sowie Beachtung wirtschaftlicher, geschichtlicher und sozialer Verhältnisse. Die Grundschule der Deutschen Schule Athen ist glücklicherweise mit allen notwendigen Geräten und reichhaltigem Anschauungsmaterial zur Durchführung eines modernen Sachunterrichtes ausgerüstet.

Des weiteren werden die Fächer Mathematik, Musik, Kunst, Erziehung, Werken und Handarbeit, Sport sowie evangelische und katholische Religionslehre unterrichtet. Alle genannten Fächer sind verbindlich; lediglich im Fach Religionslehre kann ein Kind auf ausdrücklichen Wunsch

ktous γάμου μιλούν κυρίως ελληνικά. Αυτό οδηγεί σε γλωσσικά προβλήματα που αργότερα στο σχολείο θα φανούν πιο έντονα. Οπωσδήποτε όμως είναι για τους γονείς και τις νηπιαγωγούς πολύ ευχάριστο, όταν μετά από δύο χρόνια ξενίαστης ζωής στο Νηπιαγωγείο τα παιδιά τους, καλά προετοιμασμένα και περνώντας με επιτυχία τα τεστ ωριμότητας, μπορούν να μπουν στο δρόμο του Δημοτικού σχολείου.

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Dieter Selting

Μετάφραση: Δημήτρης Καραδήμας, τάξη 10B

Το έργο και οι στόχοι του Δημοτικού καθορίζονται αρχικά από το εκπαιδευτικό σύστημα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Στη συνέχεια πρέπει το Δημοτικό να οδηγήσει τους μαθητές του από την εκμάθηση σε μορφή παιχνιδιού, που γίνονται στη στοιχειώδη εκπαίδευση (Νηπιαγωγείο), στην πιο συστηματική μορφή της. Απώτερος στόχος του είναι να δώσει στα παιδιά τις βάσεις για μια περαιτέρω εκπαίδευση.

Η σχέση ανάμεσα στη διαπαιδαγώγηση και το μάθημα πρέπει να μελετάται και να διασφαλίζεται ιδιαίτερα στα πρώτα στάδια. Αυτό σημαίνει ότι ανάμεσα στα γνωστικά, συγκινησιακά, δημιουργικά και κοινωνικά στοιχεία της εκπαίδευσης πρέπει να κυριαρχεί πάντα μια εξισορροπημένη σχέση. Κι αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο, όταν αποφευχθούν οι υπερβολικές απαιτήσεις, όσον αφορά στην ύλη, και ενισχυθούν τα μουσικά στοιχεία και ληφθούν υπόψη με συνέπεια. Στην επιδιωκόμενη εξισορρόπηση συμβάλλει ιδιαίτερα η παιδαγωγικά διαμορφωμένη σχολική ζωή (εορτασμοί, αθλητικές εκδηλώσεις και άλλες δραστηριότητες). Αυτή εξάλλου ήταν και είναι πάντα στην Αθήνα η επιθυμία μας.

Το μάθημα στο Δημοτικό περιλαμβάνει πρώτα την εισαγωγή στην ανάγνωση και τη γραφή της μητρικής γλώσσας (γερμανικής). Σ' αυτό το σημείο βρίσκονται κάθε χρόνο οι καθηγητές αντιμέτωποι με την επίλυση του δύσκολου προβλήματος της πολυγλωσσίας. Το Νηπιαγωγείο μπορεί μόνο κατά προσέγγιση να δημιουργήσει τις απαραίτητες γλωσσικές προϋποθέσεις. Η συνεχής εξάσκηση στην ανάγνωση και την ορθογραφία (σε ορισμένες περιπτώσεις σε επιπρόσθετα για μια επιπλέον βοήθεια τμήματα) έχει προτεραιότητα μέχρι το τέλος του Δημοτικού.

Ξεκινώντας η διδασκαλία από τις εμπειρίες του παιδιού οδηγεί στις βάσεις των μετέπειτα μαθημάτων στις ανώτερες τάξεις: Βιολογία, Χημεία, Γεωγραφία, Ιστορία, Φυσική και Κοινωνιολογία. Σημαντικές βλέψεις της διδασκαλίας είναι: παρατήρηση των τεχνικών - φυσικών φαινομένων, εισαγωγή πειραμάτων για παιδιά με σκοπό την ερμηνεία μη ξεκάθαρων φαινομένων και σχέσεων, καθώς και η παρατήρηση οικονομικών, ιστορικών και κοινωνικών καταστάσεων. Το Δημοτικό της Γ.Σ.Α. είναι ευτυχώς εξοπλισμένο με όλα τα απαραίτητα όργανα και εποπτικά μέσα για μια σύγχρονη διδασκαλία.

Επιπλέον διδασκονται τα μαθήματα: Μαθηματικά, Μουσική, Τεχνικά, Χειροτεχνία, Γυμναστική καθώς και Θρησκευτικά για τους καθολικούς και ευαγγελιστές. Τα μαθήματα αυτά είναι υποχρεωτικά μόνο από το μάθημα των Θρησκευτικών μπορεί να απαλλαγεί ένας μαθητής, εφόσον το επιθυμούν οι γονείς του. Η κατανομή των ωρών, που αντιστοιχούν σε κάθε μάθημα μέσα στο εβδομαδιαίο ωράριο, είναι ακριβώς καθορισμένη (εξαρτάται η πρώτη τάξη). Στην πρώτη τάξη αποφεύγεται η αυστηρή κατανομή των ωρών των μαθημάτων. Επικέντρο της διδασκαλίας είναι το μάθημα της ανάγνωσης, της γραφής και της αριθμητικής μαζί με την προσπάθεια για την προώθηση των μουσικοδημιουργικών δυνατο-

Sommerfest der Grundschule. Tanzvorführung in der Aula
Γιορτή καλοκαιριού στο Δημοτικό. Χορευτική παράσταση στην 'Αουλα

τήτων. Τη μορφή αυτή της διδασκαλίας ονομάζουμε και γενική διδασκαλία. Ο δάσκαλος προσανατολίζεται στη δυνατότητα αφομοίωσης των παιδιών και λαμβάνει υπόψη τη φυσική τους ανάγκη για κίνηση. Τα γερμανικά είναι αρχή διδασκαλίας σε όλα τα μαθήματα. Ο πρώτος και ουσιαστικότερος στόχος του Δημοτικού, να οδηγήσει το παιδί από την εκμάθηση με βάση το παιχνίδι, που γίνεται στο νηπιαγωγείο, σε συστηματικότερη σχολική εκμάθηση, καθορίζει και τον τρόπο βαθμολόγησης και επίδοσης του μαθητή. Στο πρώτο και δεύτερο σχολικό έτος εισάγονται τα παιδιά διαδοχικά στις διάφορες διαδικασίες για τη διαπίστωση των επιδόσεών τους. Εδώ έχει προτεραιότητα η διαπίστωση των ατομικών γνώσεων και όχι τόσο η αξιολόγηση της επίδοσης και η βαθμολόγηση της. Το ενδεικτικό που δίνεται στο τέλος του πρώτου έτους είναι μια εκάστοτε πληροφόρηση της ατομικής εξέλιξης, η οποία περιέχει και υποδείξεις των ιδιαίτερων ικανοτήτων, καθώς και παρατηρήσεις στις διάφορες ελλείψεις του μαθητή. Από το τρίτο σχολικό έτος το αργότερο διαπιστώνεται η επίδοση βάσει γραπτών διαγνωσμάτων, που γίνονται στα μαθήματα: Γερμανικά (ορθογραφία ή έκθεση), Μαθηματικά και Πατριδογνωσία. Οι βαθμοί αυτοί σε συνδυασμό με τις άλλες επιδόσεις στη διάρκεια του μαθήματος αποτελούν τη βάση για τη βαθμολογία του ενδεικτικού, που μπορεί να είναι από «πολύ καλά» μέχρι «ανεπαρκώς». Ελλείψεις στην επίδοση στα αναφερόμενα μαθήματα μπορούν να οδηγήσουν σε μη προβιβασμό στην επόμενη τάξη. Μια τέτοια απόφαση παίρνεται στη συνέλευση των καθηγητών.

Έχοντας επίγνωση της κοινής ευθύνης απέναντι στο παιδί, σπίτι και σχολείο συνεργάζονται αρμονικά. Στο σχολείο χρειάζεται πάντοτε η αλληλεγγύη γονέων και δασκάλων και η παιδαγωγική κατανόηση. Εξάλλου για το σκοπό αυτό προσφέρουν πολύπλευρες δυνατότητες η ύπαρξη καθορισμένων ωρών για την επικοινωνία γονέων και καθηγητών, οι συναντήσεις των γονέων των μαθητών κάθε τάξης, η βοήθεια προς τους γονείς και η συμμετοχή στις ιδιαίτερες εκδηλώσεις των τάξεων και του σχολείου. Ευτυχώς στην Αθήνα πραγματοποιείται αυτή η συνεργασία με επιτυχία και συμβάλλει στην συνεχώς αρμονική σχολική ζωή.

Η μεγαλύτερη διακίνηση μαθητών - συγκριτικά με τη Δυτική Γερμανία - η κουραστική - για μια σειρά μαθητών - πενήνθημερη σχολική εβδομάδα καθώς και η έλλειψη ειδικών χώρων για τα παιδιά δυσκολεύουν ενίοτε τη δουλειά στο Δημοτικό. Ωστόσο υπάρχουν βάσιμες ελπίδες για τη βελτίωση της κατάστασης του χώρου. Ένα νέο κτήριο για το Δημοτικό, που προβλέπεται ν' αναγερθεί, θα προσφέρει στις επόμενες σχολικές γενιές, από τα πρώτα ήδη σχολικά τους βήματα, ικανοποιητικές συνθήκες διδασκαλίας. Θα έπρεπε όμως ήδη να είχαν επιχειρηθεί περισσότερα για την εξυπηρέτηση των αναγκών των παιδιών του Δημοτικού για κίνηση, πράγμα που θα είχε ως αποτέλεσμα ένα καλύτερο κλίμα εκπαίδευσης. Τα πρώτα μηνύματα είναι φανερά από την πιο χρωματιστή διαμόρφωση της αυλής. Παιδαγωγικά παιχνίδια και μικρά όργανα γυμναστικής παρακινούν τα παιδιά σε αποτελεσματικές δραστηριότητες στη διάρκεια των μεγάλων διαλειμμάτων.

der Eltern von der Teilnahme befreit werden. Die Anteile der Unterrichtsfächer an der Wochenstundenzahl sind -ausgenommen in der Klasse 1 - genau festgelegt. In der ersten Klassenstufe wird auf die Angabe der Stundenanteile für die einzelnen Fächer verzichtet. Der Anfangsunterricht im Lesen, Schreiben und Rechnen bildet zusammen mit der Förderung der musisch-kreativen Kräfte den Schwerpunkt des Unterrichts. Man nennt ihn auch Gesamtunterricht. Der Lehrer richtet sich dabei nach der Aufnahmefähigkeit der Kinder und berücksichtigt ihr natürliches Bewegungsbedürfnis. Deutsch ist Unterrichtsprinzip in allen Fächern.

Die erste und wesentliche Zielsetzung der Grundschule, von den Formen überwiegend spielerischen Lernens im Elementarbereich (Kindergarten) behutsam zu systematischem schulischen Lernen hinzuführen, bestimmt auch Art und Weise der Leistungsbeurteilung. Im ersten und zweiten Schuljahr werden die Kinder allmählich in die verschiedenen Verfahren zur Leistungsfeststellung eingeführt. Dabei hat die individuelle Kenntnisfeststellung Priorität, weniger Leistungsmessung und Benotung. Auch das Zeugnis, das zum Abschluß des ersten Schuljahres erteilt wird, ist ein jeweils individueller Entwicklungsbericht, der sowohl Hinweise auf besondere Fähigkeiten und Fertigkeiten gibt als auch Bemerkungen zu Leistungsdefiziten enthält. Spätestens ab dem dritten Schuljahr werden aufgrund schriftlicher Klassenarbeiten Leistungsfeststellungen getroffen. Diese Klassenarbeiten werden in den Fächern Deutsch (Diktat und Aufsatz), Mathematik und Sachunterricht geschrieben. Deren Noten ergeben zusammen mit sonstigen Leistungsfeststellungen während des Unterrichts die Grundlage zu einer Zeugnisnote im Bereich von "sehr gut" bis "ungenügend" (sechs Notenstufen). Leistungsdefizite in den genannten Fächern können auch zu einer Nichtversetzung in die nächsthöhere Klasse führen. Die Entscheidung darüber trifft die Gesamtkonferenz.

Im Bewußtsein der gemeinsamen Verantwortung gegenüber dem Kind arbeiten Elternhaus und Grundschule partnerschaftlich zusammen. Die Schule bedarf stets der Solidarität von Eltern und Lehrern und der pädagogischen Verständigung. Vielfältige Möglichkeiten dazu bieten sich u.a. in Gestalt von Sprechstunden, Klassenelternabenden, Elternhilfe und Teilnahme bei besonderen Veranstaltungen der Klasse und der Schule. Glücklicherweise wird diese Partnerschaft in Athen erfolgreich praktiziert und trägt dadurch auch zu einem kontinuierlich harmonischen Schulleben bei.

Eine größere Schülerfluktuation als in der Bundesrepublik Deutschland, eine für eine Reihe von Kindern strapaziöse Fünftageswoche, zu wenige und z.T. zu kleine Klassenräume, keine eigenen Fachräume mit Abstellmöglichkeiten erschweren zuweilen die Arbeit an der Grundschule. Doch gibt es berechtigte Hoffnungen auf Verbesserung der räumlichen Situation. Ein sich in der Planung befindendes neues Grundschulgebäude wird künftigen Schülergenerationen schon in den ersten Jahren ihrer Schulzeit gute Lernbedingungen bieten. Aber schon früher sollte noch mehr unternommen werden, um dem natürlichen Bewegungsbedürfnis der Grundschulkindern gerechter zu werden und auch dadurch ein noch besseres Lernklima zu schaffen. Erste Ansätze dazu gelangen schon durch eine farbiger Gestaltung des Pausenhofes. Das angeschaffte Spiel- und Kleinsportgerät motiviert zu sinnvoller Betätigung und Bewegung während der großen Pausen.

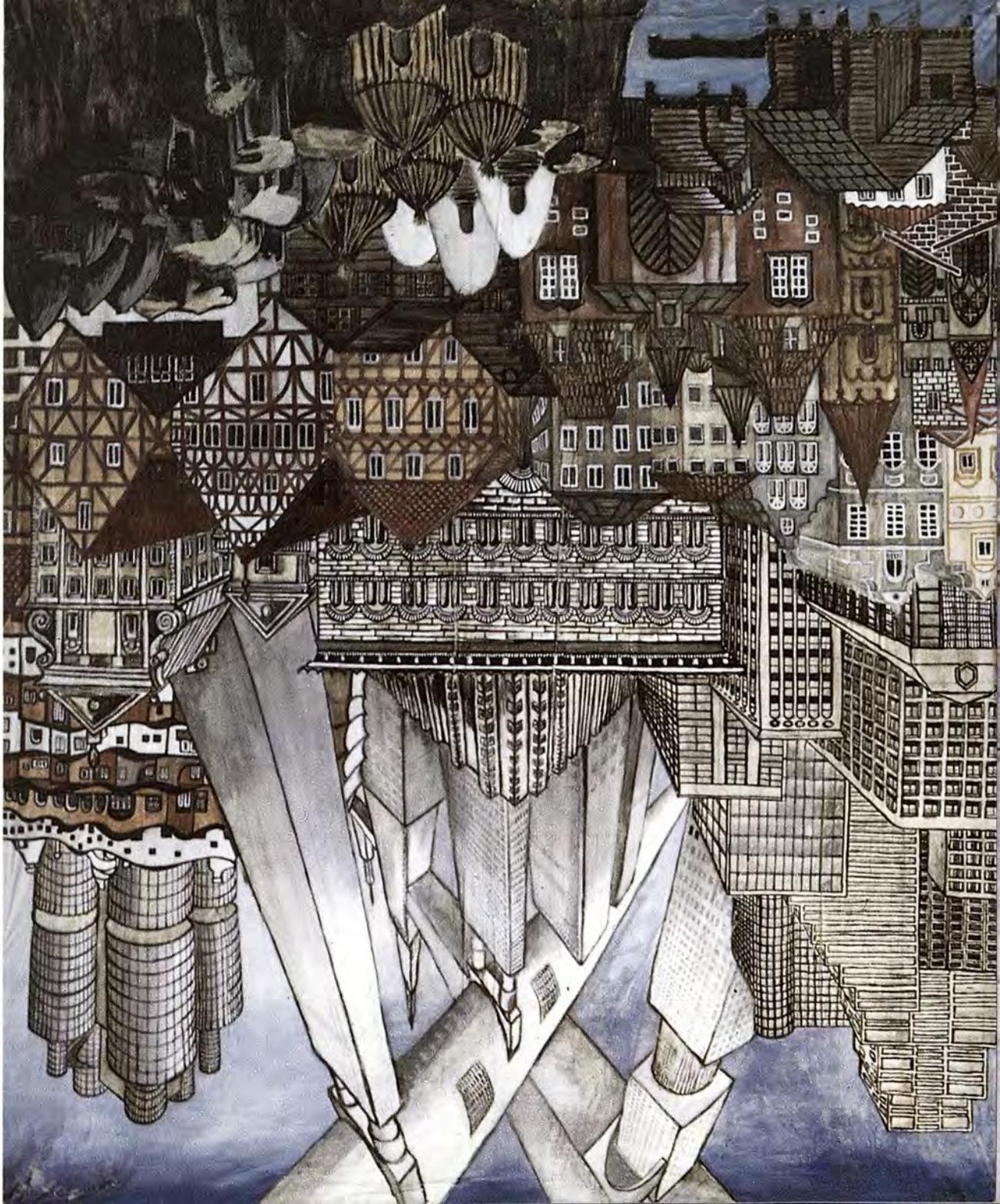
Kulissenbilder zu Thornton Wilder: Wir sind noch einmal davon gekommen. Leimfarben, Größe 3,50 x 2,70 m, Aufführung im Sommer 1985

Σκηνογραφίες για το έργο του Thornton Wilder «Τη γλυτώσαμε γι' άλλη μια φορά». Χρωματιστές κόλλες σε μέγεθος 3,50 x 2,70 μ. Παράσταση το καλοκαίρι του 1985

Jenseits der Alpen
Stephanie Blasch, Klasse 11
Πέρα από τις Άλπεις

Menschliche Behausung von
der Vorzeit bis ins 3. Jahrtau-
send
Sophie Kyriels, Klasse 10,
u.a.
H avpōniva katokla pot-
otopikē enoxhē jēXpi tny
3n Xilietpōda

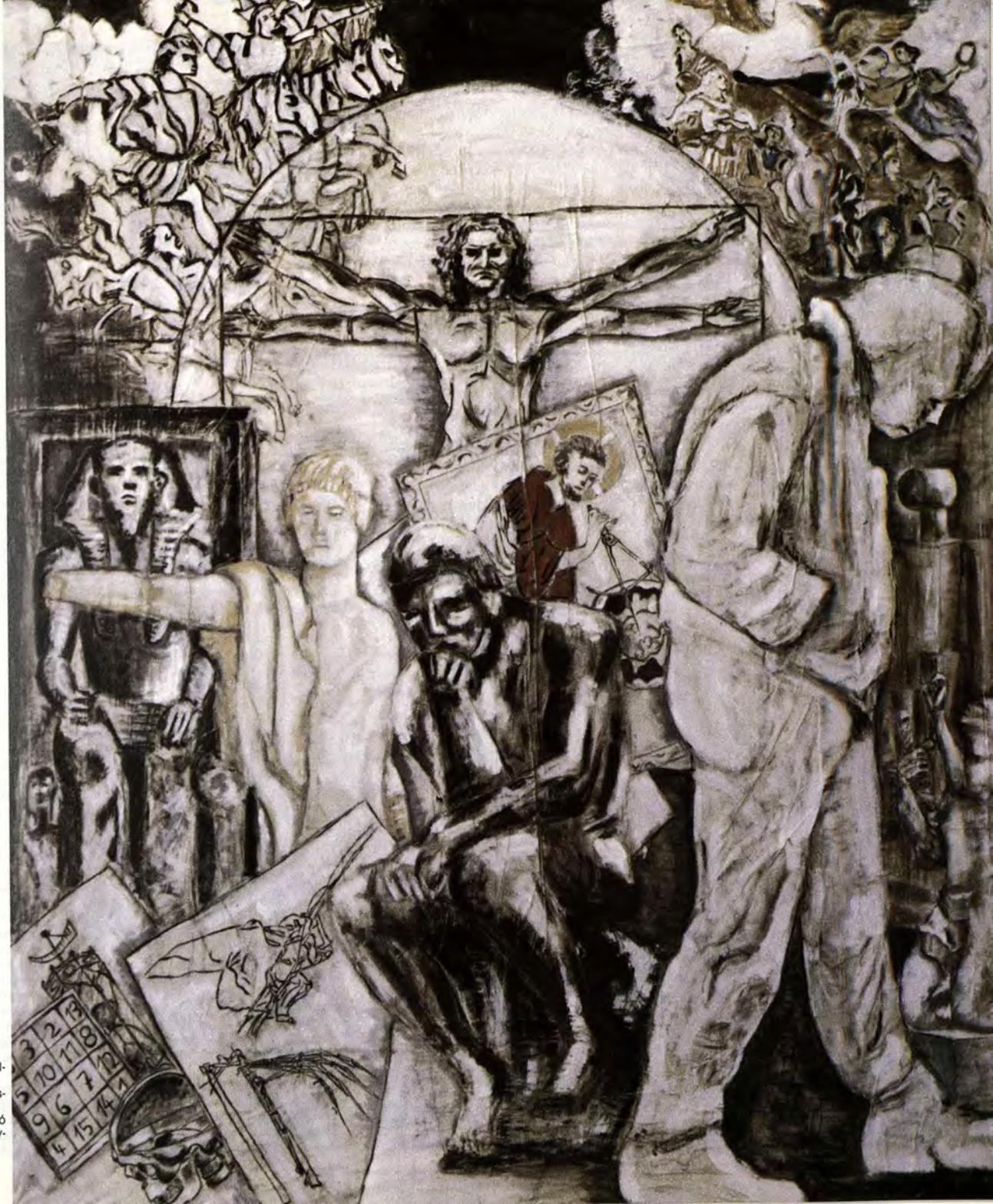

Industrie, Energie
Wolfgang Rottenkolber, u.a.
Βιομηχανία, Ενέργεια

Kultbauten: Von der Pyramide zum "Radioteleskop"
Marco Gektidis, Klasse 13
Λατρευτικά Οικοδομήματα:
Από τις Πυραμίδες μέχρι το
«Ραδιοηλεκσκόπιο»

Kunst und Kultur vom Al-
tertum bis zur Gegenwart
Christian Rottenkolber, Klas-
se 12
Τέχνη και Πολιτισμός από
την αρχαιότητα μέχρι τη σύγ-
χρονη εποχή

DEUTSCH ALS MUTTERSPRACHE

Dr. Hermann Caspary

Viele Schüler der deutschen Abteilung sprechen untereinander griechisch. Nur ein geringer Teil stammt aus einem rein deutschsprachigen Elternhaus. Deshalb gab einer meiner Vorgänger in der letzten Schuldokumentation seinem Bericht den Titel "Deutsch als Fremdsprache in der deutschen Abteilung". Auch wenn diese Problematik alles Unterrichten an einer Auslandsschule tiefgreifender als in der Bundesrepublik Deutschland bestimmt, soll es in den folgenden Ausführungen mehr um die Inhalte des Deutschunterrichts gehen, dessen Aufgabe und Ziel es ist, Schüler zu einem besseren mündlichen und schriftlichen Beherrschen der Sprachnorm unserer 'Muttersprache' zu führen.

Weil Sprachvermittlung auch Kulturvermittlung bedeutet, befaßt er sich gleichermaßen mit der Sprache der Dichtung. Über das Erlernen des richtigen und angemessenen Sprechens und Schreibens ermöglicht er Selbsterziehung und menschliche Zuwendung. So erfüllt er wichtige erzieherische Aufgaben, die den Lehrer selbst fordern.

Der Deutschlehrplan der Deutschen Schule Athen kennt für die Klassen 5 - 13 die Bereiche 'mündlicher' und 'schriftlicher Sprachgebrauch' sowie die 'Reflexion über Sprache und Literatur'. Im 'mündlichen Bereich' wird naives Sprachverhalten durch den bewußten Gebrauch der Sprache abgelöst. Es geht um Gesprächsschulung, Einübung des Diskussionsverhaltens oder von Kurzreferaten. Soziale Spannungen innerhalb einer Klasse können in Stegreifspielen oder Rollenspielen mit Szenen aus dem Schulalltag abgebaut werden. Eine wichtige Aufgabe ist das sinn- und formgerechte Vorlesen und Vortragen von Gedichten und Lesestücken. Auch in einem audiovisuellen Zeitalter kann der Deutschunterricht auf das Buch als Arbeitsmittel nicht verzichten. Ein Teil der Schüler liest im Ausland gar nichts oder beschränkt seinen Kontakt mit der deutschen Schriftsprache auf die Schulbücher und einschlägigen Jugendzeitschriften. Um möglichst früh viele Schüler auch zum guten Jugendbuch hinzuführen, gibt es seit 1983 von der 3. Klasse der Grundschule bis zur 7. Klasse des Gymnasiums (auch den 7. Klassen der griechischen Abteilung) einen Vorlesewettbewerb, der nicht nur wie in der Bundesrepublik Deutschland auf die 6. Klassen beschränkt ist. In ihm steht nicht der Wett-"kampf" im Vordergrund, der zwar den meisten Klassen auch Spaß macht, sondern das Mitmachen, das Lesen und Vorlesen im Unterricht. Es wird aus selbstgewählten und unbekanntem Büchern vorgelesen. Die Klassen- und Schulsieger werden jeweils von einer unabhängigen Jury nach Aussprache, Betonung, Lesetempo und Lesefehlern ermittelt. Ihnen wird alljährlich ein Jugendbuch als Preis überreicht.

Bedingt durch lange Auslandsaufenthalte und damit oft verbundene familiäre Belastungen scheinen viele Schüler der deutschen Abteilung schon weiter in ihrer Persönlichkeitsbildung als ihre Altersgefährten in Deutschland. Ihr Schreibvermögen ist aber oft gering ausgebildet, geringer als in Deutschland. Die Schreibverziehung berücksichtigt die Entwicklung und das Sprachvermögen des Kindes. Sie beginnt deshalb auf der Beobachtungsstufe mit den erlebnishaften und phantasiebetonten Schreibarten. Der Schritt vom sachbezogenen zum distanzierenden, abstrahierenden und wertenden Schreiben bis zur 11. Klasse fällt aber einigen aufgrund ihrer recht unterschiedlichen Voraussetzungen sehr schwer. Der Deutschunterricht wird so - bedingt auch durch zu geringe Stundenzahl in der 9. - 11. Klasse - zu einem 'Drahtseilakt' zwischen zu vermeidender Unterforderung einiger interessierter und begabter Kinder und zu verhindernder Überforderung vieler. Das gilt bis hin zur Abituraufgabenstellung im Deutschen für die Grund- und Leistungskurse. Auf alle traditionellen Aufsatzarten (Nacherzählung, Erlebniszerzählung,

ΤΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΣΑΝ ΜΗΤΡΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Dr. Hermann Caspary

Μετάφραση: Μαρία Στεφανοπούλου, τάξη 12Α

Πολλοί μαθητές του γερμανικού τμήματος μιλούν μεταξύ τους ελληνικά. Μόνο ένα μικρό μέρος απ' αυτούς προέρχεται από μια καθαρά γερμανόφωνη οικογένεια. Γι' αυτό και ένας από τους προκάτοχούς μου έδωσε στο άρθρο του για την τελευταία συλλογή υλικού γύρω από τις δραστηριότητες της Σχολής τον τίτλο: «Τα Γερμανικά σαν ξένη γλώσσα στο γερμανικό τμήμα». Παρ' όλο που αυτό το πρόβλημα καθορίζει τη διδασκαλία όλων των μαθημάτων σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό σε μια Σχολή που σε εξωτερικό παρά στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η ακόλουθη ανάπτυξη θα έχει σαν θέμα περισσότερο το περιεχόμενο του μαθήματος των Γερμανικών, που αποστολή και σκοπός του είναι να κάνουν κτήμα τους με τον καλύτερο τρόπο οι μαθητές, τόσο προφορικά, όσο και γραπτά, τους κανόνες της «μητρικής» μας γλώσσας.

Επειδή η μετάδοση γλώσσας σημαίνει και μετάδοση πολιτισμού, η διδασκαλία των Γερμανικών ασχολείται επίσης και με τη γλώσσα της ποίησης. Μέσα από την εκμάθηση της ουσιαστικής αρμονικής ομιλίας και γραφής κάνει δυνατή την αυτομόρφωση και την ανθρώπινη προσέγγιση. Έτσι εκπληρώνει μια σημαντική παιδαγωγική αποστολή, που καλεί σε αναμέτρηση τον ίδιο το δάσκαλο.

Το πρόγραμμά του μαθήματος των Γερμανικών στη Γερμανική Σχολή Αθηνών περιλαμβάνει για τις τάξεις 5 ως 13 τους τομείς «προφορική» και «γραπτή χρήση της γλώσσας» καθώς και τον τομέα «διαλογισμός μέσα από τη γλώσσα και τη λογοτεχνία». Στον «προφορικό» τομέα ο αποδοκός τρόπος έκφρασης αντικαθίσταται με τη συνειδητή χρησιμοποίηση της γλώσσας. Πρόκειται για εξάσκηση στον τομέα της συζήτησης, εκπαίδευση του τρόπου συμπεριφοράς στο διάλογο και σύντομες εισηγήσεις πάνω σε διάφορα θέματα. Οι κοινωνικές εντάσεις μέσα σε μια τάξη μπορούν να μειωθούν με αυτοσχέδια παιχνίδια ή παιχνίδια, στα οποία τα παιδιά αναλαμβάνουν κοινωνικούς ρόλους και που έχουν σπινθήρα από τη σχολική καθημερινή ζωή. Μια σπουδαία άσκηση είναι το διάβασμα στην τάξη και η παρουσίαση, σύμφωνα με το νόημα και τη μορφή, ποιημάτων και πεζών κειμένων. Ακόμα και σε μια εποχή που χρησιμοποιεί σε μεγάλο βαθμό τις αισθήσεις της όρασης και της ακοής εκμεταλλευόμενη τα επιτεύγματα της τεχνικής, το βιβλίο σαν μέσο διδασκαλίας, δεν μπορεί να λείπει από το μάθημα των Γερμανικών. Ένα μέρος των μαθητών στο εξωτερικό δε διαβάζει απολύτως τίποτα ή περιορίζει την επαφή του με τη γραπτή γερμανική γλώσσα στα σχολικά βιβλία και τα σχετικά με νέους περιοδικά. Για να οδηγηθούν, όσο το δυνατόν ωριότερα, πολλοί μαθητές και στο καλό βιβλίο για νέους, έχει καθιερωθεί από το 1983, από την τρίτη τάξη του Δημοτικού ως την έβδομη τάξη του Γυμνασίου (επίσης στην έβδομη τάξη του ελληνικού τμήματος) ένας διαγωνισμός διαβάσματος, που δεν περιορίζεται, όπως στην Ομοσπονδιακή Γερμανία, μόνο στην έκτη τάξη. Σ' αυτόν το διαγωνισμό δε βρίσκεται στο προσκήνιο ο ανταγωνισμός, που κι αυτός διασκορπίζει τις περισσότερες τάξεις, αλλά η συμμετοχή, το διάβασμα και μάλιστα μέσα στην τάξη, κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Διαβάζουν από κείμενα που διάλεξαν οι ίδιοι και από άγνωστα βιβλία. Οι νικητές των τάξεων και του σχολείου επιλέγονται από μια ανεξάρτητη επιτροπή με κριτήριο την προφορά, τον τονισμό των λέξεων, την ταχύτητα και τα λάθη του διαβάσματος. Σ' αυτούς δωρίζεται κάθε χρόνο ένα βιβλίο κατάλληλο για νέους, σαν βραβείο.

Εξαιτίας της μακρόχρονης παραμονής στο εξωτερικό, που συνδέεται συχνά με οικογενειακά προβλήματα, παρουσιάζουν πολλοί μαθητές του γερμανικού τμήματος μια πολύ πιο ολοκληρωμένη προσωπικότητα σε σχέση με τους συνομήλικούς τους στη Γερμανία. Όμως η ικανότητά τους γράφει έχει συχνά καλλιεργηθεί πολύ λίγο, λιγότερο απ' ό,τι στη Γερμανία.

Στη διδασκαλία του γραμματικού λαμβάνουμε υπόψη μας την εξέλιξη και τις γλωσσικές ικανότητες του παιδιού. Ξεκινάμε από το στάδιο της παρατήρησης με τα είδη εκδόσεων, που σχετίζονται περισσότερο με τις προσωπικές εμπειρίες και απαιτούν φαντασία. Η μετάβαση από τον συγκεκριμένο στον πιο απομακρυσμένο, αφηρημένο και αξιόλογο τρόπο γραφής μέχρι την ενδέκατη τάξη δημιουργεί σε μερικούς, εξαιτίας των εντελώς διαφορε-

Schilderung, Bericht, Beschreibung, Inhaltsangabe, Protokoll, Erörterung) wird nicht verzichtet, doch läßt der Unterricht im Deutschen eine große Variationsbreite zu, je nach Schreibsituation und Gegenstand von der vorgegebenen Aufgabenstellung über utopische Erzählungen zur Kürzung von Texten bis hin zur einfachen Form der Analyse poetischer und nicht poetischer Texte. Die Zahl der durch Hausaufgaben intensiv vorbereiteten Klassenarbeiten richtet sich von der 5. - 11. Klasse nach der Wochenstundenzahl des Faches. In enger Anlehnung an das neu eingeführte Sprachbuch 'Verstehen und Gestalten' des R. Oldenbourg Verla- ges wird die Sprachlehre, Rechtschreibung und Zeichensetzung, also die Beherrschung der Sprachnorm, zusammen mit dem Schreib- und Literaturunterricht behandelt.

Der Literaturunterricht ist nie vom Sprachunterricht getrennt. Das Fach 'Literatur' gibt es nicht, auch keinen Kanon verbindlich zu lesender Werke. Nach einem erweiterten Literaturbegriff kann heutzutage jede Textsorte von der Gebrauchsanweisung über Comics bis zum Schiller- drama Gegenstand des Deutschunterrichts sein, um dem Buch an sich ferner stehende Schüler anzusprechen, um seine Ziele zu verwirklichen. Ziele, Mittel und Wirkungen der Werbung, journalistische Textarten, Jugendzeitungen werden untersucht, um Kinder vom reinen Konsumver- halten abzubringen, zu einer kritischen Lesehaltung zu führen. Die Schüler sollten die literarischen Gattungen und deren Grundelemente am konkreten Text kennenlernen und erläutern können. Neben den Tex- ten des neu eingeführten Lesebuches 'Lesezeichen' des Klett-Verlages werden im Unterricht Kinder- und Jugendbücher gelesen, in den höhe- ren Klassen Ganzschriften aus den dramatischen und epischen Gat- tungen. Ausdrücklich wird im Lehrplan der deutschen Abteilung seit 1983 auch die Beschäftigung mit neugriechischer Literatur in deutscher Übersetzung gefordert, um die Jugendlichen mit der Literatur ihres Gas- landes vertrauter zu machen. Offen wird dabei immer bleiben, ob der Unterricht auch zur eigenständigen außerschulischen Lektüre anregt.

τικών προϋποθέσεων τους, πολλές δυσκολίες. Η διδασκαλία των Γερμανικών μεταβάλλε- ται έτσι (κάτι που προέρχεται ακόμα και από τον μικρό αριθμό διδακτικών ωρών από την έννατη ως την ενδέκατη τάξη) σ' ένα είδος «ακροβασίας» πάνω σε τεντωμένο σχοινί: προ- σπαθούμε από τη μια πλευρά να αποφύγουμε την τακτική των μικρών απαιτήσεων από μερικά ικανά και να ενδιαφέρουν για το μάθημα παιδιά, κι από την άλλη τις υπερβολικές α- παιτήσεις από πολλούς μαθητές. Αυτό ισχύει ως την επιλογή θεμάτων για τις απολυτή- ριες εξετάσεις στα Γερμανικά για τα βασικά και εντατικά τμήματα. Τα διάφορα παραδο- σιακά είδη εκθέσεων (επαναδίηγηση, διήγηση βιωμάτων, εξιστόρηση, άρθρο, περιγραφή, απόδοση νοήματος, πρωτόκολλο, διάλογος) δεν παραμελούνται. Όμως το μάθημα των Γερμανικών αφήνει μεγάλα περιθώρια παραλλαγών, ανάλογα με τις συνθήκες και το α- ντικείμενο του γραψίματος. Ξεκινά από τη δοσμένη άσκηση και μέσα από φανταστικές δι- ηγήσεις φτάνει μέχρι την περίληψη κειμένων και την απλή μορφή της ανάλυσης ποιητι- κών και μη ποιητικών κειμένων. Ο αριθμός των διαγωνισμάτων, που προετοιμάζονται εν- τατικά με τις εργασίες των μαθητών στο σπίτι, καθορίζεται από την πέμπτη ως την ενδέ- κατη τάξη ανάλογα με τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας του μαθήματος. Σε στενή σύν- δεση με το βιβλίο «Κατανόηση και Μορφοποίηση» του εκδοτικού οίκου Oldenburg, που δι- δάσκειται για πρώτη φορά, γίνεται και η διδασκαλία της δομής της γλώσσας, της ορθο- γραφίας και της στίξης, δηλαδή της εκμάθησης των κανόνων της γλώσσας μαζί με το μά-θημα του γραψίματος και της λογοτεχνίας.

Η διδασκαλία της λογοτεχνίας δε διαχωρίζεται ποτέ από αυτή της γλώσσας. Το μάθημα «λογοτεχνία» δεν υπάρχει, όπως δεν υπάρχει και δεσμευτικό πρότυπο για τα έργα που πρέπει να διαβαστούν. Σύμφωνα με την επέκταση της έννοιας της λογοτεχνίας, μπορεί στις μέρες μας να είναι αντικείμενο του μαθήματος των Γερμανικών κάθε είδους κειμένου, από οδηγίες χρήσεως μέχρι κόμικς και θεατρικά έργα του Schiller. Κι όλ' αυτά για ν' αγγί- ξει το βιβλίο τους πιο απομακρυσμένους απ' αυτό μαθητές, για να πραγματοποιηθεί ο σκοπός του. Οι στόχοι, τα μέσα και τα αποτελέσματα της διαφήμισης από δημοσιογραφι- κά κείμενα και εφημερίδες των νέων μελετούνται, για ν' αποτραπούν τα παιδιά από την καθαρά καταναλωτική συμπεριφορά και για να οδηγηθούν σ' έναν κριτικό τρόπο διαβά- σματος. Οι μαθητές πρέπει να μπορούν να γνωρίζουν τα λογοτεχνικά είδη και τα βασικά στοιχεία τους στα συγκεκριμένα κείμενα και να τα ερμηνεύουν. Εκτός από τα κείμενα του καινούριου βιβλίου «Σημεία διαβάσματος» του εκδοτικού οίκου Klett, διαβάζονται κατά τη διάρκεια του μαθήματος βιβλία για παιδιά και για νέους, ενώ στις μεγαλύτερες τάξεις ο- λόκληρα κείμενα από δραματικά και επικά έργα. Από το 1983 απαιτείται ρητά, στο πρό- γραμμα διδασκαλίας του γερμανικού τμήματος, και η ενασχόληση με νεοελληνική λογο- τεχνία σε γερμανική μετάφραση, για να γίνουν οι νέοι πιο οικείοι με τη λογοτεχνία της χώρας που τους φιλοξενεί. Όμως θα μένει πάντα ανοιχτό το θέμα, αν το μάθημα δίνει ε- ρεθίσματα και για εξωσχολικό διάβασμα με προσωπική πρωτοβουλία.

Η εργασία στις ανώτερες τάξεις του Γυμνασίου στηρίζεται στα προηγούμενα χρόνια, ο-

Grundkurs Kunsterziehung,
13. Klasse, Lernbereich Plastik
Βασικό Κουρ καλλιτεχνικής αγω-
γής, 13η τάξη. Διδακτική ενότητα:
Πλαστική

Die Arbeit auf der neuen gymnasialen Oberstufe baut auf den vorangegangenen Jahrgangsstufen auf, rundet die bisher entwickelten Fähigkeiten ab und vertieft sie durch den Erwerb von Arbeitstechniken und entsprechenden methodischen Übungen. Intensiv wird zum ästhetischen Genuß und Verständnis der Literatur hingeführt. Der Deutschlehrer wird auch in der Oberstufe des Gymnasiums immer wieder auf blankes Unwissen, auf das Nichterkennen der dargestellten Bezüge und Verweisungen stoßen. Dabei ist ein ehrlich guter Willen vieler Schüler oft mit der Unfähigkeit gepaart, argumentativ, begründend schreiben oder mitreden zu können. Das Defizit im Bereich der literarischen und historischen Allgemeinbildung ist groß, größer als in Deutschland. Es kann nur durch hohe Konzentration auf beiden Seiten, bei Lehrern und Schülern, und ohne die üblichen Schuldzuweisungen abgebaut werden. Mit einer ganzen Menge von Bildungslücken bei Schülern und uns selbst werden wir weiterhin leben müssen, Ansporn und Trost zukünftiger Schüler- und Lehrergenerationen.

DEUTSCH ALS FREMDSPRACHE

Peter Scholz

Was kann im Bereich "Deutsch als Fremdsprache" gegenüber dem Jahrbuch 1981 als Novität ausgegeben werden? Die wichtigste: Seit dem Schuljahr 1984/85 bestehen die Schüler der griechischen Abteilung keine Feststellungsprüfung mehr, sondern eine Ergänzungsprüfung. Der Akzent liegt trotz der neuen Etikette auf "bestehen", denn im Gegensatz zu vielen Reformen verbirgt sich hinter der neuen Etikette nicht nur neuer, sondern auch schwererer Wein. Da Griechenland die allgemeine durch die fachgebundene Hochschulreife ersetzt und daher das 12. Schuljahr schwerpunktmäßig ausgerichtet ("gebündelt") hat, müssen die Aspiranten auf einen deutschen Studienplatz diesen durch Spezialisierung bedingten Verlust an Allgemeinwissen (im deutschen Sinne) ausgleichen. Da die griechische Reform sie quantitativ nicht entlastet hat, bedeutet die deutsche Reaktion eine echte Mehrbelastung: ein zusätzliches Prüfungsfach und, wichtiger, erhöhte Gefahr des Mißerfolgs, der aber beim ersten nach der neuen Ordnung und damit leid-geprüften Jahrgang die -wenn auch häufigere -Ausnahme blieb.

Deutsch als Fremdsprache - der Eindruck, daß für unsere Schützlinge Deutsch eine desto fremdere Sprache wird, je älter sie werden, hat sich nach vier Jahren eher verfestigt als verflüchtigt und mündet dennoch nicht in einen Vorwurf. Daß auch in der deutschen Abteilung der außerunterrichtliche Dialog oft griechisch läuft, zeigt den Einfluß des sozialen Umfelds auf das Sprachverhalten und zerstreut die Befürchtung, die Vorliebe für die Sprache des erfahrenen und prägenden Lebensraums könnte Ablehnung der Zielsprache bedeuten; viele "Ehemalige" bewiesen diese These, wenn sie nach nur einem Jahr Studium in Deutschland zeigen, wie "entspannt" sich die Zielsprache sprechen läßt.

Begegnungsschule - Begegnung zwischen Schülern, deren Biographie und Paß in Verbindung mit anderen, genau formulierten Bedingungen darüber entscheidet, welcher Abteilung sie angehören. Die Folge: griechische Schüler, für die Neugriechisch fast Spanisch, Deutsch dafür Deutsch ist - und Schüler in der deutschen Abteilung, deren Biographie das analoge Problem zeitigt. Für den Ohrenzeugen ist das oft faszinierend; ist er auch Lehrer, weicht die Faszination doch der Einsicht, wie schwierig, aber wichtig es ist, diese situationsbedingten

λοκληρώνει τις ικανότητες που έχουν ως τότε αναπτυχθεί και εμβαθύνει με το να γίνεται κτήμα των μαθητών η τεχνική του γραφίματος και με ανάλογες μεθοδικές ασκήσεις. Τα παιδιά οδηγούνται εντατικά στην αισθητική απόλαυση και κατανόηση της λογοτεχνίας. Ο καθηγητής των Γερμανικών συναντά ακόμα και στις ανώτερες τάξεις συχνά ολοφάνερα άγνοια και έλλειψη κατανόησης των σχέσεων και υπομνήσεων που δίνουν τα κείμενα. Πολλές φορές εξάλλου συνδυάζεται η ειλικρινά καλή θέληση πολλών μαθητών με την έλλειψη ικανότητας τεκμηριωμένου γραφίματος και έκφρασης απόψεων. Οι ελλείψεις στον τομέα των λογοτεχνικών και ιστορικών γενικών γνώσεων είναι μεγάλες, μεγαλύτερες απ' ό,τι στη Γερμανία. Και μπορούν να καλυφθούν μόνο με μεγάλη συγκέντρωση και από τις δύο πλευρές, τόσο από τους καθηγητές, όσο και από τους μαθητές και χωρίς τη συνθησιμένη επίρριψη ευθυνών. Θα πρέπει να συνεχίσουμε να ζούμε μ' ένα πλήθος από κενά στη μόρφωση, τόσο των μαθητών, όσο και τη δική μας, κίνητρο και παρηγοριά για τις επόμενες γενιές δασκάλων και μαθητών.

ΤΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΣΑΝ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ

Peter Scholz

Μετάφραση: Λένα Μπαρτζώκη, Αλέκος Παπαγεωργίου, τάξη 12C

Για ποια καινοτομία θα μπορούσε να γράψει κανείς στον τομέα «τα Γερμανικά σαν ξένη γλώσσα» σε σχέση με το τεύχος του 1981;

Η σπουδαιότητα: Από το σχολ. έτος 1984/85 η εξέταση στην οποία υποβάλλονται οι μαθητές του Ελληνικού τμήματος δε λέγεται πλέον «Feststellungsprüfung» αλλά «Ergänzungsprüfung». Παρά την καινούρια ετικέτα των εξετάσεων η βαρύτητα πέφτει και πάλι στο να «επιτύχει» κανείς, γιατί, αντίθετα με πολλές αναμορφώσεις, πίσω από τη νέα ετικέτα δεν κρύβεται μόνο κάτι το νέο αλλά και κάτι δυσκολότερο.

Μια και στην Ελλάδα αντικαταστάθηκε το γενικό απολυτήριο με το εξειδικευμένο και η 12η τάξη προσανατολιστική σύμφωνα με κέντρο βάρους «δέσμευ», πρέπει οι υποψήφιοι για τα γερμανικά Πανεπιστήμια να εξισορροπήσουν την απώλεια των γενικών γνώσεων που τους δίνει η εξειδίκευση με γενικές γνώσεις (σύμφωνα με τη γερμανική αντίληψη). Η ελληνική αυτή αλλαγή δεν ανακουφίζει τους μαθητές αναφορικά με την ποσότητα της ύλης. Η γερμανική αντίδραση επομένως σημαίνει στην ουσία μεγαλύτερη επιβάρυνση: Ένα επί πλέον μάθημα για εξέταση και το σπουδαιότερο, αυξάνουν οι πιθανότητες αποτυχίας. Η αποτυχία όμως αυτή περιορίστηκε στην πρώτη χρονιά και αποτελεί εξαίρεση.

Γερμανικά σαν ξένη γλώσσα

Η εντύπωσή μας ότι, όσο μεγαλώνουν οι μαθητές μας, τόσο πιο ξένη γίνεται γι' αυτούς η γερμανική γλώσσα, έχει μετά από χρόνια περισσότερο εδρωθεί παρά απονιώσει. Η εντύπωση αυτή δεν προέρχεται από διάθεση κριτικής κατά των μαθητών. Το γεγονός, ότι οι μεταξύ τους συζητήσεις γίνονται στα ελληνικά, φανερώνει την επίδραση του κοινωνικού περιβάλλοντος στη γλωσσική συμπεριφορά και διαλύει τους φόβους ότι η προτίμηση για τη γλώσσα του χώρου, όπου ζει κανείς, αποκτά τις εμπειρίες και διαμορφώνει το χαρακτήρα του θα μπορούσε να σημαίνει άρνηση της γλώσσας, που προσπαθεί να μάθει. Πολλοί απόφοιτοι αποδεικνύουν αυτή την άποψή μας, όταν μόνο μετά από ένα χρόνο σπουδών στη Γερμανία δείχνουν πόσο άνετα μπορούν να μιλήσουν τη γλώσσα που έμαθαν. Το σχολείο μας είναι ένα σχολείο συνεχούς επικοινωνίας και επαφής μεταξύ του ελληνι-

κού και γερμανικού τμήματος και μόνο η προέλευση του διαβατηρίου αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για το τμήμα που θα φοιτήσει κάθε μαθητής. Έτσι πολλά ελληνόπουλα, που φοιτούν στο ελληνικό τμήμα, δε γνωρίζουν καθόλου ελληνικά, ενώ αντίθετα κατέχουν τα γερμανικά. Επίσης υπάρχουν γερμανόπουλα, στο γερμανικό τμήμα, που κατέχουν την ελληνική και δε γνωρίζουν τη γερμανική γλώσσα.

Όποιος ακοιεί τους μαθητές να μιλάνε, μπορεί αρχικά να ενθουσιαστεί διαπιστώνοντας ότι παιδιά που φοιτούν στο ελληνικό τμήμα μιλούν άριστα γερμανικά και παιδιά, που είναι στο γερμανικό τμήμα, μιλούν άριστα τα ελληνικά. Ο ενθουσιασμός αυτός είναι προσωρινός. Και όταν μάλιστα είναι κανείς εκπαιδευτικός, τότε ο ενθουσιασμός δίνει τη θέση του στην επίνωση που τόσο δύσκολο αλλά και σημαντικό είναι ν' αποδυναμωθούν μ' επιτυχία αυτές οι γλωσσικές παρεμβολές, που είναι αποτέλεσμα των συνθηκών διαβίωσης των μαθητών.

Όταν κάποια στιγμή, κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας μέσα στην τάξη, για την προφορική εξέταση στην «Ergänzungsprüfung» το στόμα ενός έλληνα μαθητή προφέρει τις λαβημένες λέξεις «ab übergestern», παραμορφώνεται το ακουστικό αίσθημα του καθηγητή, που τις ακούει, και ο οποίος τώρα σκέφτεται με φόβο τις εξετάσεις που θα γίνουν «an übermorgen» μεθούριο.

Ας χρησιμοποιήσουμε όμως την ίδια εικόνα παραλλάσσοντάς την: πολύ συχνά ζούμε επιδόσεις μαθητών, και μάλιστα σε ημέρα εξετάσεων, που μας εντυπωσιάζουν. Επιδόσεις που αναφέρονται σε θέματα, τα οποία να μην έγιναν αντικείμενο διδασκαλίας στην τρίτη Λυκείου, αλλά σε κάθε μεμονωμένη εξέταση ο μαθητής υποχρεώνεται να συγκεντρωθεί για τη λύση ενός νέου προβλήματος μέσα σε πολύ λίγο χρόνο προετοιμασίας: γερμανική λογοτεχνία, γενικά θέματα, όπως περιβάλλον, χειραφέτηση, προκαταλήψεις και βία στην κοινωνία. Ίσως τα κριτήριά μας να μην είναι πλέον αντικειμενικά, γιατί συνηθίσαμε να ακούμε μαθητές να μιλάνε από καλά έως πολύ καλά γερμανικά, ώστε σιγά-σιγά αρχίσουμε να τους κρίνουμε με μέτρα που θα χρησιμοποιούσαμε μόνο για γερμανούς μαθητές. Όταν μετά, κατά το γράψιμο του πρωτοκόλλου, ο γερμανός πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής εκφράζει την έκπληξή του για το απροσδόκητα υψηλό επίπεδο των εξετάσεων, δίνεται σ' εμάς η δυνατότητα, τουλάχιστον μια φορά το χρόνο, να επανεξετάσουμε τα κριτήριά μας με βάση την αντικειμενική - μιας κι ο ίδιος είναι ξένος - και δεσμευτική γνώμη του προέδρου της επιτροπής. Συνεπώς αυτά τα λάθη, των οποίων η αιτία της δημιουργίας είναι η ένταση - άρα εξηγγόνια και δικαιολογούνται - απολείνουν εξαιρέσεις. Συχνά μάλιστα αποτελούν και τον αναγκαίο και πολυπόθητο εκείνο παράγοντα, ο οποίος συμβάλλει αποφασιστικά στην τόνωση της ενεργητικότητας και ζωηρότητας σε ώρες, κατά τις οποίες δεν παίζει πια ρόλο η δύναμη του καθενός να συγκεντρωθεί, αλλά η διάθεση για υποχωρήσεις και από τις δυο πλευρές - ώρες της επικοινωνίας μεταξύ ελλήνων μαθητών και γερμανών δασκάλων μεταξύ μίας και δύο το μεσημέρι, τις τελευταίες δηλ. ώρες των μαθημάτων. Τις θεωρείτε λίγες; Ίσως. Παρ' όλ' αυτά είναι αρκετές για να μπορέσουμε να πούμε: Αν τα πράγματα παραμείνουν (ως τον επόμενο απολογισμό) όπως έχουν, τότε και η επικοινωνία σίγουρα θα εξακολουθεί να παραμένει.

NEUGRIECHISCH ALS MUTTERSPRACHE

Eleni Zacharof

übersetzt von Sarantos Metaxopoulos, Kl. 12 C

Der Unterricht des Neugriechischen wird in allen Klassen des Gymnasiums und Lykeions erteilt, wobei er vier Stunden des wöchentlichen Programmes der Schüler beansprucht. Nur in der ersten Klasse des Gymnasiums stehen für dieses Fach fünf Stunden in der Woche zur Verfügung. Diese Stunden werden ungefähr gleich in die zwei Grundrichtungen des Sprachunterrichts aufgeteilt. Das heißt, jeweils zwei Stunden im Gymnasium bzw. zweieinhalb Stunden im Lykeion werden für das Lesen und Erläutern von Texten der neugriechischen Literatur genutzt, während die übrigen Stunden der Sprachlehre (Grammatik, Syntax) und Aufsatzzerziehung dienen.

Ziel dieses Faches ist es, Schülern Inhalt, Eigenart und Wert der neugriechischen Kultur durch die neugriechische Literatur näherzubringen, damit sie diese kennen und verstehen

Interferenzen erfolgreich abzuschwächen. Und wenn dann im 12. Schuljahr, mitten im Konditionstraining für die mündliche Prüfung, ein griechischer Schülermund die beiden Wörter "ab übergestern" formt, verformen sich fast die Ohrmuscheln des Adressaten, der nur noch angstvoll "an übermorgen", an den Prüfungstag, denkt. Aber um das Bild aufzugreifen und zu variieren: oft genug haben wir just am Prüfungstag Leistungen erlebt -und Ohrenzeugen gibt es genug -die uns die Ohren wieder haben "anlegen" und einmal sogar dreißig Punkte vorschlagen lassen (unsere Obergrenze ist aber zwanzig); Leistungen, die sich auf Themen bezogen, die zwar speziell in der 12. Klasse Unterrichtsgegenstände sind, aber in jedem (Prüfungs-) Einzelfall den Schüler in knapp bemessener Vorbereitungszeit zur Konzentration auf ein neu zu lösendes Problem zwingen: deutsche Literatur, allgemeine Themen wie Umwelt, Emanzipation, Vorurteile und Gewalt in der Gesellschaft. Vielleicht sind unsere Maßstäbe inzwischen etwas verzerrt, weil wir uns eben an gut und auch sehr gut Deutsch sprechende Schüler gewöhnt haben und sie allmählich mit rein deutscher Elle messen. Wenn dann der deutsche Prüfungsvorsitzende seine Überraschung über das unerwartet hohe Niveau der Prüfungen zu Protokoll gibt, können wir, wenigstens einmal jährlich, an ihm, dem "importierten" und verbindlichen Maßstab, unsere Elle neu eichen. So sind durch Aufregung zustandegekommene, also erklär- und entschuld bare Verirrungen wie "ab übergestern" die Ausnahme, aber oft auch die ersehnten Weck-Amine in Stunden, die nicht mehr durch Konzentrationsstärke, sondern durch Konzessionsbereitschaft auf beiden Seiten bestimmt sind - Stunden der Begegnung zwischen griechischen Schülern und deutschen Lehrern zwischen dreizehn und vierzehn Uhr. Wenig? Vielleicht. Dennoch genug, um zu sagen: Wenn es (bis zur nächsten Bilanz) so bleibt, bleibt auch Begegnung gesichert.

ΤΑ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΑΝ ΜΗΤΡΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ελένη Ζαχάρωφ

Το μάθημα των Νέων Ελληνικών διδάσκεται σε όλες τις τάξεις του Γυμνασίου και του Λυκείου και καλύπτει 4 ώρες του εβδομαδιαίου προγράμματος των μαθητών. Μόνο στην Α' Γυμνασίου διατίθεται για το μάθημα αυτό 5 ώρες την εβδομάδα. Οι ώρες αυτές μοιράζονται περίπου εξίσου στους δύο βασικούς κλάδους του μαθήματος, δηλ. 2 ώρες στο Γυμνάσιο / 2,5 ώρες στο Λύκειο αφιερώνονται στην ανάγνωση και επεξεργασία κειμένων νεοελληνικής λογοτεχνίας, ενώ ο υπόλοιπος χρόνος διατίθεται στη γλωσσική διδασκαλία και στην έκθεση.

Γενικός σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν και να κατανοήσουν οι μαθητές το περιεχόμενο, την ιδιαιτεριότητα και τις αξίες του νεοελληνικού πολιτισμού μέσα από τη νεοελληνική λογοτεχνία και να γίνουν δημιουργικοί φορείς του, αφού θα έχουν μνηθεί στη μακρόχρονη και πλούσια γλωσσική μας παράδοση. Ειδικότερα με τη διδασκαλία των κειμένων επιδιώκεται να αποκτήσουν οι μαθητές σαφή και πλήρη εικόνα για τις αρχές, την εξέλιξη και τη σημερινή θέση της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Να γνωρίσουν τον πλούτο και την ποικιλία της. Να εξετάσουν το περιεχόμενο, αλλά και τα ιδιαίτερα εκφραστικά μέσα, την τεχντροπία και το ύφος κάθε διδασκόμενου έργου, ώστε να αναπτύξουν την καλαισθησία τους και να καταστούν ικανοί να εκτιμούν και να χαίρονται το ωραίο στα έργα του λόγου.

Ο δεύτερος κλάδος του μαθήματος περιλαμβάνει τη γλωσσική διδασκαλία και την έκθεση. Το πεδίο της γλωσσικής διδασκαλίας συνέχεια ευρίνεται, καθώς ακολουθεί και εφαρμόζει πορίσματα γλωσσολογικής και παιδαγωγικής έρευνας. Μ' αυτόν τον τρόπο βοηθά τους μαθητές να αποκτήσουν ουσιαστική και ολοκληρωμένη γλωσσική αγωγή, δηλ. να κατανοήσουν τη δομή και τη λειτουργία της γλώσσας, ώστε να είναι σε θέση να επικοινωνούν και να εκφράζονται ορθά και κατά τρόπο προσωπικό, τόσο προφορικά, όσο και γραπτά. Επίσης βοηθά τους μαθητές να συλλαμβάνουν τη σημασία των λέξεων με όλους τους δυνατούς τρόπους και έτσι να πλουτίζουν το λεξιλόγιό τους, ιδιαίτερα σε αφηρημένες έννοιες.

Ένας ξεχωριστός τομέας της γλωσσικής διδασκαλίας είναι το μάθημα της έκθεσης, ιδίως στο Λύκειο, μια και στις δύο πρώτες τάξεις του Γυμνασίου το μάθημα αποτελεί το τέταρτο μέρος της «ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ». Με το μάθημα αυτό επιδιώκεται η καλλιέργεια των εκφραστικών ικανοτήτων των μαθητών, όπως επίσης και η πληρέστερη κατανόηση της αλληλεξάρτησης σκέψης και έκφρασης. Κάθε έκθεση νοείται ως ένας επί μέρους κύκλος διδασκαλίας που αρχίζει με την προετοιμασία και τη γραπτή ανάπτυξη του θέματος στην τάξη, συνεχίζεται με τη διόρθωση του κειμένου από τον καθηγητή και ολοκληρώνεται με τη διατύπωση γενικών και ειδικών παρατηρήσεων κατά την επιστροφή των μαθητικών εργασιών. Τα θέματα γίνονται σταδιακά απαιτητικότερα, ώστε με αυτά να κινείται η σκέψη των μαθητών και να ασκούνται αυτοί στη λογική αλλά και καλαίσθητη ανάπτυξη διανοημάτων.

Για τη γνώριμιά, ερμηνεία και επεξεργασία κειμένων νεοελληνικής λογοτεχνίας εκδίδεται για κάθε τάξη το σχετικό εγχειρίδιο, που αποτελείται από αντιπροσωπευτικά κείμενα ανάλογα με την αντιληπτή ικανότητα και τα ενδιαφέροντα των μαθητών.

Τα κείμενα στις δύο πρώτες τάξεις του Γυμνασίου έχουν χωριστεί κατά θεματικές ενότητες, π.χ. το σχολείο και η ζωή, ο καημός της ξενιτιάς κ.ά. Στα βιβλία της Γ' Γυμνασίου και της Α' Λυκείου η διάταξη της ύλης είναι ιστορική και οι μαθητές ακολουθούν τη βαθμιαία εξέλιξη της νεοελληνικής λογοτεχνίας από τα τελευταία βυζαντινά χρόνια μέχρι σήμερα. Στα εγχειρίδια για τη Β' και τη Γ' Λυκείου παρουσιάζονται σημαντικά ποιητικά και πεζά κείμενα της νεοελληνικής λογοτεχνίας από τις αρχές του 19ου αιώνα ως τις μέρες μας. Σε κάθε εγχειρίδιο υπάρχει μία ενότητα αφιερωμένη στην ξένη λογοτεχνία. Έτσι δίνεται η ευκαιρία στους μαθητές να έρθουν σε επαφή με τη λογοτεχνική δημιουργία των άλλων λαών και να γνωρίσουν και να εκτιμήσουν τον πολιτισμό τους.

Από τη σχολική χρονιά 1984/85 κυκλοφόρησε για τον κλάδο της γλωσσικής διδασκαλίας της Α' και της Β' Γυμνασίου ειδικό δέτομο εγχειρίδιο, η ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ. Τα δύο τεύχη της ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ χωρίζονται σε συνολικά 38 ενότητες. Το νοηματικό περιεχόμενο κάθε ενότητας εστιάζεται σ' ένα θέμα σχετικό με τις γνώσεις και τα ενδιαφέροντα των μαθητών, π.χ. θάλασσα ή οικογε-

lenen und so ihre Träger werden, nachdem sie in unsere Jahrhundertalte und reichhaltige Sprache eingeweiht worden sind.

Insbesondere durch Erläuterung der Texte soll den Schülern ein vollkommenes und klares Bild der Prinzipien, der Entwicklung und der heutigen Situation der neugriechischen Literatur vermittelt werden. Ihren Reichtum und ihre Vielfalt sollen sie kennenlernen. Den Inhalt, die spezielle Ausdrucksweise und den Stil eines jeden besprochenen Stückes sollen sie untersuchen, um so einen guten Geschmack zu entwickeln und das Schöne in der Poesie zu schätzen, um sich daran erfreuen zu können.

Die zweite Fachrichtung schließt Sprachlehre (Grammatik, Syntax) und Aufsatzziehung ein. Der Bereich der Sprachlehre vergrößert sich ständig, da er Ergebnisse sprachlicher und pädagogischer Untersuchungen einbezieht. Auf diese Weise erhalten die Schüler eine wesentliche und vollständige sprachliche Erziehung, d.h. sie können die Struktur und Funktion der Sprache so begreifen, daß sie in der Lage sind, sich richtig und individuell mündlich wie schriftlich auszudrücken. Ebenso verhilft der Sprachunterricht dem Schüler auch dazu, den Sinn der Wörter zu begreifen und so seinen Wortschatz, besonders bei abstrakten Begriffen, zu vergrößern. Ein Gebiet für sich ist (besonders im Lykeion) Aufsatzlehre, da in den ersten beiden Klassen des Gymnasiums dieses Gebiet nur den vierten Teil des Lehrwerks "Die Neugriechische Sprache" ausmacht. In ihm geht es um die Bildung der sprachlichen Fähigkeit der Schüler und umfassende Einsicht in die gegenseitige Abhängigkeit von Gedanken und Ausdruck. Die Aufsatzlehre stellt eine Unterrichtseinheit dar, die in der Klasse mit der Vorbereitung und schriftlichen Entwicklung des Themas beginnt, mit der Berichtigung des Textes durch den Lehrer fortgesetzt wird und mit der Formulierung genereller, allgemeiner und spezieller Bemerkungen bei der Rückgabe der Arbeit abgeschlossen wird. Die Themen werden stufenweise anspruchsvoller, so daß die Denkfähigkeit der Schüler mit ihnen wachsen kann und sie so logische und gute Gedankengänge entwickeln lernen.

Zur Kenntnis und Interpretation von Texten neugriechischer Literatur gibt es für jede Klasse das entsprechende Lehrbuch, das die jeweiligen Texte analog zum Verständnisvermögen und Interessenbereich der Schüler enthält.

Die Texte für die ersten beiden Gymnasialklassen sind in thematische Einheiten unterteilt, z.B. die Schule und das Leben, die Sehnsucht nach der Fremde u.a.

In den Büchern der dritten Klasse des Gymnasiums und der ersten des Lykeions ist der Stoff geschichtlich gegliedert, und die Schüler folgen der stufenweisen Entwicklung der neugriechischen Literatur von der byzantinischen Zeit bis heute. In den Lehrbüchern für

Unterricht in einer Klasse des Lykeions
Μάθημα σε μια τάξη του Λυκείου

die zweite und dritte Klasse des Lykeions werden bedeutende lyrische Texte und Prosatexte der neugriechischen Literatur vom Beginn des 19. Jahrhunderts bis in unsere Zeit vorgestellt. In jedem Lehrbuch befindet sich ein Kapitel, das der ausländischen Literatur gewidmet ist. So haben die Schüler die Gelegenheit, mit dem literarischen Werk anderer Völker in Kontakt zu kommen und deren Kultur kennen und schätzen zu lernen. Seit dem Schuljahr 1984/85 ist für das Gebiet der Sprachlehre der ersten und zweiten Klasse des Gymnasiums ein spezielles zweibändiges Lehrbuch, die "Neugriechische Sprache", erschienen. Die zwei Bände der "Neugriechischen Sprache" werden in insgesamt 38 Einheiten aufgeteilt; jede Einheit behandelt ein Thema, das auf das Wissen und die Interessen der Schüler bezogen ist, z.B. das Meer oder Familienbeziehungen oder Tourismus usw. Jede Einheit wird jeweils in vier Teile gegliedert:

1. Ein Text, in dem das Thema umrissen wird, das als Grundlage der Behandlung der folgenden Teile der Einheit dient.
 2. Ausdrucksmittel; d.h. Behandlung konkreter grammatischer und syntaktischer Ausdrucksformen. Diese werden mit Hilfe des Lehrers induktiv und schöpferisch beschrieben, so daß die Schüler ihre Funktion in der Sprache begreifen und durch die Theorie und mit Hilfe von Übungen zur eigenen Wiedergabe geführt werden.
 3. Ableitung - Rechtschreibung, d.h. Vorstellung der Ableitung und Zusammensetzung von Wörtern, Untersuchung ihrer Etymologie (d.h. der Herkunft und Entwicklung der Wörter) und Untersuchung des Wortsinns in den verschiedenen Wortverwendungen.
 4. Ausdruck - Aufsatz, zuerst wird ein reicher Wortschatz dargeboten, bezogen auf das Hauptthema des Kapitels. Danach folgen Aufgaben zur Nutzung dieses Vokabulars. Zusatztexte, die sich auf das Hauptthema der Einheit beziehen, sollen die Erfahrungswelt der Schüler bereichern und Anreize für Diskussionen geben. Die Diskussion bereitet die mündliche Wiedergabe oder den Aufsatz vor, womit die Einheit schließt.
- In der dritten Klasse des Gymnasiums gibt es ebenfalls das Lehrbuch "Grundriß der Geschichte der neugriechischen Sprache". Es zeigt in groben Zügen die charakteristischen Phasen unserer Sprachentwicklung von ihrer ersten bekannten Form bis zu ihrer heutigen. Mit dem Fach Neugriechisch entwickeln die Schüler also ihre intellektuellen Fähigkeiten, da sich das Denken nicht einfach mit der Sprache ausdrückt, sondern sich erst mit dem Bemühen um die Sprache und dem sprachlichen Ausdrucksvermögen entwickeln kann.

ALTGRIECHISCH IM GYMNASION

Nikolaos Assonitis

übersetzt von Sergios Katsikas, Kl. 12 C

Vor einigen Jahren schon, nach dem Regimewechsel 1974, wurde im Gymnasium, unserer Meinung nach zu Recht, der Unterricht der antiken griechischen Schriftsteller anhand von Originaltexten durch den Unterricht mittels erprobter neugriechischer Übersetzungen ersetzt.

Es gab wesentliche Gründe, die diese Neuerung erforderlich machten; wir alle wissen, wie das Altgriechisch unterrichtet wurde: pedantischer Grammatik- und Syntaxunterricht ohne jeden Bezug auf die aktuelle Wirklichkeit, ohne Vergleich mit der neugriechischen Sprache und ohne Hinweis auf die Ähnlichkeiten und Unterschiede zwischen beiden Sprachen. Übersetzung einiger Paragraphen aus dem Altgriechischen, ohne Vertiefung der ethischen Werte, die diese Texte enthalten. Das Ergebnis davon war, daß die Schüler den Unterricht als langweilig und sinnlos empfanden und daß sie ihn nicht liebten. Im

veiaikés σέρσεις ή τουρισμός κ.τ.λ. Κάθε ενότητα τώρα χωρίζεται σε τέσσερα σταθερά μέρη:

- 1) KEIMENO, μέσα απ' το οποίο καθορίζεται το θέμα που προσφέρεται για την κατάλληλη εκμετάλλευση στα επόμενα μέρη της ενότητας.
 - 2) ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, δηλ. παρουσίαση συγκεκριμένων γραμματικών και συντακτικών φαινομένων. Αυτά με τη βοήθεια του καθηγητή περιγράφονται με επαγωγικό και δημιουργικό τρόπο, έτσι ώστε οι μαθητές να κατανοήσουν το λειτουργικό τους ρόλο στο λόγο και να οδηγηθούν μέσα από τη θεωρία και τις ασκήσεις στην αναπαραγωγή τους.
 - 3) ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟ - ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ, δηλ. παρουσίαση της παραγωγής και της σύνθεσης των λέξεων, μελέτη της ετυμολογίας τους (δηλ. της προέλευσης και της εξέλιξης των λέξεων) και εξέταση των σημασιών των λέξεων στις διάφορες χρήσεις τους.
 - 4) ΕΚΦΡΑΣΗ - ΕΚΘΕΣΗ: Πρώτα προσφέρεται πλούσιο λεξιλόγιο σχετικό με το κεντρικό θέμα της ενότητας και μετά ακολουθούν ασκήσεις για την αξιοποίηση αυτού του λεξιλογίου. Στη συνέχεια παρατίθενται συμπληρωματικά κείμενα που αναφέρονται στο γενικό θέμα της ενότητας και τα οποία έχουν σκοπό να πλουτίσουν το βιωματικό κόσμο των μαθητών και να αποτελέσουν ερέθισμα για συζήτηση. Η συζήτηση αυτή προετοιμάζει την προφορική ή γραπτή έκθεση με την οποία κλείνει η ενότητα.
- Στην Γ' Γυμνασίου υπάρχει επίσης το χειρικό «Επιτομή της ιστορίας της ελληνικής γλώσσας». Σ' αυτό παρουσιάζονται κατά τρόπο αδρό οι χαρακτηριστικές φάσεις στην εξέλιξη της γλώσσας μας από την πρώτη γνωστή της μορφή ως τη σημερινή.
- Με το μάθημα των Νέων Ελληνικών, λοιπόν, οι μαθητές αναπτύσσουν τις πνευματικές τους ικανότητες, αφού η σκέψη δεν εκφράζεται απλώς με τη γλώσσα, αλλά γεννιέται και αναπτύσσεται με τη μελέτη της γλώσσας και με τη γλωσσική έκφραση.

ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Νικόλαος Ασωνίτης

Εδώ και κάμποσα χρόνια, μετά τη μεταπολίτευση το 1974 καταργήθηκε, σωστά κατά την άποψή μας, η διδασκαλία των αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων στο Γυμνάσιο από το πρωτότυπο και αντικαταστάθηκε με τη διδασκαλία των αρχαίων από δόκιμη νεοελληνική μετάφραση.

Οι λόγοι που επέβαλαν αυτήν την καινοτομία ήταν ουσιαστικοί: όλοι μας ξέρουμε πως διδασκόνταν τα Αρχαία Ελληνικά: σχολαστική διδασκαλία της Γραμματικής και του Συντακτικού χωρίς καμιά αναφορά στη σύγχρονη πραγματικότητα χωρίς σύγκριση και επισήμανση των ομοιοτήτων και διαφορών με τη νέα Ελληνική γλώσσα: μετάφραση μερικών παραγράφων της Αρχαίας χωρίς καμιά σχεδόν προσέγγιση στις αξίες που περικλείονται στα κείμενα αυτά.

Αποτέλεσμα ήταν το μάθημα να είναι για τους μαθητές ανιαρό, ανούσιο, «χωρίς να μπαίνει στην καρδιά τους».

Αντίθετα με τη διδασκαλία των αρχαίων κειμένων από μετάφραση επιτυγχάνονται όλοι σχεδόν οι σκοποί που έθεσε το Υπουργείο Παιδείας με τα αναλυτικά προγράμματα του έτος: 1) ο μαθητής του Γυμνασίου αποκτά μια σφαιρική εικόνα του αρχαίου Ελληνικού κόσμου με τη διδασκαλία πολλών και ολοκληρωμένων κειμένων, 2) γνωρίζει τις διαχρονικές αξίες του αρχαίου Ελληνικού πνεύματος, 3) μυείται στα δημοκρατικά ιδεώδη και προετοιμάζει τον εαυτό του για να ενταχθεί στο κοινωνικό σύνολο 4) κατανοεί την αδιάσπαστη ιστορική συνέχεια του Ελληνικού πνεύματος.

Ως προς την επιλογή των κειμένων πιστεύουμε ότι είναι τα ενδεδειγμένα εκτός της διδασκαλίας ορισμένων ραψωδιών της Ιλιάδας που εξιστορούν τη φρίκη του πολέμου, τη σκληρότητα του ανθρώπου, την ανελέητη σφαγή· κατά την άποψή μας από την Ιλιάδα θα έπρεπε να διδάσκονται μόνο οι ραψωδίες Ζ και Ω. Η πρώτη, γιατί δείχνει τον άνθρωπο με το συναισθηματικό του κόσμο και η δεύτερη, γιατί καταξιώνεται ηθικά ο κύριος πρωτεργάτης του έπους, ο Αχιλλέας.

Η διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας στο Γυμνάσιο γίνεται κατά τρόπο άσφογο και υποδειγματικό χάρη στη φιλότιμη προσπάθεια και το ενδιαφέρον των φιλολόγων συναδέλφων που όλοι τους χωρίς εξαίρεση αμιλλώνται για να παρουσιάσουν όσο μπορούν θετικότερα αποτελέσματα. Οι μαθητές μας δείχνουν τεράστιο ενδιαφέρον και παρακολουθούν με αδιάσπαστη προσοχή τη διδασκαλία αυτή.

ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ

Ιωάννης Δανιήλ

Με το νόμο 309, που ψήφισε η Βουλή των Ελλήνων το 1976, η Μέση Παιδεία διαρθρώθηκε σε δύο τριετείς κύκλους: το τριτάξιο Γυμνάσιο και το τριτάξιο Λύκειο. Κάθε κύκλος έχει την αυτοτέλειά του και εκσυγχρονισμένο πρόγραμμα.

Με τη νέα θεσμοθέτηση η γνωριμία των μαθητών με τα αρχαία ελληνικά κείμενα από το πρωτότυπο περιορίστηκε μόνο στο Λύκειο.

Γενικός σκοπός της διδασκαλίας της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας καθορίζεται, στις Οδηγίες του Υπουργείου Παιδείας, «η εισαγωγή των μαθητών στον αρχαίο ελληνικό λόγο, η ερμηνεία των κειμένων σε συνάρτηση με τη γλωσσική τους μορφή και η βίωση των αξιών που περιέχονται σ' αυτά». Δηλ. και στο Λύκειο, όπως και στο Γυμνάσιο γενικός μορφωτικός σκοπός του μαθήματος εξακολουθεί να είναι ο ανθρωπιστικός, προστίθεται όμως σαν νέο στοιχείο ο γλωσσικός σκοπός που είναι:

α) Να γνωρίσουν οι μαθητές το βασικό λεξιλογικό θησαυρό του αρχαίου λόγου και τα γραμματικά και τα συντακτικά του φαινόμενα.

β) Να καταστούν ικανοί να εκτιμούν και να απολαμβάνουν τις αρετές του αρχαίου λόγου.

γ) Να ασκηθούν πνευματικά και να καλλιεργηθούν γενικότερα με την επαφή μέσω της γλώσσας με το πνεύμα, τις σκέψεις... και τον πολιτισμό των αρχαίων Ελλήνων, όπως εκφράζονται με τη γλώσσα τους.

δ) Να κατανοήσουν, ότι η νεοελληνική γλώσσα έχει τις ρίζες της στην αρχαία ελληνική και ότι αποτελεί εξέλιξη και συνέχεια της.

Για την πραγμάτωση των παραπάνω σκοπών στην Α' Λυκείου διδάσκεται 6 ώρες την εβδομάδα το εγχειρίδιο των Ν.Χ. Κεφαλίδη και Α.Β. Μουμτζάκη «Αρχαία Ελληνικά», που είναι μία επιλογή κειμένων του αττικού πεζού λόγου. Κάθε κομμάτι, που έχει νοηματική αυτοτέλεια, παρουσιάζει συνήθως κάποιο ενδιαφέρον σαν περιεχόμενο και συμπληρώνεται με ανάλογα κεφάλαια, ταυτόχρονα γραμματικής και συντακτικού και άφθονες ασκήσεις για την εμπέδωση των ανάλογων φαινομένων.

Μ' αυτόν τον τρόπο δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές, καταχτώντας τα κλειδιά της γραμματικής και του συντακτικού, ν' ανοίξουν τις πύλες του αγέραστου και πάγκαλου κόσμου της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας, να τον κερδίσουν και να τον χαρουν.

Στη Β' Λυκείου η διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών μειώνεται σε 5 ώ-

Gegensatz dazu werden durch den Unterricht der altgriechischen Texte in der Übersetzung fast alle Ziele erreicht, die das Unterrichtsministerium durch seine detaillierten Programme gesetzt hat:

1) Durch die Behandlung vieler abgeschlossener Texte erhält der Gymnasialschüler ein abgerundetes Bild der antiken griechischen Welt.

2) Er lernt die immer gültigen Werte der antiken griechischen Geisteswelt kennen.

3) Er wird in die demokratischen Ideale eingeweiht und bereitet sich auf seine Integration in die soziale Gemeinschaft vor.

4) Er begreift das ununterbrochene historische Fortbestehen, Folge der griechischen Geisteswelt.

Was die Auswahl der Texte betrifft, so glauben wir, daß es die geeigneten sind, mit Ausnahme bestimmter Partien der Ilias, die den Schrecken des Krieges, die Härte des Menschen und das erbarmungslose Massaker beschreiben; unserer Ansicht nach sollten aus der Ilias nur die Bücher 6 und 24 durchgenommen werden, ersteres, weil es den Menschen in seiner Gefühlswelt zeigt, letzteres, weil in ihm der Hauptheld des Epos - Achilles - eine ethische Würdigung erfährt.

Der Unterricht der altgriechischen Literatur wird dank der eifrigen Bemühungen und dem Interesse unserer Kollegen der Philologie vorbildlich gestaltet, da sie alle ausnahmslos ihr Bestes geben, um maximale Ergebnisse zu erzielen. Unsere Schüler bringen dem Altgriechunterricht großes Interesse entgegen und verfolgen ihn mit ungeteilter Aufmerksamkeit.

ALTGRIECHISCH IM LYKEION

Ioannis Daniil

übersetzt von Sílía Bakoula, Kl. 12 B

Durch das 1976 vom griechischen Parlament verabschiedete Gesetz 309 wurde die Sekundarstufe in zwei dreijährige Zyklen gegliedert: das dreiklassige Gymnasium und das dreiklassige Lykeion. Jeder Zyklus ist in sich abgeschlossen und weist ein modernisiertes Programm auf.

Durch die neue Gesetzgebung wurde die Begegnung der Schüler mit den altgriechischen Originaltexten auf das Lykeion beschränkt.

In seinen Anweisungen bestimmt das Unterrichtsministerium als Ziel des Unterrichts der altgriechischen Sprache und Literatur die Einführung der Schüler in das Altgriechische, die Interpretation der Texte in Zusammenhang mit deren sprachlicher Form und das Erleben der Werte, die darin enthalten sind. Das heißt, im Lykeion ist wie auch schon im Gymnasium das Bildungsziel des Unterrichts weiterhin das humanistische, aber hinzu kommt als neues Element das sprachliche Ziel, d.h.:

a) Die Schüler sollen den Grundwortschatz der altgriechischen Sprache sowie deren grammatikalische Phänomene kennenlernen.

b) Sie sollen befähigt werden, die Vorzüge der altgriechischen Sprache zu schätzen und sich daran zu erfreuen.

c) Sie sollen sich durch den über die Sprache hergestellten Kontakt zur Geisteshaltung, zu den Gedanken und zur Kultur der alten Griechen, wie sie in ihrer Sprache zum Ausdruck kommen, geistig üben und allgemein bilden.

d) Sie sollen begreifen, daß die neugriechische Sprache ihre Wurzeln in der altgriechischen hat, und daß sie deren Entwicklung und Fortsetzung darstellt.

Zur Verwirklichung obengenannter Ziele wird in der ersten Klasse des Lykeions in sechs Wochenstunden nach dem Lehrbuch "Altgriechisch" von N. Ch. Kefalidis und Α.Β. Μουμτζακίς gelehrt, das eine Auswahl von Texten attischer Prosa enthält. Jeder

Abschnitt ist in sich geschlossen, inhaltlich interessant und wird ergänzt durch entsprechende Kapitel der Formenlehre und Syntax und durch eine Fülle von Übungen zur Festigung der entsprechenden Phänomene.

Auf diese Weise wird in den Schülern die Fähigkeit gebildet, mit Hilfe des Schlüssels der Formenlehre und Syntax die Tore zur ewig jungen und heilen Welt der altgriechischen Literatur zu öffnen, sich diese anzueignen und sich an ihr zu erfreuen.

In der zweiten Klasse des Lykeions wird der Altgriechischunterricht auf fünf Wochenstunden reduziert.

Folgende Texte werden durchgenommen:

1) Das Meisterwerk der Gerichtsrede, die "Rede für den Gebrechlichen" von Lysias.

2) Die Kapitel 9-20 und 40 aus dem "Protagoras" von Platon.

3) "Antigone" von Sophokles, die gesamte Tragödie außer den lyrischen Teilen (Chorgesang).

4) Geschichte von Thukydides, aus dem ersten Buch:

Kapitel 1 (Einleitung)

Kapitel 2 - 7 ("Archäologie")

Kapitel 20 - 22 (Historische Methode von Thukydides)

Kapitel 89 - 97 (50-jährige Periode)

und aus dem dritten Buch:

Kapitel 70 - 81 (Der Bürgerkrieg auf Kerkyra)

Kapitel 82 - 83 (Die "Pathologie" des Krieges)

Durch obengenannte Texte lernen die Schüler die rhetorische Rede, deren besonderen Aufbau und Argumentation und die Geschicklichkeit des Redners kennen.

Durch die Lektüre des "Protagoras" erfahren sie, was philosophischer Dialog bedeutet, sie lernen seinen Aufbau kennen, die Inhalte der politischen Tugend, die Beweisführung, die philosophischen Ideen von Platon im Gegensatz zu der anderen großen Strömung seiner Zeit, der gegnerischen Strömung der Sophisten, und sie bekommen eine Ahnung von Platons bezaubernder literarischer Begabung.

Durch die "Antigone" werden die Schüler in die Welt der Tragödie - der Schöpfung der Demokratie - eingeführt, sie erleben den tragischen Zusammenprall fundamentaler Kräfte, die in der einen oder anderen Form noch bis heute existieren, und erwerben das geistige Rüstzeug, das es ihnen erlaubt, die entsprechenden modernen kulturellen Werke mit Gewinn zu durchdringen.

Die Interpretation der wenigen Ausschnitte aus dem Werk des Thukydides, des würdigen Schülers der Sophisten, macht die Schüler mit einer wissenschaftlichen Denk- und Interpretationsweise der historischen Phänomene vertraut, in welcher die innere Verbindung der Tatsachen von großer Bedeutung ist.

In der dritten Klasse des Lykeions werden nur die Schüler des 3. Bündels, nämlich die, die

reserwen der εβδομάδα. Τα κείμενα που διδάσκονται είναι τα εξής:

1) Το αριστούργημα του δικανικού λόγου, ο «υπέρ του Αδυνάτου» λόγος του Λυσία, ολόκληρος.

2) Πλάτωνος Πρωταγόρας, τα κεφάλαια Θ' - Κ' και Μ'.

3) Σοφοκλέους Αντιγόνη, όλη η τραγωδία σχεδόν, εκτός από τα λυρικά μέρη (χορικά).

4) Θουκυδίδη Ιστορία Α, 1 (Προοίμιο), 2-7 («Αρχαιολογία»), 20-22 (Ιστορική μέθοδος του Θουκυδίδη), 89-97 (Πεντηκονταετία) — Γ, 70-81 (Ο εμφύλιος πόλεμος στην Κέρκυρα) και 82-83 (Η «Παθολογία» του πολέμου).

Με την ερμηνεία των παραπάνω κειμένων οι μαθητές γνωρίζουν το ρητορικό λόγο, την ιδιαίτερη δομή και επιχειρηματολογία του, τη μαστοριά του ρήτορα. Από την αναστροφή με τον Πρωταγόρα θα μάθουν τι είναι φιλοσοφικός διάλογος, ποια η δομή του, το περιεχόμενο της πολιτικής αρετής, τις μεθόδους έρευνας, τις φιλοσοφικές ιδέες του Πλάτωνα σε αντιπαράβολή με το άλλο μεγάλο της εποχής του αντίπαλο ρεύμα των σοφιστών και θα γευτούν τις γοητευτικές λογοτεχνικές αρετές του.

Με την Αντιγόνη θα υψωθούν στο μαγευτικό κόσμο της τραγωδίας, το δημιούργημα της Δημοκρατίας, θα ζήσουν τις τραγικές συγκρούσεις θεμελιακών δυνάμεων, που με τη μία ή την άλλη μορφή εξακολουθούν να υπάρχουν ως τις μέρες μας, και θα αποκτήσουν την αρματωσιά που θα τους επιτρέψει να απολαμβάνουν διεισδυτικότερα τα ανάλογα σύγχρονα πολιτιστικά δημιουργήματα.

Η ερμηνευτική ενασχόληση με τα λίγα αποσπάσματα από το έργο του Θουκυδίδη, του άξιου μαθητή των σοφιστών, εξοικειώνει τους μαθητές μ' έναν επιστημονικό τρόπο σκέψης και ερμηνείας των ιστορικών φαινομένων, όπου κείνο είναι η εσωτερική σύνδεση των γεγονότων.

Στην Γ' Λυκείου διδάσκονται Αρχαία Ελληνικά μόνο στους μαθητές της τρίτης Δέσμης, δηλ. στα παιδιά που προορίζονται για τις θεολογικές, φιλοσοφικές και νομικές Σχολές των Πανεπιστημίων. Οι ώρες που διατίθενται είναι 8 την εβδομάδα. Τρεις για τη θεματογραφία που αποβλέπει στη γλωσσική κατάρτιση και οι υπόλοιπες πέντε, για να ερμηνευτούν:

1) του Σοφοκλή σχεδόν όλα τα διαλογικά μέρη του Οιδίποδα Τύραννου.

2) το Ανθολόγιο Αρχαίων Ελλήνων Συγγραφέων, που περιέχει αποσπάσματα απ' όλα τα είδη του ποιητικού και πεζού λόγου της αρχαίας ελληνικής γραμματείας.

3) ο «Επιτάφιος του Περικλέους» του Θουκυδίδη.

Έτσι η μικρή μερίδα των μαθητών, που παρακολουθεί την τρίτη Δέσμη, μπορεί να ερευνήσει τα προβλήματα που θέτει το ασίαστο πάθος της αλήθειας, το εφήμερο της ευτυχίας, η σύγκρουση της ελευθερίας και νομοτελείας. Μπορεί ακόμα να εμβαθύνει στο σωστό τρόπο διακυβέρνησης και να εκτιμήσει την αξία της Δημοκρατίας, που εξασφαλίζει στον κάθε πολίτη ισονομία, ισοπολιτεία, ισηγορία και του επιτρέπει ακώλυτη και ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του.

Όμως η απόκτηση των καρπών αυτών απαιτεί από τους μαθητές στη διαδρομή των σπουδών τους πολύμοχθη προσπάθεια. Πρέπει να εντείνουν τις πνευματικές και ψυχικές δυνάμεις τους, για να τιθασέψουν το δυσάλλωτο όγκο της ύλης στα στενά χρονικά πλαίσια του προγράμματος. Αλλ' όσοι το κατορθώσουν θα έχουν πλούσια ανταμοιβή των κόπων τους, ότι συνομίλησαν με τα μεγάλα πνεύματα που άνοιξαν όλους τους δρόμους της γνώσης.

ALTGRIECHISCH IN DER DEUTSCHEN ABTEILUNG

Kurt Roeske

Die deutsche Abteilung muß so organisiert sein, daß sowohl die Schüler, die aus der Bundesrepublik nach Athen kommen, als auch diejenigen, die von Athen nach Deutschland zurückkehren, jeweils möglichst schnell und problemlos integriert werden können. Diese Notwendigkeit bestimmt die Reihenfolge der Pflichtfremdsprachen: Englisch ab Klasse 5, Latein oder Französisch ab Klasse 7, die nicht gewählte zweite Fremdsprache ab Klasse 9. Neugriechisch kommt als weitere Pflichtfremdsprache hinzu. Nicht aus ideologischen Gründen, sondern aus praktischen Erwägungen ist die Schule kein altsprachliches Gymnasium.

Altgriechisch wird als Arbeitsgemeinschaft angeboten. In der Regel beginnt alle drei Jahre ein neuer Kurs. Er umfaßt Schüler der Klassen 8 bis 10. Mit drei Wochenstunden kann er in drei Jahren zum Graecum führen. Teilnehmer sind (wie in Deutschland) Schüler mit literarischen und philosophischen Interessen oder mit speziellen Berufswünschen, z.B. Archäologie, außerdem (anders als in Deutschland) in der Mehrheit Kinder mit griechischen Eltern oder einem griechischen Elternteil, die einen Einblick gewinnen möchten in die Geschichte ihrer Mutter-oder Vatersprache. Der Unterricht findet im Anschluß an den normalen Vormittagsunterricht zwischen 14.00 Uhr und 15.30 Uhr statt. Kein Wunder, daß nicht alle, die sich entschließen, eine fünfte fremde Sprache zu lernen, auch durchhalten.

Daß trotz der Schwierigkeiten, παιδείεις, παιδεύοις, παιδεύτης zu unterscheiden, die Aussprache des Neugriechischen auf das Altgriechische übertragen wird, hat wiederum keine ideologischen, sondern rein praktische Gründe: Es ist eine Erleichterung für die das Neugriechische beherrschenden oder lernenden Kinder.

Den beiden ersten Unterrichtsjahren lag in dem 1983 begonnenen Kurs die Probefassung eines Lehrbuches zugrunde, das voraussichtlich im Schuljahr 1986/87 als völlige Neubearbeitung der 'Lexis' (Frankfurt 1976, 3. Auflage) im Diesterweg-Verlag (Frankfurt/Main) erscheinen wird und wie die 'Lexis' auf dem Prinzip der ganz oder weitgehend originalen Texte basiert. Es umfaßt 27 Lektionen mit in der Regel zwei größeren Texteinheiten, die entweder von demselben Autor stammen oder thematisch verwandt sind. In der als Beispiel angefügten Lektion 1 wird man unschwer den Anfang des platonischen Lysis erkennen:

an der theologischen, philosophischen oder juristischen Fakultät studieren wollen, in Altgriechisch unterrichtet. Es stehen acht Wochenstunden zur Verfügung. Drei davon für die Übersetzung, die auf die sprachliche Ausbildung abzielen und die übrigen fünf zur Interpretation von folgenden Texten:

1) Fast alle Dialoge aus der Tragödie "König Ödipus" von Sophokles.

2) Die "Anthologie der Antiken Griechischen Schriftsteller", die Ausschnitte aus allen Arten der Lyrik und der Prosa der altgriechischen Literatur enthält.

3) Die "Gefallenenrede des Perikles" von Thukydides.

So hat die kleine Zahl der Schüler des dritten Bündels die Möglichkeit, die Probleme zu erforschen, die durch den unstillbaren Durst nach Wahrheit, die Vergänglichkeit des Glücks und das Aufeinanderprallen von Freiheit und Gesetzen entstehen. Sie können auch der richtigen Regierungsweise auf den Grund gehen und den Wert der Demokratie schätzen lernen, die jedem Bürger Gleichheit vor dem Gesetz und Redefreiheit sichert und ihm freie Entwicklung seiner Persönlichkeit garantiert.

Aber das Ernten dieser Früchte fordert von den Schülern im Laufe ihrer Schulzeit große Anstrengungen.

Sie müssen ihre geistigen und seelischen Kräfte anspannen, um die ungeheure Fülle des Stoffes im zeitlich begrenzten Rahmen des Programms zu bewältigen. Aber all diejenigen, die es schaffen, werden für ihre Bemühungen reichlich belohnt, da sie mit den großen Denkern, die alle Wege zum Wissen geöffnet haben, Zwiesprache gehalten haben.

ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΟ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Kurt Roeske

Μετάφραση: Γιώργος Χαλιώτης, τάξη 10B

Το γερμανικό τμήμα πρέπει να είναι έτσι οργανωμένο, ώστε τόσο οι μαθητές που έρχονται από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, όσο και αυτοί που επιστρέφουν από την Ελλάδα στη Γερμανία, να μπορούν κάθε φορά να ενσωματώνονται όσο το δυνατόν γρηγορότερα και χωρίς προβλήματα. Η αναγκαιότητα αυτή καθορίζει και τη σειρά των υποχρεωτικών ξένων γλωσσών: Αγγλικά από την 5η τάξη, Λατινικά ή Γαλλικά, και' επιλογής, από την 7η τάξη και τη μη επιλεγμένη ως δεύτερη ξένη γλώσσα από την 9η τάξη. Τα Νέα Ελληνικά προστίθενται σε μια παραπάνω υποχρεωτική ξένη γλώσσα.

Η Σχολή δε λειτουργεί σε σχολείο κλασσικής κατεύθυνσης για λόγους καθαρά πρακτικούς και όχι ιδεολογικούς. Τα Αρχαία Ελληνικά προσφέρονται προαιρετικά ως όμιλος ελεύθερης εργασίας. Κάθε τρία χρόνια, κατά κανόνα, αρχίζει ένας καινούριος κύκλος μαθημάτων, που περιλαμβάνει μαθητές από την 8η έως και τη 10η τάξη και μπορεί, με τρεις ώρες διδασκαλίας εβδομαδιαία, να οδηγήσει στα τρία χρόνια στο Graecum. Οι μαθητές που συμμετέχουν είναι, όπως και στη Γερμανία, μαθητές με λογοτεχνικά και φιλοσοφικά ενδιαφέροντα ή με ειδικές επαγγελματικές φιλοδοξίες, π.χ. Αρχαιολογία. Πέραν τούτου όμως, αντίθετα με ό,τι συμβαίνει στη Γερμανία, η πλειοψηφία των μαθητών είναι παιδιά, των οποίων ή και οι δύο γονείς ή ο ένας τουλάχιστον είναι Έλληνες και θέλουν έτσι ν' αποκτήσουν μία επαφή με την ιστορία της μητρικής τους γλώσσας ή της γλώσσας του πατέρα τους. Το μάθημα γίνεται αμέσως μετά το τέλος του ωρολογίου προγράμματος, από τις 14.00 μέχρι τις 15.30. Δεν είναι λοιπόν διάλογο παράξενο το ότι δεν αντέχουν ως το τέλος όλοι, όσοι αποφασίζουν να μάθουν μία πέμπτη ξένη γλώσσα.

Το γεγονός επίσης ότι, παρά τις αναφερόμενες δυσκολίες στη διάκριση τύπων, όπως: παιδείεις, παιδεύοις, παιδεύτης, μεταφέρεται στα Αρχαία Ελληνικά η προφορά της Νεοελληνικής γλώσσας, δεν υπαγορεύεται από λόγους ιδεολογικούς, αλλά πρακτικούς, αποτελεί δηλαδή μία διευκόλυνση για τους μαθητές που κατέχουν ή θαβούσαν παράλληλα και τα Νέα Ελληνικά.

Τα δύο πρώτα διδακτικά χρόνια του κύκλου μαθημάτων, που άρχισε το 1983, στηρίχτηκαν

στη δοκιμαστική έκδοση ενός εγχειριδίου, που ενδεχομένως θα εκδοθεί για το σχολικό έτος 1986/87 από τον εκδοτικό οίκο Diesterweg (Frankfurt/Main) και θα αποτελέσει μία εντελώς νέα επεξεργασία του «ΛΕΞΙΣ» (Frankfurt 1976, 3η έκδοση), θα βασίζεται δε, όπως και εκείνο, στην αρχή της καθ' ολοκληρίαν ή κατά μέγα μέρος διδασκαλίας πρωτοτύπων κειμένων. Το υπό έκδοση εγχειρίδιο περιλαμβάνει 27 μαθήματα, από τα οποία το καθένα αποτελείται κανονικά από δύο μεγαλύτερες ενότητες κειμένων, που ανήκουν ή στον ίδιο συγγραφέα ή είναι θεματικά παραπλήσια. Στο μάθημα 1, που παρατίθεται ως παράδειγμα, διακρίνει κανείς εύκολα την αρχή του πλατωνικού «Λύσιδος»:

Ἴπποθάλῃς Ὡ Σώκρατες, ποὶ δὴ καὶ πόθεν;

Σωκράτης Ἐξ Ἀκαδημίας εὐθὺ Λυκείου.

Ἴπποθάλῃς Δεῦρο δὴ εὐθὺ ἡμῶν. Οὐ παραβάλλεις; Ἄξιον μέντοι.

Σωκράτης Ποὶ λέγεις;

Ἴπποθάλῃς Δεῦρο λέγω. (Δείχνει στο Σωκράτη ἕναν περίβολο με ανοικτὴ τὴ θύρα στο ἀπέναντι μέρος τοῦ τείχους). Διατρίβωμεν δὲ αὐτόθι ἡμεῖς τε αὐτοὶ καὶ ἄλλοι πάνυ πολλοὶ καὶ καλοὶ διατρίβουσι σὺν ἡμῖν.

Σωκράτης Ἔστιν δὲ δὴ τί τοῦτο, καὶ περὶ τί διατρίβετε;

Ἴπποθάλῃς Παλαίστρα νεωστὶ ψικοδομημένη· διατρίβωμεν δὲ τὰ πολλὰ ἐν λόγοις.

Σωκράτης Διδάσκει δὲ τίς αὐτόθι;

Ἴπποθάλῃς Σὺς ἐταῖρος γέ καὶ ἐπαινέτης, Μίκκος.

Σωκράτης Μὰ Δία, ἱκανὸς σοφιστής.

Στο ἐπίκεντρο τοῦ φετινοῦ τρίτου διδακτικοῦ ἔτους βρίσκεται ὁ πλατωνικὸς Σωκράτης. Καὶ τι γίνεται με τὴς ἐκδρομὲς στους ἀρχαιολογικοὺς χώρους, που ἀπέχουν κυριολεκτικὰ ἕνα μίλι βῆμα ἀπὸ τὴ Σχολή μας; Αὐτὲς συνδυάζονται με τὸ μάθημα τῆς ἱστορίας, γίνονται ὅμως ἡ μεγάλη φειδῶ χρήση αὐτῆς τῆς δυνατότητας ἐξαιτίας κυρίως τῆς σύντομης διάρκειας τοῦ σχολικοῦ ἔτους. Για τοὺς μαθητὲς ὅμως που ἐνδιαφέρονται γιὰ τὸ μάθημα των Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν καὶ συμμετέχουν στὸν ἀντιστοιχο ὁμιλο εὐλεύθερης ἐργασίας ἢ ὁργάνωση των ἐκδρομῶν ἐπαφίεται στὴ δική τους πρωτοβουλία.

Ἴπποθάλῃς Ὡ Σώκρατες, ποὶ δὴ καὶ πόθεν;

Σωκράτης Ἐξ Ἀκαδημίας εὐθὺ Λυκείου.

Ἴπποθάλῃς Δεῦρο δὴ εὐθὺ ἡμῶν. Οὐ παραβάλλεις; Ἄξιον μέντοι.

Σωκράτης Ποὶ λέγεις;

Ἴπποθάλῃς Δεῦρο λέγω. (Er zeigt auf eine Umfassungsmauer und eine durch die Mauer führende geöffnete Tür gegenüber der Stadtmauer). Διατρίβωμεν δὲ αὐτόθι ἡμεῖς τε αὐτοὶ καὶ ἄλλοι πάνυ πολλοὶ καὶ καλοὶ διατρίβουσι σὺν ἡμῖν.

Σωκράτης Ἔστιν δὲ δὴ τί τοῦτο, καὶ περὶ τί διατρίβετε;

Ἴπποθάλῃς Παλαίστρα νεωστὶ ψικοδομημένη· διατρίβωμεν δὲ τὰ πολλὰ ἐν λόγοις.

Σωκράτης Διδάσκει δὲ τίς αὐτόθι;

Ἴπποθάλῃς Σὺς ἐταῖρος γέ καὶ ἐπαινέτης, Μίκκος.

Σωκράτης Μὰ Δία, ἱκανὸς σοφιστής.

Im Mittelpunkt des jetzigen dritten Unterrichtsjahres steht der platonische Sokrates.

Und wie steht es mit Exkursionen zu den archäologischen Stätten, die im wahrsten Sinne des Wortes vor der Schultür liegen?

Sie werden dem Geschichtsunterricht überlassen, der freilich in Anbetracht der Kürze des Schuljahres auch nur sparsam von der Möglichkeit Gebrauch machen kann.

Andererseits kann man sich gerade bei den interessierten Schülern der Altgriechisch-Arbeitsgemeinschaft auf die Eigeninitiative verlassen.

NEUGRIECHISCH ALS FREMDSPRACHE

Dimitra Karvela-Papastavrou
Alexandra Meidani-Rochontzi

In den letzten zwei Jahren hat der Neugriechisch-Unterricht in der deutschen Abteilung eine neue, bessere Form angenommen.

Die Einführung der Prüfungen zum Erhalt der Bestätigung I und II führt dazu, daß die Schüler dem Neugriechisch-Unterricht mit größerem Eifer folgen.

Das Fach Neugriechisch in der deutschen Abteilung, das wie bekannt mit der Wiedereröffnung der Deutschen Schule Athen im Jahre 1956 angefangen hat, wird von griechischen Kollegen an zwei Wochentagen erteilt. Die Teilnahme am Unterricht ist für die Schüler der Klassen 5 bis 10 obligatorisch. Sie müssen an drei aufeinanderfolgenden Kursen teilnehmen. Diejenigen, die erst in den Klassen 9 oder 10 dazukommen, sind verpflichtet, einen bzw. zwei Kurse zu absolvieren. Für die Klassen 3, 4 und 11 bis 13 ist die Teilnahme freiwillig. Jeder Kurs wird mit zwei Wochenstunden erteilt. Im Gymnasium umfaßt der Unterricht dieses Jahr 15 Lerngruppen, die nach dem Alter und den Kenntnissen der Schüler eingeteilt sind.

Seit dem Schuljahr 1983/84 hat die Schule schriftliche und mündliche Prüfungen mit

ΤΑ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΑΝ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ

Δήμητρα Καρβελά-Παπασταύρου
Αλεξάνδρα Μειντάνη-Ροχόντζη

Τα δύο τελευταία χρόνια τα Νέα Ελληνικά στο Γερμανικό Τμήμα παίρνουν μια καινούρια, πιο ολοκληρωμένη μορφή.

Η καθιέρωση των εξετάσεων για την απόκτηση του Πιστοποιητικού I και II ωθούν τους μαθητές να παρακολουθούν το μάθημα των Νέων Ελληνικών με περισσότερο ζήλο.

Το μάθημα των Νέων Ελληνικών στο Γερμανικό Τμήμα, που ως γνωστόν έχει αρχίσει με την επαναλειτουργία της Γερμανικής Σχολής Αθηνών το 1956, διδάσκεται από Έλληνες καθηγητές μια ώρα την εβδομάδα. Η φοίτηση είναι υποχρεωτική για τους μαθητές, από την 5η ως την 10η τάξη, που είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθήσουν τα Τμήματα αυτά με επιτυχία 3 χρόνια. Μαθητές που έρχονται για πρώτη φορά στις τάξεις 9 και 10 είναι υποχρεωμένοι να φοιτήσουν στα Τμήματα αυτά ένα ή δύο χρόνια. Για την 3η και 4η τάξη του Δημοτικού Σχολείου όπως επίσης και για την 11η, 12η και 13η η φοίτηση είναι προαιρετική.

Το Γυμνάσιο περιλαμβάνει εφέτος 15 τμήματα, που είναι χωρισμένα ανάλογα με την ηλικία και τις γνώσεις των μαθητών!

Από το σχολικό έτος 1983-84 η Σχολή καθιέρωσε γραπτές και προφορικές εξετάσεις με εσωτερικό σχολικό κανονισμό για την απόκτηση του Πιστοποιητικού I και II. Το Πιστοποιητικό προϋποθέτει καλές γνώσεις της Νεοελληνικής γλώσσας, που κρίνεται με την εξέταση ορθογραφίας, γραμματικής, αναδιήγησης και προφορικής συζήτησης γύρω από θέματα της καθημερινής ζωής. Σ' αυτές τις εξετάσεις μπορούν να λάβουν μέρος μαθητές που έχουν τελειώσει το 3ο Κουρ και την 7η γυμνασιακή τάξη.

Η απόκτηση του Πιστοποιητικού II προϋποθέτει να φοιτήσει ο μαθητής μετά το Πιστοποιητικό I άλλα δυο χρόνια στο τμήμα λογοτεχνίας και να βρίσκεται τουλάχιστο στο τέλος της 9ης τάξης. Η εξέταση συνίσταται σε γραπτή έκθεση, γραπτή ερμηνεία ενός λογοτεχνικού κειμένου, όπως επίσης και προφορική συζήτηση γύρω από την ιστορία της λογοτεχνίας και λογοτεχνικά κείμενα.

Το σχολικό έτος 1983-84 πήραν Πιστοποιητικό I, 12 μαθητές και μαθήτριες και 7 Πιστοποιητικό II, το σχολικό έτος 1984-85 πήραν Πιστοποιητικό I, 31 μαθητές και μαθήτριες και 3 Πιστοποιητικό II. Συνολικά φοιτούν εφέτος στα 15 τμήματα του Γυμνασίου 195 μαθητές και μαθήτριες. Ήδη από το σχολικό έτος 1981-82 διδάσκονται τα Νέα Ελληνικά και πάλι στο Δημοτικό (Grundschule) ως όμιλοι εργασίας. Εφέτος λειτουργούν 3 τμήματα αρχαίων και δυο προχωρημένων με 28 μαθητές συνολικά.

Επίσης και στο μικρό λαϊκό Πανεπιστήμιο συνεχίζεται η διδασκαλία με δύο τμήματα, το ένα αρχαίων και το άλλο προχωρημένων.

Τέλος η καθιέρωση του μονοτονικού συστήματος και η απλούστευση της Νεοελληνικής Γραμματικής διευκολύνουν τόσο τα παιδιά μας όσο και τους μεγάλους στην εκμάθηση της γλώσσας και έτσι ελπίζουμε πως η συμμετοχή στα τμήματα των Νέων Ελληνικών θα αυξάνει συνεχώς.

ENGLISCH

Dr. Manfred Bornau

Die Bedeutung des Englischen als Weltsprache wird ersichtlich, wenn man bedenkt, daß weit über 300 Millionen Menschen es als Muttersprache in vielen Teilen der Welt sprechen, auch wenn es die eine oder andere geringfügige Abweichung vom britischen Englisch gibt, die aber allzu häufig vom Laien überschätzt wird. Englisch wird darüber hinaus in den meisten Kulturländern als Fremdsprache gelehrt und gesprochen; man sollte hier jedoch keine sprachpuritanistischen Maßstäbe anlegen und sie überwiegend nur als Kommunikationsmittel sehen, nicht als Kunstwerk; denn das ist die eigentliche Definition für Sprache.

Die englische Sprache wird - von unwesentlichen Einschränkungen abgesehen - in der ganzen Welt verstanden, sie ist damit als Träger geistiger Inhalte in ihren wissenschaftlichen Aspekten - von der Etymologie über die Linguistik, Phonetik, Grammatik, Orthographie, vergleichende Sprachgeschichte bis hin zu modernsten Ansätzen sprachphilosophischer Betrachtungen - in der schulischen Ausbildung nicht nur für die Deutschen und Griechen gleichermaßen wichtig und verpflichtend, wenn auch in den Lernzielen, in der Vermittlung und in den schulischen Bedingungen des Faches Englisch unterschiedliche Voraussetzungen vorliegen.

Englisch in der deutschen Abteilung

Die deutsche Abteilung arbeitet weitestgehend nach Vorstellungen, wie sie auch in der Bundesrepublik praktiziert werden. Da es in den einzelnen Lehrplänen der Bundesländer - Kulturangelegenheiten sind Entscheidungsbereiche der Länder - erheblich mehr Gemeinsamkeiten als Unterschiedlichkeiten gibt, ist die Gesamtkonzeption des Faches Englisch in organisatorischer, didaktischer und methodischer Hinsicht für die Deutsche Schule Athen kein Problem. Die aus verschiedenen Bundesländern kommenden Fachkollegen orientieren sich in ihren Lernzielen und Bewertungskriterien - durch eigene Erfahrungen in ihren je-

schulinternem Charakter eingeführt, die zum Erwerb einer Bestätigung II bzw. I führen. Die Bestätigung I setzt gute Kenntnisse der neugriechischen Sprache voraus. Beurteilt werden Rechtschreibung, Grammatik, die Fähigkeit zur Nacherzählung und Diskussion über Themen des Alltags. An diesen Prüfungen können Schüler teilnehmen, die den 3. Kurs mit Erfolg beendet und die 7. Klasse abgeschlossen haben.

Der Erhalt der Bestätigung II setzt voraus, daß der Schüler nach Empfang der Bestätigung I zwei weitere Jahre am Literaturkurs teilgenommen hat und sich zumindest am Ende der 9. Klasse befindet. Die Prüfung besteht aus einem Aufsatz und einer schriftlichen Auslegung eines literarischen Textes sowie einer Diskussion über Literatur und literarische Texte.

Im Schuljahr 1983/84 haben 12 Schülerinnen und Schüler die Bestätigung I und 7 Schülerinnen und Schüler die Bestätigung II erhalten.

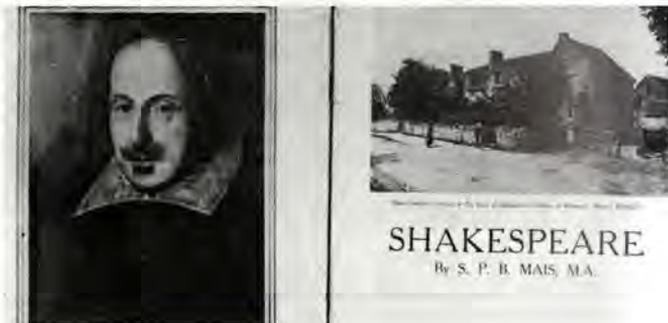
Im Schuljahr 1984/85 waren es bei der Bestätigung I 31 und bei der Bestätigung II 3 Schülerinnen und Schüler.

In diesem Jahr werden in den 15 Kursen des Gymnasiums 195 Schülerinnen und Schüler unterrichtet.

Seit dem Schuljahr 1981/82 wird wieder Neugriechisch an der Grundschule als Arbeitsgemeinschaft angeboten. Es gibt drei Gruppen, eine für Anfänger und zwei für Fortgeschrittene, mit einer Gesamtzahl von 28 Schülern.

Außerdem wird in der "Kleinen Volkshochschule" Unterricht in Neugriechisch mit zwei Kursen, einem für Anfänger und einem für Fortgeschrittene, angeboten.

Die Einführung des Einakzentsystems und die Vereinfachung der neugriechischen Grammatik erleichtern sowohl unseren Schülern als auch den Erwachsenen das Lernen, und wir hoffen, daß die Teilnahme an den Neugriechischkursen ständig zunimmt.

ΑΓΓΛΙΚΑ

Dr. Manfred Bornau

Μετάφραση: Σωκράτης Βαμβάκος, τάξη 10B

Η σημασία της Αγγλικής σαν οικουμενικής γλώσσας γίνεται εμφανής, αν αναλογιστεί κανείς ότι για περισσότερους από 300 εκατομμύρια ανθρώπους είναι μητρική γλώσσα, αν και υπάρχουν ορισμένες ασήμαντες παρεκκλίσεις από τα «Βρετανικά Αγγλικά», οι οποίες ωστόσο υπερεκτιμούνται συχνά από τους μη ειδικούς πέρα απ' αυτό. Τα Αγγλικά διδάσκονται και μιλιούνται στις περισσότερες πολιτισμένες χώρες. Δε θα'πρεπε ωστόσο να τα δούμε μέσα από ένα πουριτανικό πρίσμα της γλώσσας, δηλαδή μόνο σαν μέσο επικοινωνίας, αλλά και σαν έργο τέχνης, διότι αυτός είναι ο πραγματικός ορισμός της γλώσσας.

Πολιτική, διοίκηση και δικαστήρια, επιστήμη και τεχνική, εμπόριο, συγκοινωνίες και τουρισμός αποδεικνύουν καθημερινά την αναμφισβήτητα υψηλή αξία των Αγγλικών ακόμη και σήμερα σαν ζωντανής ξένης γλώσσας, σαν γέφυρας και φορέα επικοινωνίας μεταξύ ανθρώπων διαφορετικών παραδόσεων, κρατών, χρώματος και κοσμοθεωρίας. Αναμφίβολα η γνώση ζωντανών ξένων γλωσσών - εδώ κυρίως της Αγγλικής και της Γαλλικής - γίνεται όλο και πιο σημαντική λόγω της εντονότερης πολιτικής και οικονομικής συνεργασίας στα πλαίσια της ενωμένης Ευρώπης και της αυξανόμενης κοινωνικής κινητικότητας.

Η Αγγλική γίνεται κατανοητή - παραβλέποντας ορισμένες ασήμαντες εξαιρέσεις - σε ολόκληρο τον κόσμο και γι' αυτό το λόγο, επειδή είναι φορέας πνευματικών εννοιών στον επιστημονικό της τομέα - από την ετυμολογία περνώντας στη γλωσσολογία, στη φωνητι-

κή, στη γραμματική, στην ορθογραφία, στη συγκριτική ιστορία της γλώσσας και φτάνοντας μέχρι τις πιο μοντέρνες εκτιμήσεις γλωσσικο-φιλοσοφικών θεωριών - είναι για τη σχολική εκπαίδευση όχι μόνο των Γερμανών και των Ελλήνων εξίσου σημαντική και υποχρεωτική, αν και στους διδακτικούς στόχους, στη μέθοδο και στους σχολικούς όρους του μαθήματος των Αγγλικών υπάρχουν διαφορετικές προϋποθέσεις.

Τα Αγγλικά στο γερμανικό τμήμα

Το γερμανικό τμήμα λειτουργεί σχεδόν στα ίδια πρότυπα, τα οποία ακολουθούνται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Εξαιτίας του ότι ανάμεσα στα επί μέρους εκπαιδευτικά συστήματα των γερμανικών ομοσπονδιακών κρατιδίων - πολιτιστικά θέματα ανήκουν στο χώρο δικαιοδοσίας του κάθε κρατιδίου - υπάρχουν περισσότερες ομοιότητες παρά διαφορές, η σφαιρική αντιμετώπιση του μαθήματος των Αγγλικών από οργανωτικές, διδακτικές και μεθοδολογικής άποψης δεν παρουσιάζει πρόβλημα για τη Γερμανική Σχολή Αθηνών. Οι συνάδελφοι στον κλάδο αυτό, οι οποίοι έρχονται από διάφορα κρατίδια, προσανατολίζονται σε ό,τι αφορά τους διδακτικούς τους σκοπούς και τα κριτήρια αξιολόγησης - εμπιστευόμενοι με προσωπικές εμπειρίες, που έχουν αποκτήσει στα κρατίδιά τους - στις κατευθυντήριες γραμμές του κρατιδίου Nordrhein-Westfalen, καθώς και στις «συστάσεις για ενιαιοποίηση των εξεταστικών αποφάσεων της σύσκεψης των Υπουργών Παιδείας (ΚΜΚ)». Για να αντιπροσωπευτεί ουσιαστικά κι εδώ στην Αθήνα αυτή η προσπάθεια για «ενιαιοποίηση», να επικυρωθεί νομικά, προεδρεύει στις απολυτήριες εξετάσεις «ο εντεταλμένος εξεταστής», που ορίζει και κάθε χρόνο από το μόνιμο συμβούλιο των Υπουργών Παιδείας των κρατιδίων της Ο.Δ.Γ.

Στη Σχολή μας στις τάξεις 5-10 η μελέτη βασίζεται στη διδακτική μέθοδο «Learning English - Modern Course» γραμμένη στη δεκαετία του '70, η οποία και στη Γερμανία έχει αναδειχτεί σαν μία από τις επικρατέστερες. Τα επιμέρους βιβλία -τεύχος Γραμματικής, Workbook και Vocabulary- των οποίων η αξία έχει αναγνωρισθεί, καλύπτουν μαζί με το κύριο έργο την προγραμματισμένη ύλη για το αντίστοιχο διδακτικό έτος, εφόσον λαμβάνεται κατά κύριο λόγο υπόψη η πρακτική πλευρά. Η μέθοδος μπορεί να χαρακτηριστεί «μοντέρνα», όσον - φυσικά με περισσότερες ή λιγότερες εξαιρέσεις - ασχολείται με θέματα παρμένα από τη ζωή και συνδεδεμένα με ορισμένες καταστάσεις, που θα πρέπει κυρίως να προάγουν τις ικανότητες επικοινωνίας των μαθητών. Θεμελιώδεις εμπειρικές, ιστορικές ή γεωγραφικές γνώσεις έχουν παραμεριστεί. Διαικώς επαναλαμβάνονται και χρησιμοποιούνται συντακτικές και γραμματικές δομές σε καθημερινές καταστάσεις επικοινωνίας (περιγραφική επαγωγική μέθοδος), σειρά από εικόνες βοηθούν στη διατύπωση, αρχές της οπτικοακουστικής μεθόδου γίνονται έκδηλες. Σ' αυτό το σημείο θα πρέπει να σημειώσουμε ότι ο πρώτος «υπερνεοβουσιασμός» κόπασε για χάρη μιας αντικειμενικότερης αντιμετώπισης, η «μαθητική μάθαινε κατ' αυτόν τον τρόπο με λιγότερο άγχος και λιγότερα εμπόδια στη γλωσσική έκφραση. Τα «pattern drills» τον βοηθούν επίσης, παρόλο που τέτοιου είδους «παπαγαλισμός» ή μίμηση δε βοηθούν πραγματικά στην κατανόηση και την αντίληψη. Συμβιβασμοί ανάμεσα στις νεότερες εκτιμήσεις και τις παραδοσιακές εμπειρίες είναι απαραίτητοι και επιβάλλονται στον καθηγητή, εφόσον η διδασκαλία δεν πρέπει να γίνει αυτοσκοπός.

Επειδή λίγος συγκριτικά Γερμανοί κατέχουν με σιγουριά μια αντικειμενικά αποδεκτή καθολικότερη νεοελληνική γλώσσα, και γι' αυτό στη θέση της χρησιμοποιούνται τα αγγλικά - στις περιπτώσεις που οι Έλληνες συνομιλήτες δεν γνωρίζουν γερμανικά - επειδή επίσης πολυάριθμες αγγλόφωνες τηλεοπτικές εκπομπές, ταινίες, βιντεοκασέτες και εκδηλώσεις δίνουν σημαντικές ενεργητικές και παθητικές γλωσσικές ωθήσεις, εννοούνται ιδιαίτερα οι ικανότερες επικοινωνίες των μαθητών των ανωτέρων τάξεων (Oberstufe), έτσι ώστε συχνά ανάμεσα στις προφορικές και στις γραπτές τους επιδόσεις δημιουργείται ένα χάσμα, το οποίο προβληματίζει και τους μαθητές, αλλά κυρίως τους καθηγητές από πλευράς μεθοδολογικής αντιμετώπισης.

Το ότι όμως ένα γερμανικό γυμνάσιο θέλει και πρέπει και να προχωρεί στο μάθημα των Αγγλικών και να απαιτεί από αυτό πολύ περισσότερα από την ικανότητα της προφορικής επικοινωνίας - αυτό είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί πολύ ευκολότερα στην Μεγάλη Βρετανία σε ιδιωτικές σχολές οικονομικής κατεύθυνσης - παραμένει χωρίς αμφιβολία ο καλύτερος στόχος των ενσυνείδητων δασκάλων και της Γερμανικής Σχολικής Πολιτικής, γιατί δεν είναι μόνο η ομιλία σημαντική, αλλά εξίσου η γνώση και η σκέψη.

Τα Αγγλικά στο ελληνικό τμήμα

Το μάθημα των Αγγλικών διδάσκεται από Γερμανούς καθηγητές και παίζει ένα σημαντικό διπλό ρόλο σαν εξεταστικό μάθημα, τόσο στις ελληνικές απολυτήριες εξετάσεις όσο και στη γερμανική συμπληρωματική εξέταση. Διδάσκεται από την Α' Γυμνασίου αρχικά τρεις και αργότερα δύο ώρες την εβδομάδα. Όμως ο εβδομαδιαίος αριθμός ωρών διδασκαλίας είναι σημαντικά χαμηλότερος από εκείνων των γερμανικών τάξεων. Αυτό το γεγονός έχει σαν αποτέλεσμα να ζητούν επίμονα οι καθηγητές Αγγλικών στη Γερμανική Σχολή Αθηνών μία επιπλέον διδακτική ώρα την εβδομάδα, τουλάχιστον στις ελληνικές τάξεις τελειοφώνων, έτσι ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στις ουσιαστικές απαιτήσεις αυτής της διπλής επιβάρυνσης, μολοντί είναι γνωστός ο παρουσιαζόμενος νομικός δυσκολίες από ελληνικής πλευράς. Η πορεία της εκπαίδευσης προδιαγράφεται από ένα συγκεντρωτικό σχολικό σύστημα, το οποίο - για να παραχωρήσει στον όρο «ισότητα ευκαιριών» μίαν απόλυτη προτεραιότητα - προσδιορίζει ακόμη και τις πιο μικρές διδακτικές λεπτομέρειες, την επιλογή της ύλης, τη μορφή ενός διαγωνίσματος, το διδακτικό βιβλίο, τα κριτήρια βαθμολογίας και τον τρόπο των πανεπιστημιακών εξετάσεων. Μόνο έτσι εξηγείται το γεγονός, ότι οι μαθητές, σχεδόν χωρίς κριτική, είναι πρόθυμοι ν' αποστηθίζουν με τρόπο

weiligen Bundesländern bereichert - an den Richtlinien des Landes Nordrhein - Westfalen und den "Empfehlungen zur Vereinheitlichung der Prüfungsanforderungen der Kultusministerkonferenz (KMK)". Um dieses Bemühen zur "Vereinheitlichung" auch hier in Athen glaubhaft zu vertreten und juristisch bestätigen zu lassen, ist der alljährlich entsandte "Prüfungsbeauftragte der Ständigen Konferenz der Kultusminister der Länder in der Bundesrepublik Deutschland" Vorsitzender der Abiturprüfungen.

In den Klassen 5 - 10 wird hier mit dem in den siebziger Jahren konzipierten Lehrwerk "Learning English - Modern Course" gearbeitet, das sich auch in Deutschland als eines der führenden herausgestellt hat. Die Begleitbücher - Grammatisches Beiheft, Workbook und Vocabulary - haben sich bewährt und decken gemeinsam mit dem Hauptband für das jeweilige Schuljahr den Lehrplan ab, wenn die Sicht des Praktikers hier vorrangig berücksichtigt wird. Als "modern" darf das Lehrwerk interpretiert werden, wenn es - freilich mit mehr oder weniger Einschränkungen - auf lebensnahe, situationsgebundene Themenkreise eingeht, die vor allem die Kommunikationsfähigkeit der Schüler fördern sollen; fundiertes Sachwissen, historische oder landeskundliche Kenntnisse sind in den Hintergrund gerückt. Ständig werden Satz- und Grammatikstrukturen in natürlicher Gesprächssituation nachgesprochen und angewendet (deskriptive, deduktive Methode), Bildersequenzen fordern zum Formulieren auf, Ansätze der audio-visuellen Methoden werden deutlich, wenn sich auch die erste "Überbegeisterung" zugunsten einer objektivierten Haltung gelegt hat. Der Schüler lernt auf diese Weise weniger verkrampft und sprachlich gehemmt; "pattern drills" helfen ihm dabei, obwohl jener "Papageien" - oder "imitationseffekt" nicht wirklich dem Verstehen und Begreifen dient. Kompromisse zwischen neuzeitlichen Ansätzen und traditionellen Erfahrungen sind notwendig und zwingen sich dem Lehrenden auf, wenn das Unterrichten nicht dem reinen Selbstzweck dienen soll.

Da ein wirklich akzeptables Griechisch als Umgangssprache nur von verhältnismäßig wenigen Deutschen sicher beherrscht wird und daher Englisch - bei fehlenden Deutschkenntnissen einzelner griechischer Gesprächspartner - an seine Stelle treten muß, da zahlreiche englischsprachige Fernsehsendungen, Verfilmungen, Videokassetten, Veranstaltungen nicht zu unterschätzende aktive und passive Sprechimpulse geben, wird vor allem die "kommunikative Kompetenz" unserer Oberstufenschüler in ihrer Auslandssituation begünstigt, so daß nicht selten die aufreißende Kluft zwischen schriftlichen und mündlichen Leistungen Schülern und - in methodischer Hinsicht - Lehrern Probleme bereiten.

Daß jedoch ein deutsches Gymnasium im Englischunterricht erheblich mehr fördern und fordern will und muß als nur die "kommunikative Kompetenz" - sie läßt sich sicherlich in kommerziell ausgerichteten Privatschulen in Großbritannien sehr viel leichter realisieren - bleibt ohne Zweifel erstrebenswertes Ziel engagierter Lehrer und deutscher Schulpolitik; denn nicht nur Sprechen ist wichtig, Wissen und Denken gleichermaßen.

Englisch in der griechischen Abteilung

Das Fach Englisch wird von deutschen Lehrern unterrichtet. Es spielt als Prüfungsfach in der griechischen Abschlußprüfung und in der deutschen Ergänzungsprüfung eine bedeutende Doppelrolle. Es wird ab Klassenstufe 7 unterrichtet; die wöchentliche Stundenzahl des Unterrichts liegt erheblich unter jener der deutschen Klassen, anfangs 3, später 2 Stunden.

Diese Tatsache hat zur Folge, daß die Englischlehrer der Deutschen Schule Athen wiederholt wenigstens in den griechischen Abschlußklassen eine dritte Unterrichtsstunde pro Woche dringend erbitten, um den inhaltlichen Forderungen dieser Doppelbelastung besser entsprechen zu können, obgleich man sich der damit verbundenen rechtlichen Schwierigkeiten im Verhältnis zu den griechischen Schülern an griechi-

Im Treppenhaus
Στο κλιμακοστάσιο

schen Schulen bewußt ist. Der Ausbildungsgang ist vorgezeichnet durch ein zentralistisch geführtes Schulsystem, das - um dem Begriff Chancengleichheit eine absolute Priorität einzuräumen - selbst die kleinsten Lernschritte, die Stoffauswahl, die Gestaltung einer Klassenarbeit, das Lehrbuch, das Zensurenraster und das Verfahren bei den Universitätsprüfungen vorschreibt. Nur so ist die fast kritiklose Bereitschaft der Schüler zu verstehen, das teilweise sture Auswendiglernen von Abschnitten aus dem Englischlehrbuch ("Interaction" in den Klassen 11 und 12 und "Active English Context" in den Klassen 7 - 10) ohne inneren Widerstand zu praktizieren. Die auch durch den Lehrplan erzwungene Stoffbürde und Methode im Fach Englisch verlangen trotz recht inhomogener Schülerleistungen hastiges Arbeiten, argloses Akzeptieren und Rezeptieren von vorgegebenen Inhalten; dagegen ist kaum Freiraum eingerichtet für das Hinterfragen der Dinge, Problematisieren und Diskutieren, für die vertiefende Betrachtung. Die "Lernökonomie" soll sich vor allem im "Leistungsnachweis", im Benotungsspiegel ausdrücken. So ist der Unterricht mehr darauf ausgerichtet, dem griechischen Prinzip Verständnis und Vorrang einzuräumen, daß der Schüler in Griechenland keine schulischen Nachteile erleiden darf, gleichermaßen sind vom Unterrichtenden auch die Maßstäbe und Vorstellungen der deutschen Ergänzungsprüfung zu verfolgen. Der Leser und Schüler sollte darin weniger einen Widerspruch der Systeme sehen, sondern vielmehr die Verpflichtung zu einem komplementären Miteinander, das - last not least - den mühsamen Weg rechtfertigt und dem Absolventen dieses Doppelsystems später begründeterweise Vorteile einräumt. Während der deutsche Abiturient nur an einer schriftlichen Reifeprüfung in Englisch teilnimmt - es handelt sich in der Regel um eine Analyse oder Themaufgabe anhand eines unbekanntes Textes von größerer Länge, wie sie in den näheren Ausführungen im Normenbuch der Kultusministerkonferenz vorgestellt werden - muß der griechische Schüler zwei schrift-

steiro παραγράφους από το αγγλικό βιβλίο («Interaction» στη Β' και Γ' Λυκείου και «Active English Context» από την Α' Γυμνασίου έως την Α' Λυκείου) χωρίς να αντιδρούν. Επίσης ο φόρτος ύλης και η μέθοδος που καθορίζεται από το διδακτικό πρόγραμμα στο μάθημα των Αγγλικών απαιτεί, παρά τις διαφορετικού επιπέδου επιδόσεις των μαθητών, βιαστική δουλειά, ανεπιφύλακτη αποδοχή και απομνημόνευση της προκαθορισμένης ύλης. Αντίθετα δεν υπάρχει περιθώριο για ερωτήσεις πάνω στη διδασκόμενη ύλη, για προβληματισμό και συζήτηση, για παρατηρήσεις σε βάθος. Η «διδασκτική οικονομία» πρέπει να καθρεφτίζεται κυρίως στον «έλεγχο επίδοσης» και στους βαθμούς. Έτσι το μάθημα προσανατολίζεται δίδοντας προβάδισμα και κατανόηση στην ελληνική εκπαιδευτική αρχή, κατά την οποία ο Έλληνας μαθητής της Γερμανικής Σχολής δεν πρέπει να υστερεί σε σχέση με τους μαθητές των αντίστοιχων ελληνικών σχολείων, ο διδάσκων όμως πρέπει παράλληλα να ακολουθεί τα κριτήρια και τις απαιτήσεις της γερμανικής συμπληρωματικής εξέτασης. Ο αναγνώστης και μαθητής θα έπρεπε αυτό να μην το δει τόσο πολύ σαν αντίθεση των συστημάτων, αλλά πολύ περισσότερο σαν μία αλληλοσυμπλήρωση, η οποία - σε τελική ανάλυση - δικαιολογεί αυτή την κοπιαστική πορεία και χαρίζει αργότερα στον απόφοιτο αυτού του διπλού συστήματος σημαντικά πλεονεκτήματα. Ενώ ο Γερμανός εξεταζόμενος τελειόφοιτος λαμβάνει μέρος μόνο σε μία γραπτή απολυτήρια εξέταση στα Αγγλικά - κατά κανόνα πρόκειται για μια ανάλυση ή θεματική άσκηση πάνω σ' ένα άγνωστο κείμενο μεγαλύτερου μεγέθους, όπως αυτές παρουσιάζονται στις λεπτομερείς οδηγίες στο βιβλίο προδιαγραφών της σύσκεψης των υπουργών παιδείας - ο Έλληνας μαθητής πρέπει να δώσει δύο γραπτές εξετάσεις.

Ο γραπτός έλεγχος επίδοσης κατά τις ελληνικές αντιλήψεις εμφανίζεται σήμερα κατά τον ακόλουθο τρόπο:

- 1) Ένα γνωστό (!) κείμενο 120-150 λέξεων δίδεται φωτοτυπημένο στους μαθητές.
 - 2) 4 ερωτήσεις, οι οποίες αναφέρονται αποκλειστικά σε αυτό το κείμενο, εξετάζουν την κατανόηση του κειμένου από το μαθητή.
 - 3) Ακολουθούν 4 γραμματικές ασκήσεις, οι οποίες μπορούν να σχετίζονται με το κείμενο και αφορούν στην ίδια τη γραμματική ή στη σύνταξη της ξένης γλώσσας. Κάθε ξεχωριστή άσκηση θα πρέπει να περιέχει δύο έως τρία ζητήματα, στα οποία πρέπει να δίνεται απάντηση με ολοκληρωμένες προτάσεις.
 - 4) Μια σύντομη έκθεση το πολύ 100 λέξεων στην ξένη γλώσσα σύμφωνα με το «Ανατολικό Πρόγραμμα» θα πρέπει κυρίως να ελέγξει τη γλωσσική ορθότητα. Περιεχόμενο και ικανότητα έκφρασης είναι δευτερεύουσας σημασίας κατά τη βαθμολόγηση.
- Η γραπτή συμπληρωματική εξέταση των Ελλήνων μαθητών για την γερμανική άδεια εισόδου τους στις ανώτατες σχολές, η οποία ισχύει από το 1985, απαιτεί την επεξεργασία ε-

νός άγνωστου (!) κειμένου (πραγματεία ή φιλολογικό κείμενο) 300 περίπου λέξεων. Αυτό το κείμενο θα πρέπει να έχει σχέση, όσον αφορά το περιεχόμενο, με ένα θέμα το οποίο πραγματεύτηκαν οι τελειόφοιτοι. Δεν μπορεί να αρνηθεί κανείς τον παράλληλισμό με τις γερμανικές απολυτήριες εξετάσεις, αν και μερικές φορές έγιναν ορισμένες αναγκαίες αφαιρέσεις, οι οποίες αποκλίνουν από το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και την ελληνική εκπαιδευτική μέθοδο.

Το μέλλον πρέπει να αποδείξει, ότι αυτές οι διαφορές μεταξύ του ελληνικού και του γερμανικού συστήματος οργάνωσης, μεταξύ των ριζικά διαφορετικών εκπαιδευτικών επιδιώξεων και των κριτηρίων επιτυχίας μπορούν να γεφρωθούν και πως - παρά όλες τις δυσκολίες για τους Έλληνες μαθητές μας - πρέπει μολαταύτα για τον καθένα ξεχωριστά να έχουν αποτέλεσμα περισσότερο το όφελος παρά την κόπωση· διότι θα πρέπει πάντα το μέλλον του κάθε μαθητή να παραμένει μέτρο για μια «νομική γενίκευση», μια κι' αυτή διορθώνεται και αναθεωρείται πιο εύκολα.

Schüler in der Pause • Μαθητές στο διάλειμμα

liche Prüfungsarbeiten anfertigen.

Der schriftliche Leistungsnachweis nach griechischen Vorstellungen sieht zur Zeit folgendermaßen aus:

1. Ein bekannter (!) Text von etwa 120 - 150 Wörtern Länge wird den Schülern als Kopie vorgelegt.
2. Vier Fragen, die ausschließlich auf diesen Text zurückgehen, sollen das Verständnis prüfen.
3. Vier Übungen aus der Grammatik folgen, die auf den Text bezogen sein können und die die Grammatik selbst oder die Syntax der Fremdsprache betreffen. Jede Einzelübung soll zwei bis drei Aufgaben enthalten, die vollständige Sätze darstellen müssen.
4. Ein kurzer Aufsatz von maximal 100 Wörtern in der Fremdsprache aus dem Bereich des "Analytikon Programma" (des griechischen detaillierten Lehrplans) soll im wesentlichen die sprachliche Sicherheit nachweisen. Inhalt und Ausdrucksvermögen sind bei der Bewertung von sekundärer Bedeutung.

Die 1985 erstmals praktizierte schriftliche Ergänzungsprüfung für die deutsche Hochschulzulassung der griechischen Schüler fordert die Bearbeitung einer unbekannteren (!) Textaufgabe (Sachtext oder literarischer Text) von etwa 300 Wörtern Länge. Diese Textvorlage soll inhaltlich mit einem Thema, das in der Abschlußklasse behandelt wurde, in Verbindung stehen. Die Parallele zur deutschen Reifeprüfung ist nicht zu leugnen, wenn auch hier und dort notwendige Abstriche erfolgten, die sich aus dem griechischen Schulsystem und der griechischen Lehrmethode ableiten lassen.

Die Zukunft wird beweisen müssen, daß jene Diskrepanzen zwischen den griechischen und deutschen Organisationsformen, den grundverschiedenen Lernzielforderungen und Erfolgsmessungen überbrückbar sind und - trotz aller Schwierigkeiten für unsere griechischen Schüler - dennoch dem einzelnen mehr zum Nutzen als zur Last gereichen müssen; denn es sollte stets das Einzelschicksal unseres Schülers Maßstab für eine "gesetzliche Verallgemeinerung" bleiben, da diese leichter reparabel und reformierbar ist.

LATEIN

Dr. Dieter Motzkus

1. Latein in der griechischen Abteilung

Latein als deutscher Lehrer in der griechischen Abteilung zu unterrichten: in diese Lage kommt man nicht sehr häufig, da Latein überhaupt nur in der 12. Klasse von den Schülern gelernt wird, die sich in diesem Abschlußjahr des Lykeions für den historisch-philologischen Zweig entschieden haben.

Ein solcher Unterricht bedeutet für den deutschen Lateinlehrer: innerhalb eines Jahres ein 1983 eingeführtes griechisches Lehrbuch für Latein unter Aufgabe fast aller ihm vertrauter methodischer Vorstellungen in vier Wochenstunden durcharbeiten und sich am Ende des Jahres damit zufriedenzugeben, daß die Schüler in der Lage sind, im Rahmen der zentralen griechischen Abschlußprüfung allenfalls eines der im Unterricht vorher behandelten Lehrbuchstücke (noch einmal) ins Neugriechische zu übersetzen und einige mehr oder weniger stereotype Fragen zur Formenlehre und Syntax zu beantworten.

Neuerdings müssen sich alle Schüler, die in der 12. Klasse Latein gelernt haben, noch einer weiteren Lateinprüfung im Rahmen der die Studienberechtigung in der Bundesrepublik verleihenden Ergänzungsprüfung unterziehen.

ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Dr. Dieter Motzkus

Μετάφραση: Πατρίτσια Σκώττη, τάξη 12Α

1. Λατινικά στο ελληνικό τμήμα

Ένας Γερμανός καθηγητής δεν έχει πολύ συχνά την ευκαιρία να διδάξει Λατινικά στο ελληνικό τμήμα, μια και γενικά τα Λατινικά διδάσκονται μόνο στη 12η τάξη στους μαθητές εκείνους που έχουν επιλέξει την τρίτη δέσημ.

Η διδασκαλία του μαθήματος αυτού σημαίνει για το Γερμανό καθηγητή των Λατινικών να ολοκληρώσει μέσα σ' ένα χρόνο, με τέσσερις ώρες μάθημα την εβδομάδα, τη διδασκαλία ενός ελληνικού σχολικού βιβλίου Λατινικών, που το 1983 αντικατέστησε το παλιό βιβλίο,

Dabei ist der lateinische Prüfungstext, der zwar wieder aus dem Bereich der behandelten Lehrbuchstücke gewählt, aber verfremdet wird, ins Deutsche zu übersetzen, und es müssen Fragen zum Text und zur Grammatik deutsch beantwortet werden, soll doch auch hier, wie in den übrigen Fächern der Ergänzungsprüfung, der Nachweis ausreichender Deutschkenntnisse erbracht werden.

Erste Erfahrungen haben gezeigt, daß eine Beurteilung solcher von der griechischen Praxis abweichender obligatorischer Lateinprüfungen im Rahmen der Ergänzungsprüfung nicht unproblematisch ist und unerwartete Härten für Schüler mit sich bringen kann.

Vielleicht werden aber derartige Erfahrungen bei den griechischen Schülern zu einer stärkeren - wenn auch leider nur extrinsischen - Motivation für den von einem deutschen Lehrer in deutscher Sprache erteilten Lateinunterricht führen, der im heutigen griechischen Erziehungssystem eine sehr untergeordnete Rolle spielt.

2. Latein in der deutschen Abteilung

Die Schüler der deutschen Gymnasialabteilung haben die Möglichkeit, Latein als zweite (obligatorische) Fremdsprache ab der Klassenstufe 7 oder als dritte (obligatorische) Fremdsprache ab der Klassenstufe 9 zu lernen, sieht man hier einmal von dem ebenfalls drei Jahre lang obligatorischen Neugriechischunterricht ab.

Schüler mit Latein als zweiter Fremdsprache können am Ende der Klasse 10, Schüler mit Latein als dritter Fremdsprache am Ende der Klasse 11 das "Kleine Latinum" erwerben. Das "Große Latinum" wird Schülern der erstgenannten Gruppe frühestens am Ende von Klasse 11, Schülern der zweiten Gruppe am Ende der 13. Jahrgangsstufe zuerkannt. Der Vollständigkeit halber sei erwähnt, daß neuerdings Schüler mit Latein als dritter Fremdsprache darüber hinaus die Möglichkeit haben, auch ein "Latinum" am Ende der 12. Jahrgangsstufe zu erwerben.

Beide an der DSA benutzten Lehrbücher für Latein ("Ianus Nova A" bzw. "Orbis Romanus") gehen in gleicher Weise vom Prinzip zusammenhängender Texte aus, in deren Rahmen die Formen- und Satzlehre eingeführt wird, doch variieren die Unterrichtsformen, nicht nur bedingt durch den Beginn und die Dauer des Lateinunterrichts und die dementspre-

engataλείπουσιν παράλληλα όλες σχεδόν τις οικείες του αντιλήψεις για τις μεθόδους διδασκαλίας. Ακόμα πρέπει να είναι ευχαριστημένος, αν στο τέλος του χρόνου οι μαθητές είναι σε θέση να μεταφράσουν, στα πλαίσια των ελληνικών γενικών εξετάσεων, ένα από τα κείμενα του σχολικού βιβλίου, που έχουν ήδη επεξεργαστεί στο μάθημα, και να απαντήσουν σε μερικές λιγότερο ή περισσότερο στερεότυπες ερωτήσεις σχετικά με τους γραμματικούς τύπους και το συντακτικό. Τώρα τελευταία όλοι αυτοί οι μαθητές, που στη 12η τάξη έχουν διδαχτεί Λατινικά, είναι υποχρεωμένοι να υποβληθούν σε μία παραπέρα εξέταση στο μάθημα αυτό, στα πλαίσια της «συμπληρωματικής εξέτασης» που παρέχει το δικαίωμα για σπουδές στη Δυτική Γερμανία.

Εκεί, το Λατινικό κείμενο στο οποίο εξετάζεται ο μαθητής και που επίσης επιλέγεται από το σύνολο των επεξεργασμένων κειμένων του σχολικού βιβλίου, πρέπει να μεταφραστεί στα γερμανικά και οι μαθητές πρέπει ν' απαντήσουν, πάλι στα γερμανικά, σε ερωτήσεις σχετικά με το κείμενο και τη γραμματική. Και εδώ, όπως άλλωστε και στα υπόλοιπα μαθήματα της «συμπληρωματικής εξέτασης», ο μαθητής πρέπει να αποδείξει ότι γνωρίζει επαρκώς τη γερμανική γλώσσα.

Οι πρώτες εμπειρίες έχουν δείξει ότι η βαθμολόγηση σε τέτοιες υποχρεωτικές εξετάσεις στα Λατινικά, στα πλαίσια της «συμπληρωματικής εξέτασης», δεν είναι χωρίς προβλήματα και ότι μπορεί να συνοδεύεται από απροσδόκητες δυσκολίες για τους μαθητές.

Ίσως όμως τέτοιου είδους εμπειρίες να αποτελέσουν για τους Έλληνες μαθητές το ερέθισμα - αν και δυστυχώς μόνο επιφανειακά - ώστε να ενδιαφερθούν περισσότερο για το μάθημα των Λατινικών, που, στο σημερινό ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, είναι πολύ υποβαθμισμένο.

2. Λατινικά στο γερμανικό τμήμα

Οι μαθητές του γερμανικού τμήματος του Γυμνασίου μπορούν να διδαχθούν τα Λατινικά σαν δεύτερη (υποχρεωτική) ξένη γλώσσα από την 7η τάξη ή σαν τρίτη (υποχρεωτική) ξένη γλώσσα από την 9η τάξη - εφόσον δεν υπολογιστούν στον αριθμό των ξένων γλωσσών τα Νέα Ελληνικά, που η διδασκαλία τους είναι επίσης υποχρεωτική για τρία χρόνια.

Οι μαθητές που διδάσκονται τα Λατινικά σαν δεύτερη ξένη γλώσσα μπορούν στο τέλος της 10ης τάξης να πάρουν το «μικρό Latinum», ενώ οι μαθητές, για τους οποίους τα Λατινικά είναι η τρίτη ξένη γλώσσα, έχουν αυτή τη δυνατότητα στο τέλος της 11ης τάξης. Το «μεγάλο Latinum» το παίρνουν οι μαθητές της πρώτης κατηγορίας το νωρίτερο στο τέλος της 11ης τάξης, ενώ οι μαθητές της δεύτερης κατηγορίας στο τέλος της 13ης τάξης. Ολοκληρώνοντας πρέπει ν' αναφερθεί ότι τώρα τελευταία οι μαθητές που διδάσκονται τα Λατινικά σαν τρίτη ξένη γλώσσα έχουν, πέρα από αυτά τα δύο, τη δυνατότητα να πάρουν ένα «Latinum» και στο τέλος της 12ης τάξης.

Και τα δύο σχολικά βιβλία Λατινικών που χρησιμοποιούνται στη Γερμανική Σχολή Αθηνών (τόσο το «Ianus Nova A» όσο και το «Orbis romanum») στηρίζονται με τον ίδιο τρόπο στην αρχή των κειμένων και όχι των μεμονωμένων προτάσεων. Στα πλαίσια των κειμένων αυτών αρχίζει η διδασκαλία των γραμματικών τύπων και του συντακτικού. Ωστόσο διαφέρει ο τρόπος της διδασκαλίας, πράγμα που οφείλεται όχι μόνο στην έναρξη και τη διάρκεια του μαθήματος των Λατινικών, και επομένως στις διαφορετικές συνθήκες μάθησης, αλλά και στον αριθμό των μαθητών (που στην 7η τάξη είναι μεγαλύτερος απ' ό,τι στην 9η). Αυτό μπορεί ίσως να δημιουργήσει προβλήματα για το μάθημα των Λατινικών στην 11η τάξη, όπου δεν μπορούν πάντα να συγκροτηθούν δύο τμήματα, αλλά όλοι οι μαθητές πρέπει να συμπεριληφθούν σ' ένα τμήμα, παρά το γεγονός ότι - τουλάχιστον από την άποψη του χρόνου - ξεκινούν με διαφορετικές προϋποθέσεις.

Lehrschwimmbecken
Η πισίνα για το μάθημα κολύμβησης

Μια και το μεγαλύτερο μέρος των μαθητών δε συνεχίζει μετά την απόκτηση του «μικρού» ή του «μεγάλου Latinum», το μάθημα παίζει ένα δευτερεύοντα ρόλο για τον έτα κι αλλιώς όχι πολύ μεγάλο αριθμό των μαθητών της «Oberstufe», δηλαδή των τελευταίων τάξεων του λυκείου.

Σ' ένα «Grundkurs», στο οποίο συνήθως μετέχουν μαθητές τόσο της 12ης όσο και της 13ης τάξης, μπορούν αυτοί να συνεχίσουν τα Λατινικά μέχρι το «Abitur». Οι γνώσεις και η ολοκλήρωση της μάθησης των Λατινικών αποτελούν και σήμερα ακόμα προϋπόθεση εισαγωγής σε μια σειρά από σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στη Δυτική Γερμανία. Ωστόσο τα Λατινικά σαν σχολικό μάθημα συντελούν γενικότερα στην ανάπτυξη κρίσεων και ικανοτήτων, που διευρύνουν τον πνευματικό ορίζοντα και διευκολύνουν την κατανόηση όχι μόνο της γλώσσας αλλά γενικά και άλλων ξένων γλωσσών. Ιδιαίτερα, μάλιστα για τη σωστή εκμάθηση των λατινογενών γλωσσών και επομένως των Γαλλικών, αποτελούν τα Λατινικά μια ουσιαστική προϋπόθεση και διευκόλυνση.

Από τη σκοπιά αυτή παρουσιάζει περισσότερα πλεονεκτήματα, για πολλούς λόγους, το ν' αρχίσει να διδάσκεται ο μαθητής τα Λατινικά όσο το δυνατό πιο νωρίς (κι αυτό θα σήμαινε για τους μαθητές της Γ.Σ.Α. από την 7η τάξη), τότε δηλαδή που από την άποψη της ψυχολογικής ανάπτυξης το κέρδος και η άσκηση τέτοιων γενικών ικανοτήτων είναι ευκολότερα δυνατά. Η βασική ιδιαιτερότητα του μαθήματος των Λατινικών γίνεται περισσότερο αισθητή στους μαθητές της Γ.Σ.Α., οι οποίοι, κατά κανόνα, αρχίζουν να μαθαίνουν Λατινικά γνωρίζοντας ήδη περισσότερες από μία ξένες γλώσσες (Νέα Ελληνικά και Αγγλικά ή Γαλλικά: αντί για ενεργητική και άμεση μίσηση μίας «ζωντανής» ξένης γλώσσας έχουν τώρα να αντιμετωπίσουν τη στοχαστική, αναλυτική και από απόσταση παρατήρηση μιας γλώσσας που δεν μιλιέται πιά, στη σύγκριση με την μητρική γλώσσα και, τέλος, τη μετάφραση στη μητρική γλώσσα. Ορισμένες βασικές ικανότητες, όπως επιμονή, ακρίβεια και ευσυνειδησία, αλλά και ετοιμότητα για κριτική αντιμετώπιση του αντικείμενου και της απασχόλησής με το αντικείμενο, μπορούν να αναπτυχθούν και να καλλιεργηθούν με ιδιαίτερο τρόπο στο μάθημα των Λατινικών.

Ο διδακτικός τελικός στόχος να μεταφραστεί το λατινικό κείμενο στα γερμανικά, είτε πρώτα στα πλαίσια του σχολικού βιβλίου είτε αργότερα στο πρωτότυπο, μπορεί να οδηγήσει, ίσως για πρώτη φορά, το μαθητή σ' έναν κριτικό συλλογισμό πάνω στη δική του γλώσσα, τη γερμανική. Πρόκειται για ένα κέρδος όσον αφορά τη γνώση της γερμανικής γλώσσας - που δεν είναι πάντα αυτονόητο ακόμα και για τους μαθητές του γερμανικού τμήματος - και γι' αυτό το λόγο η αξία του δεν πρέπει να υποβαθμίζεται.

Ο Κ. Dedecius γράφει σ' ένα άρθρο του για την «τέχνη της μετάφρασης», που δημοσιεύτηκε πρόσφατα στη «Frankfurter Allgemeine Zeitung»:

«Μετάφραση ξένων γλωσσών σημαίνει να υπερβάνει ο μεταφραστής τον τοπικιστικό φράχτη στενής και μονόπλευρης εθνικιστικής αντίληψης και να εξοικειώνεται με ευρύτερους χώρους. Αυτή η υπέρβαση των συνόρων είναι η ουσιαστική, η αληθινή κατάσταση του κόσμου και δεν απαιτεί ούτε αίμα, ούτε ανθρώπινες ζωές. Απαιτεί ενδιαφέρον για τα όσα συμβαίνουν στον κόσμο και - φυσικά - δουλειά και αλτρουισμό».

Πώς θα μπορούσε να υπερασπίσει κανείς καλύτερα - έτοι νομίζω τουλάχιστον - το δικαίωμα ειδικά των Λατινικών, που η μετάφραση, σαν διαρκές κάλεσμα, αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο τους να μετέχουν στον «κύκλιο χορό» των άλλων μαθημάτων της Γ.Σ.Α., που θεωρείται «σχολείο συνάντησης»;

chend unterschiedlichen Lernbedingungen, sondern auch durch die Zahl der Schüler (in Klasse 7 in der Regel größer als in Klasse 9). Probleme kann dies u.U. für Lateinunterricht in Klasse 11 mit sich bringen, da hier nicht immer zwei Lerngruppen geschaffen werden können, sondern die Schüler mit ihren - zumindest zeitlichen - unterschiedlichen Voraussetzungen zusammengefaßt werden müssen.

Da der größte Teil der Schüler nach dem Erwerb des "Kleinen" bzw. des "Großen Latinums" am Ende von Klasse 11 Latein nicht weiter fortführt, spielt das Fach bei der ohnehin nicht sehr starken Population der gymnasialen Oberstufe leider nur eine sekundäre Rolle in den Jahrgangsstufen 12 und 13.

In einem meist jahrgangsübergreifenden Grundkurs der letzten beiden Jahrgangsstufen können interessierte Schüler Latein bis zum Abitur fortführen.

Wenn Lateinkenntnisse und -abschlüsse auch heute noch für eine Reihe von Studiengängen an Hochschulen der Bundesrepublik Deutschland als Voraussetzungen gelten, erfüllt doch Latein als Schulfach eher eine generelle Basisfunktion in der Vermittlung von Kenntnissen, Einsichten und Fähigkeiten, die den geistigen Horizont erweitern und das Sprach- und Sprachenverständnis erleichtern. Besonders für das Erlernen der romanischen Sprachen und damit auch des Französischen schafft Latein eine nicht zu unterschätzende Voraussetzung und Erleichterung. Von daher gesehen sprechen gute Gründe für einen möglichst frühzeitigen Beginn mit dem Lateinischen (und das hieß für die Schüler der DSA also ab Klasse 7) - zu einem Zeitpunkt, zu dem entwicklungspsychologisch der Erwerb und das Training derartiger genereller Fähigkeiten noch leichter möglich ist.

Die grundsätzliche Andersartigkeit des Lateinunterrichts im Vergleich zum Unterricht in anderen Fremdsprachen wird für die Schüler der DSA, die ja in der Regel schon mit Kenntnissen in mehr als einer modernen Fremdsprache (Englisch bzw. Französisch und Neugriechisch) Latein zu lernen beginnen, besonders deutlich: statt aktiver, unmittelbarer Imitierung

Fortsetzung siehe Seite 227

FRANZÖSISCH

Hartwig Orth

Ein Fach, das in einer Begegnungsschule wie der DSA nur sekundäre Bedeutung hat, stellt sich vor. Worin ist dieser Mangel an tragender Mitgestaltung von Begegnung begründet? Die Antwort ist einfach: Französisch liegt als Fremdsprache in der griechischen Öffentlichkeit weit abgeschlagen hinter Englisch, und vielleicht erklärt sich aus diesem Sachverhalt, daß es in der Stundentafel der griechischen Schulen fehlt. Intention dieses Artikels ist es also einerseits, das Fach Französisch und seine curriculare Ausgestaltung dem griechischen Leser näherzubringen und andererseits, den Kanon der hier vorgestellten Fachbeschreibungen zu ergänzen, um somit die Darstellung der Angebotspalette der DSA abzurunden.

Französisch als Unterrichtsfach soll wie jede moderne Fremdsprache die Schüler dazu befähigen, an fremdsprachlicher Kommunikation teilzunehmen, dies im mündlichen wie im schriftlichen Bereich. Der Weg zu diesem obersten Lernziel bedarf jedoch einer methodischen und didaktischen Strukturierung. So soll es in den Klassen 7 - 10 bzw. 9 - 11 für die dritte Fremdsprache dem Schüler gelingen, ein Instrumentarium zu erarbeiten, das ihn in der Neugestalteten Gymnasialen Oberstufe (NGO) befähigt, komplexere Zusammenhänge und authentische Texte sprachlich zu verarbeiten, d.h. faktische und latente Bedeutungen zu erfassen, um sprachlich damit umzugehen.

In der Oberstufe entsprechen der erhöhten Wochenstundenzahl der Leistungskurse auch sprachlich und inhaltlich höhere Anforderungen. Einen Kanon verbindlicher Themen für die Ausgestaltung der Oberstufenarbeit gibt es nicht, jedoch sollen bestimmte Themenbereiche wie individuelle und gesellschaftliche Bedingungsfaktoren für menschliches Handeln und Verhalten, landeskundliche Perspektiven sowie landesspezifische historische und kulturelle Einsichten vermittelt werden. Eine Schulung erfolgt über Texte fiktionaler wie nicht-fiktionaler Art. Literatur steht hier also nicht als Selbstzweck, sondern sie soll die Schüler, neben der Erweiterung sprachlicher Kompetenz, zu Identifikation und Distanzierung auffordern, um somit zu einer Erhöhung ihres Selbstverständnisses und ihres Verständnisses für Fremdes beizutragen. Nicht die Einlösung eines Bildungsanspruches steht im Vordergrund, sondern die Vermittlung von Einsichten und die Aufforderung zur Stellungnahme. Diese Forderung kann in bestimmten Themenbereichen auch von Sachtexten erfüllt werden. Sie bieten für viele Schüler den Vorteil einer manifesteren Informationsvermittlung.

Sprachliche Kommunikation in der Zielsprache vollzieht sich somit in den unterschiedlichsten Themenbereichen und fordert von den Schülern neben Les- und Hörverständnis auch die komplexeren sprachlichen Fertigkeiten der argumentativen und wertenden Stellungnahme.

Dieses hohe Ziel neusprachlichen Unterrichts stellt Lehrer wie Schüler vor große Anforderungen, zumal Französisch einen hohen sprachlichen Schwierigkeitsgrad aufweist. So ist es auch zu erklären, daß Französisch für viele Schüler zu einer der herausragenden Hürden ihrer schulischen Laufbahn wird. Umso erfreulicher ist in diesem Zusammenhang die Tatsache, daß wir an der DSA seit ca. zwei Jahren einen eklatanten zahlenmäßigen Anstieg von Schülern haben, die in der NGO Französisch als Leistungskurs wählen. Bemerkenswert ist auch, daß Schüler mit Französisch als dritter Fremdsprache hier vertreten sind. Dieser Entwicklung wurde von der Schulleitung insofern Rechnung getragen, als eine organisatorische Trennung der Realschüler von den Schülern, die Französisch als zweite Fremdsprache wählen, in der Mittelstufe vorgenommen wurde. Die Zusammensetzung der Klassen erfolgt nun nicht mehr nach dem Kriterium der Wahl der zweiten Fremdsprache - Latein

ΓΑΛΛΙΚΑ

Hartwig Orth

Μετάφραση: Αθηνά Σταμάτη, τάξη 10C

Εδώ αυτοπαρουσιάζεται ένα μάθημα που σε «σχολεία επικοινωνίας», όπως η Γερμανική Σχολή Αθηνών, έχει μόνο δευτερεύουσα σημασία.

Πώς αιτιολογείται όμως η αδυναμία της γλώσσας αυτής να συμπαρασταθεί στο στόχο της επικοινωνίας που προβάλλεται σε μια σχολή σαν τη Γερμανική Σχολή Αθηνών; Η απάντηση είναι εύκολη. Το ελληνικό κοινό δείχνει λιγότερο ενδιαφέρον για τη Γαλλική σαν ξένη γλώσσα σε σχέση με τα Αγγλικά. Έτσι εξηγείται ίσως και το ότι λείπουν από το πρόγραμμα μαθημάτων των περισσότερων ελληνικών σχολείων.

Πρόθεση αυτού του άρθρου είναι λοιπόν, αφενός να φέρει κοντά στον Έλληνα αναγνώστη το μάθημα των Γαλλικών και την πορεία του και αφετέρου να συμπληρώσει τον κατάλογο των μαθημάτων που περιγράφονται εδώ, ώστε να ολοκληρωθεί το σύνολο των προσφορών της Γερμανικής Σχολής Αθηνών.

Τα Γαλλικά, σαν μάθημα διδασκαλίας, πρέπει, όπως και κάθε σύγχρονη ξένη γλώσσα, να καθιστά τους μαθητές ικανούς να συμμετέχουν σε ξενόγλωσσα επικοινωνία τόσο στο γραπτό, όσο και στον προφορικό τομέα. Ο δρόμος όμως προς αυτό τον τελικό σκοπό χρειάζεται μια μεθοδική και διδακτική διάρθρωση. Έτσι πρέπει στη μεσαία εκπαιδευτική βαθμίδα - στις τάξεις 7-10 ή επίσης και στις τάξεις 9-11 για τρίτη ξένη γλώσσα - να βρουν οι μαθητές τη μέθοδο, που στην ανώτερη εκπαιδευτική βαθμίδα (NGO) θα τους καταστήσει ικανούς να επεξεργάζονται γλωσσικά πολύπλοκότερες στη σύνθεσή τους έννοιες και αυθεντικά κείμενα, δηλ. να αντιλαμβάνονται πραγματικές και λανθάνουσες σημασίες, ώστε να τα χρησιμοποιήσουν γλωσσικά.

Στην ανώτερη εκπαιδευτική βαθμίδα οι ώρες διδασκαλίας είναι περισσότερες και έτσι μπορούν να βρουν ανταπόκριση απαιτήσεις υψηλότερες στη γλώσσα και στο περιεχόμενό της. Ένας κατάλογος υποχρεωτικών θεμάτων για τη διαμόρφωση της εργασίας δεν υπάρχει: εν τούτοις όμως πρέπει να γίνει αντικείμενο επεξεργασίας ένας ορισμένος κύκλος θεμάτων, όπως ατομικοί και ομαδικοί καθοριστικοί παράγοντες για την ανθρώπινη δράση και συμπεριφορά, προοπτικές για γνώριμια του τόπου καθώς και ειδικές τοπικές, ιστορικές και πολιτιστικές γνώσεις.

Η διδασκαλία διεξάγεται πάνω σε κείμενα διασκευασμένα ή πρωτότυπα. Η λογοτεχνία λοιπόν δε λειτουργεί εδώ σαν αυτοσκοπός, αλλά σαν μέσο που προκαλεί τους μαθητές παράλληλα με την καλλιέργεια της γλώσσας να καταλάβουν τον εαυτό τους και τον κόσμο γύρω τους. Έτσι, αυτό που πραγματικά προέχει δεν είναι η εκπλήρωση της εκπαιδευτικής απαίτησης, αλλά η μετάδοση γνώσεων στο μαθητή και η πρόσκλησή του να πάρει θέση. Η απαίτηση αυτή εκπληρώνεται σε ορισμένες περιπτώσεις ακόμα και από πραγματικές. Αυτά τα κείμενα δίνουν σε πολλούς μαθητές το πλεονέκτημα μιας εκθάραρης μετάδοσης πληροφοριών.

Η γλωσσική επικοινωνία στην προς εκμάθηση γλώσσα αναφέρεται στα πιο διαφορετικά θέματα και απαιτεί από τους μαθητές, εκτός από την ικανότητα να καταλαβαίνουν αυτά που διαβάζουν και ακούνε, και την πιο πολύπλοκη γλωσσική δεξιότητα, ώστε να παίρνουν θέση με επιχειρήματα και αξιολογικά κριτήρια.

Αυτός ο υψηλός στόχος για τη διδασκαλία μιας ζωντανής γλώσσας, για να επιτευχθεί, απαιτεί και από τους μαθητές και από τους καθηγητές μεγάλη προσπάθεια, ιδίως επειδή τα Γαλλικά παρουσιάζουν σε μεγάλο βαθμό γλωσσικές δυσκολίες. Έτσι μπορεί να εξηγηθεί γιατί για πολλούς μαθητές το μάθημα των Γαλλικών γίνεται τροχοπέδη στη σχολική τους πορεία. Εξαιτίας αυτού μάς προξενεί ακόμη πιο μεγάλη χαρά το γεγονός ότι εμείς στη Γερμανική Σχολή Αθηνών έχουμε εδώ και δύο χρόνια ένα εκπληκτικά αυξημένο αριθμό παιδιών, που διαλέγουν τα Γαλλικά σα μάθημα δέσμης. Αξιοπαρατήρητο είναι επίσης και το γεγονός, ότι πολλοί μαθητές διαλέγουν τα Γαλλικά σαν τρίτη ξένη γλώσσα. Αυτή την εξέλιξη την έλαβε υπόψη η διεύθυνση της Σχολής σ' αυτό το βαθμό, ώστε πρόβει στον οργανωτικό χωρισμό των μαθητών της Realschule από αυτούς τους μαθητές της μεσαίας βαθμίδας (Mittelstufe), που διαλέγουν τα Γαλλικά σαν δεύτερη ξένη γλώσσα.

oder Französisch, -was eine klassenmäßige Zusammenlegung der Französischschüler mit den Realschülern bedeutete-, sondern orientiert sich, von dieser Entscheidung unabhängig, an pädagogischen Gesichtspunkten. Der Fachbereich Französisch verspricht sich davon eine erhöhte Bereitschaft der Eltern, ihre Kinder Französisch als zweite Fremdsprache lernen zu lassen. Gute Gründe, Französisch als zweite Fremdsprache zu wählen, sprechen nach unserem Dafürhalten seit langem für eine solche Entscheidung. Hier sei nur kurz darauf verwiesen, daß

- das große Latinum an immer weniger Universitäten als Zulassungsbedingung für bestimmte Studiengänge verlangt wird,
- Französisch als eine der am weitesten verbreiteten Sprachen zunehmend an Bedeutung gewinnt,
- es im Berufsleben immer schwieriger wird, sich eine Fremdsprache, die eventuell persönliche und berufliche Möglichkeiten erweitert, anzueignen.

Dem vertiefenden Einblick in landeskundliche Zusammenhänge, der Erweiterung sprachlicher Kompetenz und der Verbesserung sozialer Kontakte entspricht das Bemühen der Fachschaft um Kontakte mit der in Athen ansässigen französischen Schule. Ein Schüleraustausch mit dem Lycée Français sei hier als Beispiel genannt. Weitere Aktivitäten wie ein Schüleraustausch mit einer französischen Schule im Mutterland oder Studienfahrten sind in der Diskussion.

Ein besonderes Anliegen der Französischkollegen dieser Schule ist es, unser Fach trotz der erwähnten Erschwernisse auch der griechischen Abteilung näherzubringen. Eine denkbare Möglichkeit wäre ein Angebot im Rahmen einer Arbeitsgemeinschaft. Damit gelänge es, dem Fach Französisch den allzu einseitigen Bezug zur deutschen Abteilung zugunsten der griechischen Abteilung zu reduzieren. Es wäre dies ein Anfang, der auch dem Begriff der Begegnung zustatten käme.

Η συγκρότηση των τάξεων δε γίνεται πια με μόνο κριτήριο την επιλογή της δεύτερης ξένης γλώσσας - Λατινικά ή Γαλλικά - πράγμα που θα σήμαινε τη συμφοίτηση των μαθητών της Mittelstufe που διδάσκονται Γαλλικά με αυτούς της Realschule, αλλά προσανατολιζείται ανεξάρτητα απ' αυτή την επιλογή σε παιδαγωγικά κριτήρια. Το τμήμα της Σχολής που αναφέρεται στη διδασκαλία της Γαλλικής περιμένει μετά απ' αυτές τις μεταρρυθμίσεις να δείξουν οι γονείς μεγαλύτερη προθυμία, αφήνοντας τα παιδιά τους να μάθουν Γαλλικά σαν μια δεύτερη ξένη γλώσσα. Σοβαροί λόγοι συνηγορούν κατά τη γνώμη μας εδώ και πολύ καιρό για τη λήψη μιας τέτοιας απόφασης, δηλ. την επιλογή των Γαλλικών σαν δεύτερης ξένης γλώσσας. Εδώ εκτίθενται σε συντομία μερικοί λόγοι:

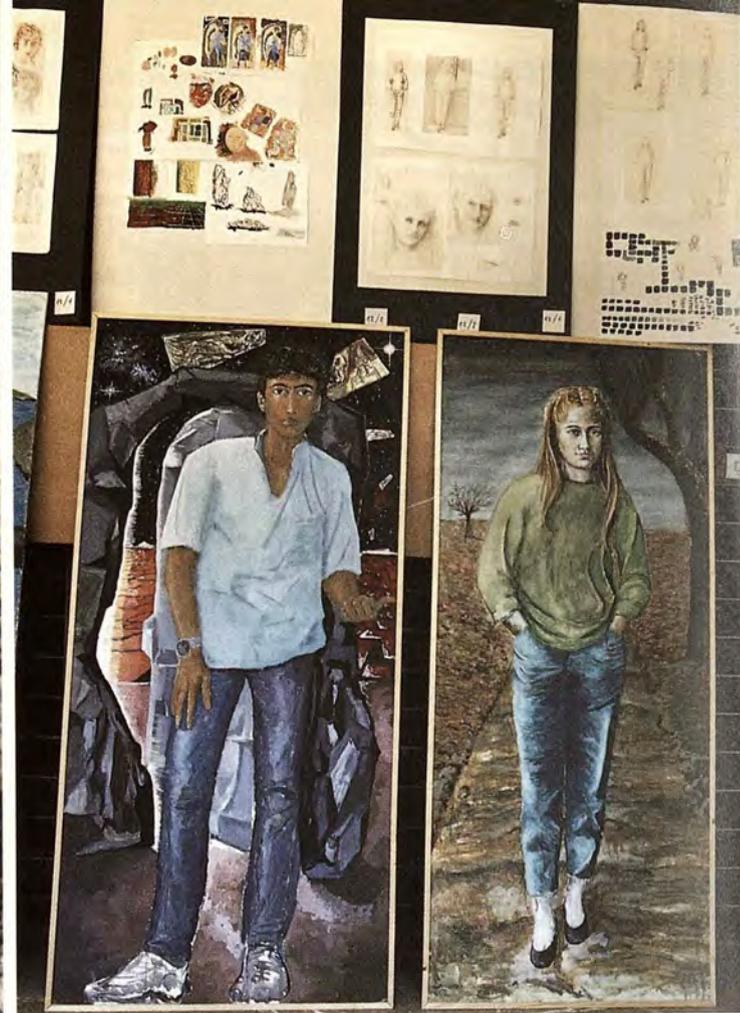
- Το «grobes Latinum» ζητείται σαν προϋπόθεση εισαγωγής σε ορισμένες σχολές σε όλο και λιγότερα Πανεπιστήμια.
- Τα Γαλλικά, σαν μία από τις πιο διαδεδομένες γλώσσες, συνεχώς παίρνουν μεγαλύτερη σημασία.
- Στην επαγγελματική ζωή γίνεται όλο και δυσκολότερο να κάνει κτήμα του κανείς μια ξένη γλώσσα, η οποία πιθανόν επεκτείνει τις προσωπικές και επαγγελματικές δυνατότητες.

Στη διάθεση να ασχοληθεί κανείς με θέματα που έχουν σχέση με τη συγκεκριμένη χώρα, να επεκτείνει τη γλωσσική του επάρκεια και να βελτιώσει τις κοινωνικές του επαφές αντιστοιχούν οι προσπάθειες των καθηγητών της Γαλλικής της Γερμανικής Σχολής Αθηνών να έρθουν σε επαφή με τη Γαλλική Σχολή Αθηνών. Σαν παράδειγμα αναφέρουμε εδώ την αμοιβαία ανταλλαγή μαθητών με Γαλλικό Λύκειο. Συζητούνται ήδη ευρύτερες δραστηριότητες, όπως μια ανταλλαγή μαθητών μ' ένα γαλλικό σχολείο της μητρικής χώρας ή εκπαιδευτικές εκδρομές.

Μια ιδιαίτερη επιθυμία των συναδέλφων που διδάσκουν Γαλλικά στη Σχολή μας είναι να φέρουν τους μαθητές του ελληνικού τμήματος πιο κοντά στο μάθημα των Γαλλικών, παρ' όλες τις δυσκολίες που αναφέραμε πρωτίτερα. Ευχής έργο θα ήταν να οργανωθεί η διδασκαλία των Γαλλικών και με τη μορφή «Ομίλου Εργασίας». Έτσι θα κατόρθωνε το μάθημα των Γαλλικών να μειώσει την εντελώς μονόπλευρη αναφορά του στο γερμανικό τμήμα για χάρη του ελληνικού τμήματος. Αυτή θα ήταν μια αρχή, η οποία θα απέβαινε επίσης χρήσιμη στην ιδέα της επικοινωνίας.

Blick aus einem Klassenfenster, im Hintergrund das neue Olympiastadion
Ματίες από το παράθυρο κάποιας τάξης, στο βάθος το καινούριο Ολυμπιακό Στάδιο

Grundkurs Kunsterziehung,
12. Klasse
Lernbereich: Farbe, Malerei
Thema: Selbstporträt in Lebensgröße
Βασικό Κουρ καλλιτεχνικής
αγωγής, 12η τάξη
Διδακτική ενότητα: Χρώμα,
ζωγραφική
Θέμα: Αυτοπροσωπογραφία
σε φυσικό μέγεθος

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΕΡΗ ΒΑΘΜΙΔΑ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Wolfgang Rottenkolber

Μετάφραση: Αλέκος Παπαγεωργίου, τάξη 12C

Η σύγχρονη καλλιτεχνική παραγωγή και η «πολιτιστική βιομηχανία» παρουσιάζουν μια πολύπλοκη και με αρκετές αντιθέσεις εικόνα. Το να παρουσιάσεις στο νεότερο μαθητή μια τέτοια εικόνα για παράδειγμα προς μίμηση, όπως γινόταν σε προηγούμενες εποχές με τα δικά τους καλλιτεχνήματα, θα έκανε το μάθημα των Τεχνικών περιττό. Τότε ο παιδαγωγικός διάλογος θα είχε σαν μοναδικό στόχο του να γεννήσει στους μαθητές όσο το δυνατόν αυθόρμητα συναισθήματα, των οποίων η απεικόνιση θα έπαιρνε οριστική και μη επιδεχόμενη διόρθωσης μορφή, εκδηλώσεις της ανεξαρτησίας του εγώ. Ένας τέτοιος τρόπος μαθήματος θα είχε χαρακτήρα ψευδοκαλλιτεχνικού τομήματος, ένα μείγμα από «απελευθερώνουσα» θεραπεία και δημιουργικότητας που εσφαλμένα έχει κατανοηθεί. Κάτω από το εσφαλμένο σκεπτικό «Αυτό το μπορώ κι εγώ», όπως συχνά ακούγεται από επισκέπτες εκθέσεων της σύγχρονης τέχνης, θα υπήρχε στη διάθεση του μμητισμού της τέχνης ένα πλουσιοπάροχο φάσμα σύγχρονων -ισμών και τεχνολογιών: Assemblage, Concept-Art, Environment, Fluxus, Happening, Hard-edge, Informel, Land-Art, Op-Art, Pop-

KUNSTERZIEHUNG IN DER DEUTSCHEN OBERSTUFE

Wolfgang Rottenkolber

Die zeitgenössische Kunstproduktion und Kulturindustrie ist von widersprüchlichster Vielgestaltigkeit. Solch verwirrende Fülle dem Heranwachsenden als nachzuahmendes Vorbild, wie frühere Jahrhunderte ihre Kunstwerke handhabten, hinzustellen, würde jedes Unterrichten überflüssig machen. Verbliebe doch dem erzieherischen Dialog nichts anderes, als möglichst viele spontane Emotionen zu wecken, deren bildhafte Niederschläge jeweils endgültige und unkorrigierbare Gestalt hätten, Manifestationen der Autonomie des Ich. Unterricht so gestaltet, hätte den Charakter pseudokünstlerischen Unterfangens, einer Mischung aus "freimachender" Therapie und falsch verstandenem Kreativsein.

Unter dem irrigen Motto "Das kann ich auch", wie es von vielen Besuchern zeitgenössischer Kunstausstellungen zu hören ist, böte sich zur nachahmenden Betätigung ein reichhaltiges Spektrum zeitgenössischer Ismen und Stilchen: Assemblage, Concept-Art, Environment, Fluxus, Happening, Hard-edge, Informel, Land-Art, Op-Art, Pop-Art und viele Ismen.

Das Fach selbst hat heute vieldeutige Namen, je nach Land, Politik und künstlerischem Aspekt. Vom einfachen Zeichnen geht es über Kunstunterricht, Kunsterziehung, Musische Erziehung, Bildnerisches Gestalten bis zur anspruchsvollen "Visuellen Kommunikation" und "Ästhetischen Erziehung", wobei die beiden letzteren Bezeichnungen als zentrale Ausgangspunkte schulischer Erziehung verstanden werden wollen.

Zweifelsohne hat das Fach den Auftrag, bei Heranwachsenden für alles, was sich über den Augsinn erfassen läßt, Vorstellungen der Schüler selbst, seine Umwelt, traditionelle Bindungen und kultisch-kulturelle

12. Klasse
Thema: Maltechniken

12η τάξη
Θέμα: Τεχνικές της ζωγραφικής

Anschauungen, um Verständnis zu werben, um es aktiv zu verarbeiten. Die an unserer Schule geltenden Lehrplanrichtlinien für die Oberstufe machen das in ihren fachlichen Zielsetzungen deutlich:

1. Freude an selbständiger bildnerischer Arbeit.
2. Fähigkeit, die eigenen Möglichkeiten kreativer Gestaltung im bildnerischen Bereich zu erweitern und zu vertiefen.
3. Kenntnis wesentlicher Voraussetzungen, Mittel, Verfahren nach Prinzipien bildnerischer Gestaltung. Einsicht in Wirkungszusammenhänge ästhetisch gestalteter Objekte.
4. Einblick in die Europäische Kunst. Bewußtsein von Kontinuität und Wandel der Erscheinungsformen und Fragestellungen der Kunst in der Geschichte.
5. Fähigkeit zu sachlicher Auseinandersetzung mit Problemen, Prozessen und Ergebnissen der Gestaltung in aktuellen Anwendungsbereichen.

Das Erfüllen solcher Richtlinien bleibt Papier, gelingt es nicht, den Schüler zu einer produktiven Auseinandersetzung mit sich selbst zu veranlassen. Nicht die Freude an selbständiger bildnerischer Arbeit ist die Basis, sondern das Interesse, Möglichkeiten eigener Kreativität aufzuspüren und handelnd ihr nachzugehen.

Beim Kind, d.h. bis zum 10. Lebensjahr, ist dies leicht zu erreichen, solange "Ausdrückenwollen" und "Können" im Rahmen der biologischen Entwicklung gedeihen. So sind erste Kritzeleien nichts anderes als von der Hand ausgeführte Bewegungsimpulse, deren immer größere Kontrollierbarkeit und Beherrschung zur Schreibfähigkeit beim Sechsjährigen führen. Parallel dazu verläuft das Aufnehmen und Umsetzen der Umwelt über die sich weitenden Sinne. Nicht allein der Augsinn findet in diesem Alter auf Papier Ausdruck, auch der Gravitationssinn, akustische Reize und Ertastetes können in Strich und Farbe umgesetzt werden. Das Kind nimmt fast ausschließlich wahr und sieht kaum. Schon 1914 schreibt W. Stern: "Das Kind zeichnet, was es meint, denkt, weiß - nicht

Art κλπ.

Το ίδιο το μάθημα σήμερα έχει περισσότερα ονόματα με διαφορετικές σημασίες, ανάλογα με τη χώρα, την πολιτική της και τη θέση της στα πολιτιστικά θέματα. Από το απλό σχέδιο περνάει στο μάθημα των τεχνικών, στην καλλιτεχνική αγωγή, εικαστική δημιουργία, μέχρι την υψηλών απαιτήσεων «οπτική επικοινωνία» και την «αισθητική αγωγή» οι δύο τελευταίες περιπτώσεις πρέπει να κατανοηθούν σαν κεντρικές αφητηρίες σχολικής διαπαιδαγώγησης. Αναμφισβήτητοι στόχοι του μαθήματος αυτού είναι να αποσπάσει από τους νεότερους κατανόηση για οτιδήποτε συμβαίνει γύρω τους, είτε αυτό είναι ο ίδιος τους ο εαυτός, το περιβάλλον στο οποίο ζουν, οι παραδοσιακές σχέσεις και οι πολιτιστικές αντιλήψεις με απώτερο σκοπό την αποδοτική επεξεργασία τους. Το ισχύον αναλυτικό πρόγραμμα του σχολείου μας για τις ανώτερες τάξεις αναφέρεται ξεκάθαρα πάνω στους στόχους του μαθήματος αυτού:

1. Χαρά για τη δημιουργική τους εργασία πάνω στις εικαστικές τέχνες.
2. Ικανότητα για ανάπτυξη και εμβάθυνση των προσωπικών τους δημιουργικών δυνατοτήτων στον τομέα των εικαστικών τεχνών.
3. Γνώση ουσιαστικών προϋποθέσεων, μέσων και μεθόδων σύμφωνα με τις αρχές των εικαστικών τεχνών.
4. Γνώση της ευρωπαϊκής τέχνης. Συνείδηση της συνέχειας και της μεταβολής των μορφών με τις οποίες παρουσιάζεται η τέχνη και των ερωτημάτων που μας θέτει μέσα από την ιστορία.
5. Ικανότητα αντικειμενικής αντιμετώπισης επίκαιρων προβλημάτων, εξελίξεων και αποτελεσμάτων της καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Η επίτευξη τέτοιων στόχων παραμένει μόνο στα χαρτιά, εάν δεν κατορθώσουμε να παρακινήσουμε το μαθητή να θέτει προβλήματα στον εαυτό του για παραγωγική δημιουργία. Βασικό στοιχείο δεν είναι η χαρά για δημιουργική εργασία πάνω στις εικαστικές τέχνες, αλλά το ενδιαφέρον να ανιχνεύσουν τις δυνατότητες της προσωπικής δημιουργίας και έμπρακτα να επιδοθούν σ' αυτές.

Στο παιδί, μέχρι 10 χρόνων, αυτό είναι κατορθωτό, όσο η θέληση για έκφραση και η ικανότητα γι' αυτήν αναπτύσσονται μέσα στα πλαίσια της βιολογικής εξέλιξης. Έτσι τα πρώτα ορνιθοσκαλισμάτα δεν είναι τίποτε άλλο παρά κινητικές παρορμήσεις, καμωμένες με το χέρι, των οποίων ο συνεχώς αυξανόμενος έλεγχος από το παιδί το καθιστά ικανό σε ηλικία 6 χρόνων να γράφει. Παράλληλα με αυτό εξελίσσεται η αντίληψη και επεξεργασία των ερεθισμάτων του περιβάλλοντος μέσω του ευρυνόμενου πεδίου των αισθήσεων. Όχι μόνο ορατά αντικείμενα μεταφέρονται στο χαρτί σ' αυτή την ηλικία, αλλά και η αίσθηση της βαρύτητας, ερεθίσματα μέσω της ακοής και της αφής μπορούν να μετατραπούν σε

10. Klasse
Thema: Mensch und Umwelt
10η τάξη
Θέμα: Άνθρωπος και περιβάλλον

Γραμμές και χρώματα.

Το παιδί βασικά αντιλαμβάνεται τον κόσμο γύρω του, παρά τον βλέπει. 'Ηδη το 1914 γράφει ο Stern: «Το παιδί σχεδιάζει αυτό που νομίζει, σκέπτεται, ξέρει - όχι αυτό που βλέπει». Αυτή η παιδική θεώρηση του κόσμου είναι μονοδιάστατη και δισδιάστατη.

Το γεγονός ότι αρχίζει το παιδί να εγκαταλείπει αυτή τη θεώρηση του κόσμου φαίνεται αρχικά στο ότι κατορθώνει να παριστάνει τρισδιάστατα σώματα και αργότερα στις προσπάθειές του να κατακτήσει το χώρο και να τον προσδιορίσει. Με τη λέξη χώρος δεν εννοούμε εδώ μόνο τον τρόπο προβολής των αντικειμένων μέσα σ' αυτόν, αλλά και την κατανόηση του εξωτερικού και εσωτερικού κόσμου, ο οποίος αντανακλά στο χώρο. Για να εξακολουθεί να αποδίδει ο νέος δημιουργικά στα πλαίσια των εικαστικών τεχνών, δεν του μένει τίποτ' άλλο σαν αφετηρία παρά η ενασχόληση και ο προβληματισμός με το «εγώ» του. Μόνο από εδώ μπορεί να προέλθει η αφορμή για δημιουργία.

Το θέμα του καλλιτεχνικά προικισμένου, του λεγόμενου ταλέντου, δεν έχει σχέση με τις παρατηρήσεις μας, μιας και το σχολείο πιο πολύ εμποδίζει παρά προωθεί τη διαμόρφωσή του. Το «ταλέντο» εξαναγκάζεται πολύ νωρίς να ακολουθήσει δικούς του δρόμους.

Ο ψυχαναλυτής Paul Matussek γράφει: «... Η εποχή των ιδιοφυών έχει περάσει... μία νέα έννοια συγκεντρώνει την προσοχή μας. Ονομάζεται δημιουργικότητα. Χρησιμοποιείται συχνά, αλλά όχι πάντα με σαφήνεια, και χαρακτηρίζει μία ανεπαίσθητη στροφή προς την αυτογνωσία του ανθρώπου. Η δημιουργική ικανότητα δεν είναι σύμφωνη με τα παραπάνω χαρακτηριστικά λίγων ιδιοφυών, αλλά ένα γνώρισμα πολλών και σε τελευταία ανάλυση του κάθε ανθρώπου. Μόνο ο βαθμός και το πεδίο δράσης της δημιουργικότητας διαφέρουν...»

Μερικά από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της δημιουργίας (αποτέλεσμα της έρευνας των ψυχαναλυτών) είναι: ρευστότητα των ιδεών - ελαστικότητα - αυθεντικότητα - ικανότητα να σχηματίζει καινούριους ορισμούς - υπερευαίσθησία στα προβλήματα - ανοχή στην πολύπλευρη αντιμετώπιση των πραγμάτων. Χαρακτηριστικά που στην πραγματικότητα θα έπρεπε να κατευθύνουν κάθε ουσιαστική δραστηριότητα, άσχετα από ποιον προέρχεται και σε ποιον τομέα και ειδικότητα αναφέρονται.

'Ετσι γίνεται και στο δικό μου μάθημα η επεξεργασία ενός θέματος. Ας υποθέσουμε ότι η ηλικία των μαθητών είναι κατάλληλη για να επεξεργαστούμε το πρόβλημα φως, σκιά, χώρος, θερμά και ψυχρά χρώματα - αυτό ανακινώνεται στην τάξη σαν δεδομένο και αναγκαίο. Καθώς φτάνει μια «λίστα» από θέματα στο χώρο των προβλημάτων που τέθηκαν, την οποία μετά διαβάζει μέσα στην τάξη. Η ανάγνωση αυτή και μεν διαρκεί αρκετή ώρα, προβάλλει όμως γρήγορα προβληματισμούς που έχουν σχέση με την ηλικία τους. Μετά από συζήτηση, που διαρκεί συνήθως δύο ώρες, ξεπροβάλλει σιγά-σιγά το κατάλληλο

was es sieht." Ein-und Zweidimensional ist dieses kindliche Schauen der Welt.

Beginnt das Kind diese Sicht zu verlassen, so zeigt sich dies an der Bewältigung der 3. Dimension zunächst beim Darstellen von Körpern, später an seinen Bemühungen, den Raum zu erfahren, ihn zu fixieren. Mit Raum ist hier nicht nur der der zentralen Perspektive gemeint, sondern auch das räumlich reflektierende Erfassen der äußeren und inneren Welt.

Um weiterhin kreativ-bildnerisch tätig zu sein, bleibt dem Jugendlichen als Ausgangspunkt nur die Beschäftigung, das Auseinandersetzen mit dem eigenen "Ich"; nur von hier aus kann der Anlaß zu weiterem Gestalten kommen.

Die Frage nach dem bildnerisch Begabten, dem sogenannten "Talentbesitzer" gehört nicht in den Zusammenhang dieser Betrachtungen, da für das Talent die Schule eher hinderlich ist. Es zwingt seinen Besitzer, frühzeitig eigene Wege zu gehen.

Der Psychoanalytiker Paul Matussek schreibt: "...Das Zeitalter der Genies ist vorbei... ein neuer Begriff macht von sich reden. Er heißt Kreativität. Oft, aber nicht immer eindeutig gebraucht, signalisiert er einen unmerklichen Wandel im Selbstverständnis des Menschen. Schöpferisch-Sein ist, danach nicht ein Merkmal ganz weniger großer Geister, sondern ein Kennzeichen vieler, ja letztlich eines jeden Menschen. Nur Grad und Bereich der Kreativität sind verschieden..."

Einige der von den Psychoanalytikern in diesem Zusammenhang erarbeiteten Eigenschaften kreativen Tuns sind: Flüssigkeit der Ideen - Flexibilität - Originalität - Neudefinierungsfähigkeit - Problemsensitivität - Ambiguitätstoleranz. Eigenschaften, die in der Tat Bestandteil jeder sinnvollen Tätigkeit sein sollten, gleichgültig von wem, auf welchem Gebiet, in welchem Fach ausgeführt.

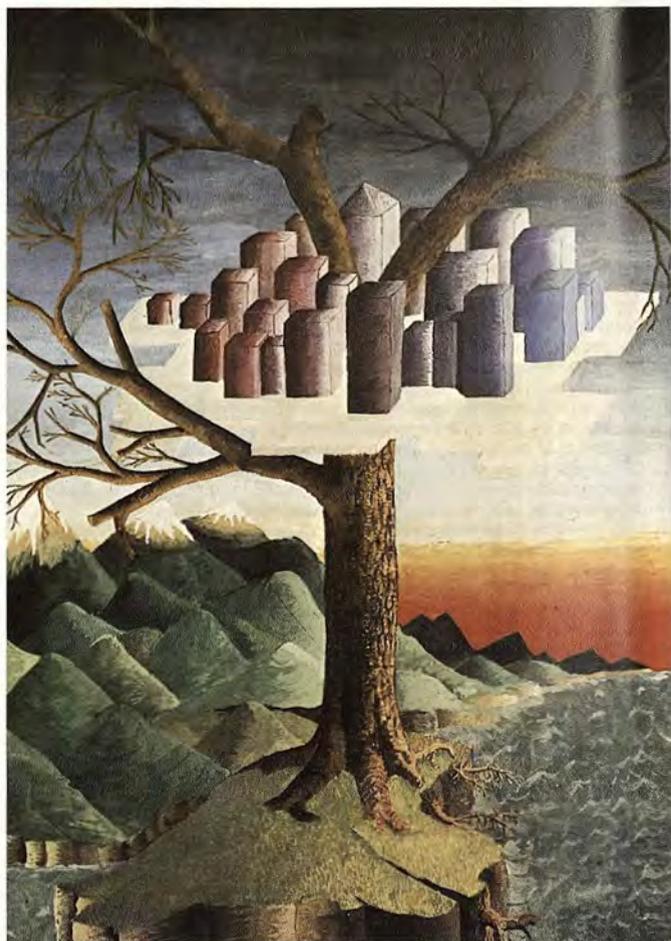
Nicht anders erfolgt das Erarbeiten eines Themas in meinem Fach. Nehmen wir an, es ist von der Altersstufe her an der Zeit, das Problem Licht /

Schatten / Raum, warme und kalte Farben anzugehen, so wird dies der ganzen Klasse als gegeben und nötig mitgeteilt. Jeder schreibt zunächst in diesem Problembereich mögliche Themen auf und liest sie anschließend vor. Das Vorlesen dauert zwar eine Weile, zeigt jedoch schnell altersgebundene Vorstellungen. Nach durchschnittlich etwa zweistündiger Diskussion hat sich ein geeignetes Thema herausgeschält. In vielen Ideenskizzen versucht jeder einzelne seine Meinung zum Thema zu formieren, die er anschließend in einer oder mehreren Großskizzen, von verschiedenen Blickpunkten oder Betrachtungswinkeln her zu finden bemüht ist. Erst danach geht es an die eigentliche Ausführung der Arbeit, für die jeder nicht nur den eigenen Inhalt, sondern auch die ihm für den Inhalt geeignetsten Materialien, Techniken, Ausmaße etc. festlegt. Der Schüler hat sich auf diesem Weg einen eigenen Darstellungsraum geschaffen, der es ihm erlaubt, den Möglichkeiten seines "Ich" nachzugehen.

In der heutigen dominant-intellektuell - theoretisch bestimmten Lebensausrichtung dem Jugendlichen einen Bewegungsspielraum einzurichten, in dem er aus sich heraus zu schöpferischem Gestalten finden kann, scheint mir der eigentliche Auftrag des Faches zu sein.

θέμα για επεξεργασία. Ο καθένας προσπαθεί μέσα από τις σημειώσεις του να σχηματίσει γνώμη επάνω στο θέμα. Τις απόψεις αυτές προσπαθεί να τις σχηματίσει εξετάζοντας το θέμα από πολλές πλευρές και οπτικές γωνίες φτιάχνοντας ένα ή περισσότερους σκελετούς. Τότε μόνο μπορεί να αρχίσει η καθαυτή εργασία, στην οποία ο καθένας δεν προσδιορίζει μόνο το δικό του περιεχόμενο, αλλά και τα καταλληλότερα γι' αυτό υλικά και μέγεθος καθώς και τις καταλληλότερες τεχνικές κλπ. Έτσι ο μαθητής έχει χαράξει ένα δικό του δρόμο, που του επιτρέπει να ακολουθήσει τις δυνατότητες που ο ίδιος έχει. Στη σημερινή εποχή, που επικρατεί ο διανοητικός - θεωρητικός τρόπος αντιμετώπισης της ζωής, μου φαίνεται ότι η κύρια αποστολή του μαθήματος των Τεχνικών είναι να διαμορφώσουμε ένα περιβάριο, μέσα στο οποίο θα μπορεί να κινηθεί ο νέος και μέσα από τον εαυτό του να φτάσει στην καλλιτεχνική δημιουργία.

9. Klasse
Thema: Mensch und Umwelt
9η τάξη
Θέμα: 'Ανθρωπος και περιβάλλον

Κεραμische
Arbeiten
Aufbaukeramik,
Auf- und
Unterglasurtechnik,
Kacheltsiche
Κεραμικές
εργασίες
Κεραμικές
κατασκευές
Εφύδλωση
Τραπέζια από
πλακάκια

KUNSTERZIEHUNG IN DER DEUTSCHEN UND GRIECHISCHEN ABTEILUNG

Dorothea Batikas

Griechisches Gymnasium, Klasse 7 A, 7 B, 7 C: 48,6% der Schüler haben noch nie Kunstunterricht gehabt, 26,6% nur ab und zu, und nur 24,8% regelmäßig. Das sind die Voraussetzungen, unter denen die Schüler der 7. Klassen des griechischen Gymnasiums im Schuljahr 1985/86 den Kunstunterricht beginnen. Jetzt werden sie eine Wochenstunde lang in "Kunst" unterrichtet: 45 Minuten für 36 Schüler in jeder Klasse, um bildnerische Ausdrucksmöglichkeiten praktisch kennenzulernen!

In der deutschen Abteilung haben die Schüler im 7. Schuljahr schon ein ansehnliches Repertoire von Darstellungstechniken und ersten Kenntnissen bildnerischer Elemente, die ihre Ausdrucksmöglichkeiten im Bereich bildender Kunst erheblich differenzieren. Ab 1. Klasse haben sie in der Grundschule 2 Stunden "Kunst" und 2 Stunden "Werken". Der Werkunterricht, der ab 7. Schuljahr aufhört, wird leider in der Orientierungsstufe reduziert. So entfällt er seit letztem Jahr in der 5. Klasse ganz und wird auch in der 6. Klasse nur noch einstündig geführt. Das ist sicherlich zu bedauern. Bei den 2 Stunden Kunsterziehung bleibt es bis zur NGO. Dort gelten in spezieller Vorbereitung auf das Abitur andere Stundenzahlen.

In der griechischen Abteilung dagegen haben die Schüler in der ersten und zweiten Klasse des Gymnasiums nur 1 Wochenstunde. Vor wenigen Jahren waren es noch zwei Stunden pro Woche! In der Deutschen Schule Athen bieten wir zusätzlich in der letzten Klasse des Gymnasiums eine Stunde Kunst an.

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Dorothea Batikas

Μετάφραση: Βίκυ Κουλαρμάνη, τάξη 9Α

Ελληνικό Γυμνάσιο, τάξεις 7Α, 7Β, 7C: 48,6% των μαθητών δεν έχουν κάνει ποτέ μάθημα Τεχνικών, 26,6% μόνο πότε-πότε και μόνο 24,8% συστηματικά.

Αυτές είναι οι προϋποθέσεις με τις οποίες οι μαθητές των πρώτων τάξεων του ελληνικού Γυμνασίου αρχίζουν στο σχολικό έτος 1985/86 το μάθημα των Τεχνικών. Τώρα, μία ώρα την εβδομάδα θα διδάσκονται «τέχνη»: 45 λεπτά για 36 μαθητές σε κάθε τάξη με σκοπό να γνωρίσουν στην πράξη δυνατότητες εικονικής έκφρασης.

Στο γερμανικό τμήμα οι μαθητές της 7ης τάξης κατέχουν ήδη ένα αξιόλογο ρεπερτόριο τεχνικών παρουσιάσεων καθώς και πρώτων γνώσεων των εικαστικών στοιχείων, που διαφοροποιούν σημαντικά τις εκφραστικές τους δυνατότητες στην περιοχή των εικαστικών τεχνών. Από την πρώτη κιόλας τάξη του Δημοτικού στο Στάδιο Προσανατολισμού διδάσκονται 2 ώρες Τεχνικά και 2 ώρες Χειροτεχνία. Το μάθημα της Χειροτεχνίας, το οποίο

Kunst in der griechischen Abteilung, 8. Klasse: Roboter und Marstiere Καλλιτεχνικά στο Ελληνικό Τμήμα, 8η τάξη: Ρομπότ και ζώα του 'Αρη

σταματάει στην 7η τάξη, περιορίζεται δυστυχώς χρονικά στο Στάδιο Προσανατολισμού. Έτσι, από τον περασμένο χρόνο εκπίπτει εντελώς στην 5η τάξη, ενώ στην 8η τάξη γίνεται μόνο μία ώρα την εβδομάδα. Αυτό είναι σίγουρα λυπηρό.

Οι δύο ώρες διδασκαλίας των Τεχνικών παραμένουν μέχρι το NGO. Εκεί ισχύουν, αναφορικά με την ειδική προετοιμασία για το Abitur, άλλα ωριαία προγράμματα.

Αντίθετα στο ελληνικό τμήμα οι μαθητές της 1ης και της 2ης τάξης του Γυμνασίου διδάσκονται μόνο 1 ώρα την εβδομάδα Τεχνικά. Μέχρι πριν λίγα χρόνια οι ώρες αυτές ήταν ακόμα δύο! Στη Γερμανική Σχολή Αθηνών προσφέρουμε στην τελευταία τάξη του Γυμνασίου μία ακόμη ώρα Τεχνικών.

Στο Λύκειο είχαν οι μαθητές κάθε τάξης αρχικά μία ώρα την εβδομάδα Τεχνικά, αργότερα όμως το μάθημα αυτό περιορίστηκε σε μία ώρα μόνο για την πρώτη τάξη Λυκείου. Τελικά, σύμφωνα με τη σημερινή κατάσταση, προσφέρεται στους μαθητές της πρώτης Λυκείου μία ώρα Τεχνικών κάθε δύο εβδομάδες.

Ολοφάνερα στο ελληνικό σχολικό σύστημα δεν αποδίδεται ιδιαίτερη σημασία στην προώθηση των δημιουργικών εικαστικών ικανοτήτων έκφρασης των νέων. Ακόμα υπάρχει διδασκτικό πρόγραμμα, το οποίο εκτός από ελεύθερο σχέδιο και ζωγραφική με κάποια εκφραστικά προβλήματα δίνει την ίδια βαρύτητα και στην περιοχή της διακοσμητικής ζωγραφικής καθώς και της γεωμετρικής κατασκευής, δηλ. του τεχνικού σχεδίου. Δεν μπορούμε να παραβλέψουμε επίσης μια κατεύθυνση της προσοχής σε ιδιαίτερα δεσμευμένες αναπαραστατικές δυνατότητες παρουσίασης, όπως και ένα περιορισμό ελεύθερων, και αργότερα επίσης κριτικών εκφραστικών δυνατοτήτων σαν σκοπό του μαθήματος των Τεχνικών. Αυτό κάνει κάποιον τουλάχιστον σκεπτικό. Οπωσδήποτε βρισκόμαστε σε μια χώρα, που στο χώρο της τέχνης είχε ανεκτίμητες υψηλές καλλιτεχνικές επιδόσεις, που επηρέασαν αποφασιστικά όλη την τέχνη στον ευρωπαϊκό χώρο. Δε θα έπρεπε ακριβώς το ελληνικό σχολείο να εκπαιδεύει τους μαθητές του εντατικότερα στις βάσεις των δικών τους, ελληνικών, εικαστικών δραστηριοτήτων; Αν παρ' όλα αυτά, κάτω από τέτοιους δυσκολούς όρους, επιτυγχάνονται στα ελληνικά τμήματα καλά αποτελέσματα και μάλιστα, εκτός μερικών εξαιρέσεων, από όλους τους μαθητές, αυτό οφείλεται στους πολλούς ταλαντούχους μαθητές αλλά και ακόμα περισσότερο στη μεγάλη διάθεση για εργασία και την επιμονή. Αυτή τη στάση συναντά κανείς σε όλες τις ελληνικές τάξεις, με αποτέλεσμα να υπάρχει πάντα ένα ευνοϊκό κλίμα εργασίας.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Hubert Marte

Μετάφραση: Χρύσα Μπόλλα, τάξη 9Α

Για το μάθημα της μουσικής στο γερμανικό τμήμα έχουμε στη διάθεση μας δύο διδακτικές ώρες την εβδομάδα για τις τάξεις 5 έως 11. Για τις επόμενες τρεις τάξεις προσφέρεται ένα τρίωρο βασικό τμήμα μουσικής. Στο ελληνικό τμήμα από την Α' έως την Γ' Γυμνασίου το μάθημα της μουσικής διδάσκεται μία ώρα την εβδομάδα και στην Α' Λυκείου μία ώρα κάθε 15 μέρες. Μέσα σ' αυτό το περιορισμένο χρονικό πλαίσιο θέλουμε να πετύχουμε πολλούς στόχους. Τα παιδιά πρέπει να αποκτήσουν στοιχειώδεις γνώσεις μουσικής, δηλαδή να γράφουν και να διαβάζουν νότες, να αναπτύξουν την ικανότητά τους στο τραγούδι, να εξοικειωθούν με τα διάφορα μουσικά όργανα, να θαυμάσουν τα μεγάλα μουσικά έργα και να γνωρίσουν τον ευρωπαϊκό μουσικό πολιτισμό.

Im Lykeion hatten die Schüler zunächst pro Jahr eine Wochenstunde. Dann wurde dieser Unterricht auf eine Wochenstunde nur für die erste Klasse des Lykeions vermindert. Schließlich sind wir auf dem heutigen Stand, wonach alle 14 Tage eine Stunde für die erste Klasse Lykeion angeboten wird. Offensichtlich wird im griechischen Schulsystem der Förderung schöpferischer bildnerischer Ausdruckfähigkeiten in der Entwicklung des Jugendlichen keine besondere Bedeutung zugemessen. Hinzu kommt ein Lehrplan, der neben dem freien Zeichnen und Malen mit einigen wenigen bildnerischen Problemen dem Bereich der schmückenden Zeichnung und der geometrischen Konstruktion bzw. dem technischen Zeichnen einen gleich großen Bereich einräumt. Eine Ausrichtung auf sehr gebundene bzw. reproduzierende Darstellungen und eine Einschränkung freier und später auch kritischer Ausdrucksmöglichkeiten als Ziel des Kunstunterrichts ist nicht zu übersehen. Das stimmt zumindest nachdenklich. Immerhin befinden wir uns in einem Land, das einst auf künstlerischem Gebiet unermeßliche Höchstleistungen erbracht hat, die die gesamte Kunst im europäischen Raum entscheidend beeinflusst hat. Sollte deshalb nicht gerade die griechische Schule ihre Schüler intensiver in den Grundlagen eigener bildnerischer Tätigkeiten ausbilden? Wenn unter solchen schwierigen Bedingungen in der griechischen Abteilung dennoch gute Ergebnisse erreicht werden, und zwar von fast allen Schülern, dann liegt das an den vielen talentierten Schülern, aber mehr noch an großer Freude an der Arbeit und viel Ausdauer. Das sind Verhaltensweisen, die im allgemeinen in allen griechischen Klassen anzutreffen sind und ein optimales Arbeitsklima schaffen.

MUSIK

Hubert Marte

In der deutschen Abteilung haben wir von der 5. bis zur 11. Klasse je 2 Wochenstunden zur Verfügung. In der NGO wird Musik als dreistündiger Grundkurs angeboten. In der griechischen Abteilung begnügt man sich von der 7. bis zur 9. Klasse mit je einer Wochenstunde, die 10. Klasse hat nur alle 14 Tage eine Stunde. Das ist insgesamt keine großartige Operationsbasis für all die Anliegen, die wir haben: die Kinder sollten die elementarsten Kenntnisse des Notenschreibens- und lesens erhalten, man sollte ihre Singfähigkeit fördern, sie sollten mit den wichtigsten Formen und Instrumenten vertraut gemacht werden, gern würde man den Weg der europäischen Musikgeschichte verfolgen, man möchte sie begeistern für die großen Meisterwerke.

Der Musikerzieher will neben dem Wissensstoff auch Werte und Einstellungen vermitteln.

Zerlegen wir eine Fuge oder analysieren wir eine Sonate, so ist das Musikzimmer ein Laboratorium. Das geschieht nicht, damit eine Komposition besser gefalle, sondern zur Schärfung des Ohres und Verstandes. In musikalische Meisterwerke kann man, wie in jedes Kunstwerk, nur mit Kenntnissen eindringen, mit wachem Verstand und geschultem Ohr. Wenn wir singen, üben wir die elementarste Fähigkeit (neben dem Tanz vielleicht) des Menschen aus. Die fast totale Präsenz des Lautsprechers (neben dem Jausenbrot konsumiert man auch noch schnell die neueste Lieblingsplatte) läßt diese Fähigkeit langsam verkümmern. Gerne würde

man sonst im Unterricht noch mehr selbst Musik machen, aber mangelnder Raum, große Schülerzahl und die allzu unterschiedlichen Fähigkeiten beschränken den Einsatz der vorhandenen Orff-Instrumente auf die Grundschule.

Der Weg in die Geschichte soll nicht nur zeigen, aus welchen Quellen unsere Musikkultur hervorgewachsen, sondern auch aufgeschlossen machen für Fremdes. Das modisch Gefällige, das heute täglich auf unsere Kinder einströmt, macht sie in gewisser Hinsicht auch sehr intolerant. Es wird alles am augenblicklichen Hit gemessen. Da haben es dann Schütz, Brahms, Bartok und Reimann schwer, in die Herzen einzudringen.

Wir Musikerzieher sind auch Prediger und Magier, die überzeugen und für etwas gewinnen wollen. Wir sagen: das ist gut, das ist minderwertig. Wir versuchen, unsere Urteile in gemeinsamer Diskussion zu begründen. Solche Gespräche sind fruchtbar, obgleich oft im Augenblick ergebnislos. Da man aber argumentieren muß, zeigt sich plötzlich, daß man von seiner Musik oft nicht mehr sagen kann, als daß sie toll ist, einfach super oder "fetzig" usw. Wir lernen also auch über Musik zu sprechen. Was kann das Ohr alles wahrnehmen? Höhe des Tones, Lautstärke, Klangfarbe, Harmonie, melodischer Verlauf, rhythmische Struktur, Polyphonie, Imitationen, Kanons usw. Langsam bildet sich ein Bestand von Fachausdrücken, die Präzises ausdrücken.

Da wir in der griechischen Abteilung erst ab der 7. Klasse unterrichten, mit der erwähnten Minimalstundenzahl, gibt es naturgemäß zusätzlich Probleme. Eine große Zahl der Kinder ist sehr aufgeschlossen für das Singen (am liebsten griechische Volkslieder). Ein gründliches Eindrin-

Ο καθηγητής της μουσικής θέλει παράλληλα με τις γνώσεις να διοχετεύσει αξίες και τοποθετήσεις. Αναλύοντας μια φούγκα ή μια сонάτα μετατρέπουμε την αίθουσα μουσικής σε εργαστήριο. Αυτό δε συμβαίνει για την καλύτερη απόλαυση μιας σύνθεσης, αλλά για την εξάσκηση του αυτιού και της μουσικής αντίληψης. Τα μουσικά δημιουργήματα, όπως κάθε άλλο έργο τέχνης, μπορεί κανείς να τα κατακτήσει, μόνο αν έχει σχετικές γνώσεις, κατάλληλη αντίληψη και εξασκημένο αυτί. Το τραγούδι (όπως ίσως και ο χορός) είναι πρωταρχική εκφραστική ικανότητα του ανθρώπου. Όμως η ολοκληρωτική παρουσία των μεγάλων (μαζί με το φαί καταναλώνουμε και τις τελευταίες επιτυχίες από τον κόσμο της μουσικής) περιορίζει αυτή την ανθρώπινη ικανότητα. Θα ήταν ωραίο αν μπορούσαμε να δημιουργήσουμε μόνοι μας μουσική ή κατώτερης αξίας. Προσπάθουµε να συζητήσουμε με μεγάλο αριθμό μαθητών και οι διαφορές στις ικανότητες αφήνουν την επιθυμία αυτή απραγματοποίητη. Έτσι, ακόμα και τα όργανα για το σύστημα ORFF μένουν αχρησιμοποίητα. Δυστυχώς!

Η αναδρομή στις ιστορικές πηγές δεν πρέπει να δείξει μόνο τις ρίζες του δικού μας μουσικού πολιτισμού, αλλά να αποκαλύψει και ξένες μουσικές μορφές. Το μοντέρνο επιδρά στα παιδιά μας, τα κάνει μέχρι ενός σημείου μη ανεκτικά. Όλα τα συγκρίνουν με το HIT της εποχής. Έτσι είναι πολύ δύσκολη η προσπάθεια των SCHÜTZ, BRAHMS, BARTOK και REIMANN να κερδίσουν τις μαθητικές καρδιές.

Εμείς οι μουσικοί παιδαγωγοί είμαστε κήρυκες και μάγοι που πείθουν και θέλουν να κερδίσουν. Κρίνουμε αν κάτι είναι καλό ή κατώτερης αξίας. Προσπαθούμε με συζήτηση να αιτιολογήσουμε τη γνώμη μας. Αυτές οι συζητήσεις είναι γόνιμες, αν και προς στιγμή μοιάζουν μάταιες, καθώς τα αρχικά επιχειρήματα είναι απλοϊκά και περιορίζονται σε λέξεις, όπως τέλειο, καταπληκτικό, πρώτο κ.τ.λ. Όμως τελικά μέσα στο μάθημα μαθαίνουμε να συζητάμε για τη μουσική. Τι μπορεί να αντιληφθεί ένα αυτί; Το ύψος της νότας, την ένταση, τον ηχοχρωματισμό, την αρμονία, τη μελωδική πορεία, τη ρυθμική σύνθεση, την πολυφωνία, τη μίμηση κ.ά. Έτσι σιγά-σιγά δημιουργείται μια παρακαταθήκη από όρους που αποδίδουν ακρίβεια.

Μια και στο ελληνικό τμήμα το μάθημα της μουσικής αρχίζει από την Α' Γυμνασίου, έχουμε να αντιμετωπίσουμε πολλά προβλήματα. Σ' ένα μεγάλο αριθμό παιδιών αρέσει πολύ το τραγούδι (ιδιαίτερα τα ελληνικά παραδοσιακά τραγούδια). Μια σωστή προσέγγιση στα μεγάλα αριστουργήματα είναι σχεδόν ανέφικτη. Κάθε τόσο όμως συναντάμε μαθητές με μεγάλα χαρίσματα. Αλλά δυστυχώς μόνο λίγο μπορούμε να τους προωθήσουμε. Για μια σοβαρή μουσική εκπαίδευση θα έπρεπε να υπάρχουν οι εξής προϋποθέσεις: περισσότε-

ρες διδακτικές ώρες και τάξεις με μικρότερο αριθμό μαθητών.
Η Ελλάδα διατηρεί ακόμα μια πολύπλευρη, πρωτότυπη και αξιοζήλευτη παραδοσιακή μουσική. Παίρνοντας υπόψη τη δύσκολη εφηβική ηλικία, είναι ήδη κατόρθωμα ότι οι μαθητές της Γ.Σ.Α. κερδίζουν στο να χρησιμοποιούν τη μουσική σαν κάτι πολύτιμο που πλησιάζεται μόνο σιγά-σιγά και με υπομονή. Κι αν πάλι δεν τους κερδίσουμε με την πρώτη, εμείς οι παιδαγωγοί πιστεύουμε ότι ποτέ δεν είναι αργά. Οι γονείς πάντως δεν πρέπει να ξεχνούν πως στη διάθεση μας βρίσκονται όλα τα μεγάλα δημιουργήματα της μουσικής σε δίσκους. Δηλαδή δεν πρέπει να χαρίσετε μόνο το καλό βιβλίο, αλλά και...

gen in die großen Meisterwerke ist fast nicht möglich. Immer wieder aber stößt man auf originelle und große Begabungen, die man eigentlich zu wenig fördern kann. Eine seriöse Musikerziehung müßte jedoch zuerst die primitivsten Grundvoraussetzungen bieten: mehr Zeit und kleinere Klassen.

Griechenland besitzt immer noch eine beneidenswert vielseitige und originelle Volksmusik. Vielleicht könnte man hier gezielt ansetzen? Abgesehen vom bekannt schwierigen Alter lassen sich die Schüler der DSA immer wieder dafür gewinnen, die Musik als kostbares Kunstwerk zu behandeln, an das man nur langsam und geduldig herankommen kann. Zündet der Funke nicht gleich, können wir Pädagogen, zuversichtlich wie wir einmal sind, hoffen, daß es vielleicht noch eine Spätzündung geben wird. Eltern sollten nicht vergessen, daß alle großen Werke heute als Schallplatten zur Verfügung stehen. Also schenken Sie nicht nur das gute Buch, sondern auch...

MATHEMATIK

Roland Geiger

Um der Frage nachzugehen, was Schüler der griechischen Abteilung über den Mathematikunterricht der deutschen Abteilung wissen, wurde eine Gruppe von 12 Schülern der Klasse 12 der deutschen Abteilung sowie eine Gruppe von 42 Schülern der Klassen 12 der griechischen Abteilung befragt.

In der deutschen Abteilung wußten ca. 40% der befragten Schüler überhaupt nicht über den Mathematikunterricht der griechischen Abteilung Bescheid. Die übrigen Schüler, also 60%, hatten bestimmte Vorstellungen vom Mathematikunterricht ihrer griechischen Mitschüler, die sich aber vielfach widersprachen ("zu leicht" - "hohes Niveau", "schwerer als bei uns" - "mehr auswendig lernen", "große Stoffbereiche" - "großer Nachholbedarf bei Studienbeginn in Deutschland"...).

Nur zwei Schüler wußten, daß in der Klasse 12 der griechischen Abteilung eine Differenzierung ähnlich wie in der deutschen Neugestalteten Gymnasialen Oberstufe (NGO)- vollzogen wird. Kein Schüler erwähnte, daß man in der griechischen Abteilung in der Abschlußklasse Mathematik abwählen kann.

Die Umfrage in der griechischen Abteilung wurde mit einer größeren Schülergruppe durchgeführt, hat somit auch einen stärkeren Aussagewert: Von den 42 befragten Schülern gaben 36 eine Antwort ab:

Statistische Angaben siehe Seite 226

Die Auswertung ergab, daß hier 70% der Schüler nichts über den Mathematikunterricht der deutschen Abteilung wußten. Davon begründeten einige wenige das Nichtwissen mit mangelnden Kontakten oder auch mangelndem Interesse.

Von den restlichen 30% wußten ca. 20% andeutungsweise etwas über den Unterricht oder den Unterrichtsstoff, 10% hatten etwas detailliertere Vorstellungen, aber auch hier traten Widersprüche auf. Das Niveau des Unterrichts oder seines Ergebnisses wurde als vergleichbar mit dem griechischen Niveau oder mehrfach als niedriger eingestuft. Herausragende Merkmale scheinen zu sein: Die Freiheit der Stoffwahl, kein Auswendiglernen, kein Druck (Angst, Streß), gute Prüfungsvorbereitung. Mehrfach wird auch darauf hingewiesen, daß die deutschen Schüler wohl kein Frontistrieren nötig hätten.

Sicher ist auf Grund der Stichprobenwahl die Repräsentativität der Ergebnisse nicht belegbar, dennoch zeigen die beiden graphischen Darstellungen der Häufigkeitsverteilungen die Notwendigkeit, über die Unterrichtssituation in beiden Abteilungen zu informieren, wenn der Anspruch der Bezeichnung "Begegnungsschule" sich auch auf den schulischen Bereich der Deutschen Schule Athen beziehen soll und auch in diesem Bereich unnötige Vorurteile abgebaut werden sollen.

Da für eine umfassende Information hier nicht genügend Platz vorhanden ist, sollen nur die Mathematik-Stoffpläne sowie die Unterrichtsorganisation exemplarisch im Bereich der NGO der deutschen Abteilung sowie Klasse 12 der griechischen Abteilung vorgestellt werden.

Mathematik in der deutschen gymnasialen Oberstufe (Klassen 12, 13)

Im Gegensatz zur griechischen Klasse 12 ist die Minimalforderung, daß jeder Schüler in den Klassen 12 und 13 mindestens zwei Halbjahre in Mathematik mit ausreichenden oder besseren Leistungen belegt haben

$$z_1 = 2 \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right), z_2 = \frac{5 + 11i\sqrt{3}}{7 - 4i\sqrt{3}}$$
$$z_1 = 2 \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right) = 2 \left(\frac{1}{2} + i \frac{\sqrt{3}}{2} \right) = 1 + i\sqrt{3}$$
$$z_2 = \frac{5 + 11i\sqrt{3}}{7 - 4i\sqrt{3}} = \frac{(5 + 11i\sqrt{3})(7 + 4i\sqrt{3})}{(7 - 4i\sqrt{3})(7 + 4i\sqrt{3})} = \frac{-97 + 97i\sqrt{3}}{97}$$
$$-1 + i\sqrt{3} \rightarrow z_1 z_2 = (1 + i\sqrt{3})(-1 + i\sqrt{3}) = (-1)^2 - (\sqrt{3})^2 = 1 - 3 = -2$$

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Roland Geiger

Μετάφραση: Έλενα Στεφανίδου, τάξη 12C

Για ν' απαντηθεί το ερώτημα, τι γνωρίζουν οι μαθητές του ελληνικού τμήματος για το μάθημα των Μαθηματικών στο γερμανικό τμήμα, ρωτήθηκε μία ομάδα από 12 μαθητές της 12ης τάξης (Γ' Λυκείου) του γερμανικού τμήματος και 42 μαθητές της Γ' Λυκείου του ελληνικού τμήματος.

Στο γερμανικό τμήμα, 40% περίπου των μαθητών που ρωτήθηκαν δε γνώριζαν απολύτως τίποτα σχετικά με το μάθημα των Μαθηματικών στο ελληνικό τμήμα. Οι υπόλοιποι μαθητές, δηλαδή το 60% περίπου, είχαν συγκεκριμένες παραστάσεις για το πώς διεξάγεται το μάθημα των Μαθηματικών στους Έλληνες συμμαθητές τους, πρόβαλαν όμως διάφορες αντιφάσεις όπως: «παραείναι εύκολο», «υψηλό επίπεδο», «δυσκολότερο από ό,τι σε μας», «πιο πολύ αποστήθιση», «πολλή ύλη», «μεγαλύτερη ανάγκη βοήθειας στην αρχή των σπουδών στη Γερμανία» κι άλλα.

Μόνο δύο μαθητές γνώριζαν πως στη Γ' Λυκείου του ελληνικού τμήματος γίνεται μια διαφοροποίηση, όμοια μ' εκείνη στη νεοσύστατη γυμνασιακή OBERSTUFE η οποία αντιστοιχεί στη Β' και Γ' Λυκείου). Κανένας μαθητής δεν ανέφερε ότι στο ελληνικό τμήμα, στην Γ' Λυκείου, μπορεί κανείς ν' αποφασίσει αν θα συνεχίσει ή όχι το μάθημα των Μαθηματικών. Το «γκάλοπ» που έγινε σε περισσότερα παιδιά του ελληνικού τμήματος ήταν αποδοτικό-τερο. Από τους 42 μαθητές που ρωτήθηκαν, οι 36 έδωσαν απάντηση.

Στατιστικές βλέπε σελίδα 226

Η στατιστική εδώ έδειξε ότι το 70% των μαθητών δε γνώριζε τίποτα σχετικά με τον τρόπο που διεξάγεται το μάθημα στο γερμανικό τμήμα. Αν' αυτούς μερικοί αιτιολόγησαν την άγνοιά τους στην έλλειψη επαφής ή ενδιαφέροντος.

Από το υπόλοιπο 30%, περίπου 20% γνώριζαν έμμεσα κάτι γύρω από τη διεξαγωγή του μαθήματος ή την ύλη του, 10% είχαν συγκεκριμένες παραστάσεις κι εδώ όμως πρόβαλαν αντιφάσεις. Το επίπεδο του μαθήματος ή η αποτελεσματικότητά του συγκρίθηκε με το ελληνικό επίπεδο, ως επί το πλείστον όμως βρέθηκε να είναι καλύτερο. Τα ιδιαίτερα γνωρίσματα που προέκυψαν φαίνεται πως είναι η ελευθερία επιλογής της ύλης, το γεγονός ότι δε γίνεται αποστήθιση, η έλλειψη πίεσης (φόβου, άγχους), η καλή προετοιμασία για τις εξετάσεις. Τονίστηκε ιδιαίτερα το γεγονός ότι για τους Γερμανούς μαθητές δεν είναι απαραίτητο το φροντιστήριο.

Σίγουρα πάντως η αντιπροσωπευτικότητα των αποτελεσμάτων δεν τεκμηριώνεται εντελώς. Παρ' όλα αυτά και οι δύο γραφικές παραστάσεις εκφράζουν την αναγκαιότητα να πληροφορηθούν και τα δύο τμήματα για το πώς διεξάγεται το μάθημα στα αντίστοιχα τμήματα. Κι αυτό αν ο ορισμός της Σχολής σαν «σχολείο επαφής» ισχύει και γι' αυτό το σχολικό τομέα και δε λείψουν οι άσκοπες προκαταλήψεις.

Μια και η ολοκληρωμένη πληροφόρηση είναι αδύνατη (λόγω έλλειψης αρκετού χώρου), πρέπει να γίνουν γνωστά τα προγράμματα της ύλης των Μαθηματικών καθώς και η οργάνωση του μαθήματος στη 12η τάξη του γερμανικού και στην Γ' Λυκείου του ελληνικού τμήματος.

Μαθηματικά στο γερμανικό Λύκειο (Τάξεις 12, 13):

Σ' αντίθεση με την ελληνική Γ' Λυκείου, υπάρχει η απαίτηση από κάθε μαθητή στις τάξεις 12 και 13 να έχει, σε δύο εξάμηνα στα Μαθηματικά, το λιγότερο επαρκείς ή καλούς βαθμούς, για να μπορέσει να δώσει εξετάσεις. Αυτό σημαίνει ότι, μετά την 11η τάξη, οι μαθητές δεν έχουν πια ελεύθερη επιλογή, αν θα συνεχίσουν ή όχι τα Μαθηματικά.

Ανάλογα με την κλίση τους μπορούν στην αρχή να διαλέξουν τα Μαθηματικά σαν βασικό μάθημα ή σαν μάθημα επιλογής. Τα βασικά μαθήματα διδάσκονται 3 φορές την εβδομάδα και τα μαθήματα επιλογής 5. Μαθητές που διαλέγουν τα Μαθηματικά σαν βασικό μάθημα μπορούν να διαλέξουν αν θέλουν να εξεταστούν σ' αυτό προφορικά ή γραπτά στις εξετάσεις, ενώ εκείνοι που το διάλεξαν σαν μάθημα επιλογής είναι υποχρεωμένοι να υποβληθούν σε 5ωρη γραπτή εξέταση. Η ύλη διαμορφώνεται πάνω στην Ανάλυση που αρχίζει να διδάσκεται στην 11η τάξη. Τα μαθηματικά επιλογής είναι σχεδόν ίδια με τα βασικά μαθήματα, μόνο που εμβαθύνουν περισσότερο και είναι υψηλότερου επιπέδου. Οι πιθανότητες επιλογής των κεφαλαίων είναι περιορισμένες, καθορίζονται δε μεταξύ καθηγητών και μαθητών.

12.1. ΑΝΑΛΥΣΗ (ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ)

12.2. ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΑΛΓΕΒΡΑ I ή ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΕΣ I

13.1. ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΑΛΓΕΒΡΑ II ή ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΕΣ II

ή ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΑΛΓΕΒΡΑ I ή ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΕΣ II

13.2. Συμπληρώσεις και ενδιαφέρουσες επαναλήψεις.

Μαθηματικά στο ελληνικό Λύκειο:

Στο ελληνικό τμήμα όλοι οι μαθητές πρέπει να διαλέξουν μετά τη Β' Λυκείου ποια δέσμη θέλουν ν' ακολουθήσουν. Καθορίζουν έτσι τι θέλουν να σπουδάσουν.

1η Δέσμη: Θετικές Επιστήμες

2η Δέσμη: Ιατρική - Βιολογία

3η Δέσμη: Φιλοσοφία - Φιλολογία - Νομικά

4η Δέσμη: Οικονομικά - Πολιτικές Επιστήμες

Με την επιλογή της 3ης Δέσμης μπορεί κανείς ν' αποφύγει οριστικά τα Μαθηματικά (σημαντική διαφορά έναντι του γερμανικού Λυκείου). Μαθητές της 1ης Δέσμης διδάσκονται 8 ώρες την εβδομάδα Μαθηματικά. Αυτό σημαίνει φυσικά μεγαλύτερο και πρόσθετο φόρτο εργασίας, μια και οι μαθητές πρέπει να μαθαίνουν την ορολογία στα ελληνικά και στα γερμανικά.

Στην 1η Δέσμη διδάσκονται Πίνακες, Άλγεβρα, Αναλυτική Γεωμετρία, Ανάλυση. Στη 2η και 4η Δέσμη διδάσκονται Πίνακες, Στατιστική, Συνδυαστική, Πιθανότητες, Ανάλυση. Τα Μαθηματικά εξετάζονται στις εξετάσεις προφορικά ή γραπτά και μετράνε μαζί με το ελληνικό απολυτήριο για σπουδές στη Γερμανία.

Στην 1η και 4η Δέσμη τα Μαθηματικά εξετάζονται στις Πανελλαδικές Εξετάσεις.

Παρόλο που το μάθημα γίνεται στα γερμανικά, οι δύο Δέσμες έχουν στις ελληνόφωνες Πανελλαδικές Εξετάσεις ικανοποιητικά αποτελέσματα, όπως μας δείχνει η στατιστική των εξετάσεων του 1985 συγκριτικά με το μέσο όρο των ελληνόφωνων σχολείων.

Στατιστικές βλέπε σελίδα 226

muß ("einbringt"), um zur Abitur-Prüfung zugelassen zu werden, d.h. kein Schüler kann nach der Klasse 11 Mathematik abwählen.

Je nach Neigung kann er zu Beginn der NGO Mathematik als Grund- oder Leistungsfach wählen: Grundkurse werden mit 3 Wochenstunden, Leistungskurse mit 5 Wochenstunden unterrichtet.

Grundkursschüler können Mathematik als schriftliches oder mündliches Prüfungsfach wählen, Leistungskursschüler müssen im schriftlichen Abitur eine 5-stündige Prüfung ablegen.

Der Stoff baut auf der in der Klasse 11 begonnenen Analysis auf. Leistungskurse haben im allgemeinen den gleichen Stoff wie Grundkurse, aber vertieft, auf höherem Niveau. Die Kursfolge läßt beschränkte Wahlmöglichkeiten der Teilgebiete zu, die im allgemeinen zwischen Lehrer und Schülern abgesprochen werden:

12.1 Integralrechnung

12.2 L.A.I oder W.R.I.

13.1 L.A.II oder W.R.I. - W.R.II oder L.A.I

13.2 Ergänzungen und integrierende Wiederholungen

(L.A. = lineare Algebra, W.R. = Wahrscheinlichkeitsrechnung)

Mathematik in der griechischen Abteilung Klasse 12

In der griechischen Abteilung müssen alle Schüler nach Klasse 11 ein "Bündel" wählen, sie legen damit allerdings ihre Studienrichtung fest:

1. Bündel: math.-naturwissenschaftlicher Bereich

2. Bündel: Medizin - Biologie

3. Bündel: sprachlich - geisteswissenschaftlicher Bereich

4. Bündel: wirtschaftswissenschaftlicher Bereich

Durch die Wahl des 3. Bündels kann man sich endgültig von der Mathematik "befreien" (ein wesentlicher Unterschied zur NGO). Schüler des 1. Bündels werden mit 8 Wochenstunden Mathematik unterrichtet, Schüler des 2. und 4. Bündels mit 4 Wochenstunden, und zwar von deutschen Lehrern in deutscher Sprache. Das bedeutet natürlich für die Schüler eine zusätzliche Belastung, da sie die Fachsprache in Deutsch und in Griechisch lernen müssen.

Im 1. Bündel werden Matrizenrechnung, Algebra, analytische Geometrie sowie Analysis (Differential- und Integralrechnung) unterrichtet, im 2./4. Bündel die Gebiete Matrizenrechnung, Statistik, Kombinatorik, Wahrscheinlichkeitsrechnung sowie Analysis bis zur Differentialrechnung. Mathematik ist schriftliches oder mündliches Prüfungsfach in der Feststellungsprüfung, mit deren Bestehen, zusammen mit dem griechischen Apolytirion, die allgemeine Hochschulreife in Deutschland zuerkannt wird.

Im 1. und 4. Bündel wird Mathematik in den Panhellenischen Prüfungen geprüft.

Obwohl der Unterricht in Mathematik in deutscher Sprache gehalten wird, zeigen diese beiden Bündel in den griechischsprachigen Panhellenischen Prüfungen erfreuliche Ergebnisse, wie die Statistik der Prüfung 1985 im Vergleich zum griechischen Landesdurchschnitt zeigt:

Statistische Angaben siehe Seite 226

PHYSIK

Otto Blay

Den Anforderungen einer immer mehr technisch orientierten Umwelt muß auch der Unterricht im Fach Physik nachkommen. Neben der Vermittlung physikalischer Sachkenntnis ist es ein Ziel, die Schüler zu befähigen, ihre Umwelt besser zu verstehen, um an deren lebensfreundlicheren Gestaltung mitwirken zu können. Auf dem Weg zu diesen Zielen kommt dem physikalischen Experiment, vor allem dem vom Schüler selbst durchgeführten Versuch, im Unterricht eine besondere Bedeutung zu.

Seit Beginn des Schuljahres 1984/85 wird an unserer Schule in dieser Hinsicht ein neuer Weg beschritten: Den Schülern der 7. Klassen der deutschen Abteilung wurde eine Wochenstunde für den Einführungsunterricht in die Physik auf der Basis von Schülerversuchen eingerichtet, um ihnen den Zugang zur Physik durch "Begreifen" zu erleichtern. Zu diesem Zweck war rechtzeitig geeignetes Schülerexperimentiermaterial für jeweils 6 Schülergruppen aus den Fachgebieten Optik, Kalorik und Mechanik, insgesamt 66 Experimentierkästen, angeschafft worden. Eine Erweiterung um die Gebiete Elektrik und Magnetik wird mit Unterstützung des Freundeskreises deutscher Auslandsschulen e.V. Bonn und der Industrie- und Handelskammer Hamburg im Schuljahr 1985/86 realisiert.

Mit dem Umbau von zwei Klassenräumen zu einem modernen Übungsraum für Physik und Biologie ist jetzt auch räumlich die Voraussetzung geschaffen, das Arbeiten mit diesem Experimentiermaterial in noch größerem Umfang in den Unterricht einzubauen.

Wegen der sehr verschiedenen Rahmenbedingungen weist der Physikunterricht in den beiden Abteilungen einige Unterschiede auf. In der deutschen Abteilung wird die Physik nach einem Lehrplan, der sich an den des Bundeslandes Nordrhein-Westfalen anlehnt, unterrichtet. Dabei werden die einzelnen Fachgebiete weitgehend abgeschlossen nach-

ΦΥΣΙΚΗ

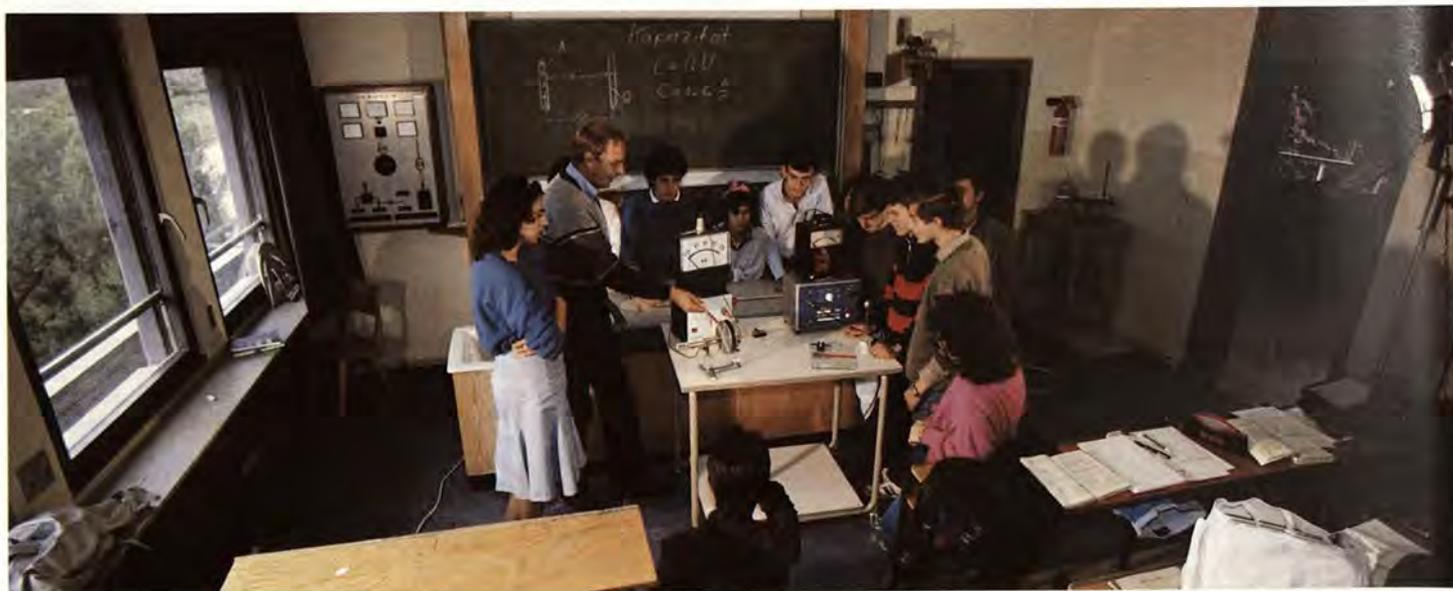
Otto Blay

Μετάφραση: Αθηνά Βασιλειάδου, τάξη 12Α

Η διδασκαλία στο μάθημα της Φυσικής πρέπει να εκπληρώνει τις απαιτήσεις ενός περιβάλλοντος που στρέφεται ολοένα περισσότερο στον τεχνικό τομέα. Εκτός από την παροχή εξειδικευμένων φυσικών γνώσεων στοχεύει στο να βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν καλύτερα το περιβάλλον τους, ώστε να συντελέσουν και αυτοί στο να γίνει πιο ευχάριστο. Πολύ σημαντικό για την επίτευξη αυτών των στόχων είναι το φυσικό πείραμα και κυρίως αυτό που κάνουν οι ίδιοι οι μαθητές στην ώρα του μαθήματος.

Από την έναρξη του σχολικού έτους 1984/85 έγινε στο σχολείο μας μια καινούρια αρχή σ' αυτή την κατεύθυνση: στην 7η τάξη του γερμανικού τμήματος καθιερώθηκε μία ώρα εβδομαδιαία για ένα εισαγωγικό μάθημα στη Φυσική, που βασίζεται σε πειράματα που κάνουν τα ίδια τα παιδιά. Έτσι θα μπορέσουν να κατανοήσουν οι μαθητές καλύτερα τη Φυσική, οπότε θα την πλησιάσουν ευκολότερα. Γι' αυτό το σκοπό προμηθευτήκαμε έγκαιρα κατάλληλο πειραματικό υλικό (συνολικά 66 κιβώτια) για κάθε μια από τις έξι ομάδες μαθητών. Το υλικό αυτό καλύπτει τους κλάδους της οπτικής, θερμότητας και μηχανικής. Μια επέκταση στους τομείς του ηλεκτρισμού και μαγνητισμού θα πραγματοποιηθεί μέσα στο σχολικό έτος 1985/86 με την υποστήριξη του αναγνωρισμένου σωματίου του κύκλου των φίλων των γερμανικών σχολών στο εξωτερικό, που εδρεύει στη Βόννη και του βιομηχανικού και εμπορικού Επιμελητηρίου του Αμβούργου.

Με την ανακατασκευή δύο αιθουσών σε μία μοντέρνα αίθουσα πειραμάτων Φυσικής και Βιολογίας δημιουργήθηκαν τώρα, και από άποψη χώρου, οι προϋποθέσεις για να συμπε-

ριληφθεί η πειραματική εργασία στο μάθημα σε ακόμα μεγαλύτερη έκταση. Υπάρχουν αρκετές διαφορές στο μάθημα της Φυσικής ανάμεσα στο ελληνικό και το γερμανικό τμήμα, επειδή τα εκπαιδευτικά συστήματα διαφέρουν. Στο γερμανικό τμήμα η μάθημα γίνεται σύμφωνα με το πρόγραμμα του ομοσπονδιακού κρατίδιου Nordrhein-Westfalen. Με βάση, λοιπόν, αυτό το πρόγραμμα προχωρεί ο καθηγητής στη διδασκαλία ενός τομέα της Φυσικής μόνο, εάν η διδασκαλία του προηγούμενου τομέα ολοκληρώθηκε εντελώς, όπως γίνεται και στα Γυμνάσια με μεταρρυθμισμένη ανώτερη βαθμίδα της Ομοσπονδιακής Γερμανίας.

Το μάθημα της Φυσικής στο ελληνικό τμήμα καθορίζεται αποκλειστικά από τα νεότερα διδακτικά προγράμματα και στηρίζεται στα εγκεκριμένα ελληνικά διδακτικά βιβλία. Η δομή αυτών των βιβλίων βασίζεται στην επαναφορά των ίδιων θεμάτων που αναπτύσσονται όλο και περισσότερο, όσο ανεβαίνουν οι τάξεις. Έτσι επιτυγχάνεται προοδευτικά, μέσα στις τάξεις του Γυμνασίου και του Λυκείου, μια εμβάθυνση στην ύλη και μια μαθηματικότερη και ακριβέστερη διατύπωσή της.

Το μάθημα γίνεται στα γερμανικά, οπότε ο γερμανός καθηγητής πρέπει να μεταφράζει από τα ελληνικά στα γερμανικά. Μαζί με το περιεχόμενο διδάσκει (παρέχεται) και η γερμανική ορολογία, που είναι σημαντική για τον Έλληνα μαθητή, που σκοπεύει να σπουδάσει στη Γερμανία.

Στο Γυμνάσιο είναι δυνατό να γίνονται πειράματα τακτικά παρά το μεγάλο όγκο της ύλης. Στο Λύκειο δυστυχώς κάτι τέτοιο είναι αδύνατο εξαιτίας της υπερβολικά πολλής ύλης. Εδώ πρέπει να ληφθούν, κατά την πορεία του μαθήματος, ιδιαίτερα υπόψη οι εξετάσεις στη δημόσια Επιτροπή στο τέλος της Α' και Β' Λυκείου, τα αποτελέσματα των οποίων επηρεάζουν ουσιαστικά τον ετήσιο μέσο όρο βαθμών και ταυτόχρονα τον τελικό βαθμό, που καθορίζει την εισαγωγή σε ανώτερες και ανώτατες σχολές.

Στις Πανελλαδικές του προηγούμενου χρόνου οι μαθητές μας είχαν πάλι μεγάλη επιτυχία, όπως δείχνει και αυτός ο πίνακας:

Βαθμοί	0-9,5	10-12	12,5-15	15,5-20
Μέσος όρος όλων των σχολείων της Ελλάδας	68,3	12,4	11,2	8,1
Γ.Σ.Α.	33,3	12,5	29,2	25,0

Δε θα ήταν σωστό να μην αναφερθεί μια, εκτός μαθήματος, δραστηριότητα σχετικά με τη Φυσική: όλοι οι μαθητές προτρέπονται, χωρίς αυτό να είναι υποχρεωτικό, να πάρουν μέρος στο διαγωνισμό «Ο μικρός Αϊνστάιν», όπου τις περισσότερες φορές μπορούν να κερδίσουν ενδιαφέροντα βιβλία.

einander behandelt, so wie es auch an einem Gymnasium mit NGO in der Bundesrepublik der Fall ist.

Der Physikunterricht in der griechischen Abteilung richtet sich ausschließlich nach den neuesten griechischen Lehrplänen und benutzt die vorgeschriebenen griechischen Lernbücher. Durch den spiralcurricularen Aufbau dieser Lernbücher werden die Fachgebiete in jedem Jahr erneut angesprochen, und es wird so eine Vertiefung und immer exaktere, mathematischere Fassung des Stoffes erreicht.

Der Unterricht wird in deutscher Sprache erteilt, so daß vom deutschen Fachlehrer erhebliche Übersetzungsarbeit an den Lernbüchern gefordert ist. Zusammen mit den Inhalten wird also auch die deutsche Fachterminologie vermittelt, die im Hinblick auf ein Studium in Deutschland für den griechischen Schüler von Bedeutung ist.

Experimente sind im Gymnasium trotz der großen Stofffülle noch regelmäßig möglich. Im Lykeion muß leider wegen des immensen Stoffumfangs auf ein experimentelles Vorgehen weitgehend verzichtet werden. Hier muß im Unterrichtsgang insbesondere die am Jahresende in den 10. und 11. Klassen (A/B-Lykeion) stattfindende staatliche (Epitropie-) Prüfung berücksichtigt werden, deren Ergebnis wesentlich in die Jahresnote einfließt und sich damit auch auf die Abschlußnote auswirkt.

Bei den Panhellenischen Prüfungen des vergangenen Schuljahres waren unsere Schüler wieder sehr erfolgreich, wie diese Tabelle zeigt:

Notenpunkte	0-9,5	10-12	12,5-15	15,5-20
Landesdurchschnitt	68,3	12,4	11,2	8,1
DSA	33,3	12,5	29,2	25,0

Griechenland, Heimat- und Gastland
Ελλάδα, Πατρίδα και Χώρα φιλοξενίας

CHEMIE

Walter Schenk

In dem Chemieunterricht der deutschen und der griechischen Abteilung zeigen sich Unterschiede, die im folgenden nur ansatzweise herausgearbeitet werden können.

In der deutschen Abteilung vermittelt der Chemieunterricht übergeordnete Zusammenhänge unter Verwendung deutscher Lehrbücher. Das Experiment und die gemeinsame Auswertung haben zentrale Bedeutung. So werden in den Klassen 8, 9 und 10 Grundlagen in Allgemeiner und Anorganischer Chemie geschaffen.

Die deutsche Oberstufe stützt sich in ihrer Arbeit auf die Richtlinien von Nordrhein-Westfalen, in denen besonderes Gewicht auf Organische Chemie, Gleichgewichtslehre und Elektrochemie gelegt wird. In der 13. Klasse können Schüler und Lehrer sie gemeinsam interessierende Themen vereinbaren, z. B. Farbstoffe, Makromoleküle, Arzneimittel, Waschmittel. Hierzu läßt sich ein kürzlich neu erhaltenes Experimentiergerät sinnvoll einsetzen. Die experimentellen Möglichkeiten konnten auch ausgeweitet werden dank einiger Spenden durch hiesige Firmen wie einem Spektrofotometer und einem Kühlschrank zur Eisbereitung.

Für den Chemieunterricht der Klassen 8-12 der griechischen Abteilung ist der Gebrauch offizieller griechischer Lehrbücher bindend. Der Unterricht wird jedoch von deutschen Chemielehrern in deutscher Sprache erteilt. Dies erfordert vom Lehrer ein gutes Stück aufwendiger Übersetzungsarbeit, bietet dem Schüler aber die große Chance, die vielfach voneinander abweichenden chemischen Fachterminologien der griechischen und deutschen Sprache parallel zueinander einzüben. Hierdurch wird zugleich eine geeignete Vorbereitung auf das Hochschulstudium in Griechenland und in einem deutschsprachigen Land gegeben. Um dieses Ziel leichter zu erreichen, werden deutsche Chemiebücher zusätzlich eingesetzt.

In den Klassen 8 und 9 des Gymnasiums wird das deutsche Buch intensiv genutzt, um in deutscher Sprache in die naturwissenschaftliche Sprech- und Denkweise einzuführen. So werden solide fachliche Grundlagen für die Mitarbeit im Lykeion geschaffen. Zur Veranschaulichung werden die vorhandenen Experimentiermöglichkeiten eingesetzt. Im Lykeion basiert der Unterricht ausschließlich auf dem griechischen Lehrbuch. Lediglich zur häuslichen Ergänzungsarbeit haben die Schüler ein deutsches Kompendium zum gelegentlichen Nachlesen von Sachverhalten und Fachausdrücken. Der Stil ist im Lykeion stark durch das teilweise seit den fünfziger Jahren unveränderte Konzept des Lehrbuches geprägt. Es ist sachlogisch übersichtlich gehalten, wobei ein curricularer Aufbau der Themenfolge die Kenntnisse von Jahr zu Jahr vertiefen soll.

Der Schüler erhält eine Grundlage von lexikalem fachlichen Einzelwissen. Dies kommt ihm bei den Schlußprüfungen am Ende der 10. und 11. Klasse vor der staatlichen Kommission bzw. bei der panhellenischen Prüfung nach der 12. Klasse zugute. Über den äußerst umfangreichen Lernstoff hinaus ist das Rechnen von zum Teil sehr aufwendigen chemischen Übungsaufgaben vorgesehen, was einen Großteil der Unterrichtszeit einnimmt.

Durch genaue Vorschriften der griechischen Behörde wird sichergestellt, daß ein Fachwissen großen Ausmaßes einstudiert wird. Die vorgeschriebene Fülle des Lernstoffes läßt dem Lehrer jedoch nur wenig Zeit, den aus der Bundesrepublik Deutschland gewohnten problemorientierten chemischen Experimentalunterricht mit kreativer Schülerbe-

XHMEIA

Walter Schenk

Μετάφραση: Άγγελος Πλάντζας, τάξη 10C

Στο μάθημα της Χημείας του γερμανικού και ελληνικού τμήματος του Γυμνασίου DÖRFELD παρουσιάζονται διαφορές, οι οποίες αναφέρονται παρακάτω μόνο γενικά.

Στο γερμανικό τμήμα το μάθημα της Χημείας διδάσκει ανώτερους συνειρημένους με τη χρησιμοποίηση γερμανικών βιβλίων. Το πείραμα και η συνολική αξιοποίηση έχουν κεντρική σημασία. Έτσι μπαίνουν στη 2η και 3η τάξη Γυμνασίου και στην 1η τάξη Λυκείου οι βάσεις για τη γενική και ανόργανη Χημεία.

Στις ανώτερες τάξεις του Λυκείου του γερμανικού τμήματος το μάθημα γίνεται έτσι, όπως στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία, όπου δίνεται περισσότερο βάρος στην οργανική Χημεία, στην ισορροπία βαρών και στην ηλεκτροχημεία. Οι μαθητές και οι καθηγητές στην τελευταία τάξη του Λυκείου (4η) έχουν τη δυνατότητα να συμφωνήσουν μεταξύ τους για τα θέματα που τους ενδιαφέρουν, όπως π.χ. χρωστικές ουσίες, μακρομόρια, φάρμακα, απορρυπαντικά. Σ' αυτό τον τρόπο διδασκαλία ανήκει και η χρησιμοποίηση μιας νέας συσκευής για πειράματα. Οι δυνατότητες που υπάρχουν για διάφορα πειράματα επεκτείνονται συνεχώς χάρη στις δωρεές από ντόπιες φίρμες, οι οποίες π.χ. πρόσφεραν ένα φασματικό φωτόμετρο και ένα ψυγείο παρασκευής πάγου.

Για το μάθημα της Χημείας στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο του ελληνικού τμήματος είναι απαραίτητα τα επίσημα ελληνικά βιβλία. Οι καθηγητές όμως είναι Γερμανοί και διδάσκουν στη γερμανική γλώσσα. Αυτό τους υποχρεώνει σε αρκετά επίπονες μεταφράσεις. Οι μαθητές όμως έχουν την ευκαιρία να μαθαίνουν τις ελληνικές και γερμανικές ορολογίες που διαφέρουν σε πολλά σημεία μεταξύ τους. Έτσι προετοιμάζονται για σπουδές σε ανώτερες και ανώτατες σχολές στην Ελλάδα, αλλά και σε γερμανόγλωσση χώρα. Για να επιτευχθεί αυτό πιο εύκολα χρησιμοποιούνται και γερμανικά βιβλία στο μάθημα. Στην 1η και 2η τάξη του γυμνασίου χρησιμοποιείται εντατικά το γερμανικό βιβλίο, ώστε να εισαχθεί ο τρόπος έκφρασης και σκέψης της φυσικής επιστήμης στη γερμανική γλώσσα. Έτσι δημιουργούνται σταθερές βάσεις για τη συνεργασία στο Λύκειο. Για να γίνει το μάθημα πιο κατανοητό, αξιοποιούνται όλες οι δυνατότητες που υπάρχουν για πειράματα. Στο Λύκειο το μάθημα γίνεται με βάση το ελληνικό βιβλίο και μόνο για συμπληρωματική εργασία στο σπίτι έχουν οι μαθητές ένα γερμανικό εγχειρίδιο, για να διαβάζουν ορολογίες. Το πρόγραμμα στο Λύκειο διαμορφώνεται πάντα στην ύλη του από χρόνια - πενήντα σε μερικά σημεία - μη αλλαγμένου βιβλίου. Η ανάπτυξη των θεμάτων είναι τέτοια, ώστε από χρόνο σε χρόνο να εμβαθύνονται οι γνώσεις. (Για παράδειγμα δίνεται το κεφάλαιο για τις αλκοόλες από το βιβλίο της 2ης τάξης Λυκείου, το οποίο είναι διατεταγμένο ως εξής: 1. Γενικά (ονοματολογία, διαίρεση). 2. Προέλευση. 3. Γενικές μέθοδοι παρασκευής (4 μέθοδοι). 4. Γενικές χημικές ιδιότητες. 5. Χρήση. 6. Μεθυστική αλκοόλη ή μεθανόλη ή εθιλοπνεύμα (παρασκευή, χημικές και φυσικές ιδιότητες). 7. Αιθυλική αλκοόλη ή Αιθανόλη ή οινοπνεύμα (παρασκευή, φυσικές και χημικές ιδιότητες, φυσιολογική επίδραση, χρήση). 8. Αλκοολική ζύμωση. 9. Αλκοολούχα ποτά. 10. Πολυθενείς αλκοόλες.

Ο μαθητής αποκτά τις βάσεις για τις γνώσεις του ειδικού λεξιλογίου του μαθήματος. Αυτό τον ωφελεί στις εξετάσεις της 1ης και 2ης τάξης Λυκείου μπροστά σε κρατική επιτροπή και μετά την 3η τάξη Λυκείου στις πανελλαδικές εξετάσεις. Μαζί με την εκτενή ύλη προβλέπονται και λύσεις προβλημάτων που καταλαμβάνουν ένα μεγάλο μέρος της διδακτικής ώρας. Με τις οδηγίες του ελληνικού υπουργείου εξασφαλίζονται γνώσεις ευρείας κλίμακας στους μαθητές. Η καθορισμένη αθρόνη ύλη όμως δεν αφήνει στον καθηγητή παρά μόνο λίγο χρόνο, για να εφαρμόσει το συνηθισμένο από την Ομοσπονδιακή Γερμανία τρόπο διδασκαλίας, που προσανατολίζεται στον προβληματισμό και στα πειράματα και βασιζόταν στη δημιουργική συμμετοχή των μαθητών.

Ανακεφαλαιώνοντας, μπορούμε να πούμε ότι το μάθημα της Χημείας στο γερμανικό τμήμα δε διαφέρει ουσιαστικά στο στυλ ή στο περιεχόμενο από το μάθημα σ' ένα Γυμνάσιο της Ομοσπονδιακής Γερμανίας. Στο ελληνικό τμήμα οι μαθητές έχουν το πλεονέκτημα να γνωρίζουν τις ορολογίες και στις δύο γλώσσες. Παρουσιάζεται όμως, λόγω της αθρόνης

της ύλης και των τελικών εξετάσεων, μια χρονική και ψυχική επιβάρυνση. Ο καθηγητής καταναλώνει πολύ χρόνο για την παροχή θεωρητικών γνώσεων και έχει, σαν επιπλέον εργασία, τη μετάφραση. Παραμένει, λοιπόν, στόχος η ενίσχυση του τρόπου διδασκαλίας που προσανατολίζεται στον προβληματισμό και στο πείραμα, ακόμα και στο ελληνικό τμήμα.

teiligung anzuwenden.

Zusammenfassend sei gesagt, daß der Chemieunterricht in der deutschen Abteilung sich nicht wesentlich in Stil und Inhalt vom Unterricht an einem Gymnasium in der Bundesrepublik Deutschland unterscheidet. In der griechischen Abteilung bietet sich den Schülern der Vorteil der Zweisprachigkeit, durch Stoffülle und Abschlußprüfungen tritt eine zeitliche und psychische Belastung auf. Der Lehrer verwendet viel Zeit auf rein theoretische Wissensvermittlung und hat zusätzliche Arbeit durch Übersetzungstätigkeit. Ziel bleibt es weiterhin, auch in der griechischen Abteilung den problemorientierten Experimentalunterricht zu verstärken.

Fachraum Chemie
Αίθουσα Χημείας

Der Fachraum Biologie, eingerichtet 1985
Αίθουσα Βιολογίας, διαμορφωμένη το 1985

BIOLOGIE

Wolfgang Funk
Dimitrios Alivertis, Klasse 12A

Der Biologieunterricht in der deutschen Abteilung unterscheidet sich im Prinzip nicht vom Unterricht an einem Gymnasium in der Bundesrepublik Deutschland. In den Klassen 5 bis 8 und 10 stehen je zwei Wochenstunden zur Verfügung, in Klasse 11 drei Wochenstunden, im Grundkurs der Klassen 12 und 13 je drei, im Leistungskurs je 5 Wochenstunden. Unterrichtsgrundlage sind die entsprechenden Lehrpläne von Nordrhein-Westfalen.

In der griechischen Abteilung sind in den Klassen 7, 8 und 10, 11 im Durchschnitt nur ein bis eineinhalb Wochenstunden vorgesehen, trotz eines großen Stoffpensums. Auffällig ist dagegen, welchen Stellenwert Biologie in der 12. Klasse des Lykeions mit 4 Wochenstunden hat.

Geht man einmal von etwa 36 Schulwochen in der deutschen und etwa 33 Schulwochen in der griechischen Abteilung im Jahr aus, so hat ein Schüler in den Klassen 7 bis 11 der deutschen Abteilung insgesamt etwa 300 Stunden Biologieunterricht, ein Schüler in der griechischen Abteilung im gleichen Zeitraum nur etwa 150 Stunden.

Unterrichtsgrundlage in der griechischen Abteilung sind die griechischen Vorschriften und Lehrbücher.

In der deutschen Abteilung liegt das Schwergewicht auf der Schulung des fachspezifischen Denkens und Arbeitens durch einen problemorientierten Unterricht an ausgewählten Beispielen, und es wird weniger Wert gelegt auf umfangreiches Detailwissen; in der griechischen Abteilung ist es eher umgekehrt, bedingt durch die Vorschriften, die wenig Zeit für einen problemorientierten Unterricht lassen. So befindet sich der deutsche Lehrer auch oft im Zwiespalt zwischen seinen Vorstellungen von der Vermittlung von Lehrstoff, Denkweise und Einsichten seines Faches und den Vorstellungen der Schüler, die einen straffen, lernorientierten Unterricht erwarten und im Hinblick auf den strengen 'Numerus clausus' verständlicherweise stark auf Noten fixiert sind.

Aus Zeitmangel lassen sich auch nur selten Experimente im Unterricht in den griechischen Klassen durchführen.

Der nachfolgende Artikel von Dimitrios Alivertis, Klasse 12 des Ly-

BIOΛΟΓΙΑ

Wolfgang Funk, Δημήτριος Αλιβέρτης
Μετάφραση: Δημήτριος Αλιβέρτης, τάξη 12A

Η διδασκαλία της Βιολογίας στο γερμανικό τμήμα δε διαφέρει στην ουσία απ' αυτή που γίνεται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Στις τάξεις 5. μέχρι 8. και στην τάξη 10. διατίθενται για τη Βιολογία ανά δύο διδακτικές ώρες εβδομαδιαία, στην τάξη 11. τρεις και στις τάξεις 12., 13., εφόσον είναι μάθημα επιλογής με ιδιαίτερο βάρος, πέντε, ενώ αλλιώς τρεις ώρες. Το μάθημα γίνεται με βάση τις οδηγίες που ισχύουν για τη Βόρεια Ρηνανία - Βεσφαλία.

Στο ελληνικό τμήμα προβλέπεται για τις τάξεις 7., 8., 10. και 11. μία μέχρι μιάμιση ώρα την εβδομάδα, παρά τη μεγάλη έκταση της ύλης. Αντίθετα ξεχωρίζει πόσο σημαντική θέση (στη β' δέσμη) κατέχει η Βιολογία με τέσσερις ώρες την εβδομάδα στην τάξη 12. (γ' Λυκείου).

Αν υπολογίσει κανείς για το γερμανικό τμήμα 36 εβδομάδες σχολείου το χρόνο και για το ελληνικό τμήμα 33, τότε ένας μαθητής στις τάξεις 7. - 11. του γερμανικού τμήματος έχει συνολικά 300 διδακτικές ώρες μάθημα Βιολογίας, ενώ ένας μαθητής του ελληνικού τμήματος έχει αντίστοιχα μόνο γύρω στις 150 διδακτικές ώρες στο ίδιο χρονικό διάστημα.

Στο ελληνικό τμήμα βάση του μαθήματος αποτελούν τα αντίστοιχα σχολικά βιβλία του οργανισμού και οι οδηγίες του ελληνικού Υπουργείου Παιδείας.

Στο γερμανικό τμήμα το βάρος πέφτει στην εξάσκηση του τρόπου σκέψης στο μάθημα και στον τρόπο εργασίας σ' αυτό, μέσω ενός μαθήματος με επιλεγμένα παραδείγματα που οδηγούν το μαθητή σε προβληματισμό, ενώ δίνεται μικρότερη αξία σε εκτεταμένες ειδικές γνώσεις. Στο ελληνικό τμήμα μάλλον συμβαίνει το αντίστροφο, εξαιτίας των οδηγιών που αφήνουν λίγο χρόνο για προβληματισμό στο μάθημα. Έτσι συχνά ο Γερμανός καθηγητής βρίσκεται σε δίλημμα που συνίσταται στη διαφορά μεταξύ των προσωπικών του αντιλήψεων σχετικά με τη διδασκαλία της ύλης, του τρόπου σκέψης και των διαφόρων προοπτικών του μαθήματος και των αντιλήψεων των μαθητών που περιμένουν ένα,

κατά κάποιο τρόπο, αυστηρό μάθημα, που απαιτεί πολύ διάβασμα και οι οποίοι ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για τους βαθμούς, κάτι που είναι εύλογο, αν αναλογιστεί κανείς πόσο υψηλές είναι οι βάσεις (Numerus clausus) των πανεπιστημιακών σχολών.

Επίσης λόγω στενότητας χρόνου στις ελληνικές τάξεις σπάνια είναι δυνατό να γίνουν πειράματα στο μάθημα.

Το ακόλουθο άρθρο του μαθητή Δημήτρη Αλιβέρτη (Γ' Λυκείου) αποτελεί μια σύνοψη απόψεων των μαθητών για το μάθημα της Βιολογίας.

Στο ελληνικό τμήμα - αν εξαιρέσουμε την γ' Λυκείου - το μάθημα της Βιολογίας δεν έχει ιδιαίτερα μεγάλη σημασία, καθώς διδάσκεται μόλις μία μέχρι μιάμιση διδακτική ώρα εβδομαδιαίως. Στην α' Λυκείου δε διδάσκεται Βιολογία. Στην τελευταία τάξη όμως, με το διαχωρισμό των δεσμών, η κατάσταση αλλάζει ριζικά. Στη δέσμη α', γ' και δ' η Βιολογία δεν προβλέπεται ως μάθημα, ούτε διδάσκεται στον κορμό. Στη β' δέσμη, η οποία στην Ελλάδα οδηγεί προς τις ιατρικές και παραϊατρικές σχολές, η Βιολογία διδάσκεται τέσσερις ώρες κι εξετάζεται ως μάθημα στις Πανελλαδικές στο τέλος της χρονιάς. Ο βαθμός της Βιολογίας παίζει έναν πρωτεύοντα ρόλο, έχοντας συντελεστή 18,75% στην επιτυχία ενός υποψήφιου. Στις συμπληρωματικές εξετάσεις για το γερμανικό απολυτήριο η Βιολογία μπορεί να επιλεγεί ως τρίτο (προφορικά) εξεταστέο μάθημα από τους υποψήφιους της β' δέσμης.

Όπως και η συντριπτική πλειοψηφία των τελειόφοιτων, έτσι κι ένα μεγάλο μέρος των μαθητών αυτών αναγκάζεται να φοιτήσει επί πλέον σε κάποιο φροντιστήριο, αφού η Βιολογία διδάσκεται στη γερμανική γλώσσα. Η αντίληψη που επικρατεί μεταξύ των μαθητών είναι ότι το μάθημα της Βιολογίας, επειδή έχει εκτεταμένη ύλη, απαιτεί πολύ διάβασμα, ώστε να μπορέσει ο μαθητής να αποκομίσει έναν υψηλό βαθμό (από 18 και πάνω) στις Πανελλαδικές εξετάσεις στο τέλος του χρόνου. Τα φροντιστήρια βάζουν το μαθητή σε κάποιο ρυθμό και το γρήγορο πέρασμα της ύλης βοηθάει ουσιαστικά τους μαθητές. Επιδίωξη των μαθητών είναι να κατέχουν όσο το δυνατό καλύτερα την ύλη του επίσημου βιβλίου, ενώ δεν επιδιώκουν ν' αποκτήσουν συμπληρωματικές γνώσεις, εκτός κι αν αυτές είναι κάποια λειτουργικά «κόλπα», που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην εξασφάλιση υψηλότερης βαθμολογίας. Επιπλέον, όμως, διεύρυνση των γνώσεων εκτός της διδακτέας (κι εξεταστέας) ύλης συνεπάγεται χάσιμο πολύτιμου χρόνου, κάτι που μάλλον δε δικαιολογείται με μια τόσο εκτεταμένη ύλη. Αναγκαστικά λοιπόν πρέπει να ακολουθούνται όσο το δυνατόν πιστά οι οδηγίες. Αυτό ισχύει και για τον καθηγητή - εξίσου όμως περιορίζει και την ανάπτυξη των ικανοτήτων και την εκδήλωση του ενδιαφέροντος των μαθητών, μόνο που οι τελευταίοι προσαρμόζονται πιο γρήγορα. Όσο δύσκολη κι αν φαίνεται η εγκατάλειψη της - πιθανά καλύτερης - γερμανικής μεθόδου διδασκαλίας, είναι όμως αναγκαία προκειμένου να επιτύχει ο μαθητής σε κάποιο ελληνικό Πανεπιστήμιο. Ακόμα και οι συμβιβασμοί δεν αποδίδουν παρά ελάχιστα μόνο. Επίσης δε θα έπρεπε να ξεχνάει κανείς ότι στην Ελλάδα χρειάζονται τουλάχιστον 1800 από 2000 μόρια προκειμένου να επιτύχει ένας υποψήφιος στην Ιατρική. Η ίσως αντικειμενικότερη, πάντως σε σχέση με τα δημόσια Λύκεια και αυστηρότερη βαθμολογία, κάνει τους αποφοίτους της Γ.Σ.Α. να μειονεκτούν εξ αρχής απέναντι στους μαθητές των άλλων ελληνικών σχολείων. Δε φαίνεται άτοπο το να δεχτεί κανείς ότι το διπλό απολυτήριό μας κερδίζεται πιο δύσκολα από το καθαρά γερμανικό «Abitur» (διγλώσσο μάθημα, περισσότερο μαθημικά δέσμη, διπλό διάβασμα) και συνεπώς μας αξίζουν περισσότερο κάποιοι καλοί βαθμοί λόγω όλων αυτών των δυσκολιών.

Κάτω απ' αυτές τις περιστάσεις πολλοί μαθητές απλά βλέπουν τη Βιολογία ως ένα εμπόδιο στο δρόμο για την εισαγωγή σε κάποια πανεπιστημιακή σχολή, το οποίο θα πρέπει να ξεπεράσουν όσο το δυνατό πιο εύκολα και επιτυχημένα και παραβλέπουν την αυτή καθαυτή σημασία του μαθήματος.

Όσο κι αν αντιδρούμε σ' αυτή την αντίληψη, τα προβλήματα που περιγράφηκαν μας επαναφέρουν πάλι στην πραγματικότητα.

Αυτό το άρθρο μεταφέρει θέσεις και απόψεις όλων των μαθητών, που τους αφορά το μάθημα, που διατυπώθηκαν ως τώρα - ίσως βέβαια και αρκετές απόψεις να είναι προσωπικές. Ελπίζω να έμεινα αντικειμενικός και να μεταφέρω σωστά και τις γνώμες των άλλων.

keions, ist eine Zusammenfassung von Schülermeinungen zum Biologieunterricht.

Das Fach Biologie nimmt in der griechischen Abteilung mit Ausnahme der Klasse 12 einen ziemlich bescheidenen Rang ein, mit durchschnittlich nur 1 bis 1½ Wochenstunden. In Klasse 10 gibt es keinen Biologieunterricht. In der 12. Klasse verändert sich die Situation durch die Aufteilung der Klassen in 4 Bündel grundlegend. Die Bündel I, III, IV haben weder einen Leistungskurs noch einen Grundkurs Biologie. Im Bündel II, welches fast ausschließlich auf die Zulassung zu medizinisch-naturwissenschaftlichen und verwandten Studiengängen in Griechenland ausgerichtet ist, ist Biologie Bündelfach mit 4 Wochenstunden und damit Prüfungsfach bei den gesamtgriechischen Prüfungen (Panelladikes) am Ende der Klasse 12. Die Abschlusnote in Biologie bestimmt mit einem Anteil von 18,75% die Zulassung zu einem medizinorientierten Studium in Griechenland.

In der deutschen Ergänzungsprüfung kann Biologie von den Schülern des Bündels II als drittes Prüfungsfach (mündliche Prüfung) gewählt werden. Wie fast alle Schüler der Abschlussklassen, sieht sich ein großer Teil von ihnen gezwungen, ein Frontistirion (Nachhilfeschule) zu besuchen, zumal Biologie in deutscher Sprache unterrichtet wird.

Biologie wird von den Schülern des Bündels als reines Lernfach mit großem Stoffumfang angesehen, in dem man aber durch fleißiges "Pauken" 18 oder mehr Punkte (von 20 Punkten) erreichen kann. Die Frontistirien beherrschen das "sinnvolle" (= erfolgreiche) Pauken und die zügige Durchnahme des vorgeschriebenen Stoffes ziemlich gut und helfen den Schülern wirklich, wenn sie auf die Prüfungen hinarbeiten. Die Schüler wollen den Stoff des Lehrbuches möglichst gut beherrschen, während erweiterndes Wissen besonders in den Bündelfächern nicht sehr gefragt ist, es sei denn, es sind sinnvolle Tricks, die zu besseren Noten verhelfen können. Durch Erweiterung des Wissens außerhalb des Stoffplanes geht aber Zeit verloren, und bei dem ohnehin großen Stoffumfang ist das nicht ohne weiteres zu vertreten. Notgedrungen muß man ziemlich stur am Stoffplan festhalten. Das gilt für den Lehrer, aber ebenso behindert es auch die freie Entfaltung der Schüler - allerdings wissen diese sich am ehesten anzupassen. So schwer es auch scheint, sich von den möglicherweise besseren - deutschen Unterrichtsmethoden zu lösen, ist dies in Griechenland im Interesse des Prüfungserfolgs doch notwendig. Auch Kompromisse bringen leider wenig. Auch sollte man nicht vergessen, daß man in Griechenland mindestens 1800 Punkte von 2000 braucht, um Medizin studieren zu können, doch die vielleicht objektiveren, aber im Vergleich zu öffentlichen Schulen strengeren Zensuren bringen den DSA-Absolventen von vorneherein Nachteile gegenüber der inländischen Konkurrenz, und die ist hart. Vielleicht ist es nicht so abwegig zu behaupten, daß unser doppeltes Abitur schwerer als das deutsche Abitur ist (Doppelsprachigkeit, mehr Leistungskurse, doppelte Lernbelastung) und daß wir die guten Noten wegen dieser Belastungen eher verdienen.

Viele Schüler sehen das Fach Biologie unter diesen Umständen nur als eine Hürde auf dem Weg zur Universität, die man möglichst leicht und erfolgreich nehmen sollte, und sehen nicht die eigentliche Bedeutung des Faches. So sehr wir uns auch gegen diese Sicht der Biologie zu wehren versuchen, holt uns leider die oben beschriebene Problematik immer wieder ein.

Dieser Bericht gibt Ansichten aller betroffenen Schüler wieder, die im Laufe der Zeit geäußert wurden, allerdings könnte einiges auch von mir stammen. Ich hoffe, daß ich sachlich geblieben bin und daß ich auch die Meinung der anderen richtig dargestellt habe.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΔΟΓΜΑΤΟΣ

Γεώργιος Μουστάκης, Δρ. Κοινωνιολογίας

1. Σκοπός του μαθήματος των Θρησκευτικών, που διδάσκεται στα Γυμνάσια και στα Λύκεια, είναι η φανέρωση των δογματικών, ηθικών και κοινωνικών αληθειών του Χριστιανισμού. Είναι η διδαχή της ιστορικής πορείας της Ορθόδοξης Ελληνικής Εκκλησίας και η μελέτη της προσφοράς της σε κάθε εποχή, άρα και σήμερα. Και βέβαια όλα τούτα όχι κάτω από μία ψυχρή και αδιάφορη διδασκαλία, που αγνοεί το σύγχρονο άνθρωπο και τα κοινωνικά του πολύπλοκα προβλήματα.

2. Ο τρόπος που οι αλήθειες αυτές μεταδίδονται στους μαθητές και στις μαθήτριες είναι:

α) Γνωσιολογικός, και βγαίνει μέσα από τα Ιστορικοβιβλικά κεφάλαια και το βοηθητικό βιβλίο της Χριστιανικής Ηθικής (Γ' Λυκείου), που συμπληρώνονται με εποπτικά μέσα.

β) Αρετολογικός, που δε διδάσκεται με λόγια, αλλά με τη χριστιανική αρετή. Αυτή πρέπει να γίνεται καθημερινά βιωματικό ήθος του διδάσκοντα και ν' αντανakλάται χωρίς επίδειξη και φαρισαϊσμούς πάνω στους διδασκόμενους, ώστε να βοηθηθούν στην πνευματική, ηθική και κοινωνική τους ολοκλήρωση.

Μεθοδολογία διδασκαλίας.

Σύντομη εισήγηση του διδάσκοντα πάνω στο μάθημα. Οριοθέτηση των κύριων σημείων του μαθήματος που δένονται μεταξύ τους σε μια γνωσιολογική ενότητα.

Ακολουθεί το στάδιο επεξεργασίας - εμβάθυνσης, για να καταλήξουμε στην επίλυση αποριών και τη συμπλήρωση των κενών που συνήθως μένουν από την εισήγηση του διδάσκοντα. Στους μαθητές και μαθήτριες όχι μόνο επιτρέπεται, αλλά και αποτελεί αναπαλλοτρίωτο δικαίωμά τους να παρεμβαίνουν στη διδασκαλία και να εκφράζουν τις απόψεις τους χωρίς φόβο, αλλά και χωρίς πάθος.

ORTHODOXE RELIGIONSLEHRE

Dr. Georgios Moustakis

übersetzt von Alexis Niskias, Kl. 12 B

Ziel des Faches Religion in den Lyzeen und Gymnasien ist die Lehre von der dogmatischen, moralischen und gesellschaftlichen Wahrheit des Christentums. Dazu gehört die Geschichte der griechisch-orthodoxen Kirche und das Bemühen um ihr Angebot zu allen Zeiten, also auch heute.

Natürlich geschieht all das nicht in Form einer kalten gleichgültigen Lehrhaltung, die den heutigen Menschen und seine sozialen Bezüge ignoriert.

Die Art und Weise, wie diese Wahrheiten den Schülern und Schülerinnen nahegebracht werden, ist folgende:

a) die Erfahrungsmethode, die sich aus den Kapiteln der Bibel und dem Hilfsbuch der christlichen Ethik (3. Lyzeum) ergibt, die von weiteren Lehrmitteln ergänzt werden.

b) die Tugendmethode, die nicht mit Worten gelehrt wird, sondern mit der christlichen Tugend. Diese soll sich im täglichen Verhalten des Lehrenden zeigen und ohne Vorführeffekt und Pharisäertum auf die Lernenden wirken, so daß sie in ihrer geistigen, moralischen und sozialen Vervollkommnung weiter fortschreiten.

Methodenlehre

Kurze Einführung des Lehrers zum Thema. Anführen der Hauptkennzeichen der

Kinder pflanzen im Schulhof Bäume
Παιδιά φυτεύουν δέντρα στην αυλή του σχολείου

Unterrichtsstunde, die sich zu einer Erkenntniseinheit verbinden. Es folgt das Stadium der Bearbeitung und Vertiefung, um Zweifel zu klären und Lücken zu füllen, die gewöhnlich von der Einführung des Lehrers herrühren.

Die Schüler und Schülerinnen dürfen nicht nur, sondern haben geradezu ein Anrecht darauf, während des Lehrvortrags ihre Meinungen furchtlos und rational zu äußern.

Lehrmittel

Heutzutage gibt es unendlich zahlreiche und gut verfügbare Lehrmittel, um die Schüler besser zu erreichen, so z.B. Dias, Kassetten mit byzantinischen Kirchenliedern oder große Werke der religiösen Musik, Spiel- und Dokumentarfilme.

Bibliographie

Es gibt reichlich Bücher zu den religiösen Themen, wie die Bibeln (Altes Testament, Neues Testament, Biblische Archäologie), und zu den Themen christlicher Altertumskunde, zu den Denkmälern, Katakomben, Klöstern.

Das reichhaltige Material, das die Kinder in den jeweiligen Büchern finden, bildet die Grundlage für jede systematische Arbeit, die, zu Hause vorbereitet, in der Klasse vorgestellt wird, um die Erfahrungswelt der Kinder, vor allem durch Referate von Kindern für Kinder, zu bereichern und weiterzuentwickeln.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ ΔΟΓΜΑΤΟΣ

Hubert Wilschowitz

Μετάφραση: Έρα Στάικου, Έλενα Παπαρίζου, τάξη 11Α

Το μάθημα της Καθολικής Εκκλησίας σ' ένα μορφωτικό κέντρο για νέους ανθρώπους, όπως είναι το Dörpfeld Gymnasium, έχει δύο στόχους: να πληροφορήσει, δηλ. να μεταφέρει γνώσεις στους μαθητές, αλλά και συγχρόνως ν' αγγίξει την ψυχή του νέου ανθρώπου και να την διαπλάσει όσο είναι δυνατό.

Η παροχή γνώσεων μεταδίδεται με καθορισμένα προγράμματα διδασκαλίας σύμφωνα με την αντίστοιχη ηλικία. Έτσι προβλέπεται για το δημοτικό (τάξεις 1-3) να βιωθεί μαζί με τα παιδιά το μυστήριο του Θεού και να τους διδαχτεί πώς να έρχονται αλληλέγγυα το ένα στο άλλο.

Το παιδί ανακαλύπτει το Θεό μέσα από τις ιστορίες της Βίβλου (μάθημα της Βίβλου), την ιστορία της ζωής των Αγίων (π.χ. Άγιος Μαρτίνος, Άγιος Νικόλαος κ.α.) και την εκκλησία (ενορία, υπηρεσία του Θεού κ.τ.λ.).

Εμπειρικά ξέρουμε ότι τα παιδιά προέρχονται σήμερα από οικογένειες που διαφέρουν άλλες περισσότερο κι άλλες λιγότερο στη θρησκεία ή στην εκκλησία, γι' αυτό ο δεύτερος στόχος του μαθήματος των Θρησκευτικών σ' αυτά τα χρόνια έχει μια πολύ σπουδαία λειτουργία: σκοπεύει να εμψύχησει ή και να διαπλάσει το έμφυτο ψυχικό και θρησκευτικό συναίσθημα του παιδιού. Έτσι θα έπρεπε ο θεολόγος (κατηχητής - κατηχήτρια) να προσπαθεί ν' αναπληρώσει όση θρησκευτική ατμόσφαιρα δεν μπορεί σήμερα συχνά να δοθεί από τους γονείς.

Η κορύφωση του μαθήματος των Θρησκευτικών σ' αυτά τα τρία πρώτα χρόνια είναι η προετοιμασία για την πρώτη Θεία Κοινωνία, η οποία κατορθώνεται με τη διάπλαση και την εξάσκηση της θρησκευτικής συνείδησης. Αυτή η προεργασία είναι εκτός των άλλων μία σημαντική προϋπόθεση γι' αυτό που ονομάζουμε σήμερα ανατροφή για την ολοκλήρωση της προσωπικότητας.

Στις τάξεις 4-6 ανακαλύπτουν τα παιδιά το πολύπλευρο περιβάλλον, άρα και την εκκλησία, μαθαίνουν μέσω των συμβαθιτών τους τα διάφορα δόγματα και ζουν μαζί τους. Κορύφωμα σ' αυτά τα χρόνια είναι η προετοιμασία για την πρόσληψη του μυστηρίου του

Εποπτικά μέσα.

Σήμερα υπάρχουν άφθονα και ευκολόχρηστα μέσα, για να έλθει η διδαχή πιο κοντά στο μαθητή. Τέτοια είναι τα σλάιτς, κασσέτες με βυζαντινούς ύμνους ή μεγάλα έργα θρησκευτικής μουσικής, κινηματογραφικές ταινίες και ντοκυμαντέρ.

Βιβλιογραφία

Υπάρχει πλούσια βιβλιογραφία για τα επί μέρους θρησκευτικά θέματα, όπως τα βιβλικά (Παλαιάς Διαθήκης, Καινής Διαθήκης, Βιβλικής Αρχαιολογίας), θέματα Χριστιανικής Αρχαιολογίας, μοναστήρια.

Το πλούσιο γνωσιολογικό υλικό που βγαίνει από την επαφή των παιδιών με τη σχετική βιβλιογραφία αποτελεί την πρώτη ύλη για κάθε συστηματική εργασία, που προετοιμάζεται στο σπίτι και παρουσιάζεται στην τάξη για πληροφόρηση και καλλιέργεια του γνωσιολογικού και εμπειρικού κόσμου των παιδιών και προ παντός από τις εργασίες παιδιών σε παιδιά.

KATHOLISCHE RELIGIONSLEHRE

Hubert Wilschowitz

Der katholische Religionsunterricht an einer Ausbildungsstätte für junge Menschen, wie es das Dörpfeldgymnasium ist, hat zwei Ziele. Er soll informieren, d.h. den Schülern Wissen vermitteln; aber er soll auch (gleichzeitig) die Seele des jungen Menschen erreichen und nach Möglichkeit weiterbilden. Die Wissensvermittlung ist, entsprechend der jeweiligen Altersstufe, durch festgelegte Lehrpläne geordnet. So ist für die Grundschule in den Klassen 1 - 3 vorgesehen, mit den Kindern Gott zu entdecken und zu lernen, wie man mit ihm "umgeht". Gott gibt sich dem Kind zu erkennen in den biblischen Geschichten (Bibelunterricht), in den Lebensgeschichten der Heiligen (z.B. St. Martin, St. Nikolaus) und in der Kirche (Pfarrgemeinde, Gottesdienst usw.). Erfahrungsgemäß kommen die Kinder heute aus mehr oder weniger religiös oder kirchlich indifferenten Elternhäusern, daher hat die zweite Komponente des Religionsunterrichts in diesen Jahren eine ganz wichtige Funktion: sie soll die seelisch-religiöse Veranlagung des Kindes wecken bzw. weiterbilden. Dabei sollte der Religionslehrer (Katechet/in) versuchen, das zu ersetzen, was von Vätern/Müttern an religiöser Atmosphäre heute oft nicht mehr gegeben werden kann.

Höhepunkt im Unterricht dieser drei ersten Jahre ist die Vorbereitung auf die Erstkommunion, die mit der Gewissensbildung und Gewissensschulung (Bußsakramente) einhergeht. Diese Vorbereitung ist übrigens eine wichtige Voraussetzung für das, was wir heute Friedenserziehung nennen.

In den Klassen 4 - 6 entdecken die Kinder die Vielschichtigkeit der "Umwelt", also auch die Kirche; sie lernen die verschiedenen Konfessionen in den Mitschülern kennen und mit ihnen leben. Höhepunkt in diesen Jahren ist die Vorbereitung auf den Empfang des Sakramentes der Firmung, die den heranwachsenden jungen Christen auf seine Verantwortung in der Gesellschaft (Pfarrgemeinde) vorbereiten soll.

In den Klassen 6 - 8 erwacht das kritische Hinterfragen der eigenen Umwelt. Der Religionsunterricht wird in den Klassen 7 und 8 an der Deutschen Schule Athen in der Regel von einem Religionslehrer erteilt, der gleichzeitig auch Gemeindepfarrer ist. An sich eine ideale Weiterführung in der Wissensvermittlung, denn der Religionsunterricht der Schule soll in

die Erwachsenenkatechese der Pfarrgemeinde weiterführen. In diesen Jahren des persönlichen Reifens wird für den Religions-Lehrer/Pfarrer und die Schüler ein wichtiger Gesichtspunkt sichtbar: die Schüler entdecken, soweit sie aus deutsch-griechischen Ehen kommen, ihre existenzielle Zugehörigkeit zu ihrer griechischen Umwelt (Großfamilie, Nachbarschaft und Freunde), die wiederum von der orthodoxen Kirche geprägt ist. Diese Entwicklung muß in den katholischen Religionsunterricht eingebaut werden. Wissensvermittlung darf daher in diesen Jahren keine trennende Wirkung, weder äußerlich noch innerlich, haben. Mit viel Verständnis muß der Lehrer Gemeinsamkeiten in der Feier der Liturgie und der Sakramentenspendung aufzeigen, gemeinsame Wurzeln in den Glaubenslehren und im kirchlichen Leben (Gebräuche) darlegen, sie bejahen und zeigen, wie sie gemeinsam gelebt werden können. Das ist die Zeit, in der echte Ökumene reifen könnte.

In den Oberklassen, ab der 10. Klasse etwa, sieht der Lehrplan das Kennenlernen bzw. das Bekanntwerden mit den nichtchristlichen Religionen vor, die in Griechenland weniger zum Erfahrungsbereich junger Menschen gehören als etwa in der Bundesrepublik. Dort, wo es nicht gelungen ist, die Geborgenheit in der Religion, der man angehört, gefunden zu haben, wird es nicht leicht sein, das Interesse für dieses ganz neue Thema zu wecken; aber Ausnahmen bestätigen immer, also auch in diesem Bereich, die Regel.

Die bisherigen Erfahrungen der Religionslehrer zeigen, daß die Einordnung des Religionsunterrichts in den Gesamtunterricht generell positiv zu bewerten ist. Was als Nachteil erwähnt werden muß, ist die starke Fluktuation unter den Schülern bzw. Familien, aber auch unter den Religionslehrern / Pfarrern, die eine echte kontinuierliche Aufbauarbeit bisher erschwert hat.

EVANGELISCHE RELIGIONSLEHRE

Hans-Wolfgang Jokisch

Wie in den meisten Bundesländern der Bundesrepublik Deutschland ist Religionsunterricht auch in der Deutschen Schule in Athen ordentliches Lehrfach. Nach seinem Selbstverständnis hat der evangelische Religionsunterricht die Aufgabe, der Kommunikation des Schülers mit dem christlichen Glauben in der gegenwärtigen Welt zu dienen. In diesem Sinn versteht er sich als Dienst der Kirche an der Gesellschaft. Er geschieht unter den Gegebenheiten und Bedingungen der Schule, darum müssen die Ziele des Religionsunterrichts von Kirche und Schule gemeinsam verantwortet werden können.

Aus dem Auftrag ergeben sich folgende Ziele:

1. Der Religionsunterricht soll Antworten von Christen auf die Fragen, Nöte und Herausforderungen unserer Zeit suchen und entfalten. Das sollte geschehen im Blick auf die Fragenden selbst, auf die Mitmenschen und die Umwelt. Dabei ist die altersspezifische Einstellung zum Glauben am Horizont des religiösen Bewußtseins unserer Zeit zu beachten.
2. Der Religionsunterricht informiert und orientiert über die christliche Tradition, die Lebensäußerungen der Kirche und über die ökumenischen Fragen sowie über außerchristliche Daseinsauslegungen. Notwendig sind dabei sachliches Gespräch und Hinführung zur Urteilsfähigkeit in der pluralistischen Gesellschaft.
3. Der Religionsunterricht schuldet dem Schüler konkrete Lebenshilfe, damit dieser zu sich selbst finden und in der Gesellschaft mündig

Χρισματος, που προετοιμάζει τους νέους χριστιανούς για την υπευθυνότητά τους στην κοινωνία (στην ενορία). Στις τάξεις 6-8 ξυπνάει το καθοριστικό ερώτημα για το ιδιαίτερο περιβάλλον. Το μάθημα των Θρησκευτικών στις τάξεις 7-8 δίνεται συνήθως από έναν θεολόγο, που είναι συγχρόνως παπάς ενορίας. Είναι βασικά μία ιδεώδης εξέλιξη στην παροχή γνώσεων, γιατί το μάθημα των Θρησκευτικών στο σχολείο πρέπει να οδηγήσει στην κατάρτιση των ενηλίκων στην ενορία. Σ' αυτά τα χρόνια της προσωπικής ωρίμανσης γίνεται εμφανής για το θεολόγο-παπά και για τους μαθητές μία σημαντική άποψη: οι μαθητές, όσοι προέρχονται από ελληνογερμανούς γονιούς, ανακαλύπτουν την κοινωνική προσκόλληση στο ελληνικό περιβάλλον (συγγενείς, γείτονες και φίλοι), η οποία είναι γνωστό ότι επηρεάζεται από την ορθόδοξη εκκλησία. Αυτή η ανάπτυξη πρέπει να εισαχθεί στο μάθημα της Καθολικής Εκκλησίας. Η παροχή γνώσεων στο μάθημα των Θρησκευτικών δεν πρέπει λοιπόν σ' αυτά τα χρόνια να έχει ξεχωριστή επίδραση, ούτε εξωτερική, ούτε εσωτερική. Με πολλή κατανόηση πρέπει ο καθηγητής των Θρησκευτικών να δείξει τα κοινά σημεία ανάμεσα στην τέλεση των λειτουργιών και στην παροχή των Χρισμάτων, που βάζουν κοινές ρίζες στη μάθηση των δογμάτων της πίστης και στην εμπειρική ζωή της Εκκλησίας.

Στις ανώτερες τάξεις, περίπου από τη δέκατη, προβλέπει το διδακτικό πρόγραμμα τη μάθηση ή και τη γνωριμία με τις εξωχριστιανικές θρησκείες, οι οποίες στην Ελλάδα πολύ λιγότερο επηρεάζουν τη ζωή των νέων ανθρώπων, απ' ό,τι στην Ομοσπονδιακή Γερμανία. Εκεί, όπου δεν μπόρεσε να βρεθεί η ζεστασιά της θρησκείας, στην οποία ανήκουμε, δε θα είναι εύκολο να προκληθεί το ενδιαφέρον γι' αυτό το τελείως καινούριο θέμα, αλλά εξαιρέσεις επαληθεύουν πάντα, άρα και σ' αυτή την περίπτωση, τον κανόνα.

Οι μέχρι τώρα εμπειρίες των θεολόγων δείχνουν ότι η ένταξη του μαθήματος των Θρησκευτικών στο γενικό πρόγραμμα πρέπει να εκτιμηθεί θετικά. Η αρνητική πλευρά που πρέπει ν' αναφερθεί είναι ότι η σύνομη διαμονή στην Ελλάδα, τόσο των μαθητών όσο και των καθηγητών-ιερέων, επιδρά ανασταλτικά στην εποικοδομητική οργάνωση του μαθήματος.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΥ ΔΟΓΜΑΤΟΣ

Hans-Wolfgang Jokisch

Μετάφραση: Αλεξάνδρα Πωτοσυγγέλου, τάξη 10C

Στη Γερμανική Σχολή των Αθηνών το μάθημα των Θρησκευτικών διδάσκεται κανονικά, όπως στα περισσότερα κρατίδια της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Είναι αυτονόητο ότι η διδασκαλία των Θρησκευτικών, σύμφωνα με την ευαγγελική Εκκλησία, έχει καθήκον να καλλιεργήσει την επικοινωνία ανάμεσα στο μαθητή και τη χριστιανική πίστη στο σημερινό κόσμο. Μ' αυτή την έννοια είναι μια υπηρεσία που προσφέρει η Εκκλησία στην κοινωνία με τους κανόνες και τα δεδομένα του σχολείου. Γι' αυτό θα πρέπει η Εκκλησία και το σχολείο ν' αναλαμβάνουν από κοινού την ευθύνη για τους στόχους, στους οποίους αποβλέπει το μάθημα των Θρησκευτικών.

Έτσι από τα παραπάνω διαφαίνονται οι ακόλουθοι στόχοι:

1. Το μάθημα των Θρησκευτικών πρέπει να ερευνά και να διευρύνει τις απαντήσεις των χριστιανών στα ερωτήματα, στις ανάγκες και τις προκλήσεις της εποχής μας. Αυτά θα πρέπει να σχετίζονται με τους ίδιους τους μαθητές που ρωτάνε τους συνανθρώπους τους

και το περιβάλλον τους. Εδώ θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η τοποθέτηση μερικών παλαιών ιδιαίτεροτήτων της πίστωσης, στον ορίζοντα της θρησκευτικής συνείδησης της εποχής μας.

2. Το μάθημα των Θρησκευτικών προσανατολίζει και πληροφορεί για τη χριστιανική παράδοση, τις εκφράσεις της ζωής σύμφωνα με την Εκκλησία, για τα οικουμενικά ερωτήματα, όπως επίσης και για τις μη χριστιανικές ερμηνείες της ύπαρξης. Απαραίτητα γι' αυτά είναι η αντικειμενική συζήτηση και η καθοδήγηση των νέων στο να παίρνουν αποφάσεις στην πλουραλιστική μας κοινωνία.

3. Το μάθημα των Θρησκευτικών οφείλει να δώσει στο μαθητή συγκεκριμένη βοήθεια στη ζωή, ώστε να βρει τον εαυτό του και να ενηλικιωθεί μέσα στην κοινωνία. Έτσι το μάθημα των Θρησκευτικών είναι συγχρόνως πεδίο εξάσκησης ελεύθερου διαλόγου με όσους σκέπτονται διαφορετικά. Επειδή πίστη και μάθηση, η δυνατότητα να σκέπτεται, τα βιωτικά προβλήματα καθώς και η κοινωνική συμπεριφορά πηγάζουν μαζί, πρέπει το μάθημα των Θρησκευτικών να είναι ανοιχτό σε κριτικές ερωτήσεις και συνάμα να παρουσιάζει δυνατότητες εξάσκησης και ενημέρωσης.

4. Το μάθημα των Θρησκευτικών πρέπει να εκφράζει την Αποκάλυψη του Θεού στη χριστιανική παράδοση και σε σχέση με τον άνθρωπο. Γι' αυτό καταβάλλει προσπάθειες, ώστε ο μαθητής να προσεγγίσει το Βιβλικό Λόγο, και μέσα απ' αυτόν να βρει το δρόμο προς τον Ιησού Χριστό και να καταφέρει ν' αναπτυχθεί μέσα στη Χριστιανική κοινότητα, δηλαδή την Εκκλησία.

Στην παράδοση του μαθήματος των Θρησκευτικών υποβάλλονται ερωτήσεις και δίνονται απαντήσεις. Οι απαντήσεις δε θα έπρεπε να παραπλανούν τις ερωτήσεις των μαθητών. Πρέπει να ερευνώνται αντικειμενικά οι ερωτήσεις μαζί με τους μαθητές έχοντας πάντα υπόψη ότι ακόμα και ο δάσκαλος έχει τα δικά του αναπάντητα ερωτήματα. Επίσης το μάθημα των Θρησκευτικών θέλει να είναι προσανατολισμένο στα βιβλικά θέματα και τα ανθρώπινα προβλήματα.

Από το πρόγραμμα διδασκαλίας:

5η τάξη: Προβλήματα που προκύπτουν για το χριστιανό από την αναγνώριση του Θεού ως δημιουργού του σύμπαντος.

6η τάξης: Η κατάλληλη χρήση της ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ.

7η τάξη: Μορφές διακοινωνικών υποθέσεων.

8η τάξη: Πίστη, Δημιουργία, Φύση, φυσική επιστήμη, τεχνική.

10η τάξη: Χριστιανικές και μη χριστιανικές παρουσιάσεις αξιών και κανόνων της κοινότητας.

Από την ενδέκατη τάξη μπορούν τα Θρησκευτικά να επιλεγούν σαν μάθημα κορμού (Grundkurs). Ένα τρίτο έως ένα τέταρτο των μαθητών μιας χρονιάς κάνει κάθε φορά χρήση της δυνατότητας αυτής. Η διδασκαλία γίνεται από κοινού για καθολικούς, ευαγγελικούς και αλλόθρησκους μαθητές.

Οι κύκλοι θεμάτων επεκτείνονται από τη συγκριτική Ιστορία των Θρησκευμάτων, την ιστορικότητα και αυθεντικότητα των βιβλικών εξιστορήσεων μέχρι τα θέματα της προσωπικής διαμόρφωσης της ζωής και τη δραστηριότητα των Χριστιανών στην κοινωνία. Σε μια κοσμοπολίτικη πόλη, όπως η Αθήνα, έγινε δυνατό τα τελευταία χρόνια να επισκεφθούμε επανειλημμένα τη Συναγωγή ή να κληθούμε ειδικοί εισηγητές για τον Ινδουισμό και το Βουδισμό.

werden kann. Damit ist Religionsunterricht zugleich Einübungsfeld für die Achtung Andersdenkender. Da Glauben und Denkenlernen und Lebenshaltung und Verhalten zusammengehören, muß der Religionsunterricht sowohl für kritische Fragen offen sein als auch Möglichkeiten der Einübung und Einführung aufzeigen.

4. Der Religionsunterricht hat den Anruf Gottes in der christlichen Überlieferung gegenüber dem Menschen unserer Zeit auszusprechen; deshalb bemüht er sich darum, daß der Schüler dem biblischen Wort begegnet, Wege zum eigenen Glauben an Jesus Christus finden und in die Gemeinschaft der Christen hineinwachsen kann.

Im Vollzug des Religionsunterrichtes werden Fragen gestellt und Antworten gegeben. Die Antworten sollten nicht an den Fragen der Schüler vorbeigehen. Sie müssen mit den Schülern gesucht und erarbeitet werden im Bewußtsein, daß auch der Lehrer ein Fragender ist. Der evangelische Religionsunterricht will problemorientiert und bibelorientiert sein.

Aus den Lehrplänen:

5. Klasse: Probleme, die sich aus dem Bekenntnis zu Gott als dem Schöpfer der Welt für den Christen ergeben.

6. Klasse: Sachgemäßer Umgang mit dem Neuen Testament.

7. Klasse: Formen diakonischen Handelns.

8. Klasse: Glaube, Schöpfung - Natur, Naturwissenschaft, Technik.

10. Klasse: Nichtchristliche und christliche Wert- und Normenvorstellungen der Gesellschaft.

Ab Klasse 11 kann Religion als Grundkurs gewählt werden.

Ein Drittel bis ein Viertel der Schüler einer Jahrgangsstufe macht jeweils von dieser Möglichkeit Gebrauch. Der Unterricht wird für katholische, evangelische und andersgläubige Schüler gemeinsam erteilt. Die Themenbereiche erstrecken sich von der vergleichenden Religionsgeschichte über die Historizität und Authentizität der biblischen Berichte bis hin zu Fragen der persönlichen Lebensgestaltung und zum Handeln des Christen in der Gesellschaft. In einer Weltstadt wie Athen konnten in den letzten Jahren wiederholt die Synagoge besucht oder Fachreferenten über Hinduismus und Buddhismus eingeladen werden.

Der untere Pausenhof
H κάτω αυλή διαλειμμάτων

Erstmals mit Beginn des Schuljahres 1984/85 ist in Anlehnung an die schulpolitischen Entwicklungen in den meisten Ländern der Bundesrepublik auch an der Deutschen Schule Athen der Ethikunterricht für Schüler und Schülerinnen der Klassenstufen 8 und 10 aufgenommen worden. Ziele und Inhalte ergeben sich sowohl aus der Funktion als Ersatzunterricht für jene, die den evangelischen oder katholischen Religionsunterricht nicht besuchen, als auch aus dem fachspezifischen Anliegen, ein bisher brachliegendes theoretisches Wissen möglichst anschaulich zu vermitteln und für die Entwicklung des Jugendlichen in seiner zunehmend kritischen Haltung nutzbar zu machen. Daß dieser Anspruch in zwei Unterrichtsstunden pro Woche - gleich jener Stundenzahl im Fach Religion - nur fragmentarisch oder ansatzweise erreicht werden kann, ist für den Dilettanten und Fachmann gleichermaßen einsichtig. Um so erfreulicher ist die Tatsache, daß die Rezeption bei unseren Schülern beider Klassenstufen und Jahre bisher durchaus als positiv bewertet werden kann, zumal auch dieses Fach mit seinen zahlreichen neuen Begriffen anfänglich recht arbeitsintensiv sein kann. Diese Termini führen den Jugendlichen in eine "neue Welt" des Denkens und Wissens ein und lassen den übergeordneten Begriff Philosophie - Ethik ist nur eine der sechs reinen Disziplinen dieses Faches - durch Diskussion der unterschiedlichen Deutungsmöglichkeiten ahnen.

Er soll erkennen, daß er als Individuum und Teil der Gesellschaft sowohl mit Rechten als auch Pflichten ausgestattet ist, daß jede Form der Freiheit auch die Verantwortung - die Notwendigkeit einer Begrenzungslogischerweise fordert, damit subjektiv "guter Wille" und "Selbstbehauptung" allein nicht zum Chaos führen. Er muß begreifen, daß das Streben nach sinnvollen eigenen Tugenden nur durch diese Form der Freiwilligkeit denkbar ist, um Erziehung als Selbsterziehung, als Hilfe für die Entwicklung der eigenen "kleinen Persönlichkeit" zu verstehen.

Folgende Einzelthemen, die inhaltlich in enger Verbindung stehen, werden behandelt, wobei die zwei erstgenannten nur eine Rahmenfunktion übernehmen:

1. Was ist Philosophie, Ethik?
2. Gemeinsames und Trennendes zwischen Philosophie und Religion, Philosophie und Wissenschaft.
3. Wertepyramide und Normen des Verhaltens (dieser Hauptthemenkreis enthält u.a. Problemfragen wie: Achtung der persönlichen Freiheit, des Lebens, des Glaubens anderer; Liebe, Freundschaft, Vertrauen; Wahrheit - Lüge, Stolz - Demut, Wissen - Gewissen, Recht - Gerechtigkeit).
4. Kants "kategorischer Imperativ" und Kausalzusammenhänge des Verhaltens.

Eine Palette methodisch unterschiedlicher Möglichkeiten soll helfen, die primär "intellektuellen Inhalte" als "praktische Teile der Philosophie" verständlich zu machen.

Dieser bemerkenswerte Ansatz, Einzelaspekte des Philosophieunterrichts bereits in die Mittelstufe zu verlagern, könnte - wie von einigen Teilnehmern des letztjährigen Kurses und in einigen Bundesländern praktiziert - in der Zukunft auch für unsere Oberstufenschüler ein akzeptables Angebot sein.

ΗΘΙΚΗ

Dr. Manfred Bornau

Μετάφραση: Γιάννης Αθανασόπουλος, Βαγγέλης Λεοντιάδης, τάξη 11C

Το μάθημα της Ηθικής, ακολουθώντας τα πρότυπα της εκπαίδευσης στα περισσότερα κράτη της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, διδάσκεται από την αρχή του σχολικού έτους 1984/85 και στη Γερμανική Σχολή Αθηνών, στους μαθητές και μαθήτριες της 8ης και 10ης τάξης.

Οι στόχοι και το περιεχόμενο πηγάζουν:

- α. Από την ανάγκη της διδασκαλίας του μαθήματος σαν συμπληρωματικού, γι' αυτούς που δε διδάσκονται το μάθημα των Θρησκευτικών (διαμαρτυρούμενο ή καθολικό δόγμα), β. Από το ειδικό ενδιαφέρον να μεταδώσουμε, με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη σαφήνεια, θεωρητικές γνώσεις, οι οποίες μέχρι σήμερα έμεναν ανεκμετάλλετες, ώστε να καταστήσουμε χρήσιμες για την ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας των νέων.

Το ότι με δίωρη διδασκαλία τη βδομάδα - ίση μ' εκείνη του μαθήματος των Θρησκευτικών - δεν έχουμε ικανοποιητικά αποτελέσματα γίνεται φανερό και στο διδάσκοντα το μάθημα, αλλά και στο μη ειδικό. Το ευχάριστο είναι ότι οι μαθητές και των δύο τάξεων, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις μας, είναι θετικοί δέκτες του μαθήματος, μολοντί και αυτό το μάθημα με τις πολυάριθμες νέες έννοιές του απαιτεί στην αρχή εντατική μελέτη. Αυτοί οι όροι εισάγουν το νέο σ' ένα «καινούριο κόσμο» της σκέψης και της γνώσης και αφήνουν το μαθητή να διαισθανθεί τη γενική έννοια φιλοσοφία - η ηθική είναι μόνο μία από τις έξι υποδιαιρέσεις της φιλοσοφίας - μέσα από συζητήσεις που προσφέρουν οι διάφορες δυνατότητες ερμηνείας.

Οι νέοι πρέπει να αναγνωρίσουν ότι σαν άτομα και μέλη της κοινωνίας έχουν και δικαιώματα και υποχρεώσεις και ότι κάθε μορφή ελευθερίας έχει σαν επακόλουθο και την ευθύνη, δηλ. την αναγκαιότητα ενός περιορισμού, ώστε η υποκειμενικά «καλή θέληση» και η «προσωπική επιβολή» να μην οδηγήσουν στο χάος. Πρέπει να αντιληφθεί ότι η επιδίωξή του να καταστεί ουσιαστικά ενάρετος μόνο με αυτό τον τρόπο είναι νοητή, ώστε να κατανοήσει ότι η διαπαιδαγώγησή του είναι προσωπικό του θέμα και ότι βοηθεί την ανάπτυξη της δικής του «μικρής προσωπικότητας».

Τα πιο κάτω μεμονωμένα θέματα, τα οποία είναι θεματικά συγγενή, γίνονται αντικείμενο επεξεργασίας και τα δύο πρώτα απ' αυτά λειτουργούν σαν πλαίσιο:

1. Τι είναι φιλοσοφία, ηθική;
 2. Ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα στη φιλοσοφία και τη θρησκεία, στη φιλοσοφία και την επιστήμη.
 3. Πυραμίδα αξιών και κανόνες συμπεριφοράς (αυτός ο κύριος κύκλος θεμάτων περιλαμβάνει μεταξύ άλλων ερωτήσεις κρίσεως, όπως: σεβασμός της ατομικής ελευθερίας, της ζωής, των ιδεών των άλλων· αγάπη, φιλία, εμπιστοσύνη· αλήθεια· ψέμα, υπερηφάνεια - ταπεινοφροσύνη, γνώση - συνείδηση, δίκαιο - δικαιοσύνη).
 4. Η «κατηγορηματική προσταγή» του Κανί και οι αιτιώδεις σχέσεις της συμπεριφοράς. Πληθώρα, μεθοδικά, διαφορετικών δυνατοτήτων αποσκοπούν να μεταφέρουν το καθαρά θεωρητικό περιεχόμενο της φιλοσοφίας στην πράξη.
- Αυτή η αξιοσημείωτη προσπάθεια, να διδάσκονται ήδη από τη μεσαία βαθμίδα (Mittelstufe) μεμονωμένα στοιχεία της φιλοσοφίας, θα μπορούσε να είναι μία πρώτη τάξεως προσφορά και για τους μαθητές μας της ανώτερης βαθμίδας (Oberstufe), όπως ήδη εφαρμόστηκε από μερικούς, που συμμετείχαν στο περσινο Kurs, και από μερικά ομοσπονδιακά κράτη.

ΙΣΤΟΡΙΑ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Herbert Michel

Μετάφραση: Θεανώ Παπαβασιλείου, τάξη 10B

«Αν δεν είχε περάσει ο Καίσαρας τον Ρουβίκωνα, δεν μπορούμε να ξέρουμε πού θα είχε φτάσει».

Ο Κουρτ Τσουχόλσκυ δε βάζει την αναφερόμενη φράση, με το επιτηδευμένο ύφος της, στο στόμα ενός μαθητή, που τον βασάνισε το μάθημα της Ιστορίας, αλλά στο στόμα ενός θρυλικού καθηγητή, του Γιόχαν Αύγουστου Γκαλέτι. Τον παρουσιάζει στη μεγαλοπρεπή σάτιρά του «Γκαλετιάνα» σαν πρότυπο τραγικοκωμικού καθηγητή της Ιστορίας, που διαρκώς προσπαθεί, γεμάτος ευσυνειδησία, και που κανείς δεν μπορεί να τον λυτρώσει: αγωνίζεται να κερδίσει το ενδιαφέρον των μαθητών για τις μεγάλες στιγμές της ιστορίας κι όμως σκοντάφτει στο ίδιο του το πάθος.

«Θυμάστε; Καθόμαστε εκεί κι αφήναμε σιγά, αλλά προσεκτικά, να χυθεί από το θρανίο το μελάνι, ενώ τότε - πότε σκαζίχαμε με σοβαρότητα τη μύτη, 'Ηταν τόσο βαρετό!» 'Ετσι περιγράφει ο Τσουχόλσκυ την αντίδραση των μαθητών, που, όπως φαίνεται, δεν τους ενδιέφερε καθόλου η ερώτηση σε ποια άλλα μέρη θα πήγαινε σε άλλη περίπτωση ο Καίσαρας! Αλλά ο καθηγητής Γκαλέτι έχει πεθάνει. Οι απόγονοί του, οι σημερινοί καθηγητές της Ιστορίας, προβληματίζονται «πάνω στις θεμελιακές σχέσεις ενός μαθήματος Ιστορίας που προσανατολίζεται στον κοινωνικοεπιστημονικό τομέα μάθησης. (Ούβε Ούφελμαν: Προβληματισμένο μάθημα Ιστορίας ή Πώς ο μαθητής θα πλησιάσει την ιστορική σκέψη, στο: Πολιτική και Ιστορία, Β4/78 28.1.1978 σ. 26). Προσπαθούν να προσφέρουν ένα μάθημα Ιστορίας «στηριγμένο» σε επιστημονικούς, κοινωνικούς και διδακτικούς στοχασμούς, που σχετίζεται με το ενδιαφέρον, την αυτογνωσία και την ευαισθητοποίηση των μαθητών. Πρόκειται για μια νέα πορεία μάθησης, που παρέχει στο νέο άνθρωπο την ικανότητα και ετοιμότητα, αντιμετωπίζοντας ιστορικά προβλήματα να κατανοήσει το παρόν: ένα μάθημα που του δίνει τη δυνατότητα συμμετοχής στη σημερινή και μελλοντική κοινωνική και πολιτική ζωή», (ε.α.σ.26). Τελεία και παύλα! Τόσο απλό είναι λοιπόν! Το πάθος του καθηγητή Γκαλέτι έδωσε τη θέση του στα «διδακτικά ακαταλαβίστικα» του «μοντέρνου» καθηγητή της Ιστορίας, που αφήνεται να εξαρτηθεί την υπαρξιακή του δικαίωση από την απήχηση της εργασίας του στους μαθητές. Πώς όμως μπορούν στη μακρία πορεία μιας διδακτικής ώρας να θιγούν «ενδιαφέρον, αυτογνωσία και ευαισθητοποίηση» του μαθητή; Πώς μπορεί να στηθεί ένα πετυχημένο μάθημα που το δέχονται οι μαθητές και παράλληλα θα μπορούσε να τους ωφελήσει;

Η απάντηση για το προβληματισμένο μάθημα είναι η εξής: μια έννοια μαθημάτων Ιστορίας (σ' ό,τι τμήμα κι αν γίνεται), χαρακτηρίζεται στην καλύτερη περίπτωση από το ότι οι μαθητές έχουν στην πρώτη φάση ένα κίνητρο: παρακινημένοι π.χ. από μία πηγή προσπαθούν να βρουν κάποιο συσχετισμό με τη δική τους κατάσταση, ή να κάνουν μία υπόθεση, δηλ. «να θέσουν ερωτήματα στην Ιστορία». Σε μια φάση που προχωρούν στη λύση του προβλήματος επεξεργάζονται, όσο γίνεται πιο αυτόνομα, πηγές και υλικό για να ελέγξουν υποθέσεις που οι ίδιοι έκαναν. Στην τελική φάση συγκεντρώνουν τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξαν, τα συζητούν και τα αντιπαραθέτουν στην «ευαισθητοποίηση» τους. Επειδή, όπως ξέρουμε, είναι δύσκολο να βρεθεί η ιδανική περίπτωση, θα θεωρούσε τον ευατό του υπερτυχερό ο καθηγητής που βρίσκει σημεία να κινήσει το «ενδιαφέρον» και την «ευαισθητοποίηση» των μαθητών. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί μέσα στο πολιτιστικό πλαίσιο της ίδιας της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, κίνητρα και ερεθίσματα από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (ιστορικές εκπομπές, αξιολόγηση επιμνημόσυνων εορτών, ανακοινώσεις για νέα ιστορικά επιτεύγματα κ.τ.λ.), επαφές με την ιστορία του τόπου τους και των περιχώρων (οικογενειακή ιστορία, κρατικά αρχεία κ.τ.λ.) επίσης με απτά και ορατά λείψανα παλαιότερων χρόνων (Μουσεία του Δήμου, εκθέσεις, αρχιτεκτονική της πόλης). Τέλος, κατά την εξέταση καυτών πολιτικών θεμάτων με την αναδρομή στις ιστορικές τους ρίζες. Σε γενικές γραμμές πρόκειται για ερεθίσματα που δίνονται μέσα από τη «ζωτική ενσωμάτωση του ατόμου στην Ιστορία» (ε.α.σ.29). Η ιστορική διάσταση της

GESCHICHTE/SOZIALKUNDE

Herbert Michel

“Wäre Caesar nicht über den Rubikon gegangen, so läßt sich gar nicht absehen, wohin er noch gekommen wäre.”

Nicht einem im Geschichtsunterricht gequälten Schüler legt Kurt Tucholsky die oben zitierte Stilblüte in den Mund, sondern einem legendären Prof. Johann August Galletti, den er in seiner grandiosen Satire “Galettiana” als den Prototypen des tragikomischen Geschichtslehrers gestaltet, der immer strebend sich bemüht und den doch niemand erlösen kann; beflissen, seine Schüler an den Höhepunkten der Weltgeschichte teilhaben zu lassen und doch schon strauchelnd im eigenen hohlen Pathos. “Wissen Sie noch? Wir saßen da, ließen langsam, aber sorgfältig eine lange Bahn Tinte die Bank herunterlaufen und bohrten zwischendurch ernsthaft in der Nase. Es war zum Sterben langweilig.” So beschreibt Tucholsky die Reaktion der Schüler; offensichtlich hat sie die Frage, wohin Caesar sonst noch geraten wäre, nicht weiter interessiert.

Aber Professor Galetti ist tot. Seine späten Nachkommen, die heutigen Geschichtslehrer, machen sich Gedanken “über den Begründungszusammenhang eines problemorientierten Geschichtsunterrichts im sozialwissenschaftlichen Lernbereich” (Uwe Uffelmann: Problemorientierter Geschichtsunterricht oder Die Frage nach dem Zugang des Schülers zum historischen Denken, in: Aus Politik und Zeitgeschichte, B4/78, 28.1.1978, S. 26). Sie versuchen, einen Geschichtsunterricht zu bieten, der “auf der Basis wissenschafts-, sozialisations- und lerntheoretischer Reflexion, anküpfend an Interesse, Bewußtseinslage und Betroffenheit der Schüler, einen Lernprozeß einleitet, der dem jungen Menschen Fähigkeit und Bereitschaft vermittelt, in Auseinandersetzung mit historischen Problemen ein Gegenwartsverständnis zu gewinnen, das ihm mündige Beteiligung am gegenwärtigen und zukünftigen gesellschaftlichen und politischen Leben ermöglicht.” (a.a.O.S.26) Punktum! So einfach ist das also! Das Pathos des Professor Galetti ist dem Didaktikerchinesisch des “modernen” Geschichtslehrers gewichen, der sich darauf einläßt, seine Existenzberechtigung von der “Relevanz” seines Tuns für die Schüler abzuleiten. Doch wie sollen im langen Marsch durch die Unterrichtsstunde “Interesse, Bewußtseinslage und Betroffenheit der Schüler” angesprochen werden, wie soll also ein taugliches Unterrichtskonzept entstehen, das Schüler annehmen und mit Gewinn für sich nutzen können?

Die Antwort des “problemorientierten Geschichtsunterrichts” ist folgende: eine Einheit im Geschichtsunterricht (ein Kurs, ein Lehrgang, ein Projekt) ist im Idealfall dadurch gekennzeichnet, daß die Schüler in einer Motivationsphase z.B. durch eine Quelle angeregt werden, einen Bezug zu ihrer eigenen individuellen Lage herzustellen, eine Hypothese zu bilden, d.h. ‘Fragen an die Geschichte’ zu stellen, in einer Lösungsphase in möglichst selbständiger Arbeit Quellen, Materialien zu bearbeiten, um eingangs aufgestellte Hypothesen zu überprüfen und in einer Schlußphase die gewonnenen Ergebnisse zu sammeln, zu diskutieren und mit der eigenen ‘Betroffenheit’ zu konfrontieren.

Da der Idealfall sich bekanntlich schwierig herbeiführen läßt, so mag der Lehrer sich schon glücklich preisen, einige auslösende Faktoren für ‘Interesse’ und ‘Betroffenheit’ bei Schülern ausfindig zu machen. Dies könnten im kulturellen Umfeld der Bundesrepublik selbst sein: Vorgaben und Anregungen durch die Massenmedien (historische Sendungen, Würdigung von Gedenktagen, Berichte über neue historische Erkenntnisse u.s.w.), Begegnungen mit der Lokal- und Regionalgeschichte (Familien-

geschichte, Stadtarchiv u.s.w.) in der Gestalt von umgebenden, sinnlich wahrnehmbaren Resten vergangener Zeiten (Stadtmuseen, Ausstellungen, Stadtbild und -architektur) und in Form der Rückführung von aktuellen politischen Tagesthemen auf ihre historische Wurzel. Alles in allem Anstöße, die durch die "lebensweltliche Einbindung des Individuums in die Geschichte" (a.o.O. S.29) gegeben werden: "Die historische Dimension von Denken und Handeln ist gleichsam jedem einzelnen in die Kinderschuhe gesteckt und bedarf - da nicht jedes Individuum ihrer selbst bewußt wird - nur der Bewußtmachung. Und eben dieses wäre dann die erste Aufgabe des Geschichtsunterrichts, dessen Legitimation damit feststeht." (a.o.O. S.29).

Eine optimistische Position, die in ihrer Berechtigung schon an einem durchschnittlichen Gymnasium in Deutschland gelegentlich mühselig aufrechtzuerhalten ist. Wird sie geradezu illusionär angesichts der Situation im Geschichtsunterricht an einer Auslandsschule (dt. Abtl.)? Wo bleibt die 'lebensweltliche Einbindung des Individuums in die Geschichte' der Region z.B. bei einem Schüler, der bis zum Beginn des Geschichtsunterrichts in der 6. Klasse schon in drei verschiedenen Ländern gewohnt hat? Welche Anregung zum Interesse für die Geschichte des deutschen Föderalismus kann ein Schüler durch die Medien des Gastlandes billigerweise erwarten? Welches Verständnis für die territoriale Bedeutung des Augsburger Religionsfriedens kann einem Schüler orthodoxer Konfession in der deutschen Abteilung aus der Begegnung mit seiner Umwelt Athen erwachsen? Welche Anregung bekommt eine Schülerin, die - Tochter eines amerikanischen Vaters und einer deutschen Mutter - in Persien aufgewachsen ist, durch das Erlebnis eines griechischen Nationalfeiertages, wenn im Unterricht gerade der Bismarckse Kulturkampf besprochen wird?

Fragen über Fragen, die den alltäglichen Unterricht angehen: die historische Dimension steckt dem Schüler einer Auslandsschule nicht so ohne weiteres in den Kinderschuhen! Schier unmöglich ist es, den unterschiedlichen Erfahrungshintergrund der Schüler in einer beliebigen Klasse im Unterricht nutzbar zu machen.

Ansätze, dies bei denen zu leisten, die in der griechischen Umwelt verwurzelt sind, hat die Fachschaft Geschichte / Sozialkunde sich in wiederholten Beschlüssen vorgenommen. So sollen Exkurse zur neugriechischen Geschichte (z.B. Befreiungskrieg, Nationalstaatsbildung, usw.) untergebracht werden, wo immer der übervolle Stoffplan (6.-10. Klasse: chronologischer Durchgang von der Urgeschichte bis zur Gegenwart) es erlaubt. Zwei Drittel der Zeit in der 11. Klasse sind der griechischen Geschichte vorbehalten: zwei 'Modelle' haben "Die attische Polis" und "Die Entstehung des neugriechischen Staates im 19. Jh." zum Gegenstand, wobei durch eine Exkursion das Anschauungsmaterial, das Athen selbst bietet, genutzt werden soll.

Doch der zeitliche Rahmen, die mangelnde Vertrautheit des deutschen Lehrers, der nur kurze Zeit in Griechenland weilte, mit der griechischen Geschichte, das oft vorhandene Desinteresse von Schülern, für die Griechenlands nur eine kurze Durchgangsstation darstellt, eine so gut wie bisher nicht existierende Zusammenarbeit mit den griechischen Kollegen u.a.m. ziehen solchen gut gemeinten Vorhaben enge Grenzen. Gegenteilige hochgeschraubte Erwartungen ließ Tucholsky durch seinen vielleicht doch weisen Prof. Galetti kommentieren: "Als Humboldt den Chimborasso bestieg, war die Luft so dünn, daß er ohne Brille nicht mehr lesen konnte."

Anmerkung: Die oben für das Fach Geschichte dargestellten Befunde lassen sich in anderer Akzentuierung im wesentlichen auch auf das Fach Sozialkunde übertragen.

σκέψης και της πράξης ενυπάρχει στον κάθε άνθρωπο από την παιδική ηλικία, χρειάζεται μόνο - επειδή δεν μπορεί καθένας μόνος του να τη συνειδητοποιήσει - ακριβώς η πορεία προς τη συνειδητοποίηση. Αυτό αποτελεί και τον πρώτο στόχο του μαθήματος της Ιστορίας, που βρίσκει έτσι τη δικαίωσή του (ε.α.σ.29).

Πρόκειται για μια αισιόδοξη άποψη, που δύσκολα μπορεί να γίνει πραγματικότητα, ακόμα και σ' ένα μέσης απόδοσης γυμνάσιο στη Γερμανία. Και δε θα ήταν απατηλό όνειρο, αν λάβει κανείς υπόψη την κατάσταση του μαθήματος της Ιστορίας σε σχολείο του εξωτερικού (Γερμανικό τμήμα); Πού θα βρούμε τη «ζωτική ενσωμάτωση του ατόμου στην Ιστορία» των περιχωρών, όταν π.χ. έχουμε μαθητή που έχει ήδη κατοικήσει σε τρία διαφορετικά κράτη ως τη στιγμή που β' αρχίζει, στην έκτη τάξη, το μάθημα της Ιστορίας; Ποιους ερεθισμούς θα δεχτεί ο μαθητής από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης της χώρας που τον φιλοξενεί, ώστε να ενδιαφερθεί για την ιστορία του γερμανικού ομοσπονδιακού συστήματος; Πώς να κατανοήσει τη σημασία της θρησκευτικής ειρήνης του 'Αουεμπουργκ για την περιοχή εκείνη ένας μαθητής ορθόδοξου δόγματος, που φοιτά στο γερμανικό τμήμα και άμεσα περιβάλλον του είναι η Αθήνα; Τι κίνητρα αποκομίζει μια μαθήτρια - από αμερικανό πατέρα, γερμανίδα μητέρα, μεγαλωμένη στην Περαία - από μία ελληνική εθνική γιορτή, όταν στο μάθημα συζητείται ο πολιτικός αγώνας του Μπίσμαρκ;

Ξεπηδούν αλληπάλληλα ερωτήματα, που αφορούν το καθημερινό μάθημα: στο μαθητή σχολείου του εξωτερικού δεν ενυπάρχει οπωσδήποτε η ιστορική διάσταση από την παιδική ηλικία! Είναι σχεδόν αδύνατον να κάνει στο μάθημα γόνιμη χρήση των ποικίλων εμπειριών που σχετίζονται με το παρελθόν τους.

Επανελημμένα αποφάσισαν να το εφαρμόσουν οι καθηγητές της Ιστορίας και της Αγωγής του Πολίτη, τουλάχιστον για τους μαθητές που είναι ριζωμένοι στο ελληνικό περιβάλλον. Έχουν προβλέψει σειρές μαθημάτων για την νεοελληνική ιστορία (π.χ. απελευθερωτικός αγώνας, δημιουργία του νέου εθνικού κράτους κ.τ.λ.), εκεί όπου επιτρέπει το φορτωμένο με ύλη πρόγραμμα (6η - 10η τάξη χρονολογικό πέρασμα από την προϊστορία στο παρόν). Τα δύο τρίτα του χρόνου στην τάξη 11 είναι αφιερωμένα στην ελληνική ιστορία: δύο «μοντέλα» με θέμα «Η αττική πόλη» και «Η γένεση του νεοελληνικού κράτους στο 19ο αιώνα», και μια εκδρομή για να ωφεληθούν από το υλικό που προσφέρει η ίδια η Αθήνα.

Παρ' όλη την καλή διάθεση τα σχέδια αυτά περιορίζονται από τα χρονικά πλαίσια, την έλλειψη οικειότητας με την ελληνική ιστορία του γερμανού καθηγητή, που έρχεται για ένα μικρό διάστημα στην Ελλάδα, τη συχνά παρατηρούμενη αδιαφορία των μαθητών, που βλέπουν την Ελλάδα μόνο σαν ενδιάμεσο σταθμό, την ανύπαρκτη μέχρι τώρα συνεργασία με τους έλληνες συναδέλφους. Αντίθετα υψηλές προσδοκίες σχολιάζει ο Τσουχλάσκου με τον πράγματι σοφό καθηγητή του Γκαλετί «Όταν ο Χούμπολτ ανέβηκε στο Κίμπορασο, ήταν τόσο διαφανής ο αέρας, ώστε δεν μπορούσε πια να διαβάσει χωρίς γυαλιά».

Σημείωση: Όσα αναφέρθηκαν για την Ιστορία ισχύουν σε γενικές γραμμές - με μερικές μικρές παραλλαγές - και για το μάθημα της Αγωγής του Πολίτη.

In den Gangvitrinen: Ausschnitt aus der Ausstellung "Das Alltagsleben in der Antike" Geschichtsunterricht der 11. Klasse

Στις βιτρίνες των διαδρόμων Δείγματα από την Έκθεση «Η καθημερινή ζωή στην αρχαιότητα» Μάθημα Ιστορίας στην 11η τάξη

GESCHICHTE IM LYKEION

Ioannis Ipp. Mylonas
übersetzt von Rita Georgiou, Kl. 12 C

Es ist nun allgemein anerkannt, daß der Mensch der große und einzige Schöpfer der Geschichte ist. Er formt sie und wird von ihr geformt. Genau so alt wie der Mensch ist auch die Trennung des menschlichen Daseins in Körper und Geist. So kommt es, daß Körper und Geist wirtschaftliche und geistige Bedürfnisse erzeugen. Unbestritten aber haben die wirtschaftlichen bei einer Einstufung den Vorrang. Wenn diese befriedigt sind, kann der Mensch überleben und schöpferisch tätig sein. Dieser Kampf ist hart und unerbittlich, gleichzeitig aber auch edel und bewundernswert. Der Mensch schlägt und wird geschlagen. Er kämpft und ängstigt sich. Er gibt und nimmt. Das nimmt kein Ende. So wandelt sich der Mensch, ob bekannt oder unbekannt, zu einer viel vermögenden Existenz, die jedoch auch ihre einfachen und unbedeutenden Seiten hat. Er erkennt, daß er zwar mächtig, aber nicht allmächtig ist.

Diesen vielseitigen Kampf will der Geschichtsunterricht dem ungeprägten und leicht formbaren heranwachsenden Jugendlichen der ersten Lykeionklassen deuten und erläutern und den Schülern der Abschlussklasse die nötige Reife vermitteln. Die Geschichte als rein menschenbezogene Wissenschaft, deren einziges Objekt der Mensch in seinen vielfältigen Aussagen ist, hat also einen sehr großen bildenden und erzieherischen Wert. Ohne Zweifel bietet sie den Schülern folgenden Nutzen:

Mit dem angebotenen Wissen schärft sie das Gedächtnis, bildet die kreative Vorstellungsfähigkeit und regt kritisches Denken und Selbstkritik an.

Sie macht den Schüler empfindsamer und läßt ihn intensive, persönliche Einsichten gewinnen. Ohne Umschweife weckt sie in ihm das Interesse für das Leben großer Persönlichkeiten, die Helden der Tat und des Gedankens sind. Die wichtigsten Beispiele für das Handlungsgeflecht zwischen dem Einzelnen und der anonymen Masse werden von ihr beleuchtet. Sie entwickelt die Erkenntnis menschlicher Handlungsweisen und bildet die Einsicht in die zunächst einfachen und dann komplizierten Zusammenhänge. Sie macht einen empfänglich für die Geheimnisse der Natur und des Menschen. Dank seiner geistigen "Eroberungen" wird aus dem menschlichen Wesen der Mensch.

Das historische Wissen verurteilt die Oberflächlichkeit und gewährt dem Schüler Erfahrung und Verständnis. Es bekämpft den übertriebenen Optimismus, den Pessimismus und den nutzlosen Egoismus.

Es weist Widersprüchlichkeiten zurück und betont die Überzeugung, daß der Mensch weder ein Werkzeug der göttlichen Vorsehung noch der göttlichen Heimsuchung ist. Es weist die jeder Rasse eigene Überheblichkeit zurück und verurteilt jedes nationale Vorurteil. Alles, was wahrhaftig ist, gilt als national.

Der Schüler bekommt einen Geschmack von ganz neuen Empfindungen und entwickelt sein Sozialverständnis. Er stellt fest, daß die Armut das Unwissen und das Unwissen die Armut vergrößert. Das Ergebnis davon ist sein korrektes und nicht erzwungenes Sozialverhalten und damit seine problemlose Aufnahme in die Gesellschaft. Kurz, der Schüler als zukünftiger Bürger entwickelt eine vollkommene Persönlichkeit, die sich selbst bestimmen kann.

Das historische Wissen bildet also und erzieht. Natürlich soll es kein Pflichtwissen und kein Verharren in der Vergangenheit sein. Wer aber streitet ab, daß die Kenntnis der Vergangenheit das Verständnis der Gegenwart erlaubt und erleichtert? Sollen wir denn die Gegenwart ohne Zukunftsaussichten aufbauen?

Cicero erinnert uns daran, daß die Geschichte als "LUX VERITATIS, TESTIS TEMPORUM, MAGISTER VITAE" (Licht der Wahrheit, Zeuge der Zeiten, Lehrer des Lebens) zu betrachten ist. Nun muß die Wahrheit enthüllt werden, um zu offenbaren, was Mythos und was Wirklichkeit ist.

Zweifelloso bildet die nationale Geschichte, entfernt von chauvinistischer Neigung, die nationale Haltung und fördert die politische Erziehung des Schülers.

Die Weltgeschichte läßt uns die Probleme anderer Völker verstehen, die vielfach den unse-

Η ΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ

Γιάννης Ιππ. Μυλωνάς

Είναι κοινός τόπος πια πως ο άνθρωπος είναι ο μεγάλος και μοναδικός δημιουργός της Ιστορίας. Αυτός την πλάθει και συνάμα πλάθεται απ' αυτή. Όπως επίσης παλιός, όσο και ο άνθρωπος, είναι ο χωρισμός της ανθρώπινης ύπαρξης σε σώμα και πνεύμα. Συνεπώς σώμα και πνεύμα δημιουργούν οικονομικές και πνευματικές ανάγκες. Αναντίλεκτα όμως, όταν ιεραρχηθούν, την πρώτη θέση θα έχουν οι οικονομικές. Αυτές όταν ικανοποιηθούν, θα επιβιώσει και στη συνέχεια θα δημιουργήσει. Ο αγώνας αυτός είναι σκληρός και αδυσώπητος, μα και συνάμα ευγενικός και ωραίος. Κτυπά και κτυπιέται. Αγωνίζεται και αγωνιά. Δίνει και παίρνει. Ποτέ όμως δε σταματά.

Έτσι ο άνθρωπος, ανώνυμος και επώνυμος, μετατρέπεται σε μια πολυδύναμη ύπαρξη με τις ταπεινές και ασήμαντες στιγμές της. Αναγνωρίζει πως είναι μεγαλόδυναμος, όχι όμως και παντοδύναμος.

Αυτό τον πολύπλευρο αγώνα έρχεται το μάθημα της Ιστορίας να ερμηνεύσει και να εξηγήσει στον εύπλαστο και αδιαμόρφωτο έφηβο των πρώτων Τάξεων του Λυκείου και να δώσει την απαιτούμενη ωριμότητα στους μαθητές της τελευταίας Τάξης.

Η Ιστορία, λοιπόν, σαν επιστήμη αμιγώς ανθρωποκεντρική, αφού μοναδικό της αντικείμενο είναι ο άνθρωπος και οι πολυποίκιλες εκδηλώσεις του, έχει απέραντη παιδευτική και ιδιαίτερη φρονηματιστική αξία. Το δίχως άλλο προσφέρει στους μαθητές τις παρακάτω μορφωτικές ωφέλειες:

Με τις προσφερόμενες γνώσεις οξύνει τη μνήμη, καλλιεργεί τη δημιουργική φαντασία, δυναμώνει την κριτική σκέψη και την αυτοκριτική. Ευαισθητοποιεί συναισθηματικά το άτομο και δημιουργεί ισχυρά προσωπικά βιώματα. Παρέχει αφειδώλεια στους μαθητές ενδιαφέροντα για τη ζωή των αξιοπρόσεχτων ανθρώπων, των ηρώων της δράσης και της σκέψης. Δίνει υψηλά παραδείγματα για το επώνυμο άτομο και την ανώνυμη μάζα σε αμοιβαία εξάρτηση. Αναπτύσσει τη δύναμη του στοχασμού πάνω στα πράγματα και στους ανθρώπους. Επιτρέπει την κατανόηση των απλών αιτιακών σχέσεων αρχικά και στη συνέχεια και των πιο πολύπλοκων. Ευαισθητοποιείται στα μυστήρια της φύσης και του ανθρώπου. Χάρη στις πνευματικές του κατακτήσεις δικαιούται να γράφεται ο άνθρωπος με Α κεφαλαίο.

Ακόμη η ιστορική γνώση καταδικάζει την επιπολαιότητα και παρέχει στο μαθητή απλόχερα πείρα και σωφροσύνη. Καταπολεμά την υπέρμετρη αισιοδοξία, την απαισιοδοξία και το στείρο εγωισμό.

Απορρίπτει την παραδοξολογία και στεριώνει την πεποίθηση πως ο άνθρωπος δεν είναι όργανο ούτε της θείας Πρόνοιας ούτε της θείας μάστιγας. Αποτρέπει τη φυλετική αρρώστεια του ατομικισμού και στηλιτεύει κάθε εθνική προκατάληψη. Θεωρεί εθνικό ό,τι είναι αληθινό.

Γεύεται ο μαθητής πρωτόγνωρες συγκινήσεις και αναπτύσσει τις κοινωνικές αρετές. Διαπιστώνει πως η εξαθλίωση μεγαλώνει την αμάθεια και η αμάθεια την εξαθλίωση. Αποτέλεσμα η σωστή και αβίαστη κοινωνικοποίηση και στη συνέχεια η ομαλή ένταξή του στην κοινωνία. Με δυο λόγια ο μαθητής, αριανός υποψήφιος πολίτης, γίνεται ολοκληρωμένο και αυτοπροσδιοριζόμενο άτομο.

Συμπερασματικά η ιστορική γνώση φρονηματίζει και παιδαγωγεί. Βέβαια, δεν είναι, δεν πρέπει να είναι χρηστομάθεια ούτε στείρα παρελθοντολογία. Ποιος όμως αρνείται πως η γνώση του παρελθόντος δεν επιτρέπει και δε διευκολύνει την κατανόηση του παρόντος; Μήπως δεν πρέπει, όταν κτίζομε το παρόν, να οραματιζόμαστε το μέλλον;

Ο Κικέρωνας μάς θυμίζει πως η ιστορία είναι "LUX VERITATIS, TESTIS TEMPORUM, MAGISTER VITAE" (φως της αλήθειας, μάρτυρας των καιρών, δάσκαλος της ζωής). Μόνο που πρέπει να γυμνωθεί η αλήθεια, για να αποκαλυφτεί ποιος είναι ο μύθος και ποια η πραγματικότητα.

Αναντίρρητα η εθνική ιστορία, μακριά και έξω από σοβινιστικές διαθέσεις, καλλιεργεί το εθνικό φρόνημα αλλά και βοηθά την πολιτική αγωγή του μαθητή.

Όμως η παγκόσμια ιστορία επιτρέπει την κατανόηση των παντοειδών προβλημάτων των άλλων λαών, που πολλές φορές συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τα δικά μας. Βοηθά στην εκτίμηση των πνευματικών επιτευγμάτων. Τονίζει τη συμβολή των λαών στον παγκόσμιο πολιτισμό. Τότε πιο εύκολα καταπολεμιέται η μισαλλοδοξία και ο σοβινισμός. Πετυχαίνεται η διεθνής κατανόηση και συνεργασία των λαών. Συσφίγγονται οι παντοειδείς σχέσεις. Εμπεδώνεται η ειρήνη. Τώρα πια ο άνθρωπος θα γνωρίζει πως χρωστά την άνεση και τον ευδαιμονισμό του στην ατομική ενέργεια, αλλά δε θα ξεχνά πως η πρώτη εφαρμογή της διάσπασης του ατόμου χαρακτήριζε πάνω στα κορμιά των παιδιών της Χιροσίμα.

Συνεπώς γνωρίζω μόνο την ιστορία του τόπου μου, δε σημαίνει τίποτα το ιδιαίτερα σημαντικό. Γνωρίζω την ιστορία σημαίνει πως μπορώ κριτικά να φέρω στην επιφάνεια τις δυνάμεις εκείνες που έδρασαν και δημιούργησαν το Α ιστορικό φαινόμενο. Για παράδειγμα δε γνωρίζεται η Ελληνική Επανάσταση, χωρίς να ξέρουμε όλο το Ευρωπαϊκό κλίμα στο πρώτο τέταρτο του 19ου αιώνα. Η μεγάλη ελληνική υπόθεση, αν εξεταστεί μέσα σε στενά οριοθετημένα χωροχρονικά πλαίσια, φέρνει εντελώς διαφορετικά αποτελέσματα.

Χρειάζονται λοιπόν χωρόχρονος, οικονομικές σχέσεις, ήθη και έθιμα της κοινωνίας, ιδεολογία και πολιτική συγκρότηση. Χρειάζονται οι σχέσεις της κοινωνίας με τις άλλες. Μάλιστα σήμερα που η ιστορία είναι οικουμενική. Επομένως ιστορία δε σημαίνει γνώσεις έτοιμες, προσφερόμενες δογματικά. Ίσα-ίσα σημαίνει έρευνα, αντιπαράθεση απόψεων και θέσεων, αυτενέργεια και προβληματισμός. Εξάλλου και ο Ηρόδοτος, λογογράφος περισσότερο και λιγότερο ιστοριογράφος, δεν ικανοποιείται να περιγράψει από τη λήθη «τά γενόμενα ἐξ ἀνθρώπων» αλλά να διαγνώσει «δι' ἣν αἰτίην ἐπολέμησαν ἀλλήλοισιν» Ἕλληνας και βάρβαροι. Αυτή η ιστορία βοηθά το μαθητή να κατανοήσει την ιστορική ζωή και να αγαπήσει το δημιουργό και φορέα της, τον άνθρωπο. Αυτόν που ύστερα από τόσο αγώνα κατάφερε να μονολογεί σήμερα με τον εαυτό του και να διαλέγεται με το Σύμπαν.

Είναι πραγματικά μεγάλες οι διαστάσεις της τιτάνιας αυτής ύπαρξης και αξίζει το μάθημα της Ιστορίας να έχει καλύτερη θέση στο πρόγραμμα των σχολείων κι όχι μιάμιση ώρα την εβδομάδα στην Γ' Λυκείου. Βέβαια, όλα τούτα, για να αποτύγω και το χαρακτηρισμό του αιθεροβάμονα καθηγητή, εκφράζουν μια ιδιαίτερη αντίληψη για το μαθητή και για τον καθηγητή. Θέλουν συμμετοχή του μαθητή στη διαδικασία της μάθησης. Επιβάλλουν δυνατότητα διαλόγου με τον καθηγητή. Απορρίπτουν το παραδοσιακό δασκαλοκεντρικό μάθημα και τις ατέρμονες βαττολογίες. Χρειάζονται πιο λίγο μάθημα-παράδοση. Επιβάλλουν επιτακτικά να γίνει η Τάξη χώρος ελεύθερης συζήτησης και δουλειάς. Κοντολογίς όλα τούτα θα ισχύσουν, όταν ο δάσκαλος αποκηρύξει την αξία της αυθεντίας. Αλλιώςτικα θα κρατήσει την Τάξη κάτω από την εξάρτησή του. Κι όπου υπάρχουν σχέσεις εξάρτησης δεν υπάρχει ούτε ελευθερία ούτε δημιουργία. Και βέβαια όταν οι ανταγωνιστικές εξετάσεις, που είναι αναγκαίες κοινωνικά, όχι όμως και παιδαγωγικά, καταργηθούν.

Τότε πια μπορεί να ισχύσει και η ρήση του Ευριπίδη «ὄλβιος ὅστις ἱστορίας ἔσχει μάθησιν».

en verbunden sind. Sie hilft bei der Einschätzung der geistigen Errungenschaften. Sie betont die Teilnahme der Völker an der internationalen Zivilisation. So ist es möglich, den Chauvinismus zu bekämpfen. Die Beziehungen werden enger; der Frieden wird unterstützt. Jetzt wird der Mensch erkennen, daß er sein Wohlergehen und Glückliches der Atomenergie verdankt, er wird aber nicht deren erste Anwendung an den Kindern von Hiroshima vergessen.

Folglich bedeutet es nichts Besonderes, wenn man nur die Geschichte seines eigenen Landes kennt. Die Geschichte kennen, heißt, daß man die Kräfte anführen kann, die ein bestimmtes historisches Ereignis bewirkt haben. Zum Beispiel kann man die griechische Revolution nicht verstehen, wenn man nicht das ganze europäische Klima am Anfang des 19. Jhd. kennt. Betrachtet man den griechischen Fall in einem begrenzten örtlichen und zeitlichen Rahmen, dann hat man ganz unterschiedliche Ergebnisse. Man braucht also Orts- und Zeitangaben, wirtschaftliche und gesellschaftliche Verhältnisse, Ideologien und politische Strukturen. Man braucht die Beziehungen der Gesellschaften untereinander, gerade heute, da die Geschichte universal ist. Geschichte bedeutet folglich nicht fertiges dogmatisches Wissen. Im Gegenteil, sie bedeutet Erforschung, Abwägung verschiedener Ansichten, persönlichen Einsatz und Problembewußtsein. Herodot, mehr Schriftsteller als Historiker, gibt sich nicht damit zufrieden, die menschlichen Taten (τά γενομένα ἐξ ἀνθρώπων) der Nachwelt zu erhalten, sondern er erforscht die Ursachen der Kriege zwischen Griechen und Barbaren (δι' ἣν αἰτίην ἐπολέμησαν ἀλλήλοισιν). Eine solche Geschichte hilft dem Schüler, die historische Entwicklung zu verstehen und ihren Schöpfer und Träger, den Menschen, zu lieben. Den, der es nach Kämpfen geschafft hat, zu sich selbst zu reden und mit dem Universum Zwiesprache zu halten.

Die Ausmaße dieses riesigen Daseins sind unendlich groß, und deshalb verdient der Geschichtsunterricht einen besseren Platz im Schulprogramm als anderthalb Stunden pro Woche in der 3. Lykeionklasse.

Das alles - um nicht als unrealistischer Lehrer zu gelten - drückt eine besondere Einschätzung des Lehrer-Schülerverhältnisses aus. Beim Lernprozeß wird die Teilnahme des Schülers gefordert sowie auch ein Dialog mit dem Lehrer. Es ist nicht mehr so, daß der Lehrer mit undefinierbarem Verbalismus im Mittelpunkt des Unterrichts steht. Es wird weniger Lehrervortrag und mehr freie Diskussion und Arbeit gefordert.

Kurz gesagt, all das wird gelten, wenn die Meinung des Lehrers nicht mehr als absolut betrachtet wird. Sonst bleibt die Klasse von ihm abhängig. Und wo Abhängigkeitsverhältnisse bestehen, können Freiheit und Kreativität nicht existieren. Und natürlich wenn die Ausleseprüfungen, die zwar gesellschaftlich, nicht aber pädagogisch erforderlich sind, abgeschafft werden. Dann erst kann der Ausspruch Euripides' gelten: "ὄλβιος ὅστις ἱστορίας ἔσχει μάθησιν" (glücklich ist derjenige, der die Kenntnis des Geschichtswissens hat).

Ausschnitt aus der Ausstellung "Das Alltagsleben in der Antike"
Δείγματα από την Έκθεση «Η καθημερινή ζωή στην αρχαιότητα»

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

EN ANHNAIK
TH 6 IOYNIY 1978

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΑΚΤ
3 3 3

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

SOZIALKUNDE IM LYKEION

Idomenevs Papadakis
übersetzt von Akis Sambanis, Kl. 11 A, Alexandra Kontelli, Kl. 11 B, Viki Kanellopoulou, Kl. 11 B

Das Fach "Politische Bildung" wird 2 Stunden pro Woche in der 3. Klasse des Lykeions unterrichtet.

Seit dem Schuljahr 1982/83 wird das neue Schulbuch mit dem Titel "Prinzipien der Politikwissenschaft und Elemente der demokratischen Regierungsform" gebraucht. Dieser recht lange Titel will von Anfang an die Bereitschaft aufzeigen, das Fach neu zu gestalten und zu bereichern. In Wirklichkeit macht man zum ersten Mal mit Hilfe des 1. Teiles dieses Buches, zu dem der 1. Teil des Titels "Prinzipien der Politikwissenschaft" gehört, in der griechischen Schule die Anstrengung, die Bürger von morgen "über die Bemühungen zu informieren, auf wissenschaftlicher Basis die politischen Phänomene zu studieren", d.h. die Abiturienten mit gewissen Grundelementen der Politikwissenschaft in Kontakt zu bringen und sie diese so tief wie möglich in sich aufnehmen zu lassen. Wie nötig das ist, wird mittels der bei Aristoteles stehenden und hier zitierten Mahnung gezeigt: "Ανευ μὲν γάρ του καθόλου οὐκ ἔστιν ἐπιστήμην λαβεῖν" (φυσικά 10866), d.h. ohne die Kenntnis allgemeiner Prinzipien ist es unmöglich, präzise und fundamentale Kenntnisse zu erwerben. Im 1. Kapitel des 1. Teiles wird das Konzept der politischen Vergesellschaftung analysiert, und es wird der Beitrag der wissenschaftlichen Kenntnis der politischen Phänomene zu deren breiterer und tieferer Realisierung betont.

Im 2. Kapitel wird kurz die Geschichte der Politikwissenschaft umrissen, und zwar vom griechischen Altertum an - hauptsächlich mit dem Beitrag der herausragenden Philosophen Platon und Aristoteles - bis zu unserer Zeit, in welcher die Politikwissenschaft angehäuft ist, von Grund auf erneuert durch die sozialen Umstrukturierungen und die allgemeinen ideologischen Tendenzen, die Europas Gesellschaften seit dem 17. Jahrhundert erschüttern. Das 3. Kapitel beschreibt und erklärt die grundlegenden methodischen Richtungen der Forschung der Politikwissenschaft und endet in der Beschreibung allgemeiner Konzepte zur Klärung politischer Phänomene.

Eine Anthologie mit dem Titel "Momente der Geschichte des politischen Denkens" vervollständigt den 1. Teil. Auszüge von Homer, Thukydides, Aristoteles, N. Macchiavelli, Th. Hobbes, J.-J. Rousseau, K. Marx und H. Markuse werden darin zitiert. Mit Hilfe der analytischen Textbearbeitung wird die Annäherung an "gewisse bedeutende Augenblicke aus der Geschichte des politischen Denkens" beabsichtigt.

"Die Suche nach der inneren Beziehung solcher Texte zum systematischen Teil gibt eine ausgezeichnete Übung des Urteilsvermögens der Schüler ab"; "das Textstudium endet - durch Betrachtung unter verschiedenen Perspektiven - in einer indirekten Rekapitulation und Beherrschung des Stoffes".

Gewiß ist in der gesamten analytischen Textbearbeitung der Dialog, den der Lehrer koordiniert, mit Kommentaren angereichert und mit geeigneten Stimuli versorgt, die geeignetste didaktische Methode. Sicherheit haben die Schüler der 3. Lykeionklasse Interesse an und geistige Reife für solch einen Dialog.

Der 2. Teil des Buches mit dem Titel "Elemente der demokratischen Regierungsform" bietet eine analytische Beschreibung der heutigen Regierungsform, wie sie in der Verfassung der griechischen Republik vom Jahre 1975 definiert ist; dieser Verfassungstext steht im Anhang am Ende des Kapitels. Er bildete bis vor kurzem den traditionellen Inhalt des Faches für unsere Schulen. Wenn das Fach in der 3. Lykeionklasse unterrichtet wird, so heißt es "Elemente der demokratischen Regierungsform".

Die Präsentation des Materials ist kurz gefaßt, weil es bereits im Gymnasium gelehrt wurde.

Im 3. Teil des Buches, dessen Titel "Griechenland und die internationale Gemeinschaft" ist, wird den Schülern im 1. Kapitel eine kurze, aber inhaltsschwere Übersicht über die "Politischen Phänomene im internationalen Bereich" geboten; im 2. Kapitel wird ihnen eine knap-

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ

Ιδομενεύς Παπαδάκης

Το μάθημα της Πολιτικής Παιδείας διδάσκεται στην τρίτη τάξη του Λυκείου, δύο διδακτικές ώρες την εβδομάδα. Από το σχολικό έτος 1982/83 χρησιμοποιείται νέο σχολικό βιβλίο με τον τίτλο «Αρχές Πολιτικής Επιστήμης και Στοιχεία Δημοκρατικού Πολιτεύματος». Ο κάπως μακροσκελής αυτός τίτλος θέλει να δείξει από την αρχή την επιδίωξη, να ανανεωθεί και να εμπλουτιστεί το μάθημα. Πραγματικά, με το πρώτο μέρος του βιβλίου, στο οποίο ανήκει και το πρώτο μέρος του τίτλου «Αρχές Πολιτικής Επιστήμης» πρωτογίνεται στο ελληνικό σχολείο προσπάθεια να ενημερωθεί ο αυριανός πολίτης «για τις προσπάθειες, να μελετηθούν επιστημονικά τα πολιτικά φαινόμενα», να έρθει δηλαδή σε επαφή ο τελειόφοιτος του Λυκείου και να αφομοιώσει, όσο το δυνατό βαθύτερα, μερικά βασικά στοιχεία της Πολιτικής Επιστήμης. Πόσο αναγκαίο είναι αυτό, δείχνεται με τη δανεισμένη από τον Αριστοτέλη προειδοποίηση (Μετά τα Φυσικά 10866): «Ανευ μὲν γάρ του καθόλου οὐκ ἔστιν ἐπιστήμην λαβεῖν», ὅτι δηλαδή «χωρίς τη γνώση των γενικών αρχών είναι αδύνατο να αποκτήσουμε ακριβή και θεμελιωμένη γνώση».

Στο πρώτο κεφάλαιο του πρώτου μέρους αναλύεται η έννοια της πολιτικής κοινωνικοποίησης και εξαιρείται η συμβολή της επιστημονικής γνώσης των πολιτικών φαινομένων στην πλαύτερη και βαθύτερη υλοποίησή της. Στο δεύτερο σκιαγραφείται συνοπτικά η ιστορία της Πολιτικής Επιστήμης από την ελληνική αρχαιότητα, με την προσφορά κυρίως των δύο κορυφαίων φιλοσόφων, του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη, ως την εποχή μας, στην οποία η Πολιτική Επιστήμη φτάνει βαθιά ανανεωμένη μέσα από τις κάθε φορά «κοινωνικές ανακατατάξεις και από τα γενικότερα ιδεολογικά ρεύματα που θα συνταράξουν τις κοινωνίες της Ευρώπης» από το 17ο αιώνα και εξής. Το τρίτο κεφάλαιο περιγράφει και εξηγεί τις βασικές μεθοδολογικές κατευθύνσεις της έρευνας της Πολιτικής Επιστήμης και τελειώνει αναφέροντας βασικές γενικές απόψεις για την ερμηνεία των πολιτικών φαινομένων.

Ένα ανθολόγιο κειμένων με τον τίτλο «Στιγμές από την ιστορία της πολιτικής σκέψης» ολοκληρώνει το πρώτο μέρος. Παραθέτονται αποσπάσματα από τον Όμηρο, το Θουκυδίδη, τον Αριστοτέλη, το Ν. Μακιαβέλλι, το Θ. Χομπς, τον Ι.-Ι. Ρουσσώ, τον Κ. Μαρξ και το Χ. Μαρκούζε. Με την ερμηνευτική τους επεξεργασία επιδιώκεται η προσέγγιση σε «κάποιες σημαντικές στιγμές από την ιστορία της πολιτικής σκέψης». «Η αναζήτηση της εσωτερικής σχέσης αυτών των κειμένων με το συστηματικό μέρος αποτελεί θαυμάσια άσκηση της κρίσης των μαθητών», επίσης «η μελέτη των κειμένων απολήγει σε μια έμμεση ανακφαλαίωση και εμπέδωση, από διαφορετικές οπτικές γωνίες, της ύλης που προηγήθηκε». Ασφαλώς, στην όλη ερμηνευτική επεξεργασία καταλληλότερη διδακτική μέθοδος είναι ο διάλογος, τον οποίο ο καθηγητής συντονίζει και τροφοδοτεί με σχόλια και διεγείρει με κατάλληλα ερεθίσματα. Επίσης ασφαλώς, οι μαθητές της Γ' Λυκείου έχουν και ενδιαφέρον και ωριμότητα για έναν τέτοιο διάλογο.

Το δεύτερο μέρος του βιβλίου, με τον τίτλο «Στοιχεία του δημοκρατικού πολιτεύματος», προσφέρει μια ερμηνευτική περιγραφή του σύγχρονου ελληνικού πολιτεύματος, όπως ορίζεται από το Σύνταγμα της Ελληνικής Δημοκρατίας του 1975, το οποίο και παρατίθεται σε παράρτημα στο τέλος του κεφαλαίου. Αποτελεί το παραδοσιακό περιεχόμενο του μαθήματος, μέχρι πριν από λίγο, για τα σχολεία μας - «Στοιχεία του Δημοκρατικού Πολιτεύματος» τιτλοφορείται το μάθημα, όταν διδάσκεται στην τρίτη τάξη του Γυμνασίου. Η παρουσίαση της ύλης είναι τώρα συνοπτική, ακριβώς γιατί έχει προηγηθεί η διδασκαλία στο Γυμνάσιο.

Με το τρίτο μέρος, όπου ο τίτλος είναι «Η Ελλάδα και η διεθνής κοινωνία», παρέχεται μια αδρομερής αλλά ουσιαστική επισκόπηση για τα «Πολιτικά φαινόμενα στο διεθνή χώρο» - στο πρώτο κεφάλαιο, για τους «Νομικούς θεσμούς στο σύγχρονο διεθνή χώρο»: τον Ο.Η.Ε., του οποίου ο Χάρτης παρατίθεται σε παράρτημα, τις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες, την C.O.M.E.C.O.N., το Ν.Α.Τ.Ο., το Σύμφωνο της Βαρσοβίας, το Συμβούλιο της Ευρώπης, στο δεύτερο κεφάλαιο. Το τρίτο κεφάλαιο κατατοπίζει με συντομία για τη διεθνή θέση της Ελλάδας.

Το μάθημα της Πολιτικής Παιδείας δεν είναι «εξοκάρφωτο» μέσα στο πρόγραμμα του Λυκείου: ενίσχυση, πολύτιμη, προσφέρεται από άλλα μαθήματα που είναι: Η Ιστορία, ιδιαίτερα η νεότερη και η σύγχρονη· τα Αρχαία Ελληνικά με τα ερμηνευόμενα κείμενα, ολόκληρα ή μέρη τους, π.χ. στη Β' τάξη τον Πρωταγόρα του Πλάτωνα, όπου συζητιέται το «πριβόητο» πρόβλημα, είναι ή όχι διδακτική η πολιτική αρετή· τα Νέα Ελληνικά, με κατάλληλα κείμενα ιδιαίτερα από τα βιβλία της δεύτερης και της τρίτης τάξης. Πέρα από τα μαθήματα υπάρχει και ο θεσμός των μαθητικών κοινοτήτων, που δίνει στα παιδιά την ευκαιρία, να ασκούνται έμπρακτα στη δημοκρατική «πολιτική» συμπεριφορά.

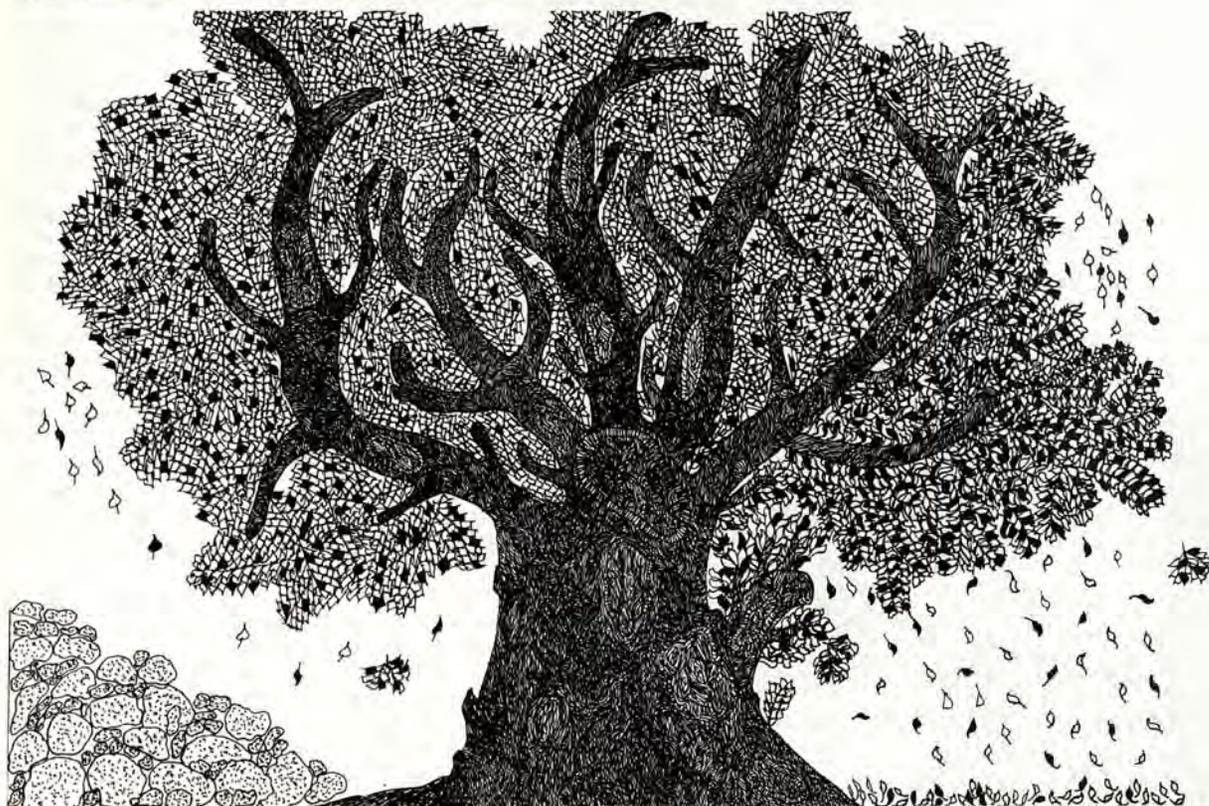
Κλείνω με την παρατήρηση, που σκόπιμα άφησα για το τέλος, ότι το μάθημα της Πολιτικής Παιδείας έχει για σκοπό «την διάπλασιν αυτών -των Ελλήνων- ως ελεύθερων και υπεύθυνων πολιτών» (Άρθρο 16, παρ. 2 του Συντάγματος του 1975). Ελπίζω, ότι με όσα προηγήθηκαν καταφάνηκε, ότι η νέα διαμόρφωση του μαθήματος για την τρίτη τάξη του Λυκείου σ' αυτόν το σκοπό στοχεύει και ότι το νέο σχολικό βιβλίο αποτελεί μια πολύτιμη συμβολή για την επίτευξή του.

pe, aber wichtige Darstellung der "Rechtlichen Institutionen im modernen internationalen Bereich": der UNO - die UNO - Charta findet sich im Anhang -, der Europäischen Gemeinschaften, des COMECON, der NATO, des Warschauer Paktes, des Europarates gegeben.

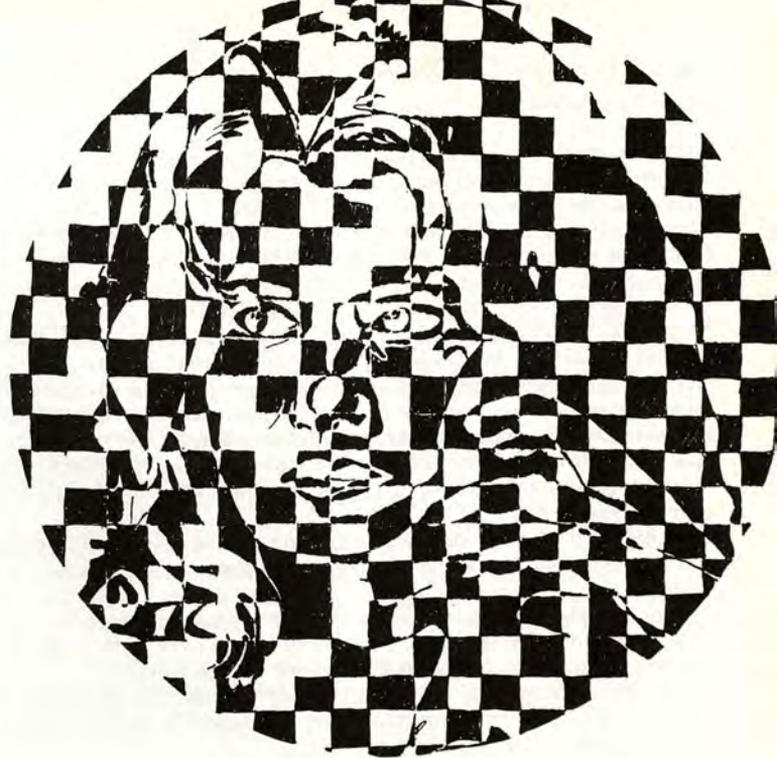
Das 3. Kapitel informiert kurz über die Position Griechenlands im internationalen Zusammenhang. Das Fach "Politische Bildung" ist gut in das Lykelonprogramm eingebaut: Wertvolle Unterstützung wird von anderen Fächern geleistet, d.h. von den Fächern Geschichte, - insbesondere von der jüngeren und zeitgenössischen Geschichte -, Altgriechisch mit vollständig oder teilweise analysierten Texten, z.B. dem "Protagoras" von Platon in der 2. Klasse, in dem das bekannte Problem diskutiert wird, ob die politische Tugend lehrbar sei; Neugriechisch mit den geeigneten Texten, insbesondere aus den Büchern der 2. und 3. Klasse. Über den Unterricht hinaus gibt es das Konzept der Schülergemeinschaften, das den Kindern die Gelegenheit bietet, demokratisches "politisches" Verhalten zu praktizieren.

Ich schließe mit der Bemerkung, die ich absichtlich für den Schluß gelassen habe, daß das Fach "Politische Bildung" "die Formung des Griechen zum freien und verantwortlichen Bürger" zum Ziel hat (Art. 16, § 2 der Verfassung v. 1975).

Ich hoffe, daß es mit Hilfe meiner Ausführungen klar geworden ist, daß die Neugestaltung des Faches für die 3. Lykelonklasse auf diese Absicht zielt und daß das neue Schulbuch ein wertvoller Beitrag zur Erreichung dieses Zieles ist.

Κλάση 7
Der Olivenbaum
7η τάξη,
Το ελαιόδεντρο

Grundkurs Kunsterziehung, 12. Klasse
Lernbereich: Handzeichnung
Βασικό Κουρ καλλιτεχνικής αγωγής, 12η τάξη.
Διδακτική ενότητα: Ιχνογραφία με το χέρι.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Νικόλαος Βασιλείου

Αντικείμενο της Πολιτικής Οικονομίας είναι η επιστημονική μελέτη της ιστορικής εξέλιξης και λειτουργίας των θεσμών και μηχανισμών, που αποτελούν την οργάνωση της οικονομικής ζωής μιας κοινωνίας.

Βέβαια τον ορισμό αυτόν η Νεοκλασική Σχολή τον θεωρεί πολύ ευρύ, γιατί κατά την άποψή της το αντικείμενο είναι η μελέτη της ανθρώπινης συμπεριφοράς, όπως εκφράζεται στην προσπάθεια να ικανοποιηθούν απεριόριστες ανάγκες με περιορισμένα αγαθά.

Το μάθημα της Πολιτικής Οικονομίας διδάσκεται τα τελευταία χρόνια στην 4η ΔΕΣΜΗ (Γ' Λυκείου) με 4 ώρες την εβδομάδα.

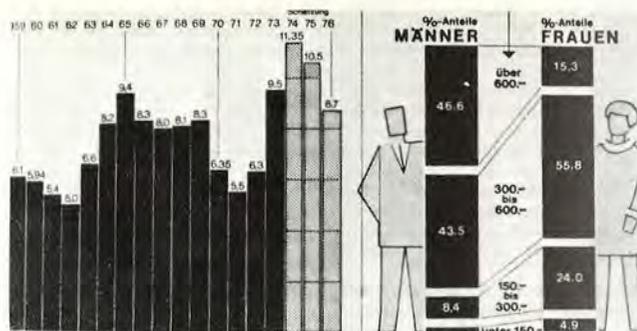
Γίνεται κυρίως προσπάθεια να κατανοήσουν οι μαθητές τον τρόπο οργάνωσης του οικονομικού συστήματος του καπιταλισμού. Ακόμη στα τελευταία κεφάλαια παρουσιάζεται η μαρξιστική ανάλυση του καπιταλισμού χωρίς θετική ή αρνητική προκατάληψη, αλλά με την απαραίτητη επιστημονική αντικειμενικότητα. Επίσης έχουμε και αναφορά στην ελληνική οικονομία.

Στο μάθημα αποφεύγεται η διατύπωση απ' όλους προσωπικών πολιτικών ή κομματικών απόψεων, με αφορμή την ανάλυση οικονομικών θεωριών.

Σκοπός μοναδικός είναι να γίνεται η συζήτηση με τέτοιο τρόπο, ώστε να κεντρίζεται το ενδιαφέρον των μαθητών για μελέτη της Πολιτικής Οικονομίας και μετά την αποφοίτησή τους από το Λύκειο.

Είναι κοινή διαπίστωση ότι η διδασκαλία του μαθήματος συμβάλλει στην ολοκλήρωση της προσωπικότητας του μαθητή και μάλιστα σ' έναν τόσο ευαίσθητο τομέα, όπως η οικονομία.

Έτσι εκφράζουμε την ελπίδα ότι η διδασκαλία του μαθήματος δε θα παραμείνει μόνο στην 4η ΔΕΣΜΗ, αλλά θα επεκταθεί και στις υπόλοιπες ΔΕΣΜΕΣ.

WIRTSCHAFTSKUNDE

Nikolaos Vassiliou

übersetzt von Maria und Alexander Papanastassiou, Kl. 11 B

Gegenstand der Volkswirtschaftslehre ist die geschichtliche Entwicklung und Funktion von Institutionen und Mechanismen, die die Organisation der Wirtschaft einer Gesellschaft bedingen.

Die Neoklassische Schule hält diese Definition für sehr umfassend, denn nach ihrer Ansicht ist dieser Gegenstand das menschliche Verhalten, wie es in dem Versuch zum Ausdruck kommt, unbegrenzte Bedürfnisse mit knappen Gütern zu befriedigen.

Das Fach Volkswirtschaftslehre wird in den letzten Jahren, im vierten Bündel, (3. Klasse des Lykeions), in vier Wochenstunden unterrichtet.

Es wird in erster Linie versucht, daß die Schüler die Organisation des Kapitalistischen Wirtschaftssystems verstehen lernen. In den letzten Kapiteln wird sogar die marxistische Analyse des Kapitalismus, ohne positives oder negatives Vorurteil, sondern mit der notwendigen wissenschaftlichen Objektivität, dargestellt. Außerdem wird auch die griechische Wirtschaft erwähnt.

Im Unterricht wird vermieden, persönliche, politische und parteigebundene Meinungen zu äußern, was die Analyse wirtschaftlicher Theorien angeht. Das einzige Ziel des Unterrichts ist, durch die Diskussion das Interesse der Schüler am Studium der Volkswirtschaftslehre nach Abschluß des Lykeions anzuregen.

Es ist eine allgemeine Feststellung, daß der Unterricht dieses Faches zur Abrundung der Persönlichkeit des Schülers beiträgt.

Wir bringen die Hoffnung zum Ausdruck, daß dieses Fach in Zukunft nicht nur im 4. Bündel unterrichtet wird, sondern auch auf die anderen Bündel ausgedehnt wird.

Der Anbau, errichtet 1984
Το Παράρτημα, ανοικοδόμηση 1984

PHILOSOPHIE

Nikolaos Katsenis
übersetzt von Dimo Alivertis, Kl. 12 A

Gemäß den Richtlinien des KEME (zuständige Stelle für Lehrplanerstellung und Unterrichtsplanung in Griechenland) soll "die Durchnahme der Kapitel nicht deren Auswendiglernen, sondern die kritische Aneignung ihres Inhalts und kreatives Denken auf dieser Grundlage zum Ziel haben. Die Schüler sollen lernen, über den Inhalt der Kapitel nachzudenken, Fragen zu stellen, eigene Ansichten zu formulieren und eine entsprechende Diskussion zu führen, um Schlüsse ziehen zu können".

Der Philosophielehrer in der 3. Klasse des Lykeions sieht sich bei seinen Bemühungen, die Fähigkeiten der Schüler - mittels des im Buch enthaltenen Stoffes und im Rahmen der vorgesehenen Unterrichtsstunden in der durch die Richtlinien geforderten Richtung - zu fördern, mit einem großen Problem konfrontiert. Er sieht sich mit wesentlichen Widersprüchen konfrontiert:

1. Aus dem Philosophiebuch sollen 250 Seiten bei 1 1/2 Wochenstunden in einem Schuljahr unterrichtet werden. Dabei handelt es sich um Philosophie und nicht um einen Stoff, der nur auswendig gelernt werden kann.
2. Obwohl das Fach nicht das Auswendiglernen zum Ziel haben soll, sichert nur Auswendiglernen bei den Prüfungen im Juni eine gute Zensur.
3. Eine positive Bewertung von eigenen Ansichten ist bei den Prüfungen nicht gewährleistet, weil einzig und allein der Inhalt des Buches maßgeblich ist und nicht der Umfang, in dem der Schüler in der Lage ist, sich mit philosophischen Problemen auseinanderzusetzen.
4. Prüfungen und Benotung in den einzelnen Fächern haben zum Ziel nachzuweisen, inwiefern das Lernziel des Faches erreicht ist.

Aus diesem Grund muß es bestimmte sichere Kriterien für richtig oder falsch, für das, was akzeptiert werden kann oder nicht, kurzum Kriterien für den Erfolg oder Mißerfolg geben.

Allerdings heißt es auf Seite 13 des Buches: "Philosophie bedeutet, unterwegs zu sein". Wie könnte nun dieses "unterwegs sein" bewertet werden? Als Bemühung, als Ergebnis oder als Inhalt? Wonach soll ein Schüler zensiert werden? Natürlich nach Kriterien, die philosophisch zu bestimmen sind. Nun verlangt die Philosophie, welche die philosophischen Problemfelder (und Kriterien) der Schulbildung bestimmt, a priori für die "philosophierenden" Siebzehnjährigen eine Bewertung des Inhalts ihres philosophischen Nachdenkens. Merkwürdig ist allerdings, daß niemand dafür plädiert, auf die Bewertung des Faches Philosophie gänzlich zu verzichten. Man könnte ja behaupten, daß ein Schüler, der sich des oben Gesagten bewußt ist, einen starken Antrieb hat, nachzudenken und das Leben und seine Widersprüche philosophisch zu betrachten.

Wie soll das aber bewertet werden? Angesichts der Realität (Jugendliche, Problematik, Prüfungen, Bildungsstränge) muß sich der Lehrer glücklich wähnen, wenn es ihm - sei es auch nur im geringsten - gelingt, den jungen Menschen von der alltäglichen Routine, von der Nivellierung der Persönlichkeit, von der Entfremdung des Denkens und der Freiheit und von der Vermarktung der Ideale abzubringen. Es ist Pflicht des Lehrers, seinen Schülern den Reichtum der Probleme, die ihnen oft selbst noch unklar sind, zu verdeutlichen und ihm Gestalt zu geben in konkreten Fragen, die beantwortet werden müssen. An diesem Punkt soll das Material des Buches mit methodischer Genauigkeit die Gedankengänge aufzeigen und jeden Schüler dazu anleiten, im Dialog mit den Mitschülern und dem Lehrer die Antwort zu finden, die er selbst nach alledem geben muß. So wird der Schüler verstehen, daß die Philosophie nichts Weltfremdes ist, sondern etwas der Welt immanentes, genauso wie es Menschen gibt. Die Philosophie ist keine schwerverdauliche Erfindung der Vergangenheit, sondern eine Realität, die in unserem Intellekt lebendig ist, die von uns Gewissenhaftigkeit, Ehrlichkeit, den Mut, etwas in Frage zu stellen und Freiheit fordert

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Νικόλαος Κατσένης

Σύμφωνα με τις οδηγίες του ΚΕΜΕ «η μελέτη των κεφαλαίων δε θα αποβλέπει στην απομνημόνευση του περιεχομένου τους, αλλά στην κριτική αφομοίωσή του και τη γόνιμη σκέψη πάνω σ' αυτό. Στόχος της διδασκαλίας θα είναι ο στοχασμός πάνω στο περιεχόμενο των κεφαλαίων, η δημιουργία ερωτημάτων, η διατύπωση προσωπικών απόψεων και η σχετική συζήτηση για τη συναγωγή συμπερασμάτων».

Ο διδάσκων τη Φιλοσοφία στην Γ' Λυκείου βρίσκεται μπροστά σε μεγάλο πρόβλημα στην προσπάθειά του να αξιοποιήσει τις δυνατότητες των μαθητών, του υλικού του βιβλίου, του σχολικού ωρολογίου προγράμματος προς την κατεύθυνση που οι οδηγίες επιβάλλουν. Ο διδάσκων, λοιπόν, έχει να αντιμετωπίσει ασυμβίβαστες καταστάσεις και ουσιώδεις αντινομίες.

1) Διδάσκονται (ή πρέπει να διδαχθούν) 250 σελίδες Φιλοσοφίας, 1 1/2 ώρα την εβδομάδα, όλο το χρόνο. Πρόκειται για Φιλοσοφία, βέβαια, και όχι για στείρα απομνημόνευση.

2) Ενώ το μάθημα δεν πρέπει να αποβλέπει στην απομνημόνευση, στις εξετάσεις του Ιουνίου μόνον η απομνημόνευση εξασφαλίζει κάποιο καλό βαθμό.

3) Δε διασφαλίζεται η θετική αξιολόγηση των «προσωπικών απόψεων» στις εξετάσεις, γιατί το μόνο εξ αντικειμένου έγκυρο είναι το περιεχόμενο του βιβλίου και όχι ο βαθμός του φιλοσοφικού προβληματισμού του μαθητού.

4) (Ίσως η σοβαρότερη από φιλοσοφική άποψη). Η εξέταση και η βαθμολογία στα μαθήματα σκοπό έχουν να ελέγχουν κατά πόσο εκπληρώνεται ο διδακτικός σκοπός του μαθήματος. Για το λόγο αυτό πρέπει να υπάρχουν ορισμένα σταθερά κριτήρια για το σωστό ή το λάθος, για το παραδεκτό ή το απαράδεκτο, δηλαδή κριτήρια επιτυχίας ή αποτυχίας. Όμως, σύμφωνα με το βιβλίο Φιλοσοφίας, σελ. 13, «Φιλοσοφία θα πει να βρίσκεσαι καθ' οδόν». Πώς μπορεί, λοιπόν, να βαθμολογηθεί αυτή η ίδια η αναζήτηση; Σαν προσπάθεια, σαν αποτέλεσμα ή σαν περιεχόμενο; Σε αναφορά με τι ο μαθητής θα βαθμολογηθεί ή και απορριφθεί; Με κριτήρια που καθόρίζονται φιλοσοφικά, βεβαίως. Όμως η φιλοσοφία, που προσδιορίζει τα φιλοσοφικά προβλήματα (και τα κριτήρια) της παιδείας, έρχεται a priori να αξιώσει για τους «φιλοσοφούντες» δεκαεφτάχρονους βαθμολόγηση του περιεχομένου του φιλοσοφικού στοχασμού τους. Η αντινομία πάντως είναι πως σε κανένα δε φαίνεται κατανοητή η μη βαθμολόγηση της φιλοσοφικής αναζήτησης. Θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς, χωρίς να θεωρηθεί κατ' ανάγκη πως αστειεύεται, ότι ο μαθητής, που συνειδητοποιεί τα παραπάνω, έχει μια πρώτης τάξεως αφορμή να προβληματιστεί και να φιλοσοφήσει τη ζωή και τις αντινομίες της. Επειδή όμως τα πράγματα είναι σοβαρά (νέοι, προβληματισμοί, εξετάσεις, εκπαιδευτικά οράματα), θα πρέπει ο διδάσκων να θεωρεί τον εαυτό του ευτυχής, αν καταφέρει, έστω και στο ελάχιστο, να βγάλει το νέο από την καθημερινότητα, από την ισοπέδωση της προσωπικότητας, από την αλλοτρίωση της σκέψης και της ελευθερίας, από την εμπορευματοποίηση των αξιών.

Χρέος του διδάσκοντα είναι να αποκαλύψει στους μαθητές τον πλούτο του άδηλου συχνά προβληματισμού τους και να τον μορφοποιήσει σε συγκεκριμένα ερωτήματα - απορίες που θα ζητούν απάντηση. Εκεί θάρθει το υλικό του βιβλίου με μεθοδολογική ακρίβεια να υποδείξει τους δρόμους της σκέψης και σε διάλογο με τους συμμαθητές και το διδάσκοντα να «χειραγωγήθει» ο κάθε μαθητής στην απάντησή που πρέπει ο ίδιος, μετά απ' όλα αυτά, να δώσει. Έτσι ο μαθητής θα καταλάβει πως η Φιλοσοφία δεν είναι «εκτός του κόσμου τούτου», αλλά υπάρχει, όσο υπάρχουν άνθρωποι και εξαιτίας τους η Φιλοσοφία δεν είναι ένα δύσπεπτο κατασκεύασμα του παρελθόντος, αλλά μια ζώσα πραγματικότητα που ζει στο νου μας και που, για να μας γίνει γνωστή, απαιτεί από μας συνειδηση, ειλικρίνεια, αμφισβήτηση, ελευθερία και συνεχή διάλογο με ό,τι υπάρχει γύρω μας και μέσα μας, χωρίς δογματισμούς και προκατα-

σκευασμένες αλήθειες. Γιατί μόνον έτσι η Φιλοσοφία θα είναι «κατάκτηση» και όχι αναμασημένη στείρα γνώση.

Το ερώτημα που γεννιέται είναι αν και καταπόσο οι στόχοι επιτυγχάνονται. Θα μπορούσε να απαντήσει κανείς πως, χάρη στο βιβλίο που είναι το καλύτερο των τελευταίων δεκαετιών, ο στόχος προσεγγίζεται τουλάχιστον. Είναι ευτύχημα πάντως το ότι η «Λογική» αντικαταστάθηκε με τη «Φιλοσοφία».

Το σχολικό εγχειρίδιο Φιλοσοφίας χωρίζεται σε τέσσερα μέρη: Αρχαία Φιλοσοφία, στοιχεία τυπικής Λογικής, βασικά ερωτήματα γνωσιολογίας και γενική θεωρία της επιστήμης. Κάθε μέρος χωρίζεται σε κεφάλαια, στο τέλος των οποίων υπάρχουν φιλοσοφικά κείμενα διαφόρων φιλοσόφων για ανάλυση, φιλοσοφική συζήτηση και συναγωγή συμπερασμάτων. Πάντως λόγω χρόνου δεν είναι δυνατόν να ολοκληρωθεί η διδασκαλία του βιβλίου και ιδιαίτερα τα κεφάλαια της γνωσιολογίας και της θεωρίας της επιστήμης, χωρίς αυτό να αποβεί σε βάρος των φιλοσοφικών κειμένων.

Ο χώρος, ωστόσο, για πολλές, ποικίλες και συγκεκριμένες προτάσεις δεν είναι ο κατάλληλος (βλ. και τεύχος 27 «Νέας Παιδείας», αφιέρωμα στη Φιλοσοφική Παιδεία).

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Ελένη Ζαχάρωφ

Το μάθημα της Ψυχολογίας διδάσκεται 1 ώρα την εβδομάδα στη Β' Λυκείου. Οι μαθητές αυτής της ηλικίας βρίσκονται στην κρίσιμη περίοδο της εφηβείας και είναι γεμάτοι ανησυχίες και προβλήματα, τα οποία αντιμετωπίζουν με ιδιαίτερη ευαισθησία. Καθώς βρίσκονται στο κατώφλι της ωριμότητας αναζητούν γνώσεις που θα τους βοηθήσουν να νιώσουν και να γνωρίσουν καλύτερα τον εαυτό τους, να κατανοήσουν καλύτερα τους συνανθρώπους τους και να αποκτήσουν την ικανότητα να γίνουν δημιουργικά μέλη κοινωνικών ομάδων.

Η διδασκαλία λοιπόν του μαθήματος αυτού επιδιώκει:

- 1) Να πληροφορήσει τους μαθητές για το σημαντικό ρόλο που έχει η Ψυχολογία σαν επιστήμη στη σύγχρονη ζωή.
- 2) Να ενημερώσει τους μαθητές στα βασικά θέματα της Ψυχολογίας και να τους κατατοπίσει για τις ψυχικές λειτουργίες και τις εκδηλώσεις του ανθρώπου.
- 3) Να τους βοηθήσει να εισχωρήσουν και να καταλάβουν καλύτερα τον εσωτερικό τους κόσμο, ώστε να αποκτήσουν αυτογνωσία. Επίσης να εκτιμούν ορθότερα τη συμπεριφορά των άλλων γνωρίζοντας την ποικιλία των ψυχικών αντιδράσεων των ανθρώπων.
- 4) Να τους βοηθήσει να αποκτήσουν παρατηρητικότητα και αντικειμενικότητα στην αντίληψη του έξω κόσμου.
- 5) Να τους διδάξει την ορθή χρήση της σχετικής ορολογίας, ώστε να πλουτίσουν το λεξιλόγιό τους με λέξεις και εκφράσεις αυτού του τομέα της ζωής.

Η διδασκόμενη ύλη περιέχει στοιχεία Γενικής Ψυχολογίας. Διδάσκονται βασικά στοιχεία σχετικά με τις ψυχικές λειτουργίες του ατόμου, δηλ. σχετικά με την αντίληψη, τα ερεθίσματα και τα αισθήματα, τις πα-

sowie einen ständigen, von Dogmatismus und aufgezwungenen oder übernommenen Wahrheiten befreiten Dialog mit all dem, was uns umgibt und in uns ist. Denn nur so ist die Philosophie eine "Eroberung" und nicht Wiederkaufen bekannten, sterilen Wissens. Dabei ergibt sich die Frage, ob und wie weit die Ziele erreicht werden. Man könnte antworten, daß man sich dank dem Buch, welches das beste in den letzten Jahrzehnten ist, dem Ziel zumindest nähern kann. Es ist jedenfalls ein glücklicher Umstand, daß das Wort "Logik" durch das Wort "Philosophie" ersetzt wurde. Das Schulbuch für Philosophie ist in vier Teile gegliedert: Antike Philosophie, Elemente der formalen Logik, elementare Fragen zur Erkenntnislehre, allgemeine Theorie der Wissenschaft. Jeder Teil ist in Kapitel aufgeteilt, an deren Ende jeweils philosophische Texte verschiedener Philosophen zur Analyse philosophischer Diskussion und Zusammenfassung der Grundgedanken zu finden sind. Aus zeitlichen Gründen ist es aber nicht möglich, das ganze Buch bis zum Ende durchzunehmen - besonders die Kapitel zur Erkenntnislehre und zur Theorie der Wissenschaft - ohne daß sich dies nachteilig auf die philosophischen Inhalte auswirkt. Doch ist hier nicht die geeignete Stelle für viele verschiedene konkrete Vorschläge (siehe auch "Néa Paidéa" Heft 27, Sonderband zur philosophischen Erziehung).

PSYCHOLOGIE

Eleni Zacharof

übersetzt von Alkis Sficas, Kl. 11 B

Das Fach Psychologie wird in der 11. Klasse 1 Stunde pro Woche unterrichtet. Die Schüler dieser Altersgruppe befinden sich in der kritischen Phase der Pubertät und sind voller Unruhen und Probleme, auf die sie mit besonderer Empfindlichkeit reagieren. Da sie an der Schwelle zur Reife stehen, suchen sie nach Kenntnissen, die ihnen helfen, ihr eigenes Ich besser zu erkennen und zu verstehen, ihre Mitmenschen besser zu begreifen und die Fähigkeit zu erwerben, kreative Mitglieder in den Gruppen der Gesellschaft zu werden.

Der Unterricht in diesem Fach bezweckt somit folgendes:

- 1) die Schüler über die wichtige Rolle, die die Psychologie als Wissenschaft im heutigen Leben spielt, zu informieren,
- 2) die Schüler über die Grundthemen der Psychologie auf dem Laufenden zu halten und sie bezüglich der psychischen Funktionen und Äußerungen des Menschen zu informieren,
- 3) ihnen zu helfen, in sich einzudringen, ihre innere Welt bis zur Selbsterkenntnis besser zu verstehen und ebenso das Verhalten der anderen im Wissen um die Vielfalt der menschlichen Reaktionen richtiger zu bewerten,
- 4) ihnen behilflich zu sein, Beobachtungsschärfe und Unvoreingenommenheit in der Sicht der äußeren Welt zu erlangen,

5) Ihnen den richtigen Gebrauch der einschlägigen Fachsprache beizubringen, so daß sie ihren Sprachschatz mit Worten und Ausdrücken aus diesem Lebensbereich bereichern können.

Der Unterrichtsstoff beinhaltet Grundzüge aus der allgemeinen Psychologie. Es werden grundlegende Themen behandelt, die sich auf die psychischen Funktionen des Menschen beziehen, d.h.: auf seine Wahrnehmung, seine Gefühlsreaktionen, seine Vorstellungen und Assoziationen, sein Gedächtnis und seine Phantasie, sein Denken und seine Empfindungen, seinen Willen und seine Aufmerksamkeit.

Während des Unterrichts wird besonders bei der Analyse jeder psychischen Funktion der Zusammenhang betont, der zwischen all den einzelnen psychischen Funktionen besteht, so daß die Schüler die Einheit des psychischen Lebens erkennen.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Frank Rak

Μετάφραση: Θανάσης Δερδιλόπουλος, Μανώλης Σουλτανόπουλος, τάξη 9C

Στόχος της σχολικής Γεωγραφίας είναι η μελέτη των σχέσεων Ανθρώπου και Χώρου. Αυτό γίνεται σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης. Σε γενικές γραμμές πρέπει να αποκτήσουν οι μαθητές την ικανότητα να προσανατολίζονται μέσα στο περιβάλλον (οι αποστάσεις: κοντά - μακριά, βασικοί όροι προσανατολισμού: βορράς - νότος, ανατολή - δύση). Για την πραγματοποίηση του σκοπού αυτού υπάρχουν οι χάρτες, οι άτλαντες, η γήινη σφαίρα, τα οπτικά και οι κινηματογραφικές ταινίες που χρησιμοποιούνται σαν βοηθήματα του μαθητή. Κατ' επέκταση οφείλουν να γνωρίζουν οι μαθητές περιοχές με διαφορετική φυσική δομή (μορφή της επιφάνειας, κλίμα, έδαφος, βλάστηση) και να δουν πώς ο άνθρωπος τις χρησιμοποιεί με διάφορους τρόπους ή μάλλον τις «εκμεταλλεύεται». Εδώ παίζει το μάθημα της Γεωγραφίας ένα βασικό και επίκαιρο ρόλο, να αναπτύξει στους μαθητές το συναισθηματικό ενδιαφέρον για τη γη και το χώρο.

Στην πέμπτη και στην έκτη τάξη δίνονται οι βασικές γεωγραφικές γνώσεις και εφαρμόζονται με ασκήσεις. Οι μαθητές πρέπει να διδαχθούν τη σφαιρικότητα της γης. Εκτός απ' αυτό, όμως, πρέπει να μάθουν να επεξεργάζονται τους γεωγραφικούς χάρτες, τις εικόνες και τα κείμενα. Πάνω σ' αυτό το θέμα εκλέγονται ορισμένα στοιχεία της φύσης και συζητούνται οι λειτουργίες που τα επηρεάζουν. π.χ. στη θάλασσα, στις ψηλές οροσειρές, στην έρημο, στην πόλη και στην εξοχή. Στην έβδομη τάξη συζητούνται οι σχέσεις που υπάρχουν ανάμεσα στη φύση και στον άνθρωπο: «Οι άνθρωποι αλλάζουν τους χώρους ζωής τους». Σαν παραδείγματα εκλέγονται από όλο τον κόσμο ορισμένες περιοχές, οι οποίες μας δείχνουν ότι η μορφή της γης «αλλάζει» συνέχεια, π.χ. στην Ολλανδία με την επίσημη απομάκρυνση της θάλασσας κερδίζεται νέο καλλιεργήσιμο έδαφος, ενώ από την άλλη πλευρά περιοχές της γης με την άστοχη χρήση του ανθρώπου μεταμορφώνονται σε ερήμους. Τα κλιματικά φαινόμενα παίζουν σ' αυτή τη σχέση ένα σημαντικό ρόλο και έτσι δίνεται μια πρώτη εισαγωγή στην κλιματολογία. Στην όγδοη τάξη συγκρίνουμε τις μεγάλες παγκόσμιες δυνάμεις, τις Ενωμένες Πολιτείες και τη Σοβιετική Ένωση. Επί πλέον προβάλονται τα προβλήματα των αναπτυσσόμενων χωρών και συζητείται η φράση «Βοήθεια για ανάπτυξη».

Η έννατη και δέκατη τάξη ασχολούνται αφενός με τα προβλήματα της γενικής Γεωγραφίας (πόλη, περίχωρα, κυκλοφορία, βιομηχανία, σημασία των συνόρων) και αφετέρου με τη σύγκριση των συστημάτων διοίκησης - κουλτούρας - οικονομίας κ.τ.λ. μεταξύ Δ. Γερμανίας και Α. Γερμανίας. Στον επόμενο χρόνο οι μαθητές θα διδαχθούν τα χαρακτηριστικά προβλήματα του κλάδου της Γεωγραφίας και τις μεθόδους εργασίας της γεωγραφικής επιστήμης, επίσης θα επιχειρήσουν μια βαθύτερη μελέτη στους γνωστούς κλάδους της γενικής Γεωγραφίας (γεωμορφολογία, κλιματολογία, γεωγραφία της πόλης).

ραστάσεις, τους συνειρμούς, τη μνήμη, τη φαντασία, τη νόηση, τα συναισθήματα, τη βούληση και την προσοχή.

Κατά τη διδασκαλία τονίζεται ιδιαίτερα στην ανάλυση κάθε ψυχικής λειτουργίας η σχέση που υπάρχει μεταξύ όλων των επιμέρους ψυχικών λειτουργιών, ώστε οι μαθητές να συνειδητοποιήσουν την ενότητα της ψυχικής ζωής.

ERDKUNDE

Frank Rak

Im Mittelpunkt der Schulerkunde steht die Darstellung der Mensch-Raum-Beziehungen, und zwar in allen Jahrgangsstufen. Ganz allgemein sollen die Schüler lernen, ein Orientierungsvermögen im Raum zu gewinnen (Nähe und Weite, Ost und West, Nord und Süd), wobei Karten, Atlanten, Globus, Dias und Filme Hilfestellungen geben sollen. In weiteren Schritten will man erreichen, daß die Schüler Räume unterschiedlichster Naturlausstattung (Oberflächengestalt, Klima, Böden, Vegetation) kennenlernen und sehen, daß der Mensch sie auf verschiedene Weise nützt, ja sie sogar "ausnützt"! Hier wächst der Erdkunde eine wichtige und aktuelle Aufgabe zu, Verantwortungsbewußtsein für den Raum, für die Erde bei den Schülern zu entwickeln.

In den Klassen 5 und 6 werden geographische Grundkenntnisse vermittelt und deren Anwendung geübt. Ausgehend von der Kugelgestalt der Erde soll das Arbeiten mit erdkundlichen Karten, Bildern und Texten gelernt werden. Dabei werden bestimmte Räume ausgewählt und nach den sie prägenden Daseinsfunktionen besprochen, z.B. "Am Meer", "Im Hochgebirge", "In der Wüste", "Stadt und Land". In der 7. Klasse wird immer stärker der Wirkungszusammenhang von Natur- und Humanfaktoren herausgearbeitet: "Menschen verändern ihre Lebensräume". An Einzelbeispielen, die weltweit gewählt werden können, will man zeigen, daß die Erde ständig "verändert" wird; z.B. wird in Holland Neuland gewonnen, das man mühsam dem Meer abringt, auf der anderen Seite gehen Teile der Erde durch unsachgemäße Nutzung dem Menschen verloren und werden zur Wüste. Klimatische Erscheinungen spielen in diesem Zusammenhang eine große Rolle, so daß eine erste Einführung in die Klimakunde gegeben wird. In der 8. Klasse vergleichen wir die führenden Weltmächte USA und UdSSR. Ferner werden Probleme der Entwicklungsländer aufgezeigt, und die aktuelle Frage der Entwicklungshilfe wird diskutiert.

Die Klassenstufen 9 und 10 beschäftigen sich auf der einen Seite mit Problemen der Allgemeinen Geographie (Stadt-Umland, Verkehr, Industrie, Bedeutung von Grenzen), auf der anderen Seite mit einem länderkundlichen Vergleich der Bundesrepublik Deutschland mit der DDR. Im folgenden Schuljahr will man dem Schüler fachspezifische Probleme und Arbeitsmethoden der geographischen Wissenschaft nahebringen und in vertiefender Darstellung schon bekannte Themenbereiche der Allgemeinen Geographie (Geomorphologie, Klimatologie, Stadtgeographie) abhandeln.

In der Kursphase stellen wir in einem 3-stündigen Grundkurs räumliche Prozesse dar und wollen dem Kollegiaten Möglichkeiten eröffnen, diese Prozesse wertend zu beurteilen, Raumenge, Raumweite, Fragen der In-

dustrialisierung und der Landwirtschaft, Ursachen für Unterentwicklung seien stellvertretend genannt.

Kein Wort über Griechenland? Ja und Nein! Unsere Lehrpläne sind keine Stoffpläne, sondern verbindlich sind nur die Lernziele. Um diese zu verwirklichen, wird in jeder Klassenstufe Griechenland als Beispiel herangezogen, so daß Kenntnisse über unser Gastland bei deutschen Schülern gelegt, gefördert oder vertieft werden.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Ιωάννης Ποντικός

Ιστορικά: Περιγραφές διαφόρων τόπων, καθώς επίσης θών και εθίμων διαφόρων λαών βρίσκουμε κατά πρώτο στην Οδύσσεια του Ομήρου. Δίκαια επομένως ο Όμηρος θεωρείται ο πρώτος γεωγράφος του κόσμου, όχι βέβαια με τη σημερινή έννοια των όρων γεωλόγος ή παλαιοντολόγος ή γεωγράφος.

Πρώτος συστηματικός γεωγράφος λογίζεται ο Έλληνας φυσικός και φιλόσοφος Αναξίμανδρος (610 - 546 π.Χ.) που κατάγεται από τη Μίλητο της Μ. Ασίας. Αυτός είναι ο πρώτος που σκέφθηκε να παραστήσει τη γη επί χάρτου και ο πρώτος που κατά την παράδοση κατασκεύασε υδρόγειο σφαίρα. Κατ' άλλη παράδοση ο ίδιος κατασκεύασε και ουράνιο σφαίρα.

Ορισμός: Η Γεωγραφία είναι ο κλάδος των φυσικών επιστημών που ερευνά τα φαινόμενα που συμβαίνουν στην επιφάνεια της γης προσπαθώντας να βρει την αιτιώδη σχέση που τα συνδέει.

Σκοπός: Σκοπός του μαθήματος είναι: α) Να περιγραφεί η γη ως γεωφυσικός χώρος και κατοικία των ανθρώπων, να τονιστεί η αλληλεπίδραση ανθρώπου και περιβάλλοντος, να υπογραμμιστεί η σημασία της επικοινωνίας και της αμοιβαίας κατανόησης των λαών, να αναλυθούν τα αίτια της μετακίνησης τους και να εκθεθεί η οικονομική δραστηριότητα του ανθρώπου. β) Ειδικότερα να γνωρίσουν οι μαθητές τις πηγές πλούτου, την οικονομική δραστηριότητα της πατρίδας μας καθώς και τη θέση της στον ευρωπαϊκό και παγκόσμιο χώρο, από πολιτιστική και οικονομική άποψη.

Διαίρεση: Επειδή το αντικείμενο μελέτης της γεωγραφίας είναι εκτενέστατο, γι' αυτό διαιρείται σε τρεις μεγάλους κλάδους: α) Τη φυσική γεωγραφία που εξετάζει τη θέση και τα όρια της περιοχής, τη μορφολογία του εδάφους, τα ύδατα, το κλίμα. β) Την ανθρωπογεωγραφία που εξετάζει τον πληθυσμό, τη γλώσσα, το θρήσκευμα, το πολίτευμα, τις πόλεις. γ) Την οικονομική γεωγραφία που ασχολείται με την οικονομική ζωή κάθε χώρας και τις οικονομικές σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ των διαφόρων χωρών, γιατί ο φυσικός πλούτος κάθε χώρας και οι ανάγκες της κάθε ανθρώπινης κοινωνίας είναι διαφορετικές (γεωργία, κτηνοτροφία, δασική πλούτος, αλιεία, ορυκτός πλούτος, βιομηχανία, συγκοινωνία, εμπόριο).

Διδασκαλία - Εποπτικά μέσα: α) Επειδή η Γεωγραφία στις τάξεις του Γυμνασίου αρχίζει με τη γενική θεώρηση της γης ως πλανήτη, είναι απαραίτητη η υδρόγειος σφαίρα. β) Η χρησιμοποίηση από τους μαθητές του γεωγραφικού άτλαντα κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας θεωρείται ενδεδειγμένη. γ) Η ανάρτηση στον πίνακα των γεωφυσικών και πολιτικών χαρτών διευκολύνει τους μαθητές να εντοπίζουν τις διάφορες περιοχές που αναφέρονται στο βιβλίο, τα διάφορα μορφολογικά στοιχεία, τις μεγαλύτερες πόλεις κ.α. Κατά την επεξεργασία των μεγάλων γεωγραφικών περιοχών γίνεται κυρίως μελέτη της φυσικής γεωγραφίας και σαν επακόλουθο μελετάται το κλίμα, η βλάστηση κ.λ.π. Σχητικά με

Στις τάξεις που υφίστανται δέσμες μαθημάτων παρουσιάζουμε τα γεγονότα σ' ένα τριώρο βασικό μάθημα και επιδιώκουμε να δώσουμε στους μαθητές τις ευκαιρίες να αξιολογήσουν αυτά τα φυσικά φαινόμενα: διαστάσεις του χώρου, ερωτήσεις για τη βιομηχανοποίηση και για την οικονομία των κρατών και τις αιτίες για την υπανάπτυξη διαφόρων χωρών.

Καμιά λέξη για την Ελλάδα; Και ναι και όχι!

Δεν υπάρχει υποχρέωση για το δίδακοντα να ακολουθήσει μια ορισμένη διδακτέα ύλη, για να πετύχει το σκοπό του μαθήματος. Έχει ελεύθερη επιλογή μεθόδων και έτσι για να την πραγματοποιήσει μπορεί να χρησιμοποιήσει την Ελλάδα σαν παράδειγμα, έτσι ώστε οι Γερμανοί μαθητές να γνωρίσουν τη χώρα που τους φιλοξενεί.

ERDKUNDE

Ioannis Pontikos

übersetzt von Athina Georgili, Kl. 10 B

Geschichte: Beschreibungen von verschiedenen Orten, wie auch von Sitten und Gebräuchen verschiedener Völker, finden wir vorwiegend in der Odyssee von Homer.

Mit Recht wird Homer also als der erste Geograph der Welt betrachtet, natürlich nicht mit der heutigen Bedeutung "Geologe" oder "Paläontologe" oder "Geograph".

Als ersten systematischen Geographen betrachtet man den griechischen Physiker und Philosophen Anaximander (610 v. Chr. - 546 v. Chr.), der aus Milet in Kleinasien stammt. Dieser war der erste, der daran dachte, die Erde auf eine Landkarte zu zeichnen, und der erste, der laut Überlieferung eine Erdkugel herstellte. Laut einer anderen Überlieferung soll er auch eine Himmelskugel hergestellt haben.

Definition: Die Geographie ist das Fach der Naturwissenschaften, das die Phänomene, die sich auf der Erdoberfläche abspielen, erforscht und versucht, die Kausalzusammenhänge zu erklären.

Ziel: Ziel dieser Lehre ist a) die Erde als geographischen Bereich und Lebensraum der Menschen zu beschreiben, die Wechselwirkung zwischen Menschen und ihrer Umwelt zu betonen, die Bedeutung des Kontaktes und des gegenseitigen Verständnisses der Völker hervorzuheben, die Ursache der Völkerwanderungen zu erläutern und die wirtschaftlichen Betätigungen der Menschen zu erklären und zu analysieren, b) dem Schüler die Quellen des Reichtums, die wirtschaftliche Energie unseres Landes sowie dessen Platz im europäischen und internationalen Raum unter kulturellen und wirtschaftlichen Gesichtspunkten nahezubringen.

Aufteilung: Da das Gebiet der Geographie sehr umfangreich ist, teilen wir dieses in drei große Abschnitte auf.

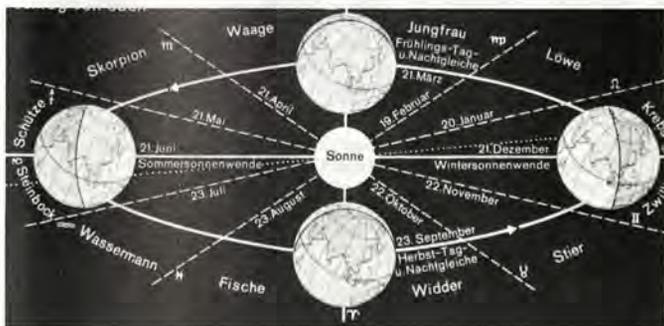
a) In die physische Geographie, welche die Landschaftstypen und deren räumliche Verteilung, die Morphologie des Bodens, der Gewässer, des Klimas untersucht.

b) In die Humangeographie, welche die Bevölkerung, die Sprache, die Religion, die Staatsform und die Städte untersucht.

c) In die Wirtschaftsgeographie, welche sich mit dem wirtschaftlichen Leben jedes Landes sowie der wirtschaftlichen Beziehungen, die sich zwischen den verschiedenen Ländern bilden, beschäftigt, denn der natürliche Reichtum jedes Landes und die Bedürfnisse jeder menschlichen Gesellschaft sind verschieden (Landwirtschaft, Viehzucht, Reichtum an Wäldern, Fischerei, Bodenreichtum, Industrie, Verkehr, Handel).

Lehre - Lernkontrollen:

- Da die Geographie in den Klassen des Gymnasiums mit einer allgemeinen Betrachtung der Erde als eines Planeten beginnt, ist der Globus notwendig.
 - Die Benutzung des erdkundlichen Atlases von den Schülern während des Unterrichtes wird als unerlässlich betrachtet.
 - Das Aufhängen der geographischen und politischen Wandkarten hilft den Schülern, die verschiedenen Gebiete, welche im Buch angeführt werden, die verschiedenen morphologischen Erscheinungsformen, die größeren Städte u.a. zu finden. Bei der Bearbeitung großer geographischer Gebiete wird hauptsächlich der physisch-geographische Aspekt herausgearbeitet mit Schwerpunkt auf Klima und Vegetation. Was die Vegetation anbelangt, wird versucht, sie in Abhängigkeit von Meereshöhe und geographischer Breite zu sehen.
 - Bezüglich der Nachbarstaaten von Griechenland wird eine intensivere Analyse vorgenommen. Es können Vergleiche bezüglich Verkehr, Tourismus und Produktion gezogen werden. Das Lehrbuch, das jedes Land detailliert beschreibt, behandelt charakteristische Kennzeichen ausführlicher, am Beispiel Japans den technischen Fortschritt, wobei aber auch auf die entsprechende Umweltverschmutzung hingewiesen wird.
 - Der Gebrauch des Overhead-Projektors lehrt die Schüler zu beobachten und Folgerungen zu ziehen.
 - Das Buch bringt ein hohes Maß an Anschauungsmaterial (Photos, Tabellen, Pläne und Landkarten), das nicht nur den Lehrstoff interessanter macht, sondern auch die Kenntnisse der Schüler erweitert.
 - Die Schüler jeder Klasse werden in Gruppen aufgeteilt, von denen jede einen Teil des Kapitels, das der Lehrer am Anfang des Unterrichts festlegt, behandelt und bearbeitet.
 - Außerdem wird es als sehr nützlich erachtet, wenn die Schüler entsprechendes Informationsmaterial, welches sich auf die verschiedenen Werke der Volkskunst, Muster örtlicher Trachten, Münzen, Briefmarken usw. bezieht, mitbringen. Ferner müssen wir betonen, daß die Schüler, wenn möglich, die Übereinstimmungen, Unterschiede oder Parallelen des jeweils behandelten Landes im Vergleich mit Griechenland herausfinden sollen. Ebenso ist es sinnvoll, die Produktion eines Landes mit der Produktion unseres Landes zu vergleichen. Dieser Vergleich sollte aber nur durchgeführt werden, wenn die Verhältnisse hinsichtlich der Bevölkerungszahl und Bodenfläche gleich sind.
- Mit der Bearbeitung bestimmter Themen, wie "das Mittelmeer", "die Donau", soll bei den Schülern ein Gefühl für die ökologischen Zusammenhänge geweckt werden. Dazu bekommen sie nähere Erklärungen und sollen Schlußfolgerungen ziehen. Die Kontrolle des Gelernten geschieht am Ende der Unterrichtsstunde mit entsprechenden Fragebogen. Auf Grund der Antworten stellt man fest, ob die Schüler die neuen Begriffe, welche das Kapitel brachte, verstanden haben.

KOSMOGRAPHIE

Nikolaos Vassiliou
übersetzt von Jannis Giannoulis, Kl. 12 C

Der zauberhafte Anblick des Sternenhimmels veranlaßte schon im frühesten Altertum das menschliche Denken dazu, die Himmelskörper zu studieren, d.h. sich mit der Astronomie zu beschäftigen.

τη βλάστηση καταβάλλεται προσπάθεια να παρουσιαστεί η κατανομή της σε συνάρτηση με το ύψος από την επιφάνεια της θάλασσας και το γεωγραφικό πλάτος. Σε κράτη γειτονικά της Ελλάδας γίνεται μεγαλύτερη ανάλυση, π.χ. Νότια Ευρώπη. Τα περισσότερα θέματα απηχούν στα ελληνικά ενδιαφέροντα και μπορεί πάντα να γίνονται αναγωγές και συγκρίσεις με αντίστοιχα ελληνικά π.χ. συγκοινωνία, τουρισμός, προσιότητα. Το διδακτικό βιβλίο, σε κάθε χώρα που περιγράφει εκτενώς, πλατειάζει σε ένα ή περισσότερα χαρακτηριστικά γνωρίσματά της, π.χ. στην Ιαπωνία εξάγει τη βιομηχανική πρόοδο, αλλά και επισημαίνει τη ρύπανση. δ) Η χρήση μηχανημάτων προβολής διαφανών κατά προτίμηση εικόνων βοηθά τους μαθητές να παρατηρούν και να συμπεραίνουν. ε) Το βιβλίο παρουσιάζει μια πληθώρα από εικαστικό υλικό (φωτογραφίες, πίνακες, σχεδιαγράμματα, χάρτες) που εκτός από την ωραιοποίηση του κειμένου συμπληρώνει και τις γνώσεις των μαθητών. στ) Οι μαθητές κάθε τάξης κατανέμονται σε ομάδες που κάθε μια επεξεργάζεται και αναπτύσσει ένα μέρος της ενότητας, τα όρια της οποίας καθορίζει ο καθηγητής από την αρχή της διδασκαλίας. ζ) Τέλος, πολύ χρήσιμο κρίνεται και το πληροφοριακό υλικό που προσκομίζουν οι μαθητές και αναφέρεται σε διάφορα έργα λαϊκής τέχνης, δείγματα τοπικών ενδυμασιών, νομίσματα, γραμματόσημα, κ.ά. Συμπληρωματικά θα πρέπει να τονίσουμε ότι σε όσες διδακτικές ενότητες δίνεται ευκαιρία, παρακινούνται οι μαθητές να διαπιστώνουν ομοιότητες, διαφορές ή παραλλαγές αυτών που συμβαίνουν στην εξεταζόμενη χώρα σε σχέση με όσα συμβαίνουν στις διάφορες περιοχές της Ελλάδας. Καλό είναι επίσης να γίνονται και συγκρίσεις της παραγωγής μιας χώρας με την παραγωγή της πατρίδας μας. Η σύγκριση όμως αυτή να γίνεται με αναγωγή σε ίσους πληθυσμούς ή ίσες εδαφικές εκτάσεις. Με την επεξεργασία ειδικών θεμάτων, όπως «η Μεσόγειος», «ο Δούναβης», δίνεται η ευκαιρία για μια οικολογική ευαισθητοποίηση των παιδιών με τον απαραίτητο σχολιασμό και την εξαγωγή των σχετικών συμπερασμάτων. Η αξιολόγηση της απόδοσης του μαθήματος γίνεται στο τέλος της διδακτικής ώρας με σχετικό ερωτηματολόγιο, από τις απαντήσεις του οποίου διαπιστώνεται αν οι μαθητές κατανόησαν τις νέες έννοιες που πρόσφερε η διδακτική ενότητα.

ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ

Νικόλαος Βασιλείου

Η σαγηνευτική επίδραση που ασκεί το θέαμα του έναστρου ουρανού οδήγησε από τους αρχαιότετους χρόνους την ανθρώπινη σκέψη στη μελέτη των ουρανίων σωμάτων, δηλ. την ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ.

Η επιστήμη της ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑΣ θεμελιώθηκε από τους προγόνους μας στην προσπάθειά τους να απαντήσουν στα ερωτήματα και τις ανησυχίες για τα μυστήρια του Σύμπαντος.

Με μοναδικό εφόδιο το ταλέντο της παρατηρητικότητας και την έμφυτη κλίση για έρευνα κατόρθωσαν να διατυπώσουν θέσεις που ακόμη και σήμερα ισχύουν, όπως και θεωρίες που αφήνουν έκθαμβους για τη σύλληψη τους όλους τους σημερινούς ερευνητές.

Πολύ αργότερα, μετά την ανακάλυψη του τηλεσκοπίου από το Γαλιλαίο (1609) και τις παρατηρήσεις του Κοπέρνικου, παίρνει η ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ περίπου τη σημερινή της μορφή, δηλαδή μιας επιστήμης που προϋποθέτει τη μύηση στα Μαθηματικά, Φυσική, Χημεία κ.ά.

Στα σχολεία μας διδάσκεται η ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ στη Β' Λυκείου, μία ώρα την εβδομάδα. Η ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ περιλαμβάνει στοιχειώδεις γνώσεις

της ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑΣ, με απλή διατύπωση, χωρίς αποδείξεις και πολλούς μαθηματικούς τύπους. Δεν έχει σκοπό να δημιουργήσει αστρονόμους. 'Αλλωστε λέγεται ότι, όπως γεννιέται ο ποιητής ή ο καλλιτέχνης, έτσι γεννιέται και ο αστρονόμος. 'Ισως σ' αυτόν να δοθεί το ερέθισμα που θα ξυπνήσει μέσα του το ενδιαφέρον για την ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ. Στους άλλους μαθητές δίνεται η ικανότητα να παρακολουθούν τα τεκταινόμενα στο ΣΥΜΠΑΝ.

Οι διαστημικές έρευνες και τα οπτικά συστήματα του διαστήματος, όπως φαίνεται, όλο και περισσότερο θα απασχολούν την ανθρωπότητα. Τα δημοσιεύματα στον τύπο σχετικά με την αστρονομία πληθαίνουν και με τις γνώσεις της ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑΣ γίνονται κατανοητά.

Αλλά και με καλύτερη θεώρηση η σπουδή της Αστρονομίας έχει και ηθικοπλαστική δύναμη, γιατί, όπως λέει ο RUSSELL, «ασκεί σημαντική επίδραση στον καθορισμό της στάσης του σκεπτόμενου ανθρώπου, που αντιμετωπίζει προβλήματα φιλοσοφίας, όπως οι υποχρεώσεις του στις μέλλουσες γενιές, η θέση του στο ΣΥΜΠΑΝ, η σχέση του με τη ΔΥΝΑΜΗ που είναι πάνω από το ΣΥΜΠΑΝ.

Die Grundlagen der Wissenschaft der Astronomie wurden von den alten Griechen in dem Bemühen geschaffen, auf ihre Fragen und Zweifel über die Geheimnisse des Weltalls eine Antwort zu finden. Mit ihrer Beobachtungsgabe und ihrem angeborenen Drang zur Forschung haben sie es geschafft, Thesen und Theorien aufzustellen, die heute noch gelten und Forscher der Gegenwart mit Erstaunen erfüllen. Viel später, nach der Erfindung des Fernrohres von Galileo Galilei (1609) und den Beobachtungen von Kopernikus nimmt die Astronomie ungefähr ihre heutige Form an, nämlich die einer Wissenschaft, bei der die Kenntnis der Mathematik, der Physik, der Chemie u.a. Voraussetzung ist. In unserer Schule wird das Fach Kosmographie in der 2. Klasse des Lykeions (11) eine Stunde in der Woche unterrichtet.

Der Kosmographieunterricht vermittelt elementare Kenntnisse der Astronomie, die in einfacher Ausdrucksform ohne Beweisführung mit vielen mathematischen Formeln dargestellt werden.

Seine Aufgabe ist es nicht, Astronomen auszubilden. Andererseits heißt es, so wie es geborene Dichter und Künstler gibt, gebe es auch geborene Astronomen. Vielleicht gibt der Kosmographieunterricht solchen jungen Leuten den Anreiz, der ihr Interesse für Astronomie weckt. Den anderen Schülern vermittelt er die Fähigkeit, die Geschehnisse im Kosmos zu beobachten.

Wie man sieht, werden die Weltraumforschung und die Abwehrsysteme im Weltraum die Menschheit immer mehr beschäftigen.

Die Veröffentlichungen in der Presse, die sich mit der Astronomie befassen, nehmen ständig zu. Es genügen sehr wenige Kenntnisse, um sie zu verstehen; diese vermittelt uns - wie gesagt - die Kosmographie. Bei einer kritischeren Beobachtung läßt sich auch folgendes erkennen: Das Studium der Astronomie hat auch eine moralbildende Wirkung. Russell schreibt, daß "...sie eine entscheidende Wirkung auf die Verhaltensweise des verantwortlich denkenden Menschen ausübt, der solchen wesentlichen Problemen gegenübersteht wie der Verpflichtung gegenüber künftiger Generationen sowie der Bestimmung des menschlichen Standorts im Kosmos und seiner Beziehung zu der Kraft, die über dem Weltall waltet".

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Αγγελική Παρασκευοπούλου

Το μάθημα της Οικιακής Οικονομίας διδάσκεται για πρώτη φορά φέτος στη Γερμανική Σχολή, μια φορά την εβδομάδα και στις τρεις τάξεις του Γυμνασίου.

Το μάθημα αυτό αναλύει τις βασικές ανάγκες του ανθρώπινου οργανισμού και βοηθάει στη συντήρησή του, που οι καινούριες συνθήκες ζωής τείνουν ν' αλλοιώσουν τη φύση του.

Βοηθάει ακόμα στην καταπολέμηση της άγνοιας σχετικά με τη διατροφή, που η επέμβαση της χημείας την έχει σημαντικά μεταβάλει. Ακόμα δίνει πληροφορίες για τη σύγχρονη κατοικία και τη διαμερισματική συμβίωση, που δυσκολεύει τη ζωή και οξύνει τις ανθρώπινες σχέσεις.

Περισσότερο όμως απευθύνεται στις σχέσεις των ανθρώπων, που μόνο, όταν αυτές είναι αρμονικές, υπάρχει διάθεση για συνεργασία, συνεχής πρόοδος της κοινωνίας και λιγότερο άγχος και ένταση.

HAUSWIRTSCHAFTSLEHRE

Αγγελική Παρασκευοπούλου

übersetzt von Christina Georgiou, Kl. 9 A

Die Hauswirtschaftslehre wird dieses Jahr erstmals an der Deutschen Schule gelehrt, und zwar einmal in der Woche in allen Klassen des Gymnasiums.

Dieses Fach untersucht die Grundbedürfnisse des menschlichen Organismus und leistet einen Beitrag zu seiner Erhaltung in einer Zeit, in der die neuen Lebensbedingungen darauf abzielen, seine Natur zu verändern. Es bekämpft die Unwissenheit über die Ernährung, die sich durch den Einfluß der Chemie sehr geändert hat.

Die Hauswirtschaftslehre informiert auch über modernes Wohnen und über das durch Wohnungen beengte Zusammenleben, das die menschlichen Beziehungen erschwert. Das Fach bezieht sich hauptsächlich auf die zwischenmenschlichen Beziehungen, deren Harmonie allein Zusammenarbeit und stetigen Fortschritt der Gemeinschaft ohne Angst und Spannung gewährleistet.

BERUFSORIENTIERUNG

Ioannis Pontikos

übersetzt von Nina Apostolidi, Kl. 9 A

In dieser Information berichte ich in einigen allgemeinen Punkten über:

- a) Die Organisation der S.B.O. (Berufsberatung)
- b) Die Rolle des S.B.O.-Lehrers.
- c) Die Faktoren, die die Berufswahl beeinflussen.
- d) Die Theorien über die Berufswahl.
- e) Die Hilfe der Eltern bei der Arbeit des S.B.O.-Lehrers.

Gemäß den diesbezüglichen Beschlüssen des Europarats soll "die S.B.O. die vollkommene Entwicklung der Persönlichkeit eines jeden Schülers in allen ihren Bereichen fördern, so daß er sich für die Studienart und für den Beruf entscheiden kann, der am besten seinen Fähigkeiten und Bedürfnissen entspricht."

Diese Definition, die von den Präzisen der S.B.O. vertreten wird, schließt heutzutage jede Art von Intervention, Beeinflussung und Vorschrift aus, da sich die Persönlichkeit nur in einem Klima von Freiheit und Verantwortung zu ihrer vollen Blüte entwickelt.

Heute wird im Rahmen der S.B.O.-Einrichtung die Verantwortung dem Interessierten selbst übertragen. Kein anderer, sondern er allein entscheidet für sich selber. Keiner der Zuständigen versucht, ihn zu beeinflussen. Man gibt ihm im Gegenteil Auskunft und Gelegenheit zur Auswahl und zur Entscheidung für Entschlüsse, die ihn schließlich befähigen sollen, jedesmal das zu wählen, was konkret seinen Bedürfnissen und Fähigkeiten entspricht.

Der S.B.O.-Lehrer a) informiert die Schüler über die Berufe und die Berufschancen, b) er übt mit den Schülern die Selbstinformation und das Verarbeiten von Informationsmaterial, das sie selber heranziehen. c) Er hilft den Schülern, ein möglichst vollkommenes und richtiges Bild von sich selber zu bekommen, indem er ihnen Übungen und Fragebögen zur Selbstbefragung und Selbsteinschätzung gibt. Diese Übungen sind nur für den eigenen Gebrauch eines jeden Schülers und sollen ihn anregen, über sich nachzudenken. Der Lehrer kontrolliert die Beantwortung nicht, aber in der Klasse werden entsprechende Diskussionen geführt, um Meinungen klarzustellen oder weitere Erklärungen zu geben. d) Er organisiert nach vorheriger Besprechung über deren Inhalt Besuche in verschiedenen Betrieben. e) Er hilft ihnen weiterhin mit geeigneten Übungen und Gruppengesprächen in der Klasse, die äußeren Einflüsse von ihren persönlichen Wünschen zu unterscheiden, ihre Fähigkeiten und Bedürfnisse mit ihren Forderungen und den Angeboten der jeweiligen Berufe zu kombinieren, schließlich die Situation der Berufswahl im Bewußtsein all ihrer Nachteile und Vorteile zu bewältigen. Bezüglich der Faktoren, die die Berufswahl beeinflussen, ist es bekannt, daß sie einerseits von der Person selbst, andererseits von der Außenwelt ausgehen. Diese Faktoren können wir in zwei große Richtungen einteilen. Die persönlichen Faktoren sind:

1. die körperlichen Eigenschaften, der Gesundheitszustand.
2. die Schulnoten (Bildungsniveau) und Intelligenzgrad.
3. die Persönlichkeit, deren Grundeigenschaften sind: die Aktivität-Agilität, die Vernunft, die Aufmerksamkeit, die Kooperationsbereitschaft, Beeinflussbarkeit, Unabhängigkeit, die Charakterfestigkeit, das Sozialverhalten, die Sensibilität, die Glaubwürdigkeit etc.
4. Wertschätzungen und Bedürfnisse: Diese soll der interessierte Schüler besonders beachten, denn von ihnen hängt letztlich sein persönliches Wohlergehen und seine richtige Berufswahl ab.

Die sozialen Faktoren sind:

1. Die Gesellschaftsschicht, der er angehört
2. die Familie
3. bestimmte Gruppen, die Einfluß ausüben, wie z.B. die Beschäftigungspolitik der zuständigen Behörden, d.h. wenn es in manchen Berufen Mangel an Fachkräften geben sollte, dann werden die Schüler ermuntert, die entsprechende Studienrichtung einzuschlagen, oder man rät von anderen Berufsrichtungen ab.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Ιωάννης Ποντικός

Στο ενημερωτικό αυτό σημείωμα θ' αναφερθώ σε μερικά γενικά σημεία σχετικά με α) την οργάνωση του Σ.Ε.Π. (Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού), β) το ρόλο του καθηγητή Σ.Ε.Π., γ) τους παράγοντες που επηρεάζουν την επαγγελματική εκλογή, δ) τις θεωρίες για την εκλογή επαγγέλματος και ε) την προσφορά των γονέων στο έργο του καθηγητή Σ.Ε.Π.

Το αντικείμενο του Σ.Ε.Π., κατά τη σχετική πράξη του Συμβουλίου της Ευρώπης, είναι «Να διευκολύνει την πλήρη άνθιση της προσωπικότητας του κάθε μαθητή σε όλες της τις μορφές, με το να αναζητά τον τύπο σπουδής και, στη συνέχεια, το επάγγελμα που ανταποκρίνεται καλύτερα στις ικανότητες και τις ανάγκες του».

Ο ορισμός αυτός, αντιπροσωπευτικός των αρχών του Σ.Ε.Π., στη σημερινή του μορφή αποκλείει κάθε έννοια παρεμβάσεων, επιρροής και υποδείξεων, γιατί η προσωπικότητα ανθίζει και ωριμάζει μόνο μέσα σε κλίμα ελευθερίας και υπευθυνότητας.

Σήμερα, σε όλη τη διαδικασία του Σ.Ε.Π. η ευθύνη δίνεται στον ίδιο τον ενδιαφερόμενο. Δεν αποφασίζει κανείς άλλος για λογαριασμό του, ούτε προσπαθεί κανείς από τους αρμόδιους να τον επηρεάσει ή να του υποβάλει λύσεις. Αντίθετα του δίνονται πληροφορίες αλλά και ασκήσεις και ευκαιρίες για αυτοπληροφόρηση, αυτοεπίγνωση, εκλογή και λήψη αποφάσεων που αποσκοπούν στο να τον αναπτύξουν, ώστε να γίνει ο ίδιος ικανός να διαλέγει κάθε φορά αυτό που στη συγκεκριμένη στιγμή ανταποκρίνεται στις ικανότητές και τις ανάγκες του.

Ο καθηγητής Σ.Ε.Π. α) πληροφορεί τους μαθητές για τα επαγγέλματα και τις ευκαιρίες απασχόλησής, β) ασκεί στους μαθητές την αυτοπληροφόρηση και την επεξεργασία του υλικού που μπορούν να πάρουν οι ίδιοι από τις πηγές επαγγελματικής πληροφόρησης, γ) τους βοηθά να αποκτήσουν μία όσο το δυνατό άρτια και σωστή εικόνα του εαυτού τους με το να τους χορηγεί ασκήσεις και ερωτηματολόγια αυτοεξέτασης, αυτοεκτίμησης, αυτοβαθμολογίας. Αυτές οι ασκήσεις είναι για αποκλειστική χρήση του κάθε μαθητή και αποτελούν ερέθισμα για να προβληματισθεί σχετικά με τον εαυτό του. Ο καθηγητής δεν ελέγχει τις απαντήσεις. Γίνονται όμως σχετικές συζητήσεις στην τάξη για ν' αναλυθούν έννοιες ή να δοθούν διευκρινίσεις, δ) διοργανώνει επισκέψεις σε τόπους εργασίας, αφού προηγουμένως γίνει σχετική ενημέρωση για το αντικείμενο της επίσκεψης, ε) τους βοηθά ακόμη με κατάλληλες ασκήσεις και ομαδικές συζητήσεις στην τάξη να ξεχωρίζουν τις εξωτερικές επιδράσεις από τις προσωπικές τους επιθυμίες, να συνδυάζουν τις ικανότητες και τις ανάγκες τους με τις απαιτήσεις και τα όσα προσφέρουν τα διάφορα επαγγέλματα, τέλος ν' αντιμετωπίσουν καταστάσεις εκλογής με πλήρη συνείδηση των πιέσεων, των κινδύνων και των πλεονεκτημάτων κάθε λύσης.

Σχετικά με τους παράγοντες που επηρεάζουν την επαγγελματική κατεύθυνση, είναι γνωστό ότι κάθε τύπος εκπαίδευσης οδηγεί σε μία κατηγορία επαγγελμάτων. Τους παράγοντες αυτούς μπορούμε να τους διακρίνουμε σε δύο μεγάλες κατηγορίες: α) τους προσωπικούς, αυτούς δηλ. που προέρχονται από το ίδιο το άτομο και β) τους κοινωνικούς, αυτούς δηλ. που προέρχονται από τις επιδράσεις του εξωτερικού κόσμου. Οι προσωπικοί παράγοντες αναφέρονται στα:

- 1) Σωματικά χαρακτηριστικά, υγεία.
- 2) Σχολικές επιδόσεις και διανοητικές ικανότητες.
- 3) Προσωπικότητα: τα βασικότερα χαρακτηριστικά της είναι: Η δραστηριότητα-ενεργητικότητα, η σύνεση, η προσοχή, η συνεργατικότητα, η επιρροή, η ανεξαρτησία, η ευαισθησία, η συγκινησιακή σταθερότητα, η κοινωνικότητα, η αξιοπιστία κ.ά.
- 4) Αξίες και ανάγκες: σ' αυτές ο ενδιαφερόμενος αποδίδει ιδιαίτερη σημασία και αξία και κατά συνέπεια είναι απολύτως αναγκαίες για την ευτυχία του και επηρεάζουν σημαντικά την επαγγελματική του κατεύθυνση. Γι' αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία να ερευνηθεί ο νέος τις αξίες και ανάγκες του και το κατά πόσο το επάγγελμα που θα διαλέξει

θα του προσφέρει μερικές τουλάχιστον από τις ικανοποιήσεις που έχουν μεγαλύτερη σημασία για κείνον.

Οι κοινωνικοί παράγοντες είναι αυτοί που αναφέρονται στις επιδράσεις του κοινωνικού περιβάλλοντος του ατόμου.

1) Κοινωνική τάξη· το κοινωνικό-οικονομικό περιβάλλον από το οποίο προέρχεται το άτομο προσδιορίζει σε μεγάλο βαθμό την επαγγελματική του κατεύθυνση ή καλύτερα τα όρια της επαγγελματικής του εκλογής.

2) Οικογένεια· το οικογενειακό υπόβαθρο είναι ένας σοβαρός παράγων στον καθορισμό του επαγγέλματος και του τρόπου ζωής.

3) Ομάδες πίεσεων· η πολιτική της απασχόλησης, μέσω των αρμοδίων υπηρεσιών μπορεί ν' αποτελέσει μία ομάδα πίεσης.

Αν π.χ. διαπιστωθεί ότι υπάρχει έλλειψη σπουδαστών σε ορισμένες σχολές ή επαγγέλματα, είναι πιθανό να ενθαρρυνθούν οι νέοι να κινηθούν προς ορισμένες κατευθύνσεις ή να αποθαρρυνθούν, να κινηθούν προς άλλες.

4) Επαγγελματική διακίνηση· η επαγγελματική διάρθρωση της κοινωνίας αλλάζει. Νέα επαγγέλματα εμφανίζονται και άλλα φθίνουν, σαν συνέπεια της τεχνολογικής ανάπτυξης. Έτσι λοιπόν η επαγγελματική δομή της κοινωνίας και η επαγγελματική διακίνηση επηρεάζει τα επαγγελματικά σχέδια των νέων.

5) Σχολείο-Εκπαίδευση· το σχολείο, σαν εκπαίδευση, αποσκοπεί αφ' ενός στην παροχή συγκεκριμένων γνώσεων και δεξιοτήτων και αφ' ετέρου στην προαγωγή της ωριμότητας του νέου. Και οι δύο αυτοί στόχοι συνδέονται άμεσα με την επαγγελματική προετοιμασία του νέου.

Στη συνέχεια αναφέρονται επιγραμματικά οι διάφορες θεωρίες, σχετικά με την εκλογή επαγγέλματος:

α) Θεωρία της σύμπτωσης ή της τυχαίας εκλογής.

β) Θεωρία των ατομικών χαρακτηριστικών.

γ) Ψυχοδυναμική θεωρία.

δ) Αναπτυξιακές ή εξελικτικές· τα στάδια εξέλιξης σύμφωνα με αυτές είναι 1) η εξέλιξη (έως 12 ετών), 2) η ανίχνευση (12-24 ετών), 3) η σταθεροποίηση (24-32 ετών), 4) η εγκατάσταση (32-64 ετών), 5) η παρακμή (άνω των 64 ετών).

Το τελευταίο αλλά σπουδαιότερο σημείο είναι εκείνο που αναφέρεται στην προσφορά των γονέων και κηδεμόνων των μαθητών της Γερμανικής Σχολής Αθηνών. Αυτή εκδηλώνεται πολλαπλά:

1) Αποστολή έντυπου υλικού σχετικού με τον Σ.Ε.Π.

2) Ανάγνωση μονογραφιών (περιγραφών επαγγεμάτων) από τους μαθητές. Οι μονογραφίες αφορούν τους γονείς τους.

3) Μεσολαβήσεις-διευκολύνσεις για την ταχύτερη επίσκεψη σε χώρους εργασίας ή βιομηχανίες.

4) Ενημερωτικές ομιλίες των γονέων (μέσα στις τάξεις) σχετικά με τα επαγγέλματά τους. Αναφέρονται κατά χρονολογική σειρά οι μέχρι στιγμής πραγματοποιηθείσες Κυρίων, Γεωργακοπούλου (πολιτικού μηχανικού), Πουλάκου (αστρονόμου-ερευνητού), Σπαντιδάκη (γεωπόνου), Κας Κουζή (φαρμακοποιού), Κυρίων, Βλάχου (ορθοπεδικού), Ρούπτζου (μηχανολόγου-ναυπηγού), Παππά (καθηγητού Ε.Μ.Π.), Ρόζεμπεργκ (καρδιολόγου), Πουλάκου (νομικού συμβούλου).

Τους ευχαριστώ και από τη θέση αυτή εκ μέρους της Σχολής, των παιδιών και προσωπικά και εύχομαι το παράδειγμά τους να βρει και άλλους μιμητές. Θα θεωρούσα επίσης βασική παράλειψη, αν δεν ευχαριστούσα την κ. Βάζος η οποία συνεχίζει την παράδοση του αιώνηστού συζύγου της (Α' συμβούλου του Κ.Ε.Μ.Ε.) και μας παρέχει το εκάστοτε πληροφοριακό υλικό για το Σ.Ε.Π.

Ιδιαίτερες επίσης ευχαριστίες, στους κ. Διευθυντές του Ελληνικού και Γερμανικού τμήματος, συναδέλφους, γονείς και μαθητές που προσέρχονται και παρακολουθούν τις εκάστοτε διαλέξεις του Σ.Ε.Π.

4. Berufsstrukturen, z.B.: Infolge des technologischen Fortschritts ändern sich die Berufsrichtungen, manche werden mehr, andere weniger gefragt. All dies beeinflusst die Berufspläne der Schüler.

5. Schule - Ausbildung

Zu folgenden werden epigrammatisch alle Theorien über die Berufswahl angeführt.

a) Theorie der Berufswahl durch Zufall

b) Theorie der persönlichen Eigenschaften

c) Psychodynamische Theorie

d) die Theorie der Entwicklungsphasen

1. Erste Phase bis 12 Jahre

2. Phase des ständigen Suchens (12 - 24 Jahre)

3. Stabilsierungsphase (24 - 32 Jahre)

4. Einrichtungsphase (32 - 64 Jahre)

Der letzte aber wichtigste Punkt ist derjenige, welcher sich auf die Zusammenarbeit mit den Eltern der DSA. bezieht, das heißt auf:

1. die Zusendung von Druckschriften über die S.B.O.

2. das Lesen von Monographien, die die Berufe der Eltern betreffen

3. das Vermitteln von Arbeitsplatz- und Industriebesichtigungen

4. aufklärende Vorträge der Eltern in den Klassen über ihre Berufe. Eltern, die bis jetzt solche Reden gehalten haben, sind:

Herr Georgakopoulos (Diplom-Ingenieur)

Herr Poulakos (Astronom)

Herr Spantidakis (Landwirt)

Frau Kouzis (Apothekerin)

Herr Vlachos (Orthopäde)

Herr Rouptzos (Schiffbauer)

Herr Pappas (Professor an der Technischen Hochschule)

Herr Rosenberg (Kardiologe)

Herr Poulakos (Rechtsberater)

Ich danke Ihnen persönlich im Namen der Schule und der Schüler und hoffe, daß ihr Beispiel auch anderen zum Vorbild dient. Ich hielte es für ein großes Versäumnis, Frau Vasos nicht zu danken, die die Tradition ihres unvergeßlichen Mannes fortsetzt und uns das Informationsmaterial über die S.B.O. liefert.

Besonderen Dank schulde ich ebenso den Direktoren der griechischen und deutschen Abteilung, den Kollegen, Eltern und Schülern, die den Einladungen zu den bisherigen Vorträgen von der S.B.O. gefolgt sind.

Besuch in einer Fabrik • Επίσκεψη σ' ένα εργοστάσιο

ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Hanspeter Hermann

Μετάφραση: Δέσποινα Παπαϊωάννου, Ελένη Παλαντζά, τάξη 11Α

Στο διδακτικό προσωπικό ανήκουν σήμερα 6 καθηγήτριες και 7 καθηγητές για τη διδασκαλία του μαθήματος της γυμναστικής. Αυτό εγγυάται ένα σωστό μάθημα που έχει σα σκοπό, όπως άλλωστε και στη Δυτική Γερμανία, να συντελέσει τόσο στη γενική εξάσκηση του σώματος όσο και στο να προσφέρει ευρύτερα τη δυνατότητα για άσκηση με ξεχωριστή επιδεξιότητα. Έτσι παρέχεται στις μαθήτριες και στους μαθητές η ευκαιρία να επιλέξουν το δικό τους άθλημα, με το οποίο μπορούν μετά ν' ασχοληθούν με περισσότερο ζήλο στα πλαίσια των ομίλων εργασίας που προσφέρονται. Ο στόχος που ο καθηγητής έχει στο νου του είναι ο εξής: Παροχή βοήθειας για τη δυνατότητα δημιουργικής διαμόρφωσης του ελεύθερου χρόνου για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα μετά τα σχολικά χρόνια. Αυτό φαίνεται να είναι ιδιαίτερα σημαντικό για παιδιά που μεγαλώνουν σε μια μεγαλούπολη σαν την Αθήνα. Ακόμα, στο μάθημα της γυμναστικής, δεν μαθαίνει κανείς μόνο για το σχολείο.

Σίγουρα οι αθλητικές εγκαταστάσεις, συγκριτικά μ' αυτές που γνωρίζουμε από τα σχολεία της Γερμανίας, είναι αρκετά καλές. Ακόμα και εκεί υπάρχουν σχολεία που δεν είναι τόσο καλά εξοπλισμένα. Διαθέτουμε ένα κλειστό γυμναστήριο, μία μικρότερη αίθουσα γυμναστικής, όλα τα απαραίτητα βοηθητικά δωμάτια, ένα γήπεδο των 250 μέτρων με όλες τις κύριες διαρρυθμίσεις για τα αθλήματα του στίβου, δύο χώρους για μπάσκετ, ένα γήπεδο ποδοσφαίρου και ακόμα μία πισίνα. Όλα αυτά διατηρούνται σε άριστη κατάσταση από τον κ. Α. Πανταζή. Στα δύο χρόνια που εργάζεται στη Γ.Σ.Α., έχει εξελιχθεί σε "φύλακα-άγγελο" των αθλητικών εγκαταστάσεων.

Δυσκολίες παρουσιάζονται για μας τους καθηγητές, μόνο όταν μερικές φορές, που ο καιρός είναι κακός, μέχρι και 40 μαθήτριες ή μαθητές αναγκάζονται να περιοριστούν για μια διδακτική ώρα, στη μικρή αίθουσα της γυμναστικής. Και σ' αυτήν όμως την αίθουσα, τη γνωστή σαν "αίθουσα βασανιστηρίων" μπορεί να διδαχτεί το μάθημα της γυμναστικής και απόδειξη είναι οι μύθοι που έχουν μερικοί βγαίνοντας απ' αυτήν. Ευτυχώς, όμως, με τον έξοχο καιρό της Ελλάδας δεν περιοριζόμαστε συχνά σε τόσα στενά όρια. Συγκριτικά με τις εγκαταστάσεις των άλλων σχολείων της Αθήνας μόνο οι Αμερικάνοι έχουν καλύτερες.

Στο σχολείο μας πραγματοποιείται η συνάντηση Γερμανών και Ελλήνων. Παρ' όλα αυτά διατυπώνονται από διάφορες πλευρές παράπονα, ότι τέτοια επαφή δεν υπάρχει. Ο λόγος γι' αυτό είναι φανερός. Το μάθημα των Ελλήνων και των Γερμανών μαθητών γίνεται ξεχωριστά, σε δύο τμήματα, έτσι ώστε δεν μπορεί να περιμένει κανείς απ' αυτό ουσιαστική επαφή. Εξαιρεση εδώ αποτελεί το μάθημα της γυμναστικής. Διδάσκουμε τις τάξεις 8., 9. και 10. του ελληνικού και του γερμανικού τμήματος μαζί, χωριστά όμως τα αγόρια από τα κορίτσια. Αυτό δε σημαίνει φυσικά, ότι μ' αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται αμέσως η ιδανική επικοινωνία μεταξύ τους. Κυρίως τον πρώτο χρόνο του ομαδικού μαθηματος πρέπει ο καθηγητής να διασπά τις «κλίκες» κάθε τμήματος και κυρίως να φροντίζει για τη συνεργασία στα διάφορα παιχνίδια. Χωρίς τη δική του παρεμβολή το σύνθημα θα ήταν πάντα Γερμανία - Ελλάδα. Είναι εύκολο να εξηγήσουμε αυτή τη δειλία που επικρατεί αρχικά μεταξύ τους. Πριν από το κοινό αυτό μάθημα της γυμναστικής οι μαθητές των δύο τμημάτων δεν είχαν ποτέ την ευκαιρία να γνωριστούν. Στο διάστημα τριών χρόνων όμως αναπτύσσεται πνεύμα συνεργασίας και κατανόησης για τους «άλλους», κυρίως αν εκτός από το μάθημα συναντιούνται και στους αθλητικούς όμιλους εργασίας ή αν ανήκουν σε κάποια από τις αθλητικές ομάδες του σχολείου. Σ' αυτό όμως μπορεί να συντελέσει και ο καθηγητής, με το ν' αντιμετωπίζει το ίδιο την οποιαδήποτε προτίμηση ή επιδεξιότητα και των δύο τμημάτων σε ορισμένα αθλήματα. Οι Έλληνες μπορούν σίγουρα να μθούν κάτι από τους Γερμανούς στο στίβο ή στη γυμναστική, ενώ από την άλλη μεριά οι Γερμανοί μαθητές θαυμάζουν την ικανότητα των Ελλήνων στο μπάσκετ και στο βόλλευ.

SPORT

Hanspeter Hermann

Zum Kollegium gehören derzeit sechs Lehrerinnen und sieben Lehrer mit der Lehrbefähigung im Fach Sport. Dies gewährleistet einen fachgerechten Unterricht, der so wie in der Bundesrepublik zum Ziel hat, sowohl zur allgemeinen Körperschulung beizutragen als auch Einblick und Übung in spezielle Fertigkeiten in großer Breite zu bieten. Damit wird den Schülerinnen und Schülern auch Gelegenheit geboten, "ihre" Sportart zu finden, die sie dann im Rahmen der angebotenen Arbeitsgemeinschaften intensiver betreiben können. Das Ziel, das der Lehrer dabei im Auge hat, heißt: Hilfestellung bieten für eine Möglichkeit sinnvoller Freizeitgestaltung in der langen Zeit nach den Schuljahren. Dies scheint gerade für Kinder, die im Großraum Athen aufwachsen, besonders wichtig. Auch im Sportunterricht wird nicht nur für die Schule gelernt!

Die Sporteinrichtungen, die zur Verfügung stehen, sind, gemessen an dem, was mancher von seiner Heimatschule gewöhnt ist, sicher nicht das Nonplusultra. Es gibt aber auch Schulen in der Bundesrepublik, die längst nicht so gut gestellt sind. Verfügen wir doch immerhin über eine Halle, einen Gymnastikraum, alle notwendigen Nebenräume, einen Sportplatz mit 250m-Bahn mit allen wichtigen Leichtathletikeinrichtungen und zwei Basketballfeldern, über einen Fußballplatz, ja sogar über ein Schwimmbad. Dies alles wird vom Hallen- und Platzwart, Herrn A. Pantassis, instand gehalten. Er hat sich in den zwei Jahren seiner Tätigkeit zum guten Geist der Sportanlagen entwickelt.

Schwierigkeiten treten für uns Sportlehrer nur manchmal in Schlechtwetterzeiten auf, wenn sich bis zu 40 Schülerinnen oder Schüler für eine Stunde nur mit dem Gymnastikraum begnügen müssen. Daß auch auf relativ kleinem Raum Sportunterricht gehalten werden kann, davon gibt so mancher Muskelkater Kunde, der schon aus der "Folterkammer" davongetragen wurde. Zum Glück sind wir jedoch bei dem hervorragenden griechischen Wetter nicht oft auf so beengte Verhältnisse angewiesen. Der Vergleich mit den Sportanlagen anderer Athener Schulen zeigt: Nur die Amerikaner sind noch besser dran.

Unsere Schule gilt als Begegnungsschule. Doch oft wird von verschiedenen Seiten geklagt, Begegnung finde eigentlich kaum statt. Der Grund dafür ist offensichtlich. Griechische und deutsche Schüler werden in zwei getrennt geführten Abteilungen unterrichtet, so daß es vom Unterricht her gesehen zur Begegnung nicht kommen kann. Der Sportunterricht macht hier eine Ausnahme. Wir unterrichten die Klassen 8, 9 und 10, jeweils getrennt nach Mädchen und Jungen, gemeinsam. Dies bedeutet natürlich nicht, daß sich damit sofort Begegnung großen Ausmaßes einstellt. Vor allem im ersten Jahr des gemeinsamen Unterrichts muß der Sportlehrer die "gegenerischen Blöcke" immer wieder aufspalten und vor allem mit geeigneten Spielen für ein Miteinander sorgen. Ohne sein Zutun hieße die Parole immer "Länderspiel Deutschland - Griechenland". Die anfängliche Scheu voreinander ist aber auch erklärbar. Die Schüler beider Abteilungen hatten ja vor Beginn des gemeinsamen Unterrichts keine Gelegenheit, sich gegenseitig kennenzulernen. Im Lauf von drei Jahren jedoch zeigt sich immerhin ein gewisses Maß an Gemeinsamkeit, an Verständnis für die "Anderen", vor allem, wenn zum Unterricht auch noch der gemeinsame Besuch einer Sport-Arbeitsgemeinschaft und womöglich die Zugehörigkeit zu einer der Schulmannschaften kommen. Der Sportlehrer kann dazu beitragen, indem er den sportlichen Vorlieben beider Nationen gleichermaßen gerecht wird. Die "Griechen" können sicherlich in Leichtathletik und Turnen von "den Deutschen" etwas lernen, umgekehrt stehen aber deutsche Schüler oft bewundernd vor den griechischen Basketball- und Volleyballassen.

απαιτείται, να βλέπουμε με τι φιλοδοξία και ενθουσιασμό αγωνίζονται τα περισσότερα παιδιά, πώς υπολογίζουν τους πόντους που κερδίζουν μετά από κάθε προσπάθεια και πόση υπερηφάνεια νιώθουν κατά την απονομή των βραβείων τους.

800 Schülerinnen und Schüler auf dem Sportplatz. Wer dem Treiben zusieht, möchte kaum glauben, daß sich alles in geordneten Bahnen bewegt. Unsere Anlagen müssen zu diesem Unternehmen voll ausgelastet sein, d.h. es muß alles möglichst genau nach Zeitplan ablaufen. Alle Kolleginnen und Kollegen werden als Helfer benötigt, ebenso die Schüler der Klassen 12 und 13.

Lohnt sich soviel Aufwand und Stundenausfall für den Sport? Die Sportlehrerinnen und -lehrer meinen ja! Jeder Schüler lernt auf diese Art eine sportliche Wettkampfsituation kennen, lernt, was es heißt, das Gelernte zum rechten Zeitpunkt auch zu zeigen. Für uns wäre es aber auch schon Rechtfertigung genug für eine solche Mammutveranstaltung und die damit verbundene Arbeit, zu sehen, mit welchem Ehrgeiz und welcher Begeisterung die meisten Kinder ans Werk gehen, wie sie nach jedem Versuch die erreichten Punkte zusammenrechnen und schließlich, wie stolz sie die erkämpften Urkunden in Empfang nehmen.

MASCHINENSCHREIBEN

Hildegard Kouleris

Seit dem Schuljahr 1984/85 wird an der DSA Unterricht im Maschinenschreiben erteilt: den Realschülern der 9. und 10. Klasse als Pflichtfach, den Gymnasiasten im Rahmen einer Arbeitsgemeinschaft und anderen Interessenten in Kursen der sog. Kleinen Volkshochschule.

Maschinenschreiben gilt als eine Fertigkeit, die man in einigen Berufen anwenden kann, z. B. als Stenotypistin oder Sekretärin. Neben diese "klassischen" Berufe treten heute viele andere, für die die Beherrschung des Maschinenschreibens die Grundlage ist, z. B. für die Bediener von daten- und textverarbeitenden Geräten (Computern). Aus diesem Grund sieht man heute das Maschinenschreiben als Teilgebiet der Informationsverarbeitung an.

Auch im privaten Bereich bringt die Beherrschung des Maschinenschreibens viele Vorteile. Schüler könnten z. B. größere Hausarbeiten maschinenschriftlich anfertigen und später als Studenten alle mit dem Studium zusammenhängenden Arbeiten, z. B. Seminararbeiten, Diplomarbeiten, Dissertationen, auf der Maschine schreiben, wofür sie sonst bezahlen müßten. So gaben auch Teilnehmer an der Arbeitsgemeinschaft Schreibmaschine auf die Frage "Warum lernst du maschinenschreiben?" zur Antwort, daß sie glaubten, es später während des Studiums gut gebrauchen zu können.

Die Schüler der DSA lernen auf handbetriebenen Schreibmaschinen, die mit der den datenverarbeitenden Geräten angeglichenen Tastatur nach DIN¹⁾ 2137 ("Deutsche Tastatur für Textverarbeitung") ausgestattet sind.

An der Realschule stehen für den Unterricht im Maschinenschreiben zwei Wochenstunden zur Verfügung. Der Unterricht dauert zwei Jahre. Während des ersten Jahres liegt der Schwerpunkt auf der Erlernung des Tastschreibens, d. h. die Schüler sollen zu den Buchstaben-, Ziffern-, Zeichen- und Funktionstasten ohne Blick auf das Tastenfeld und mit dem richtigen Fingersatz greifen (sog. "Zehnfingerblindschreiben"). Weiter sollen sie einfache langschriftliche Vorlagen in einer Geschwindigkeit von mindestens 80 Anschlägen/Minute möglichst fehlerfrei abschreiben können (Schreibschnelligkeit und Schreibsicherheit). Sie werden mit

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΓΡΑΦΟΜΗΧΑΝΗΣ

Hildegard Kouleris

Μετάφραση: Κορίννα Σταθάκου, τάξη 10C

Από τη σχολική χρονιά 1984/85 διδάσκεται στη Γ.Σ.Α. γραφομηχανή στους μαθητές της 9ης και 10ης τάξης του Πρακτικού σχολείου σαν υποχρεωτικό μάθημα, ενώ στους υπόλοιπους μαθητές, στα πλαίσια ενός όμιλου ελεύθερης εργασίας και σε άλλους ενδιαφερόμενους σε παραδόσεις του μικρού λαϊκού πανεπιστημίου. Η γνώση της γραφομηχανής είναι προσόν, που μπορεί να χρησιμοποιήσει κανείς σε μερικά επαγγέλματα, π.χ. στο επάγγελμα του στενογράφου ή γραμματέα. Παράλληλα με αυτά τα κλασσικά επαγγέλματα προβάλλουν σήμερα πολλά άλλα για τα οποία η γνώση της γραφομηχανής είναι βασική π.χ. για τους χειριστές μηχανημάτων επεξεργασίας πληροφοριών και κειμένων (Computer). Γι' αυτό το λόγο βλέπει κανείς τη δακτυλογράφηση σαν μερικό κλάδο του τομέα επεξεργασίας πληροφοριών.

Ακόμα και στον ιδιωτικό τομέα προσφέρει η γνώση της γραφομηχανής πολλά πλεονεκτήματα. Οι μαθητές θα μπορούσαν π.χ. να δακτυλογραφούν μεγαλύτερες εργασίες για το σπίτι και αργότερα σαν φοιτητές όλες τις εργασίες, τις σχετικές με τις σπουδές π.χ. εργασίες σεμιναρίων, διπλωματικές εργασίες, διατριβές για τις οποίες διαφορετικά θα έπρεπε να πληρώσουν. Έτσι, οι συμμετέχοντες στην ομάδα εργασίας για τη γραφομηχανή στην ερώτηση «γιατί μαθαίνεις γραφομηχανή;» απάντησαν ότι πιστεύουν πως θα τους χρησιμεύσει αργότερα κατά την διάρκεια των σπουδών τους.

Οι μαθητές της Γ.Σ.Α. μαθαίνουν σε χειροκίνητες γραφομηχανές που είναι εφοδιασμένες με ηλεκτρολογία όμοια με αυτά των μηχανημάτων επεξεργασίας πληροφοριών, προδια-

Eine Realschulklasse beim Maschinenschreiben
Μια τάξη του πρακτικού σχολείου στη γραφομηχανή

γραφών DIN¹⁾ 2137 (γερμανικό πληκτρολόγιο επεξεργασίας κειμένων).

1) DIN σημαίνει «Γερμανικό Ίνστιτούτο Τυποποίησης». Εκδίδει σαν προϊόν συλλογικής εργασίας ενδιαφερόμενων κύκλων (κατασκευαστές, εμπόριο, επιστήμη, καταναλωτές και δημόσιες αρχές) τους κανονισμούς DIN. Οι κανονισμοί αυτοί εξυπηρετούν την οργάνωση, την εξασφάλιση της ποιότητας, την ασφάλεια και την αλληλοκατανόηση στους χώρους της οικονομίας, της τεχνικής, της επιστήμης, της διοίκησης στο πλατύ κοινό. Στα πρακτικά σχολεία διατίθενται για το μάθημα της γραφομηχανής δύο ώρες της εβδομάδα. Η διδασκαλία διαρκεί δύο χρόνια. Στη διάρκεια του πρώτου χρόνου το κέντρο βάρους βρίσκεται στη μάθηση του πληκτρολόγιου. Δηλαδή οι μαθητές πρέπει να βρίσκουν με την κατάλληλη θέση δακτύλων τα γράμματα, τους αριθμούς, τα σημεία και τα λειτουργικά πλήκτρα χωρίς να κοιτούν το πληκτρολόγιο (το γνωστό «τυφλό» σύστημα δέκα δακτύλων). Ύστερα πρέπει να μπορούν ν' αντιγράφουν χωρίς λάθη απλά κείμενα με ταχύτητα τουλάχιστον 80 κτύπων το λεπτό (ταχύτητα και γραφή χωρίς λάθη). Εξοικειώνονται με τους σημαντικότερους κανόνες γραφής και δομής κειμένων κατά προδιαγραφές DIN 5008 (κανόνες για δακτυλογράφηση). Πρέπει επίσης να μάθουν να χρησιμοποιούν τη γραφομηχανή ορθολογικά, ανάλογα να την μεταχειρίζονται και να την συντηρούν. Επί πλέον λαμβάνουν μια εικόνα της ιστορικής εξέλιξης της γραφομηχανής.

Στο δεύτερο χρόνο διδασκαλίας το κέντρο βάρους τίθεται στη, βάσει προδιαγραφών, διαμόρφωση γραπτών κειμένων, π.χ. διαμόρφωση επιχειρηματικών επιστολών, πινάκων, σημειώσεων, αιτήσεων πρόσληψης, βιογραφικών σημειωμάτων ως και τη διατύπωση τους. Η ταχύτητα γραφής αυξάνει στους 150 κτύπους περίπου στο λεπτό. Οι μαθητές αποκτούν ακόμα μία εποπτεία πάνω σε σύγχρονες ηλεκτρονικές συσκευές, ιδιαίτερα πάνω σε συστήματα επεξεργασίας κειμένων. Το μάθημα στον όμιλο ελεύθερης εργασίας διαρκεί ένα χρόνο με δύο ώρες την εβδομάδα. Και εδώ προέχει η ουσιαστική επεξεργασία του πληκτρολόγιου με πρώτη μέριμνα την σιγουριά γραφής.

Στον τομέα της μορφοποίησης γίνεται λεπτομερέστερη επεξεργασία εκείνων των κειμένων γραφής που είναι σημαντικά για μεταγενέστερες σπουδές, π.χ. διαμόρφωση σημειώσεων, δοκιμίων, γνώση των κανόνων διαμόρφωσης κι αρίθμησης κειμένων. Ο κύκλος μαθημάτων στο μικρό λαϊκό πανεπιστήμιο ολοκληρώνεται σε 10 δίωρα. Σ' αυτό το χρονικό διάστημα μπορεί να μάθει κανείς τους χειρισμούς των πλήκτρων, των ψηφίων και των σημείων στίξης.

Η γνώση της γραφομηχανής είναι τελικά ένα χρήσιμο, αμέσως αξιοποιήσιμο προσόν. Το μάθημα της γραφομηχανής εξασφαλίζει όμως πολύ περισσότερα από μία τεχνική εργασία. Η κοπιαστική μάθηση της γραφομηχανής απαιτεί από το μαθητή μία πάρα πολύ μεγάλη θέληση στο να μην κοιτάζει κανείς στο πληκτρολόγιο, να εξασκείται διαρκώς και με υπομονή και τη θέληση για συνειδητή συγκέντρωση. Στο διάστημα της μάθησης των προδιαγραφών αναπτύσσεται το αίσθημα της σκόπιμης αισθητικής. Ιδιαίτερα στενή είναι η σχέση της γραφομηχανής και των γερμανικών. Ο μαθητής βελτιώνει λ.χ. τις γνώσεις και στην ορθογραφία, στο χωρισμό λέξεων και στη στίξη. Η ανεξάρτητη διατύπωση γραπτών ανακοινώσεων εξασκεί τη γλωσσική και εκφραστική ικανότητα και οι καλές ασκήσεις διευρύνουν το λεξιλόγιο και τις γενικές γνώσεις του. Με λίγα λόγια, το μάθημα της γραφομηχανής συμβάλλει στη διαμόρφωση της προσωπικότητας που δεν πρέπει να υποτιμάται.

den wichtigsten Schreib- und Anordnungsregeln nach DIN 5008 ("Regeln für Maschinenschreiben") bekannt gemacht. Auch müssen sie lernen, die Schreibmaschine rationell zu bedienen, sachgemäß zu behandeln und zu pflegen, und sie erhalten auch einen Einblick in die Entwicklungsgeschichte der Schreibmaschine.

Im zweiten Unterrichtsjahr liegt der Schwerpunkt auf der normgerechten Gestaltung von Schriftstücken, z. B. Gestaltung von Geschäftsbriefen, Tabellen, Manuskripten, Bewerbung, Lebenslauf und deren Formulierung. Die Schreibgeschwindigkeit wird auf ca. 150 Minutenanschläge gesteigert. Die Schüler bekommen auch einen Überblick über moderne elektronische Geräte, insbesondere textverarbeitende Systeme. Der Unterricht in der Arbeitsgemeinschaft dauert ein Jahr bei zwei Wochenstunden. Auch hier steht die gründliche Erarbeitung des Tastenfeldes unter Beachtung der Schreibsicherheit im Vordergrund. Aus dem Gebiet der Formgestaltung werden diejenigen Schriftstücke ausführlicher behandelt, die für ein späteres Studium relevant sind, z. B. Gestaltung von Manuskripten und Typoskripten, Kenntnis der Regeln über Gliederung und Numerierung von Texten.

Ein Kurs an der Kleinen Volkshochschule umfaßt 10 Doppelstunden. In dieser Zeit kann man die Griffe zu den Buchstabetasten und den Satzzeichen Punkt und Komma erarbeiten.

Die Beherrschung des Maschinenschreibens ist also eine nützliche, unmittelbar verwertbare Fertigkeit. Der Unterricht im Maschinenschreiben aber vermittelt weit mehr als eine Arbeitstechnik. Die mühevoll erlernende des Tastschreibens erfordert z.B. vom Schüler eine enorme Willenskraft, den Willen, nicht auf die Tastatur zu schauen, den Willen, ausdauernd und geduldig zu üben, den Willen zu bewußter Konzentration. Während der Erarbeitung der Normen entwickelt sich bei ihm das Gefühl für zweckmäßige Schönheit. Besonders eng ist die Verbindung von Maschinenschreiben und Deutsch. Der Schüler verbessert z. B. seine Kenntnisse in Rechtschreibung, Silbentrennung und Zeichensetzung. Die selbständige Formulierung von schriftlichen Mitteilungen übt seine sprachliche Ausdrucksfähigkeit, und gute Trainingsvorlagen erweitern seinen Wortschatz und sein Allgemeinwissen. Kurz: Der Maschinenschreibunterricht leistet einen Beitrag zur allgemeinen Persönlichkeitsbildung, der nicht zu unterschätzen ist.

1) DIN bedeutet "Deutsches Institut für Normung". Es gibt als Gemeinschaftsarbeit interessierter Kreise (Hersteller, Handel, Wissenschaft, Verbraucher und Behörden) DIN-Normen heraus. Die Normen dienen der Rationalisierung, der Qualitätssicherung, der Sicherheit und der Verständigung in Wirtschaft, Technik, Wissenschaft, Verwaltung und Öffentlichkeit.

REGIONALWETTBEWERB 'JUGEND MUSIZIERT'

Dr. Folkert Fiebig

Im Februar 1984 fand in der Deutschen Schule Athen erstmalig für die deutschen Schulen Istanbul, Rom, Thessaloniki und Athen der Regionalwettbewerb "Jugend musiziert" statt. Dieser Wettbewerb wird seit über 20 Jahren in der Bundesrepublik Deutschland durchgeführt. Da wir uns dessen Wettbewerbsbedingungen angeschlossen haben, wird auch unsere Entscheidung über die Preisträger in der Zentrale des Wettbewerbes akzeptiert: unsere Preisträger können (sofern sie die deutsche Staatsangehörigkeit haben) an der nächst höheren Stufe des Wettbewerbes, dem Landeswettbewerb, in der Bundesrepublik Deutschland teilnehmen. Schon der Regionalwettbewerb, der bisher außer in Athen auch in Rom stattgefunden hat und im Februar 1986 in Istanbul stattfinden wird, zeigte bisher ein erstaunlich hohes technisches und musikalisches Niveau. Für sehr gute Schüler ist er eine interessante Herausforderung. Wir haben den Regionalwettbewerb zur Stätte der Begegnung gemacht. Etwa 15 Schüler der beteiligten Schulen aller Staatsangehörigkeiten (1985 haben auch Schüler aus Genua und Mailand teilgenommen) treffen sich für drei bis vier Tage, leben in Gastfamilien, musizieren und unternehmen Ausflüge zusammen. In Athen haben Griechen, Türken, Italiener und Deutsche problemlos zusammengefunden. Da die nicht unbeträchtlichen Reisekosten von der entsendenden Schule übernommen werden, ist trotz aller Großzügigkeit der Schulvereine und der Unterstützung der Schulleitungen die Teilnehmerzahl natürlich begrenzt. Bisher haben wir aber keinen Schüler, der sein Vorspielprogramm tadellos beherrschte, zurückweisen müssen. Viele scheitern bereits an den Wettbewerbsbedingungen, obwohl die relativ offen sind. Die Schwierigkeitsstufe der Werke ist an die Altersstufe gebunden. Es wird kein Pflichtstück vorgeschrieben, sondern eine Gesamtdauer des Vorspiels und die Verpflichtung, drei bis vier Originalkompositionen aus verschiedenen Epochen und Stilrichtungen zu spielen. Viele Schüler haben aber in ihrem Repertoire kein Werk von Bartok, Strawinsky oder Hindemith, um nur einige zu nennen, sie haben nie ein polyphones Werk der Barockzeit gespielt. Die private Instrumentalausübung beschränkt sich oftmals auf einen sehr engen Rahmen - die Gründe sind sicher nicht nur bei den Lehrern zu suchen - nämlich auf einige wenige Kompositionen, die als Standardwerke gelten. Der unendliche Reichtum verschiedenartigster Musik wird damit auf einen Kanon reduziert und damit letztendlich normiert. Der Anreiz, an solch einem Wettbewerb teilzunehmen, führt bei begabten und interessierten Schülern dazu, ihr Repertoire zu erweitern, sich neue musikalische Stilepochen zu erschließen und ihre technischen Fähigkeiten und musikalischen Ausdrucksmöglichkeiten weiter zu verbessern. Von der Deutschen Schule Athen haben bisher (Stand Dezember 1985) folgende Schüler teilgenommen:

Wettbewerb Athen 1984:

Altersstufe II: Georg Piperakis, Klavier, ("gut")

Altersstufe III: Charis Dimaras, Klavier, ("sehr gut"), Ilias Giannopoulou, Klavier, ("sehr gut") Sibylle Schelle, Violine, ("sehr gut").

Wettbewerb Rom 1985:

Altersstufe III: Aspasia Banou, Flöte, ("sehr gut") Ferdinand Lucke, Klarinette, ("sehr gut"), Andreas Papassotiropoulos, Gitarre, ("sehr gut")

Altersstufe IV: Elke Roeske, Flöte, ("sehr gut"). Elke Roeske errang den 2. Preis aller Wettbewerbsteilnehmer. Die nicht gesondert bewertete Klavierbegleitung übernahmen Charis Dimaras, Georg Piperakis und Christos Poulakos.

Ein sorgfältiger, allgemeinbildender Musikunterricht versucht, die Schüler zu einer Instrumentalausübung hinzuführen. Die Vorbereitung auf den Wettbewerb ist daher für die Musikerzieher (einschl. Instrumentalleh-

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ «ΤΑ ΝΙΑΤΑ ΚΑΝΟΥΝ ΜΟΥΣΙΚΗ»

Dr. Folkert Fiebig

Μετάφραση: Ασπασία Μπάνου, τάξη 10C

Το Φεβρουάριο του 1984 έγινε στη Γερμανική Σχολή Αθηνών, για πρώτη φορά, ο περιφερειακός διαγωνισμός «Τα νιάτα κάνουν μουσική» για τις Γερμανικές Σχολές Κωνσταντινούπολης, Ρώμης, Θεσσαλονίκης και Αθηνών. Αυτός ο διαγωνισμός γίνεται πάνω από 20 χρόνια στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Κι επειδή εμείς έχουμε δεχτεί τους όρους του διαγωνισμού, η κρίση μας για τους νικητές γίνεται αποδεκτή από την κεντρική οργάνωση του διαγωνισμού, δηλαδή οι βραβευμένοι μας μπορούν (αν έχουνε γερμανική υπηκοότητα) να πάρουν μέρος στην αμέσως ανώτερη βαθμίδα του διαγωνισμού στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Ήδη ο περιφερειακός διαγωνισμός, που εκτός από την Αθήνα έχει γίνει ήδη στη Ρώμη και το Φεβρουάριο του 1986 θα γίνει και στην Κωνσταντινούπολη, μας έχει δείξει ένα εκπληκτικά υψηλό επίπεδο από τεχνική και μουσική άποψη. Για τους ταλαντούχους μαθητές ο διαγωνισμός είναι μια πολύ ενδιαφέρουσα πρόκληση. Ο περιφερειακός διαγωνισμός έγινε μέσο συνάντησης και γνωριμίας για τους μαθητές. Περίπου 15 μαθητές διαφορετικών υπηκοοτήτων από τα σχολεία που παίρνουν μέρος (το 1985 πήραν μέρος και μαθητές από τη Γένοβα και το Μιλάνο) συναντιούνται για 3 - 4 μέρες, φιλοξενούνται σε οικογένειες, παίζουν μουσική και κάνουν μαζί εκδρομές. Στην Αθήνα είχαν συναντηθεί Έλληνες, Τούρκοι, Ιταλοί και Γερμανοί χωρίς να δημιουργηθεί κανένα απολύτως πρόβλημα. Επειδή τα όχι και τόσο ασήμαντα έξοδα του ταξιδιού τα αναλαμβάνει το σχολείο, η συμμετοχή είναι περιορισμένη, παρ' όλη τη γενναιοδωρία των σχολικών συλλόγων και την υποστήριξη από τη Διεύθυνση. Μέχρι τώρα δεν έχουμε αποκλείσει ποτέ μαθητή, που έπαιξε άψογα το πρόγραμμά του, από το διαγωνισμό. Πολλοί εγκαταλείπουν από την αρχή εξαιτίας των όρων του διαγωνισμού, αν και αυτοί δεν είναι δεσμευτικοί. Η βαθμίδα δυσκολίας των κομματιών εξαρτάται από την ηλικία. Τα κομμάτια δεν είναι προκαθορισμένα παρά μόνο η συνολική διάρκεια παιζίματος. Επίσης οι υποψήφιοι είναι υποχρεωμένοι να παίξουν 3 - 4 πρωτότυπες συνθέσεις διαφορετικών εποχών και διαφορετικής μορφής. Πολλοί μαθητές όμως δεν έχουν στο ρεπερτόριό τους κομμάτια των Μπάρτοκ, Στραβίνσκου ή Χίντεμπε, για ν' αναφέρουμε μόνο λίγα. Ποτέ κανείς δεν έπαιξε ένα πολυφωνικό έργο της εποχής του Μπαρόκ. Το ιδιαίτερο μάθημα μουσικής περιορίζεται συχνά σ' ένα πολύ στενό πλαίσιο - δεν οφείλεται αυτό σίγουρα μόνο στους δασκάλους - δηλαδή σε πολυπαιγμένα και γνωστά έργα. Ο ατελείωτος πλούτος της μουσικής καταλήγει έτσι σ' ένα κανόνα που μπαίνει σε καλούπια. Ένας τέτοιος λοιπόν μουσικός διαγωνισμός είναι μια πρόκληση για τους ενδιαφερόμενους και επιδέξιους μαθητές να εμπλουτίσουν το ρεπερτόριό τους, να γνωρίσουν καινούριες μουσικές μορφές και να καλυτερέψουν τις τεχνικές, μουσικές και εκφραστικές τους δυνατότητες.

Από τη Γερμανική Σχολή Αθηνών (μέχρι το Δεκέμβριο του 1985) έχουν πάρει μέρος οι ακόλουθοι μαθητές:

Διαγωνισμός στην Αθήνα 1984:

Βαθμίδα ηλικίας II: Γιώργος Πιπεράκης, πιάνο, «καλά».

Βαθμίδα ηλικίας III: Χάρης Δημαράς, πιάνο, «πολύ καλά». Ηλίας Γιαννόπουλος, πιάνο, «πολύ καλά». Sibylle Schelle, βιολιά, «πολύ καλά».

Διαγωνισμός στη Ρώμη 1985:

Βαθμίδα ηλικίας III: Ασπασία Μπάνου, φλάουτο, «πολύ καλά». Ferdinand Lucke, κλαρινέτο, «πολύ καλά». Αντρέας Παπασιωτηρόπουλος, κιθάρα «πολύ καλά».

Βαθμίδα ηλικίας IV: Elke Roeske, φλάουτο, «πολύ καλά».

Η Elke Roeske πήρε το δεύτερο βραβείο. Οι εκτός συναγωνισμού συνοδοί του πιάνου ήταν ο Χάρης Δημαράς, ο Γιώργος Πιπεράκης και ο Χρήστος Πουλιάκος. Ένα προσεγγισμένο, ολοκληρωμένο μάθημα μουσικής προσπαθεί να ωθήσει τους μαθητές να μάθουν να παίζουν κάποιο όργανο. Η προετοιμασία για το διαγωνισμό είναι για το δάσκαλο (το δάσκαλο για το συγκεκριμένο όργανο) μια πολύ σημαντική δουλειά, αλλά το

μάθημα της μουσικής δεν κορυφώνεται εκεί. Μόνο ένα μικρό ποσοστό των μαθητών έχει μουσικότητα, φωνητικές ικανότητες ή επιδεξιότητα σε κάποιο όργανο, για να μπορεί να φτάσει σε μουσικές επιδόσεις κάποιου επιπέδου. Σαν ακροατής όμως μπορεί ο καθένας - αυτό ισχύει και για τους επιδέξιους μουσικούς - να καταλάβει και ν' απολαύσει πολύ περισσότερα έργα απ' όσα ο ίδιος μπορεί να παίξει. Το μάθημα της μουσικής, πέρα από τη μουσική-πρακτική μόρφωση, η οποία σχετικά γρήγορα ολοκληρώνεται, έχει σαν σκοπό του να οδηγήσει το μαθητή από την παθητική «κατανάλωση» μουσικής σ' ένα ενεργητικό άκουσμα και να τον προετοιμάσει αντίστοιχα για μια πιο ολοκληρωμένη μουσική κατανόηση.

Γι' αυτό προκαλεί κατάπληξη και είναι ακατανόητη η απόφαση πολλών παιδιών που παίζουν κάποιο όργανο, να διαλέγουν το μάθημα των τεχνικών αντί για μουσική στις μεγάλες τάξεις του Γυμνασίου της Γ.Σ.Α. Πολλοί μαθητές έχουν τη λανθασμένη γνώμη ότι μαθαίνοντας κάποιο όργανο κατανοούν και τη μουσική γενικότερα. Πού θα κάνουν όμως ασκήσεις μουσικής ακοής, που είναι απαραίτητες για έναν τσελίστα; Πού υπάρχει καιρός για δημιουργικότητα; Ποιάς δάσκαλος μουσικού οργάνου μπορεί μέσα σε μία ώρα την εβδομάδα να διδάξει στο φλαουτίστα τη μουσική εξέλιξη και παράδοση δια μέσου των αιώνων; Η βαθιά γνώση της μουσικής είναι απαραίτητη για το φλαουτίστα π.χ. που θέλει να επεξεργαστεί μόνος του ένα κομμάτι.

Ένας μουσικός που αγνοεί μορφές και δομές της μουσικής, επειδή ασχολείται μόνο με το μονοφωνικό του όργανο και σπάνια έχει την ευκαιρία για πολυφωνικά ακούσματα, θα μας είναι και σαν εκτελεστής αδιάφορος. Ένας πιανίστας που δεν μπορεί ν' αναλύσει μια φούγκα, δεν μπορεί και να την ερμηνεύσει ικανοποιητικά.

Η οργανική εκπαίδευση χωρίς παράλληλα μια ευρύτερη μουσική παιδεία θα είναι ελλι-

rer) ein ganz wichtiger Bereich ihrer Arbeit, aber der Musikunterricht gipfelt nicht darin. Nur der kleinere Teil der Schüler ist musikalisch, stimmlich oder auf einem Instrument so begabt, daß er musikalisch akzeptable Leistungen erbringen kann. Als Musikhörer aber kann jeder - und das gilt auch für die begabten Instrumentalspieler - viel mehr Werke verstehen und genießen als er selber ausführen kann. Neben einer musikalisch-praktischen Ausbildung, die relativ schnell an Grenzen stößt, sieht der Musikunterricht seine Aufgabe darin, jeden Schüler vom passiven Konsumieren von Musik zum aktiven Musikhören hinzuführen, und ihn darauf vorzubereiten, entsprechend seinen Möglichkeiten am Musikleben teilzunehmen. Erstaunlich und unverstänlich ist daher die Entscheidung vieler Instrumentalspieler der DSA, in der Oberstufe des Gymnasiums Kunst statt Musik zu wählen. Viele Schüler vertreten die irri- gige Meinung, sie bekämen eine musikalische Grundausbildung, wenn sie Instrumentalunterricht nehmen. Wo werden da Gehörübungen durchgeführt, die auch für einen Cellospieler unerlässlich sind? Wo gibt es da Zeit, Kreativität zu schulen? Welcher Instrumentallehrer kann in einer Wochenstunde dem Querflötenspieler musikalische Variationsmöglichkeiten durch die Jahrhunderte hindurch zeigen? Dieses Verständnis von musikalischer Arbeit aber ist für den Flötisten, der sich selbständig ein neues Werk erarbeiten will, unerlässlich. Ein Instrumental- spieler, der Formen und Strukturen nicht erkennt, weil er auf seinem Melodieinstrument immer nur eine Stimme übt und die anderen Stimmen im Zusammenhang nur selten hört, ist auch als Instrumentalspieler letztlich unbrauchbar. Ein Klavierspieler, der eine Fuge nicht analysieren kann, kann sie auch nicht angemessen spielen. Eine instrumentale Grundausbildung ohne allgemeine musikalische Grundausbildung bleibt stümperhaft.

Wir danken herzlich für die perfekte Anweisung
des Wettbewerbs und die großartige Gastfreundschaft:

Deutsche Schule Rom

Belovah Scorzava *Harmonik*
Carla Pollio
Anelia Di Fiore *dominik Händl*
Katerina Pezeta *Annamaria De Leo*
Valeria Bionari
Deutsche Spitzbergen
Deutsche Schule Istanbul

V. Karagiannis
Harmonik
Julius

Deutsche Schule Thessaloniki

Peter Vogt
Pyramus
Stavros

Teilnehmer der Deutschen Schule Athen

Georg Pirivakis
Nikos Giannopoulos
Charis Tsamiras
Sibylle Nora Schelle
Julius

*Der Wettbewerb
zum ersten musikalischen
Wettbewerb der Deutschen Schule Athen
am 10. und 11. Februar 1984*

Aus dem Gästebuch:
Eintragung anlässlich des ersten Wettbewerbs
"Jugend musiziert" in der Region des östli-
chen Mittelmeers im Februar 1984
Από το Βιβλίο Επισκεπτών:
Αναγραφή με την ευκαιρία του πρώτου διαγω-
νισμού «Τα νιάτα κάνουν μουσική» στην περιο-
χή της Ανατολικής Μεσογείου το Φεβρουάριο
του 1984

SCHULORCHESTER

Hubert Marte

In Deutschland und Österreich bemüht sich in der Regel der Musiklehrer jedes Gymnasiums, die Schüler (vielleicht auch Kollegen und Eltern) seiner Schule, die ein Instrument spielen, in einem Orchester zusammenzufassen. Jede Stadt, jede Schule hat natürlich andere Voraussetzungen. Eine entscheidende Rolle spielt die Fähigkeit des Musiklehrers, das Interesse sowohl der Schüler als auch der Eltern zu wecken. Eine für die Musik aufgeschlossene Schulleitung ist ebenso wichtig wie ein gewisser kultureller Hintergrund. Davon hängt es ab, wie groß und gut schließlich ein Orchester ist, und ob es zu einer festen Tradition werden kann.

Die Auslandsschule hat es schwerer, weil es einen ständigen Wechsel von Schülern und Lehrern gibt; außerdem wohnen die Schüler oft weitverstreut in einer großen Stadt. Daraus resultieren viele Probleme. Jedes Jahr steht man vor einer anderen Situation. Dies erschwert auch die Planung, also rechtzeitige Auswahl von geeigneten (und dennoch interessanten) Werken, die Beschaffung des Notenmaterials, das Arrangieren der Kompositionen (eine wichtige und zeitraubende Arbeit), um sie den jeweiligen Verhältnissen optimal anpassen zu können.

Daß es auch im Ausland möglich ist, zeigt das Orchester der Deutschen Schule Athen. Als ich im Herbst 1981 an diese Schule kam, fand ich ein beachtliches Ensemble vor: 9 Violinen, 1 Viola, kein Cello, keinen Baß, 11 Querflöten, 2 Oboen, 5 Klarinetten, 3 Trompeten, 2 Hörner, 1 Posaune; dazu kam noch Aushilfe von Lehrern und Eltern. Das Fehlen einer Instrumentengruppe (wie hier der Bässe) macht es fallweise notwendig, zwei oder drei Musiker zu engagieren, um die vorhandenen Kräfte sinnvoll auszunützen zu können. Könnte man bei der Auswahl der vermittelten Lehrer nicht bei gleicher Qualifikation solche bevorzugen, die auch noch ein Instrument spielen? Es sollte auch zur Tradition werden, daß alle Kollegen und Kolleginnen, die Gehör und Stimme haben, selbstverständlich im Schulchor oder Kammerchor mitwirken.

Der Hinweis auf fehlende Instrumente führt hin zum Problem des Nachwuchses. Denn sowohl das Fehlen als auch das Übergewicht (11 Flöten) schafft Probleme. Gibt es einen soliden und reichlichen Nachwuchs, der schon ab der Grundschule geschickt gesteuert werden müßte, ist die Existenz des Schulorchesters nicht derart von Zufälligkeiten abhängig.

Die Schule kauft, um diesem Zweck näherzukommen, laufend Instrumente. Seit 1982 wurden folgende Instrumente angeschafft, um sie leihweise zur Verfügung stellen zu können: 1 Kontrabaß, 2 Violinen, 1 Doppelwaldhorn, 1 Oboe, 1 Piccoloflöte und 1 Fagott. Letztes Jahr erhielt die Schule einen neuen Flügel (Steinway). Ein ganz großer Gewinn! Dank den Förderern! Demnächst kommt ein Saxophon in Es, ein Schlagzeug dazu, und ein Cembalo steht auf unserer Wunschliste. Dies alles soll helfen, Kinder und Eltern zu sensibilisieren, daß Selbst-Musikmachen besser ist als alle Medien, die erfolgreich am Werk sind, nach und nach alles in ihren Griff zu bekommen. (Siehe auch Artikel über den Musikunterricht).

Wir im Orchester spielen alles selbst, wir erzeugen selbst die Lautstärke (ohne Netz, ohne Batterien), wir erarbeiten die Noten, die rhythmischen und intonatorischen Schwierigkeiten, wir begeben uns in das Dickicht komplizierter Rhythmen, Melodien und Harmonien... ganz allmählich klärt sich das Bild. Beim Konzert musiziert dann eine verschworene Gemeinschaft, die weiß, daß nur das Können und die Konzentration jedes

H ΣΧΟΛΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ

Hubert Marte

Μετάφραση: Γιώργος Πιπεράκης, Κωνσταντίνος Πουλόπουλος, τάξη 11 C

Στη Γερμανία και στην Αυστρία προσπαθούν οι καθηγητές της Μουσικής κάθε Γυμνασίου να συγκροτήσουν μια ορχήστρα με τους μαθητές τους, που παίζουν κάποιο όργανο. (Ίσως ακόμη και με συναδέλφους και γονείς). Κάθε πόλη, κάθε σχολή έχει φυσικά διαφορετικές προϋποθέσεις. Σημαντικό ρόλο παίζει η ικανότητα του καθηγητή της Μουσικής να προκαλέσει το ενδιαφέρον, τόσο των μαθητών, όσο και των γονέων. Μία σχολική διεύθυνση, ταγμένη υπέρ της μουσικής, είναι εξίσου σημαντική όσο και κάποιο πολιτιστικό κέντρο. Απ' αυτή εξαρτάται πόσο μεγάλη και καλή διαμορφώνεται τελικά μια ορχήστρα καθώς και το αν μπορεί να μεταβληθεί σε μια σταθερή παράδοση.

Σε μια Σχολή του εξωτερικού οι δυσκολίες είναι περισσότερες, εξαιτίας της συνεχούς αλλαγής των μαθητών και καθηγητών. Εκτός αυτού οι μαθητές κατοικούν συχνά, σε μια μεγάλη πόλη, μακριά ο ένας από τον άλλο. Αυτό προκαλεί πολλά προβλήματα. Κάθε χρόνο βρίσκεται κανείς μπροστά σε μια καινούρια κατάσταση. Κάτι τέτοιο δυσκολεύει επίσης τον προγραμματισμό, την εμπρόθεσμη δηλαδή επιλογή κατάλληλων (και συγχρόνως ενδιαφερόντων) έργων, την απόκτηση των μουσικών κειμένων, τη διεύθυνση των σταθερών (μια σημαντική και μακρόχρονη εργασία), ώστε να μπορεί κανείς να προσαρμόζει τα πράγματα σωστά σύμφωνα με τις εκάστοτε ιδανικές συνθήκες.

Ότι όμως είναι δυνατό κάτι τέτοιο, ακόμα και στο εξωτερικό, το δείχνει η ορχήστρα της Γ.Σ.Α. Όταν ήρθα στη Σχολή, το Φθινόπωρο του 1981, βρήκα μια αξιοπρόσεκτη συλλογή από: 9 βιολιά, 1 βιόλα, κανένα τσέλλο, κανένα μπάσο, 11 φλάουτα, 2 όμποε, 5 κλαρινέττα, 3 τρομπέτες, 2 κόρνα, 1 τρομπόνι: σε αυτά προστέθηκε και η βοήθεια καθηγητών και γονέων. Η έλλειψη μιας ομάδας οργάνων (όπως εδώ τα μπάσο) καθιστά ανάλογα με την περίπτωση αναγκαία την πρόσληψη δύο ή τριών μουσικών με σκοπό την εκμετάλλευση των υπαρχουσών δυνάμεων.

Πολύ σοβαρά θέλω εδώ ν' αναφέρω ότι θα έπρεπε κατά την επιλογή των καθηγητών που στέλνονται στη Σχολή* να προτιμούν αυτοί που παίζουν και κάποιο όργανο. Και γιατί όχι; Θα έπρεπε να γίνει επίσης παράδοση, όλοι οι συναδέλφοι, που διαθέτουν ακουστική ευαισθησία και φωνητική ικανότητα, να συμβάλλουν αυτοονόμα στη δημιουργία σχολικής χορωδίας. Όργανα που λείπουν δημιουργούν το πρόβλημα της διαδοχής, επειδή τόσο η έλλειψη όσο και η περίσσεια (11 φλάουτα) θέτουν προβλήματα. Η ύπαρξη της σχολικής ορχήστρας δε θα έπρεπε να εξαρτάται από συμπτώσεις, εφόσον υπάρχει μια σταθερή, ταλαντούχα νέα γενιά, η οποία θα έπρεπε να έχει καθοδηγηθεί εξήμνια από το Δημοτικό ακόμα.

Η Σχολή, για να πραγματοποιήσει αυτό το σκοπό, αγοράζει συνέχεια όργανα. Από το 1982 αποκτήθηκαν και βρίσκονται στη διάθεση όσων θέλουν να τα δανειστούν τα ακόλουθα όργανα: 1 κοντραμπάσο, 2 βιολιά, 1 κόρνο, 1 όμποε, 1 πικόλλο και 1 φαγκότο. Τον προηγούμενο χρόνο η Σχολή απόκτησε ένα καινούριο πιάνο συναυλιών (Steinway). Ένα πραγματικά μεγάλο απόκτημα! Χάρη στους υποστηρικτές! Μετά από αυτά ακολουθούν 1 σαξόφωνο σε μι διάση, 1 κρουστό και ίσως 1 τσέμπαλο.

Όλα αυτά πρέπει να βοηθήσουν, ώστε να ευαισθητοποιηθούν τα παιδιά και οι γονείς και ν' αντιληφθούν ότι η ενεργός ενασχόληση με τη μουσική (δηλαδή να παίζει κανείς κάποιο όργανο) είναι καλύτερο παρά όλα τα μηχανικά μέσα, τα οποία βρίσκονται επιτυχώς στο δρόμο προς τον έλεγχο των πάντων. (Δείτε επίσης το άρθρο σχετικά με το μάθημα της μουσικής).

Εμείς στην ορχήστρα τα παίζουμε όλα μόνοι μας, επιτυγχάνουμε μόνοι μας την ένταση του ήχου (χωρίς δίκτυο, χωρίς μπαταρίες) επεξεργαζόμαστε τις νότες, τις ρυθμικές και τονικές δυσκολίες, μεταβαίνουμε στο λαβύρινθο περιπλοκών ρυθμών, μελωδιών και αρμονιών... και η εικόνα εντελώς βαθμιαία ξεκαθαρίζεται. Την ώρα του κοντσέρτου τη μουσική εκτέλεση κάνει μια ορμιστική ομάδα ανθρώπων, η οποία ξέρει, ότι μόνο η ικανότητα και η αυτοσυγκέντρωση του καθενός εγγυώνται τη σύγηση διεξαγωγής, την ένταση, το

ενδιαφέρον και τη λογική μιας σύνθεσης. Τελικά είναι ανεύπλωτο το συναίσθημα της χάρας, ότι μετά από εργασία εβδομάδων (δε γίνεται ποτέ χωρίς συμπληρωματικές πρόβες!) το αποτέλεσμα είναι ένα μουσικό έργο, βγαλμένο με δικές μας δυνάμεις, που φτάνει στο «αυτί του κόσμου».

Αυτό πρέπει να έχουν πάντα στο νου τους εκείνοι οι αυθάδεις σαρκαστές, οι οποίοι παρατηρούν μόνο τους πάντα εμφανιζόμενους λανθασμένους τόνους και τους μη καθαρούς ήχους και που συγκρίνουν τα πάντα με τους τέλειους δίσκους.

Η μουσική μπάροκ είναι η πιο κατάλληλη για μια σχολική ορχήστρα. Αποτολμούμε επίσης και την εκτέλεση μεγαλύτερων έργων. Από τη μια μεριά για να δείξουμε κάπως το κενό, που θα έπρεπε να καλυφθεί, (υπάρχουν σχολικές ορχήστρες, οι οποίες μπορούν να εκτελέσουν μια συμφωνία του Ντβόρζακ (Dvorak) σχεδόν αψεγάδιαστα), κι από την άλλη, επειδή η εργασία πάνω σ' ένα δύσκολο έργο ανοίγει καινούριες προοπτικές και ωθεί στην επίλυση πολλών καινούριων προβλημάτων. Και τελικά, επειδή το μεγάλο, δύσκολο έργο ασκεί τη γοητεία ενός απότομου βουνού, που με δυσκολία μπορεί κανείς να φτάσει στην κορυφή του. Οι ειδήμονες πρώτοι θα συγχωρήσουν τις ανεπάρκειές μας από ότι εκείνοι οι αδαείς που ανάφερα.

Τι μας δίνει χαρά; Το ότι ακόμη και πρώην μαθητές συμμετέχουν, συνάδελφοι και φίλοι βοηθούν να βελτιωνόμαστε.

Τι προκαλεί θλίψη; Το ότι πολλοί συνάδελφοι και μαθητές μας αγνοούν και δεν είναι ούτε μια φορά το χρόνο ακροατές μας.

* Σημ. Μετ.: Ένας Γερμανός καθηγητής εγκαταλείπει συνήθως τη Σχολή και επιστρέφει στη Γερμανία μετά από ένα διάστημα 5 χρόνων. Τη θέση του καταλαμβάνει ένας καινούριος που στέλνεται από τη Γερμανία.

Einzelnen den gesicherten Ablauf, die Intensität, Spannung und Logik einer Komposition garantieren. Schließlich dieses Gefühl der Freude, daß nach wochenlanger Arbeit (es geht nie ohne Zusatzproben!) ein Musikwerk aus eigener Kraft das "Ohr der Welt" erreicht hat. Jene arroganten Spötter, die nur die immer noch vorhandenen falschen Töne und unsauberen Klänge wahrnehmen, die alles an den perfekten Platten messen, sollten diese Voraussetzungen nicht vergessen.

Barockmusik ist für ein Schulorchester am ehesten zu realisieren. Wir wagen uns auch an größere Werke heran. Einmal, um gleichsam das Vakuum bewußt zu machen, daß es aufzufüllen gäbe (es gibt Schulorchester, die eine Dvorak-Symphonie fast makellos aufführen können), schließlich, weil auch Arbeit an einem zu schwierigen Werk viele neue Aspekte bringt und viele neue Aufgaben zu lösen zwingt, schließlich aber wohl auch, weil das große, schwierige Werk die Anziehungskraft eines steilen Berges hat, dessen Gipfel man nur mit Mühe erreichen kann. Die großen Meister werden uns die Unzulänglichkeiten eher verzeihen als jene oben erwähnten Nicht-Meister.

Worüber man sich freut? Wenn auch ehemalige Schüler immer wieder mitmachen, Kollegen und Freunde aushelfen, das Ganze zu verbessern. Was macht traurig? Wenn viele Kollegen und Schüler alles ignorieren, wenn sie nicht wenigstens einmal im Jahr unsere Zuhörer sind.

RÖMISCHE BETRACHTUNGEN

Ein Gastkonzert in Rom

Karen Buchholz, Klasse 10D, 1983/84

Das Orchester der Deutschen Schule Athen reiste vom 22. bis 27. März 1984 nach Rom, musizierte in der Kirche in Frascati und gab ein Konzert in der Deutschen Schule Rom.

Am Samstag fuhr uns der Bus in das Dorf Frascati, wo das Orchester das erste Konzert geben sollte. Auf dem Weg vom Bus in das nächste Café (einen der meist besuchten Orte des Orchesters), hielt auf einmal einer von uns strahlend an und schrie: "Wir sind berühmt!" Verzückt stand das ganze Orchester vor einem riesigen Plakat, auf dem in italienischer Sprache unser Konzert angekündigt wurde! Eine alte Frau stand mit einer Brille, einem Stift und Zettel davor und schrieb sich gerade das Programm ab. Sie war so in ihre Arbeit vertieft, daß sie nicht merkte, wie ihr zugeklatscht wurde und sie permanent mit dem Plakat fotografiert wurde. Am Konzertabend selber war sie zwar nicht anwesend, aber vielleicht hatte sie uns die zahlreichen Jugendlichen geschickt. Die Akustik in der Kirche begeisterte uns.

Eine Flötistin fühlte sich im Garten der Villa D'Este wie die römische Fürstin Gertrude, als sie in dem Garten auf dem Rand einer Fontäne balancierte. Aber leider gelang sie an eine rutschige Stelle und fühlte ihren Schuh naß werden, der dann von dem Orchester trocken geblasen wurde.

Komischerweise wußten wir, die Gäste des Klosters, immer ganz genau, was es am nächsten Mittag zu Essen geben würde: Spaghetti mit Tomatensauce oder Tomatensauce mit Spaghetti.

Die Lehrer zeigten sich von der besten Seite. Herr Marte: Heiter, witzig, er führte uns durch sein ROM und kannte jede Kirche, jede Ecke, manche Bar. Ohne müde zu werden, drahtig, eilte er uns allen voran im Zickzackkurs, um nur ja kein bemerkenswertes Gebäude auszulassen. Seine Begeisterung wirkte ansteckend!

Herr Reuther: Mit mächtiger Stimme hielt er uns an der langen Leine, organisierte mit leichter Hand und viel Humor und war doch gleich auf der Hut, wenn das Band der Prozessionsraupe einmal riß und die letzten den Anschluß zu verpassen drohten.

Herr Faltenbacher: Seine Kommentare machten jede in Stein gehauene Inschrift interessant, so daß mancher von uns bedauerte, nicht mehr Latein gelernt zu haben. Im Forum Romanum war er ganz zu Hause und wir alle sein Gast.

Herr Roeske: Locker, entspannt ließ er sich mitführen. Wir lachten oft über seine trockenen Bemerkungen und freuten uns über die abschließenden Lobworte für das Orchester.

Über unsere Gruppe hörten wir von Außenstehenden unterschiedliche Bemerkungen. Nach unserer späten Ankunft schimpfte ein Gast in unserer Herberge ganz fürchterlich über diese krachmachenden Deutschen. Dagegen meinte wohlwollend ein anderer Gast, ein katholischer Priester, am Morgen nach unserer Kissenschlacht: "Wie lustig waren doch die Kinder heute Nacht!"

Vor der Abfahrt nach Athen wurden wir regelrecht von den Putzfrauen aus den Zimmern rausgeschmissen, und ein Opfer der Übelkeit mußte auf den Flur gelegt werden, mit Pullovern zugedeckt.

Ja, nacheinander wurde einer nach dem anderen krank! Es fing morgens früh an und wollte bis in den nächsten Tag hinein nicht aufhören: Insgesamt haben sich 15 Schüler übergeben müssen. Erwachsene blieben verschont. Wahrscheinlich sind sie vom Wein immunisiert gewesen.

EΙΚΟΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΡΩΜΗ

Η ορχήστρα μας στη Ρώμη
Karen Buchholz, τάξη 10C, 1983/84

Μετάφραση: Αμαλία Γιαννοπούλου, Όλγα Παπασωτηρίου, τάξη 11B

Η ορχήστρα της Γερμανικής Σχολής Αθηνών έκανε ένα ταξίδι στη Ρώμη από τις 22 μέχρι τις 27 Μαρτίου 1984, έδωσε μια συναυλία στην εκκλησία του Frascati και μια στη Γερμανική Σχολή της Ρώμης.

Το Σάββατο πήγαμε με το λεωφορείο στην περιοχή Frascati, όπου η ορχήστρα θα έδινε την πρώτη συναυλία. Στο δρόμο από το λεωφορείο στο επόμενο ζαχαροπλαστείο (έναν τόπο, που πολλές φορές επισκέφτηκε η ορχήστρα) σταμάτησε σε μια στιγμιαία κάποιος από μας και φώναξε με πρόσωπο που άστραψε: «Είμαστε διάσημοι!». Καταγοητευμένη στάθηκε όλη η ορχήστρα μπροστά σε μια τεράστια αφίσα, που ανάγγελε στα ιταλικά τη συναυλία μας! Μία ηλικιωμένη γυναίκα στεκόταν μπροστά φορώντας γυαλιά και κρατώντας μολύβι και χαρτί αντέγραφε το πρόγραμμα! Ήταν τόσο αποροφημένη μ' αυτή την ασχολία της, που δεν πήρε είδηση ότι τη χειροκροτούσαμε και τη φωτογραφίζαμε συνεχώς μαζί με την αφίσα. Η ίδια δεν ήταν παρούσα το βράδυ της συναυλίας, όμως μας έστειλε ίσως αρκετούς νέους. Η ακουστική στην εκκλησία μας ενθουσίασε.

Μία φλαουτίστα καθώς ισσορούποσε στην άκρη ενός συντριβανιού, στον κήπο της Βίλλας D'Este, αισθανόταν σαν τη Ρωμιά πριγκίπισσα Γερτρούδη. Είχε όμως την ατυχία να βρεθεί σ' ένα γλιστερό σημείο και ένωσε το παπούτσι της βρεγμένο. Όλη η ορχήστρα το φύσηξε κατόπι, για να στεγνώσει.

Περιέργως, ξέραμε κάθε φορά, όλοι οι φιλοξενούμενοι στο μοναστήρι, ακριβώς τι θα τρώγαμε κάθε μεσημέρι: μακαρόνια με σάλτσα ντομάτα, σάλτσα ντομάτα με μακαρόνια. Οι δάσκαλοι έδειξαν τον καλύτερό τους εαυτό.

Ο κ. Μάρτε: Εύθυμος, χαρούμενος, μας ξεναγούσε στη δική του Ρώμη και ήξερε κάθε εκκλησία, κάθε γωνία, μερικά μπαρ. Χωρίς να κουράζεται, σκληραγωγημένος, έτρεχε μπροστά απ' όλους μας σε τροχιά ζιγκ-ζαγκ, μην τύχει να και ξεχάσει κανένα αξιοπρόσεκτο κτήριο. Ο ενθουσιασμός του ήταν μεταδοτικός.

Ο κ. Φάλτενμπάχερ: Τα σχόλια του έκαναν κάθε επιγραφή που ήταν σμιλεμένη σε πέτρα ενδιαφέρουσα έτσι, ώστε μερικοί από μας μετανιώναμε που δε μάθαμε περισσότερά λατινικά. Στη Ρωμαϊκή Αγορά (Forum romanum) ήταν ο οικοδεσπότης και μεις οι καλεσμένοι του.

Ο κ. Ρέσκε: Άνετος, ξεκούρατος ακολουθούσε. Γελούσαμε συχνά με τις στεγνές παρατηρήσεις του και ευχαριστήθηκαν με τα επαινετικά του λόγια για την ορχήστρα στο τέλος.

Ο κ. Ρώιτερ: Με δυνατή φωνή κρατούσε το χαλινό, οργάνωνε με ευκολία και πολύ χιούμορ και ήταν πάντα σε κατάσταση ετοιμότητας, όταν η γραμμή από τις κάμψεις έσπαγε και οι τελευταίοι κινδύνευαν να χάσουν το σημείο ένωσης.

Για την ομάδα μας ακούγαμε ποικίλα σχόλια από τους εκτός ορχήστρας. Ύστερα από την αργοπορημένη άφιξη μας, έβριζε ένας φιλοξενούμενος του ξενώνα αυτούς τους θορυβώδεις Γερμανούς. Αντίθετα, έλεγε με καλή διάθεση ένας άλλος φιλοξενούμενος, ένας καθολικός παπάς, το επόμενο πρωί, ύστερα από ένα μαξιλαροπόλεμο: «Τι εύθυμα που ήταν τα παιδιά χθές το βράδυ!»

Πριν φύγουμε για την Αθήνα, πεταχτήκαμε κυριολεκτικά κλωτσηδόν σε απόλυτες καθαριότητες έξω από τα δωμάτια και ένα θύμα της δηλητηρίασης έπρεπε να ξεπαλιώσει στο διάδρομο και να καλυφθεί με πουλόβερ.

Και πράγματι ο ένας μετά τον άλλο ένωθε άσχημα. Η κατάσταση αυτή άρχισε από νωρίς το πρωί και δεν έλεγε να σταματήσει μέχρι την άλλη μέρα. Συνολικά έκαναν εμετό 15 μαθητές. Οι μεγάλοι τη γλύτωσαν. Κατά πάσα πιθανότητα είχαν πάθει ανοσία από το κρασί. Βαριεστημένοι περιμέναμε το αεροπλάνο που είχε καθυστέρηση, μέχρι που μας πρότεινε ο κ. Μάρτε να βγάλουμε τα όργανα και να παίξουμε την «Απαγωγή από το Σεράι». Η ιδέα έγινε δεκτή με ενθουσιασμό. Για πρώτη φορά θα δόθηκε σε αεροδρόμιο ένα μικρό, κλασικό κοντσέρτο.

Τελικά φτάσαμε στο αεροπλάνο άλλος καλά, άλλος όχι. Όμως το πλήρωμα αρνιόταν να φύγει με άρρωστους επιβάτες. Εμφανίστηκαν τρεις άντρες με άσπρες μπλούζες και τρία βαλιτσάκια, που έκαναν στους άρρωστους ένεση κατά του εμετού. Μόνο τότε μπορέσαμε να απογειωθούμε.

Ήταν το ιταλικό παγωτό η αιτία; Αυτό δεν το ξέρουμε...

Αλλά, εκτός από τη δυσάρεστη επιστροφή, ήταν ένα πετυχημένο, ωραίο ταξίδι.

WERKE UND TAGE DER GRIECHISCHSPRACHIGEN THEATERGRUPPE

Stelios Papapetrou

Was veranlaßt jedes Jahr um die 50 Schülerinnen und Schüler, sich bei der Theatergruppe anzumelden? Was reizt die Jugendlichen daran, in jeder freien Minute freiwillig für das Theater zu arbeiten, besonders in den letzten zwei Wochen vor der Aufführung bis zu 25 Stunden pro Woche und dies neben ihren laufenden Verpflichtungen?

Das und auch andere Fragen beschäftigen die Theatergruppe in den endlosen Stunden, in denen wir uns über die Stücke, die Personen, die Rollen und die Rollenverteilung unterhalten, und wir fragen uns, warum wir Theater spielen. Ist es nur unsere eigene Projektion? Viele, besonders hier in Griechenland, verspotten doch diejenigen, die es wagen, die Bretter zu besteigen, als "Kommödianten". Es ist mehr die Schaffensfreude, die Zusammenarbeit innerhalb der Gruppe, in der jeder unmittelbar vom anderen abhängt, es ist die Bereicherung der Seele, die neue Erfahrung, das Lampenfieber, das Herzklopfen vor der Auf-führung und die Erleichterung und die Freude hinterher. Nein, wir spielen nicht Theater, um uns zu projizieren, wir spielen nicht nur, damit positiv über uns oder die Schule gesprochen wird. Wir spielen, weil es uns Spaß macht, weil es uns als Gruppe verbindet, weil es uns seelisch bereichert. Das Theater ist für uns Selbstzweck. Das hört sich vielleicht eigen-artig an, besonders wenn man sich überlegt, daß die Schüler, nach Noten jagend, heute leider gewohnt sind, nur noch im Tausch gegen gute Zensuren zu arbeiten. Beim Theater dagegen bieten sie etwas und geben sich ganz hin mit innerer Begeisterung als einzigem Antrieb.

Der Weg bis zur Aufführung eines Stückes ist lang und schwer. Die Auswahl eines Werkes, die Wahl der geeigneten Spieler für die jeweiligen Rollen, das Herstellen des Bühnenbildes und der Kostüme, die Verteilung der übrigen Arbeiten und vor allem die endlosen Proben. Der Erfolg unserer Arbeit liegt in erster Linie darin, den Schauspieler aus seiner "Verkrampfung" zu befreien, ihn dazu zu bringen, an seine Rolle zu glauben und sie zu lieben. Er muß natürlich wirken, muß gehen, sprechen und handeln nicht als er selbst, sondern als die Person, die er darstellt. Das, was also notwendiger als alles andere erscheint, sind der Glaube und die Ausdauer.

Als ich im September 1980 in dieser Schule anfang, existierte schon eine Theatertradition, sowohl in der deutschen als auch in der griechischen Abteilung. Die griechische Theatergruppe, vom Kollegen Giannis Mylonas gegründet, war trotz aller objektiven Schwierigkeiten auf dem rechten Weg.

Gelangweilt warteten wir auf das verspätete Flugzeug, bis Herr Marte uns vorschlug, die Instrumente auszupacken und das "Concerto Grosso" zu spielen. Die Idee wurde mit Begeisterung angenommen, und auf dem Flughafen wurde wahrscheinlich das erste Mal ein kleines, klassisches Konzert gegeben.

Endlich landeten wir "wohl oder übel" im Flugzeug, doch die Flugbe-satzung weigerte sich, mit kranken Passagieren an Bord abzufliegen. Es erschienen drei Männer im weißen Kittel mit drei Koffern, die den Kranken eine Spritze gegen Erbrechen verabreichten. Erst dann durften wir starten.

War es das italienische Eis? Wir wissen es nicht...

Aber außer der unangenehmen Heimfahrt war es eine geglückte, schöne Reise!

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΕΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΟΥ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Στέλιος Παπαπέτρου

Τι είναι αυτό που σπρώχνει κάθε χρονιά καμιά πενήντα μαθήτρες και μαθητές να δηλώσουν συμμετοχή στον όμιλο, τι είναι αυτό που ξεσηκώνει τα νέα παιδιά να θυσιάσουν κάθε λεπτό ελεύθερου χρόνου και με τη θέλησή τους να δουλέψουν για το θέατρο, ιδίως τις δυο τελευταίες βδομάδες πριν την παράσταση, μέχρι και 25 ώρες τη βδομάδα πέρα από τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους;

Αυτά και άλλα θέματα απασχολούν τη θεατρική ομάδα στις ατέλειωτες ώρες που συζητάμε για τα έργα, για τους ρόλους, για τα πρόσωπα, για τη διανομή κι αναρωτιόμαστε, γιατί κάνουμε θέατρο. Είναι μόνο η προβολή; Μα πολλοί ακόμα, ιδίως στην Ελλάδα, χλευάζουν «θεατρίνους» αυτούς που τολμούν ν' ανέβουν στο σανίδι. Είναι περισσότερο η χαρά της δημιουργίας, η συνεργασία μέσα στην ομάδα, όπου ο καθένας εξαρτάται από τον άλλον άμεσα, είναι το πλούτισμα της ψυχής, είναι η άλλη εμπειρία, είναι η αγωνία, το χτυποκάρδι πριν την παράσταση κι η κραυγή χαράς κι ανακούφισης μετά. Όχι, δεν κάνουμε θέατρο για να προβληθούμε, δεν παίζουμε μόνο για να μιλήσουν κολακευτικά για μας ή για το καλό όνομα της Σχολής. Παίζουμε γιατί μας κάνει κέφι, γιατί μας δένει σαν ομάδα, γιατί μας πλουτίζει ψυχικά. Το θέατρο είναι αυτοσκοπός για μας. Ηχει ίσως παράξενα, ιδίως άμα σκεφτεί κανείς, πως δυστυ-χώς σήμερα οι μαθητές κυνηγώντας τους βαθμούς έχουν μάθει να δουλεύουν μόνο για ανταλλάγμα. Στο θέατρο όμως δίνονται και προσφέ-ρουν με μόνο κίνητρο τον ενθουσιασμό τους.

Ο δρόμος για το στήσιμο μιας παράστασης είναι μακρύς και δύσκολος. Η εκλογή του έργου, η επιλογή των πιο κατάλληλων για τους ρόλους, η κατασκευή του σκηνικού και των κοστούμιών, ο καταμερισμός των υπό-λοιπων εργασιών και προπαντός οι ατέλειωτες πρόβες. Η επιτυχία της δουλειάς μας βασίζεται σε πρώτη γραμμή, να μπορέσουμε ν' απελευθε-ρώσουμε από το «οφίξιμο» τον ηθοποιό. Να τον κάνουμε να πιστέψει και ν' αγαπήσει το ρόλο. Να φανεί φυσικός, να περπατήσει, να μιλήσει, να δράσει όχι όπως ο εαυτός του, αλλά όπως το πρόσωπο που υποδύ-εται. Αυτό λοιπόν που χρειάζεται πρώτα απ' όλα είναι η πίστη και η επι-μονή.

Όταν ξεκίνησα το Σεπτέμβριο του '80 σ' αυτό το σχολείο, υπήρχε ήδη μια θεατρική παράδοση, τόσο στο γερμανικό, όσο και στο ελληνικό τμή-μα. Η ελληνική θεατρική ομάδα, δημιουργημά του συνάδελφου Γιάννη Μυλωνά, είχε κάνει πολλά βήματα στη σωστή κατεύθυνση παρ' όλες τις αντικειμενικές δυσκολίες που αντιμετώπιζε.

Αναλαμβάνοντας την ομάδα τόλμησα, πιστεύοντας ακράδαντα στον α-σπείρευτο ενθουσιασμό των παιδιών, το ανέβασμα ενός δύσκολου, αλ-λά αριστουργηματικού έργου «Οι Φυσικοί» του Ντύρρενματτ. Η Μίση Κουγιουμτζόγλου είχε την καλοσύνη να μας παραχωρήσει τη μετάφρα-

ση που είχε κάνει για το Εθνικό Θέατρο. Η τεχνική υποδομή της Αύλα ήταν σε νηπιακό στάδιο. Οι προβολείς λιγοστοί κι αυτοί όχι κατάλληλοι για θεατρικές παραστάσεις. Δουλέψαμε με μεράκι. Οι περισσότεροι «ηθοποιοί», τελειόφοιτοι εκείνη τη χρονιά, έφυγαν παίρνοντας μαζί τους όλη την πολύτιμη πείρα τους.

Την άλλη χρονιά, ξεκινώντας με μια σχεδόν ολότελα καινούρια ομάδα, διαλέξαμε την «Αύλη των Θαυμάτων» του Ιάκωβου Καμπανέλλη, ένα από τα ωραιότερα νεοελληνικά θεατρικά έργα. Απαλλαγμένοι από τη λογοκρισία του Υπουργείου, που τόσο κόστισε λίγα χρόνια πριν στην ομάδα, έχοντας την αμέριστη συμπαράσταση του διευθυντή κ. Roeske και των υποδιευθυντών κ. Greve και κ. Kießling, όπως και του Διοικητικού Συμβουλίου της Γ.Σ.Α., που δεν αρνήθηκαν ποτέ να κάνουν έξοδα για την τεχνική αναβάθμιση της Αύλα, προχωρήσαμε σε μια παράσταση που πολλοί θεωρούνταν σταθμό. Τα νέα παιδιά αγωνιάτας τον προβληματισμό και τις συνθήκες εκείνης της εποχής (δεκαετία του '50) μπόρεσαν ν' αποδώσουν τους δύσκολους κι απαιτητικούς ρόλους. Ξεχωρίζω εδώ την ερμηνεία της τότε 14άχρονης Αλίνας Κοκολάτου στο μικρό ρόλο της γριάς Αστά.

Το Φεβρουάριο του '83 τόλμησαν κι οι μαθητές μόνοι τους ν' ανεβάσουν σε δικιά τους σκηνοθεσία δύο μονόπρακτα. Ένα στα γερμανικά: «Ο ωραίος αδιάφορος» του Κοκτώ κι ένα στα ελληνικά: «Ε, δεν είναι καινείς εκεί;» του Ουίλιαμ Σαρογιάν.

Η ερμηνεία της Σμάρας Φανουράκη σε σκηνοθεσία της Χριστίνας Κακριδή μένει αξέχαστη.

Παράλληλα δούλεψε η ομάδα κι άλλα τέσσερα μονόπρακτα: «Ένα ηλιόλουστο πρωινό» των Αφών Κιντέρου, «Η διανυκτέρευση» της Λουίλας Αγγωνιστάκη, «Η επέτειος» και «Οι βλαβερές συνέπειες του καπνού» του Άντον Τσέχωφ.

Η πείρα των τελευταίων χρόνων μας επέτρεψε να τολμήσουμε κάτι πιο μεγάλο, κάτι τελείως διαφορετικό: αρχαία κωμωδία. Στο μυαλό μου στριφογύριζε από χρόνια η ιδέα να παίξουμε τους «Όρνιθες», κατά τη γνώμη μου ένα από τα συναρπαστικότερα έργα που έχουν γραφτεί ποτέ. Η εκλογή του έργου επηρεάστηκε κι απ' την ύπαρξη της θαυμασίας μουσικής του Μάνου Χατζιδάκι. Δουλέψαμε σε τρία πλάνα: χορό, μουσική, κείμενο. Με πολλή πίστη κι ενθουσιασμό καταπίστηκε με τη χορογραφία η Κορίννα Jöhrens (μαθήτρια τότε της 11) και με πολλή επιμονή κι υπομονή διδάξε σε 15 κορίτσια, που τα περισσότερα δεν είχαν ξαναχορέψει, δύσκολους βηματισμούς, απαιτητικούς συνδυασμούς. Παράλληλα, λόγω έλλειψης της παρτιτούρας, ξεσήκωσαν από το δίσκο η Δανάη Balsger κι η Undine Schelle (μαθήτριες της 13) τις νότες των τραγουδιών αναλαμβάνοντας το μουσικό μέρος. Ο χορός των πουλιών, ντυμένες με πολύ απλά αλλά έξυπνα στη σύλληψη τους μέσος (ιδέα της Μερόπης Μακρή, Τάξη 10) ήταν έτοιμος να δειθεί με το υπόλοιπο έργο, πράγμα που αποδείχτηκε πιο δύσκολο απ' ότι φανταζόμασταν. Το αποτέλεσμα ήταν άσχετο πάνω απ' τις προσδοκίες όλων. Ο Πεισθέταιρος του Δημήτρη Τσουκαλά (Τάξη 11), ο Ευελπίδης του Βασίλη Κухκαλι (Τάξη 8) συζητήθηκαν ευνοϊκά. Το αποκορύφωμα ήταν η εμφάνιση του συνάδελφου Willi Reuther στο ρόλο του Ηρακλή. Ήταν η πρώτη φορά (και μέχρι τώρα η τελευταία) που η Αύλα γέμισε τρεις φορές.

Τώρα η ευθύνη μας είναι μεγαλύτερη. Δεν ήταν στους σκοπούς μας να ξεπεράσουμε την επίδοσή μας, γιατί το θέατρο είναι και πειραματισμός. Αν είμαστε επαγγελματίες, θα διαλέγαμε ένα εύκολο έργο με σίγουρη επιτυχία. Θέλωμε όμως να δοκιμάσουμε καινούρια είδη, διαφορετικά έργα. Διαλέξαμε -παρά τις αντιρρήσεις μερικών της ομάδας- τον πολυπρόσωπο «Δράκο» του Γεβγκένι Σβαρτς που απαιτεί τρία διαφορετικά σκηνικά και πολλά κοστούμια. Η πίστη στο έργο και στη δουλειά της ομάδας μας οδήγησε πάλι σε μια αξιόλογη παράσταση. Ένα μέρος της επιτυχίας οφείλεται και στη σκηνοθετική δουλειά της Σμάρας Φανουράκη (Τάξη 12), στα φωτιστικά και ηχητικά εφέ του Δημοσθένη Τρίμη (Τάξη 12) και στη συμβολή, βέβαια, δεκάδων μαθητών πάνω και πίσω απ' τη σκηνή. Ευτύχημα για μας ήταν η προσφορά των κοστωμιών από τον ηθοποιό Κώστα Αρζόγλου και το θέατρο «Αεικίνητο».

Και φέτος συνεχίζουμε. Αναζητώντας καινούριους δρόμους σχεδιάζουμε για τον Απρίλη του '86 το ανέβασμα ενός από τα πιο ωραία έργα του

Als ich die Gruppe übernahm, wagte ich, weil ich fest an die unerschöpfliche Begeisterung der jungen Leute glaube, die Aufführung eines schwierigen, aber meisterhaften Stückes, der "Physiker" von Dürrenmatt. Frau Koujoumdzoglou besaß die Freundlichkeit, uns ihre Übersetzung des Stückes zu überlassen. Die technische Ausrüstung der Aula befand sich noch im Anfangsstadium. Es existierten wenige Scheinwerfer, und die waren für Theateraufführungen ungeeignet. Wir haben mit viel Begeisterung gearbeitet. Die meisten der damaligen "Schauspieler" waren in der Abschlussklasse und nahmen bei ihrem Schulabgang ihre wertvolle Theatererfahrung mit sich.

Im nächsten Jahr, als ich mit einer fast vollständig neuen Gruppe begann, wählten wir den "Hof der Wunder" von Iakovos Kambanelis aus, eines der schönsten neugriechischen Theaterstücke. Nachdem wir auch von der Zensur des griechischen Erziehungsministeriums befreit waren, die noch einige Jahre zuvor die Gruppe soviel gekostet hatte, begannen wir, unsere Aufführung vorzubereiten, die von vielen später als Markstein bezeichnet wurde. Unterstützt bei unserem Vorhaben wurden wir nicht zuletzt durch den uneingeschränkten Beistand des Direktors, Herrn Roeske, und der stellvertretenden Direktoren Herren Greve und Kießling. Auch der Schulvorstand verweigerte uns niemals Geldmittel für die technische Ausrüstung der Aula. Die jungen Leute, die die Probleme und die Verhältnisse der betreffenden Zeit (50iger Jahre) nicht kannten, haben die schwierigen, anspruchsvollen Rollen gut spielen können. Hier möchte ich die Darstellung der damals 14jährigen Alina Kokoliatou in der kurzen Rolle der alten Asta hervorheben. Im Februar 1983 wagten die Schüler dann auch unter eigener Regie, zwei Einakter auf die Bühne zu bringen, einen in deutscher Sprache: "Der teilnahmslose Schöne" von Cocteau und einen in griechischer Sprache: "Ist denn keiner da?" von William Saroyan. Die Darstellung von Smara Fanouraki unter Regie von Christina Kakridi bleibt unvergessen. Gleichzeitig bearbeitete die Gruppe weitere vier Einakter: "Ein sonniger Morgen" der Geschwister Quintor, "Die Übernachtung" von Loula Anagnostaki, "Das Jubiläum" und "Über die schädlichen Folgen des Tabaks" von Anton Tschchow.

Die Erfahrungen der vergangenen Jahre erlaubten uns, etwas Größeres, etwas völlig Neues zu wagen: eine antike Komödie. Meine Gedanken kreisten seit Jahren darum, die "Vögel" von Aristophanes aufzuführen, das meiner Meinung nach eines der hinreißendsten Stücke ist, die je geschrieben wurden. Dieses Stück wurde auch aufgrund der wunderbaren Musik von Manos Chatzidakis ausgewählt. Es wurde auf drei Ebenen gearbeitet: Tanz, Musik und Text. Überzeugt und begeistert von ihrer Aufgabe nahm Corinna Jöhrens (damals Schülerin der Klasse 11) die Choreographie in Angriff und brachte mit viel Geduld und Ausdauer den 15 Mädchen, von denen die meisten noch keine Erfahrungen im Tanz hatten, schwierige Schrittfolgen und anspruchsvolle Kombinationen bei. Da uns die Partituren der Musik fehlten, schrieben Danaë Balsger und Undine Schelle (Kl. 13) die Noten der Lieder von der Schallplatte nach und übernahmen so den musikalischen Teil. Der Chor der Vögel, gekleidet mit sehr einfachen, in ihrer Konzeption aber klugen Mitteln (Idee von Meropi Makri, Klasse 10), konnte nun in das übrige Stück eingebaut werden, was allerdings schwieriger war, als wir vorausgesehen hatten. Das endgültige Ergebnis war besser, als wir es alle erwartet hatten. Dimitris Tsoukalas und Wassilis Kuhkalani in den Rollen des Pistheteros und Evelpidis wurden sehr positiv beurteilt. Der Auftritt des Kollegen Willy Reuther in der Rolle des Herakles stellte den Höhepunkt dar. Es war das erste und bisher auch das einzige Mal, daß die Aula dreimal bis auf den letzten Platz voll war.

Damit war unsere Verantwortung gewachsen. Unser Ziel war nicht, unsere Leistung zu übertreffen, weil das Theater auch ein Ort zum Experimentieren ist. Wenn wir professionell spielten, dann mußten wir ein leichtes Stück mit sicherem Erfolg auswählen. Wir möchten jedoch neue Arten ausprobieren, unterschiedliche Stücke spielen. Trotz Widersprüchen einiger Gruppenmitglieder entschieden wir uns für den rollenreichen "Drachen" von Jewgeni Schwarz, welches drei verschiedene Bühnenbilder und viele Kostüme beansprucht. Der Glaube an das Stück und die Arbeit der Gruppe führte wieder zu einer neuen wertvollen Aufführung. Der Erfolg ist mit auf die Hilfe bei der Regie von Smara Fanouraki (12. Klasse), auf die Ton- und Lichteffekte von Dimos Trimis (12. Klasse) und auf den Beitrag vieler Schüler auf und hinter der Bühne zurückzuführen. Ein Glücksfall war für uns das Angebot an Kostümen des Schauspielers Kostas Arsoglou und des Theaters "Alkinton".

Auch dieses Jahr machen wir weiter. Nach neuen Wegen suchend, planen wir für den April 1986 die Aufführung eines der schönsten Stücke Brechts: "Die Dreigroschenoper", wieder in der Übersetzung von Mitsi Koujoumdzoglou. Viele bezeichneten dieses als großes Wagnis und glauben jetzt schon an einen Mißerfolg. Ich werde versuchen, den Kindern meinen Glauben an das Theater und meine Hingabe an die Theatergruppe zu zeigen, zumal ich fest an die Fähigkeiten und den Mut der Gruppe glaube und den Kollegen Hubert Marte mit dem Schulorchester als Mitarbeiter gewinnen konnte. Wie jedes Jahr, wie in allen Jahren, werde ich meine Schüler viel lehren, aber noch mehr selbst lernen. Zum Schluß möchte ich auf das schwere Erbe hinweisen, das uns der Kollege Willy Reuther hinterlassen hat, als er in die Bundesrepublik zurückkehrte.

Einen Großteil seiner Freizeit der Theaterarbeit widmend, hatte er eine Theatergruppe der Lehrer und Eltern auf die Beine gestellt. Weil ich wußte, daß es eine schwierige Angelegenheit ist, Reuthers Nachfolger zu sein, zögerte ich lange, mich zur Übernahme dieser Gruppe zu entschließen. Letztendlich nahm ich den Vorschlag an, und ich muß zugeben, daß die Arbeit unwahrscheinlich interessant und fruchtbar war. Im November 1985 brachten wir das deutschsprachige Stück "Biedermann und die Brandstifter" von Max Frisch

Aufführungen der griechischsprachigen
Theatergruppe: Aristophanes: Die Vögel.
G. Schwarz, Der Drache
Παραστάσεις του ελληνόγλωσσου Θεατρι-
κού Ομίλου: Αριστοφάνης, Οι Όρνιθες.
G. Schwarz, Ο Δράκος

Μπρεχτ: «Η όπερα της πεντάρας» και πάλι σε μετάφραση της Μίτσος Κουϊσιμιτζόγλου.

Πολλοί το χαρακτήρισαν μεγάλο τόλμημα και υπογράφουν την αποτυχία του. Εγώ, πιστεύοντας ακράδαντα στις δυνατότητες και στο κουράγιο της ομάδας και έχοντας για συνεργάτη το συνάδελφο Hubert Marte με την ορχήστρα του σχολείου, θα προσπαθήσω να δείξω στα παιδιά τη δικιά μου πίστη στο θέατρο και την αφοσίωση στο θεατρικό όμιλο. Όπως κάθε χρόνο, όλα τα χρόνια, θα διδάξω πολλά, αλλά θα διδαχτώ περισσότερα.

Τελειώνοντας ήθελα ν' αναφερθώ στη βαριά κληρονομιά που μας άφησε φεύγοντας για τη Γερμανία ο συνάδελφος Willi Reuther.

Έχοντας αφιερώσει πολύ από το χρόνο του στην υπηρεσία του θεάτρου, είχε οργανώσει και θεατρική ομάδα με καθηγητές και γονείς. Ξέροντας ότι η διαδοχή ενός Reuther ήταν δύσκολη υπόθεση, δίστασα πολύ, ώσπου ν' αποφασίσω ν' αναλάβω αυτήν την ομάδα. Τελικά δέχτηκα και ομολογώ πως η δουλειά ήταν φοβερά ενδιαφέρουσα και καρποφόρα. Ανεβάσαμε το Νοέμβρη του 1985 το έργο «Ο Μπήντερμαν και οι εμπρηστές» του Μαξ Φρις, στα γερμανικά. Οι κριτικές ήταν πολύ θετικές και μας δίνουν κουράγιο να συνεχίσουμε. Η εμφάνιση των συναδέλφων¹⁾ και γονέων²⁾ ήταν απολαυστική για το κοινό και η ερμηνεία τους άσογη. Εντύπωση έκανε κι η ερμηνεία της Βίκης Βολιώτη (Τάξη 10) στο ρόλο της Άννας, που τον ανέλαβε ένα μήνα πριν την παράσταση.

Το θέατρο στο σχολείο μας έχει παράδοση, αλλά έχει και μέλλον, το θέλουν τα παιδιά, το θέλει το σχολείο, το θέλει η διεύθυνση. Κι εμείς συνεχίζουμε.

- 1) Μπέρικκ, Χίλμπρεχτ, Μίχελ, Σαλαπάτας, Σολτς, Ρακ, Ζαχάρωφ
- 2) Τράουτσολντ

auf die Bühne. Die positive Kritik gab uns Mut weiterzumachen. Der Auftritt von Kollegen (Bering, Hilbrecht, Michel, Salapatas, Scholz, Rak, Zacharof) und Eltern (Trautschold) auf der Bühne war genußreich für das Publikum und ihre Darstellung einwandfrei. Auch die Darbietung von Vicky Volioti (Klasse 10) in der Rolle von Anna, die sie einen Monat vor der Aufführung übernommen hatte, war eindrucksvoll. Das Theater hat an unserer Schule Tradition, aber auch Zukunft. Die Schüler wünschen es, die Schule und die Direktion auch. Und wir machen weiter.

Aufführung der deutschsprachigen Eltern-Lehrer-Theatergruppe:
M. Frisch: Biedermann und die Brandstifter
Παράσταση του γερμανόγλωσσου Θεατρικού Ομίλου γονέων - καθηγητών.
M. Frisch, Ο Μπίντερμαν και οι εμπρηστές

ΓΕΡΜΑΝΟΓΛΩΣΣΟΙ ΘΕΑΤΡΙΚΟΙ ΟΜΙΛΟΙ 1980 ΩΣ 1984

Wilhelm Reuther

Μετάφραση: Βίκυ Βολιώτη, τάξη 10C

Λογικό ή παράλογο το θέατρο στο σχολείο;

Για το αν το σχολικό θέατρο έχει νόημα ή όχι, έχουν διατυπωθεί σκέψεις και έχουν ειπωθεί πολλά μεν στο γραπτό, περισσότερα όμως στον προφορικό λόγο: Θέατρο στο σχολείο - ένα ζωντανό κύτταρο στην πλήξη της σχολικής καθημερινότητας και μια ψυχική βοήθεια στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του ανθρώπου που ενηλικιώνεται ή είναι ένα ενοχλητικό στοιχείο στην αυτοσυγκέντρωση πάνω στις σχολικές υποχρεώσεις και αιτίες συγχύσεων;

Ο συγγραφέας αυτών των γραμμών δε χρειάζεται να γράψει ποιανού μέρος παίρνει' οι έντεκα παραστάσεις από το 1980 έως το 1984 το έκαναν και το κάνουν για κείνον.

Προσωπική αντίληψη για το σχολικό θέατρο:

Δε νομίζω πως το σχολικό θέατρο προσφέρει τη δυνατότητα μιας περαιτέρω ανάπτυξης του μαθητή, πως δίνει μια νοηματική ανάπτυξη της σχολικής ύλης ή μια καλύτερη κατανόηση για μελέτη κειμένων και προβλημάτων που συζητούνται, αλλά έχω τη γνώμη πως η μαθητική συντροφιά και κοινωνία δημιουργεί μια μοναδική ομάδα, που ψάχνει δύσκολα θέματα δηλ. επιχειρεί να παίξει δύσκολο θέατρο. Η προϋπόθεση γι' αυτό είναι η απόλυτη αυτοσυγκέντρωση πάνω στο θέατρο. Αυτό σημαίνει βαθειά ενασχόληση με την τεχνική θεατρική παιδεία και τις ειδικές θεατρικές διαδικασίες. Θέατρο δηλ. όχι σαν μέσο για σκοπό, αλλά σαν αυτοσκοπός.

Ακριβώς οι μαθητές - παρόλο που σαν βασική αρχή έχει κατανοηθεί το σχολείο σε πρώτη γραμμή σαν δέκτης και παράγοντας που αξιοποιεί ύλη και γνώσεις - είναι σε θέση να γίνουν μόνοι τους δημιουργοί. Σ' αυτή τη δημιουργία προσφέρει το θέατρο μεγάλες δυνατότητες.

Μετά εμφανίζεται η ευπρόσδεκτη περίπτωση να μάθω κι εγώ, σαν καθηγητής, κάτι από τους μαθητές μου. Η βασική αρχή αυτής της δημιουργίας είναι η αποδοχή του τεχνικού σκελετού της ηθοποιίας, την οποία πρέπει ο υπεύθυνος της θεατρικής ομάδας να μπορεί να μεταβιβάσει.

Ξεχωριστό γεγονός στη Γερμανική Σχολή Αθηνών και χρονολογία της διαμόρφωσης του σχολικού μας θεάτρου:

Το ότι η νεολαία της γερμανικής σχολικής κοινότητας θέλησε να επεκτείνει την καθημερινότητα, η οποία, σε αντίθεση μ' αυτή σε μια μεγάλη γερμανική πόλη, είναι σχετικά περιορισμένη, με τη μορφή της ηθοποιίας πάνω στη σκηνή, φαίνεται από την πρωτοβουλία του Άεζλ Θεοφιλίδη και της Λούση Σταθάτου (τότε μαθητές των τάξεων 12 και 11 αντίστοιχα), οι οποίοι την Άνοιξη του 1980, με τη βοήθεια του Rolf Dörner (γερμανού καθηγητή) και τη δικιά μου, ξεκίνησαν ν' ανεβάσουν το θεατρικό έργο "Die Blume" (Το λουλούδι) γραμμένο από τους ίδιους και παιγμένο με παντομίμα: Τα προβλήματα ενός ανθρώπου, που μέχρι τότε βρισκόταν στο περιθώριο και που τώρα θέλει να μπει σε μια ομάδα συνομηλικών του και που θα το καταφέρει, μόνο αν εγκαταλείψει το λανθασμένο δρόμο που είχε πάρει αρχικά, και με τη βοήθεια των άλλων. Η επιτυχία αυτής της μαθητικής πρωτοβουλίας ήταν μεγαλύτερη απ' ό,τι περίμενε κανείς κι έτσι αποφάσισα - πάλι με πρωτοβουλία του Rolf Dörner - να ετοιμάσω μια παράσταση.

Σαν αφετηρία, η συνεργασία με μαθητές χωρίς σχετικές γνώσεις ήταν πολύ τολμηρή. Έτσι συγκροτήσαμε ένα θίασο από καθηγητές και ανεβάσαμε τον Ιούνιο του 1980 το έργο «Στην ανοιχτή θάλασσα» του Μπρότζικ. Μ' αυτό το έργο μήτρε ο θεμέλιος λίθος του θεάτρου και ο Kurt Roeske, ο Διευθυντής της Γερμανικής Σχολής Αθηνών, μου ανέθεσε για το 1980/81 τη δημιουργία του θεατρικού ομίλου.

Η προσέλευση των μαθητών ήταν μεγάλη, όλοι ήθελαν να δοκιμάσουν κάτι το «ελκυστικά καινούριο». Με τον περιορισμένο αριθμό των 30 ατόμων αρχίσαμε να μαθαίνουμε πώς να περπατάμε πάνω στη σκηνή, να στεκόμαστε, μαθαίναμε κίνηση, έκφραση, μιμητική, ομιλία, πώς να ψιθυρίζουμε, να πεθαίνουμε, να κλαίμε, να περιμένουμε στο σταθμό, να κρυσταλώνουμε, να λιποθυμάμε, ν' ανάβουμε τσιγάρο, ν' αγκαλιάζουμε, να τηλεφωνούμε...

DEUTSCHSPRACHIGE THEATERGRUPPEN

1980 BIS 1984

Wilhelm Reuther

Sinn oder Unsinn des Schultheaters

Über Sinnerfüllung oder Sinnlosigkeit des Schultheaters ist viel nachgedacht, mehr noch geschrieben, am meisten aber geredet worden: Theater an der Schule - belebendes Element des grauen Schuleinerlebens und psychische Hilfe für den heranwachsenden Menschen zu seiner Persönlichkeitsbildung oder Störfaktor bei der Konzentration auf die schulischen Pflichten und Brutstätte von Starallüren? Der Schreiber dieser Zeilen muß nicht mehr darlegen, auf welche Seite er sich schlägt, die elf Aufführungen zwischen 1980 bis 1984 an der Deutschen Schule Athen taten und tun dies bereits.

Persönliches Verständnis des Schultheaters

Ich sehe im Schultheater nicht so sehr die Möglichkeit, den Unterricht zu erweitern, Stegreifspiele als Stoffbeiträge, Klassentheater zum besseren Verständnis gelesener Texte und zu diskutierender Probleme, sondern glaube, daß die Schulgemeinschaft in ihrer Gesamtheit eine einmalige Fundgrube darstellt, auch große Stücke, also großes Theater zu wagen. Die Voraussetzung dazu ist die ausschließliche Konzentration auf das Theater, d.h. die Konzentration auf technische Schulung und theaterspezifische Lernprozesse.

Theater also nicht als Mittel zum Zweck, sondern als Selbstzweck. Gerade Schüler, obwohl vom Grundprinzip Schule in erster Linie als Empfänger und Verwerter von Stoff und Wissen verstanden, sind in der Lage, selbst kreativ zu werden. Dazu bietet das Theater eine große Möglichkeit. Dann tritt der beglückende Umstand auf, daß auch ich als Lehrer von meinen Schülern lernen kann. Die Grundbedingung dieser Kreativität ist das Akzeptieren des technischen Grundgerüsts des Theaterspielens, das der Leiter einer Theatergruppe vermitteln können muß.

Besondere Situation an der Deutschen Schule Athen und Chronologie der Entwicklung unseres Schultheaters.

Daß die jungen Leute der deutschen Schulkolonie ihren Gesellschaftsalltag, der im Gegensatz zu einer deutschen Großstadt relativ eng ist, durch die Form des Theaterspielens erweitern wollten, zeigt die Initiative von Axel Theofilidis und Lucy Stathatos (damals Schüler der Klasse 12 und 11), die im Frühjahr 1980 mit Rolf Dörner (vermittelter Lehrer) und mir eine Theateraufführung starteten: "Die Blume", selbst entworfen und als Pantomime aufgeführt: Probleme eines Außenseiters, der in eine Gruppe Gleichaltriger will, dies aber nur schafft, indem er einen von ihm selbst gewählten falschen Weg wieder aufgibt und durch die Hilfe der anderen den Anschluß an diese erreicht.

Der Erfolg dieser Schülerinitiative war größer als erwartet, und so entschloß ich mich - wieder auf Initiative von Rolf Dörner - zu einer Aufführung. So stellten wir ein Lehrerensemble zusammen und inszenierten im Juni 1980 Mrotzeks "Auf hoher See". Damit war ein Theatergrundstein gelegt - und Kurt Roeske, der Leiter der Deutschen Schule, übertrug mir für 1980/81 die Aufgabe, eine Schülertheatergruppe zu bilden. Als Start war die Arbeit mit Schülern ohne Vorkenntnisse gewagt. Der Zulauf war groß, alle wollten sie das reizvolle Neue erproben. Mit der beschränkten Zahl von 30 Leuten übten wir Gehen, Stehen, Bewegung, Gestik, Mimik, Sprechen, Flüstern, Sterben, Weinen, am Bahnhof warten, Frieren, in Ohnmacht fallen, eine Zigarette anzünden, Umarmungen, Telefonieren...

Weihnachten 1980 führten wir mit 5 Schülern Ljesskows "Gast beim Bauern" auf. Im Frühjahr inszenierte Aliki Kristalli, eine Abiturientin, Georg Kaisers "Gas" ohne jede Hilfe eines Lehrers. Da entschlossen wir uns

zum ersten großen Projekt. Schüler sind in der Lage, an großen Aufgaben zu wachsen, auch wenn diese Aufgaben von vielen Seiten als größensinnig abgeschmettert werden. Wir luden für Sommer 1981 zwei Münchner Schulbühnen ein, die mit zwei großen Stücken (Shakespeare "Troilus und Cressida", Peter Weiss "Marat") nach Athen kamen. Unser Beitrag dazu, zugleich Beitrag zum Goethejahr, war Goethes "Urfaust". Die Intensität, wie Schüler sich auch schweren Aufgaben stellen und sie bewältigen, gab unserem großen Vorhaben recht. Die Theaterwoche 1981 war Schulergebnis, und Alexandra Gürths Gretchen und Alexi Ankels Mephisto hinterließen gewaltige Eindrücke. Gruppenregie war die Absicht des Stückes "Das Ende der Nacht" Weihnachten 1981.

Im März 1982 stellte ich mich selbst auf die Bretter und spielte unter Lothar Bering (vermittelter Lehrer) Tschechows "Bär" zusammen mit Marie Birkenmaier (Ehefrau eines vermittelten Lehrers) und Gerd Hilbrecht (deutschsprachige Ortslehrkraft). Parallel dazu inszenierte ich Tschechows "Heiratsantrag" mit Marianne Sassenrath-Bravos (deutschsprachige Ortslehrkraft), Will Kupper (vermittelter Lehrer) und Peter Trautschold (Mitglied des Schulvorstandes), und dann nahmen wir uns die Bearbeitung eines antiken Stoffes vor: Anouilh's "Antigone".

Um dies Vorhaben zu verwirklichen, war für mich und meine Auffassung von Theater notwendig, den Kreon von einem Erwachsenen spielen zu lassen. Rolf Dörner war dazu bereit, und auch die Schüler wollten das. Während der Proben stellte sich heraus, daß das Mitwirken eines Lehrers die Gruppe nicht sprengte, sondern sie eher noch festigte. Die Auf-führung vom Juni 1982 wurde im Oktober 1982 beim Besuch einer Theatergruppe aus Rottweil in Athen wiederholt.

Der Wunsch, Schüler auch in der Regie tätig werden zu lassen, wurde Erfüllung im Februar 1983, als Areti Tsohatzopoulos Cocteau's "Der schöne Teilnahmslose" inszenierte, mit Alexandra Gürth in der Hauptrolle. Gleiches war auch in der griechischen Theatergruppe von Stelios Papatrou (deutschsprachige Ortslehrkraft) geschehen. Schüler inszenierten parallel zu uns Saroyans "Ist denn keiner da?" mit Smara Phanouraki, deren Spiel ein großes Talent offenbarte.

Das Ziel der nächsten Schüleraufführung war Personen- und Gruppenregie als Einheit in einem Stück. Was wäre besser geeignet als eine griechische Tragödie? Noch dazu lag eine Einladung nach München vor. Wir entschieden uns für "Die Bakchen" des Euripides. Dramaturgische Vorarbeit von Helmut Kattler (vermittelter Lehrer) und mir war notwendig, um das Stück zugänglich zu machen. Der Chor trat als Tanzgruppe auf. Die Choreographie erarbeitete Kim Arnaki (Schülerin der Klasse 12), und die Musik wählte dazu Marc Spribille (Schüler der Klasse 9). Zum ersten Mal kamen auch Schüler aus der griechischen Theatergruppe zu uns: Kosta Georgantisis spielte den Dionysos. Der Erfolg und die Bewunderung dieser Leistung waren - vor allem in München - sehr groß. Dies alles fand statt im Sommer 1983. Drei Monate vorher hatten wir noch ein anderes Experiment gewagt: Theater soll, da sind sich Aristoteles und Brecht einig, als Spiegel verstanden werden, in den nicht nur der Spieler, sondern auch das Publikum blicken muß, um sich selbst zu erkennen. Für das Lehrertheater wählten wir daher im April 1983 das Lustspiel "Moral" von Ludwig Thoma. Spiegel für die deutsche Gesellschaft in Athen?

18 Erwachsene (Eltern und Lehrer) spielten - teilweise sich selbst. Peter Trautscholds Assessor Ströbel und Lothar Berings Beermann waren Ereignisse, die nicht nur in der Schule für Gesprächsstoff sorgten. War das nur ein Abendessen im Hause Beermann auf der Bühne, oder war es ein Empfang oder eine Party im gehobenen Gesellschaftskreis der Kolonie? Auch das wollten wir: "Theater" von außen auf die Bühne bringen, um es so deutlich zu machen und den Kritikern als Kritik an ihrem eigenen Verhalten klarzumachen.

Τα Χριστούγεννα του 1980, ανεβάζαμε 5 μαθητές κι εγώ το έργο «Επισκέπτης σε χωρικούς» του Ljesskow. Την Άνοιξη σκηνοθέτησε η Αλίκη Κρυστάλλη, μια τελειόφοιτος, το έργο "Gas" του Gerg Kaiser χωρίς βοήθεια από καθηγητές. Τότε πήραμε την απόφαση για το μεγάλο σχέδιο. Οι μαθητές είναι σε θέση να δημιουργούν κάτι μεγάλο, ακόμα κι αν αυτό χαρακτηρίζεται σαν μεγάλη ανοησία, που θα έπρεπε ν' αποφευχθεί. Καλέσαμε για το καλοκαίρι του 1981 δύο σχολικούς θιάσους από το Μόναχο, οι οποίοι ήρθαν στην Αθήνα προετοιμασμένοι να παίξουν δύο μεγάλα έργα («Τρωίλος και Χριστίδα» του Ζαΐξη και το «Μαρά» του Peter Weiss). Η δική μας συμβολή σ' αυτή την εκδήλωση, παράλληλα και συμβολή στη χρονιά του Goethe, ήταν το «Πρώτος Φάουστ» του ίδιου του Goethe. Η αφοσίωση, με την οποία δούλεψαν οι μαθητές δύσκολα κομμάτια, δικαιώνει τα αρχικά μας σχέδια. Η θεατρική εβδομάδα του 1981 ήταν ένα σχολικό γεγονός και η Alexandra Gürth σαν Gretchen και ο Alexis Ankels σαν Mephisto άφησαν τις καλύτερες εντυπώσεις. Ομαδική σκηνοθεσία ήταν η αφορμή για το κομμάτι «Das Ende der Nacht» (Το τέλος της νύχτας) που παίχτηκε τα Χριστούγεννα του 1981.

Το Μάρτιο του 1982 ανέβηκα κι εγώ στο σανίδι κι έπαιξα μαζί με Marie Birkenmaier (σύζυγο γερμανού καθηγητή) και με τον Gerd Hilbrecht (γερμανό καθηγητή) στο έργο του Τσέχωφ «Βάρ» (Αρκουάδα) σε σκηνοθεσία του Lothar Bering (γερμανού καθηγητή). Παράλληλα μ' αυτό σκηνοθέτησα το «Heiratsantrag» (Πρόταση γάμου) με τη Marianne Sassenrath-Bravos (γερμανίδα καθηγήτρια), τον Will Kupper (γερμανό καθηγητή) και τον Peter Trautschold (μέλος του διοικητικού συμβουλίου). Κατόπιν αρχίσαμε την προετοιμασία αρχαίου υλικού: την Αντιγόνη του Ανούιυ.

Για να πραγματοποιηθεί αυτή η παράσταση, έπρεπε, κατά τη γνώμη μου και την αντίληψη που είχα πάνω στο θέατρο, να δοθεί ο ρόλος του Κρέοντα σ' έναν ενήλικα. Ο Rolf Dörner ήταν για κάτι τέτοιο προετοιμασμένος και οι μαθητές δέχτηκαν την πρόταση αυτή. Κατά τη διάρκεια της πρόβας αποδείχτηκε ότι η συνεργασία ενός καθηγητή δε διέλυσε την ομάδα, αλλά αντίθετα την έδεσε περισσότερο. Η παράσταση, που παίχτηκε τον Ιούνιο του 1982, επανηλθίθη, όταν μας επισκέφτηκε εδώ στην Αθήνα μια θεατρική ομάδα από το Rottweil.

Η επιθυμία να σκηνοθετήσουν και οι μαθητές, έγινε πραγματικότητα το Φεβρουάριο του 1983, όταν η Αρετή Τσοχατζοπούλου σκηνοθέτησε το έργο του Cocteau «Ο ωραίος αδιάφορος» με την Alexandra Gürth στον πρωταγωνιστικό ρόλο. Το ίδιο συνέβη και στην ελληνική θεατρική ομάδα του Στέλιου Παπατέρου (γερμανομαθή καθηγητή). Μαθητές σκηνοθέτησαν παράλληλα με μας το έργο του Saroyan «Είναι κανείς εδώ;» με τη Σμάρρα Φανουράκη, την οποία το παίξιμό της την ανέδειξε σε μεγάλο ταλέντο.

Ο στόχος της επόμενης παράστασης ήταν ατομική και ομαδική σκηνοθεσία, σαν μια ενότητα, σ' ένα έργο. Τι θα ήταν καλύτερο από μια ελληνική τραγωδία; Επίσης μαζί μ' αυτό είχαμε και μια πρόκληση για το Μόναχο. Διαλέξαμε το έργο «Βάκχες» του Ευριπίδη. Η δραματολογική προεπεξεργασία έγινε από τον Helmut Kattler (γερμανό καθηγητή) και μου ήταν αναγκαία για να μπορέσω να εκφράσω καλύτερα το έργο στην απόδοσή του. Ο χορός παρουσιάστηκε σαν χορευτική ομάδα. Τις χορογραφίες έκανε η Kim Arnaki (μαθήτρια της τάξης 12) και τη μουσική διάλεξε ο Marc Spribille (μαθητής της τάξης 9).

Για πρώτη φορά ήρθαν σε μας μαθητές από τον ελληνικό θεατρικό όμιλο: ο Κώστας Γεωργαντζής πήρε το ρόλο του Διονύσου. Η επιτυχία αυτής της δουλειάς - και περισσότερο στο Μόναχο - ήταν πολύ μεγάλη. Όλα αυτά έγιναν το καλοκαίρι του 1983.

Τρεις μήνες πιο πριν τομήσαμε ένα άλλο πείραμα. Το θέατρο - σ' αυτό το σημείο συμφωνούν ο Αριστοτέλης με τον Μπρεχτ - πρέπει να θεωρηθεί σαν ένας καθρέφτης, στον οποίο δεν πρέπει να κοιτάζει μόνο ο ηθοποιός αλλά και το κοινό για ν' αναγνωρίσει τον εαυτό του.

Για το θέατρο των καθηγητών διαλέξαμε μετά, τον Απρίλιο του 1983, την κωμωδία "Moral" του Ludwig Thoma. Καθρέφτης της γερμανικής κοινωνίας στην Αθήνα;

18 ενήλικες (γονείς και καθηγητές) έπαιξαν κατά ένα μέρος τους εαυτούς τους. Ο δικηγόρος Ströbel του Peter Trautschold και ο Beermann του Lothar Bering ήταν γεγονότα που έγιναν θέμα συζήτησης ακόμα και έξω από το σχολικό χώρο. Ήταν ένα από δέιπνο στο σπίτι του Beermann πάνω στη σκηνή ή μια δεξίωση, ένα πάρτυ στην υψηλή κοινωνία της παροικίας; Αυτό ακριβώς θέλαμε να πετύχουμε: να μπορέσουμε να μεταφέρουμε το «θέατρο» από τον έξω κόσμο πάνω στη σκηνή. Κι αυτό για να κάνουμε ένα έργο τόσο εκκάθιστο, ώστε να μπορέσουν οι κριτικοί με την κριτική να κατανοήσουν τον ίδιο τον εαυτό τους.

Το Φθινόπωρο του 1983 ήρθαν στην Αθήνα οι «ΚΑΥΖΕ» από την Καρλορούμη και μας παρουσίασαν έναν καθαρά γερμανικό «καθρέφτη». Αλλά και μες αναγνωρίσαμε μέσα σ' αυτόν τους εαυτούς μας. Brecht κι Saunders στην Αθήνα - ρεαλισμός ή φαντασία;

Το τελευταίο μου πείραγμα στην Αθήνα: Καθηγητές και μαθητές, ακόμα και άτομο, λόγος και μουσική, σε μια σκηνοθεσία μαζί. Πού να ψάξω; Πού αλλού εκτός από τα έργα του Ζαΐξη;

Έτσι διαλέξαμε το «Όπως σας αρέσει». Η προετοιμασία της παράστασης αυτής διήρκεσε σχεδόν ένα χρόνο. Ο Hubert Marte (αυστριακός καθηγητής) έψαξε σε παλιά αγγλικά μουσικά αρχεία από την ελισαβετιανή εποχή - και βρήκε. Η παλιά ομάδα έκλεισε ξανά ραβερβό. Μουσικοί, ναυτικοί, αυλικόι, δούκες, κυρίες της τιμής, μεθύστακες, ιππότες και κοπέλες ντυμένες σαν παληκάρια «γιόρτσασαν» τον Ζαΐξη. Ο Μαλβόλιο έγινε στόχος για κορόιδεμα, γέλασε κανείς μέχρι δακρύων με το χαμόγελο του. Όμως ήταν ένα χαμόγελο κάτω από δάκρυα. Η πιο γελιαία μορφή του Ζαΐξη και συνάμα η μοσασική τραγική φιγούρα, ο τρελλός ήταν ο κανονικός.

Ο Φάμπιο, ένας δευτερεύων ρόλος, παίχτηκε από τον παλιό μεγάλο κωμικό Gerd Hilbrecht και μέσω εκείνου έγινε επιτυχία. Πριν πέσει η αυλαία, του έδωσα σαν αφιέρωση το τετράδιό μου της σκηνοθεσίας.

Το «ευχαριστώ» μου σ' εκείνον είναι συγχρόνως «ευχαριστώ» σ' όλους αυτούς που έδωσαν σάρκα και οστά στο σχολικό θέατρο της Γερμανικής Σχολής Αθηνών. Το όνομά του αντιπροσωπεύει όλους τους άλλους. Το «ευχαριστώ» σε μένα: η συνέχεια της δημιουργίας... Ad multos annos! (Χρόνια πολλά!)

Im Herbst 1983 kamen "Die Käuze" aus Karlsruhe nach Athen und hielten uns einen innerdeutschen Spiegel vor. Aber auch wir erkannten uns darin: Brecht und Saunders in Athen - gültig oder realitätsfern?

Mein letztes Vorhaben in Athen: Lehrer und Schüler, Gruppe und Einzelperson, Wort und Musik in einer Inszenierung zusammen. Wo suchen? Wo finden, wenn nicht bei Shakespeare!

So entschieden wir uns für "Was ihr wollt". Die Vorarbeit dazu dauerte fast ein Jahr. Hubert Marte (Subventionslehrer aus Österreich) wühlte in alten englischen Musiktruhen aus elisabethanischer Zeit - und fand. Die alte Garde gab sich noch einmal ein Stelldichein. Musikanten, Seeleute, Hofstaat, Herzöge, Edelfräulein, Trunkenbolde, fechtende Ehrenmänner und als Knaben verkleidete Mädchen feierten Shakespeare. Malvolio wurde zum Gespött, man lachte sich halbtot an seinem Lächeln. Doch es war ein Lachen unter Tränen. Shakespeares lächerlichstes Geschöpf war die einzig tragische Figur, der Narr war der Normale.

Fabio, eine Nebenrolle, wurde vom großen alten Komödianten Gerd Hilbrecht gespielt und durch ihn zum Ereignis. Vor dem letzten Vorhang übergab ich ihm als Widmung mein Regiebuch.

Mein Dank an ihn ist zugleich mein Dank an alle, die das Schultheater an der Deutschen Schule Athen möglich machten. Sein Name steht stellvertretend für alle.

Der Dank an mich: daß es weitergeht

ad multos annos!

Aufführung der deutschsprachigen Eltern-Schüler- und Lehrer-Theatergruppe: W. Shakespeare, Was ihr wollt
Παράσταση του γερμανό-γλωσσου Θεατρικού Ομίλου από γονείς - μαθητές - καθηγητές:
W. Shakespeare, 'Ο,τι θέλετε

DEUTSCHSPRACHIGE THEATERGRUPPE 1984/85

Ina Grapengeter, Klasse 12, Wolfgang Rottenkolber

Thornton Wilder, "Wir sind noch einmal davongekommen", Spiel in drei Akten (Eiszeit, Sintflut, nach dem Weltkrieg) für Tanz, Musik, Schauspiel, Lieder und Großpuppen. Eine Bearbeitung der deutschsprachigen Theatergruppe der Schule unter Leitung von W. Rottenkolber.

Als das Stück von Th. Wilder 1946 zum erstenmal in Deutschland aufgeführt wurde, fiel es vielen schwer, angesichts der Zerstörung, des Hungers und der Entbehrungen den Lebens- und Aufbauwillen eines Mr. Antrobus aufzubringen. Doch gerade wegen seines Optimismus fand das Stück eine so große Resonanz, daß es zum meistgespielten der Nachkriegszeit wurde. Dann wurde es immer seltener aufgeführt, schließlich vergessen.

Was hat uns dazu bewegt, uns des Stückes wieder anzunehmen? Wir leiden nicht unter irgendwelchen Katastrophen, auch stimmt das Argument nicht, daß wir ein Stück nur wegen der in Klasse 10 angefertigten Puppenköpfe suchten, denn die Arbeit an den Puppenköpfen begann erst, als das Stück schon feststand. Warum also?

"Wir sind noch einmal davongekommen" ist kein Stück, das sich um einen Helden dreht oder den Auf- und Niedergang eines Charakters schildert. Es bietet Entfaltungsmöglichkeiten auf vielen verschiedenen Gebieten. Sein Reiz liegt gerade in der Aussage von zeitlosen, urmenschlichen Wahrheiten: Das Böse (Kain), welches genauso zum Menschen gehört wie der Wille, es zu bekämpfen (Mr. Antrobus), das Verlangen nach Zusammengehörigkeit und Familie (Mrs. Antrobus), Versuchung und Verführung (Lilly-Sabina) und das unerbittliche Wissen um die Wahrheit (Wahrsagerin) sind die Grundelemente des Stückes, das so viele Schwächen und Stärken von uns zeigt und uns deshalb drängte, es aufzuführen.

Die Großpuppen machten es uns leichter, das "Allgemeinmenschliche" der Personen darzustellen, denn sie haben keine Identität, sondern nur eine typisierende Funktion, so wie auch die Kulissen eine optische und die Musik zu den getanzten Vorspielen eine akustisch-optische Symbolik hatten.

Das Spielen der Großpuppen, jeweils so groß wie der betreffende Spieler selbst, war nicht das einzige Problem. Der Text, in der Wilderschen Fassung von 4-5 Stunden Spieldauer, mußte dreimal in mühevoller Kleinarbeit, an vielen Abenden und unter endlosen Diskussionen über den "Sinn", auf dreimal 45 Minuten gekürzt werden. Die Musik konnte erst in Angriff genommen werden, nachdem die Entscheidung gefallen war, die drei Vorspiele nicht als Schattenspiel, sondern als Pantomime zu gestalten. Auch hier waren viele Abende nötig, um eine Abstimmung zwischen Tanz und Musik zu erreichen. Als Regelarbeitszeit ergaben 6-7 Stunden Komponieren etwa 7 Minuten Tanz und Musik.

Das Einarbeiten sowohl in die Pantomime als auch in die für die Großpuppen nötige Spieltechnik benötigte viel Zeit, Geduld und Ausdauer. Ein Grund für die bei einigen aufgetretenen "toten Punkte" war, daß in so vielen verschiedenen Bereichen wie Musik, Puppen, Tanz, Lieder, Kulissen, Beleuchtung, Programmgestaltung, Kostüme, Perücken, szenische Effekte gleichzeitig gearbeitet wurde. Wegen dieses Umfangs der Arbeiten hatten nur Herr Rottenkolber und einige wenige von uns den Durchblick. Auf ihren Schultern lastete dann auch die meiste Arbeit. Irgendwie ging es voran, und vorsichtiger Optimismus über das Gelingen unseres Werkes begann sich zu rühren. Den Durchbruch schafften unsere Tänzer und Musiker.

ΓΕΡΜΑΝΟΓΛΩΣΣΟΣ ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ 1984/85

Ina Grapengeter, τάξη 12,

Wolfgang Rottenkolber

Thornton Wilder: «Φτηνά τη γλυτώσαμε κι αυτή τη φορά»

Μετάφραση: Στέφανος Ορφανός, τάξη 11Α

Έργο σε τρεις πράξεις (εποχή παγετώνων - κατακλισμός - μετά τον παγκόσμιο πόλεμο) για χορό, μουσική θεατρική μίμηση, τραγούδια και ανθρώπινες κούκλες. Μια διασκευή της γερμανόγλωσσας θεατρικής ομάδας της Σχολής κάτω από τη διεύθυνση του W. Rottenkolber. Όταν το έργο του Th. Wilder πρωτοανεβάστηκε το 1946 στη Γερμανία, σε πολλούς ήταν δύσκολο, εξαιτίας της καταστροφής, της πείνας και των άλλων στερήσεων, να έχουν τη θέληση για ζωή και ανασυγκρότηση, την οποία διέθετε ο Κος Antropus. Όμως το έργο είχε, εξαιτίας ακριβώς της αισιοδοξίας του, τέτοιο αντίκτυπο, ώστε έγινε η μεγαλύτερη επιτυχία της μεταπολεμικής περιόδου. Στη συνέχεια το έργο ανεβαζόταν όλο και πιο σπάνια, ώσπου τελικά ξεχάστηκε.

Τι μας παρικόνησε ν' ασχοληθούμε ξανά μ' αυτό το έργο; Δεν επηρεαστήκαμε από τις οπιοειδήποτε καταστροφές, ούτε μπορεί να σταθεί το επιχειρήμα, ότι τάχα ψάχναμε για έργο, το οποίο θα αξιοποιούσε τις ανθρώπινες κούκλες, τις οποίες είχε ετοιμάσει η τάξη 10, γιατί η ετοιμασία τους άρχισε, αφού προηγουμένως είχε καθοριστεί το έργο. Τότε γιατί το διαλέξαμε;

Το «Φτηνά τη γλυτώσαμε κι αυτή τη φορά» δεν είναι έργο, το οποίο σχετίζεται με κάποιον ήρωα ή που αναφέρεται στην άνοδο ή στην κατάρρευση κάποιου χαρακτήρα. Προσφέρει δυνατότητα ανάπτυξης σε πολλά διαφορετικά πεδία. Η πρόκλησή του οφείλεται στην παρουσίαση αληθειών, οι οποίες αφορούν τους ανθρώπους όλων των εποχών: Το κακό (Κάιν), το οποίο είναι έμφυτο σε κάθε άνθρωπο, όσο και ητθέλησή του να το καταπολεμά (Κος Antropus), η τάση για ανθρωπίνης κοινωνική και οικογενειακή ζωή (Κα Antropus), ο πειρασμός και η αποπλάνηση (Lilly-Sabina) και η ακατανίκητη επιθυμία για τη γνώση της αλήθειας (η μάντισσα), είναι τα βασικά στοιχεία του έργου, το οποίο παρουσιάζει τόσες πολλές πτυχές από τις αδυναμίες και τα προτερήματα της ύπαρξής μας, ώστε μας έπεισε να το ανεβάσουμε.

Οι ανθρώπινες κούκλες μας διευκόλυναν να παρουσιάσουμε το γενικά ανθρώπινο στοιχείο των προσώπων, γιατί δεν έχουν ταυτότητα, αλλά μονάχα μια τυποποιημένη ιδιότητα, όπως επίσης τα σκηνικά είχαν οπτικό και η μουσική στις χορευτικές εισαγωγές κάθε πράξης οπτικό και οπτικοακουστικό συμβολισμό. Η χρήση της ανθρώπινης κούκλας, η οποία ήταν τόσο μεγάλη όσο και ο ηθοποιός της, δεν ήταν το μοναδικό πρόβλημα. Το κείμενο, το οποίο στο πρωτότυπο του Wilder έχει διάρκεια 4 - 5 ωρών, διασκευάστηκε τρεις φορές στη διάρκεια πολλών βραδίων με κοπαστική λεπτομερειακή εργασία και πολλές συζητήσεις σχετικά με το νόημα, για να καταλήξει σε τρεις 45λεπτες πράξεις. Η μουσική διασκευή άρχισε, αφού προηγουμένως αποφασίστηκε να παρουσιαστούν οι τρεις εισαγωγές σαν παantomίες και όχι σαν θέατρο σκίων. Και σ' αυτή την περίπτωση χρειάστηκαν πολλές βραδιές για να επιτευχθεί συντονισμός μεταξύ χορού και μουσικής. 6 - 7 ώρες δουλειάς απέδιδαν συνήθως 7 λεπτά χορού και μουσικής.

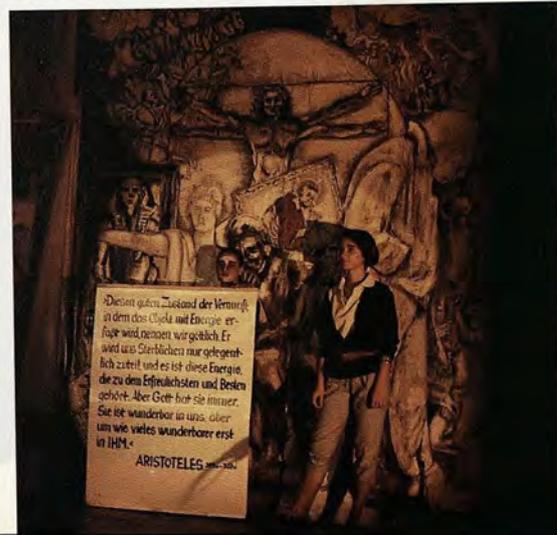
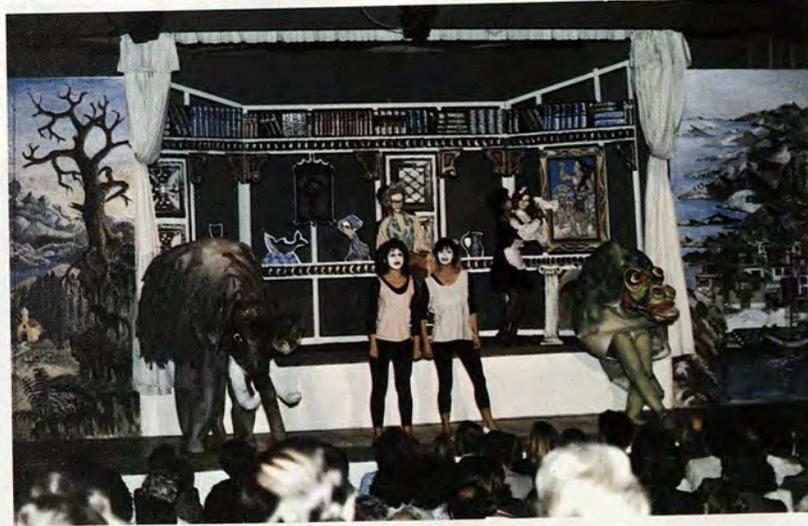
Η εξάσκηση, τόσο στην παντομίμα, όσο και στην αναγκαία τεχνική για τη χρησιμοποίηση των κούκλων, απαιτούσε πολύ χρόνο, υπομονή και επιμονή. Ένας λόγος, για τον οποίο μερικές φορές παρουσιάστηκαν «νεκρά σημεία», είναι το γεγονός ότι γινόταν εργασία ταυτόχρονα σε πολλά διαφορετικά πεδία, όπως σε μουσική, κούκλες, χορό, τραγούδια, σκη-

rechte Seite:

Aufführung der deutschsprachigen Theatergruppe: Thornton Wilder, Wir sind noch einmal davongekommen.

Δεξιά:

Παράσταση του γερμανόφωνου Θεατρικού Ομίλου. Thornton Wilder, Τη γλυτώσαμε γι' άλλη μια φορά

Als wir schließlich und endlich 10 Tage vor der Premiere mit Bühnenproben beginnen konnten und die Kulissen ihren Teil zum Gesamteindruck beitrugen, glaubten wir uns schon über den Berg. Doch die Proben waren manchmal von zermürbender Länge. Die Akustik wollte nicht so recht klappen, bis uns Herr Becker, der Vater unseres Obermusiklers Claus, mit 8 Lautsprechern und viel Elektronik einen Supersound herstellte. Auch das Schminken wollte gelernt sein. Für unsere 7 Beleuchter sowie den Mann am Projektor mußten noch schnell eigene Drehbücher geschrieben werden. Dann war es soweit.

Die Aufführungen machten uns glücklich. Was wir allerdings erst zurückblickend verstanden, war, daß nicht allein das Spielen und der Beifall den Höhepunkt brachten, sondern daß auch die lange und mühevollen Strecke des Hineinarbeitens viele innere Höhepunkte und zunehmendes Selbstgefühl beinhaltete. Diese Durststrecke war es, die jeden von uns in das Wildersche Stück hineinwachsen und uns zur Überzeugung kommen ließ, daß gerade dieses Stück uns allen wieder etwas zu sagen hat: Die Möglichkeit des Menschen, innere wie äußere Katastrophen zu überleben und zu bewältigen.

Schlussszene der Wilder-Aufführung
To φινάλε από την παράσταση Wilder

νικά, διαμόρφωση προγράμματος, κοστούμια, περούκες και σκηνικά εφέ. Εξαιτίας του πλήθους των εργασιών, μόνο ο κ. Rottenkolber και μερικοί από μας ήταν ενημερωμένοι για όλες τις λεπτομέρειες, επομένως επιφορτισμένοι με την περισσότερη εργασία.

Κατά κάποιον τρόπο παρουσιάστηκε πρόδος και άρχισε να εκδηλώνεται επιφυλακτική αισιοδοξία για την επιτυχία του σκοπού μας. Πρόδρομοι της επιτυχίας αυτής ήταν οι χορευτές και οι μουσικοί μας.

Όταν τελικά, 10 μέρες πριν από την πρεμιέρα, ήμασταν σε θέση να αρχίσουμε τις πρόβες και τα σκηνικά έπαιζαν κι αυτά το ρόλο τους στη γενική εντύπωση, πιστέψαμε ότι είχαμε ξεπεράσει όλες τις δυσκολίες. Δυστυχώς όμως οι πρόβες είχαν μερικές φορές εξουθενωτική διάκριση. Στην ακουστική υπήρχαν φοβερὰ προβλήματα, ώσπου ο κ. Becker, πατέρας του αρχιμουσικού μας Klaus Becker, πέτυχε με τη βοήθεια 8 μεγαφώνων και πλούσιου ηλεκτρονικού υλικού τέλεια ηχητική. Ακόμα και το μακιγιάζ έπρεπε να μάθουμε. Για το φωτισμό και το χειριστή του προβολέα έπρεπε ακόμα να γραφτούν μερικά σενάρια. Μετά απ' ό'λ' αυτά είχαμε φτάσει στο τέλος.

Οι παραστάσεις μας έκαναν ευτυχισμένους. Αυτό όμως που διαπιστώσαμε αναλογιζόμενοι την προεργασία ήταν ότι το αίσιο τέλος δεν έφεραν μόνο η παράσταση και τα χειροκροτήματα, αλλά και ότι οι χρονοβόρες και κοπιαστικές προεργασίες δυνάμωναν την αυτοπεποίθησή μας και μας γέμιζαν την ψυχή από ικανοποίηση. Αυτές οι προεργασίες έκαναν τον καθένα από μας να κατανοήσει το έργο του Wilder και μας έπεισαν ότι ειδικά αυτό το έργο είχε για όλους μας κάποιο μήνυμα: τη δυνατότητα του ανθρώπου να επιβιώσει μετά από εσωτερικές και εξωτερικές καταστροφές και να τις δαμάξει.

* Επεξηγηματική σημ. του επιμελητή της μετάφρασης για την πληρέστερη κατανόηση του μοντέλου της ανθρώπινης κούκλας:

Μιμητική οπτική συμβολική εικόνα που θεωρούμενη από τα πλάγια εντυπωσιάζει το θεατή, γιατί κατά το μισό παρουσιάζει όψη άψυχης ανθρώπινης φυσιογνωμίας (μάσκα) και κατά το άλλο μισό όψη πραγματικού ανθρώπου, που στο προκειμένο είναι ο ηθοποιός πάνω στη σκηνή, ο οποίος και την κρατάει με το χέρι του, σε κάποια σχετική απόσταση, μπροστά του.

GRIECHISCHE VOLKSTÄNZE

Eleni Tersaki-Iliopoulou
 übersetzt von Anna Betsiou, Kl. 12 A

Die Lehre der griechischen Volkstänze und der griechischen Volksmusik hat an der Deutschen Schule Athen schon Tradition. Schon seit ungefähr zwanzig Jahren werden sie im Rahmen der Arbeitsgemeinschaften systematisch, jeweils zwei Stunden in der Woche, unterrichtet.

An der Arbeitsgemeinschaft "Griechische Volkstänze" nehmen nicht nur Schülerinnen und Schüler der griechischen Abteilung von der 7. bis zur 12. Klasse teil, sondern auch Schülerinnen und Schüler der deutschen Abteilung und ehemalige Schüler der Deutschen Schule Athen.

So lernt die Jugend unsere Volkstradition, unsere Herkunft und unsere Geschichte kennen, indem sie mit der gleichen Musik und den gleichen Tanzfiguren wie unsere Vorfahren singt und tanzt. Gleichzeitig kommt sie aber auch in Kontakt mit den ehemaligen Schülern der Schule.

Während des Schuljahres wird bei jeder Gelegenheit getanzt, die sich bietet: Bei den

ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ

Ελένη Τερζάκη-Ηλιοπούλου

Η διδασκαλία των ελληνικών παραδοσιακών χορών και της ελληνικής δημοτικής μουσικής έχει γίνει παράδοση πια στη Γερμανική Σχολή Αθηνών.

Εδώ και είκοσι (20) περίπου χρόνια διδάσκονται συστηματικά δύο ώρες (2) την εβδομάδα στα πλαίσια των ομίλων ελεύθερης εργασίας της Σχολής.

Στον όμιλο λοιπόν των ελληνικών παραδοσιακών χορών συμμετέχουν όχι μόνο μαθητές και μαθήτριες του Ελληνικού τμήματος: - από την Α' Λυκείου μέχρι τη Γ' Λυκείου - αλλά και μαθητές και μαθήτριες του Γερμανικού τμήματος καθώς και απόφοιτοι της Γερμανικής Σχολής Αθηνών.

Έτσι εκτός του ότι τα παιδιά γνωρίζουν τη λαϊκή μας παράδοση, την καταγωγή μας, τις ρίζες μας τραγουδώντας και χορεύοντας με την ίδια μουσική και βήματα, όπως οι πρόγονοί μας, γνωρίζονται και συνδέονται με τους απόφοιτους της Σχολής.

Χορεύουν σε κάθε ευκαιρία της Σχολικής χρονιάς: στις Εθνικές γιορτές, στις Γυμναστικές επιδείξεις, που εδώ έχουν τη μορφή μιας πολυποίκιλης καλοκαιρινής γιορτής. Χορεύουν και τραγουδούν στις μεγάλες παραστάσεις που δίνει η Σχολή για τους γονείς και τους φίλους κάτω από τους ήχους καθαρά λαϊκών συγκροτημάτων δημοτικής μουσικής, φορώντας αυθεντικές ελληνικές ενδυμασίες που μας δανείζει το λαογραφικό Πελοποννησιακό Ίδρυμα.

Όμως οι δραστηριότητες του ομίλου των Ελληνικών παραδοσιακών χορών δε σταματούν εδώ: Το Μάρτη του 1985 είχαμε την ευκαιρία να πα-

Γriechische Volkstanzgruppe
 Ομάδα ελληνικών λαϊκών χορών

ρουσιάσουμε τη δουλειά μας στη Γερμανία, στην πόλη Leonberg κοντά στη Stuttgart, σε μία διεθνή φολκλωρική και γυμναστική διοργάνωση. Αυτή η εμπειρία έκανε τα παιδιά πιο περήφανα για την καταγωγή τους και πιο ευτυχισμένα.

Feierlichkeiten anlässlich der Nationalfeiertage, bei den Sportfesten, die hier in Form eines vielfältig gestalteten Sommerfestes ablaufen. Ebenso tanzen die Kinder bei den großen Schulveranstaltungen für Eltern und Freunde zu den Klängen der originalen Volksmusikgruppen. Dabei tragen sie echte griechische Trachten, die uns das Folkloristische Peloponnesische Institut auslieht. Aber die Aktivitäten der Arbeitsgemeinschaft für griechische Volkstänze gehen noch weiter. Im März 1985 hatten wir die Gelegenheit, unsere Arbeit in der Bundesrepublik Deutschland in Leonberg, einer Stadt in der Nähe von Stuttgart, bei einer internationalen Folklore- und Gymnastik-Veranstaltung vorzuführen. Dieses Erlebnis hat die Schülerinnen stolzer über ihre Herkunft und glücklicher gemacht.

Aus dem Gästebuch:
Nationale Schulfeier zum Polytechnieontag am 17. November
Από το Βιβλίο Επισκεπτών: Εθνική σχολική γιορτή στις 17 Νοεμβρίου για την ημέρα του Πολυτεχνείου

Viermal jährlich gestaltet die Schülerschaft der griechischen Abteilung jeweils unter der Leitung eines von der Konferenz gewählten Lehrers eine Feier von etwa 2 Stunden Dauer in der Aula. In die Proben für die Feiern wird viel Zeit und Mühe investiert. Die Feiern finden jeweils an dem unterrichtsfreien Tag vor den nationalen Feier- und Gedenktagen am 28. Oktober, 17. November, 25. März und am Vortag des Festes der drei Heiligen Basilios, Gregorios und Johannes Chrysostomos am 30. Januar statt.

Τέσσερις φορές το χρόνο οργανώνουν οι Μαθητικές Κοινότητες του Ελληνικού Τμήματος στην Άουλα, κάθε φορά με την καθοδήγηση καθηγητή, ο οποίος ορίζεται από το Σύλλογο των διδασκόντων, γιορτές διάρκειας περίπου 2 ωρών. Στις πρόβες για τούτες τις γιορτές αφιερώνεται πολύς χρόνος και πολύς κόπος. Οι γιορτές πραγματοποιούνται κάθε φορά σε μέρες ελεύθερης σχολείου, πριν από τις Εθνικές Επετείους της 28ης Οκτωβρίου, 17ης Νοεμβρίου, 25ης Μαρτίου και την παραμονή της γιορτής των Τριών Ιεραρχών Μεγάλου Βασιλείου, Γρηγορίου και Ιωάννη Χρυσοστόμου, στις 30 Ιανουαρίου.

ΜΙΑ ΤΕΛΕΙΩΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ: INTERGYM '85

Χριστίνα Αυδή, τάξη 12Α

Για μένα και άλλα έντεκα κορίτσια η 17 Μαρτίου φέρνει στο νου μας ευχάριστες αναμνήσεις: γιατί από εκείνη την ημέρα και για δέκα επόμενες ήμασταν στη Γερμανία προσκεκλημένες.

Αυτές τις δέκα μέρες τις περάσαμε στη Λεονβέργη, μια μικρή πόλη, που βρίσκεται περίπου 20 χλμ. βόρεια της Στουτγάρδης. Εκεί δόθηκε όπως κάθε χρόνο, η φετινή παράσταση της Ίντεργκυμ.

Η Ίντεργκυμ είναι μια διοργάνωση, που δίνει την ευκαιρία στους νέους όλου του κόσμου να συναντηθούν σ' ένα ορισμένο μέρος. Αγόρια και κορίτσια συνεννοούμαστε με την πιο διαδεδομένη γλώσσα του κόσμου: τη μουσική. Προσκληθήκαμε από την Ίντεργκυμ, για να γνωριστούμε κυρίως με άλλους νέους από διάφορα έθνη.

Έξι χώρες και τρεις πόλεις πήραν μέρος: η Ελλάδα, η Ιταλία, η Ελβετία, η Σουηδία, η Κένυα, το Μαλάβι, η Λεονβέργη, το Σπάιχινγκεν και η Χαϊδελβέργη.

Μέχρι τις 23 Μαρτίου το πρόγραμμά μας ήταν παραφορτωμένο. Ξεναγήσεις, επισκέψεις στο Μουσείο Τέχνης της Στουτγάρδης και στη φημισμένη εταιρία Ντάιμλερ-Μπεντς, υποδοχές σε παλάτια και δημαρχίες,

EINE GANZ ANDERE ERFAHRUNG: INTERGYM 1985

Christina Avdis, Klasse 12A

Für mich und elf weitere Mädchen ruft der 17. März schöne Erinnerungen in unser Gedächtnis. Denn von jenem Tag an hatte man uns für zehn Tage in die Bundesrepublik Deutschland eingeladen.

Wir verbrachten diese Tage in Leonberg, einer kleinen Stadt, die etwa 20 km nördlich von Stuttgart liegt. Dort fand, wie jedes Jahr, die Intergym 1985 statt.

Die Intergym ist eine Veranstaltung, die der Jugend aus aller Welt die Möglichkeit gibt, an einem bestimmten Ort zusammenzukommen. Wir Mädchen und Jungen verständigen uns mit der internationalsten Sprache der Welt: der Musik. Wir waren von der Intergym einge-

laden, um hauptsächlich andere Jugendliche aus verschiedenen Nationen kennenzulernen. Sechs Länder und drei Städte nahmen teil: Griechenland, Italien, Schweiz, Schweden, Kenya, Malawi, Leonberg, Sprachingen und Heidelberg.

Bis zum 23. März war unser Programm sehr ausgefüllt. Rundfahrten, Besuche im Stuttgarter Kunstmuseum, in der berühmten Daimler-Benz-Firma, Empfänge in Schlössern und Rathäusern, Reden, Bummeln, aber hauptsächlich Proben, Proben und wieder Proben. Wir mußten eine gute Vorstellung bieten, und genau das haben wir auch getan.

Am Samstag, dem 23. März stand der Galaabend auf dem Programm. Vier Stunden Auf-führung vor 1.500 Personen in der Leonberger Sporthalle. Wir, die griechische Gruppe, tanzten Volkstänze vom Ägäischen Meer und rhythmische Gymnastik.

Wie gewöhnlich schlich sich heimlich das kleine Lampenfiebergeheuer in uns ein. Trotz aller Angst ging alles gut, und wir ernteten am Ende lebhaften Applaus. Auch die Zeitungen waren derselben Meinung. Hier ein Zitat aus der Leonberger Zeitung: "Von der Deutschen Schule in Athen kamen die Griechinnen, die bei der Intergym Volkstänze vom Ägäischen Meer in Landestracht vorführten. Die Harmonie der Gruppe machte eine rhyth-mische Gymnastik zur Musik des Films Flashdance deutlich".

Das Veranstaltungsmotto war: Sport kann und soll die Völker miteinander verbinden. An der 14. Intergym nahmen 124 Jugendliche teil. Sie sollten miteinander in Kontakt kommen. Das haben wir auch tatsächlich geschafft. Wir kamen nicht nur im sportlichen Bereich in Kontakt, sondern vor allen Dingen auch auf kultureller Ebene.

Es war eine ganz besondere Erfahrung für uns. Wir lernten verschiedene Leute kennen, bildeten neue Freundschaften und sahen viele interessante Dinge. So sagte auch unsere Sportleiterin, Frau Tersaki-Iliopoulou, ganz richtig: "So etwas erlebt man nicht jeden Tag".

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Hanspeter Hermann

Μετάφραση: Δέσποινα Ναυπλιώτου, τάξη 11B,
Ευαγγελία Καρύδη, τάξη 11A

Στο πλαίσιο της μεγάλης προσφοράς των ομίλων εργασίας της Γ.Σ.Α. - λειτουργούν 28 ό-μιλοι εργασίας - ανήκει η μέγιστη συμμετοχή στον κλάδο της Φυσικής Αγωγής, που έχει 13 όμιλους εργασίας.

Η προσφορά είναι πολύκλαδη και εκτείνεται από ελληνικούς λαϊκούς χορούς (κ. Τερζάκη-Ηλιοπούλου) σε αθλητισμό στίβου (κ. Hilbrecht), μπάσκετ (κ. Hermann), βόλλεϊ (κ. Schön, κ. Orth), ενόργανο γυμναστική (κ. Thiede), ποδόσφαιρο (κ. Vredenburg, κ. Dürr) μέχρι μα-θήματα ιστιοπλοΐας (κ. Hilbrecht).

Ο αριθμός των μαθητριών και μαθητών που ανταποκρίνονται σ' αυτή την προσφορά επι-βεβαιώνει τη σημασία των αθλητικών ομίλων εργασίας της Γ.Σ.Α. Στο σχολικό έτος 1985/86 αριθμούνται περίπου 250 ενδιαφερόμενοι, όπου κατά το έτος αυτό το ποδόσφαι-ρο συγκεντρώνει τις περισσότερες προτιμήσεις. Ο αριθμός των ενδιαφερόμενων θα ήταν ασφαλώς αρκετά μεγαλύτερος, αν δεν υπήρχαν ορισμένες καταστάσεις που να δυσχε-ραίνουν ή να εμποδίζουν τη συμμετοχή πολλών μαθητών στους ομίλους εργασίας. Έτσι

λόγοι, ψώνια, αλλά κυρίως πρόβες, πρόβες και πάλι πρόβες. Έπρεπε να προσφέρουμε ένα καλό θέαμα, κι αυτό ακριβώς κάναμε.

Η μεγάλη βραδιά είχε προγραμματιστεί για το Σάββατο, τις 23 Μαρτίου. Ήταν μια τετράωρη παράσταση, που έγινε μπροστά σε 1.500 άτομα στο Παλαιόντε-Σπορ της Λεονβέργης. Εμείς, η ελληνική ομάδα, χορέψαμε παραδοσιακούς χορούς του Αιγαίου και ρυθμική γυμναστική. Ως συνήθως μπήκε μέσα μας νυχοπατώντας το μικρό τερατάκι του τρακ. Παρ' όλους τους φόβους όμως, όλα πήγαν καλά και στο τέλος δε-χτήκαμε ένα ζωρό χειροκρότημα.

Ακόμα και οι εφημερίδες ήταν της ίδιας γνώμης. Να ένα απόσπασμα, παρμένο από την εφημερίδα της Λεονβέργης: «Από τη Γερμανική Σχο-λή, Άθηνών ήρθαν οι Ελληνίδες και χόρεψαν στην Ίντεργκυμ παραδο-σιακούς χορούς του Αιγαίου με πατροπαράδοτες στολές. Η αρμονία της ομάδας φάνηκε καθαρά στη ρυθμική γυμναστική πάνω στη μουσική της ταινίας «Φλάσντανς».

Η πρωταρχική ιδέα της διοργάνωσης ήταν: τα σπορ μπορούν και πρέπει να ενώνουν τα έθνη. Στην 14η Ίντεργκυμ πήραν μέρος 124 νέοι, οι ο-ποίοι έπρεπε να έρθουν σε επαφή μεταξύ τους. Κι αυτό ακριβώς κατα-φέραμε. Δεν ήρθαμε σε επαφή μόνο στο επίπεδο των γυμναστικών α-σκήσεων, αλλά πάνω απ' όλα και σε πολιτιστικό επίπεδο.

Ήταν μια τελείως διαφορετική εμπειρία. Γνωρίσαμε διάφορους ανθρώ-πους, δημιουργήσαμε νέες φιλίες και είδαμε πολλά ενδιαφέροντα πράγματα. Και, όπως πολύ σωστά είπε η γυμνάστριά μας Κ^α Τερζάκη, «Κάτι τέτοιο δεν το ζεις κάθε μέρα».

SPORT

Hanspeter Hermann

Unter dem großen Angebot von Arbeitsgemeinschaften - zur Zeit 28 - entfallen allein 13 auf den Fachbereich Sport.

Das Angebot ist weitgefächert und erstreckt sich von griechischen Volkstänzen (Frau Tersaki-Iliopoulou) über Leichtathletik (Herr Hilbrecht), Basketball (Herr Hermann), Volleyball (Herr Schön und Herr Orth), Turnen (Herr Thiede), Fußball (Herr Vredenburg und Herr Dürr) bis zum Segelkurs (Herr Hilbrecht).

Die Zahl der Schülerinnen und Schüler, die dieses Angebot wahrneh-men, unterstreicht die Bedeutung von Sportarbeitsgemeinschaften. Im Schuljahr 1985/86 sind es ca. 250 Teilnehmer, wobei sich dieses Jahr der Fußball der größten Beliebtheit erfreut. Die Teilnehmerzahl wäre si-cher noch wesentlich höher, wenn nicht einige Umstände vorlägen, die für viele Schüler den AG-Besuch erschweren oder verhindern. So zum Beispiel die oft großen Entfernungen zwischen Wohnung und Schule, der Besuch von Frontistirien durch Schüler des Lykeions sowie die Tat-sache, daß leider nicht alle Arbeitsgemeinschaften direkt im Anschluß an den Unterricht gehalten werden können. Manche Schülerinnen und Schüler warten deshalb drei Stunden auf den Beginn ihrer AG. Soviel In-teresse zeugt von einem Bewegungsdefizit, das viele Kinder unter den hiesigen Bedingungen haben. Die Schule versucht durch ihr Angebot, dieses wenigstens zum Teil abzubauen.

Aus den Arbeitsgemeinschaften rekrutieren sich auch die Wettkampf-mannschaften der Schule. Der Ehrgeiz, einen Platz in einer der Schul-mannschaften einzunehmen, ist beträchtlich. Hier bietet sich Gelegen-heit, sich vor anderen auszuzeichnen, sein Können zu vervollkommen,

seine Schule gegen andere Schulen zu vertreten. Für den einen oder anderen bedeutet dies wohl auch, sich die notwendige Selbstbestätigung zu holen, die ihm die anderen Schulfächer nicht immer geben können. Besonders attraktiv wird der "Aufstieg" in die Schulmannschaft aber durch die Teilnahme an den Begegnungen mit der Deutschen Schule Thessaloniki, an den Turnieren gegen Athener Schulen sowie an der Leichtathletik-Begegnung mit der Deutschen Evangelischen Oberschule Kairos. Darüber soll an anderer Stelle ausführlicher berichtet werden. Dabei seien alle diejenigen nicht vergessen, deren Bemühungen sie nicht in eine Schulmannschaft führen, die Mehrheit, die regelmäßig erscheint, einfach weil sie Spaß an ihrer Sportart haben. Gerade für sie muß ein Sport-AG-Angebot auch Raum bieten.

Was bedeutet der Unterricht in einer Sport-AG für den Lehrer? Ein zentrales pädagogisches Prinzip ist das der Motivation der Schüler. Das gilt auch für die Sportpädagogik. Von der Motivation der Lehrer ist meist nur in Lehrerkreisen die Rede. Als Lehrer einer Sport-AG (wie jeder anderen AG) wird man motiviert! Man hat ja nur Schüler, die freiwillig zum Unterricht kommen, die schon motiviert sind. Man hat Schüler, die etwas lernen wollen, die man nicht antreiben muß. Schwierigkeiten entstehen lediglich durch das große Leistungsgefälle, das in Arbeitsgemeinschaften auftreten kann. Man unterrichtet einerseits Anfänger, andererseits aber auch gute bis sehr gute Schüler, z. T. mit Vereins- und Wettkampferfahrung. Dies erschwert unsere Aufgabe und fordert uns in methodischer und organisatorischer Hinsicht.

Aus Sportlehrersicht wäre es deshalb zweckmäßig, leistungsmäßig differenzierte Arbeitsgemeinschaften anzubieten. Dem stehen leider unüberwindliche Hindernisse im Wege, sowohl von der Stundenzahl wie vom Raumangebot her. Sporthalle und Plätze sind weitgehend ausgebucht. Die Zeit der Lehrer läßt nicht mehr zu, als geschieht, dies leider z. T. auf Kosten der ganz jungen Schüler, die bisher nur ein sehr begrenztes Angebot vorfinden.

Trotzdem sei vermerkt, daß die DSA in der Lage ist, ein Sport-AG-Programm anzubieten, das sowohl vom Umfang wie von der Lehrerbetreuung her nahezu jedem Vergleich mit einer Heimatschule standhält.

Deutsche Schule Athen - Regatta
Γερμανική Σχολή Αθηνών - Λεμβοδρομίες

για παράδειγμα οι συχνά μεγάλες αποστάσεις μεταξύ κατοικίας και σχολείου, η παρακολούθηση φροντιστηρίων από μαθητές του Λυκείου καθώς και το γεγονός ότι όλοι οι όμιλοι εργασίας δε μπορούν να λειτουργούν αμέσως σαν συνέχεια του μαθήματος δυσκολεύουν την κατάσταση. Μερικές μαθήτριες και μαθητές περιμένουν μέχρι 3 ώρες στο σχολείο μέχρι ν' αρχίσει ο όμιλος εργασίας τους. Αυτό το τόσο ζηηρό ενδιαφέρον δείχνει πόσο αισθητή γίνεται η έλλειψη κίνησης από πολλά παιδιά κάτω από τις επικρατούσες συνθήκες διαβίωσης.

Το σχολείο προσπαθεί μέσω της προσφοράς των ομίλων εργασίας να μειώσει κατά κάποιον τρόπο αυτή την έλλειψη.

Από τους ομίλους εργασίας σχηματίζονται επίσης και οι ομάδες αγώνων του σχολείου. Η φιλοδοξία να πάρει κανείς μια θέση στις ομάδες αγώνων του σχολείου είναι μεγάλη. Εδώ δίνεται η ευκαιρία να διακριθεί κανείς, να τελειοποιήσει τις δυνατότητές του, να εκπρωσγήσει το σχολείο του σε αγώνες με άλλα σχολεία. Για ορισμένους, αυτό σημαίνει να αποκτήσουν την απαραίτητη αυτοπεποίθηση, πράγμα που δεν είναι πάντα δυνατό να γίνει με άλλα μαθήματα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον αποκτά η ένταξη στη σχολική ομάδα, με τη συμμετοχή στις συναντήσεις με τη Γερμανική Σχολή Θεσσαλονίκης, σε αγώνες με άλλα αθηναϊκά σχολεία καθώς και στους αγώνες στίβου με τη Γερμανική Ευαγγελική Σχολή του Κairo. Γι' αυτό όμως θα πούμε περισσότερες λεπτομέρειες αλλού. Δεν πρέπει πάντως να ξεχνάμε όλους αυτούς που οι προσπάθειές τους δεν τους οδήγησαν στην ένταξη σε κάποια σχολική ομάδα, την πλειοψηφία των μαθητών, που μετείχαν τακτικά στους ομίλους εργασίας, απλώς επειδή ενδιαφέρονται για ένα συγκεκριμένο άθλημα. Ιδιαίτερα γι' αυτούς πρέπει να υπάρχουν περιθώρια στα πλαίσια των ομίλων εργασίας.

Ποια όμως είναι η σημασία του μαθήματος για τον καθηγητή σ' έναν αθλητικό όμιλο; Μια βασική παιδαγωγική αρχή είναι η προσφορά κινήτρων στους μαθητές. Αυτό ισχύει επίσης στην παιδαγωγική της άθλησης. Για την ανάπτυξη κινήτρων στους καθηγητές γίνεται συνήθως λόγος μόνο στους καθηγητικούς κύκλους. Σαν δάσκαλος ενός αθλητικού ομίλου (όπως και κάθε άλλου) αποκτά κανείς κίνητρα. Υπάρχουν, βέβαια, μαθητές που έρχονται στο μάθημα εθελοντικά και τους οποίους δε χρειάζεται να πιέσεις. Δυσκολίες δημιουργούνται μονάχα εξαιτίας της μεγάλης διαφοράς επιδόσεων που μπορεί να εμφανιστεί στους ομίλους εργασίας.

Από τη μια μεριά διδάσκει κανείς αρχάριους, από την άλλη, όμως, και καλούς έως πολύ καλούς μαθητές, πολλοί από τους οποίους συμμετέχουν σε αγώνες και αθλητικά σωματεία. Αυτό κάνει πιο δύσκολη τη δουλειά μας και μας ωθεί στη μεθοδικότητα και την οργάνωση. Γι' αυτό σαν δάσκαλοι θα θεωρούσαμε σκόπιμη τη δημιουργία ομίλων διαφόρων επιπέδων. Εδώ, όμως, εμφανίζονται δυστυχώς ανυπέρβλητα εμπόδια. Αυτό ισχύει στον αριθμό των ωρών, όσο και στην παροχή κατάλληλων χώρων. Το κλειστό γυμναστήριο και τα γήπεδα είναι συνήθως κατειλημμένα. Ο χρόνος των καθηγητών δεν τους επιτρέπει να προσφέρουν κάτι περισσότερο απ' αυτό που ήδη προσφέρουν κι αυτό δυστυχώς αποβαίνει σε βάρος των νεότερων μαθητών, στους οποίους ως τώρα παρέχονται πολύ περιορισμένες δυνατότητες.

Παρ' όλ' αυτά θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Γερμανική Σχολή είναι σε θέση να δημιουργήσει ένα αθλητικό πρόγραμμα, το οποίο μπορεί να συγκριθεί με αυτά των σχολείων της Γερμανίας, τόσο ως προς την έκταση, όσο και ως προς την παροχή υπηρεσιών από μέλους των καθηγητών.

ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΑ

Gerhard Hilbrecht

Μετάφραση: Κωνσταντίνος Κατώπης, τάξη 11B

Είναι άγνωστο πότε τοποθετήθηκε το πρώτο ιστίο. Ένα πρώτο δείγμα που έχουμε είναι ένα πήλινο εκμαγείο που βρέθηκε στη Μεσοποταμία και χρονολογείται γύρω στο 3500 π.Χ. Εξάλλου, σ' ένα αιγυπτιακό αγγείο του 3000 π.Χ., βλέπουμε ξεκάθαρα τη ζωγραφική παράσταση ενός ιστιοφόρου. Εδώ και πολλές χιλιετίδες λοιπόν, το πανί χρησίμευε στον άνθρωπο σαν πρωθητική κινητήρια δύναμη. Η ανακάλυψη όμως της δύναμης του αερού έδωσε τέλος στην πολύχρονη ιστορία της ναυτιλίας με πανιά και από τότε γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη η αθλητική ιστιοπλοία.

Εδώ και επτά χρόνια η Γ.Σ.Α. είναι το μοναδικό Γυμνάσιο στην Ελλάδα που προσφέρει, Φθινόπωρο και Άνοιξη, στους μαθητές της έναν κύκλο μαθημάτων ιστιοπλοίας, σαν συμπλήρωση της προσφοράς της στον αθλητισμό. Προϋποθέσεις για τη συμμετοχή είναι, εκτός από την καλή γνώση κολύμβησης, η άμεμπτη συμπεριφορά όπως και οι ικανοποιητικές σχολικές επιδόσεις. Για λόγους ασφαλείας ο κύκλος των συμμετεχόντων που απολαμβάνουν την ιστιοπλοία κρατιέται μικρός, αφού το νερό δεν έχει «δοκάρια» να πιστείες και ο εκπαιδευτής πρέπει να είναι σε συνεχή επαφή με τους ιστιοπλόους, ώστε και ο παραμικρός κίνδυνος να αποκλειστεί.

Μέχρι το φετινό φθινοπωρινό κύκλο μαθημάτων η εκγύμναση γινόταν σε δύο κατηγορίες: οι μικρότεροι μαθητές στα Optimist και οι μεγαλύτεροι στα Laser. Ο Ναυτικός Όμιλος της Γλυφάδας διέθετε σκάφη, έναντι ενός μικρού ενοικίου, και έδινε έτσι τη δυνατότητα της διαφοροποιημένης εκπαίδευσης. Δυστυχώς τη φετινή χρονιά το σκάφη του Ομίλου δεν είναι πια διαθέσιμα και γι' αυτό οι μαθητές είναι υποχρεωμένοι να μνηθούν στα μυστικά της ιστιοπλοίας όλοι μαζί σ' ένα μεγαλύτερο σκάφος. Η μέχρι τώρα όμως γνώση μας, πάνω σ' αυτή την ομαδική μορφή εκπαίδευσης, μας επιτρέπει να βγάλουμε ένα θετικό συμπέρασμα: Εκτός από την εμπειρία της αυτόνομης διακυβέρνησης, η εκπαίδευση δεν υφίσταται κανέναν άλλο περιορισμό, αλλά, αντίθετα, έχει γίνει πιο πολύπλευρη.

Στα μονοθέσια σκάφη πρέπει να χειρίζεται κανείς μόνο το πηδάλιο και τη σκότα της μεγίστης, ενώ στο «Jollenkreuzer» είναι υποχρεωτική, λόγω της αρματοσίαις του, και η παρουσία πληρώματος. Πολλοί πετυχημένοι ιστιοπλόοι κέρδισαν τις πρώτες τους δάφνες σαν πληρώματα και εξοικειώθηκαν έτσι με τους θεμελιώδεις νόμους της αεροδυναμικής. Στην αναστροφή (ή ταικ) και στην υποστροφή (ή τοιάμι) πρέπει να επιλεχθεί η σωστή χρονική στιγμή για το τρόβηγμα ή το λαοκάρισμα της σκότας, η ιδανική γωνία πρόσπτωσης του αέρα στο φλόκο, μια κι ένα πανί που «παίζει» μειώνει την ταχύτητα του σκάφους.

Όταν τώρα κάθεται ο εκπαιδευόμενος ιστιοπλόος πλάι στο τιμόνι και πιάνει τη σκότα της μεγίστης, μπορεί να αποκτήσει γνώσεις, που θα τον διευκολύνουν αισθητά στη διακυβέρνηση του σκάφους. Ακόμα, η πρόσκρουση του σκάφους στα κύματα και το μαινάρισμα των πανιών στη θύελλα, όπως επίσης το τύλιγμα και η φύλαξη τους, ανήκουν στη βασική εκπαίδευση.

Οι κύκλοι μαθημάτων ιστιοπλοίας εκτείνονται σε περισσότερο από δώδεκα ώρες εξάσκησης, οι οποίες είναι μοιρασμένες σε τέσσερα ή έξι απογεύματα. Κανείς, βέβαια, δεν μπορεί να περιμένει, ότι μετά από μια τόσο σύντομη εκπαίδευση θα βγει από το σκάφος ένας τέλειος ιστιοπλόος. Παρ' όλα αυτά ο εκπαιδευόμενος μαθητής είναι εξοικειωμένος με τους κυριότερους κανόνες διακυβέρνησης του σκάφους, έχει μάθει τους βασικούς ναυτικούς όρους και είναι σε θέση να κυβερνήσει, με μέτριο άνεμο, ένα σκάφος χωρίς κίνδυνο για τον άνθρωπο ή το υλικό. Και μπορεί να ισχυριστώ με ήσυχη συνείδηση, ότι η απόκτηση ενός διπλάσιου έχει γίνει ευκολότερη μετά από μια προπαρασκευαστική εκπαίδευση. Αλλά το πιο πουδαίο κατά τη γνώμη μου είναι, ότι ένα καινούριο πεδίο αθλητικών εμπειριών ανοίγει για τους νέους, σ' ένα χώρο με λιγότερο θόρυβο και χωρίς βρομερά καυσαέρια, στο δροσερό θαλασσινό αέρα και στο καθαρό περιβάλλον.

Σημ. μετ.: Jollenkreuzer: εκπαιδευτικό σκάφος με μεγίστη και φλόκο.

SEGELN

Gerhard Hilbrecht

Wann das erste Segel gesetzt wurde, ist unbekannt. Ein Tonmodell, im südlichen Mesopotamien im Jahre 3500 v. Chr. gefunden, gibt einen ersten Hinweis. Dagegen stellt die Bemalung auf einer ägyptischen Vase etwa 3000 v. Chr. eindeutig ein Segelfahrzeug dar. Seit vielen Jahrtausenden also nutzt der Mensch das Segel als Vortriebskraft. Erst die Entdeckung der Dampfkraft beendete die lange Geschichte der Segelschifffahrt, seitdem hat das sportliche Segeln einen starken Aufschwung erfahren.

Seit nunmehr sieben Jahren bietet die Deutsche Schule Athen zur Ergänzung des Angebots im Sport seinen Schülerinnen und Schülern im Herbst und im Frühjahr einen Segelkurs an. Voraussetzung für die Teilnahme sind neben absoluter Sicherheit im Schwimmen einwandfreies Verhalten sowie befriedigende schulische Leistungen. Der Kreis der segelfreudigen Kursteilnehmer wird aus Sicherheitsgründen klein gehalten. Wasser hat keine Balken, und der Kursleiter muß sein Segelvolkchen stets im Griff haben, um Risiken weitgehend auszuschließen.

Bis auf den diesjährigen Herbstkurs wurde in zwei Bootsklassen geschult: in Optimistbooten die jüngeren und in Lasern die älteren Schüler. Der Segelclub Glyfada stellte gegen eine geringe Leihgebühr Boote zur Verfügung und ermöglichte eine differenzierte Ausbildung. Leider stehen in diesem Schuljahr die Clubboote nicht mehr zur Verfügung, so daß alle Schüler gemeinsam in einem größeren Schiff in die Geheimnisse des Segelns eingeweiht werden müssen. Nach den bisherigen Erfahrungen dieser Gemeinschaftsausbildung darf ein positives Resümee gezogen werden: Bis auf das Erlebnis des selbständigen Manövrierens erleidet die Ausbildung keinerlei Einschränkung, sie ist sogar vielfältiger geworden.

Bei den «Einmann-Booten» braucht nur Ruder und Großschot bedient zu werden, der Ausbildungs-Jollenkreuzer erfordert durch seine Takelung auch einen Vorschotmann. Viele erfolgreiche Regattasegler haben sich als Vorschotmann die ersten Lorbeeren verdient und sich mit den Grundgesetzen der Aerodynamik vertraut gemacht. Beim Wenden oder Halsen muß der richtige Zeitpunkt für das Dichtholen oder Fieren der Schot, der optimale Einfall des Windes in die Fock erspürt werden, denn ein «killendes» Segel nimmt dem Boot die Fahrt.

Wenn sich der Segelschüler nun ans Ruder setzt und die Großschot in die Hand nimmt, kann er auf Erfahrungen zurückgreifen, die ihm das Führen eines Bootes spürbar erleichtern.

Auch das Anschlagen und Bergen sowie das Falten der Segel gehört zu seiner Grundausbildung.

Die Segelkurse erstrecken sich über zwölf Übungsstunden, die auf vier oder sechs Nachmittage verteilt sind. Niemand kann erwarten, daß nach so kurzer Schulung ein perfekter Segler aus dem Boot steigt. Der Segelschüler ist jedoch mit einigen Grundgesetzen der Bootsführung vertraut, hat wichtige seemannische Fachausdrücke erlernt und ist in der Lage, bei mäßigem Wind ohne Gefahr für Mensch und Material ein Boot zu steuern. Ich kann guten Gewissens behaupten, daß nach einer solchen Vorschulung der Einstieg zum Erwerb eines Segelführerscheines leicht gemacht ist.

Wesentlicher erscheint mir, daß sich dem jungen Menschen ein neuer sportlicher Erlebensbereich eröffnet hat, in einem Raum mit wenig Lärm und stinkenden Abgasen, in frischer Meeresluft und sauberer Umwelt.

SPORTBEGEGNUNGEN

Hanspeter Hermann

Für eine Privatschule ist das Bild, das sie der Öffentlichkeit bietet, von besonderer Bedeutung. Dies gilt vor allem für eine Auslandsschule. Zu den Fächern, die besonders geeignet sind, ihre Schule nach außen zu vertreten und zu einem positiven Image beizutragen, gehört sicherlich der Sport. Die Sportfachschaft der DSA bemüht sich, mit zahlreichen Sportbegegnungen dieser Rolle gerecht zu werden. Dies ist der folgenden Zusammenstellung der Sporttreffen und Spiele unserer Schulmannschaften mit Athener Schulen im Schuljahr 1984/85 und im Herbst 1985 zu entnehmen.

Leichtathletik

Im Frühjahr 1984 fanden auf unserem Platz insgesamt 4 Treffen statt. Die Gegner hießen American Community School (ACS), Campion School und St. Lawrence School. Alle Wettkämpfe wurden von unseren Mädchen und Jungen nach Punkten gewonnen.

Bei den Bezirksmeisterschaften schlugen sich unsere Vertreter ganz hervorragend!

Bezirksmeister wurden: Iris Kauffmann 100m in 12,92 s
Jörn Sideras 110m Hürden 15,03 s

Zweite Plätze belegten: Elisabeth Marte Weitsprung 4,99m
Fotis Gisinis Weitsprung 6,46m
Nadim Heleihel Dreisprung 12,89m
Claudia Tsakelidis 800m 2min 28sec
Marco Roumeliotis Speerwurf 50,62m

Über die Ausscheidungen drangen schließlich drei Schüler bis in die Panhellenischen Meisterschaften vor.

Axel Steck wurde 5. im Hochsprung mit 1,78m (Gymnasion), Jörn Sideras wurde 5. im 110m Hürdenlauf nach Sturz, Nadim Heleihel belegte im Dreisprung den 8. Platz mit 13,56m! (Neuer Schulkord)

Leider verloren wir abiturbedingt die stärksten Leichtathleten. Herr Hilbrecht, unser Coach, wird sich bemühen, Schüler aus dem Nachwuchs zur gleichen Leistung zu führen.

Volleyball

Im Herbst 1984 spielten unsere Jungen beim EMAC-Turnier der ACS großartig und belegten gegen die Mannschaften von sieben amerikanischen Schulen den 2. Platz. Hätte die Form des ersten Spieltages gehalten werden können, so wäre sogar der Pokalgewinn möglich gewesen! Weitere Spiele gegen ACS, TISIS und Campion-School wurden gewonnen. Lediglich beim Turnier des Athens College mußten Niederlagen eingesteckt werden. Hierher gehört auch noch das neueste Ergebnis: Mädchen und Jungen brachten im Herbst 1985 vom 4er-Turnier der ACS die Pokale nach Hause! Besonders erfreulich dabei ist, zu sehen, daß auch unsere Mädchen gewinnen können. Sie blieben bei diesem Turnier sogar ungeschlagen!

Basketball

Unsere Basket-Mädchen hatten im Frühjahr 1985 drei Spiele gegen ACS, St. Lawrence und Campion. Nur gegen ACS wurde verloren. Die Jungen schlugen sich in fünf Spielen gegen ACS (2mal), Campion, St. Lawrence und TISIS sehr gut. Gegen ACS allerdings wurde verloren, jedoch das eine Mal nur knapp. Vielleicht können wir mit unserer diesjährigen, stärkeren Mannschaft diese Scharte wieder auswetzen.

Fußball

Unsere Fußballmannschaften waren ebenfalls sehr erfolgreich! Von acht Spielen wurden sechs zum Teil hoch gewonnen! Nur gegen das Athens College war nichts zu machen, gegen Moraitis reichte es zu einem Unentschieden.

Den Vogel schossen unsere Youngsters (14 Jahre u. jünger) ab! Beim

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ

Hanspeter Hermann

Μετάφραση: Βίκυ Δημουλά, τάξη 11B

Η εικόνα την οποία εμφανίζει στη δημοσιότητα ένα ιδιωτικό σχολείο έχει ιδιαίτερη σημασία. Αυτό ισχύει προπάντων για ένα ξένο σχολείο. Ανάμεσα στα μαθήματα, που είναι ιδιαίτερα κατάλληλα να εκπροσωπούν το σχολείο και ν' ανεβάζουν την υπόληψή του στα μάτια του κόσμου, ανήκει σίγουρα και η Φυσική Αγωγή. Οι υπεύθυνοι για τα αθλητικά της Γ.Σ.Α. προσπαθούν με πολυάριθμες αθλητικές εκδηλώσεις να πετύχουν το σκοπό τους. Αυτό μπορεί να το συμπεράνει κανείς από την ακόλουθη λίστα των αθλητικών συναντήσεων και παιχνιδιών των σχολικών μας ομάδων με σχολεία της Αθήνας στο σχολικό έτος 1984/85 και το Φθινόπωρο του 1985.

ΣΤΙΒΟΣ

Την 'Ανοιξη του 1984 έγιναν στο στίβο μας συνολικά 3 συναντήσεις. Με αντίπαλους το American Community School (ACS), Campion School και St. Lawrence School. Όλοι οι αγώνες κερδήθηκαν βαθμολογικά από τα αγόρια και τα κορίτσια μας. Στους αγώνες της περιφέρειάς μας οι μαθητές και οι μαθήτριες, που μας εκπροσώπησαν, έφεραν πολύ καλά αποτελέσματα.

Πρωταθλητές περιφέρειάς έγιναν:

'Ιρις Κάουφμαν 100 μ. σε 12'92"

Γ'ορν Σιδεράς 110 μ. εμπόδια σε 15'03"

Δεύτερες θέσεις πήραν:

Ελιζαμπεθ Μάρτε 'Αλμα εις μήκος 4,99 μ.

Φώτης Γκιζίνος 'Αλμα εις μήκος 6,46 μ.

Ναντίμ Χελέιχελ Τριπλούν 12,89 μ.

Κλαούντια Τσακελίδης 800 μ. σε 2'28"

Μάρκος Ρουμελιώτης Ακόντιο 50,62 μ.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, τρεις αθλητές μας έφτασαν μέχρι τους Πανελληνίους σχολικούς αγώνες. Ο 'Αλεξ Στεκ ήρθε 5ος στο άλμα εις ύψος με 1,78 μ. (Γυμνάσιο), ο Γ'ορν Σιδεράς ήρθε 5ος στα 110 μ. εμπόδια μετά από πτώση, ο Ναντίμ Χελέιχελ πήρε στο τριπλούν την 8η θέση με 13,56 μ. (νέο ρεκόρ σχολείου).

Δυστυχώς, λόγω του Αbitur, δε συμμετείχαν καλύτεροι αθλητές μας του στίβου. Ο κύριος Hilbrecht, ο προπονητής μας, θα προσπαθήσει να φέρει μαθητές από τη νέα γενιά στην ίδια απόδοση.

ΒΟΛΛΕΥ

Το Σεπτέμβριο του 1984 έπαιξαν τα αγόρια μας στο τουρνουά EMAC του ACS πολύ καλά και πήραν ανάμεσα σε εφτά ομάδες από αμερικάνικα σχολεία τη δεύτερη θέση. Αν μπορούσε να κρατηθεί η επίδοση της πρώτης μέρας, θα μπορούσε να κερδηθεί ακόμα και το κύπελλο. Άλλα παιχνίδια εναντίον ACS, Tasis και Campion School κερδήθηκαν. Μόνο στο τουρνουά του Athens College ηττηθήκαμε. Εδώ ανήκει και το νεότερο αποτέλεσμα: κορίτσια και αγόρια έφεραν το Φθινόπωρο του 1985, στο τουρνουά του ACS με τη συμμετοχή 4 ομάδων, τα κύπελλα σπίτι. Ιδιαίτερα ευχάριστο είναι εδώ να βλέπουμε ότι και τα κορίτσια μας μπορούν να κερδίζουν. Έμειναν μάλιστα σ' αυτό το τουρνουά αήττητες.

ΜΠΑΣΚΕΤ

Τα κορίτσια μας του μπάσκετ έπαιξαν την 'Ανοιξη του 1985 3 παιχνίδια εναντίον ACS, St. Lawrence και Campion. Έχασαν μόνο εναντίον του ACS. Τα αγόρια έπαιξαν σε 5 παιχνίδια εναντίον ACS (2 φορές), Campion, St. Lawrence και Tasis πολύ καλά. Αν και έχασαν από το ACS τη μια φορά με ελάχιστη διαφορά. Ίσως μπορούσαμε με τη φετινή μας, δυνατότερη ομάδα να καλύψουμε αυτή μια την αποτυχία.

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

Οι ποδοσφαιρικές μας ομάδες είχαν κι αυτές πολλές επιτυχίες! Από τα 8 παιχνίδια κερδήθηκαν τα 6, μερικά με μεγάλη διαφορά. Μόνο εναντίον του Athens College δεν μπορούσε να γίνει τίποτα, εναντίον του Μυραϊτή ήρθαμε ισοπαλία.

Τη μεγαλύτερη επιτυχία είχαν οι πιο μικροί (14 χρόνων και κάτω) μαθητές. Στο τουρνουά

του «Meyer - Jubilee - Trophy», οργανωμένο από το St. Lawrence - School, κέρδιζαν το «Wanderpokal im Durchmarsch». Ελπίζουμε ότι θα μπορέσουμε φέτος να κρατήσουμε το κύπελλο.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Με τη Γερμανική Σχολή Θεσσαλονίκης μας συνδέει εδώ και πολλά χρόνια μια φιλία σε αθλητικά πλαίσια που εκφράζεται με δύο συναντήσεις το χρόνο. Τέλη Φθινοπώρου γίνονται παιχνίδια βόλλευ και μπάσκετ (κορίτσια και αγόρια), ποδόσφαιρο και πινγκ-πονγκ στη Θεσσαλονίκη. Γι' αυτό το λόγο πηγαίνουν οι σχολικές ομάδες με πούλμαν στους φίλους μας. Οι μαθήτριες και μαθητές φιλοξενοούνται από τους αντιπάλους τους. Δυστυχώς, τις τελευταίες φορές, έπρεπε να γυρίσουμε χωρίς νίκη πίσω. Η Θεσσαλονίκη ήταν, προπάντων στο μπάσκετ, ανώτερή μας. Όμως και τα άλλα παιχνίδια χάθηκαν. Μόνο στο πινγκ-πονγκ μπορέσαμε να κερδίσουμε με μεγάλη διαφορά. Ούτε η ρεβάνς την Άνοιξη στην Αθήνα έφερε ευνοϊκά για μας αποτελέσματα. Όμως μπόρεσε να κερδηθεί, εκτός από το πινγκ-πονγκ, και το βόλλευ αγοριών. Και στο μπάσκετ δεν ήταν πια ο αντίπαλος τόσο ισχυρός. Το πιο ενδιαφέρον παιχνίδι το έδειξαν τα κορίτσια του βόλλευ, που έχασαν μόλις στο πέμπτο σετ. Έτσι θα πάμε φέτος το Δεκέμβριο στη Θεσσαλονίκη με την ελπίδα ότι, αυτή τη φορά, θα μπορέσουμε να νικήσουμε.

Όμως, με όσο πείσμα κι αν γίνεται η μάχη για τους βαθμούς, ακριβώς τόσο σπουδαίες είναι και οι αθλητικές συντροφικές και φιλικές που αναπτύχθηκαν στη συνάντηση με τη Θεσσαλονίκη. Γι' αυτό ανάβει κάθε χρόνο ο αγώνας για ένα εισιτήριο για τη Θεσσαλονίκη. ΚΑΙΡΟ

Το 1982 μπήκαν τα θεμέλια για μια ακόμα συνάντηση μ' ένα γερμανικό σχολείο στο εξωτερικό, δηλ. με το Γερμανικό Ευαγγελικό Λύκειο στο Κάιρο. Την τελευταία χρονιά ήρθε με σε επαφή. Τέλη Μαΐου 1984 φιλοξενήσαμε 30 κορίτσια και αγόρια με τους συνοδούς τους καθώς και τον κ. OstD. Lucke με τη σύζυγό του από το Κάιρο (σαν καλεσμένους). Αθλητική αφορμή ήταν ο αγώνας σύγκρισης των δυνάμεών μας στο στίβο. Σ' αυτόν μπόρεσε να κερδίσουν και οι δύο ομάδες μας καθαρά. Τα κορίτσια κέρδιζαν με 56 έναντι 42 βαθμών, τα αγόρια με 64 έναντι 50 βαθμών. Εννέρι είχαμε έξι φορές επιδόσεις. Εκτός από το στίβο υπήρχε φυσικά και ένα πρόγραμμα, που έδινε την ευκαιρία στους καλεσμένους μας για ψώνια στην Αθήνα. Το βράδυ, μετά από την αναμέτρηση, επισκεφτήκαμε όλοι μαζί μία ταβέρνα, για να ξεκινήσουμε την επόμενη μέρα το γύρο της Αργολίδας. Δυστυχώς έκανε πολύ κρύο και οι καλεσμένοι μας, από το ζεστό νότο, κρύαναν στους βράχους των Μικρών Πάρου. Μετά από το μεσημβρινό διάλειμμα στο Ναύπλιο επισκεφτήκαμε την Επίδουρο, για να γυρίσουμε στην Αθήνα, όπου διασκεδάσαμε τη νύχτα σε μια ντισκοτέκ. Το επόμενο πρωί, πριν από την αναχώρηση, συναντήθηκαν ξανά όλοι οι αθλητές του στίβου για ένα παιχνίδι ποδοσφαίρου και μπάσκετ στο κλειστό γυμναστήριο. Αυτή τη φορά νίκησαν οι καλεσμένοι μας.

Και σ' αυτή τη συνάντηση αναπτύχθηκαν πολλές φιλίες. Οι μαθήτριες και οι μαθητές επιθυμούν, στις επόμενες συναντήσεις, να περνούν μαζί περισσότερο χρόνο. Έτσι, είναι και ο συναγωνισμός για τα εισιτήρια του Καίρου πολύ μεγάλος, όπως είναι και η χαρά εκ των προτέρων. Δυστυχώς όμως δεν μπορέσαμε να κρατήσουμε την ημερομηνία για την ανταπόδοση της επίσκεψης για το τέλος Οκτωβρίου, γιατί παρουσιάστηκαν δυσκολίες στον καθορισμό του χρόνου της επίσκεψής μας. Τώρα σχεδιάζουμε να πάμε το Μάρτιο του 1986. Οι αμοιβαίες ανταλλαγές των επισκέψεων οφείλουν να γίνονται στο μέλλον κάθε ενάμιση χρόνο. Για τους αθλητές του στίβου θα είναι σίγουρα το κορυφωμα του σχολικ' ή αθλητισμού.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ

Τέλος αναφέρονται δύο εξωσχολικά αθλητικά γεγονότα που λαμβάνουν χώρα κάθε εβδομάδα, στα οποία δεν παίζουν ρόλο οι βαθμοί, αλλά στα οποία όμως χύνεται περισσότερος ιδρώτας και αγωνίζονται με πιο πολύ πείσμα από ποιοσδήποτε σχολικές αθλητικές εκδηλώσεις. Μιλάμε για τον αθλητισμό των συναδέλφων. Η ομάδα του βόλλευ αποτελείται από 15 κυρίες και κυρίους, οι οποίοι σχηματίζουν την ομάδα των καθηγητών της Γ.Σ.Α. Αυτή είναι προς το παρόν πολύ ισχυρή. Τον τελευταίο καιρό στο παιχνίδι εναντίον των συναδέλφων της Γ.Σ. Θεσσαλονίκης - και οι καθηγητές κάνουν το ταξιδάκι τους στη

Turnier um die "Meyer-Jubilee-Trophy", veranstaltet von der St. Lawrence-School, gewannen sie den Wanderpokal "im Durchmarsch"! Wir hoffen sehr, daß der Pokal in diesem Jahr verteidigt werden kann!

Saloniki

Mit der Deutschen Schule Saloniki verbindet uns seit vielen Jahren eine Sportfreundschaft, die in zwei Treffen pro Jahr ihren Ausdruck findet. Im Spätherbst finden Spiele in Volley-und Basketball (Mädchen und Jungen), Fußball und Tischtennis in Saloniki statt. Dazu fahren die Schulfreundschaften mit dem Bus zu unseren Freunden. Die Schülerinnen und Schüler werden bei ihren Gegnern aufgenommen. Leider mußten wir die letzten Male ohne Sieg heimkehren. Saloniki war uns vor allem in Basketball überlegen. Aber auch die andern Spiele gingen verloren. Lediglich in Tischtennis konnte ein überlegener Sieg erspielt werden. Die Revanche im Frühjahr in Athen wollte auch nicht so recht gelingen. Immerhin konnte außer in Tischtennis auch im Volleyballspiel der Jungen ein klarer Sieg erstritten werden. Auch in Basketball war der Gegner nicht mehr so übermächtig. Das spannendste Spiel zeigten die Volley-Mädchen, die sich erst im fünften Satz knapp geschlagen geben mußten. So werden wir dieses Jahr im Dezember mit der Hoffnung nach Saloniki fahren, vielleicht mal wieder siegen zu können.

Jedoch, so vermissen auch um die Punkte gekämpft wird, genau so wichtig sind die Sportkameradschaften, ja Freundschaften, die sich aus der Saloniki-Begegnung entwickelt haben und die sich immer wieder ergeben! Auch um derentwillen entbrennt jedes Jahr der Kampf um die Fahrkarte nach Saloniki auf's Neue.

Kairo

Im Jahre 1982 wurde der Grundstein für eine weitere Begegnung mit einer deutschen Auslandsschule, nämlich mit der Deutschen Evangelischen Oberschule in Kairo gelegt. Im letzten Jahr wurde diese Beziehung wieder aufgenommen. Ende März 1984 hatten wir 30 Mädchen und Jungen mit ihren Betreuern sowie Herrn OstD. Lucke nebst Gattin aus Kairo zu Gast. Sportlicher Anlaß ist der Leichtathletikvergleichskampf. Diesen konnten unsere beiden Mannschaften deutlich gewinnen. Die Mädchen siegten mit 56 zu 42 Punkten, die Jungen mit 64 zu 50 Punkten. Zum Teil wurden ganz hervorragende Ergebnisse erzielt. Außer der Leichtathletik gab es natürlich ein Programm, das unsere Gäste zuerst zum Shopping nach Athen führte. Abends, nach dem Wettkampf, besuchten wir alle gemeinsam eine Taverne, um dann tags darauf zu einer Argolis-Rundfahrt zu starten. Leider war es sehr kalt, und unsere Gäste aus dem warmen Süden froren auf dem Felsen von Mykenae ganz erbärmlich. Nach der Mittagspause in Nafplio besuchten wir Epidaurus, um dann zur Disconacht wieder nach Athen zurückzukehren. Am Morgen vor der Abreise trafen sich schließlich nochmals alle Leichtathleten zu einem Fußball-und einem Basketballspiel in der Sporthalle. Diesmal gingen die Siege an unsere Gäste.

Auch bei diesem Treffen ergaben sich viele Freundschaften. Die Schülerinnen und Schüler wünschen sich, bei künftigen Treffen mehr Zeit gemeinsam verbringen zu können. So sind auch die Kairo-Fahrkarten heiß umkämpft, und die Vorfreude ist groß! Leider konnte der zuerst ins Auge gefaßte Zeitpunkt unseres Gegenbesuchs in Kairo Ende Oktober nicht wahrgenommen werden, da dort Terminschwierigkeiten auftraten. Wir planen jetzt für März 1986. Die wechselseitigen Besuche sollen künftig alle eineinhalb Jahre stattfinden. Für die Leichtathleten werden sie sicherlich der Höhepunkt im Schulsportgeschehen sein.

Kollegensport

Schließlich sei noch berichtet von zwei außerschulischen, allwöchentlich stattfindenden Sportereignissen, bei denen es nicht um Punkte geht, bei denen jedoch oft mehr geschwitzt und verbissener gekämpft wird als bei mancher Schulsportveranstaltung. Die Rede ist vom Kollegensport. Die Volleyballgruppe besteht aus ca. 15 Damen und Herren, aus denen sich auch die Lehrermannschaft der DSA rekrutiert. Diese ist zur Zeit

recht schlagkräftig. Im letzten Jahr, gegen die Kollegen der DS Saloniki - auch die Lehrer haben ihre Salonikifahrt-, konnte ein glatter 3:0 Sieg gelandet werden. (Manchmal geht es also auch hier um Punkte.) Dieses Jahr, aus Termingründen geschwächt, mußten wir zwei sehr knappe Niederlagen hinnehmen, die wir aber beim Besuch der Saloniker bei uns wieder wettzumachen gedenken! Zu diesem Treffen haben wir auch die Kollegen vom Alman Lisesi Istanbul eingeladen. Wir hoffen sehr auf das Zustandekommen dieser Dreierrunde.

Der Lehrerfußball wird regelmäßig von 10 bis 12 Kollegen besucht. Er ist reine Männersache, und so wird auch oft "zur Sache" gegangen. Dies ist die bei weitem schweißtreibendere Kollegensportveranstaltung, und das ist es, was die Teilnehmer vor allem schätzen. Nie schmeckt ein griechisches Bier so gut wie bei der anschließenden "Nachbereitung"!

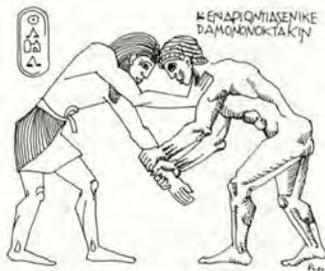
7. Fortkündigung: Deutsche Evangelische Oberschule Kairo -
Wochende 28/29. März - vom 10. u. 11. 1985

Ein herrliches Empfang von Lehrkräften und verständnisvoller
Freundlichkeit hat mich bei meinem für mich gefühltes Leicht-
atletikwettkampf beide Schüler, bringen ein herrliches Wort
für, daß mich alle Teilnehmer und Lehrer ein warmes
Tage für mich toll gefühlt haben.

Ich möchte mich auf diesem Wege für die Unterstützung
und die Freundschaft dank - schreiben durch Herrn Hermann -
auf das herrliche Wochenende - für wieder einen schönen
Wochen die unsere Freundschaft - lebt weiter - nach
Kairo folgt. Danke Hermann.

für die herzlichsten Grüße
von Karl Schenk, DEO Kairo
29/3/85

Hermann - d. Mangach Schenk
mit herzlichsten Dank für großzügige
Spenden und Hilfe

SPORTBEGEGGUNG ZWISCHEN
DER DEUTSCHEN EVANGELISCHEN
OBERSCHULE KAIRO UND DER
DEUTSCHEN SCHULE APTEN
28.-31. MÄRZ 1985

Übersetzung:
Herrn Hermann - Schenk - geht
auf (den Namen) der Anwesenheit
Jenssen an

Θεσσαλονίκη - νίκησαν με 3-0 σετ. (Καμιά φορά παίζουν επίσης κι εδώ για βαθμούς). Αυτόν το χρόνο είμαστε λιγότερο ισχυροί λόγω χρονικών ορίων, ηττηθήκαμε δύο φορές με μικρή διαφορά, σκοπεύουμε όμως να ανταποδώσουμε, όταν μας επισκεφτούν οι Θεσσαλονικείς. Γι' αυτήν τη συνάντηση καλέσαμε και τους συναδέλφους της Alman Lisesi της Κωνσταντινούπολης. Ελπίζουμε πολύ σ' αυτήν τη συνάντηση των τριών. Στο ποδόσφαιρο καθηγητών παίρνουν μέρος 10 - 12 συναδέλφοι. Αυτό είναι καθαρά αντρική δουλειά κι έτσι συχνά αγωνίζονται με πολύ πάθος. Αυτή είναι η αθλητική διοργάνωση των καθηγητών που χύνουν πολύ ιδρώτα και αυτό είναι που εκτιμάται από τα μέλη της. Ποτέ δεν είναι τόσο γευστική μια ελληνική μπύρα, όσο μετά από την προπόνηση.

Begegnung mit Schülern der japanischen
Schule Apten.

西武 (学校訪問) (10.11.1985)

〒950 同才学校

私在中学部11日は秋晴れの今日初めて
11日-ホテルに、次に会場を移して日本の学校の
紹介をし、ドイツ学校の生徒と大変楽しかった。

Visiting staffs
Teruo Hara
Shigeo Yamamori
Hirotaki Sato
Naomi Umeki
寺島 俊吾
山内由美子
水岡有紀子
豊田 任代
深谷 真吾
立川 子鶴
山崎 早苗
相馬 康之

三西 11.1985

Aus dem Gästebuch: In-
ternationale Schülerbe-
gegungen
Από το Βιβλίο Επισκε-
πτών Διεθνείς σχολικές
συναντήσεις.

CHEMIE

Walter Schenk

Ein Angebot, das naturwissenschaftlich interessierte Schüler anspricht, stellt die Chemie-AG dar. Hier können die Schüler selbst chemische Experimente mit dem an der Schule vorhandenen Material durchführen. Der Zuspruch war in den letzten Jahren so stark, daß sich je etwa 40 Schüler gemeldet hatten. Also mußten zwei (immer noch zu große) Gruppen gebildet werden, die 14-tägig zusammenkamen. Im Schuljahr 1985/86 wurden daher zwei Arbeitsgemeinschaften - für Anfänger und für Fortgeschrittene - angeboten. Neben grundlegenden Arbeitsweisen wie Glasbearbeitung, präparativer Arbeit, Analyse und einfachen Experimenten im Reagenzglas werden in der Chemie-AG Versuche zur Kristallzüchtung in Schülergruppen durchgeführt. Diese weithin unbekannte Arbeitsmethode ist von großer technologischer Bedeutung, etwa zur Herstellung hochreinen Siliziums für elektronische Bauelemente. Die Arbeit geht im wesentlichen folgendermaßen vor sich: In einer Doppelstunde wird eine konzentrierte wäßrige Lösung von Alaun oder einem anderen gut kristallisierenden Salz warm angesetzt. Sie wird nach Abkühlung auf Raumtemperatur im "Zuchtkasten" abgestellt und bis zur

ΧΗΜΕΙΑ

Walter Schenk

Μετάφραση: Γιάννης Ζωνίτσας, τάξη 10C

Μια προσφορά, η οποία προορίζεται για μαθητές που ενδιαφέρονται για τις φυσικές επιστήμες, παρουσιάζεται στον άμλο ελεύθερης εργασίας της Χημείας. Εδώ οι μαθητές, με το υλικό που τους δίνεται, μπορούν μόνοι τους να πραγματοποιούν πειράματα. Η ζήτηση τα τελευταία χρόνια είναι τόσο μεγάλη έτσι, ώστε δήλωναν συμμετοχή γύρω στους σα-

ράντα μαθητές. Γι' αυτό χρειάστηκε να γίνουν δύο (μέχρι στιγμής μεγάλες) ομάδες, οι οποίες θα συναντιόνταν κάθε δύο εβδομάδες.

Το σχολικό έτος 1985/86 προσφέρθηκαν δύο όμιλοι: ένας για αρχάριους και ένας για προχωρημένους. Εκτός από βασικούς τρόπους εργασίας, όπως η επεξεργασία του γυαλιού, προπαρασκευαστικές εργασίες, αναλύσεις και απλά πειράματα στο δοκιμαστικό σωλήνα, γίνονται προσπάθειες για την παραγωγή κρυστάλλου από τις ομάδες μαθητών. Αυτή η άγνωστη μέθοδος εργασίας έχει μεγάλη τεχνολογική σημασία για την παραγωγή καθαρής αιλικόνης, απαραίτητου στοιχείου για τις ηλεκτρονικές κατασκευές. Στην ουσία η εργασία αυτή έχει ως εξής: σ' ένα δίωρο μάθημα θερμαίνεται ένα συγκεντρωμένο διάλυμα στύψης ή ένα άλλο κρυσταλλικό άλας. Το διάλυμα αφήνεται να κρυώσει σε θερμοκρασία δωματίου μέσα στο «κουτί», όπου γίνεται η «καλλιέργεια» για μια βδομάδα. Το κουτί αυτό βρίσκεται μέσα σε βιτρίνα, στο διάδρομο του σχολείου, στην οποία υπάρχει θερμοστατικός έλεγχος. Μέσα σ' αυτή την εβδομάδα οι μαθητές μπορούν να παρατηρήσουν τους μικρούς «κρυστάλλους-εμβόλια» που σχηματίζονται στο διάλυμα, το οποίο είναι πια κορεσμένο. Τώρα μπορεί, σ' ένα νέο στάδιο εργασίας, να διαλυθεί μία πρόσθετη και ακριβώς ζυγισμένη ποσότητα στύψης μέσα στο θερμαινόμενο υγρό. Μετά την ψύξη ακολουπάμε μια κλωστή πάνω στον «κρύσταλλο-εμβόλιο». Ο κρύσταλλος αναπτύσσεται σε σταθερή θερμοκρασία και χωρίς δονήσεις στο «κουτί» και δείχνει πια την τυπική μορφή του. Την επόμενη φορά συγκεντρώνεται η «σοδειά» και, όταν χρειαστεί, αρχίζουν νέα πειράματα «καλλιέργειας».

Ωραία δείγματα στολίζουν στο μεταξύ τη βιτρίνα δίπλα από την αίθουσα της Χημείας. Αυτά και παρόμοια πειράματα ερεθίζουν τους μαθητές πολλές φορές, ώστε να κάνουν δικά τους πειράματα στο σπίτι.

Θα ήταν εύλογο να προσθέταμε μερικά ακόμη είδη στον εξοπλισμό του όμιλου ελεύθερης εργασίας Χημείας για τους αρχάριους.

νόχστην Woche stehengelassen. Zum "Zuchtkasten" wurde eine geschlossene Vitrine im Flur durch thermostatische Temperaturkontrolle umfunktioniert. Im Laufe der Woche können die Schüler verfolgen, wie sich in der Lösung kleine "Impfkristalle" bilden. Dabei geht die Lösung in den gesättigten Zustand über. Nun kann in einem neuen Arbeitsgang eine genau abgewogene zusätzliche Menge Alaun in der erwärmten Flüssigkeit aufgelöst werden. Nach dem Abkühlen wird einer der Kleinen "Impfkristalle" an einem Faden hineingehängt. Der Kristall wächst bei konstanter Temperatur erschütterungsfrei im "Zuchtkasten" und zeigt dabei seine typische Form. Beim nächsten Mal wird "geerntet" und bei Bedarf ein neuer Zuchtversuch angesetzt. Schöne Exemplare zieren inzwischen eine Flurvitrine neben dem Chemieraum. Diese und ähnliche Versuche regen die Schüler vielfach zu eigenen häuslichen Experimenten an.

Es wäre wünschenswert, wenn gerade für die Ausstattung der Anfänger-AG zusätzliche Mittel zur Verfügung gestellt werden könnten.


```

20  ! AUSSCHNITT AUS DEM LERNPROGRAMM "QGL" - QUADRATISCHE GLEICHUNG
    COMPUTER AG DEUTSCHE SCHULE ATHEN 1984
30  RANDOMIZE
40  PRINT TAB(15);"DIESES PROGRAMM HILFT DIR DAS VERFAHREN"
50  PRINT TAB(15);"ZUM LOESEN DER QUADRATISCHEN GLEICHUNGEN"
60  PRINT TAB(15);"ZU LERNEN. DIE FORMEL DER GLEICHUNG IST "
70  PRINT
80  PRINT TAB(25);"A*X^2+B*X+C=0"
90  GOTO 110
100 PRINT PAGE
110 PRINT TAB(12);"ES MUESSEN DIE ZAHLEN A,B,C EINGEGEBEN WERDEN."
120 PRINT TAB(15);"WILLST DU ODER SOLL ICH DIE ZAHLEN VORGEBEN ?"
130 PRINT TAB(20);"ANTWORTE MIT *ICH* ODER *DU*!"
140 PRINT
150 INPUT A#
160 IF A#="ICH" THEN GOSUB 540
170 IF A#<>"ICH" THEN GOSUB 580
180 GOSUB 710
190 PRINT TAB(5);"BESTIMME JETZT DIE LOESUNGEN DER QUADRATISCHEN GLEICHUNG"
200 PRINT "WENN DU FERTIG BIST ,GIB DIE BEIDEN LOESUNGEN AUF DREI STELLEN NACH
    DEM KOMMA GERUNDET EIN. TRENNE SIE DURCH EIN KOMMA!"
210 X=-1*B/(2*A)+SQR(D)
220 X1=-1*B/(2*A)-SQR(D)
230 INPUT X2,X3
240 IF (INT(X*1000+.5)/1000=X2) AND (INT(X1*1000+.5)/1000=X3) OR (INT(X1*1000+.
    5)/1000=X2) AND (INT(X*1000+.5)/1000=X3) THEN 260
250 GOTO 320
260 PRINT TAB(22);"***BRAVO!!! RICHTIGE LOESUNG***"
270 PRINT TAB(20);"WILLST DU NOCH ANDERE AUFGABEN LOESEN? "
280 PRINT TAB(20);"ANTWORTE MIT *JA* ODER *NEIN*!"
290 INPUT E#
300 IF E#="JA" THEN GOTO 100
310 IF E#<>"JA" THEN GOTO 660
320 PRINT TAB(15);"LEIDER HAST DU EIN FALSCHES ERGEBNIS."
330 PRINT TAB(5);"WILLST DU NOCH EINMAL PROBIEREN DIE LOESUNG ZU FINDEN ? "
340 PRINT TAB(20);"ANTWORTE MIT *JA* ODER *NEIN*!"
350 INPUT F#
360 IF F#<>"JA" THEN 390
370 PRINT TAB(20);"GIB DEINE WERTE FUER X EIN!"
380 GOTO 230
390 PRINT TAB(15);"DIES IST DIE LOESUNG DER GLEICHUNG:"
400 A1=A
410 B1=B
420 C1=C
430 PRINT "A=";A1,"B=";B1,"C=";C1
440 PRINT A1;"*X^2+";B1;"*X+";C1;"=0"
450 PRINT "X^2+(";B1;"*X)/";A1;"+";C1;" /";A1;"=0"
460 PRINT "X^2+(";B1;"*X)/";A1;" +(";B1;" / (2*";A1;" ) ) ^2=0"
470 PRINT "(X+";B1;" / (2*";A1;" ) ) ^2 - ( (";B1;" ^2) / (4*";A1;" ^2) ) +";C1;" /";A1;"=0"
480 PRINT "D=((";B1;" ^2) / (4*";A1;" ^2) -";C1;" /";A1;"
490 PRINT INT(SQR(D)*100+.5)/100;"=X+(";B1;" / (2*";A1;" )"
500 PRINT -1*INT(SQR(D)*100+.5)/100;"=X+(";B1;" / (2*";A1;" )"
510 PRINT INT(X*1000+.5)/1000,INT(X1*1000+.5)/1000
520 GOTO 270
530 STOP
540 PRINT TAB(20);"GIB DIE ZAHLEN A,B,C EIN!"
550 PRINT TAB(17);"ERINNERE DICH AN DIE ZAHLEN BITTE!"
560 INPUT "A=",A,"B=",B,"C=",C
570 RETURN
580 A=INT(RND*20)-10
590 IF A=0 THEN 580
600 B=INT(RND*20)-10
610 C=INT(RND*20)-10
620 D=B^2/(4*A^2)-C/A
630 IF D<0 THEN 580
640 PRINT "A=";A;"B=";B;"C=";C
650 RETURN
660 INPUT "WILLST DU DEN GRAPHEN ANALYSIEREN? [J/N] ",Hj,jj,kh#
670 IF Hj,jj,kh#="J" THEN Qg2
680 PRINT PAGE
690 PRINT TAB(25);"AUF WIEDERSEHEN!!!!!"

```


Computer-Arbeitsgemeinschaft
 Όμιλος Εργασίας Υπολογιστών

ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑ

Ingeborg Stathakopoulou-Neumann
Μετάφραση: Κώστας Τσάκαλος, τάξη 10C

Το μάθημα της χειροτεχνίας δεν είναι μόνο μια πάλη με τα δοσμένα υλικά εργασίας, αλλά μια δυνατότητα ανάπτυξης της καλλιτεχνικής και δημιουργικής τάσης. Η ανάγκη των μαθητών για οφθαλμοφανές αποτέλεσμα, συνδεδεμένη με την επιτυχία, είναι μεγάλη.

Επειδή δεν παρέχεται στο ελληνικό τμήμα η δυνατότητα για χειροτεχνία, επίσης και στις τάξεις 5 και 6 του γερμανικού τμήματος υπάρχει μόνο σε σχέση με το μάθημα των καλλιτεχνικών, προσφέρουμε, στη συνέχεια των πρωινών μαθημάτων, έναν όμιλο ελεύθερης εργασίας στη χειροτεχνία. Στον όμιλο αυτό μαθαίνουν τα παιδιά, στα πλαίσια της κεραμικής, την τεχνική της κατασκευής ενός αγγείου και της ελεύθερης διαμόρφωσης ζώων κι αγαλματιδίων. Κατά την εργασία πάνω στο μέταλλο και στο εμαγιέ φτιάχνονται και διακοσμούνται διάφορα πιάτα. Όσο το δυνατό περισσότερα υλικά γίνονται γνωστά στους μαθητές, όπως ξύλο, χαρτί, κόλλα, ύφασμα, συμπεριλαμβανόμενης και της τεχνικής πώς να δένεις κόμπους για χαλιά.

Δεν είναι παράξενο ότι οι δηλώσεις συμμετοχής στον όμιλο ελεύθερης εργασίας είναι πολυάριθμες.

Κι έτσι κάθονται μαθητές του ελληνικού και γερμανικού τμήματος μαζί. Με αμοιβαία βοήθεια, καλλιτεχνική παρακίνηση και συμβουλή γίνεται το πρώτο βήμα για τη συνάντηση των παιδιών.

Η κοινή οργάνωση ενός απογεύματος για την κατασκευή χριστουγεννιάτικων χειροτεχνημάτων από την τάξη 7 στον όμιλο ελεύθερης εργασίας της χειροτεχνίας ήταν μια μεγάλη επιτυχία.

WERKEN

Ingeborg Stathakopoulou-Neumann

Der Werkunterricht ist nicht nur eine Auseinandersetzung mit den gegebenen Arbeitsmaterialien, sondern eine Entfaltungsmöglichkeit des kreativen Gestaltens.

Das Bedürfnis der Schüler nach augenscheinlichem Resultat, verbunden mit dem sogenannten Erfolgserlebnis, ist groß.

Da in der griechischen Abteilung die Möglichkeit für Werken nicht gegeben ist und in der deutschen Abteilung in den Klassen 5 und 6 höchstens in Verbindung mit Kunsterziehung, bieten wir im Anschluß an den Vormittagsunterricht eine Arbeitsgemeinschaft Werken an.

In ihr wird auf dem Gebiet Keramik die Aufbautechnik eines Gefäßes, das freie Gestalten von Tieren und Statuen gelehrt. Bei Metall- und Emaillearbeiten werden Schalen getrieben und verziert. Möglichst viele Materialien wie Holz, Papier, Leim, Stoffe samt den Knüpftchniken werden an die Schüler herangetragen.

Es ist nicht verwunderlich, daß die Meldungen zur Arbeitsgemeinschaft zahlreich sind.

Und so sitzen Schüler der deutschen und griechischen Abteilung nebeneinander. Bei gegenseitiger Hilfe und künstlerischer Anregung oder Beratung ist der erste Schritt zur Begegnung getan.

Ein Nachmittag für weihnachtliche Bastelarbeiten, von der Klasse 7 in der Arbeitsgemeinschaft Werken gemeinsam gestaltet, war ein voller Erfolg.

Der Werkraum, eingerichtet 1985
H αιθουσα Χειροτεχνίας διαμορφωμένη στα 1985

Die für alle Fotoarbeiten der Dokumenta-
tion Verantwortlichen: Foto-Arbeitsge-
meinschaft

oben von links nach rechts
Οι υπεύθυνοι για όλες τις φωτογραφικές
εργασίες του τεύχους:
Όμιλος Εργασίας Φωτογράφισης
Επάνω από αριστερά προς δεξιά
Alexandra Voudouri, Ioannis Konstas, Ari-
stotelis Anastasiadis, Nadim Helaihel,
Georgios Karydakís, Nikolaos Issaiadis,
Christoph Tyropolis, Monika Issaiadis

unten von links nach rechts
κάτω από δεξιά προς τ' αριστερά
Alexander Reiß, Wolfgang Müller, Eleni
Papadopoulou

Κυλλυρική Αβανδβανστανάλυγαν

in der Zeit vom 01. Januar 1985 bis 31. Dezember 1985

- 10.01. Reihe "Verfilmtes Theater" Michael Kramer - Hauptmann
12.01. Geislliche Αβανδμουσική in der Christuskirche mit dem Kammerchor der Deutschen Schule Thessaloniki und der Deutschen Schule Athen
Leitung: Realschullehrer Peter Korff (Thessaloniki) und Gymnasialprofessor Huber Marte (Athen)
17.01 Vortrag von Herrn Peter Trautschold
Eine Reise durch Persien
25.01 Kammermusikabend
der Deutschen Schule Athen in der Aula der Deutschen Schule Athen. Leitung: Oberstudienrat Dr. Folkert Fiebig
31.01. Reihe "Verfilmtes Theater" Schach von Wuthenow - Fontane
14.02. Reihe "Verfilmtes Theater" Der Besuch der alten Dame - Dürrenmatt
28.02. Vortrag von Frau Dr. Hannelore-Stammler-Aposkitis
Athen wird die Hauptstadt Griechenlands. Der Beitrag der Bayern beim Ausbau der Stadt.
26.03. Vortrag von Herrn Michael Müller (Jgst. 13)
Stadtplanung im Raum Athen in der Vergangenheit, Gegenwart und Zukunft.
28.03. Reihe "Verfilmtes Theater" Galilei - Brecht
29.03. Musikabend der Klassen 5 und 6 in der Aula der Deutschen Schule Athen
Leitung: Gymnasialprofessor Hubert Marte
30.03. Theaterabend
und der griechischsprachigen Arbeitsgemeinschaft
01.04. Der Drache - von Evgenij L. Svarc
Regie: Gymnasialprofessor Stelios Papapetrou
25.04. Reihe "Verfilmtes Theater" Die Physiker - Dürrenmatt
03.05. Theaterabend
und der deutschsprachigen Arbeitsgemeinschaft
04.05. Wir sind noch einmal davongekommen - von Thornton Wilder
Regie: Studiendirektor Wolfgang Rottenkolber
08.05. Musik und Tanz
und Konzert des Schulorchesters
10.05. Leitung: Gymnasialprofessor Hubert Marte (Schulorchester) und Korinna Jöhrens (Jgst. 12) (Tanzgruppe)
29.05. Vortrag von Herrn Studiendirektor Wolfgang Rottenkolber anlässlich der Eröffnung der Ausstellung von Schülerarbeiten aus dem Kunstunterricht.
Thema: Karikaturen im 19. und 20. Jahrhundert
30.05. Reihe "Verfilmtes Theater" In der Sache J. Robert Oppenheimer - Kipphardt
05.06. Geislliche Αβανδμουσική in der Christuskirche mit dem Kammerchor der Deutschen Schule Athen
Leitung: Gymnasialprofessor Huber Marte
06.06. Reihe "Verfilmtes Theater" Die Leiden des jungen Werther - Plenzdorf
13.06. Einführung in die Oper 'Xerxes' - von Georg Friedrich Händel mit Musikbeispielen durch Herrn Oberstudienrat Dr. Folkert Fiebig anlässlich der Aufführung dieser Oper Ende Juni vom Badischen Staatstheater im Herodes-Atticus-Theater in Athen
02.10. Lichtbildervortrag von Herrn Oberstudienrat Dr. Bernhard Robel
Entwicklungsländer im Wandel

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΒΡΑΔΙΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 1985

Μετάρφραση: Ιδομενεύς Παπαδάκης

- 10.01. Κινηματογραφημένο Θέατρο: «Μίχαελ Κράμερ» του Χάουπμαν
12.01. Εκκλησιαστική μουσική βραδιά στην Εκκλησία του Χριστού με τη χορωδία δωματίου της Γερμανικής Σχολής Θεσσαλονίκης και Γερμανικής Σχολής Αθηνών.
Διεύθυνση: Καθηγητής Πέτερ Κορφ (Θεσσαλονίκη) και καθηγητής Χούμπερτ Μάρτε (Αθήνα).
17.01. Ομιλία του κ. Διευθυντή Πέτερ Τράουτσολντ «Ταξίδι στην Περσία»
25.01. Βραδιά μουσικής δωματίου της Γερμανικής Σχολής Αθηνών στην Αύλα της Γερμανικής Σχολής Αθηνών. Διεύθυνση: Καθηγητής Δρ. Φόλκερτ Φίμπιχ.
31.01. Κινηματογραφημένο Θέατρο: «Σαχ φον Βούτενοβ» του Φοντάνε.
14.02. Κινηματογραφημένο Θέατρο: «Η επίσκεψη της γηραιάς κυρίας» του Ντύρενματ.
28.02. Ομιλία της Δρ. Χανελόρε Στάμλερ-Αποσκίτη «Η Αθήνα γίνεται πρωτεύουσα της Ελλάδας. Η συμβολή των Βαυαρών στην οικοδόμηση της πόλης».
26.03. Ομιλία του κ. Μίχαελ Μύλερ (13ο έτος) «Πολοδομία στην περιοχή της Αθήνας στο παρελθόν, το παρόν και το μέλλον».
28.03. Κινηματογραφημένο Θέατρο: «Γαλιλαίος» του Μπρεχτ.
29.03. Μουσική βραδιά των τάξεων 5 και 6 στην Αύλα της Γερμανικής Σχολής Αθηνών.
Διεύθυνση: Καθηγητής Χούμπερτ Μάρτε.
30.03. Βραδιά Θεάτρου
και του Ελληνόγλωσσου Θεατρικού Ομίλου
01.04. «Ο Δράκος» του Ευγένη Λ. Σβάρτς.
Σκηνοθεσία: Καθηγητής Στέλιος Παπαπέτρου.
25.04. Κινηματογραφημένο Θέατρο: «Οι Φυσικοί» του Ντύρενματ.
03.05. Βραδιά Θεάτρου
και του Γερμανόγλωσσου Θεατρικού Ομίλου
04.05. «Φτηνά τη γλυτώσαμε κι αυτή τη φορά» του Θόρντον Γουάιλντερ.
Σκηνοθεσία: Καθηγητής Βόλφγκανγκ Ρότενκολμπερ. -
08.05. Μουσική και Χορός
και Συναυλία της μαθητικής ορχήστρας
10.05. Διεύθυνση: Καθηγητής Χούμπερτ Μάρτε. Χορευτική ομάδα. Επιμέλεια: Κορίνα Γαίρενς (12ο έτος)
29.05. Ομιλία καθηγητού Βόλφγκανγκ Ρότενκολμπερ με την ευκαιρία των εγκαινίων της Έκθεσης εργασιών των μαθητών από τη διδασκαλία των Τεχνικών.
Θέμα: Γελοιογραφίες του 19ου και 20ου αιώνα.
30.05. Κινηματογραφημένο Θέατρο: «Υπόθεση Γ. Ρόμπερτ Οπενχάιμερ» του Κίπχαρντ.
05.06. Εκκλησιαστική μουσική βραδιά στην Εκκλησία του Χριστού με τη χορωδία δωματίου της Γερμανικής Σχολής Αθηνών.
Διεύθυνση: Καθηγητής Χούμπερτ Μάρτε.
06.06. Κινηματογραφημένο Θέατρο: «Τα καινούρια πάθη του νεαρού Β.» του Πλέντστορφ.
13.06. Εισαγωγή στην όπερα «Ξέρξης» του Γκέοργκ Φρίντριχ Χάιντελ με μουσικά παραδείγματα παρουσιασμένα από τον καθηγητή Δρ. Φόλκερτ Φίμπιχ με την ευκαιρία της παράστασης αυτής της όπερας από το Κρατικό Θέατρο της Βάδης - τέλη Ιουνίου - στο Θέατρο Ηρώδη του Αττικού στην Αθήνα.
02.10. Ομιλία με φωτεινές προβολές του καθηγητή Δρ. Μπέρνχαρντ Ρόμπελ «Οι αναπτυσσόμενες Χώρες σε αλλαγή».
29.10. Βραδιά πιάνου στη σειρά «Κοντσέρτα χωρίς εξέδρα»
«Η μικρή πιανιστική σύνθεση σαν κλειδί της ιστορίας της μουσικής» του καθηγητή Δρ. Φραντς Χίρτλερ-Κώνσταντς.
02.11. Βραδιά Θεάτρου
και του Θεατρικού Ομίλου Καθηγητών και Γονέων
04.11. «Ο Μπίντερμαν και οι εμπρηστές» του Μαξ Φρις.

Σκηνοθεσία: Καθηγητής Στέλιος Παπαπέτρου.

- 20.11. Ομιλία του Διευθυντή κ. Κουρτ Ραίσκε «Η Αρχαία Ελλάδα και η συμβολή της στην εξέλιξη του ευρωπαϊκού πολιτισμού» (σε ελληνική γλώσσα).
- 05.12. Βραδιά πιάνου στη σειρά «Κοντσέρτα χωρίς εξέδρα» του αποφοίτου της Γερμανικής Σχολής Αθηνών κ. Κωνσταντίνου Σκανδαλάκη.
- 13.12. Εισαγωγική ομιλία για τη σύνθεση «Η ιστορία των Χριστουγέννων» του Χάινριχ Συτς από τον καθηγητή Δρ. Φόλκερτ Φίμπιχ.
- 15.12. Συναυλία στην Εκκλησία του Χριστού με τη χορωδία δωματίου της Γερμανικής Σχολής Αθηνών.
Διεύθυνση: Καθηγητής Χούμπερτ Μάρτε
- 18.12. Χριστουγεννιάτικη μουσική με τη σχολική ορχήστρα.
Διεύθυνση: Καθηγητής Χούμπερτ Μάρτε.

- 29.10. Klavierabend in der Reihe 'Konzert ohne Podium'
"Das kleine Klavierstück als Schlüssel zur Musikgeschichte" von
Herrn Professor Dr. Franz Hirtler/Konstanz
- 02.11. Theaterabend
und der Lehrer-Eltern-Schüler-Gruppe
- 04.11. Biedermann und die Brandstifter - von Max Frisch
Regie: Gymnasialprofessor Stelios Papapetrou
- 20.11. Vortrag von Herrn Direktor Kurt Roeske
H αρχαία Ελλάδα και η συμβολή της στην εξέλιξη του Ευρωπαϊ-
κού πολιτισμού. (in griechischer Sprache)
- 05.12. Klavierabend in der Reihe 'Konzert ohne Podium' des Ehemaligen
Herrn Konstantinos Skandalakis
- 13.12. Einführungsvortrag von Herrn Oberstudienrat Dr. Folkert Fiebig
Die Weihnachtshistorie von Heinrich Schütz
- 15.12. Konzert in der Christuskirche mit dem Kammerchor der Deut-
schen Schule Athen
Leitung: Gymnasialprofessor Huber Marte
- 18.12. Musik zur Weihnachtszeit mit dem Schulorchester
Leitung: Gymnasialprofessor Hubert Marte

EINE JUGENDBUCHAUTORIN LIEST Kyra Sinos

Dominik Ingendaay, Klasse 4A, 1983/84

Sicher kennen viele von euch die Schriftstellerin Kira Sinos, die am 21.11.1983 bei uns war. Sie schrieb das Buch "Der Stamm der Mammutjäger". Es ist ihr hoch anzurechnen, daß sie überhaupt gekommen ist. Sie hatte nämlich einen ziemlich starken Husten, so daß sie kaum reden konnte. Es ist toll, von der Autorin selber eine Inhaltsangabe ihres Buches zu erhalten. Die meisten wollten dann noch ein Autogramm von Frau Sinos. Sie war überrascht, als der erste Schüler kam und fragte. Ich glaube, uns allen hat diese Abwechslung Spaß gemacht (zumal das ja auch viel interessanter war als Mathematik oder Deutsch).

Das Buch handelt von zwei Jungen, die viele Abenteuer bestehen. Daß das Buch von der Urzeit handelt, erkennt man schon am Titel. Sie geraten in die Hände von Menschenfressern und müssen sich mit wilden Tieren herumschlagen. Denen, die sonst Vorworte nicht lesen, würde ich bei diesem Buch besonders empfehlen, es zu lesen, damit das Buch richtig verstanden werden kann.

Kira Sinou
Κίρα Σίνου

Η ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΙΡΑ ΣΙΝΟΥ ΔΙΑΒΑΖΕΙ ΑΠΟ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ

Dominik Ingendaay, τάξη 4A, 1983/84

Μετάφραση: Ντανιέλα Κατσιόνα, τάξη 9C

Πολλοί από σας ασφαλώς γνωρίζουν τη συγγραφέα Κίρα Σίνου, που ήταν στις 21.11.1983 κοντά μας. Έχει γράψει το βιβλίο «Στη χώρα των μαμούθ». Πρέπει να της αναγνωρίσουμε με το παραπάνω το ότι κατάφερε να έρθει, γιατί είχε έναν αρκετά δυνατό βήχα, έτσι ώστε σχεδόν δεν μπορούσε να μιλήσει. Είναι φανταστικό ν' ακούσ από την ίδια τη συγγραφέα την περιλήψη του βιβλίου της. Ύστερα οι περισσότεροι ήθελαν και αυτόγραφο από την κυρία Σίνου. Έμεινε έκπληκτη, όταν πήγε ο πρώτος μαθητής να της το ζητήσει. Πιστεύω ότι σε όλους μας άρεσε πολύ αυτή η αλλαγή (μια που ήταν πολύ πιο ενδιαφέρουσα από τα Μαθηματικά ή τα Γερμανικά).

Το βιβλίο διηγείται τις πολλές περιπέτειες δύο αγοριών. Το ότι το βιβλίο περιγράφει την προϊστορική εποχή φαίνεται κιόλας από τον τίτλο. Τα παιδιά πέφτουν στα χέρια ανθρώποφάγων και παλεύουν με άγρια ζώα. Σε όσους γενικά δε διαβάζουν την εισαγωγή / πρόλογο στα βιβλία, θα συνιστούσα να το κάνουν, ιδιαίτερα σ' αυτό το βιβλίο, για να το καταλάβουν έτσι καλύτερα.

IMPRESSIONEN EINER DICHTERLESUNG

Peter Bichsel

Sabine Markis, Klasse 11

Ein Gefühl der Neugier überkam mich, als ich erfuhr, daß der bekannte Schweizer Autor Peter Bichsel bei uns eine Lesung halten würde. Noch nie war ich direkt mit Schriftstellern in Berührung gekommen, hatte demzufolge auch noch keine Erfahrungen, wie so eine Begegnung auf mich wirken würde. Doch all meine Vorstellungen, die ich mir gemacht hatte, vielleicht sogar gewisse Vorurteile, warf Peter Bichsel buchstäblich "über den Haufen". Als der Schriftsteller den Raum betrat, stellte ich erstaunt fest, daß der Mann, der dort in der Tür stand, nichts mit meinem Phantasiebild eines berühmten Mannes zu tun hatte. Bichsel gab sich nicht arrogant, ließ keine Überlegenheit spüren, wie ich es erwartet hatte. Groß, salopp gekleidet, mit einem sympathischen Lächeln, saß er an dem für ihn vorbereiteten Tisch, als Herr Roeske einige einleitende Worte sprach. So herrschte denn auch eine ungezwungene, fast familiäre Atmosphäre, als die eigentliche Lesung begann. Als erstes trug der Autor die Geschichte "Der Mann, der nichts mehr wissen wollte" vor, die Geschichte eines Mannes, der mit sich selbst und mit seiner Umwelt nicht zurechtkommt, der jedoch eine speziell für ihn geeignete Lösung findet, mit seinen Schwierigkeiten fertig zu werden und aus seiner Isolation, in die er sich selbst hineinmanövriert hat, zu entkommen.

Der nächste Text, den wir hörten, war ein Brief, der eigentlich als Geschichte für Erwachsene gedacht ist, mit dem jedoch auch gerade Schüler

Ο PETER BICHSEL ΔΙΑΒΑΖΕΙ PETER BICHSEL

Sabine Markis, τάξη 11

Μετάφραση: Πέρσα Λαμπροπούλου, τάξη 10C

Ένα αίσθημα περιέργειας με γέμισε, όταν έμαθα πως ο γνωστός Ελβετός συγγραφέας κ. Peter Bichsel θα έδινε σε μας μια διάλεξη.

Μέχρι τώρα δεν είχα έρθει σε άμεση επαφή με συγγραφείς και γι' αυτό δεν είχα εμπειρίες για το πώς θα επιδρούσε πάνω μου μια τέτοια συνάντηση. Όλες τις σκέψεις, ίσως μάλιστα και προκαταλήψεις που είχα σχηματίσει, τις ανέτρεψε κυριολεκτικά ο κ. Ρ.Β. Όταν ο συγγραφέας μπήκε στην αίθουσα, διαπίστωσα έκπληκτη ότι ο άντρας που στεκόταν στην πόρτα, δεν είχε καμιά σχέση με την εικόνα κάποιου διάσημου άντρα που είχα φανταστεί. Ο κ. Β. δε φερόταν υπερηπτικά, ούτε άφησε να παρατηρηθεί κάποια υπερηφία, όπως εγώ περίμενα. Ψηλός, προχειροντυμένος, μ' ένα συμπαθητικό χαμόγελο, καθόταν μπροστά στο τραπέζι που είχε προετοιμαστεί για κείνον, την ώρα που ο κ. Roeske έλεγε μερι-

κά εισαγωγικά λόγια. Έτσι επικρατούσε μια φυσική, σχεδόν οικογενειακή ατμόσφαιρα, όταν άρχισε η διάλεξη. Πρώτα παρουσίασε ο συγγραφέας την ιστορία: «Ο άντρας που δεν ήθελε να μάθει τίποτα άλλο», την ιστορία κάποιου άντρα, που δεν τα ηγαίνει καλά με τον εαυτό του και με το περιβάλλον του, ο οποίος όμως βρίσκει μια ειδικά για εκείνον κατάλληλη λύση, ώστε να αποφεύγει τις δυσκολίες και να ξεφεύγει από την απομόνωσή του, στην οποία μόνος οδήγησε τον εαυτό του.

Το κείμενο «Το να γίνεις ενήλικας είναι δύσκολο» που ακούσαμε, ήταν ένα γράμμα που ο συγγραφέας το εμπνεύστηκε για ενήλικες, μπορούσαν όμως να το καταλάβουν και οι μαθητές. Αυτοί είχαν τις ίδιες εμπειρίες με μερικές από εκείνες που ανέφερε ο συγγραφέας. Το γράμμα προβληματίζει τον αναγνώστη και αναζητά απαντήσεις σε πολλά ερωτήματα που αναφέρονται σ' αυτό. Ήταν μια ευχάριστη ιστορία που όμως έδινε έναυσμα για προβληματισμό. Ακόμη η ομιλία του συγγραφέα με την ιδιόζουσα ελβετική προφορά προκαλούσε μεγάλο ενθουσιασμό. Το σοβαρό θέμα του, δηλαδή η μοναξιά των ηλικιωμένων ανθρώπων, η ζωή τους, η οποία εξελίσσεται μόνο με αναμνήσεις, επιβαλλόταν στη συνείδησή μας με ήπιο και έμμεσο τρόπο.

Στα κείμενα του κ. Β. δεν παρουσιάζονται και αντιπαράβλλονται μόνο τα γεγονότα, όπως σε διάφορους άλλους συγγραφείς. Η σκληρή πραγματικότητα παρακινεί ήρεμα να στοχασμό μας. Νομίζω ότι η ιστορία του θείου J., με το εύκολα κατανοητό ύφος του, έχει περισσότερες πιθανότητες να μείνει στηθύμησή μας. Ο κ. Β. βρήκε αυτόν τον έξυπνο τρόπο.

Τη συζήτηση που ακολούθησε, παρακολούθησα με πολύ ενδιαφέρον. Ένα παράδειγμα: στην ερώτηση τι ήθελε να εκφράσει με τις ιστορίες του, ο κ. Β. άφησε να εννοηθεί ότι δεν ήταν συγγραφέας δύσκολων κειμένων που έχουν ανάγκη την ερμηνεία ειδικών, αλλά απλά έγραφε αυτά που ήθελε να εκφράσει: ούτε περισσότερα, ούτε λιγότερα.

Μέσα από αυτές και από άλλες ανάλογες απαντήσεις που έδινε ο κ. Ρ. Β. στις ερωτήσεις των μαθητών, μου δημιουργήθηκε η εντύπωση ενός ατομικιστή, ενός άντρα που δεν προσαρμόζεται, αλλά εμβαθύνει στις σκέψεις. Έφυγα από τη διάλεξη πλουσιότερη σε σκέψεις και είμαι σίγουρη, πως ο κ. Ρ. Β. προκάλεσε σ' όλους τους μαθητές τους ίδιους συλλογισμούς με τους δικούς μου. Από κάθε πλευρά η διοργάνωση αυτή υπήρξε αξιοπρόσεκτη και θα άξιζε να επαναληφθεί με τον ίδιο τρόπο και με άλλους συγγραφείς. Ήταν δύο πετυχημένες πολύτιμες ώρες.

etwas anfangen konnten: "Erwachsen werden ist schwer". Eigene Erfahrungen konnten mit denen des Briefschreibers verglichen werden. Unbeantwortete Fragen und die Suche nach Antworten auf diese Fragen, diese Problematik hat der Text zum Inhalt.

Zum Abschluß las Peter Bichsel die "Geschichte vom Onkel Jodok", eine heiter-nachdenkliche Geschichte, die auch durch die Sprache des Autors, sein Schweizerdeutsch, große Begeisterung auslöste. Ihr ernstes Thema, nämlich die Einsamkeit alter Menschen, ihr Leben, das sich meist nur noch in der Erinnerung abspielt, gelangte zwar in unser Bewußtsein, doch auf sanftem und indirektem Weg.

In Bichsels Texten wurden uns nicht "bloße Tatsachen" gegenübergestellt und vorgeführt, wie bei manchen anderen Autoren. Die "rauhe Wirklichkeit" regte auch bei dieser gemäßigten Form unseren Verstand zum Nachdenken an. Ich glaube, daß die "Geschichte vom Onkel Jodok" durch ihren leicht verständlichen Stil größere Chancen hat, in der Erinnerung haften zu bleiben, bessere Chancen als die brutale Konfrontation des Lesers mit Problemen, gegen die sich der Geist vieler Leser sperrt, weil sie im Alltag selbst genug Probleme haben. Bichsel hat diesen klugen Umweg gefunden.

Die sich anschließende Diskussion verfolgte ich mit einigem Abstand, was sehr interessant war. Ein Beispiel: auf die Frage, was er denn mit seinen Geschichten sagen wolle, gab Bichsel zu verstehen, daß er nicht der Schreiber verschachtelter Texte sei, die der Interpretation durch Fachleute bedürften, sondern daß er das schreibe, was er ausdrücken wolle; nicht mehr und nicht weniger.

Durch diese und andere, ähnliche Antworten, die Peter Bichsel auf Schülerfragen gab, gewann ich von ihm den Eindruck eines Individualisten, eines Mannes, der sich nicht anpaßt, sondern nachdenkt. Ich verlieb die Lesung um einige Gedanken reicher und bin sicher, daß Peter Bichsel alle Schüler so zum Nachdenken gebracht hat wie mich. Auf alle Fälle war diese Veranstaltung bemerkenswert, und es würde sich lohnen, sie - mit anderen Autoren - in ähnlicher Weise zu wiederholen. Zwei gelungene, wertvolle Stunden.

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΑΝΤΩΝΗ ΣΑΜΑΡΑΚΗ

Δημήτρης Τσουκαλάς, απόφοιτος 1985

Πριν από 2 χρόνια ακριβώς, το Φεβρουάριο του 1984, το σχολείο μας είχε την τιμή και την ευχαρίστηση να φιλοξενήσει για λίγες ώρες μία κορυφαία μορφή της ελληνικής λογοτεχνίας με παγκόσμια ακτινοβολία: το συγγραφέα Αντώνη Σαμαράκη.

Όσοι από μας είχαμε αναλάβει την οργάνωση και προετοιμασία της εκδήλωσης προς τιμήν του, είχαμε επίσης - οι μεγαλύτεροι τουλάχιστον - διαβάσει και μερικά από τα έργα του. Η προσωπική συνάντηση με έναν πνευματικό δημιουργό παραμένει, ωστόσο, μια εμπειρία έντονη και πλούσια σε συναισθήματα. Έτσι, την ημέρα της υποδοχής, που προηγήθηκε της εκδήλωσης, όλοι περιμέναμε να αντικρίσουμε ένα λογοτέχνη απρόσιτο, να μας ατενίζει αγέρωχος από το βάθρο του. Ξαφνικά πρόβαλε μια συμπαθέστατη φυσιογνωμία, που, αμέσως μετά τις χειραψίες, άρχισε να μας μιλάει με την απλότητα και τη ζεστασιά που έχει απέναντί σου όχι απλά και μόνο ένας φίλος, αλλά ένας άνθρωπος με τον οποίο έχετε μεγαλώσει μαζί.

Γοητευμένοι από την πρώτη αυτή επαφή ριχτήκαμε με ακόμα περισσό-

Antonis Samarakis
Αντώνης Σαμαράκης

BEGEGNUNG MIT EINEM SCHRIFTSTELLER Antonis Samarakis

Dimitrios Tsoukalas, Abitur 1984/85
übersetzt von Christina Vasos, Kl. 12 C

Genau vor 2 Jahren, im Februar 1984, hatte unsere Schule die Freude und die große Ehre, eine hervorragende Persönlichkeit auf dem Gebiet der griechischen Literatur mit weltweiter Ausstrahlung zu Gast zu haben: den Schriftsteller Antonis Samarakis.

τερο κέφι στη ρύθμιση των τελευταίων λεπτομερειών ως τη μέρα που είχε οριστεί για την εκδήλωση, την 28η Φεβρουαρίου. Μετά τις προσφωνήσεις και την παρουσίαση των εργασιών των μαθητών, ο «Αντώνης» (όπως τον αρέσει να τον προσφωνούν οι φίλοι του) στάθηκε στη σκηνή της κατ'αμεσητάς από τους καθηγητές και τους 300 μαθητές του Λυκείου Αυλα και άρχισε να μιλάει το ίδιο ζεστά, το ίδιο ανεπιτήδευτα, όπως είχε κάνει και μερικές μέρες πριν. Τα λόγια του, ένας ορμητικός χείμαρρος, σύνθετος, αλλά με συνοχή και απέρριπτη κομψότητα. Μας μιλούσε για τη ζωή του, τον εαυτό του, τα έργα του, τα βιώματα και τις ιδέες του, κάνοντας συνεχείς παρενθέσεις, χωρίς όμως ποτέ να χάνει το νήμα των σκέψεών του.

Μιλώντας χωρίς μικρόφωνο («πώς ακούγεστε εσείς όταν κάνετε θεατρικές παραστάσεις;») και συχνά αστειευόμενος με τη διεύθυνση της Σχολής ο Αντώνης παραμέρισε κάθε τυπικότητα και κατάργησε τη θέση ισχύος των καθηγητών απέναντι στους μαθητές, μεταμορφώνοντας το ακροατήριό του σε μία πολυάριθμη φιλική συντροφιά, που κυριολεκτικά κρεμόταν από τα χείλη του. Τόσο αυθόρμητα στεκόταν απέναντί μας, τόσο φυσικά περνούσε από το ένα θέμα στο άλλο, τόσο αβίαστα προκαλούσε το γέλιο (πιστεύω ότι ακόμα αντηχούν στ' αυτιά όλων μας τα αμέτρητα τραντάγματα που δέχτηκε η Αυλα εκείνη τη μέρα), που δεν ήθελε κανείς να τον διακόψει. Στις ελάχιστες παρεμβάσεις σε ερωτήσεις που έγιναν, ο Αντώνης απάντησε με σαφήνεια και ειλικρίνεια. Από την άλλη πλευρά, όταν 3-4 ώρες αργότερα η συγκέντρωσή μας έφτασε στο τέλος της, ήμασταν όλοι τόσο ξεκούραστοι - κι ο ίδιος ο Αντώνης, που ευτυχώς δεν παρουσίασε τελικά προβλήματα με τη φωνή του - που νομίζαμε ότι θα είχε περάσει το πολύ μισή ώρα.

Μπορεί το πέρασμα του Αντώνη Σαμαράκη από τη Σχολή μας να απαθανάτιστηκε τυπικά με το απόφθεγμα που έγραψε φεύγοντας στο βιβλίο επισκεπτών, με τα λόγια που μας χάρισε στον καθένα προσωπικά γραμμένα στα εσώφυλλα των βιβλίων του, ουσιαστικά όμως, τίποτα δεν μπορεί να απαλείψει απ' τη μνήμη μας την αφοπλιστικά ήπια προσωπικότητά του, η οποία καταγράφει και τις πιο λεπτές αποχρώσεις της ζωής, και στην οποία, για μας που είχαμε την τύχη να τον γνωρίσουμε από κοντά, ενσαρκώνεται κάτι παραπάνω από μία σπουδαία λογοτεχνική φυσιογνωμία: ένας δικός μας άνθρωπος.

Diejenigen von uns - die älteren zumindest - die die Organisation und die Vorbereitung der Veranstaltung ihm zu Ehren übernahmen, hatten auch schon einige seiner Werke gelesen. Eine persönliche Begegnung mit einem Schöpfer des Geistes hinterläßt in jedem von uns rege Eindrücke und trägt bei, eine an Empfindungen reiche Erfahrung zu sammeln. So erwarteten wir alle am Tage des Empfanges, der der Veranstaltung vorausging, einen unnahbaren Schriftsteller, der von hohem Sockel arrogant auf uns herabblicken würde. Entgegen unserer Vorstellung trat nun eine überaus sympathische Person auf, die sofort nach der Begrüßung mit uns sprach, nicht nur mit der Schlichtheit und Herzlichkeit eines guten Freundes, sondern in der Art eines Menschen, mit dem man zusammen aufgewachsen ist.

Gefangen von diesem ersten Kontakt stürzten wir uns mit noch mehr Eifer auf die Erledigung der letzten Details für die Veranstaltung am 28. Februar.

Nach den Begrüßungsreden und der Aufführung einiger seiner Werke durch Schüler stand "Antonis", wie er sich von seinen Freunden gern nennen läßt, auf der Bühne der von Lehrern und 300 Schülern des Lykeion überfüllten Aula und begann, genauso herzlich und ungezwungen wie vor einigen Tagen, zu sprechen. Seine Worte waren ähnlich einem reisenden Strom, vielfältig, zusammenhängend und in schlichter Eleganz.

Er sprach über sein Leben, seine Person, seine Werke, seine Erfahrungen, seine Ideen, indem er wiederholt etwas einschob, ohne jedoch jemals den roten Faden zu verlieren. Er sprach, ohne ein Mikrophon zu benutzen (wie hört man euch denn, wenn ihr Theater spielt?), und nahm in seiner Rede häufig die Direktion der Schule auf den Arm, ließ jede Förmlichkeit beiseite und hob die Machtposition der Lehrer gegenüber den Schülern auf. Auf diese Weise verwandelte er sein Publikum in eine vielköpfige Gemeinschaft von Freunden, die buchstäblich an seinen Lippen hing.

So spontan trat er vor uns auf, so selbstverständlich kam er von einem Thema aufs andere zu sprechen, und so ungezwungen brachte er uns zum Lachen (ich glaube, in unseren Ohren hallt noch das unaufhörliche Gelächter wider, das die Aula an jenem Tag füllte), daß keiner ihn zu unterbrechen wagte.

Auf die wenigen Einwände, die in Form von Fragen kamen, antwortete Antonis klar und offen.

Als unsere Zusammenkunft 3 bis 4 Stunden später dem Ende zuging, lühten wir uns alle noch so frisch - selbst Antonis, der glücklicherweise bis zum Schluß keine Probleme mit seiner Stimme hatte -, daß wir das Gefühl hatten, es hätte alles höchstens eine halbe Stunde gedauert.

Es kann sein, daß der Besuch von Antonis Samarakis in unserer Schule, aufzeigbar durch seinen zum Abschied in das Gästebuch geschriebenen Spruch und durch die Widmung, die er jedem von uns auf die Innenseite seines Buches schrieb, unvergänglich bleibt. Im Grunde vermag nichts den Gedanken an sein entwandtend gültiges Wesen aus unserem Gedächtnis zu löschen, ein Wesen, das auch die feinsten Nuancen des Lebens aufzeichnet und in dem sich für uns, die das Glück hatten, Antonis Samarakis näher kennenzulernen, mehr als eine bedeutende literarische Erscheinung verkörpert, nämlich ein Mensch, der zu uns gehört.

Η πιο όμορφη διασκέδαση που
έκανα σήμερα με τις φίλες μου
και τους φίλους μου τις σάββατο
στη Γερμανική Σχολή Αθηνών, την
επισημάνει ο κύριος Ροέσκε, τον
Διευθυντή του Λυκείου Αύλα, τον
επισκέπτομαι και τους φίλους μου
στο σπίτι μου στην Αθήνα την
28η Φεβρουαρίου 1984.
Αντώνης Σαμαράκης
Μεγάλη Αγάπη μου
και στους φίλους μου
και στους αγαπημένους μου
και να αγαπάω τους
Μισοί της αρέσει
Αθήνα 28.2.84

ANTONIS SAMARAKIS
LIEST
AM 28. FEBRUAR 1984
IN DER AVLA
AUS SEINEN
WERKEN

Aud dem Gästebuch:
Übersetzung zum linken Bildtext:
Der so herzliche Kontakt, den ich heute mit meinen Freunden, den Kindern der Deutschen Schule Athen, dem Schulleiter Kurt Roeske, dem Lykeiarchen Idomenevs Papadakis und den anderen Lehrern hatte, ist für mich eine unvorstellbar große Ehre und Freude und hat mich tief bewegt. Diesen Tag werde ich nicht vergessen. Von ganzem Herzen wünsche ich allen meinen lieben Freunden jede persönliche Freude in einer Welt des Friedens, der Freiheit und der Menschlichkeit. Mit all meiner Liebe, meinem Dank und tief bewegt, Antonis Samarakis
Από το βιβλίο Επισκεπτών. Μετάφραση της αριστερής λεζάντας: Κείμενο του Σαμαράκη στα γερμανικά

Angaben zur rechten Bildseite:
Dichterlesungen von links nach rechts
1. Reihe: Peter Härtling, Oskar Pastior, Kira Sinou
2. Reihe: Peter Bichsel, Peter Schneider
3. Reihe: Friedrich-Karl Wächter, Katherine Allfrey
Stoixεία για τη φωτογραφία δεξιά: Ανάγνωση από τους συγγραφείς, από αριστερά προς δεξιά.

Grundkurs Kunsterziehung, 13. Klasse
Lernbereich: Plastik
Βασικό Κουρ καλλιτεχνικής αγωγής, 13η τάξη.
Από τη διδακτική ενότητα της Πλαστικής

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ - ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ

Ρέα Αργυριάδου-Μυλωνά

Το Σεπτέμβρη του 1956 στην Αθήνα διασταυρώθηκαν οι δρόμοι δύο ξεχωριστών ανθρώπων: ενός Έλληνα φιλόλογου, καλού γνώστη της ελληνικής και της γερμανικής νοοτροπίας και βαθιά ανθρωπιστή, του Δρα. Γ. Δημητράκου, και ενός γερμανού κλασικού φιλόλογου, που αγαπούσε την Ελλάδα και τον ελληνικό τρόπο σκέψης, του Δρα. Helmut Flume.

Στόχος τους ήταν σαν Διευθυντές της σε επαναλειτούργια Γερμανικής Σχολής της Αθήνας, διαβαίνοντας το δύσκολο δρόμο της παιδείας, να γεφυρώσουν το χάσμα που άνοιξε ένας δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος ανάμεσα στους δύο λαούς που εκπροσωπούσαν.

Τα μέσα που είχαν στη διάθεσή τους ήταν λίγα, μα συνάμα πολύ ισχυρά και αποτελεσματικά. Κι αυτά ήταν: η άμεση επαφή των παιδιών, γερμανών και ελλήνων, η συναναστροφή τους, η ανταλλαγή απόψεων, η γνωριμία της γερμανικής με την ελληνική κουλτούρα, η σύσφιξη των ανθρώπινων σχέσεων μέσα στα πλαίσια τα στενά, αλλά και τόσο πλατιά ενός σχολείου και των εκδηλώσεών του.

Κι αυτά τα μηνύματα κατόρθωσαν γρήγορα να περάσουν σ' εμάς, τα παιδιά του σχολείου εκείνης της εποχής έτσι, ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες από τότε μέχρι σήμερα να ανταποκριθούν σ' αυτό το κάλεσμα. Και το σχολείο ολόκληρο στη σημερινή του μορφή, που έτσι κι αλλιώς από τη γεωγραφική του θέση βρίσκεται στο σταυροδρόμι των πολιτισμών, μ' ένα πλήθος εκδηλώσεών του ζει έντονα μέσα στο ρυθμό αυτής της επικοινωνίας, άλλοτε πετυχαίνοντας 100% το στόχο του και άλλοτε λιγότερο.

Γερμανικό και ελληνικό τμήμα, ισότιμα και συνυπεύθυνα αντιμετωπί-

ROLLE DER BEGEGNUNGSSCHULE

Rea Argyriadou-Mylona
übersetzt von Panajotis Rowolas, Kl. 12 B

Im September 1956 haben sich in Athen die Wege zweier unterschiedlicher Menschen gekreuzt; der eine, Dr. G. Dimitrakos, griechischer Philologe, ein guter Kenner der griechischen und deutschen Mentalität und überzeugter Humanist, der andere, Dr. Helmut Flume, deutscher Altphilologe, der Griechenland und die griechische Denkart liebte.

Als Leiter der Deutschen Schule in Athen, die ihre Tätigkeit wieder aufgenommen hatte, setzten sie sich zum Ziel, auf dem schwierigen Gebiet des Schulwesens die Kluft zu überbrücken, die ein zweiter Weltkrieg zwischen den beiden Völkern, die sie vertraten, aufgerissen hatte.

Die Mittel, die ihnen zur Verfügung standen, waren gering, aber zugleich sehr wirksam und erfolgreich. Sie waren: der unmittelbare Kontakt der deutschen und griechischen Schüler, ihr Miteinandergehen und der gegenseitige Meinungsaustausch, die Begegnung der deutschen mit der griechischen Kultur und die Festigung der menschlichen Beziehungen im kleinen, aber doch auch breiten Rahmen einer Schule und ihrer Darstellungsformen. Diese Mitteilungen erreichten uns Schulkinder jener Zeit schnell in einer solchen Weise,

daß Schüler und Schülerinnen bis heute gern auf das Angebot eingegangen sind. Die gesamte Schule in ihrer heutigen Form, die sich überhaupt hinsichtlich ihrer geographischen Lage an der Wegkreuzung der Zivilisationen befindet, lebt in starkem Maße mit einer Menge von eigenen Darbietungen, mit dem Lebensrhythmus dieser sich begegnenden Zivilisationen, und erreicht mal mehr und mal weniger erfolgreich ihr Ziel.

Da sich die deutsche und die griechische Abteilung gegenseitig kennengelernt haben, stellen sie sich gleichrangig und mitverantwortlich ihren Problemen, führen ihre Gespräche, zeigen gegenseitiges Verständnis und finden ihre Lösung. Die Kinder unserer heutigen Schule legen dafür ein beredtes Zeugnis ab. Die Ergebnisse dieses Kontaktes und dieser Bekanntschaft sind nicht unmittelbar zu erkennen; sie haben positive Auswirkungen, die sich später in den beiden Gesellschaften zeigen.

Denn es gibt keinen Zweifel daran, daß der Weg zum Schutz des Friedens in aller Welt unbedingt von der Begegnung zwischen den Völkern ausgeht und von ihr geprägt wird.

ζουν τα προβλήματά τους, κάνουν το διάλογό τους, δείχνουν αλληλοκατανόηση, βρίσκουν λύσεις, γιατί έχουν γνωρίσει το ένα το άλλο. Κι οι μαρτυρίες των παιδιών αυτού του σημερινού μας σχολείου μιλούν από μόνες τους.

Τα αποτελέσματα αυτής της επαφής, αυτής της γνωριμίας δε φαίνονται άμεσα: έχουν προεκτάσεις θετικές και παρουσιάζονται αργότερα στις αντίστοιχες κοινωνίες των ανθρώπων. Γιατί δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι ο δρόμος για την προάσπιση της παγκόσμιας ειρήνης περνάει και σμιλεύεται οπωσδήποτε μέσα από την επικοινωνία των λαών.

DEUTSCHE SCHULE ATHEN ALS BEGEGNUNGSSCHULE

Ippokratis Mylonas, Abitur 1983/84
übersetzt von Ioannis Ikononou, Kl. 12 C

Als einer der wichtigsten Gründe für die Existenz der Deutschen Schule Athen kann die Begegnungsmöglichkeit, die diese Schule zwischen zwei Völkern, dem griechischen und dem deutschen, bietet, angesehen werden.

Einige Gedanken eines Absolventen der Deutschen Schule bezüglich der Realisierung dieser Möglichkeit könnten von Interesse sein.
Wir beziehen uns auf die Begegnung von zwei Völkern. Aber welche Form kann diese Begegnung annehmen?

Vor allem sind der Zugang zur deutschen Sprache und die Fähigkeit notwendig, sie zu gebrauchen. Die Kenntnis der deutschen Sprache bildet die Basis für eine tiefgehende Begegnung zwischen den zwei Völkern. Ich wage zu äußern, daß in diesem Bereich gute Arbeit geleistet wird. Die Resultate sind ermutigend, obwohl das Erlernen der deutschen Sprache durchaus nicht einfach ist. Ein Schüler, der die Deutsche Schule absolviert, beherrscht die Sprache sehr gut - vorausgesetzt, daß er einen gewissen Fleiß gezeigt hat - und das wichtigste, sich an ihren mühelosen Gebrauch gewöhnt hat.

Es ist selbstverständlich, daß das Erlernen einer Fremdsprache keinen Selbstzweck darstellt. Hauptsächlich wird durch sie die Annäherung an eine andere Zivilisation und Kultur angestrebt. Wie wird so etwas an unserer Schule realisiert?

Durch den Deutschunterricht ist der Zugang zur deutschen Literatur und im weiteren Sinn zum geistigen Erbe möglich.

Die Beschäftigung in der Oberstufe mit wichtigen literarischen Werken - insbesondere Theaterstücken und ihrer Analyse - spielt eine entscheidende Rolle.

Η ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ ΣΑΝ ΣΧΟΛΕΙΟ-ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ

Ιπποκράτης Μυλωνάς, απόφοιτος 1984

Ως ένας απ' τους σημαντικότερους λόγους ύπαρξης της Γερμανικής Σχολής Αθηνών μπορεί να θεωρηθεί η δυνατότητα επικοινωνίας που παρέχει ανάμεσα σε δύο λαούς, τον ελληνικό και το γερμανικό.

Κάποιες σκέψεις ενός αποφοίτου της Γερμανικής Σχολής σχετικά με την πραγματοποίηση αυτής της δυνατότητας ίσως να έχουν κάποιο ενδιαφέρον.

Αναφερόμαστε σε επικοινωνία ανάμεσα σε δύο λαούς. Ποιες όμως μορφές μπορεί αυτή να πάρει;

Πριν απ' όλα απαραίτητη είναι η πρόσβαση στη γερμανική γλώσσα και η ικανότητα χειρισμού της. Η γνώση της γερμανικής αποτελεί τη βάση για μια σε βάθος επικοινωνία μεταξύ των δύο λαών. Σ' αυτό το πεδίο τολμώ να πω πως γίνεται καλή δουλειά. Τα αποτελέσματα είναι ενθαρρυντικά, παρόλο που η εκμάθηση της γερμανικής δεν είναι καθόλου εύκολη.

Ένας μαθητής που τελειώνει τη Γερμανική Σχολή κατέχει πολύ καλά τη γλώσσα - με την προϋπόθεση φυσικά πως έχει δείξει κάποια επιμέλεια - και το κυριότερο - έχει συνηθίσει αρκετά στην αβίαστη χρήση της.

Βέβαια είναι αυτονόητο πως η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας δεν αποτελεί αυτοσκοπό. Κυρίως επιδιώκεται με αυτήν η προσέγγιση ενός άλλου πολιτισμού, μιας άλλης κουλτούρας. Πώς υλοποιείται κάτι τέτοιο στη Σχολή μας;

Διαμέσου του μαθήματος των γερμανικών είναι δυνατή η πρόσβαση στην πλούσια γερμανική λογοτεχνία, αλλά και ευρύτερα, στην πνευματική κληρονομιά. Αποφασιστικό ρόλο παίζει η ενασχόληση, στις τελευταίες τάξεις, με σημαντικά λογοτεχνικά έργα - κυρίως θεατρικά - κι η ανάλυσή τους.

Ίσως όμως να είναι αισθητή η έλλειψη ενός συνοπτικού αλλά ταυτόχρονα περιεκτικού εγχειριδίου - οδηγού, που να πραγματεύεται τη συνολική γερμανική πνευματική παρουσία, ώστε να αποκτά ο ενδιαφερόμενος μαθητής μια γενικότερη εποπτεία.

Ως ουσιαστική συμβολή επίσης μπορεί να χαρακτηριστεί, στον τομέα που θίγουμε, το ανέβασμα γερμανόγλωσσων θεατρικών έργων ή οι σχολικές συναυλίες.

Φυσικά δεν αρκεί η γνώση μιας γλώσσας και η προσέγγιση της πνευματικής της κληρονομιάς. Απαραίτητη είναι και η γνωριμία του καθημερινού τρόπου ζωής στην άλλη χώρα αλλά και η επαφή - όσο βέβαια γίνεται - με τους ανθρώπους αυτής της χώρας.

Απ' αυτή τη σκοπιά μεγάλους ορίζοντες ανοίγει η συμμετοχή στο κάθε χρόνο πραγματοποιούμενο ταξίδι στη Γερμανία και η διαμονή εκεί. Μιλώ για το θεσμό των μαθητικών ανταλλαγών. 'Αποψή μου πως αυτός ο θεσμός βοηθά στη σύσφιξη σχέσεων ανάμεσα στους δύο λαούς και την αλληλοκατανόηση. Μόνο «μελανό» σημείο ο εκ των πραγμάτων περιορισμένος αριθμός μαθητών που παίρνουν μέρος.

Σε σχολικό επίπεδο βοηθά επίσης πολύ την αλληλογνωριμία η ύπαρξη των ομίλων εργασίας.

'Όμως τώρα θέλω να θίξω ένα άλλο σημείο, αποφασιστικής σημασίας κατά τη γνώμη μου. Ο προσεκτικός αναγνώστης ίσως παραξενευτεί με κάποια ασάφεια που παρατηρείται στην αρχή αυτού του κειμένου. Αναφέρομαι αρχικά σε μορφές επικοινωνίας ανάμεσα σε δυο λαούς, στη συνέχεια όμως μιλώ για τρόπους προσέγγισης της γερμανικής πραγματικότητας από τους Έλληνες. Πιστεύω πως, αν σε κάποιον τομέα υπάρχουν μεγάλα περιθώρια βελτίωσης, είναι σ' αυτόν.

Δεν ξεχνώ πως πρόκειται για τη Γερμανική Σχολή που βρίσκεται στην Αθήνα. Σκοπός είναι η γνωριμία με τη γερμανική πραγματικότητα. Μηπως όμως κάτι τέτοιο γίνεται καλύτερα μέσα από τη σύγκριση των δύο διαφορετικών τρόπων ζωής και την επισήμανση των διαφορών;

Κι όλες αυτές οι σκέψεις μ' αφορμή το γεγονός ότι, όσον αφορά τις σχέσεις των δύο τμημάτων του σχολείου, η κατάσταση δεν είναι η καλύτερη δυνατή. Ενώ στους άλλους δύο τομείς (γλώσσα - πνευματική κληρονομιά) παρατηρούνται πολύ αξιόλογα αποτελέσματα, δε συμβαίνει το ίδιο και στον τρίτο τομέα. 'Ισως οι δεσμοί ανάμεσα στους δύο λαούς να γίνονται πιο στενότεροι, όταν δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές διαφορετικών χωρών να συζητούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, να συγκρίνουν τις διαφορετικές καταστάσεις και να κατανοούν έτσι καλύτερα την άλλη πραγματικότητα σε κατάλληλα οργανωμένες εκδηλώσεις. Γιατί σε τελική ανάλυση να μη χρησιμοποιούμε κάθε τρόπο, για να κάνουμε πληρέστερη την επικοινωνία δύο λαών;

ΕΝΑΣ ΜΗΝΑΣ ...ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ

Αλεξάνδρα Τριανταφυλλοπούλου, τάξη 7B

'Όχι, δεν εννοώ τον ουράνιο Παράδεισο. Ούτε τη μεγάλη ευτυχία. Αλλά τον Παράδεισο Αμαρουσίου!

Κι ιδιαίτερα εκείνο το μεγάλο σχολείο, που εξωτερικά είναι ένα κτήριο σχολείου σαν όλα τ' άλλα! 'Όμως μέσα σ' αυτό το κτήριο είναι τόσα πολλά μυστικά! Κι εμείς τώρα πρέπει να τα ξεδιαλύνουμε. Γιατί τώρα μεγαλώσαμε βέβαια! Και το παλιό κτήριο δε μας χωράει. Κι αφήνουμε πίσω το παλιό κτήριο που τόσα χρόνια μας αγκάλιαζε και τον πρασινωμένο φράχτη που μας προστάτευε.

Αχ, να'ξερες κυρά-δασκάλα, τι έμειναν πίσω μας! Θυμάμαι δύο ζευγάρια μάτια που κλαίγανε, όταν αποχωριζόμαστε. Κείνα τα πρόσωπα μπορεί να μην τα ξαναδώ. Κι έπρεπε κείνη τη στιγμή να μην κλάψω, για να πάρουν κουράγιο. Από μένα! 'Αδικος κόπος. Ξέσπασα κι εγώ σε δάκρυα πάνω στο δροσερό χορτάρι και το μούσκεψα.

Τώρα εδώ, στο Μεγάλο Σχολείο, δεν υπάρχει χορτάρι. Υπάρχει μόνο ένα τεράστιο γήπεδο, που ίσως να μην κρύβει αγάπη.

Μα έτσι ήταν και το Δημοτικό στην αρχή. 'Ενας άδειος χώρος. Χρειά-

Vielleicht macht sich das Fehlen eines übersichtlichen und zugleich inhaltsreichen Handbuchs bemerkbar, welches sich mit der gesamten deutschen Gegenwart befaßt, so daß der interessierte Schüler eine allgemeine Übersicht erhält. Als ein wesentlicher Beitrag zu unserem Bereich können die Aufführungen deutschsprachiger Theaterstücke oder auch die Schulkonzerte gelten.

Natürlich ist die Kenntnis einer Sprache und die Annäherung an ihr reichhaltiges Erbe nicht ausreichend. Unerläßlich ist auch das Kennenlernen des täglichen Lebens im anderen Land und auch der Kontakt - soweit möglich - mit dem Volk dieses Landes.

Von diesem Blickpunkt aus eröffnet die Teilnahme an der jedes Jahr stattfindenden Reise nach Deutschland und der Aufenthalt dort einen breiten Horizont. Ich beziehe mich auf den Brauch des Schüleraustausches. Meiner Meinung nach trägt dieser Brauch zur Festigung der Beziehungen der zwei Völker und zum gegenseitigen Verständnis bei. Der einzige "dunkle Punkt" ist die begrenzte Anzahl der Schüler, die tatsächlich daran teilnehmen. Im Bereich der Schule trägt auch die Existenz von Arbeitsgemeinschaften zum gegenseitigen Kennenlernen bei.

Jetzt aber möchte ich noch auf einen anderen Punkt eingehen, der meiner Meinung nach von entscheidender Bedeutung ist. Der aufmerksame Leser könnte über eine gewisse Unklarheit, die am Anfang des Textes zu bemerken ist, verwundert sein. Ich beziehe mich anfangs auf Begegnungsformen zwischen zwei Völkern, im folgenden aber auf Annäherungsarten von Griechen zur deutschen Realität. Ich bin der Meinung, wenn es in irgendeinem Bereich große Verbesserungsmöglichkeiten gibt, dann in diesem.

Ich vergesse nicht, daß es sich um die Deutsche Schule handelt, die in Athen eingerichtet ist. Ihr Ziel ist das Bekanntmachen mit der deutschen Realität. Aber ist das durch den Vergleich der beiden verschiedenen Lebensweisen und die Darstellung der Unterschiede nicht besser zu erreichen?

Und alle diese Gedanken anläßlich der Tatsache, daß die Situation in Bezug auf das Verhältnis der beiden Abteilungen nicht die bestmögliche ist. Während in den zwei Bereichen (Sprache-geistiges Erbe) bedeutende Resultate erzielt werden, ist dies im dritten Bereich nicht der Fall. Vielleicht wird die Beziehung zwischen den beiden Völkern gefestigt, wenn den Schülern verschiedener Länder die Möglichkeit gegeben wird, die Probleme, denen sie gegenüber stehen, zu besprechen, die unterschiedlichen Situationen zu vergleichen und auf diese Weise die andere Realität durch entsprechend organisierte Veranstaltungen zu begreifen. Warum sollen wir letzten Endes nicht jeden Weg nutzen, um die Begegnung zweier Völker zu vervollkommen?

EIN MONAT IM PARADIES

Alexandra Triantafyllopoulou, Klasse 7B
übersetzt von Angeliki Kojiali

Nein, ich meine nicht das himmlische Paradies. Auch nicht das große Glück, sondern den Stadtteil Paradißos von Amaraoussion und insbesondere jene große Schule, die von

außen zwar wie alle anderen Schulgebäude aussieht, im Inneren aber so viele Geheimnisse in sich birgt.

Und jetzt, da wir älter sind und die frühere Grundschule für uns zu klein ist, sollen wir hinter diese Geheimnisse kommen. So lassen wir das alte Schulhaus zurück, das uns so viele Jahre hindurch aufgenommen hat, und die grüne Umzäunung, die uns beschützte.

Ach, wenn Sie wüßten, Frau Grundschullehrerin, was alles hinter uns zurückgeblieben ist! Ich erinnere mich noch an zwei Paar Augen, die weinten, als wir Abschied voneinander nahmen. Es kann sein, daß ich jene Gesichter nie mehr in meinem Leben wiedersehe. Aber in jenem Moment durfte ich nicht weinen, um Ihnen Mut zu machen. Ich mußte Ihnen Mut zusprechen! Umsonst! Ich bin auch in Tränen ausgebrochen und habe das frische Gras benetzt.

Nun hier, auf der großen Schule, gibt es kein Gras. Es gibt nur einen großen Sportplatz, der vielleicht keine Liebe in sich birgt. Aber so ähnlich war es in der Grundschule am Anfang. Ein leerer Raum. Es hat lange gedauert, bis ich mich daran gewöhnt habe. Diesmal wird es schwieriger sein. Es gibt nämlich die Erinnerungen, die Freuden und die Kummernisse. Früher träumte ich von zwei Treppen, von einer steinernen und von einer marmornen. Auf die steinerne bin ich schon hinaufgestiegen, auf der marmornen bin ich erst auf der ersten Stufe. Aber ich vergesse all das, wenn ich im Schwimmbad an meinem Körper das kalte Wasser spüre. Es ist schön zu schwimmen und zu tauchen. In der alten Schule hatten wir kein Schwimmbad. Wenn ich aber in der Klasse bin, komme ich mir fremd vor. Ich kann nicht auf dem Stuhl sitzen, und der Tisch ist groß. Es ist seltsam, sich darauf zu stützen. Und die Lehrer und Lehrerinnen kommen und gehen. Es gibt so viele! Ich habe mich noch nicht an sie gewöhnt. Der eine ist nett, der andere streng, der dritte imponierend. Einmal werde ich sie alle besser kennenlernen, sie lieb gewinnen. Hat aber mein Herz "Platz" für so viele Personen?

Vom Fenster aus sehe ich die Pinien. So wie sie nebeneinander stehen, erinnern sie mich an den Wald, den großen Wald auf der Peleponnes. Von dort stammen meine Eltern. Wir sind so oft dorthin gefahren! Ich mag den Wald sehr. So viele Düfte, frische Luft! Und das alles in unmittelbarer Nähe, vor unserem Fenster!

Heute haben wir Sport. Es wäre schön, in der Turnhalle mit den Turngeräten zu üben. Die Turnhalle ist ein bißchen dunkel, aber es macht nichts. Neulich spielten wir mit weißen Bällen. Ein Ball ist auf die Lehrerin gefallen. Es war kein Witz. Die Turnlehrerin ist nett! Tatsächlich, wie haben wir die alten Gewohnheiten aus der Grundschule überwunden! Früher hätten wir gelacht. Genau wie damals, als der Ball den Turnlehrer traf und ihm die Brille herunterwarf. Wir brachen alle in Lachen aus. Es ist seltsam, aber, wenn man einen mag, lacht man nicht über ihn. Wenn man ihn nicht mag, freut man sich, wenn ihm etwas passiert. Und wenn man wiederum einen allzusehr mag, dann lacht man doch über ihn! Es läutet. Der Ton der Klingel ist schrill. In der alten Schule war die Klingel wie verrostet. Wir gehen runter auf den Hof. Er ist größer, grüner, schöner als der alte. Den mindestens kann man lieb gewinnen, von ganzem Herzen. Wirklich!

MEINE SCHULE

Klasse 8C

Auszüge aus Aufsätzen vom 8. November 1985 der Schüler der zweiten Gymnasialklasse (8C) zum Thema "Meine Schule", im Rahmen der Unterrichtseinheit: Beschreibung von Gebäuden.

στηκε καιρός να συνηθίσω. Αυτή τη φορά θα είναι πιο δύσκολο. Υπάρχουν οι αναμνήσεις, οι χαρές, οι πίκρες.

Άλλοτε ονειρευόμουν δυο σκάλες. Τη μια πέτρινη, την άλλη μαρμαρένια. Την πέτρινη την ανέβηκα. Στη μαρμαρένια είμαι στο πρώτο σκαλί. Μα τα ξεχνώ όλα, σαν νιώθω στο σώμα μου το κρύο νερό της πισίνας. Είναι ωραίο να κολυμπάς. Και να κάνεις βουτιές. Στο παλιό σχολείο δεν είχαμε πισίνα.

Κι όταν βρίσκομαι στην τάξη, νιώθω ξένη. Δε με κρατάει η καρέκλα και το τραπέζι είναι μεγάλο. Είναι παράξενο ν' ακουμπάς πάνω του.

Κι έρχονται οι δάσκαλοι και οι δασκάλες. Οι καθηγητές, ο ένας μετά τον άλλο. Τόσοι πολλοί! Δεν τους έχω συνηθίσει. Ο ένας είναι καλός, ο άλλος είναι αυστηρός κι ο άλλος επιβλητικός. Μα κάποτε θα τους μάθω όλους. Θά τους αγαπήσω όλους. Χωράει όμως η καρδιά μου τόσες μορφές; Τόσες θέσεις έχει λοιπόν; Απ' το παράθυρο βλέπω τα πεύκα. Έτσι κοντά-κοντά μοιάζουν με δάσος. Το δάσος το μεγάλο κάτω στην Πελοπόννησο. Από εκεί είναι ο πατέρας μου. Το ίδιο και η μητέρα μου. Έχουμε πάει τόσες φορές! Μ' αρέσει πολύ το δάσος. Τόσες μυρωδιές, καθαρός αέρας. Και να' ναι δίπλα μας. Στο παράθυρό μας.

Σήμερα έχουμε σπορ. Θα' ταν ωραία να κάναμε στην αίθουσα με τα όργανα της γυμναστικής. Είναι λίγο σκοτεινή, μα δεν πειράζει. Παίζαμε με κάτι άσπρες μπάλες. Μια χτύπησε τη γυμνάστρια. Δεν ήταν αστειό. Η γυμνάστρια είναι καλή!

Αλήθεια, πώς ξεπεράσαμε τις παλιές συνήθειες του Δημοτικού! Άλλοτε θα γελοούσαμε. Όπως όταν χτύπησε η μπάλα το γυμναστή και του'πεσαν τα γυαλιά. Βάλαμε όλοι τα γέλια. Είναι πραγματικά παράξενο. Όταν αγαπάς κάποιον, δε γελάς μαζί του. Όταν δεν τον αγαπάς, χαιρέσαι, όταν παθαίνει κάτι. Κι όταν αγαπάς κάποιον πάρα πολύ, πάλι γελάς μαζί του.

Και χτυπάει το κουδούνι. Ο ήχος είναι πιο οξύς. Στο παλιό μου σχολείο το κουδούνι λες και ήταν σκουριασμένο.

Και κατεβαίνουμε κάτω. Στο προαύλιο. Είναι πιο μεγάλο. Πιο πράσινο. Πιο ωραίο.

Είναι πράγματι να το αγαπήσεις. Αυτό τουλάχιστον μπορείς να το αγαπήσεις. Με όλη την καρδιά σου. Αληθινά.

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΟΥ

Τάξη 8C

Δρ. Φραντσέσκα Βουδούρογλου - Langenfaß

Αποσπάσματα εκθέσεων που έγραψαν οι μαθητές της Β' Γυμνασίου, τμήμα γ, στις 8 Νοεμβρίου 1985 με θέμα «Το σχολείο μου» στα πλαίσια της διδακτικής ενότητας: περιγραφή οικοδομημάτων.

Κάθε πρωί μαζί με μια ανθρωποθάλασσα βιαστικών Αθηναίων διασχίζω την πολυθόρυβη λεωφόρο Κηφισίας ανάμεσα από καυσάερια, κορναρίσματα... Όταν όμως φτάσω στο κατάλληλο ύψος, αφήνω αυτή την κουραστική ατμόσφαιρα, παρακάμπτοντας σ' ένα ασφαλτοστρωμένο δρομάκι περιτοιχισμένο από καταπράσινα δέντρα και φυτά που ξεπηδούν απ' τουςτσιμεντένιους φράχτες των διαφόρων κτηρίων. Αυτή την απομονωμένη, εξοχική περιοχή διάλεξαν και οι ιδρυτές του σχολείου μου, για να στεγάσουν τις εγκαταστάσεις του.

Λήδα Ξύκη

...προπύργιο όλου του συγκροτήματος είναι το σπιτάκι του επιστάτη...

Γιώργος Μανωλόπουλος

...στη μέση του σχολείου υπάρχει μια εξωτερική αυλή, που γύρω απ' αυτή είναι χτισμένο το σχολείο. Είναι μεγάλη, με παρτέρια από λουλούδια και φοίνικες. Αυτή η διαρρύθμιση του σχολείου μου θυμίζει λίγο σπίτια αρχαίων Αθηναίων, που ήταν χτισμένα γύρω από μια τετράγωνη ορθογώνια αυλή.

Φρόνη Κατσένη

...σκούβοντας πάνω απ' τον καταπράσινο φράχτη της μεσαίας αυλής βλέπουμε την πισίνα. Τώρα το χειμώνα δεν προκαλεί καμία ιδιαίτερη εντύπωση, αλλά το καλοκαίρι την κοιτάμε όλοι λαίμαργα λαχταρώντας να βρεθούμε στα καθαρά νερά της.

Βίκη Δαμιανού

...διακρίνουμε το θυρωρείο, με την πιστή θυρωρό και δεξιά την αγαπητή σε όλους τηλεφωνήτρια...

Φιλομήλα Κερεμέζη

...το εσωτερικό του σχολείου είναι λαβύρινθος που, αν δεν ξέρεις τα καττόπια, χάνεσαι...

Εύη Μαυρομάτη

...όλα παίρνουν ζωή, καθώς μαθητές και καθηγητές гуρίζουν σαν μέλισσες από τον έναν όροφο στον άλλο, από τη μια τάξη στην άλλη. Οι φωνές, γερμανικές ή ελληνικές, γεμίζουν το κτήριο, ώσπου το κουδούνι χτυπάει και νεκρική σιγή κυριαρχεί παντού.

Χέλλα Κνήπερ

...όλες οι αίθουσες είναι ηλιόλουστες και μεγάλες, με ξύλινα θρανία και πράσινο πίνακα...

Λήδα Κατσικίνη

...ο χώρος που αγαπώ πιο πολύ είναι η τάξη μου. Δεν ξεχωρίζει σε τίποτα απ' τις άλλες τάξεις, όμως παρακολουθώντας σ' αυτήν επί δύο χρόνια το μάθημα, δέθηκα μαζί της και θα ήμουν ευχαριστημένη, αν παραμέναμε στην ίδια τάξη όλο τον καιρό της φοίτησής μας στη Γερμανική Σχολή...

Ράνια Κασιρέα

...στο τέταρτο θρανίο της μεσαίας σειράς κάθομαι εγώ. Έχω δεθεί μαζί του, περισσότερο από κάθετι άλλο μες την τάξη.

Νάνα Παπαδάκη

Έμεινα ενθουσιασμένος από το κλειστό γυμναστήριο.

Δημήτρης Δημητρούλης

...και ένα πλήθος εργαστήρια άριστα εξοπλισμένα.

Χριστίνα Κατσικαδέλη

...η υπεύθυνη της βιβλιοθήκης εξυπηρετεί με προθυμία τα παιδιά και τα συμβουλεύει για τα καλύτερα βιβλία που θα τους κρατήσουν λίγες ώρες συντροφιά.

Νάνα Παπαδάκη

...γενικά η ατμόσφαιρα κι η οργάνωση του σχολείου είναι αυτή που ταιριάζει στο σωστό εκπαιδευτικό σύστημα. Δε θα ωφελούσε όμως τίποτα, αν οι καθηγητές δεν ήταν τόσο συνεργάσιμοι, έτοιμοι να ενθαρρύνουν και να βοηθήσουν το μαθητή σε κάποια δύσκολη στιγμή... να διαπλάσουν όχι μόνο το μυαλό μας, αλλά και το χαρακτήρα μας, χωρίς όμως να αλλοιώσουν τα στοιχεία της προσωπικότητάς μας... θέλω κάποτε να γίνω κάτι γι' αυτό το σχολείο!

Λήδα Ξύκη

...το σχολείο αυτό το αγαπώ πολύ και το βλέπω σαν δεύτερο σπίτι μου...

Μαίρη Τζουτζούκου

...κάθε χώρος, κάθε αίθουσα είναι για μένα κάτι ξεχωριστό. Όταν πια τελειώσω και φύγω, τ' αποχωριστώ, νομίζω ότι θ' αποχωριστώ μαζί και ένα κομμάτι της ζωής μου.

Μάρσα Μάνεση

Für die Auswahl: Dr. Vuduroglou-Langenfaß

Jeden Morgen durchheile ich die sehr laute Kifissias-Allee mit einem Menschenmeer von eiligen Athenern mitten in Auspuffgasen, Gehupe... Aber, wenn ich die geeignete Höhe erreiche, lasse ich diese anstrengende Atmosphäre zurück, indem ich in eine asphaltierte Gasse einbiege, die von grünen Bäumen und Pflanzen umgeben ist, welche hinter den Betoneinfassungen der verschiedenen Gebäude hervorspießen. Diese abgelegene, ländliche Gegend haben auch die Gründer meiner Schule gewählt, um hier ihr Gebäude zu errichten.

Lida Xiki

...Bollwerk des ganzen Komplexes ist das kleine Haus des Hausmeisters...

Georg Manolopoulos

...in der Mitte des Schulgebäudes ist ein Innenhof, um den herum die Schulräume gebaut sind. Er ist groß, mit Blumenbeeten und Palmen. Diese Anordnung der Schule erinnert mich an die Häuser der Altgriechen, die rings um einen quadratischen Hof gebaut waren.

Frini Katseni

...wenn wir uns über den grünen Zaun des mittleren Hofes beugen, sehen wir das Schwimmbad. Jetzt im Winter macht es keinen besonderen Eindruck, aber im Sommer betrachten wir es alle begierig und sehnen uns danach, im sauberen Wasser zu baden.

Wiki Damianou

...wir erkennen die Pförtnerloge mit der treuen Pförtnerin und rechts die von allen geliebte Telefonistin...

Filomile Keremezi

...das Innere der Schule ist ein Labyrinth, und wenn man sich nicht auskennt, verläuft man sich.

Evi Mauromati

...alles wirkt lebendig, während Schüler und Lehrer wie Bienen von einer Etage zur anderen, von einer Klasse in die andere fliegen. Stimmen, deutsche oder griechische, erfüllen das Haus. Das alles, bis es klingelt. Dann herrscht überall Grabesstille.

Hella Klieper

...alle Klassenzimmer sind groß und in Sonne getaucht, mit einer grünen Tafel und Holzbänken...

Lida Katsikini

...der Raum, den ich am meisten liebe, ist mein Klassenzimmer. Er unterscheidet sich in nichts von den anderen Klassenräumen, aber da ich in ihm seit zwei Jahren am Unterricht teilnehme, fühle ich mich ihm verbunden, und ich wäre sehr glücklich, wenn wir während meiner Schulzeit hier blieben.

Rania Katsirea

...an dem vierten Tisch der mittleren Reihe sitze ich. Ihm fühle ich mich mehr als allem anderen in der Klasse verbunden.

Nana Papadaki

Ich bin von der Turnhalle begeistert.

Dimitris Dimitroulis

...und einer Menge von perfekt ausgerüsteten Laborräumen.

Christina Katsikadeli

...Die Dame, die für die Bibliothek verantwortlich ist, sorgt bereitwillig für alle Schüler und rät ihnen zu den besten Büchern, die Ihnen für einige Stunden Gesellschaft leisten werden.

Nana Papadaki

...Im allgemeinen ergänzen sich Atmosphäre und Organisation an der Schule zu einem richtigen Erziehungssystem. Aber das würde nichts nützen, wenn nicht die Lehrer so kooperativ wären, bereit, in einem schwierigen Moment den Schüler zu ermutigen und ihm zu helfen... bereit, nicht nur unseren Verstand, sondern auch unseren Charakter zu formen, ohne die Merkmale unserer Persönlichkeit zu verändern... ich möchte irgendwann zum Wohl dieser Schule etwas beitragen.

Lida Xiki

...ich liebe diese Schule sehr und ich betrachte sie als mein zweites Zuhause.

Mary Zouzoukou

...jeder Raum, jedes Klassenzimmer ist für mich etwas Besonderes. Wenn ich einmal die Schule beende und weggehe, meine ich, daß ich mich damit von einem Stück meines Lebens trenne.

Marsa Manesi

WIE LERNEN WIR UNS BESSER KENNEN?

Irini Achouzaridi, Klasse 12C
übersetzt von Irini Achouzaridi, Kl. 12 C

Die Schüler erwerben in der Schule nicht nur Wissen, sondern bilden ihre Persönlichkeit in ihren Beziehungen zu Mitschülern und Lehrern. In der Deutschen Schule Athen werden die Schüler außerdem von der deutschen Mentalität beeinflusst. Auf dieser Schule begegnen sich zwei unterschiedliche Weltanschauungen. Auch vorurteilslos betrachtet sind Verschiedenheiten im Verhalten und Sprechen von Deutschen und Griechen nicht zu übersehen. Bei den Beziehungen der Schüler untereinander versucht jeder, sich zuerst in seiner Klasse einzuleben, um später auch Kontakt mit anderen Klassen aufzunehmen. Das heißt, es bilden sich nur einseitige Beziehungen, während die Zusammenarbeit zwischen griechischer und deutscher Abteilung zu kurz kommt. Es gibt wenige Veranstaltungen, bei denen beide Abteilungen mitwirken können, wie Konzerte und Theatervorführungen. Dennoch wäre eine Zusammenarbeit durchführbar, da viele deutsche Schüler genügend lange in Griechenland leben und ein Großteil der griechischen Schüler geraume Zeit in Deutschland war.

Was die Beziehungen zu den Lehrern betrifft, so fühlt sich der griechische Schüler in den Unterrichtsstunden, die auf Griechisch gegeben werden, wohl und hat ein gutes Verhältnis zu seinem Lehrer. Dasselbe gilt für den deutschen Schüler, wenn er von deutschen Lehrkräften unterrichtet wird. Das ist so, weil Lehrer und Schüler die gleiche Sprache sprechen. Ihr Verhältnis ist familiär, da sie in derselben Mentalität aufgewachsen, ihr Verhalten und ihre Ausdrucksmöglichkeiten ähnlich sind. Besonders zu den Lehrerinnen ist die Beziehung sehr gut, da diese als eine "zweite Mutter" angesehen werden. Dieselbe Vertrautheit kann sich nicht so leicht zwischen griechischen Schülern und deutschen Lehrern entwickeln, die in einem ganz andersartigen Schulsystem unterrichten müssen. Der Stoff ist sehr umfangreich und bewegt sich im engen Rahmen der vorgegebenen Lehrpläne. Die Epitropie und die Panhellenischen Prüfungen werden auf Griechisch abgehalten, nur bestimmte Fächer werden in Deutsch unterrichtet.

Auf diese Weise entstehen Probleme auf beiden Seiten, und es bleibt kaum Zeit, persönlichere Beziehungen zu entwickeln. Der Schüler ist gezwungen, Distanz zum Lehrer zu wahren, da es immer einen Stoff gibt, der zweisprachig unterrichtet werden muß. So wird das Zusammenleben vom Unterrichtsfortgang zurückgedrängt, und die Gelegenheit für Diskussion und Meinungsaustausch ist gering. Trotzdem könnte etwas gegen diese Situation unternommen werden. Man könnte z.B. eine Diskussionsstunde pro Woche oder alle 14 Tage einführen, in der sich Lehrer und Schüler näher kennenlernen und Erfahrungen austauschen, die sie in den beiden Ländern gesammelt haben. Auf diesen "Verständigungsstunden" könnte man sicherlich eine zweckvolle und erfolgreiche Zusammenarbeit aufbauen. Außerdem könnte man außerhalb der Schulzeit weitere gemeinsame Unternehmungen organisieren, wie Ausflüge, Theaterbesuche, Teilnahme an kulturellen Veranstaltungen, bei denen der Schüler seinen Lehrer auch außerhalb der täglichen Routine kennenlernen kann. Als Beispiel kann man hier erwähnen, daß die griechischen Schüler einen großen Teil der griechischen Lehrkräfte bei der Vorbereitung und Gestaltung der Nationalfeiertage kennenlernen können.

Es ist sicherlich nicht ganz einfach, aber wir glauben, daß mit einem bißchen Mühe die Verwirklichung des Ziels dieser Schule zu erreichen ist - ein harmonisches Zusammenleben der griechischen und deutschen Abteilungen.

ΠΩΣ ΘΑ ΓΝΩΡΙΣΤΟΥΜΕ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ

Ειρήνη Αχουζαρίδη, τάξη 12C, Γιώργος Πανταζής, τάξη 11D

Στο σχολείο ο μαθητής δεν αποκτά μόνο γνώσεις, αλλά ολοκληρώνει την προσωπικότητά του μέσα από τις σχέσεις του με τους συμμαθητές του και τους καθηγητές του. Όμως στη Γερμανική Σχολή Αθηνών είναι και κάτι άλλο ακόμα που επηρεάζει τους μαθητές, η γερμανική νοοτροπία. Γιατί σ' αυτό το σχολείο αλληλογνωρίζονται δυο διαφορετικές κοσμοθεωρίες. Μιλώντας μακριά από προκαταλήψεις δεν είναι δυνατό να μη υιοθεμούμε τις διαφορές ανάμεσα στους Έλληνες και στους Γερμανούς στον τρόπο ζωής, συμπεριφοράς και έκφρασης.

Από τη μια πλευρά λοιπόν έχουμε τις σχέσεις των μαθητών μεταξύ τους. Ο μαθητής αρχικά προσπαθεί να εγκλιματιστεί στη δική του τάξη, στη συνέχεια προσπαθεί να δημιουργήσει σχέσεις με τις υπόλοιπες τάξεις. Εδώ παρουσιάζεται ένα πρόβλημα, καθώς οι μαθητές δημιουργούν μονόπλευρες σχέσεις και δεν επιδιώκουν τη συνεργασία των δύο τμημάτων, δηλαδή του γερμανικού και του ελληνικού. Ελάχιστες είναι οι εκδηλώσεις που γίνονται με συνεργασία των δύο τμημάτων, όπως θεατρικές παραστάσεις ή κοντσέρτα. Ωστόσο η συνεργασία είναι εφικτή, μια και πολλοί Γερμανοί βρίσκονται στην Ελλάδα αρκετά χρόνια, ενώ συνάμα ένα μέρος των Ελλήνων έχει ζηήσει στη Γερμανία εξίσου αρκετό διάστημα.

Από την άλλη πλευρά έχουμε τις σχέσεις των μαθητών με τους καθηγητές, κι εδώ είναι που η κατάσταση γίνεται πιο σύνθετη. Ο Έλληνας μαθητής, κατά τη διάρκεια των ελληνικών μαθημάτων, νιώθει άνετα και εμπιστεύεται τον Έλληνα καθηγητή του. Όμοια συναισθήματα έχει και ο γερμανός μαθητής με το γερμανό καθηγητή. Κι αυτό γιατί μαθητές και καθηγητές μιλούν την ίδια γλώσσα. Οι σχέσεις μεταξύ τους είναι οικείες, γιατί έχουν μεγαλώσει στην ίδια νοοτροπία κι έχουν συνηθίσει σε έναν ορισμένο τρόπο συμπεριφοράς και έκφρασης. Ιδιαίτερα οι σχέσεις των μαθητών με τις καθηγήτριες είναι πολύ καλές, αφού τις θεωρούν σαν μια «δευτέρα» μητέρα τους.

Η ίδια οικειότητα όμως δεν αναπτύσσεται τόσο εύκολα ανάμεσα στους Έλληνες μαθητές και στους γερμανούς καθηγητές. Αυτοί καλούνται να διδάξουν σε ένα τελείως διαφορετικό εκπαιδευτικό σύστημα. Η ύλη είναι πολλή και κινείται σε στενά προκαθορισμένα από το αναλυτικό πρόγραμμα πλαίσια. Οι εξετάσεις του Ιουνίου με την Επιτροπή και οι Πανελλαδικές δίνουν στην ελληνική γλώσσα, μολονότι τα θετικά μαθήματα διδάσκονται στα Γερμανικά. Έτσι δημιουργούνται πολλά προβλήματα και στους μαθητές και στους καθηγητές και δε μένει καθόλου ελεύθερος χρόνος, ώστε να αναπτυχθούν διαπροσωπικές σχέσεις. Ο μαθητής είναι αναγκασμένος να μένει μακριά από τον καθηγητή του, γιατί υπάρχει πάντα κάποια ύλη που πρέπει να διδαχτεί δίγλωσσα. Έτσι λοιπόν η συνύπαρξη εγκλωβίζεται στη διδακτική διαδικασία και οι ευκαιρίες για ευρύτερη επικοινωνία και ανταλλαγή απόψεων και ιδεών είναι ελάχιστες.

Εύκολα όμως μπορούν να δουν το φως λύσεις που θα βοηθήσουν τις σχέσεις αυτές. Για παράδειγμα θα μπορούσε να οριστεί μια ώρα κάθε εβδομάδα ή κάθε δεκαπέντε μέρες που ο καθηγητής θα συζητούσε με τους μαθητές του. Τότε θα αλληλογνωρίζονταν, θα αντάλλαζαν εμπειρίες από τη ζωή στις δύο χώρες και μέσα από την αλληλοσυμπνοή θα δινότουσαν τα ερεθίσματα για μια ουσιαστικότερη και εποικοδομητικότερη συνεργασία. Θα μπορούσαν να γίνονται περισσότερες κοινές εξορμήσεις, όπως εκδρομές ή επισκέψεις εκθέσεων, θεατρικών παραστάσεων, πολιτιστικών εκδηλώσεων έξω από τις σχολικές ώρες, όπου ο μαθητής να γνωρίζει τον καθηγητή του κι έξω από την καθημερινή ρουτίνα. Εδώ ωστόσο να αναφέρω ότι οι Έλληνες μαθητές έχουν τη δυνατότητα να γνωρίσουν μεγάλο μέρος των Ελλήνων καθηγητών μέσα από την προετοιμασία και την παρουσίαση των εθνικών γιορτών.

Το ξέρουμε ότι δεν είναι τόσο εύκολο, όμως με λίγη προσπάθεια γίνεται εφικτή η απόλυτη πραγμάτωση του σκοπού του σχολείου μας, της αρμονικής αλληλεπίδρασης του ελληνικού και του γερμανικού στοιχείου στους μαθητές του.

ΓΙΑΤΙ ΕΙΜΑΙ ΜΑΘΗΤΗΣ ή ΜΑΘΗΤΡΙΑ ΤΗΣ Γ.Σ.Α.

Τάξεις: Γ' Γυμνασίου, Β', Γ' Λυκείου
Επεξεργασία και επιλογή απαντήσεων: Ελένη Ζαχάρωφ,
Dr. Hermann Caspary
Μετάφραση: Χριστίνα Αυδή, Έλενα Γκόβα, τάξη 12Α

Αυτή η ερώτηση δόθηκε σε 150 μαθητές των τάξεων 9 (Γ' Γυμνασίου) και 11, 12 (Β', Γ' Λυκείου) του ελληνικού τμήματος της Σχολής. Από τις απαντήσεις προέκυψαν τα ακόλουθα αποτελέσματα:

- Μαθαίνω σωστά τη γερμανική γλώσσα, αποκτώντας πλούσιο λεξιλόγιο: 89%
- Τα Γερμανικά είναι εμπορική γλώσσα: 39%
- Μαθαίνω καλά τη μητρική μου γλώσσα: 18%
- Έχω γερμανίδα μητέρα: 18%
- Μαθαίνω καλά δύο ξένες γλώσσες, Γερμανικά και Αγγλικά: 34%
- Είναι ένα καλά οργανωμένο σχολείο: 75%
- Έχει καλές αθλητικές εγκαταστάσεις: 46%
- Έχει καλές εγκαταστάσεις για τη Φυσική και τη Χημεία: 34%
- Όμορφη εμφάνιση λειτουργικού κτηρίου με δέντρα, λουλούδια, αυλές, θέατρο και βιβλιοθήκη: 27%
- Υπάρχουν πολλοί όμιλοι (AG) που μας προσφέρουν συμπληρωματικές γνώσεις: 23%
- Η πιθανότητα σπουδών στη Γερμανία είναι μία εναλλακτική λύση: 66%
- Επιθυμώ να σπουδάσω στη Γερμανία: 20%
- Μπορώ να κάνω μεταπτυχιακές σπουδές στη Γερμανία: 18%
- Έχω καλύτερες δυνατότητες επαγγελματικής αποκατάστασης: 27%
- Ήταν επιθυμία των γονιών μου: 41%
- Οι γονείς μου εκτιμούν την πειθαρχία: 27%
- Γεννήθηκα στη Γερμανία, έζησα πολλά χρόνια στη Γερμανία: 34%

«Ένα δωδεκάχρονο παιδί δεν είναι σε θέση να αποφασίσει μόνο του σε ποιο σχολείο θα πάει. Το ίδιο συνέβαινε και με μένα. Η οικογένειά μου όμως, είχε πολύ καλή γνώμη για τη Γερμανική Σχολή. Έλεγαν πως είναι ένα σχολείο, στο οποίο δουλεύουν πραγματικά και ο μαθητής καταρτίζεται με μια καλή γενική μόρφωση. Επίσης οι γονείς μου έβρισκαν εξαιρετική την ιδέα, του να φοιτήσω σ' ένα τόσο καλά οργανωμένο σχολείο. Εξάλλου θα μου δινόταν η δυνατότητα να καλύτερες τις γνώσεις μου στα Γερμανικά έτσι, ώστε να τα μιλώ κάποτε σαν μια «δύτερη μητρική γλώσσα». Είναι αυτονόητο ότι θα είχα τότε και καλύτερες ευκαιρίες για σπουδές στη Γερμανία. Οι γονείς μου μου εξήγησαν όλα αυτά τα πλεονεκτήματα και με προέτρεψαν να προσπαθήσω να μπω σ' αυτή τη Σχολή.»

«Ενώ βρισκόμουν ακόμα στην τελευταία τάξη του Δημοτικού, οι γονείς μου είχαν ήδη την επιθυμία να με στείλουν στη Γερμανική Σχολή, όχι μόνο επειδή έχει μια πολύ καλή φήμη, αλλά και γιατί σ' αυτή διδάσκεται η γερμανική γλώσσα ιδιαίτερα εντατικά. Τότε είχα κι εγώ την ίδια επιθυμία, γιατί είχα αρχίσει πολύ νωρίς την εκμάθηση της γερμανικής γλώσσας και μου έκανε κέφι. Σήμερα μπορώ να πω πως ο κυριότερος λόγος γι' αυτή την εκλογή είναι η πολύ καλή γενική μόρφωση που δίνεται σ' αυτήν. Ύστερα γνωρίζει κανείς δύο διαφορετικούς πολιτισμούς. Σε δεύτερη μοίρα έρχονται άλλα πλεονεκτήματα, όπως οι δυνατότητες σπουδών στη Γερμανία. Πρέπει όμως επίσης να σημειώσω ότι ο φόρτος, εξαιτίας των υψηλών απαιτήσεων της Σχολής, είναι ιδιαίτερα μεγάλος. Πιστεύω όμως πως το κέρδος που έχουμε από τη φρόιτη σ' αυτό

WARUM BIN ICH AN DER DEUTSCHEN SCHULE

Klassen 9, 11 und 12 der griechischen Abteilung

Für die Bearbeitung und Auswahl:
Eleni Zacharof, Dr. Hermann Caspary
150 Schüler der griechischen Abteilung (Klassen 9, 11 und 12) haben diese Frage viele folgt (Ergebnis in Prozent) beantwortet:

- Ich lerne richtig Deutsch, bekomme einen umfangreichen Wortschatz: 85%
- Deutsch ist eine für den Handel wichtige Sprache: 35%
- Ich lerne meine Muttersprache gut: 18%
- Ich habe eine deutsche Mutter: 18%
- Ich lerne zwei Fremdsprachen gut, Deutsch und Englisch: 34%
- Sie ist eine gut organisierte Schule: 75%
- Sie hat gute Sportanlagen: 46%
- Sie hat gute Fachräume für Physik und Chemie: 34%
- Ästhetischer und funktionaler Aspekt: Bäume, Blumen, Höfe, Aula, Bibliothek: 27%
- Es gibt viele Arbeitsgemeinschaften, die mir den Erwerb von zusätzlichem Wissen ermöglichen: 23%
- Möglichkeit, auch in der Bundesrepublik Deutschland studieren zu können: 66%
- Ich möchte in der Bundesrepublik Deutschland studieren: 20%
- Ich kann in der Bundesrepublik Deutschland ein weiterführendes Studium aufnehmen: 18%
- Ich habe bessere Berufschancen: 27%
- Meine Eltern wünschten den Schulbesuch: 41%
- Meine Eltern schätzen die Disziplin: 27%
- Ich bin in der Bundesrepublik Deutschland geboren; ich habe viele Jahre in der Bundesrepublik Deutschland gelebt: 34%

Antworten von Schülern der Klasse 12 A des Lykeions in deutscher Sprache:

“Mit 12 Jahren kann man noch nicht selbst entscheiden, welche Schule man besuchen will. Auch bei mir war das nicht der Fall. Die Deutsche Schule hatte aber einen sehr guten Ruf in meiner Familie. Man sagte, es sei eine Schule, an der wirklich gearbeitet werde und der Schüler eine gute Allgemeinbildung bekomme. Meine Eltern dachten also, es wäre schön, wenn ich eine so gut organisierte Schule besuchen könne. Außerdem bekäme ich dann auch die Möglichkeit, meine Kenntnisse in der deutschen Sprache zu verbessern, so

daß ich einmal deutsch wie eine 'zweite Muttersprache' sprechen könne. Selbstverständlich hätte ich dann auch bessere Studienmöglichkeiten in Deutschland. Meine Eltern haben mir all diese Vorzüge erklärt und mich aufgefordert, mich zu bemühen, an diese Schule zu kommen."

"Während ich das letzte Jahr die Grundschule besuchte, bestand der Wunsch meiner Eltern, mich auf die Deutsche Schule zu schicken, nicht nur, weil sie einen sehr guten Ruf hatte, sondern auch deshalb, weil an ihr die deutsche Sprache besonders intensiv gelehrt wurde. Damals hatte ich auch selber den Wunsch, diese Schule zu besuchen, weil ich mit dem Erlernen der deutschen Sprache sehr früh angefangen hatte und es mir Spaß gemacht hatte. Heute kann ich sagen, daß für mich der wichtigste Grund für diese Schulwahl die sehr gute Allgemeinbildung ist, die man an ihr erhält. Ferner hat man Zugang zu zwei Kulturen. An zweiter Stelle kommen erst andere Vorteile wie ein Studium in Deutschland. Ich muß aber auch betonen, daß die Belastung wegen der hohen Anforderungen an dieser Schule besonders hoch ist, glaube aber, daß der Gewinn von einem Besuch dieser Schule noch höher sein wird."

"Als ich beschloß, die Deutsche Schule zu besuchen, ging es mir hauptsächlich um die gute Organisation dieser Schule. An ihr wird auch der Sport- und Musikunterricht richtig unterrichtet, was an anderen Schulen ein großes Problem ist. Sie hat sehr gut ausgestattete Sportanlagen. Sie bietet nachmittags verschiedene Arbeitsgemeinschaften an. Weiterhin ging es mir auch um die deutsche Sprache, weil ich in Deutschland aufgewachsen bin und sie schon beherrschte. Diese Sprache wollte ich in Griechenland nicht wieder vergessen. Von meinen Eltern wurde ich nicht gezwungen, diese Schule zu besuchen, wie es bei anderen der Fall war. Für mich war die Deutsche Schule die einzig geeignete für meine Ziele."

"...Meine Eltern schätzten vor allem die Disziplin und die Ordnung der Deutschen... Ich persönlich stimme heute der Wahl meiner Eltern zu, obwohl die Deutsche Schule auch Nachteile hat, was vor allem für die Naturwissenschaften gilt und für die Kinder, die nur an einer griechischen Universität studieren wollen... Ich habe aber tatsächlich Deutsch gelernt, und zwar gut, wie ich glaube. Ich habe weniger Vorurteile gegenüber den Deutschen. Das stelle ich immer fest, wenn ich mit jungen Leuten spreche, nicht nur mit den Alten, die immer an den Zweiten Weltkrieg erinnern... Vor allem habe ich mehr Kontakt zur Musik und Kunst bekommen, der den Schülern an staatlichen Schulen fehlt..."

"Ich bin nur an der Deutschen Schule, weil meine Eltern es so wünschten. Als ich zehn Jahre alt war, hatten sie immer gesagt, ich müsse die Aufnahmeprüfung bestehen, weil die Deutsche Schule eine sehr gute Schule sei und weil ich dann die Gelegenheit habe, in Deutschland zu studieren. Doch stellte ich nach den drei ersten Jahren an der Schule fest, daß sie in Wirklichkeit gar nicht so gut war (z.B. ist sie für die naturwissenschaftlichen Fächer gar nicht geeignet). Dies habe ich meinen Eltern gesagt, aber sie wollten nichts davon hören. Ich sollte unbedingt an dieser Schule Abitur machen. Und jetzt bin ich in der 12. Klasse und will gar nicht in Deutschland studieren. Trotzdem mache ich an dieser Schule mein Abitur, weil meine Eltern es so wollen. Meine Noten sind schlechter als sie es an einer staatlichen Schule wären. Mir hat diese Schule nichts genützt. Mich hat sie enttäuscht."

"...Die Entscheidung zu diesem Schulbesuch haben meine Eltern gefällt... Ich habe die doppelte Staatsangehörigkeit und erwerbe so das griechische und deutsche Abitur... An der Deutschen Schule wird es einem schwerer gemacht als an öffentlichen Schulen, was auch Nachteile mit sich bringt. Diese Schule bietet aber eine gute Allgemeinbildung..."

"Ich besuche die Deutsche Schule, weil ich Deutsch lernen will. Meine Familie besitzt viele Beziehungen zu Deutschland und Österreich. Ich brauche diese Sprache, um mit den befreundeten und anderen Familien in Kontakt bleiben zu können..."

"...Heute spüre ich, daß die Entscheidung meines Vaters doch nicht so richtig gewesen ist. Weil einige Fächer in deutscher Sprache unterrichtet werden, mußte ich immer in zwei Sprachen lesen und denken. Meine Freunde waren immer mit ihren Hausaufgaben schneller fertig und ich konnte nie mit ihnen spielen..."

"Als ich sechs oder sieben Jahre alt war, fragten mich meine Eltern, ob ich eine fremde Sprache lernen wolle. Ich entschied mich für die deutsche, weil meine Schwester sie schon beherrschte und die Deutsche Schule einen recht guten Ruf hatte. Neben den schönen Gebäuden war der wichtigste Grund, daß alle Schüler entweder an einer griechischen oder deutschen Universität studieren konnten. Das Schulgeld war auch nicht sehr hoch. Von allen privaten Schulen war es das niedrigste..."

"Vor vier Jahren kam ich aus Deutschland, wo ich ein deutsches Gymnasium besucht hatte, wieder nach Griechenland zurück. Ich konnte fast kein Wort griechisch schreiben und hatte große Probleme mit der griechischen Sprache. An einer griechischen Schule hätte ich es nie geschafft. Die Deutsche Schule erlaubte es mir, nach Griechenland zurückzukeh-

ten το σχολείο είναι ακόμα μεγαλύτερο".

«Όταν αποφάσισα να φοιτήσω στη Γερμανική Σχολή, με ενδιέφερε κυρίως η καλή της οργάνωση. Σ' αυτήν, ακόμα και τα μαθήματα της μουσικής και της φυσικής αγωγής, διδάσκονται σωστά, κάτι που σ' άλλα σχολεία είναι ένα μεγάλο πρόβλημα. Έχει πολύ καλά εξοπλισμένες αθλητικές εγκαταστάσεις και προσφέρει το απόγευμα μια ποικιλία Ομίλων Εργασίας. Έπειτα με ενδιέφερε επίσης να συνεχίσω την εκμάθηση της γερμανικής γλώσσας, γιατί μεγάλωσα στη Γερμανία και ήδη την κατείχα. Δεν ήθελα λοιπόν να την ξεχάσω τώρα στην Ελλάδα. Οι γονείς μου δε με ανάγκασαν να έρθω σ' αυτό το σχολείο, όπως σε περιπτώσεις άλλων παιδιών. Για μένα, η Γερμανική Σχολή ήταν το κατάλληλο σχολείο για τους στόχους μου.»

«...Στους γονείς μου άρεσε πάνω απ' όλα η πειθαρχία και η οργάνωση των Γερμανών... Εγώ προσωπικά, σήμερα, συμφωνώ με την εκλογή των γονιών μου, παρ' όλο που η Γερμανική Σχολή έχει και μερικά μειονεκτήματα. Αυτά ισχύουν κυρίως για τις θετικές επιστήμες και για τα παιδιά, τα οποία θέλουν να σπουδάσουν μόνο σε ελληνικό Πανεπιστήμιο... Έμαθα όμως πραγματικά Γερμανικά και μάλιστα καλά, όπως πιστεύω. Έχω λιγότερες προκαταλήψεις απέναντι στους Γερμανούς και το συνειδητοποιώ αυτό, όταν συνομιλώ με νέους ανθρώπους και όχι με τους ηλικιωμένους, που θυμίζουν συνεχώς τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο.

...Πάνω απ' όλα ήρθα σ' επαφή με τη μουσική και την τέχνη, κάτι που λείπει στους μαθητές των δημόσιων ελληνικών σχολείων...»

«Επισκέπτομαι τη Γερμανική Σχολή μόνο και μόνο επειδή το επιθυμούσαν οι γονείς μου. Όταν ήμουν δέκα χρονών, μου έλεγαν συνεχώς ότι έπρεπε να περάσω στις εξετάσεις, γιατί η Γερμανική Σχολή ήταν μια πολύ καλή σχολή και γιατί έτσι θα είχα την ευκαιρία να σπουδάσω αργότερα στη Γερμανία. Αλλά μετά από τα τρία πρώτα χρόνια σ' αυτό το σχολείο διαπίστωσα ότι στην πραγματικότητα δεν είναι τόσο καλό (π.χ. δεν είναι κατάλληλο για τις φυσικές επιστήμες). Αυτό το είπα στους γονείς μου, αλλά δεν ήθελαν ν' ακούσουν τίποτα. Έπρεπε να πάρω οπωσδήποτε το απολυτήριο αυτού του σχολείου. Τώρα είμαι στην Γ' Λυκείου και δε θέλω να σπουδάσω στη Γερμανία. Παρ' όλα αυτά θα πάρω το απολυτήριό μου εδώ, επειδή έτσι το θέλουν οι γονείς μου. Οι βαθμοί μου είναι χειρότεροι απ' ότι θα ήταν σ' ένα δημόσιο σχολείο. Αυτό το σχολείο δε μου πρόσφερε τίποτα. Με έχει απογοητεύσει.»

«...Την απόφαση να φοιτήσω σ' αυτό το σχολείο την πήραν οι γονείς μου... Έχω δύο υπηκόοιτες και αποκτώ έτσι το ελληνικό απολυτήριο και το γερμανικό "Abitur"... Στη Γερμανική Σχολή συναντά κανείς μεγαλύτερες δυσκολίες απ' ότι στα δημόσια σχολεία, πράγμα που επιφέρει πολλά μειονεκτήματα. Αυτό το σχολείο προσφέρει όμως μια καλή γενική μόρφωση...»

«Επισκέπτομαι τη Γερμανική Σχολή, επειδή επιθυμώ να μάθω Γερμανικά. Η οικογένειά μου έχει πολλές σχέσεις με τη Γερμανία και την Αυστρία. Χρειάζομαι αυτή τη γλώσσα, για να μπορώ να έρχομαι σε επαφή με τις φιλικές μας και άλλες οικογένειες...»

«Σε ηλικία έξι - επτά χρόνων ρωτήθηκα από τους γονείς μου αν επιθυμούσα να μάθω μια ξένη γλώσσα. Αποφάσισα να μάθω τη γερμανική γλώσσα, επειδή την κατείχε η αδελφή μου και επειδή η Γερμανική Σχολή είχε πολύ καλό όνομα. Εκτός από τα ωραία κτήρια, ο σπουδαιότερος λόγος ήταν ότι όλοι οι μαθητές μπορούν να σπουδάσουν, τόσο στο ελληνικό, όσο και στο γερμανικό Πανεπιστήμιο. Ούτε και τα δίδακτρα ήταν μεγάλα. Σε σχέση με αυτά των άλλων ιδιωτικών σχολείων ήταν τα πιο χαμηλά.»

«Πριν τέσσερα χρόνια επέστρεψα στην Ελλάδα από τη Γερμανία, όπου φοιτούσα σ' ένα γερμανικό Γυμνάσιο. Δεν ήξερα να γράφω σχεδόν ού-

τε μία ελληνική λέξη και είχα μεγάλα προβλήματα με την ελληνική γλώσσα. Σ' ένα ελληνικό σχολείο δε θα τα κατάφερα ποτέ. Η Γερμανική Σχολή μου έδωσε τη δυνατότητα να επιστρέψω στην Ελλάδα. Μετά από δύο - τρία χρόνια προσαρμογής σκέφτηκα σοβαρά ν' αφήσω τη Σχολή και να φοιτήσω σε ένα ελληνικό σχολείο (περισσότερο εξαιτίας των γενικών εξετάσεων). Οι αμφιβολίες όμως για μια αλλαγή σχολείου τόσο αργά, αλλά και η επιθυμία των δικών μου να σπουδάσω κάποτε στη Γερμανία, με ώθησαν να συνεχίσω στη Γερμανική Σχολή».

ΟΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Αριστοτέλης-Γεώργιος Αναστασιάδης, τάξη 12Α

Η παραπαίδεια αποτελεί ένα φαινόμενο της εποχής μας με τεράστιες διαστάσεις και αφορά κυρίως στους υποψήφιους μαθητές, που αγωνίζονται για μια θέση σε ανώτατη σχολή· πράγμα που σημαίνει έντονη προετοιμασία ήδη από τους καλοκαιρινούς μήνες.

Κάτι τέτοιο φανερώνει πως το μεγαλύτερο μέρος των καλοκαιρινών διακοπών, που αφιερώνεται από τους περισσότερους ανθρώπους για ξεκούραση, διατίθεται για μελέτη και διάβασμα με σκοπό την αύξηση των πιθανοτήτων για την κατάκτηση του επιθυμητού αποτελέσματος που αφορά, τόσο στη σχολική πρόοδο για τη χρονιά που ακολουθεί, όσο και στη μετέπειτα ανταπόκριση σε υψηλότερους στόχους.

Έτσι κι εμείς, «για να εφοδιαστούμε καλύτερα για τη μελλοντική επαγγελματική μας σταδιοδρομία» αναγκαστήκαμε να περάσουμε πολλές ώρες στις αίθουσες των φροντιστηρίων, ενώ άλλοι απολαμβάνουν τις θερινές τους διακοπές.

Η ουσία του ελεύθερου χρόνου μας, όμως, δε σταματάει εδώ, αφού στο βωμό της παραπαίδειας θυσιάζονται ακόμα και οι χριστουγεννιάτικες διακοπές, μια και οι «υποχρεώσεις», παράλληλα με τη διατήρηση των γνώσεων, επιβάλλουν μια γερή και σχολαστική επανάληψη.

Ακάθεκτοι λοιπόν συνεχίζουμε την πορεία μας αναβάλλοντας έτσι την ξεκούραση επ' αόριστον και φθάνοντας αισίως στις διακοπές του Πάσχα, όπου κάτω από το βάρος των ευθυνών και τον όγκο της ύλης που έχει σχεδόν ολοκληρωθεί, προσεγγίζουμε τη στιγμή της αλήθειας που δυστυχώς ή ευτυχώς είναι πλέον αμετάκλητη.

Για μας τους μαθητές της Γερμανικής Σχολής, όμως, η τρίτη Λυκείου δεν αποτελεί μόνο προετοιμασία για τις γενικές εξετάσεις, αλλά φορτίζεται επιπλέον από το πρόσθετο βάρος των μαθημάτων κορμού, πράγμα που ανάγεται στην υπερβολικά μεγάλη σημασία που δίνουν οι καθηγητές μας, γεγονός βέβαια που δικαιολογείται από την αίσθηση της ευθύνης και του χρέους που έχουν απέναντι στους συναδέλφους τους του δημοσίου.

Φυσιολογικό επακόλουθο της όλης κατάστασης είναι το γεγονός ότι

ren. Nach einer Anpassungszeit von 2-3 Jahren machte ich mir ernsthaft Gedanken, die Deutsche Schule zu verlassen und eine griechische Schule zu besuchen (vor allem wegen der panhellenischen Prüfungen!). Zweifel an einem so späten Schulwechsel, aber auch der Willen meiner Eltern, daß ich einmal in Deutschland studieren solle, veranlaßten mich, an der Deutschen Schule zu bleiben."

ANFORDERUNGEN IM LYKEION

Aristotelis-Georgios Anastasiadis, Klasse 12A
übersetzt von Christos Antoniou, Kl. 12 A

Die zusätzliche Schulung ist ein Zeichen unserer Zeit, das sich immer mehr ausbreitet und hauptsächlich die um einen Universitätsplatz "kämpfenden" Bewerber betrifft. Das bedeutet gezielte Arbeit, sogar während der Sommerzeit.

Diese Tatsache zeigt, daß der größte Teil der Sommerferien, die den meisten Menschen zur Erholung dienen, von den betreffenden Bewerbern zum Lernen verwendet werden muß. Einziges Ziel ist es, die Erfolgchancen sowohl beim Schulabschluss als auch bei späteren, höheren Zielen zu vergrößern.

So sind auch wir verpflichtet, viele Stunden in den Klassenzimmern der "Frontistiria" zu verbringen, um uns eben für unser künftiges Berufsleben mehr Wissen anzuzeigen, während in dieser Zeit andere ihre Sommerferien genießen!

Aber unsere Opfer hören hier nicht auf!

Sogar die Weihnachtsferien werden für die zusätzliche Schulung geopfert, weil "Pflicht" und auch die Erhaltung des Erlernten eine gute und sorgfältige Wiederholung fordern.

Unentwegt arbeiten wir weiter, schieben unsere Erholung in die weite Zukunft und erreichen glücklich die Osterferien. Unter der Last unserer Pflichten und mit einem gewaltigen Stoffumfang, der sich angesammelt hat, nähern wir uns der Stunde der Wahrheit, die zum Glück oder Unglück unwiderrufliche Ergebnisse bringt.

Für uns Schüler der DSA bedeutet die 3. Klasse des Lykeion aber nicht nur Vorbereitung auf die Panhellenischen Prüfungen, sondern auch eine zusätzliche Belastung durch die normalen Fächer, die nicht zu den Bündeln zählen. Diese kann man auf die übermäßig große Bedeutung zurückführen, welche unsere Lehrer diesen Fächern beimessen. Eine Tatsache freilich, die sich durch ihr Verantwortungsgefühl gegenüber ihren Kollegen an

staatlichen Schulen erklären läßt.

Die selbstverständliche Folge dieser Situation ist, daß wir einen großen Teil unserer wertvollen Zeit für die Nebenfächer gebrauchen; etwas, was einen großen Teil der Schüler an staatlichen Schulen nicht beschäftigt. So sieht die Realität der 3. Klasse des Lykeion unserer Schule aus.

Außer der Angst und dem Streß, bedingt durch die ungewisse Zukunft, existieren noch weitere Probleme, welche trotz der demokratischen Struktur des Bildungswesens ungelöst bleiben und somit Zweifel an der Verwirklichung unserer Erwartungen bewirken.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

Jan Robert Funck, τάξη 13
Μετάφραση: Evstathia Funck

Αυτή η εκτενής ανασκόπηση της ιστορίας της Ξακουστής εφημερίδας μας Renmin Ribao (RR) έχει σκοπό να δώσει στη σημερινή και στις επόμενες γενιές μια εικόνα της ιστορίας της (οι άνθρωποι παρέρχονται, τα έργα τους παραμένουν), να αφυπνίσει φιλοδοξίες, για να συνεχίσουμε την κληρονομιά που μας επιβάλλει το παρελθόν.

Το πρώτο δείγμα της εμφάνισης της εφημερίδας μας βρισκόμαστε στην πρώτη έκδοση του 1980, με τον τίτλο «Παράδεισος». Η εφημερίδα αυτή κυκλοφόρησε σε πέντε διαδοχικά φύλλα και μετά σταμάτησε. Είχε ήδη κερδίσει πολλούς φίλους λόγω της ικανότητάς της να «αποκοιμίζει» τους πάντες. Αν' τα ερείπια του «Παράδεισου» ξεπήδησε, σαν το φούνια από τη στάχτη, το «Παράσιτο» που είχε μόνο ένα ψεγάδι: βγήκε μόνο μια φορά. Το «Παράσιτο» αυτό το στείλαμε για ύπνο μια για πάντα, προτού μπορέσει να προκαλέσει περισσότερη ζημιά...

Η πρώτη έκδοση του «Παράδεισου» εντοπίζεται (μετά από «αρχαιολογικές έρευνες») γύρω στο 1977.

Αλλά τώρα, ας ξαναγυρίσουμε στο θέμα μας για την RR. Οι «πρόγονοί» μας, εξέχοντες εγκέφαλοι, ήταν οι Axel Theofilidis, Frank Schmiedt, Christian Busse, Stefan Krause και Florian Schmidt, σημειώνοντας ότι τους δύο τελευταίους τους σκέφτομαι με ανατριχίλα, μια και η επίδρασή τους είναι μέχρι σήμερα ανεξάλειπτη. Υπήρχε και ένας επιμελητής της έκδοσης της εφημερίδας: ο κύριος Huber.

Το πρώτο συγκεκριμένο άρθρο, που ασχολήθηκε με το θεσμό των μαθητικών συμβουλίων, δημοσιεύτηκε στη δεύτερη έκδοση: «Το μαθητικό συμβούλιο μπορεί να είναι τόσο καλό, όσο και οι μαθητές που αντιπροσωπεύει και μπορεί να κατορθώσει τόσο, όσα του επιτρέπονται από τη διεύθυνση της Σχολής. Άρα ισχύει η φράση: «Το μαθητικό συμβούλιο δεν μπορεί να κάνει τίποτα, αλλά ούτε και φταίει για τίποτα. (...) Γι' αυτό: Κάντε οσείς κάτι!»

Αυτή η εξέλιξη κορυφώθηκε με το καταπληκτικό άρθρο του Florian Schmidt στην τρίτη έκδοση (Ιούνιος '81): «Ο αντιπρόσωπος των μαθητών βγάζει το συμπέρασμα: ένας σωρός από θρύψαλα», στο οποίο αυτός εκφράζει τις σκέψεις του με πολύ έντονο τρόπο: «Γι' αυτή σας την απάθεια και τεμπελιά θα μπορούσα σ' όλους σας μαζί να δώσω μια κλωτσιά στα πιανά (...), βρήκατε δικαιολογία ότι ο κύριος λόγος για τις άσχημες σχέσεις είναι η ελλειψής πληροφόρηση. Τι άλλο, λοιπόν, να κάνουμε εκτός από τη μαθητική εφημερίδα, τον πίνακα ανακοινώσεων και τη διαθεσίμη γι' αυτόν το σκοπό ώρα. Να εμφανιστούμε

πρέπει να αφιερώσουμε μεγάλο μέρος από τον πολύτιμο για μας χρόνο στα δευτερεύοντα μαθήματα, κάτι που ίσως δεν απασχολεί ένα μεγάλο μέρος των μαθητών των δημόσιων σχολείων. Αυτή είναι, επομένως, η πραγματικότητα της τρίτης Λυκείου του σχολείου μας.

Έτσι, λοιπόν, πέρα από την αγωνία και το άγχος που καλλιέργει το αβέβαιο μέλλον, υπάρχουν πάρα πολλά προβλήματα, που, παρά τη δημοκρατική δομή της εκπαίδευσης, παραμένουν άλυτα με αποτέλεσμα την αμφίβολη πραγμάτωση των προσδοκιών μας.

GESCHICHTE EINER SCHÜLERZEITUNG

Jan Robert Funck, Klasse 13

Dieser umfassende Rückblick auf die Geschichte unserer glorreichen Renmin Ribao (RR) hat die Funktion, heutigen und späteren Generationen (Wir vergehen, das Werk aber bleibt) eine Einsicht in ihre Geschichte zu geben, Ehrgeiz zu wecken und das uns auferlegte Erbe weiterzutragen.

Erste Hinweise auf unseren Ursprung finden sich in der ersten RR-Ausgabe 1980. Es handelt sich um das "Paradies". "Fünf Nummern lang hielt sie sich über Wasser, ehe sie das Zeitliche segnete. Wegen ihrer einschläfernden Wirkung hatte sie einen großen Freundeskreis gewonnen. Aus den Trümmern des "Paradieses" stieg, einem Phönix aus der Asche gleich, der "Parasit" im "Paradies", der allerdings den Schönheitsfehler hatte, daß er nur einmal erschien. Er wurde eingeschlafert, bevor er weiteren Schaden anrichten konnte (...)"

Der Biß in den sauren Apfel zur Gründung des "Paradieses" dürfte wohl um 1977 herum zu datieren sein (Radiocarbonmessung).

Doch nun zur RR selber. Unsere Vorfahren, herausragende Hirne der Zeit, waren Axel Theofilidis, Frank Schmiedt, Christian Busse, Stefan Krause und Florian Schmidt, den beiden letzten sei mit ehrwürdigem Schauern gedacht, da ihr Einfluß bis heute nicht wegzuleugnen ist. Einen Lektor gab es auch: Herrn Huber.

Die erste konkrete Abhandlung über die SMV erschien in der zweiten Ausgabe: "Eine SMV kann nur so gut sein wie die Schülerschaft, die sie vertritt und kann nur so viel erreichen, wie es die Direktion zuläßt. Insofern stimmt der Satz: "Die SMV kann nichts, kann aber auch nichts dafür (...) Deshalb: tut etwas!"

Diese Entwicklung gipfelte in dem Spitzenartikel von Florian Schmidt in der dritten Ausgabe (Juni 81): "Der Schülersprecher zieht Bilanz: ein Scherbenhaufen?", in welchem er seinen Gedanken mit seltener Intensität Ausdruck verleiht: Für euer Phlegma und eure Faulheit könnte ich euch kollektiv in den Hintern treten (...)... ihr habt angegeben, daß mangelnde Informationen der Hauptgrund für die schlechte Beziehung seien. Was sollen wir denn außer Schülerzeitung, schwarzem Brett und Verfügungsstunde noch machen? Im Fernsehen auftreten? (...)"

Ausgabe 4 des Pekinger Chaotenblattes bringt auch in der SMV den Flo wieder an die Spitze, und im Impressum tauchen die später maßgebenden Namen auf: Romain, Kohlschütter, Buchholz, Huskamp, Perimenis und der Lektor Dörner: "keine Rosen ohne Dörner".

RR Nummer 5 bringt, neben einem originellen Titelbild (L' école, c' est moi), u.a. auch eine Stellungnahme zu dem Phänomen der illegalen Klassenzeitung errata.

RR Nummer 6 enthält nebst Fotos der Eroberung des vorderen Pausen-

hofes ("Schließlich entlehnte man die Methoden für den "Langen Marsch der Ölsardinen" der Vietcong oder dem Einbrechermilieu...") einem Aufruf zur Mitarbeit an der RR von Markus Wagner: "Im Grunde ist dieser Artikel sinnlos. (...) Wir wollen endlich ein wenig Kontinuität zeigen, deshalb soll die Zeitung weiterhin Renmin Ribao heißen. Ein saudummer Name! (...) Wundere dich also nicht, wenn das Ergebnis zum Schluß eine Zeitung für einen Teil der dt. Oberstufe ist (...). Also auf!!! denk mal nach, schreib einfach mal los!"

In RR Nr. 7 ist das Thema Zensur unter dem damaligen Lektor soweit geidehen, ("Den Scheinheiligen den Heiligenschein"), daß es in seiner originellsten Form Ausdruck findet: Parallel wird zur RR ein offiziell nicht zur RR gehörendes DIN-A-4 Blatt mit an Schärfe nicht zu überbietender Kritik an Mißständen und Lehrern vertrieben. Verfasser: Flo und Stevie, die aber gleichzeitig laut Impressum von M. Wagner abgesetzt worden sind. Die Zeitung strotzt von raffinierter Kritik an der Zensur der Schulleitung.

Mit Ausgabe 8 Ende 82 geht die Ära Greve, die Ära Dörner (neuer Lektor Reuther), die Ära Huber, die Ära des DIN-A-4 Formats und beinahe die RR-Ära selber zu Ende. Gekennzeichnet ist die weitere Entwicklung nämlich durch den konstanten Abstieg, wobei die Krise ihren Höhepunkt erreichte, als die Jubiläumsausgabe (Nr. 10) gar nicht gedruckt wurde und die Artikel "publikumswirksam" im Schaukasten vergilbten. Georg Fotopoulos' unerwünschter Soloeinsatz konnte dies nicht verhindern, obwohl Ausgabe 9 ein neues Format, eine Preissenkung um 50% und ein neues Essay über die Schülerzeitung enthielt ("So siecht die SZ wie ein nie durch Pflege blühendes Bäumchen dahin..."). Dann erschien noch eine neunte Ausgabe im Mammutformat, dessen Artikel aber nichts Zitierenwertes hergeben. Ab Ausgabe 11 betreten wir Neuzeit, über die nichts weiter geschrieben werden soll, da alle Ausgaben noch eine masse erhältlich sind (Zeichnungen von Gecko, keine Zensur von Schulleitung) - obwohl die letzten Kapitel, die unter "Zusammenarbeit" liefen, schon merkwürdige Blüten getrieben haben.

Also kann, bei gefüllten SMV-Kassen und dem fähigen Redaktionsnachwuchs, von Trümmerfeldern keine Rede sein.

Und nun zum Titel: damit die ewigen Fragen beantwortet werden: Renmin Ribao heißt auf chinesisches "Volkszeitung". Der offizielle Anhang "pekinggesteuertes Zentralorgan" ist schon lange fallengelassen worden. Und daß wir trotz des Titels keine kommunistische Pekinger Spezialeinheit darstellen, die den Boden für die Weltrevolution bereiten soll, indem sie die griechische Regierung destabilisiert, ist hoffentlich jedem klar. Der Titel ist auf jeden Fall originell und attraktiv (welche Zeitung hat schon so einen Namen!), wobei der Kontinuitätsgedanke auch eine Rolle spielt - schließlich kämpften Generationen nicht für irgendeine Zeitung der DSA (DSA-Post? Dörfeld-Nachrichten? Nagel? Blitz? Trompete? Posaune???) , sondern für diese und einzige Renmin-Ribao!

στην τηλεόραση; (...). Η τέταρτη έκδοση του «Φύλλο των χαοτικών του Πεκίνου» φέρνει πάλι τον Flo επικεφαλής και του μαθητικού συμβουλίου και στη συντακτική επιτροπή της εφημερίδας εμφανίζονται οι αργότερα σπουδαίοι συνεργάτες: Romain, Koltschütter, Buchholz, Huskamp, Perimenis και σαν επιμελητής ο κ. Dörner «καθένα ρόδο χωρίς ακάθια».

Το φύλλο υπ' αριθμ. 5 με το πρωτότυπο εξώφυλλο (L'école, c'est moi! : η Σχολή είμαι εγώ), μεταξύ των άλλων, περιέχει και μια τοποθέτηση πάνω στο θέμα της παράνομης μαθητικής εφημερίδας Errata.

Το υπ' αριθμ. 6 φύλλο περιέχει, εκτός από τις φωτογραφίες της κατάληψης της μισροιστικής αουλής, (τελικά δανείστηκαν τις μεθόδους των Vietcong ης υποκόσμηση για τη «μακρά πορεία της σαφέλαας») και ένα άρθρο του Markus Wagner, όπου παροτρύνει τους μαθητές για συνεργασία: «Αυτό το άρθρο βασικά δεν έχει νόημα (...). Θέλουμε να διαζώμετε τελικά μια κάποια συνέχεια: γι' αυτό θα' πρεπε η εφημερίδα να συνεχίσει να ονομάζεται Renmin Ribao. Τι ηλίθιο όνομα! (...) Μην παραξενευτείτε λοιπόν, όταν το τελικό αποτέλεσμα είναι μια εφημερίδα που θα απευθύνεται μόνο σ' ένα μέρος των μαθητών της γερμανικής ανώτερης βαθμίδας (Oberstufe) (...). Εμπρός, λοιπόν! Σκέψου και άρχισε να γράφεις!»

Στο έβδομο φύλλο το θέμα λογοκρισία, με την επιμέλεια του κ. Dörner, ωρίμασε σε τέτοιο σημείο (φωτοστέφανο για τους ψευτοάγιους), ώστε να εκφράζεται με την πιο πρωτότυπη μορφή του. Παράλληλα με την RR βγαίνει και ένα ανεξάρτητο φύλλο, που επίσης δεν ανήκει στην εφημερίδα RR, στο οποίο γίνεται μια έντονη κριτική σ' όλα τα κακάς κείμενα και στους καθηγητές. Το κείμενο είναι των Flo και Stevie, που ταυτόχρονα όμως τους είχε καταργήσει από συντάκτες ο M. Wagner. Η εφημερίδα ξεχειλίζει από έξυπνη κριτική ενάντια στη λογοκρισία της διεύθυνσης της Σχολής.

Με την έκδοση του υπ' αριθμ. 8 φύλλο, τέλος του '82, τελειώνει η εποχή του Greve, του Dörner (καινούριος επιμελητής ο Reuther), η εποχή του Huber, αλλά και η ίδια η RR κοντεύει να σταματήσει την έκδοσή της. Από δω και πέρα χαρακτηρίζει την εποχή μια συνηχόμενη καταράκη. Το αποκορύφωμα της κρίσης είναι, όταν η δέκατη γιορταστική έκδοση δεν τυπώνεται καθόλου και τα άρθρα κιντρινίζουν στη βιβλίνα των μαθητικών κοινοποιήσεων, προκαλώντας την προσοχή του κοινού. Αυτό δεν μπόρεσε ν' αποφευχθεί ούτε με την ακούραστη συμβολή του Γιώργου Φωτόπουλου, παρ' όλο που η έννατη έκδοση ήδη νέο μέγεθος, μείωση της τιμής κατά 50% και περιείχε μια καινούρια τοποθέτηση για τη μαθητική εφημερίδα («Έτσι μαραζώνει η μαθητική εφημερίδα σαν δέντρακι που δεν άνθισσε ποτέ από έλλειψη περιποίησης»). Μετά βγήκε μια έννατη έκδοση σε πολύ μεγάλο μέγεθος, της οποίας τα άρθρα δεν περιείχαν τίποτα που ν' αξίζει ν' αναφερθεί. Από την ενδέκατη έκδοση και μετέπειτα μπαίνουμε σε μια νέα εποχή, για την οποία δεν χρειάζεται να γράψουμε τίποτα, αφού τα φύλλα βρίσκονται κατά δεκάδες στη διάθεση του καθενός (σκότσα του Gecko, κάποια λογοκρισία από τη διεύθυνση της Σχολής), παρ' όλο που τα τελευταία κεφάλαια ήταν κάπως περιεργα.

Δεν μπορούμε, λοιπόν, να μιλάμε για συντήρια, όταν έχουμε τα ταμεία της μαθητικής κοινοτήτας γεμάτα και ικανότατα στελέχη που θα συνεχίσουν.

Και τώρα στον τίτλο: Απαντάμε μια και καλή στις αιώνιες ερωτήσεις: Renmin Ribao σημαίνει στα κινεζικά «Εφημερίδα του λαού». Ο επίσημος υπότιτλος «Κεντρικό όργανο καθοδηγούμενο από το Πεκίνο» έχει εκλείψει εδώ και πολύ καιρό. Και ελπίζω ότι είναι στον καθαυτό ολοφάνερο ότι παρ' όλο τον τίτλο δεν παριστάνουμε μια κομμουνιστική μονάδα του Πεκίνου, ούτε θέλουμε να προετοιμάσουμε το έδαφος για την παγκόσμια επανάσταση αποσταθεροποιώντας την ελληνική κυβέρνηση. Ο τίτλος είναι σίγουρα πρωτότυπος και ελκυστικός (ποια άλλη εφημερίδα μπορεί να έχει τέτοιο τίτλο!) αλλά και η σκέψη για τη συνέχεια παίζει ένα ρόλο - στο κάτω-κάτω δεν πολέμησαν γενιές ολόκληρες για μια οποιαδήποτε εφημερίδα της Γερμανικής Σχολής (Ταχυδρομείο της Γ.Σ.Α.; Ειδήσεις της Σχολής Dörfeld; Καρφή; Αστραπή; Τρομπέττα; Σάλινγχα;) αλλά για τη μία και μοναδική Renmin Ribao!

DIE SCHÜLERZEITUNG. ... SCHON WIEDER!!

Nachdem man sich als Redakteur recht wagt ein lehrerlicher Artikel nicht den erwarteten Anklang gefunden hat. Zuweilen man die Redakteur einer Schülerzeitung (Hilber) um diese Erfahrung und dies amies entgegen aller optimistischen Erwartungen, die bei einem erneuten Versuch getagt werden.

Bei unserem letzten Versuch allerdings waren die Erwartungen von vornherein schon sehr gering, und das hatte seinen Grund

Wer sich den Bericht genau durchgelesen hat, wird gemerkt haben, dass an keiner Stelle die Zusammenhänge mit den Schülern der griechischen Abteilung aus persönlicher oder politischer Sicht kritisiert wird. Lediglich einige für jeden offensichtliche - menschlichen Zustände werden beleuchtet.

Es ist auch unlogisch und falsch, die Auffassung einiger Redaktionsmitglieder mit der Meinung der gesamten Schülerschaft gleichzusetzen und daraufhin in deren Namen zu persönlichen Angriffen zurückzu-

Aus der Schülerzeitung...
Από τη σχολική εφημερίδα...

ΣΧΟΛΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΚΑΙ ΧΟΡΩΔΙΑ ΔΩΜΑΤΙΟΥ

Hubert Marte

Μετάφραση: Maria Thimm

Σχολική Ορχήστρα

(Δύο κοντσέρτα το χρόνο. Διεύθυνση: Hubert Marte)

Μπαχ: Βραδεμβούργιο Κοντσέρτο Νο. 5 (1. και 2. θέμα)
Βιβάλντι: Κοντσέρτο για κιθάρα σε Ρε-μείζονα
Μότσαρτ: Κοντσέρτο για κόρνο σε Ρε-μείζονα (1. θέμα)
Μότσαρτ: Κοντσέρτο για κλαρινέτο (2. θέμα)
Βέμπερ: Κοντσέρτο για κλαρινέτο Νο. 1 (3-θέμα) και Νο. 2 (1. θέμα)
Μπαχ: Κοντσέρτο για 3 βιολιά σε Ρε-μείζονα
Μότσαρτ: Κοντσέρτο για πιάνο σε Μι ύφεση-μείζονα Νο22
Μπαχ: Κοντσέρτο σε Λα-ελάσσονα για φλάουτο, βιολί, τσέμπαλο και ορχήστρα
Βιβάλντι: Κοντσέρτο σε Φα-ελάσσονα «Ο χειμώνας»
Μπαχ: Πρώτη Σούιτα για ορχήστρα
Μπαχ: Βραδεμβούργιο Κοντσέρτο Νο. 4 (προσαρμογή για τσέμπαλο)
Μότσαρτ: Κοντσέρτο για πιάνο σε Λα-μείζονα Νο. 12 (1. θέμα)
Μότσαρτ: Κοντσέρτο για φλάουτο σε Σολ-μείζονα και Ρε-μείζονα (κάθε φορά 1. θέμα)
Μπετόβεν: Κοντσέρτο για πιάνο Νο. 1 (1. θέμα) και Νο. 3 (1. και 3. θέμα)
Μότσαρτ: Εισαγωγή από την Όπερα «Απαγωγή από το Σεράι»
Βιβάλντι: Κοντσέρτο Γκρόσσο σε Ρε-ελάσσονα
Προκόπιεφ: «Ο Πέτρος και ο Λύκος»
Χαϊντέλ: «Μουσική των νερών» και «Μουσική της Φωτιάς» (αποσπάσματα)
Βιβάλντι: Κοντσέρτο για 4 βιολιά
Μότσαρτ: Κοντσέρτο για φλάουτο, άρπα και ορχήστρα (2. θέμα)
Μπιζέ: Από την «Κάρμεν» Νο. 3 (Χορωδιακό των Παιδιών του δρόμου) και Νο. 12 (Τραγούδι των τσιγγάνων)
Τέλεμαν: Σονάτα για τρομπέτα και ορχήστρα
Βιβάλντι: Κοντσέρτο για 2 τρομπέτες
Μουσσόροκι: «Εικόνες από μια Έκθεση» (επεξεργασία)

Χορωδία Δωματίου της Γερμανικής Σχολής Αθηνών
(Δύο κοντσέρτα το χρόνο. Διεύθυνση: Hubert Marte)

Μπαχ: Καντάτες: «Ξυπνήστε, η Ώρα μας καλεί»
«Ω, Αιώνια Φλόγα, ω, Πηγή της Αγάπης»
«Ιερουσαλήμ, δόξασε τον Κύριο»
«Χριστουγεννιάτικο ορατόριο» 1. καντάτα
Στύτ: «Πάθη κατά Ματθαίον»
«Ιστορία των Χριστουγέννων»
«Δόξασε τον Κύριο, Ψυχή μου»
Παλεστρίνα: Μίσα μπρέβις
Χάσλερ: Μίσα οκτώ βόκουμ (Κύριε, Γκλόρια)
Μέντελσον: Καντάτα «Όποιος αφήνει τον αγαπητό Θεό να κυβερνήσει»
Βίλλυ Μπούρκχαρντ: «Δοξάστε στον Ουρανό τον Κύριο»
Γιόζεφ Χάυντν: Χορωδιακά από τη «Δημιουργία»
Μπουξτεχούντε: Καντάτα «Αγαπητοί Χριστιανοί χαρείτε τώρα»

SCHULORCHESTER UND KAMMERCHOR

Übersicht über aufgeführte Werke:

Schulorchester
(jährlich zwei Konzerte; Leitung: Hubert Marte)
Bach: Brandenburgisches Konzert Nr 5 (1.u.2.Satz)
Vivaldi: Gitarrenkonzert in D-Dur
Mozart: Hornkonzert in D-Dur (1. Satz)
Mozart: Klarinettenkonzert (2. Satz)
Weber: Klarinettenkonzert Nr 1 (3. Satz) und Nr 2 (1. Satz)
Bach: Konzert für 3 Violinen in D-Dur
Mozart: Klavierkonzert in Es-Dur Nr 22
Bach: Konzert a-Moll für Flöte, Violine, Cembalo und Orchester
Vivaldi: Konzert in F-Moll "Der Winter"
Bach: Erste Orchestersuite
Bach: Brandenburgisches Konzert Nr 4 (Cembalofassung)
Mozart: Klavierkonzert in A-Dur Nr 12 (1. Satz)
Mozart: Flötenkonzert in G-Dur und D-Dur (jeweils 1. Satz)
Beethoven: Klavierkonzert Nr 1 (1. Satz) und Nr 3 (1. und 3. Satz)
Mozart: Ouverture zur Oper "Entführung aus dem Serail"
Vivaldi: Concerto grosso in D-Moll
Prokofieff: "Peter und der Wolf"
Händel: "Wassermusik" und "Feuermusik" (Auszüge)
Vivaldi: Konzert für 4 Violinen
Mozart: Konzert für Flöte, Harfe und Orch. (2. Satz)
Telemann: Sonate für Trompete und Orch.
Bizet: Aus "Carmen" Nr 3 (Chor der Straßenjungen) und Nr 12 (Zigeunerlied)
Vivaldi: Konzert für 2 Trompeten
Mussorgsky: "Bilder einer Ausstellung" (Bearbeitung)

Kammerchor der Deutschen Schule Athen (jährlich zwei Konzerte; Leitung: Hubert Marte)

Bach: Kantaten: "Wachet auf, ruft uns die Stunde"
"O, ewiges Feuer, o, Ursprung der Liebe"
"Preise Jerusalem den Herrn"
"Weihnachtsoratorium" 1. Kantate
Schütz: "Matthäuspassion"
Weihnachtshistorie
"Lobe den Herren, meine Seele"
Palestrina: Missa brevis
Hassler: Missa octo vocum (Kyrie, Gloria)
Mendelssohn: Kantate "Wer nur den lieben Gott läßt walten"
Willy Burkhard: Lobet im Himmel den Herrn
Joseph Haydn: Chöre aus der "Schöpfung"
Buxtehude: Kantate: "Ihr lieben Christen freut euch nun"

Grundkurs Kunsterziehung,
13. Klasse. Lernbereich: Pla-
stik
Βασικό Κουρ της καλλιτεχνι-
κής αγωγής, 13η τάξη. Από
τη διδακτική ενότητα της
Πλαστικής

DEUTSCHE SCHULE ATHEN - EIN CLUB MÉDITERRANÉ

Herbert Michel

Bouzouki-Klänge aus der Direktionspassage, heiteres Getümmel am Lehrschwimmbecken, Liegestühle am oberen Pausenhof, eine Cocktailbar im Chemieübungsraum, Lockerungsgymnastik im Lehrerzimmer, Muschelgeld aus Frau Simous Schulkasse, Beautyfarm mit Videoclips im Medienraum: eine Freizeit-oase im Stil eines "Club Méditerranée" mit vermittelten Animatoren und ortsansässigen Hostessen, Markenzeichen "Paradissos"!

Ist das die Umsetzung des Ergebnisses einer "Studie zum Freizeitverhalten von Jugendlichen an einer Begegnungsschule", die im Schuljahr 1983/84 vom Grundkurs Sozialkunde unter Betreuung des unterzeichnenden Lehrers angefertigt wurde?

Eigentlich ja und natürlich doch nicht!

Eines der Hauptergebnisse der Studie, für die die Schüler so viele Stunden von dem opferten, worüber sie ihre Mitschüler befragten, nämlich Freizeit, war tatsächlich die Feststellung, die Schule solle auch für die Freizeit eine aktivere Rolle spielen, solle eine Art Vermittlungsfunktion übernehmen, um eine intensivere Begegnung zwischen griechischen und deutschen Schülern zustande zu bringen.

Zunächst jedoch ein paar Worte zur Entstehungsgeschichte dieser Untersuchung. Sie fand ihren Antrieb im Staunen der beteiligten Schüler über ihre eigene Ratlosigkeit angesichts der Aufgabe, Spuren des programmatischen Anspruchs der Bezeichnung "Begegnungsschule", die der Deutschen Schule Athen von deutscher Seite zuerkannt wird, in ih-

Η ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ: "CLUB MÉDITERRANÉE!"

Herbert Michel

Μετάφραση: Κωνσταντίνα Ψωμά, τάξη 10C

"Ήχοι μπουζουκιού από το διάδρομο της διεύθυνσης, χαρούμενη οχλαγωγία στην πισίνα, πολυθρόνες στην πάνω αυλή, ένα κοκταίηλ-μπαρ στην αίθουσα ασκήσεων της Χημείας, γυμναστική για χαλάρωση στην αίθουσα των καθηγητών, χαρτζιλίκι απ' το ταμείο της κ. Σίμου, οίκος ομορφιάς με Video-Clips στην αίθουσα προβολών: Μια όαση ελεύθερου χρόνου σε στιλ ενός «Club Méditerranée» με προσωπικό που έχει αναλάβει την υποχρέωση της ψυχαγωγίας, αποτελούμενο κατά το ήμισυ από νεοφερμένους και κατά το άλλο ήμισυ από αυτόχθονες, ειδικό σήμα: «Παράδεισος»! Είναι όμως τα παραπάνω η ερμηνεία του αποτελέσματος μιας «έρευνας πάνω στη συμπεριφορά των νέων στον ελεύθερο χρόνο

τους σ' ένα σχολείο συνάντησης», που έγινε το σχολικό έτος 1983/84 από το τμήμα της κοινωνιολογίας, με τη φροντίδα του υπογραφόμενου καθηγητή;

Βασικά και τα βεβαίως όχι!

Ενα από τα αποτελέσματα της έρευνας, για την οποία οι μαθητές θυσιάσαν τόσες πολλές ώρες από αυτό, για το οποίο ρωτούσαν τους συμμαθητές τους, δηλαδή τον ελεύθερο χρόνο, ήταν πραγματικά η διαπίστωση ότι το σχολείο έπρεπε να παίζει ενεργητικότερο ρόλο στο θέμα του ελεύθερου χρόνου, και να αναλάβει ένα είδος μεσολάβησης, για να επιτύχει μια εντατικότερη επαφή μεταξύ Ελλήνων και Γερμανών μαθητών.

Λίγα λόγια τώρα για την ιστορία αυτής της έρευνας. Σαν κίνητρο της είχε την έκπληξη των μαθητών που συμμετείχαν, η οποία προερχόταν από την αμηχανία τους μπροστά στην υποχρέωση, να ξαναβρούν στην καθημερινή τους σχολική ρουτίνα συγκεκριμένα (ι-χνή του χαρακτηρισμού της Γερμανικής Σχολής Αθηνών σαν «σχολείου συνάντησης», ο οποίος από τη γερμανική πλευρά της έχει αναγνωριστεί σαν ένα δικαίωμα μέσα στις προγραμματικές της επιδιώξεις. Η έκπληξη μεταβλήθηκε σε περιέργεια και στη απόφαση, να προσβούν σε μια εμπειρική έρευνα πάνω στις αντιλήψεις και τις εμπειρίες που είχαν οι μαθητές του ελληνικού και του γερμανικού τμήματος σε σχέση με τον όρο «συνάντηση». Ιδιαίτερο ενδιαφέρον σ' αυτή την έρευνα είχε και η συμπεριφορά Ελλήνων και Γερμανών μαθητών στις ελεύθερες ώρες τους, έτσι ώστε να βρεθούν πιθανά σ' αυτό το πεδίο αφη-ηρίες για προτάσεις, για μια πιο έντονη επαφή.

Η έρευνα που έγινε σ' όλους τους Έλληνες και Γερμανούς μαθητές απ' την 9η τάξη (Γ' Γυμνασίου) και πάνω, με συχνά διαφορετικά, αλλά όχι αλάνθαστα ερωτηματολόγια, έφε-ρε μια πληθώρα στοιχείων, που τροφοδότησαν τον ιδιωτικό κομπιούτερ ενός μαθητή και τα επεξεργάζονταν ώρες ολόκληρες βγάζοντας αξιολογία διαγράμματα.

Τα επιμέρους αποτελέσματα ήταν από μόνα τους ενδιαφέροντα και σημαντικά στην ο-υσία, αλλά σε συνδυασμό μεταξύ τους και απέναντι στις ερωτήσεις ήταν παράδοξα μέχρι αποβαρυντικά:

1. Ένα μεγάλο ποσοστό των μαθητών και των δύο τμημάτων (Γερμανικού-Ελληνικού), συμφωνεί με την ιδέα της συνάντησης και τη θεωρεί σημαντική.
2. Πραγματική συνάντηση όμως (γνώριμες, σχέσεις, φίλες) μεταξύ Γερμανών και Ελλή-νων μαθητών δεν υπάρχει σχεδόν καθόλου στα πλαίσια της σχολικής ζωής. (Π.χ. μόνο ένα 1,81 % (!) των μαθητών του ελληνικού Λυκείου έχει σχέσεις - κατά δική τους ομο-λογία - με Γερμανούς συμμαθητές!) Διαφορά ιδιοσυγκρασίας, γλωσσικά προβλήματα και γενικά ο αυστηρός διαχωρισμός σε δύο τμήματα είναι κατά τη γνώμη των μαθη-τών τα αίτια.
3. Μια έρευνα, πάνω στην - ποιοτική - συμπεριφορά κατά τον ελεύθερο χρόνο, δείχνει σε μεγάλο βαθμό ταυτισμό απόψεων μεταξύ Ελλήνων και Γερμανών μαθητών: όμοια χόμπι, όμοιες προτιμήσεις (σπορ, μουσική), έτσι ώστε να υπάρχει σ' αυτό το σημείο η δυνατότητα - σύμφωνα με το ελλιθοφόρο συμπέρασμα των μαθητών - να δημιουργ-ούνται σχέσεις και να γίνονται συναντήσεις.
4. Δυστυχώς όμως μόνο μερικοί Έλληνες μαθητές διαθέτουν - όπως δείχνει η ποσοτική έρευνα πάνω στον ελεύθερο χρόνο των μαθητών - αξιοσημείωτο ελεύθερο χρόνο κα-τά τη διάρκεια του σχολικού έτους. Έτσι π.χ. το 30,8% των Ελλήνων μαθητών είναι ε-ξαρτημένο από το σχολείο και τα φροντιστήρια, ώστε τα παιδιά δε θέλουν ούτε να μι-λάνε για ελεύθερο χρόνο. Η πλειονότητα έχει λιγότερες από δύο ώρες ελεύθερο χρό-νο στη στενή του έννοια. Από τους Γερμανούς μαθητές διαθέτει - και είναι να απορεί κανείς - το 43,2% πάνω από 5-7 ώρες ελεύθερο χρόνο κάθε σχολική μέρα.
5. Αυτό γίνεται ακόμα πιο παράδοξο, αν σκεφτεί κανείς ότι το 84% των Ελλήνων μαθη-τών περιμένουν μια μεγαλύτερη προσφορά από πλευράς του σχολείου για τον ανύ-παρκο ελεύθερο χρόνο τους. Παρ' όλα αυτά το 60% των Γερμανών μαθητών θα ήθε-λε εξαρτιστώ να του προσφέρει το σχολείο δραστηριότητες για τον ελεύθερο χρόνο του.

Πιο Εκθαλασμένοι: Οι Έλληνες μαθητές θέλουν σε μεγάλο βαθμό να περνούν τον ελεύθερο χρόνο τους σ' ένα σχολείο που ισχυρίζεται ότι τους δίνει τη δυνατότητα συνάντησης, το οποίο στην πραγματικότητα μέχρι τώρα δεν τους έδωσε καμία ευκαιρία να συναντηθούν με τους γερμανούς μαθητές, που απ' την πλευρά τους, έχουν ελεύθερο χρόνο και μάλι-στα όμοια ενδιαφέροντα με τους Έλληνες συμμαθητές τους, που όμως δεν τους έχουν συναντήσει ακόμα. Τα παράδοξα αποτελέσματα της έρευνας μας δείχνουν, ότι ή πρέπει να αμφισβητηθεί ή μέθοδος που φέρνει τέτοια αποτελέσματα ή η κατάσταση, κάτω από την οποία παρουσιάζονται αυτά τ' αποτελέσματα. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα μαθη-τές δεν άφησαν να χαθεί η προσπάθειά τους ούτε επέρριψαν ευθύνες σε κανένα:

«Η δυνατότητα της οργάνωσης του σχολείου να προωθεί την επαφή μεταξύ των μαθητών φαίνεται να είναι ασήμαντη. Η βασικότερη αιτία γι' αυτό είναι κατά τα φαινόμενα η αυστη-ρή διοίκηση του ελληνικού τμήματος που υπόκειται στους ελληνικούς νόμους. Μοναδική πρόταση για καλύτερη κατάσταση, φαίνεται να είναι μόνο οι ώρες των γερμανι-κών, που μια φορά την εβδομάδα ή κάθε 15 μέρες θα μπορούσαν να χρησιμοποιούν σαν ώ-ρες συζήτησης με την παράλληλη τάξη του γερμανικού τμήματος» (μπροσούρα σ. 19).

«Αναμφίβολα όμως είναι λάθος να περιμένουμε κάτι μόνο από οργανωτικές αλλαγές. Ε-μείς οι μαθητές πρώτ' απ' όλα πρέπει από μόνοι μας να αναλάβουμε πρωτοβουλία.» (σ. 20)

«Γενική συνέπεια: Το ελληνικό Γυμνάσιο έχει περισσότερο ελεύθερο χρόνο, από σημα-ίνει πως, αν κανείς επιδιώξει τη βελτίωση της επαφής των δύο τμημάτων, θα πρέπει αυτό να αρχίσει με μεγαλύτερη προσφορά στον ελεύθερο χρόνο από την αρχή του Γυμνα-σίου.» (σ. 13)

rem eigenen Schulalltag konkret wiederzufinden. Das Staunen wandel- te sich in fragende Neugier und das Vorhaben, mittels einer empiri- schen Umfrage in der deutschen und der griechischen Abteilung Erfah- rungen mit und Vorstellungen von "Begegnung" nachzuforschen. Beson- deres Interesse galt dabei auch dem Freizeitverhalten der griechischen und deutschen Schüler, um evtl. auf diesem Felde Ansatzpunkte für Vor- schläge zu einer intensiveren Begegnung zu finden.

Die Befragung aller griechischen und deutschen Schüler ab der 9. Klas- se mit oft veränderten und doch nicht fehlerlosen Fragebögen brachte eine Flut von Daten, die das Privatcomputerchen eines Schülers futterte und stundenlang ratternd zu ansehnlichen Schaubildern verarbeitete. Die Einzelergebnisse waren für sich genommen interessant und aussage- kräftig, in ihrer Kombination aber und angesichts der Fragestellung pa- radox bis niederschmetternd:

1. Ein großer Prozentsatz der Schüler in beiden Abteilungen stimmt der Idee der Begegnung zu und hält sie für sinnvoll.
2. Praktische Begegnung aber (Kennenlernen, Kontakte, Freundschaft- en) zwischen griechischen und deutschen Schülern findet im Rah- men des schulischen Alltags so gut wie nicht statt. (Nur 1,81 % (!) der Schüler des griechischen Lykeions beispielsweise hat nach eigen- en Aussagen Kontakt zu deutschen Mitschülern!) Mentalitätsunter- schiede, sprachliche Probleme und die insgesamt strikte Trennung in zwei Abteilungen werden von den Schülern als Ursachen benannt.
3. Eine Untersuchung des - qualitativen - Freizeitverhaltens als eines Ersatzfeldes zu fördernder Kontakte zeigt große Übereinstimmung zwischen griech. und deutschen Schülern: ähnliche Hobbys, gleiche Vorlieben (Sport, Musik) und damit hier die Möglichkeit - so die hoff- nungsfrohe Folgerung der Schüler - Kontakte anzuknüpfen und Be- gegnungen herbeizuführen. Leider aber vergeblich
4. - wie die quantitative Untersuchung der freien Zeit der Schüler zeigt - nur ganz wenige griechische Schüler während des Schuljahres über nennenswerte Freizeit. So sind beispielsweise 30,8% der griechi- schen Schüler durch die Schule und die Frontistirien so eingespannt, daß sie von Freizeit gar nicht sprechen möchten. Die große Mehrheit hat weniger als 2 Stunden Freizeit im engeren Sinne. Von den deut- schen Schülern verfügen - man staune - 43,2% über 5-7 Stunden Freizeit pro Schultag. Dies wird
5. noch paradoxer, wenn man bedenkt, daß von den griechischen Schü- lern 84% für die Freizeit, die sie nicht haben, ein stärkeres Angebot der Schule erwarten. Immerhin 69% der deutschen Schüler würden von der Schule gerne Aktivitäten für ihre reichliche Freizeit angebo- ten sehen.

Oder im Klartext:

Die griechischen Schüler wollen ihre Freizeit, die sie nicht haben, ver- stärkt auch an einer Begegnungsschule verbringen, die de facto bislang keine Begegnung mit den deutschen Schülern ermöglicht, die ihrerseits Freizeit und sogar gleiche Freizeitinteressen wie ihre griech. Mitschüler haben, ihnen aber noch nicht "begegnet" sind.

Paradoxe Ergebnisse einer Umfrage legen nahe, entweder die Methode, die diese Ergebnisse zutage fördert, in Frage zu stellen oder aber die Si- tuation, die sich in diesen Ergebnissen darstellt. Die an der Umfrage be- teiligten Schüler haben sich ihr Engagement nicht verderben lassen, und sie haben auch niemandem den Schwarzen Peter zugeschoben: "Die Möglichkeit der Schulorganisation, Kontakte zu fördern, erscheint gering. Der Hauptgrund hierfür ist wohl die strenge Verwaltung der griechi- schen Abteilung, die griech. Gesetzen unterliegt. Einziger Ansatzpunkt zur Verbesserung der Lage erscheinen nur die Deutschstunden zu sein, von denen vielleicht eine in der Woche oder in zwei Wochen mit einer Pa- rallellklasse der anderen Abteilung zusammen gehalten und als Dis- kussionsstunde benutzt werden könnte." (Broschüre, S.19).

"Ohne Zweifel ist es aber falsch, von organisatorischen Änderungen al- lein etwas zu erwarten. An uns Schülern liegt es vor allem, die Initiative zu ergreifen." (S.20)

“Allgemeine Folgerung: Die Mittelstufe der Griechen hat mehr Freizeit, d.h. wenn man eine Verbesserung der Begegnung der beiden Abteilungen anstrebt, so sollte dies in der Unterstufe durch mehr Freizeitangebote u.s.w. beginnen.” (S.13)

So schlagen denn die Schüler keinen allgemeinen Club Méditerranée vor, sondern

- von Schülern und nicht von Lehrern verantwortete Arbeitsgemeinschaften
- Interessenclubs (Filmclubs, Diskussionsclubs)
- schulabteilungsübergreifende Nachhilfe (Neugriechisch-Deutsch)
- eine deutsch-griechische Kontaktbörse u.s.w.

Im Detail nachzulesen in der Broschüre “Freizeit. Eine Studie zum Freizeitverhalten von Jugendlichen an einer Begegnungsschule, Athen: 1984”, die man nachlesen könnte, sich zu Herzen nehmen könnte, wenn man freie Zeit in der Freizeit hätte...

SCHÜLERAUSTAUSCH IN ATHEN

Claus-Dieter Führmeier

Elternvertreter unserer Schule meinten, daß Sprachförderung in Ergänzung zum regulären Unterricht auch in Athen möglich sein müsse - nur billiger. Der Schulleiter griff die Anregung auf und gab sie an den Fachleiter für Neuere Sprachen weiter. Ich war zunächst recht skeptisch. Sollten wir uns als Deutsche Schule in Griechenland nicht lieber um Kontakte zu griechischen Einrichtungen, zum griechischen Umfeld bemühen? Mit Schülern der 10. und 11. Klassen wurden Erwartungen diskutiert, die man an den Austausch knüpfen könnte. Folgende Ziele wurden benannt:

1. Die Schüler sollten im Rahmen des Austausches mit englischen, amerikanischen und französischen Schülern Beziehungen anbahnen und sie auch außerhalb der Schule pflegen.
2. Die Fremdsprachenkenntnisse sollten gefördert werden.
3. Ein anderes Schulsystem sollte kennengelernt werden.
4. Die Schüler sollten zur Offenheit für die Denk- und Lebensweise anderer Nationalitäten erzogen werden.

Welches sind nun die Partnerschulen der Deutschen Schule Athen? Zunächst sind es die englische Campion School (Senior Department), dann das Zentrum des American Field College in Chalandri und schließlich als dritte Partnerschule das Lycée Franco-Hellénique in Aghia Paraskevi.

Die Direktoren aller drei Schulen, Mr. Eggleston, Mr. Dorbis und Monsieur Débert zeigten spontanes Interesse und sagten ihre volle Unterstützung zu, als ich ihnen den Vorschlag machte, einen Schüleraustausch mit der Deutschen Schule Athen zu versuchen.

In regelmäßigen Abständen von ungefähr 3 Wochen besuchte jeweils eine Gruppe von meistens 6 bis 8 Schülern die andere Schule. Günstig erwies sich eine Zusammensetzung aus verschiedenen Klassen - und Altersstufen, z.B. der 9. und 11. Klasse. Eine derartig gemischte Gruppe ließ sich besser in die Gastschule integrieren, weil der Zusammenhalt untereinander nicht so eng war, daß die Schüler während der Hospitation unbedingt zusammenbleiben wollten. Ganz im Sinne der Begegnung suchte man sich Gesprächspartner unter Gleichaltrigen im neuen Umfeld.

Έτσι οι μαθητές δεν προτείνουν ένα «Club Méditerranée», αλλά:

- όμιλους ελεύθερης εργασίας με επικεφαλής μαθητές κι όχι καθηγητές,
 - λέσχες για τα ιδιαίτερα τους ενδιαφέροντα (φιλμ, συζητήσεις),
 - μια βοήθεια που να αναφέρεται γενικά και στα δύο τμήματα (Νέα Ελληνικά - Γερμανικά),
 - ένα γερmano-ελληνικό χώρο συνάντησης, κλπ.
- Περισσότερες λεπτομέρειες στην μπροσούρα «Ελεύθερος χρόνος. Μια έρευνα πάνω στη συμπεριφορά των νέων στον ελεύθερο χρόνο σ' ένα σχολείο συνάντησης, Αθήνα 1984», την οποία θα μπορούσε κανείς να διαβάσει και να κλείσει στην καρδιά του, αν είχε λίγη ελεύθερη ώρα μέσα στον ελεύθερο χρόνο του...

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Claus-Dieter Führmeier

Μετάφραση: Μαριέλλα Κεσσισογλου, τάξη 10C

Οι εκπρόσωποι των γονέων της Σχολής μας είχαν τη γνώμη ότι η εκμάθηση ξένων γλωσσών έξω από το πλαίσιο της κανονικής διδασκαλίας θα έπρεπε να είναι δυνατή και στην Αθήνα - μόνο φτηνότερη. Ο Διευθυντής της Σχολής δέχτηκε την ιδέα και την μετέφερε στον υπεύθυνο του τμήματος για τις Σύγχρονες Γλώσσες. Αρχικά είχε αρκετές αμφιβολίες. Δε θα ήταν προτιμότερο σαν Γερμανική Σχολή στην Ελλάδα να επιδιώξουμε επαφές με τα ελληνικά ιδρύματα και με τον ελληνικό χώρο; Με μαθητές της 10ης και 11ης τάξης συζητήθηκαν οι προσδοκίες τους σχετικά με την ανταλλαγή μαθητών.

Αναφέρθηκαν οι ακόλουθοι στόχοι:

1. Στα πλαίσια της ανταλλαγής θα έπρεπε ν' αναπτύξουν οι μαθητές επαφές με Άγγλους, Αμερικανούς και Γάλλους μαθητές και να καλλιεργήσουν αυτές τις σχέσεις κι έξω από το σχολείο.
2. Οι γνώσεις των ξένων γλωσσών θα έπρεπε να προωθηθούν.
3. Οι μαθητές θα έπρεπε να γνωρίσουν κι άλλα σχολικά συστήματα.
4. Οι μαθητές θα έπρεπε να είναι ανοιχτοί απέναντι στον τρόπο σκέψης και ζωής άλλων εθνικοτήτων.

Ποια είναι τώρα τα «αδελφά» σχολεία της Γερμανικής Σχολής Αθηνών; Πρώτα είναι το αγγλικό Campion School (Senior department), μετά το κέντρο του American Field College στο Χαλάνδρι και τέλος τρίτο «αδελφό» σχολείο είναι το Ελληνογαλλικό Λύκειο της Αγίας Παρασκευής.

Οι διευθυντές και των τριών σχολείων ο κ. Eggleston, ο κ. Dorbis και ο κ. Débert έδειξαν αυθόρμητο ενδιαφέρον και υποσχέθηκαν την πλήρη υποστήριξη τους, όταν τους πρότεινε να δοκιμάσουν μια ανταλλαγή μαθητών με την Γερμανική Σχολή Αθηνών. Σε τακτικά

διαστήματα, περίπου κάθε τρεις βδομάδες, επισκεπτόταν μια ομάδα 6-8 μαθητών το άλλο σχολείο. Ευνοϊκή αποδείχτηκε η σύνθεση των ομάδων από παιδιά διαφορετικών τάξεων και ηλικιών π.χ. της 9ης και της 11ης τάξης. Μια ομάδα με παιδιά σύνθετη προσαρμοστική καλύτερα στο σχολείο που τη φιλοξένησε, γιατί ο σύνδεσμος μεταξύ των παιδιών μας δεν ήταν τόσο στενός. Έτσι κατά τη διάρκεια της φιλοξενίας οι μαθητές δεν ήθελαν οπωσδήποτε να μείνουν μεταξύ τους. Στο καινούριο περιβάλλον έμαχαν τα παιδιά να βρουν συνομήλικους συνομηλίκους, ακριβώς μέσα στο πνεύμα της συνάντησης.

Ως προς τους στόχους θα έπρεπε να κριθεί η επιτυχία κάθε φορά διαφορετικά. Όσον αφορά τις προσωπικές σχέσεις, η ανταλλαγή είχε αμέσως πλήρη επιτυχία. Συνεχώς διηγούνταν οι μαθητές πόσο εγκάρδια καλωσορίστηκαν από τις διευθύνσεις, τους καθηγητές και κυρίως τους μαθητές των «αδελφών» σχολείων. Η εκδρομή της Γερμανικής Σχολής Αθηνών, το Σεπτέμβριο του 1984, δείχνει πόση ανταπόκριση βρήκαν αυτές οι συναντήσεις. Σε έξι τάξεις του σχολείου μας, στην 9η, 9η, 10η, 11η, 12η και 13η, έπρεπε να καταταχθούν 54 (!) μαθητές του γαλλικού σχολείου. Μαθητές του ελληνικού τμήματος εθουσιάζονταν τόσο από τους καλεσμένους μας, ώστε ζήτησαν να εισαχθεί στη Γερμανική Σχολή Αθηνών και για «κείνους μαθήματα Γαλλικών, τουλάχιστον στα μθήματα ελεύθερης επιλογής. Οι κοινές εκδρομές και δραστηριότητες στάθηκαν πολύ ευκολότερες στη διεξαγωγή παρά στον προγραμματισμό. Οι ευθύνες για τις ομάδες μεικτών εθνικοτήτων έπρεπε να ξεκαθαριστούν. Ζητήματα ασφαλείας έπρεπε να ρυθμιστούν. Οι γονείς ζητούσαν λεπτομερείς πληροφορίες. Καμιά φορά χρειαζόταν να ενθαρρύνει κανείς συνάδελφους τονίζοντας τους ότι οι γνώσεις τους της ξένης γλώσσας από το σχολείο θα αρκούσαν για να συνεννοηθούν με τους ξένους μαθητές.

Όσον αφορά τώρα την επιτυχία του δεύτερου στόχου, δηλαδή την προώθηση των γλωσσικών γνώσεων, αυτό είναι κάτι που δύσκολα μπορεί να εκτιμηθεί.

Βασική απαραίτητη εμπειρία για την εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας είναι η επαφή με τον "Native speaker", το βίωμα να τα έχει καταφέρει κανείς σε πραγματικές πρακτικές καταστάσεις. Παρατήρησα ότι, μετά την ανταλλαγή, πολλοί μαθητές χρησιμοποιούσαν την ξένη γλώσσα πολύ πιο ελεύθερα. Κυρίως βελτιώθηκε η ευχέρεια ομιλίας στο μθήμα των Γαλλικών. Οι μαθητές κατάλαβαν ότι μπορούσαν ν' αρχίσουν κάτι με τις σχολικές τους γνώσεις και ότι και οι μαθητές των «αδελφών» σχολείων έχουν ν' αντιμετωπίσουν όχι ασήμαντες δυσκολίες στα Γερμανικά.

Στην αρχή απέτυχαν οι παρακάτω στόχοι: Γνωριμία με ξένα σχολικά συστήματα, ξεπέρασμα προκαταλήψεων και περισσότερο «ανοιχτή στάση» απέναντι στον τρόπο σκέψης άλλων εθνικοτήτων. Με την επίσκεψή τους στ' άλλα σχολεία και παρατηρώντας τη σχολική ζωή έπρεπε οι μαθητές να γνωρίσουν λίγη ζωντανή Γεωγραφία. Παραβλέφτηκε όμως το γεγονός ότι για τους μαθητές το δικό τους σχολείο αποτελεί πάντα σημείο αναφοράς και μέτρο σύγκρισης. Εδώ είναι απ' όπου ξεκινάσαν οι δυσκολίες. Τα σχολεία δεν κατανοήθηκαν με βάση τη δική τους δομή και παράδοση, αλλά με βάση την προσωπική βεβαιότητα και εμπειρία. Εκ των υστέρων φάνηκε καθαρά πόσο παλιομοδίτικος πρέπει να φάνηκε στους μαθητές μας ο κανονισμός ντυσίματος του Campion School, όταν το επισκέφτηκαν για πρώτη φορά.

Επίσης, και από τις δύο πλευρές, δεν έλειψαν περιπτώσεις λανθασμένων και επιφανειακών εντυπώσεων. Έτσι ο John από το A.C.S. γράφει: «Οι μαθητές δεν μπορούν να διαλέξουν τα μαθήματά τους, όπως γίνεται στο σχολείο μας», πράγμα που δεν ισχύει τελείως, αφού δε λαμβάνονται υπόψη η δυνατότητα επιλογής στις ξένες γλώσσες, το σύστημα διδασκαλίας στις αναμορφωμένες μεγάλες τάξεις και η πλούσια προσφορά σε ομάδες εργασίας.

Είναι σίγουρα ακίνδυνο, όταν ένας Γερμανός μαθητής εξμυμεί τη λειτουργία μερικών overheadprojectors και όταν οι ξένοι μας επισκέπτες δείχνουν τον πρόποντα θαυμασμό για τους πίνακες της Γερμανικής Σχολής Αθηνών. Η Betty Higgins γράφει στα Γερμανικά: «Οι πίνακες στη Γερμανική Σχολή Αθηνών ανεβοκατεβαίνουν και μπορούν να κλείνουν. Αυτό μου άρεσε ιδιαίτερα». Πάνω στο ίδιο θέμα, ένας άλλος μαθητής γράφει: «Δεν σταματάσαμε ν' ανακαλύπτουμε καινούρια πράγματα, όπως τους κινητούς πίνακες». Για να προλάβουν τις παρανοήσεις και για να δώσουν στους μαθητές μια όσο το δυνατό αντικειμενική κι ελεύθερη από συναισθηματισμούς εικόνα των σχολικών συστημάτων και του ξένου περιβάλλοντος, αποφάσισαν οι καθηγητές που οργάνωσαν την ανταλλαγή να μην αφήνουν για τους μαθητές να φιλοξενούνται απροετοίμαστοι.

Οι μαθητές βεβαίως ότι η προηγούμενη πληροφόρηση και οι ενημερωτικές συζητήσεις ήταν πολύ βοηθητικές για την επίσκεψη στ' «αδελφά» σχολεία. Κατάφεραν να προσαρμοστούν καλύτερα στο ξένο σύστημα και να συγκεντρώσουν την προσοχή τους στα ουσιώδη. Δεν ήταν μόνο οι μαθητές, που με τις ενημερώσεις που προηγήθηκαν μπόρεσαν ν' αποφύγουν ασυμφωνίες. Ακόμα και οι καθηγητές ήταν ορισμένες φορές πολύ ευγνώμονες για κάποιες επεξηγήσεις. Έτσι διηγήθηκε κάποτε μία συνάδελφος, πολύ αγαπητική, ότι μια ομάδα Αμερικανών μαθητών, στη μέση του μαθήματος, λέγοντας ένα ευγενικό "Thank you" και χωρίς καμιά άλλη εξήγηση, βγήκε από την τάξη! Όπως αποδείχτηκε αργότερα από τη συζήτηση με τους Αμερικανούς, αυτό δεν αποτελούσε ούτε προσβολή ούτε κριτική του τρόπου διδασκαλίας της καθηγήτριας, αλλά μόνο την επιθυμία τους να προλάβουν το λεωφορείο. Ο αμερικανικός τρόπος συναλλαγής με τους καθηγητές είναι, βλέπετε, πιο ελεύθερος, λιγότερο συμβατικός.

Οι εθνικές προκαταλήψεις και οι συνήθειες επηρεάζουν το τι περιμένουμε από τους ξένους, τόσο ως κοινωνικές ομάδες, καθώς και από μεμονωμένα μέλη τους. Βέβαια το αν, μέσα στο πνεύμα της αρχικής ιδέας, πέτυχε ένα άνοιγμα προς την κατεύθυνση της διε-

Im Hinblick auf die Zielsetzung mußte der Erfolg zunächst unterschiedlich beurteilt werden. Was die persönliche Kontaktknüpfung anbetrifft, so war der Austausch gleich von Beginn an ein voller Erfolg. Immer wieder berichteten Schüler, wie herzlich sie von den Schulleitungen, den Lehrern und vor allem von den Partnerschülern empfangen wurden.

Wieviel Zuspruch die Begegnungen fanden, zeigte z.B. der Schulausflug der Deutschen Schule Athen im September 1984. Es galt 54(!) Schüler der französischen Schule auf die Klassen 8 bis 13 zu verteilen. Schüler unserer griechischen Abteilung waren von den Gästen so angetan, daß sie darum baten, auch für sie zumindest wahlfreien Französischunterricht an der Deutschen Schule Athen einzuführen. Gemeinsame Ausflüge und Unternehmungen waren einfacher in der Durchführung als in der Planung. Die Verantwortlichkeit für die gemischt-nationalen Gruppen mußte geklärt werden. Versicherungsfragen galt es zu regeln. Die Eltern wollten Detailinformationen. Manchmal war es nötig, Kollegen der eigenen Schule zu ermutigen, daß ihre Schulsprachkenntnisse zur Verständigung mit den Gastschülern ausreichen würden.

Ob sich im Hinblick auf das zweite Ziel -Förderung der Sprachkenntnisse - Erfolge eingestellt haben, kann nur schwer geschätzt werden. Für das Erlernen einer Fremdsprache ist als grundsätzliche Erfahrung die Begegnung mit dem 'native speaker' erforderlich, das Erlebnis, sich in realen, praktischen Situationen bewährt zu haben. Ich habe beobachtet, daß sich nach dem Austausch viele Schüler des Mediums Fremdsprache freier bedienen. Verbessert hat sich vor allen Dingen die Sprechfertigkeit in den Französischkursen. Die Schüler haben erfahren, daß sie mit ihren Schulkenntnissen etwas anfangen können, daß ihre Partnerschüler im Deutschen auch mit nicht unerheblichen Schwierigkeiten zu kämpfen haben.

Ein Mißerfolg waren zunächst die Ziele, ein fremdes Schulsystem kennenzulernen, Vorurteile abzubauen und mehr Offenheit für die Denk- und Lebensweise anderer Nationalitäten zu erwerben. Die Schüler sollten durch den Besuch der anderen Schulen und durch Beobachtung des Schullebens ein lebendiges Stück Landeskunde erfahren. Es wurde jedoch übersehen, daß für die Schüler Bezugspunkt und Vergleichsmaßstab immer die eigene Schule ist. Hier setzten die Schwierigkeiten ein. Die Schulen wurden nicht aus der ihnen eigenen Struktur und Tradition begriffen, sondern aus der persönlichen Anschauung und Erfahrung. Im Nachhinein wurde deutlich, wie antiquiert unseren Schülern beim ersten Besuch die Kleiderordnung der Campion School vorgekommen sein muß.

Auch an Beispielen für schiefe und oberflächliche Eindrücke mangelt es auf beiden Seiten nicht. So schreibt John von der A.C.S.: "The pupils can't choose their subjects as in our school", was nicht ganz stimmt, da nicht die Wahlmöglichkeit in den Fremdsprachen, das Kurssystem der Reformierten Oberstufe und das reiche Angebot an Arbeitsgemeinschaften berücksichtigt wird.

Sicherlich ungefährlich ist es, wenn ein deutscher Schüler vom Einsatz von Overheadprojektoren schwärmt und unsere ausländischen Gäste den Wandtafeln der Deutschen Schule Athen gebührende Bewunderung zollen. Betty Higgins schreibt auf Deutsch: "Die Tafeln an der Deutschen Schule Athen gehen rauf und runter und können zugeklappt werden. Das fand ich besonders gut." Ein französischer Schüler zu dem gleichen Thema: "Nous ne nous lassions pas de découvrir de nouvelles choses comme des tableaux mobiles..."

Um Mißverständnissen vorzubeugen und den Schülern ein möglichst objektives, emotionsfreies Bild der Schulsysteme und des fremden Umfeldes mitzugeben, beschlossenen die den Austausch organisierenden Lehrer, die Schüler nicht mehr unvorbereitet hospitieren zu lassen. Die Schüler haben bestätigt, daß Vorinformationen und vorbereitende Gespräche für den Besuch der Partnerschulen sehr hilfreich gewesen

σειen. Sie hätten sich besser im fremden System zurechtgefunden und sich auf Wesentliches konzentrieren können. Nicht nur den Schülern half vorherige Unterrichtung, Mißklänge zu vermeiden. Auch Kollegen waren für einige aufklärende Hinweise manchmal recht dankbar. So berichtete einmal eine Kollegin ziemlich indigniert, daß eine Gruppe amerikanischer Schüler mitten in der Stunde mit einem höflichen "Thank you" ohne weitere Erklärungen den Klassenraum verlassen hätte. Wie sich im Gespräch mit den Amerikanern hinterher herausstellte, war dies kein Affront, keine Kritik am Unterrichtsstil der Lehrerin, sondern einfach der Wunsch, einen Bus noch rechtzeitig erreichen zu können. Der amerikanische Umgang mit Lehrern ist eben freier, weniger konventionell.

Nationale Vorurteile und Stereotypen beeinflussen unsere Erwartungshaltung gegenüber Ausländern und sozialen Gruppen sowie deren einzelnen Angehörigen. Ob es im Sinne der eingangs skizzierten Zielsetzung gelungen ist, eine Bresche für die internationale Verständigung zu schlagen, wagen die am Austausch Beteiligten nur zu hoffen. Alle haben sich bemüht, in Kontakt mit den anderen ein wirklichkeitsnahes und freundliches Bild der Schulen zu präsentieren. Warum sollte man das Echo anzweifeln, wenn Schüler ganz frei und ohne von sanfter Hand gelenkt worden zu sein nach einem Besuch der Deutschen Schule Athen schreiben: "En quelques mots, la visite à l'école allemande fut une bonne expérience pour nous, et nous mit en contact avec des élèves. J'aimerais bien la revoir."

"I enjoyed visiting it (the school) very much and hope to see it again."

ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΑΝΤΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Δήμητρα Καρβελά-Παπασταύρου, Αλεξάνδρα Μείντάνη-Ροχόντζη

«Αν μπορούσε κανείς να ισχυριστεί ότι κατάφερε να γνωρίσει την καθημερινή ζωή των Γερμανόπουλων, τότε αυτός ο κάποιος θα ήμουνα εγώ. Πώς τα κατάφερα; Απλά, αντί να ξεποδαριάζομαι στο περπάτημα και στην ορθοστασία αναζητώντας απελπισμένα στα μαγαζιά την τελευταία λέξη της μόδας, και αντί να ξεμεροβραδιάζομαι απολαμβάνοντας τ' αμέτρητα είδη μπίρας στα διάφορα υπαίθρια κέντρα του Göttingen αποφάσισα να κάνω κάτι πιο χρήσιμο για να έρθω σε πραγματική επαφή με τα Γερμανόπουλα της ηλικίας μου: να παρακολουθήσω ανελλιπώς κάθε μέρα το σχολείο του Göttingen.

— «Μα καλά, άνθρωπέ μου, τι σ' έπιασε μέσα στο κατακαλόκαιρο να θες να πας πριν την ώρα σου στο σχολείο; Τέτοιο πάθος για μελέτη, τέλος πάντων;» θα ρωτούσε εύλογα κάποιος.

Κι' όμως, αγαπητοί μου, αν μπορούσατε να νιώσετε εκείνη τη θερμότητα, εκείνη την εγκάρδιότητα με την οποία με υποδέχτηκαν καθηγητές και μαθητές, σίγουρα θ' αλλάζατε γνώμη. Αν ζούσατε, έστω και για μια μονάχα στιγμή, περικυκλωμένος από τόσα άγνωστα πρόσωπα, που ωστόσο η φιλόξενη διάθεσή τους τα έκανε να φαίνονται γνωστά κι αγαπημένα, που σε πλησίαζαν φιλικά να σε ρωτήσουν, να σε γνωρίσουν, να σε κάνουν φίλο τους, να σε παρακαλέσουν να διαβάσεις ένα αρχαίο κείμενο με νεοελληνική προφορά, να σου μιλήσουν με τα ερασιμικά Ελληνικά τους για τον Ουρίπιντες, για τον Σόφοκλες, για το πόσο λάτρευαν το όνομα Ελλάδα, για το πόσο θαυμάζουν αυτόν τον τόπο που γέννησε το φως, τον ήλιο, τη θάλασσα, τον ουρανό, το λόγο, την ποίηση, την τέχνη, το θέατρο, τον αθλητισμό, τη δημοκρατία, τις Θερμοπύλες...

θνούς αλληλοκατανόησης, αυτό είναι κάτι που όσοι συμμετείχαν στην ανταλλαγή τολμούν να το ελπίζουν.

Στις επαφές με τους άλλους, όλοι προσπάθησαν να δώσουν μια ρεαλιστική και φιλική εικόνα των σχολείων. Γιατί ν' αμφισβητηθεί ο απόηχος των λόγων των μαθητών, όταν, μετά από μία επίσκεψη στη Γερμανική Σχολή Αθηνών, τελείως ελεύθερα και χωρίς καμία υπόδειξη γράφουν: Γαλλικά: «Με λίγα λόγια η επίσκεψη στο γερμανικό σχολείο ήταν για μας μια ωραία εμπειρία και μας έφερε σε επαφή με τους μαθητές. Θα ήθελα πολύ να το ξαναπισκεφτώ!». Αγγλικά: «Ευχαριστήθηκα πολύ την επίσκεψή μου στο σχολείο και ελπίζω να το ξαναδώ!».

SCHÜLERAUSTAUSSCH MIT DEUTSCHEN SCHULEN

Dimitra Karvela-Papastavrou, Alexandra Meidani-Rochontzi

"Falls jemand behaupten könnte, es geschafft zu haben, das tägliche Leben der deutschen Kinder kennenzulernen, dann müßte ich derjenige sein! Wie ich es geschafft habe? Ganz einfach, indem ich mich entschloß, anstatt mir die Füße auf der verzweifelten Suche nach dem letzten Modeschrei plattzulaufen und anstatt von früh bis spät in den verschiedenen Gaststätten Göttingens die unzähligen Arten des deutschen Bieres zu genießen, etwas Nützlicheres zu tun, um den wirklichen Kontakt mit den Deutschen meines Alters zu haben, nämlich jeden Tag die Schule in Göttingen zu besuchen."

— Aber, mein Guter, was ist in Dich gefahren, daß Du mitten im Sommer so vorzeitig in die Schule willst? - So ein Lerneifer, würdet Ihr mich aus gutem Grunde fragen. Und dennoch, meine Lieben, könntet Ihr die Wärme, die Freude und die Herzlichkeit empfinden, mit der mich Lehrer und Schüler empfangen, würdet Ihr sicher Eure Meinung ändern. Könntet Ihr wenigstens eine Minute von so vielen fremden Gesichtern umringt, deren gastfreundliche Bereitschaft sie jedoch familiär und nett erscheinen ließ, erleben, wie sie sich Dir freundlich

Gemeinsamer Ausflug mit den Schülern aus Konstanz zur Insel Hydra, September 1985

Κοινή εκδρομή με τους μαθητές από την Κωνσταντία στο νησί Ύδρα, το Σεπτέμβριο του 1985

näherten, um Dich etwas zu fragen, um Dich kennenzulernen, um mit Dir Freundschaft zu schließen. Oder um Dich zu bitten, ihnen einen altgriechischen Text mit neugriechischer Aussprache vorzulesen oder um mit Dir in ihrem erasmischen Griechisch über Euripides und Sophokles zu sprechen. Könntet Ihr nur erleben, wie sehr sie Griechenland lieben. Wie sehr sie dieses Land, das Licht, die Sonne, das Meer, den Himmel, die Rede, die Poesie, die Kunst, das Theater, den Sport, die Demokratie, die Thermopylen hervorbrachte, bewunderten! Könntet Ihr nur! Ihr würdet fühlen, daß Euch etwas Einzigartiges mit diesen Menschen verbindet, ein Gefühl, das aus Eurem Inneren emporkommt und Euch überflutet und Euch drängt, alle diese Gestalten zu umarmen, sie in Eure Seele zu schließen, um sie dort für immer zu bewahren. Denn, wenn ich etwas auf dieser unvergeßlichen Reise lernte, dann, daß die Freundschaft das höchste und reinste Gefühl ist, das auf dieser Welt existiert, weil nur sie alle Gegensätze und Differenzen, alle scheinbar unüberbrückbaren Unterschiede beseitigt und alle Menschen vereinigt. Das ist es also, was ich von der Bekanntschaft mit diesen Kindern behielt: ein Zitat Schillers "Deine Zauber binden wieder, was die Mode streng geteilt, alle Menschen werden Brüder, wo dein sanfter Flügel weilt".

Der Leiter des Gymnasiums der griechischen Abteilung, Herr N. Assonitis, und die Gymnasialprofessorin, Frau A. Kojiall, begleiteten im Sommer 1983 eine Schülergruppe nach Göttingen, wo ein Schüleraustausch mit den Schülern des humanistischen Max-Planck-Gymnasiums stattfand. Es wurden ganztägige Ausflüge nach Hannover, Wolfenbüttel und in den Harz gemacht sowie eine Schiffsfahrt auf der Weser unternommen. Außerdem fand eine viertägige Fahrt nach Berlin statt.

Schüleraustausch

"Unsere Schülergruppe aus Athen steigt in einer fremden Stadt, in einem fremden Land aus dem Zug aus. Ich fühle mich ganz allein zwischen fremden Leuten. Plötzlich umarmt und küßt mich eine Dame, die Gastmutter. Von diesem Augenblick an war ich ein neues Glied dieser Familie, ich war die neue Tochter und sie waren meine neuen Eltern. Ich glaube, Bayreuth ist die schönste Stadt der Welt! Es gibt keinen Schmutz, keine Umweltverschmutzung, und das Leben in der Stadt ist ruhig und angenehm."

Elena Pallandza, Kl. 11 A

Der Schüleraustausch findet im Sommer 1984 mit dem humanistischen Gymnasium Christian Ernestinum in Bayreuth statt. 16 Schülerinnen und Schüler in Begleitung von Frau Gymnasialprofessorin D. Karvela-Papastavrou und Frau Gymnasialprofessorin A.

Αν μπορούσατε! Θα νιώθατε πως κάτι διαφορετικό σας συνδέει μ' αυτούς τους ανθρώπους, κάτι το αλλιώτικο, που αναβλύζει από μέσα σας, ένα συναίσθημα να σας πλημμυρίζει και να σας σπρώχνει ν' αγκαλιάσετε όλα κείνα τα πρόσωπα, να τα κλείσετε ερμητικά μέσα στην ψυχή σας κρατώντας τα εκεί για πάντα...

Γιατί, αν διδάχτηκα κάτι από κείνο τ' αλησμόνητο ταξίδι είναι ότι η φιλία είναι το υψηλότερο, το αγνότερο και το ευγενέστερο συναίσθημα που υπάρχει στον κόσμο, γιατί μόνο αυτή αίρει όλες τις αντιθέσεις, τις διαφορές, τα φαινομενικά αγεφύρωτα χάσματα και ενώνει κάθε άνθρωπο. Να, λοιπόν, τι μου έμεινε από τη γνωριμία μου μ' εκείνα τα παιδιά: Μια φράση του Schiller: «Η μαγεία σου ενώνει ό,τι η μόδα χώρισε κι όλοι γίνονται αδέρφια κάτω απ' τις φτερούγες σου».

Γιάννης Μποτσαράκος
απόφοιτος 1985

Ο Γυμνασιάρχης του Ελληνικού Τμήματος κ. Ν. Ασωνίτης και η καθηγήτρια Α. Κογιαλή συνοδεύουν το καλοκαίρι του 1983 ομάδα μαθητών και μαθητριών στο Göttingen της Δ. Γερμανίας.

Η ανταλλαγή γίνεται με το ουμανιστικό Γυμνάσιο Max Planck. Πραγματοποιούνται μονοήμερες εκδρομές στο Αννόβερο, στο Wolfenbüttel, στο Harz, μια κρουαζιέρα στον ποταμό Weser και μια τετραήμερη εκδρομή στο Βερολίνο.

«Η ομάδα του Σχολείου μας από την Αθήνα φτάνει σε μια ξένη πόλη, σε μια ξένη χώρα. Κατεβαίνοντας από το τρένο νιώθω εντελώς μόνη ανάμεσα σε ξένους ανθρώπους. Μα ξαφνικά με αγκαλιάζει και με φιλά μια κορίτσι. Είναι η καινούρια μου «μητέρα» που θα με φιλοξενήσει. Από τη στιγμή εκείνη ήμουνα κι εγώ ένα καινούριο μέλος αυτής της οικογένειας, ήμουνα η καινούρια τους κόρη και αυτοί οι καινούριοι μου γονείς. Νομίζω πως το Bayreuth είναι η πιο όμορφη πόλη στον κόσμο, όλα λά-

μπου από καθαριότητα. Δεν υπάρχει νέφος και η ζωή στην πόλη κυλά ήρεμα και ευχάριστα».

Το καλοκαίρι του 1984 γίνεται η ανταλλαγή των μαθητών μας με το ουμανιστικό Γυμνάσιο Christian Ernestinum στο Bayreuth. Πάιρνουν μέρος 16 μαθητές και μαθήτριες με συνοδούς τις καθηγήτριες κ. Καρβελά-Παπασταύρου και κ. Μειντάνη-Ροχόντζη, μένον τρεις εβδομάδες σε γερμανικές οικογένειες, παρακολουθούν τα μαθήματα στο ουμανιστικό Γυμνάσιο του Bayreuth, γνωρίζουν την περιοχή Φράνκεν της Βαυαρίας, απολαμβάνουν το περίφημο Φεστιβάλ του Bayreuth και συμπληρώνουν τις εντυπώσεις τους από τη χώρα με μια τετραήμερη εκδρομή στο Δυτικό και Ανατολικό Βερολίνο.

Μια εβδομάδα αργότερα τα Ελληνόπουλα υποδέχονται στο σιδηροδρομικό σταθμό της Αθήνας τους φίλους τους Γερμανούς με συνοδούς τον καθηγητή τους κ. Βίττμαν και τη σύζυγό του. Μια αντίστοιχη φιλοξενία από τις Ελληνικές οικογένειες τους συνδέει ακόμα πιο πολύ.

«Είκοσι μέρες χαρήκαμε τη φιλοξενία μέσα στις Γερμανικές οικογένειες στην Konstanz στη λίμνη Bodensee και αναπτύξαμε φιλίες με παιδιά της χώρας που μέχρι τότε μόνο τη γλώσσα της γνωρίζαμε... Πώς μπορώ να ξεχάσω τα βλέμματα των Γερμανών μαθητών μέσα στις τάξεις, τη νεκρική σιγή την ώρα του μαθήματος και τις ματιές των κυριών που βλέποντάς μας να κάνουμε βόλτα στην πόλη σιγοψιθύριζαν: «Να, τα Ελληνόπουλα, τα βλέπεις!».

Χριστίνα Σπαντιδάκη 10 Α

Ασπασία Μπάνου 10 C

Το καλοκαίρι του 1985 συνεχίζεται η ανταλλαγή με το ουμανιστικό Γυμνάσιο της Konstanz στη λίμνη Bodensee, Heinrich Suso. 22 μαθητές και μαθήτριες με συνοδούς τις καθηγήτριες κ. Καρβελά-Παπασταύρου και κ. Μειντάνη-Ροχόντζη ενθουσιάζονται με την Konstanz και την περιοχή της λίμνης Bodensee, παίρνουν μέρος στα καθημερινά μαθήματα της Σχολής, τους δίνεται η ευκαιρία να γνωρίσουν και τη γερμανόφωνη Ελβετία. Σε μια τετραήμερη εκδρομή επισκέπτονται το Μέλανα Δρυμό (Schwarzwald), το Freiburg, Trier, Saarbrücken και φθάνουν μέχρι το Στρασβούργο και το Λουξεμβούργο, όπου απόφοιτοι της Γερμανικής

Meidani-Rochontzi bleiben 3 Wochen in deutschen Familien, nehmen am Unterricht im humanistischen Gymnasium in Bayreuth teil, lernen die Länder Franken und Bayern kennen, genießen die berühmten Festspiele von Bayreuth und erweitern ihre Eindrücke des Raumes mit einer 4-tägigen Fahrt nach West- und Ostberlin.

Eine Woche später empfangen die griechischen Kinder ihre deutschen Freunde und deren Begleiter, Herrn Studiendirektor Wittmann und Frau auf dem Bahnhof Athen. Eine entsprechende Gastfreundschaft von Seiten der griechischen Eltern verbindet sie noch mehr. "Zwanzig Tage genossen wir die Gastfreundschaft der deutschen Familien in Konstanz am Bodensee, und es entwickelten sich Freundschaften mit Kindern eines Landes, von dem wir bisher nur die Sprache kannten. Wie kann ich die Blicke der deutschen Schüler in den Klassen, das Schweigen während des Unterrichts und die Beachtung der Leute, wenn sie uns in der Stadt spazieren gehen sahen und sich zuflüsterten: "Die Griechen, siehst du?" vergessen!

Aspasia Banou, Kl. 10 C
Christina Spantidaki, Kl. 10 A

Im Sommer 1985 wird der Schüleraustausch mit dem humanistischen Heinrich-Suso-Gymnasium in Konstanz am Bodensee fortgesetzt. 22 Schülerinnen und Schüler in Begleitung der Gymnasialprofessorinnen D. Karvela-Papastavrou und A. Meidani-Rochontzi sind von Konstanz und der Gegend am Bodensee begeistert, nehmen am täglichen Unterricht in der Schule teil und haben Gelegenheit, die deutschsprachige Schweiz kennenzulernen. Während einer 4-tägigen Fahrt besuchen sie den Schwarzwald, Freiburg, Trier, Saarbrücken und kommen bis nach Straßburg und Luxemburg, wo Absolventen der Deutschen Schule Athen sie durch das Europaparlament und Europagericht führen. Anschließend folgt der Besuch der deutschen Schüler in Athen in Begleitung ihres Griechischlehrers, Herrn Dr. Knittel und seiner Frau, und es entstehen neue Freundschaften. Nach diesem Schüleraustausch ist am Heinrich-Suso-Gymnasium in Konstanz am Bodensee ein Neugriechischkurs zustande gekommen, für den sich ca. 20 Schüler gemeldet haben.

Die Aufsätze der Kinder sprechen für sich selbst, und wir glauben, daß wir nur sehr wenig über Sinn und Zweck des Schüleraustausches hinzuzufügen brauchen.

Wir wollen, daß unsere Kinder miteinander und nicht gegeneinander leben. Mit dem Schüleraustausch, den unsere Schule seit 1960 pflegt, möchten wir, daß unsere griechischen Schüler Deutschland besuchen, bei deutschen Familien wohnen und der Kontakt zu Deutschland aufrecht erhalten bleibt. Auf der anderen Seite wollen wir, daß die deutschen Schüler Griechenland kennenlernen, und zwar nicht nur in Bezug auf das Altertum, son-

Unsere Schüler in Konstanz. Empfang unserer Schüler im Hof des Rathauses von Konstanz durch den Oberbürgermeister, Herrn Dr. Horst Eickmeyer (Mitte). Οι μαθητές μας στην αυλή του Δημαρχείου της Κωνσταντίας από τον Ανάτατο Δήμαρχο κ. Dr. Horst Eickmeyer (στο κέντρο)

dem auch das heutige Griechenland. Auf diese Weise hoffen wir, daß deutsch-griechische Freundschaften geknüpft werden, die in der Zukunft zu einer engeren Zusammenarbeit unserer Völker führen und den Gedanken eines friedlich vereinten Europas verwirklichen können.

Σχολής Αθηνών, που πέτυχαν εκεί ανώτερες θέσεις, τους ξεναγούν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Ακολουθεί η επίσκεψη στην Αθήνα των Γερμανών μαθητών με συνοδεία του ελληνιστή καθηγητή τους Δρα Κνittel και της συζύγου του. Καινούριες φίλιες δημιουργούνται.

Ύστερα από αυτή την ανταλλαγή των μαθητών δημιουργήθηκε στο Γυμνάσιο Heinrich-Suso ένα τμήμα για τη διδασκαλία της Ελληνικής γλώσσας, στο οποίο δήλωσαν συμμετοχή περίπου 20 μαθητές.

Τα κείμενα των παιδιών μιλάνε από μόνα τους και νομίζουμε πως πολύ λίγα πράγματα μπορούμε να προσθέσουμε για το νόημα και το σκοπό των ανταλλαγών.

Θέλουμε να ζούνε τα παιδιά μας σαν φίλοι και όχι σαν εχθροί.

Οι μαθητικές ανταλλαγές που έχει καθιερώσει η Σχολή μας από το 1960*, και που τα τρία τελευταία χρόνια τη μεγαλύτερη συμμετοχή την έχουν οι μαθητές της Γ' Γυμνασίου, έχουν σκοπό να επισκέπτονται οι Έλληνες μαθητές μας τη Γερμανία, να ζουν μέσα στις γερμανικές οικογένειες και γενικά να διατηρείται η επαφή με τη Γερμανία. Επιθυμία μας επίσης είναι και οι Γερμανοί μαθητές να γνωρίσουν την Ελλάδα και μάλιστα όχι μόνο την αρχαία αλλά και τη σημερινή Ελλάδα. Μ' αυτόν τον τρόπο ελπίζουμε πως θα δημιουργούνται ελληνογερμανικές φίλιες που στο μέλλον θα οδηγήσουν σε μια στενότερη συνεργασία των δύο λαών μας και θα μπορέσουν να πραγματοποιήσουν την Ιδέα μιας ειρηνικής, ενωμένης Ευρώπης.

* Σ.Σ. Δρ. Γεώργιος Δημητράκος

Αναμνηστικό τεύχος Γερμανικής Σχολής Αθηνών, 1981, σ. 114.

Η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΠΟΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ

Irene Vasos, Hildegard Psomopoulou

Μετάφραση: Μαργλέν Μηλιάδη, Ελευθερία Σαπουντζή, Έφη Στεφάνου, τάξη 9C

Χτυπάει για διάλειμμα. Ενώ οι αίθουσες διδασκαλίας αδειάζουν, αρχίζει η κίνηση στη βιβλιοθήκη. Ξανά και ξανά αγόρια και κορίτσια απ' όλες τις τάξεις ξεχύνονται μέσα σ' αυτή. Όποιος βρίσκει θέση σε μια πολυθρόνα ή σε ένα από τα τραπέζια, μπορεί να διαβάσει με την ησυχία του μία ημερήσια εφημερίδα, ένα περιοδικό ή ένα βιβλίο. Πολλά παιδιά στέκονται μπροστά στα ράφια, ξεφυλλίζουν βιβλία και ανταλλάσσουν εντυπώσεις: «Αυτό πρέπει να το διαβάσεις!», «Αυτό είναι υπέροχο!»

Συνεχώς βομβαρδίζομαι με ερωτήσεις: «Μήπως υπάρχει κανένα βιβλίο για τον Λώρενς της Αραβίας;», «Γράφουμε διαγώνισμα γύρω από την αρχαία Ελλάδα. Έχετε τίποτα σχετικό;», «Ποιο βιβλίο είναι πραγματικά ενδιαφέρον;», «Πού να βρω πληροφορίες για μια εισήγηση γύρω από την ηρωίνη;», «Πού μπορώ να βρω κάτι για τον Anton Bruckner;». Τους παραπέμπω στα λεξικά, βοηθώ στη χρησιμοποίηση του κατάλογου και δίνω συμβουλές για το πώς μπορεί κανείς να βρει υλικό για την προετοιμασία μίας εισήγησης. Ακόμη συνιστώ ενδιαφέρουσα νεανική λογοτεχνία - το διάβασμα πρέπει να είναι ευχαρίστηση. Όποιος θέλει να δανειστεί ένα βιβλίο, συμπληρώνει την ανάλογη κάρτα στο γραφείο, όπου καθημερινά βοηθούν δύο διαφορετικές μαθήτριες.

Το διάλειμμα τελειώνει γρήγορα. Οι δύο βοηθοί μετρούν τις κάρτες των δανεισμένων και εγώ μαζεύω τις εφημερίδες και τακτοποιώ τα βιβλία. Αυτό συμβαίνει σχεδόν σε κάθε διά-

TREFFPUNKT SCHÜLERBIBLIOTHEK

Irene Vasos, Hildegard Psomopoulou

Es klingelt zur Pause. Während sich die Klassenzimmer leeren, fängt in der Schülerbibliothek der Betrieb an: nach und nach strömen Jungen und Mädchen aus allen Klassen herein. Wer Platz in einem Sessel oder an den Tischgruppen findet, kann dort in Ruhe eine Tageszeitung, eine Zeitschrift oder ein Buch lesen. Viele Kinder stehen zwischen den Regalen, blättern in Büchern und tauschen Erfahrungen aus: das muß du lesen, das ist ganz toll!

Ich werde mit Fragen überschüttet: Gibt es hier ein Buch über Lawrence von Arabien? Wir schreiben eine Klassenarbeit über das antike Griechenland, haben wir etwas dazu? Welches Buch ist wirklich spannend? Wie bekomme ich Informationen zu einem Referat über Heroin? Wo kann ich etwas über Anton Bruckner finden? Ich verweise auf die Lexika, helfe bei der Benutzung des Katalogs und gebe Ratschläge, wie man Material zur Vorbereitung von Referaten finden kann, empfehle spannende Jugendliteratur - Lesen muß doch Spaß machen. Wer ein Buch ausleihen möchte, füllt am Schreibtisch bei den beiden Schülerinnen, die heute helfen, die Buchkarte aus.

Die Pause ist schnell zu Ende. Die beiden Helferinnen zählen die Karten der ausgeliehenen Bücher, ich lege die Zeitungen zusammen, ordne Bücher ein. So geht es fast in jeder Pause. Täglich werden 20-40 Bücher ausgeliehen - die Leseratten kommen fast jeden Tag, um sich ein neues Buch zu holen.

Inzwischen füllt sich der Raum schon wieder: eine große Gruppe der 12. Klasse der deutschen Abteilung hat Freistunde. Zwei stürzen sich aufs Tavli: Geschafft, wir sind die ersten! Wer kocht Kaffee? Es ist aber kein Zucker mehr da. Also 10 Tassen ohne Zucker. Gedämpftes Gemurmel der Tavlspieler, Unterhaltungen; manche arbeiten an den Hausaufgaben, andere lesen. Es ist so warm heute, einige nehmen ihre Sessel und

setzen sich in die Sonne auf die Terrasse, die von Rosen, Glycerin und Jasmin umwachsen ist.

Von 7.45 Uhr bis 15.00 bzw. 15.30 Uhr ist die Bibliothek täglich geöffnet; sie dient den Schülern der NGO gleichzeitig als Aufenthaltsraum. Wenn auch noch andere Schüler in Freistunden dazukommen, ist es oft etwas schwierig, die beiden Funktionen des Raumes miteinander zu vereinbaren.

Inzwischen bin ich mit der Einarbeitung von neuen Büchern beschäftigt. Auch die Buchbestellung muß bald fertig sein. 2000,- DM stehen uns aus der Lehrmittelspende der Bundesrepublik in diesem Jahr wieder zur Verfügung, ein Betrag, der mit Überlegung eingesetzt werden muß, damit die neuen Bücher wirklich interessant und hilfreich sind. Zusätzlich haben wir Gelder aus dem Erlös der Sommerfeste 1983 und 1985, also von den Schülern selbst, bekommen; Spenden gingen ein von den deutschen Eltern, vom Verein der Ehemaligen, vom Senat der Stadt Berlin, und die griechischen Eltern haben durch eine Sammlung im Frühjahr 1985 den Kauf griechischer Bücher ermöglicht. Ungefähr 3000 Bände haben wir jetzt insgesamt.

Begonnen hat die Bibliotheksarbeit vor über 10 Jahren mit der "Unterhaltungsbücherei", deren Bestand zum größten Teil aus Schenkungen stammte, Zeugnisse längst vergangener Zeiten, durchgehend nummeriert. Vieles mußte aussortiert werden, und nur 20 - 30 neue Bücher kamen jährlich dazu. Ab 1978 nahm diese Zahl dann stetig zu und belief sich in den Jahren 1980 - 1983 auf durchschnittlich 130 Bücher. Angesichts des Bibliothekneubaus stieg die Zahl der Anschaffungen ab 1984 auf 220 im Jahr.

In einer Ecke des ehemaligen Sprachlabors war unsere Bücherei untergebracht, wegen des Platzmangels unzugänglich für die Schüler. Daher war die Ausleihe nur über Bücherlisten möglich. In jeder Klasse sammelte ein Bücherwart die Bestellungen, holte und verteilte die Bücher und sorgte für die Rückgabe. Ein umständliches Verfahren, das nur gut funktionierte, wenn die Bücherwarte umsichtig und zuverlässig waren. Besonders die griechischen Kinder konnten mit den Listen unbekannter Titel meist gar nichts anfangen. Deshalb veranstalteten wir ab Winter 1980/81 im Sprachlabor eine Buchausstellung, die die Klassen mit ihren Lehrern besuchten: sprunghaft stieg darauf die Buchausleihe an. In der griechischen Mittelstufe vervierfachte sie sich, in der deutschen Unter- und Mittelstufe stieg sie auf das Doppelte.

Ab Anfang 1984 konnten wir uns auf die Einrichtung einer richtigen Schülerbibliothek vorbereiten. Nun hieß es, die 1979 eingeführte Systematik nochmals zu überarbeiten, einen alphabetischen und systematischen Katalog anzulegen und Buchkarten zu schreiben. Zur besseren Übersichtlichkeit für die Schüler haben wir die Literatur für die Unter-, Mittel- und Oberstufe getrennt aufgestellt und nach Themen bzw. chronologisch gegliedert. Die Sachbücher sind nach Fachbereichen geordnet. Daneben steht die große Gruppe der Nachschlagewerke, die nicht ausgeliehen werden können. Im Schuljahr 1984/85 haben wir mit dem Aufbau des griechischsprachigen Bücherbestandes begonnen.

Im Dezember 1984 wurde die Schülerbibliothek Eltern und Schülern an einem Tag der offenen Tür vorgestellt, und im Januar kamen dann alle Klassen einzeln, um einen Überblick über die Bücher zu gewinnen und sich mit der Systematik und dem Ausleihverfahren vertraut zu machen. Wenn der Grundschulneubau steht, wird die Bibliothek um das angrenzende Klassenzimmer erweitert werden. Dann ist Lesearbeit mit Klassen und Gruppenarbeit an Referaten möglich. Es ist beabsichtigt, über ein besonderes Ausleihverfahren auch die gut ausgestattete und in langer Arbeit systematisierte Lehrerbibliothek für die Schüler zugänglich zu machen.

λεισμα. Καθημερινά δανειζόμαστε 20-40 βιβλία. Οι αναγνώστες έρχονται σχεδόν κάθε μέρα για να πάρουν καινούρια βιβλία. Εντωμεταξύ ο χώρος γεμίζει πάλι. Μία μεγάλη ομάδα της 12ης τάξης του γερμανικού τμήματος έχει κενή ώρα. Δύο ρίχνονται στο τάβλι: «Τα καταφέραμε, είμαστε πρώτοι!» Ποιος ψήνει καφέ; Δεν υπάρχει όμως καθόλου ζάχαρη. Άρα, 10 φλυτζάνια χωρίς ζάχαρη. Ακούγονται σιγανά μουρμουρητά των παιδιών που παίζουν τάβλι και συζητήσεις. Μερικοί κάνουν τις εργασίες για το σπίτι, άλλοι διαβάζουν. Έχει ζέστη σήμερα. Μερικοί παίρνουν τις παλυθρόνες τους και κάθονται στον ήλιο στη βεράντα, που περιτριγυρίζεται από τριανταφυλλίες, γιασεμιά και γλυσίνες. Η βιβλιοθήκη είναι καθημερινά ανοιχτή από τις 7.45 έως τις 15.00 ή 15.30. Εξυπηρετεί τους μαθητές του NGO και χρησιμοποιείται ταυτόχρονα και ως χώρος παραμονής. Όταν όμως έρχονται μαθητές που έχουν κενή ώρα, είναι συχνά κάπως δύσκολο να συνδυαστούν οι δύο λειτουργίες του χώρου. Σ' αυτό το διάστημα ενώ είμαι απασχολημένη με την τακτοποίηση των καινούριων βιβλίων. Επίσης η παραγγελία βιβλίων πρέπει να τελειώσει γρήγορα. Η χορήγηση μέσων διδασκαλίας της Γερμανίας μας διαθέτει 2.000 μάρκα. Ένα ποσό που πρέπει να χρησιμοποιηθεί με περισκόψη, ώστε τα νέα βιβλία να είναι πράγματι ενδιαφέροντα και να βοηθούν τους μαθητές. Επιπλέον έχουμε χρήματα από τα κέρδη που απέφεραν οι γιορτές του καλοκαιριού 1983 και 1985, δηλαδή από τους ίδιους τους μαθητές. Οι προσφορές συνεχίζονται και οι Έλληνες γονείς με τη συγκέντρωση ενός ποσού χρημάτων την Άνοιξη του 1985 έκαναν δυνατή την αγορά ελληνικών βιβλίων. Προσφορές έκαναν επίσης ο σύλλογος Αποφοίτων Γ.Σ.Α. και η κυβέρνηση της πόλης του Δυτικού Βερολίνου. Έχουμε συνολικά γύρω στους 3000 τόμους. Η λειτουργία της βιβλιοθήκης άρχισε εδώ και περισσότερο από 10 χρόνια με την ψυχαγωγική βιβλιοθήκη. Η υπόστασή της οφειλόταν σε δωρεές και ενθώμια περασμένων εποχών και τα βιβλία ήταν αριθμημένα κατά αύξοντα αριθμό. Πολλά έπρεπε να ξεκαθαριστούν και μόνο 20-30 βιβλία προστέονταν κάθε χρόνο. Από το 1978 αυτός ο αριθμός αυξανόταν συνεχώς, έτσι ώστε στα χρόνια 1980 - 1983 έφτασε κατά μέσο όρο τα 130 βιβλία. Με το χτίσιμο της βιβλιοθήκης ο αριθμός των βιβλίων ανέβηκε από το 1984 στα 220 το χρόνο.

Σε μια γωνιά της πρώην αίθουσας για το γλωσσικό εργαστήριο είχε στεγαστεί η βιβλιοθήκη μας, που ήταν απρόσιτη στους μαθητές από έλλειψη χώρου. Γι' αυτό ο δανεισμός των βιβλίων γινόταν μόνο μέσω καταλόγων. Σε κάθε τάξη ένας υπεύθυνος συγκέντρωνε τις προτιμήσεις των μαθητών, μοίραζε τα βιβλία και φρόντιζε για την επιστροφή τους. Ήταν μια πολύπλοκη διαδικασία, η οποία λειτουργούσε μόνο, όταν οι υπεύθυνοι ήταν αξιόπιστοι και προσεκτικοί.

Ιδιαίτερα για τους Έλληνες μαθητές οι κατάλογοι με τους άγνωστους τίτλους ήταν τις περισσότερες φορές ακατανόητοι. Γι' αυτό και διοργανώναμε, από το χειμώνα του 1981 και μετά, έκθεση βιβλίου στο γλωσσικό εργαστήριο, την οποία επισκέπτονταν οι τάξεις με τους καθηγητές τους. Ο δανεισμός των βιβλίων αυξήθηκε αλματωδώς. Στις μεσαίες ελληνικές τάξεις τετραπλασιάστηκε, ενώ στις γερμανικές μικρές και μεσαίες ανέβηκε στο διπλάσιο.

Από την αρχή του 1984 μπόρεσαμε να προετοιμαστούμε για την οργάνωση μίας σωστής σχολικής βιβλιοθήκης. Αυτό σήμαινε ότι το σύστημα του 1979 έπρεπε να το επεξεργαστούμε ακόμη μια φορά, να γίνει συστηματικός κατάλογος και να γραφτούν κάρτες των βιβλίων. Για ευχερέστερη χρήση από τους μαθητές χωρίσαμε τη φιλολογία σε καλύτερη, μέση και ανώτερη και την κατατάξαμε θεματικά και χρονολογικά. Τις πραγματείες τις τοποθέτησαμε σύμφωνα με τον κλάδο στον οποίο ανήκουν. Δίπλα βρίσκεται το μεγάλο σύνολο των βοηθημάτων, τα οποία δεν μπορούν να δανειστούν. Στο σχολικό έτος 1984/85 ιδρύσαμε και το ελληνόγλωσσο τμήμα βιβλίων.

Το Δεκέμβριο του 1984 παρουσιάσαμε σε γονείς και μαθητές τη σχολική βιβλιοθήκη. Τον Ιανουάριο ήρθαν όλες οι τάξεις, μία μία, για να πάρουν μία ιδέα σχετικά με τα βιβλία και να εξοικειωθούν με το σύστημα και το δανεισμό τους. Όταν θα ολοκληρωθεί το νέο κτήριο του δημοτικού σχολείου, τότε θα επεκταθεί η βιβλιοθήκη και στις γειτονικές σημερινές αίθουσες διδασκαλίας. Τότε θα είναι δυνατή η κατά τάξεις και ομάδες προετοιμασία εισηγήσεων. Ίσως κάποτε και η καλά εφοδιασμένη και μετά από μακροχρόνια δουλειά συστηματοποιημένη βιβλιοθήκη των καθηγητών, να γίνει προσιτή στους μαθητές με ένα ειδικό σύστημα δανεισμού.

Die Schülerbibliothek im 1984 errichteten Anbau
Η σχολική βιβλιοθήκη στο παράρτημα που ανεγέρθηκε το 1984

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ

Ιωάννης Δανιήλ, Irene Vasos

Μετάφραση: Στέφανος Λιβιεράτος, τάξη 9Α, Maria Thimm

Η Γερμανική Σχολή Αθηνών, για να επιτελέσει σωστά το έργο της σαν εκπαιδευτικός οργανισμός, από την επαναλειτουργία της το 1956 μερίμνησε να δημιουργηθεί βιβλιοθήκη με δύο τμήματα: γερμανικό και ελληνικό, ώστε οι καθηγητές να έχουν στη διάθεσή τους τα απαραίτητα βοηθήματα για τη μελέτη και τη διδασκαλία.

Οι Έλληνες καθηγητές που διδάσκουν στη Σχολή είναι στη συντριπτική τους πλειοψηφία φιλόλογοι. Οι κλάδοι που διδάσκουν καθόρισαν το είδος των βιβλίων που προτιμήθηκαν για το ελληνικό τμήμα της βιβλιοθήκης.

Τα έργα των νεοελλήνων λογοτεχνών, άπαντα ή μεμονωμένα, καθώς και η εξαιρετικά βοηθητική 48τομη Βασική Βιβλιοθήκη με κείμενα και πολύτιμες εισαγωγές εκλεκτών νεοελλήνων μελετητών, στάθηκαν από τα πρώτα αποκτήματα της βιβλιοθήκης, ώστε ο κάθε συνάδελφος να έχει τη δυνατότητα, καταφεύγοντας σ' αυτά, να εμπλουτίσει τη διδασκαλία του με την παρουσίαση στους μαθητές και σημαντικών κομματιών έξω από τα πλαίσια των «Νεοελληνικών Αναγνώσμάτων» ή «Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας».

Κριτικές μελέτες και αναλύσεις μεμονωμένων έργων των νεοελλήνων λογοτεχνών ή του συνολικού τους έργου βρίσκονται στη διάθεση του μελετητή.

Παράλληλα προς τα νέα ελληνικά αντικείμενο φροντίδας υπήρξε ο εφοδιασμός της βιβλιοθήκης με κείμενα των αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων. Προτιμήθηκαν εκδόσεις Παπύρου με το αρχαίο κείμενο και τη μετάφραση στα νέα ελληνικά αντίστοιχα, για να χρησιμοποιούνται τόσο για τη διδασκαλία από το πρωτότυπο των αρχαίων ελληνικών, όσο και από μετάφραση.

Μια σειρά έργων αρχαιογνωσίας μεταφρασμένων στα νέα ελληνικά από ξένες γλώσσες, όπως π.χ. του Α. LESKY του «Ιστορία της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας», του W. SCHADEWALDT «Από τον κόσμο και το έργο του Ομήρου» ή έργα Ελλήνων φιλολόγων, λ.χ. οι ποικίλες εργασίες του Ι. Κακριδή, συμπληρώνουν τον κατάλογο.

Το μεγαλύτερο ίσως πλούτο έχει ο τομέας της Ιστορίας. Γενικά έργα για την Παγκόσμια Ιστορία, π.χ. το έργο «Ιστορία της Ανθρωπότητας» της UNESCO και κυρίως έργα για την Ιστορία της Ελλάδας, αρχαίας, βυζαντινής και νεότερης, όπως η 16τομη «Ιστορία του Ελληνικού Έθνους» της Εκδοτικής Αθηνών, έργο της νεοελληνικής επιστήμης, επιτρέπουν να πορίζεται ο διδάσκων το απηκριβωμένο υλικό που θα προσφέρει στους μαθητές. Μια σειρά απομνημονευμάτων αγωνιστών της ελευθερίας, διάφορων χρονικών περιόδων, παρέχουν τη δυνατότητα στον καθηγητή, εκτός από το γνωστό αποτέλεσμα της διδασκαλίας, να προκαλέσει και τη βίωση με την αμεσότητα και τη συναισθηματική διέγερση που προκαλεί η προβολή του έργου του μαχητών.

Μερίδιο στη βιβλιοθήκη έχουν επίσης τα έργα Θεολογίας, Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, που βοηθούν στη διδασκαλία των φιλοσοφικών μαθημάτων (Ψυχολογίας, Λογικής) και ικανοποιούν την ορμή για βιοθεωρία και κοσμοθεωρία.

Θα πρέπει να αναφερθεί ακόμα ότι βιβλία έργων τέχνης και αρχαιολογικά στολίζουν τη βιβλιοθήκη. Στην πρώτη γραμμή βρίσκονται οι εκδόσεις της Μέλισσας, της Εκδοτικής Αθηνών και της Εθνικής Τράπεζας. Για να υπάρξει μια ολοκληρωμένη εικόνα, θα πρέπει να αναφερθούμε και στα πάντοτε είδους λεξικά, τη Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια του Πυρσού, καθώς και τα περιοδικά: Νέα Εστία, Πλάτων, Φιλοσοφία κ.τ.λ. Ακόμη μικρή συμμετοχή έχουν η Γεωγραφία και τα Φυσικομαθηματικά, γιατί το βάρος των επιστημών αυτών το έχει επωμισθεί η γερμανική βιβλιοθήκη.

Η Σχολή κάθε χρόνο διαθέτει τα απαιτούμενα χρήματα, για να εμπλου-

LEHRERBIBLIOTHEK

Ioannis Daniil, Irene Vasos

Um ihre Aufgabe als Lehranstalt richtig zu erfüllen, sorgte die Deutsche Schule Athen bei der Wiederaufnahme ihrer Tätigkeit im Jahr 1956 dafür, daß eine Bibliothek mit zwei Abteilungen eingerichtet wurde: einer deutschen und einer griechischen, so daß die Lehrer zur eigenen Vorbereitung für den Unterricht die notwendigen Hilfsmittel zu ihrer Verfügung haben.

Die griechischen Lehrer, die an der Schule arbeiten, sind in der überwiegenden Mehrzahl Philologen. Die Fächer, die sie unterrichten, haben die Auswahl der Bücher bestimmt, die für die griechische Abteilung getroffen wurde. Die Werke von neugriechischen Schriftstellern, gesammelt oder einzeln, sowie die außergewöhnlich nützliche 48bändige Hauptbibliothek mit Texten und wertvollen Einleitungen ausgewählter neugriechischer Forscher, zählen zu den ersten Anschaffungen der Bibliothek, so daß jeder Kollege, darauf zurückgreifend, die Möglichkeit hat, seinen Unterricht zu bereichern, indem er seinen Schülern wichtige Abschnitte darlegt, die sich außerhalb des Rahmens der "neugriechischen Lektüre" oder der "Texte der neugriechischen Literatur" befinden.

Kritische Studien und Analysen neugriechischer Schriftsteller, Einzelbände und ihre Sammelwerke, stehen dem Leser zur Verfügung. Parallel zum Neugriechischen war die Ausstattung der Bibliothek mit altgriechischen Schriftstellern Gegenstand der Bemühungen. Ausgaben des Papyros-Verlages mit dem altgriechischen Text und der entsprechenden Übersetzung ins Neugriechische wurden vorgezogen, damit für den Unterricht sowohl der Originaltext in Altgriechisch als auch die Übersetzung verwendet werden kann.

Eine Reihe von ausländischen Werken der Altertumskunde, ins Neugriechische übersetzt, wie z.B. von A. Lesky, "Geschichte der altgriechischen Literatur", von W. Schadenwaldt, "Von der Welt und dem Werk Homers" oder Werke griechischer Philologen, wie z.B. die vielfältigen Arbeiten von I. Kakridis, ergänzen den Katalog.

Den wohl größten Reichtum birgt der Sektor Geschichte. Allgemeine Werke der Weltgeschichte, z.B. "Geschichte der Menschheit" der UNESCO und hauptsächlich Werke zur Geschichte Griechenlands (der klassischen, byzantinischen und der neueren Zeit) wie das 16bändige Werk der neugriechischen Wissenschaft "Geschichte der griechischen Nation" vom Verlag Ekdotiki Athen lassen den Lehrer über das notwendige Material verfügen, das er den Schülern weitergeben möchte.

Eine Reihe von Memoiren der Freiheitskämpfer verschiedener Epochen geben dem Lehrer die Möglichkeit, mit der Darstellung ihrer Taten neben der Wissensvermittlung im Unterricht auch die spontane Erlebnisfähigkeit und die affektive Reaktionsbereitschaft herauszufordern und zu bilden.

Ein Teil der Bibliothek enthält auch Werke der Theologie, der Philosophie und der Pädagogik, die das Unterrichten der philosophischen Fächer unterstützen (Psychologie, Logik) und das Bedürfnis nach Lebens- und Weltanschauung zufriedenstellen.

Es muß noch erwähnt werden, daß Bücher aus dem Gebiet der Kunst und der Archäologie die Bibliothek schmücken. An erster Stelle befinden sich die Ausgaben des Melissa-Verlages, der Ekdotiki Athen und der Nationalbank.

Damit sich ein vollständiges Bild ergibt, müßten auch die verschiedenen Lexika angeführt werden, die "Große griechische Enzyklopädie" von Pysros sowie die Zeitschriften: "Neue Hestia", "Platon" "Philosophie" usw.

Geringfügig beteiligt sind die Gebiete Geographie und Naturwissenschaften, weil diese vorwiegend die deutsche Bibliothek übernommen hat.

Die Schule stellt jedes Jahr die notwendigen Geldmittel bereit, um die Bibliothek mit Neuerscheinungen zu bereichern.

Der deutschsprachige Teil der Lehrerbibliothek umfaßt ca. 4500 Bände, die vor zwei Jahren von einer Bibliothekarin nach der Dezimalklassifikation geordnet und katalogisiert wurden. Die Sachbereiche umfassen: Philosophie und Psychologie, Religion, Sozialwissenschaften, Sprachwissenschaften, Naturwissenschaften, Kunst - Musik - Sport, Literatur, Erdkunde und Geschichte. Am häufigsten benutzt werden wahrscheinlich die Nachschlagewerke, die deshalb auch nicht ausliegen werden können. Die laufenden Jahrgänge der Zeitschriften sind in einem drehbaren Zeitschriftenständer untergebracht; die gebundenen Jahrgänge stehen in den Regalen des Lehrzimmers. Einmal wöchentlich ist eine Bibliothekarin damit beschäftigt, die alljährlich neu hinzukommenden Bücher und Zeitschriften einzuarbeiten. Wenn ein Lehrer die Ausleihe übernimmt, können die Schüler die Lehrerbibliothek ebenfalls benutzen.

Συνέχεια στη σελίδα 227

ΒΙΝΤΕΟ

Peter Scholz
Μετάφραση: Ελένη Παπαδοπούλου, τάξη 12Β

«Βλέπω!» - το τετριμμένο που κρύβεται πίσω απ' την ακριβή μετάφραση των πέντε αυτών γραμμάτων είναι μόνο επιφανειακό, μιας και οι εμπειρίες μας από το μέσο αυτό που αποκτήσαμε το 1982 είναι πολλαπλές. Το ότι έγινε γρήγορα αποδεκτό ίσως να ξαφνιάζει λιγότερο από την προσδοκία πολλών να καλούνται από τη Σχολή κάθε βδομάδα, για να παρακολουθούν αστυνομικές και άλλες «δημοφιλείς» σειρές της γερμανικής τηλεόρασης. Η αίθουσα του βίντεο είναι μια διδακτική αίθουσα, όπως κάθε άλλη, και όμως το κοινό της είναι πολύ πιο ανάμεικτο απ' ό,τι το αντίστοιχο στη διδακτική αίθουσα της Χημείας. Ο αριθμός των βιντεοκασσετών που διαθέτουμε έχει στο μεταξύ αυξηθεί σε 70, διάκρισης τριών ωρών η καθεμιά, και ένα μέρος τους μπορεί να χρησιμοποιηθεί και εκτός μαθήματος. Αλλά και πάλι δεν μπορούν όλα τα μαθήματα να συμπληρώνουν το περιεχόμενό τους μέσα από την οθόνη της τηλεόρασης. Μια ματιά στη γερμανική εκπαιδευτική τηλεόραση δείχνει πού βρίσκονται οι δυνατότητες και πού πέφτει το βάρος της οπτικής μετάδοσης ενός θέματος. Τι είναι σημαντικό και τι όχι; Το επίκαιρο όσο και το διαχρονικό. Μιας και είναι όμως το σύγχρονο το ίδιο ακριβό όπως και το διαχρονικό και παλιώνει όμως γρήγορα, η αξία τους δεν είναι η ίδια: Ποιός πρόκειται σήμερα πια παρ' όλη την ιστορική αξία που έχει, να δει τη συζήτηση του γερμανικού κοινοβουλίου για μια νέα ψήφο εμπιστοσύνης που έ-

VIDEO

Peter Scholz

“Ich sehe” - die Banalität, die sich hinter dieser wörtlichen Übersetzung der fünf Buchstaben verbirgt, ist nur scheinbar, denn die Erfahrungen mit diesem 1982 bei uns eingeführten Medium sind recht vielfältig. Daß es schnell “angenommen” wurde, mag weniger überraschen als die Erwartung vieler, daß nun im wöchentlichen Rhythmus zum “Kommissar” oder zum “Wunschkfilm” eingeladen würde. Der Video-Raum ist ein Fachraum wie jeder andere, und doch ist sein Publikum gemischter als das etwa des Fachraums Chemie. Unser inzwischen auf siebzig je dreistündige Kassetten angewachsener Bestand ist teilweise auch außerunterrichtlich einsetzbar. Und nicht alle Fächer lassen sich inhaltlich durch den Bildschirm ergänzen: ein Blick in das deutsche Schulfernsehprogramm zeigt, wo die Möglichkeiten und Schwerpunkte optischer Vermittelbarkeit liegen. Was ist wichtig und was nicht? Das Aktuelle genauso wie das Zeitlose. Da es aber auch genauso teuer ist und schnell veraltet, ist der Stellenwert nicht derselbe: wer wird heute noch, bei allem historischen Seltenheitswert, die Bundestagsdebatte zum konstruktiven Mißtrauensvotum 1982 einsetzen? Vor gut drei Jahren war das ein “Hit”, heute ist es ein “alter Hut”. Wertbeständiger ist da schon unser Bestand an verfilmter Literatur: Von Lessing bis Kroetz ist manches dabei, was ebenso wie Serien zur Geschichte des 20. Jahrhunderts auch außerschulischen Adressaten angeboten und mit Erfolg vor größerem Kreisung und älter - eingesetzt wird. Neben der Möglichkeit, die von einem hilfsbereiten Mitarbeiter in Deutschland bezogenen Kassetten abzuspielen, können wir auch selbst aktiv werden: ein transportables Gerät mit Kamera ergänzt unsere Ausrüstung. Daß lediglich in Sport und Biologie zaghafte Versuche zu verzeichnen sind, erklärt sich vielleicht durch den

Der Medienraum. Videovorführung
Η αίθουσα Βίντεο. Προβολή Βίντεο

doch erheblichen planerischen Aufwand beim aktiven Umgang mit dem Medium. Unentbehrlich ist dieser Teil der Anlage bei der "Verfeinerung" von Inszenierungen auf unserer Schulbühne geworden: zehn Minuten nach dem Vorhang sehen und hören können, was bei der Premiere besser nicht zu sehen und hören sein sollte, ist neben der schönen Gewißheit, das Ergebnis oft wochenlangem Mühen vorzeigbar festgehalten zu haben, äußerst nützlich. Mühen, wenn auch kürzere, bereitet das Mitschneiden aus dem griechischen Fernsehen. Das eigentlich mühelos zu programmierende "Abfahren" des Geräts hilft nicht, wenn der Fahrplan vom Sender nicht eingehalten wird und selbst bei erheblicher Verspätung ein anderer Zug mit anderem Ziel einfährt. Da bleibt dann nur noch das Stop-Signal. Oder, als letzte Rettung, der Griff zur "Salatschüssel": so respektlos nennen selbst Antennentechniker jenen handlichen Parabolspiegel, der, sach- und fachgerecht montiert, ARD- oder ZDF-Produkte aus dem Satelliten zapft - Sphärenmusik im wahrsten Sinne des Wortes, aber auch eine ganz erdnahe Kostenfrage.

In keinem Bereich seiner oft zeitraubenden Bemühungen um stoffspezifisches und -gerechtes, gleichzeitig ansprechendes und doch konzentrationsgarantierendes Material wird der Lehrer von Schülern so zuvorkommend unterstützt wie bei Video. Ja, er wird oft genug regelrecht in Versuchung gebracht, so als wollten die Schüler eine pädagogisch standfeste Burg auf ihre Standfestigkeit überprüfen. Welche verborgenen pädagogischen Schätze schlummern in so mancher privathäuslichen Videothek und werden speziell zum Schuljahrsende hin zur Verfügung gestellt! Nur ein Bruchteil davon kann in die engere Wahl kommen, wenn man auch die Bereitschaft zu etwas großzügigerer Bewertung der didaktischen Eignung des Angebotenen begrüßen sollte - erstürbe doch sonst die immer angestrebte Kooperation zwischen Schüler und Lehrer bei genereller Ablehnung vollends. Und niemand von uns sollte das wollen.

BERUFSBERATUNG

Christa Kolbe-Geipert

Seit ich die Berufsberatung im Jahre 1982 übernahm, haben sich in verschiedener Hinsicht Änderungen ergeben. So erweist sich die Einrichtung der neuen Schülerbibliothek als sehr positiv. Durch sie haben die Schüler nunmehr jederzeit Zugang zu den "Blättern zur Berufskunde", zu einer Sammlung der letzten Jahrgänge des abi-Berufswahlmagazins sowie zu zwei Ordnern, in denen ich eine Sammlung wichtiger Einzelinformationen zu verschiedenen Berufen und Studiengängen sowie zu Hochschulorten in der Bundesrepublik Deutschland angelegt habe.

Sollten im Laufe des Schuljahres Fragen auftauchen oder Probleme entstehen, bin ich jederzeit gerne bereit, diese schriftlich zu beantworten. Ich freue mich über jeden Brief aus Athen!

Durch meinen längeren Aufenthalt an der Deutschen Schule Athen ist es mir möglich, die große Beratungsnachfrage derjenigen Schüler aus der griechischen Abteilung zu befriedigen, die in der Bundesrepublik Deutschland studieren wollen. Dies geschieht sowohl in Klassenvorträgen als auch in Einzelgesprächen. Eine besonders große und dankbare Resonanz findet der Elternabend, in dem ich die griechischen Eltern über das Studium in der Bundesrepublik Deutschland informiere.

Jährliche Änderungen in den Bestimmungen über die Abschlußprüfungen haben immer wieder für Aufregung und Verwirrung hinsichtlich der

γινε το 1982. (Διαδικασία στη γερμανική βουλή, κατά την οποία καθαιρείται ο καγκελάριος και τη θέση του παίρνει εκείνος που εκλέγεται από την πλειοψηφία των βουλευτών). Πριν από τρία χρόνια ήταν επίκαιρο, ενώ τώρα είναι ήδη ξεπερασμένο. Μεγαλύτερης αξίας είναι το υλικό που έχουμε από τη Λογοτεχνία που έχει γυριστεί σε φιλμ. Υπάρχουν ορισμένα βιβλία από τον Kessing έως τον Kroetz, όπως και σειρές, οι οποίες αναφέρονται στην ιστορία του 20ου αιώνα, που προσφέρονται και σε εξωσχολικό κοινό και χρησιμοποιούνται μ' επιτυχία από ευρύτερο κύκλο και νεότερων και μεγαλύτερων. Μαζί με τις δυνατότητες να προβληθούν κασέτες, που μας προμηθεύει ένας εξοπλιστικός συνεργάτης στη Γερμανία, μπορούμε κι οι ίδιοι να δραστηριοποιηθούμε: ένα φορητό μηχάνημα με κάμερα συμπληρώνει τον εξοπλισμό μας. Το ότι μόνο στα σπορ και τη βιολογία καταγράφονται διστακτικά προσπάθειες, εξηγείται ίσως από το ότι χρειάζεται μεγάλη προετοιμασία, για να χρησιμοποιήσει κανείς αυτό το μέσο.

Απαράιτητο το video με την κάμερα για την καλύτερη σκηνοθεσία στη σχολική μας σκηνή. Το να μπορείς να δεις και ν' ακούσεις δέκα λεπτά μετά τη λήξη του έργου αυτό, που στην προετοιμασία δε θα έπρεπε να δουν ή ν' ακούσουν οι άλλοι, είναι πολύ χρήσιμο, όπως επίσης είναι ευχάριστο να ξέρεις ότι οι κόποι πολλών εβδομάδων δε χάθηκαν, αλλά μπορείς κάθε στιγμή να τους ξαναφέρεις στη μνήμη σου.

Κόπους, λιγότερους όμως, προξενούν και οι εγγραφές από την ελληνική τηλεόραση. Η δυνατότητα να προγραμματίζεις χωρίς κόπο τη συσκευή του video δε βοηθάει καθόλου, μιας και το πρόγραμμα της ελληνικής τηλεόρασης δεν είναι χρονικά σταθερό. Σαν τελευταία λύση προτείνεται η δορυφορική τηλεόραση που θα μας έδινε τη δυνατότητα να βλέπουμε τα τηλεοπτικά προγράμματα της Δυτικής Γερμανίας, που όμως οικονομικά είναι ασύμφορη.

Πουθενά δεν υποστηρίζεται ο καθηγητής από τους μαθητές του στη χρονοβόρα προσπάθειά του να βρει υλικό που ν' ανταποκρίνεται στη διδακτική ύλη, που να έχει ενδιαφέρον για τους μαθητές και συγχρόνως να τραβάει την προσοχή τους, όσο στο ίδιο. Πολλές φορές οι μαθητές βάζουν σε πειρασμό τους καθηγητές, λες και το κάνουν επίτηδες, επειδή θέλουν να δοκιμάσουν την παιδαγωγική τους σταθερότητα.

Τι κρυμμένοι παιδαγωγικοί θησαυροί λαγοκοιμούνται σε ορισμένες ιδιωτικές συλλογές video και τίθενται στη διάθεσή μας, ιδιαίτερα προς το τέλος του χρόνου! Όμως μόνο ένα μικρό ποσοστό απ' αυτές μπορεί να χρησιμοποιηθεί, αν και θα' πρεπε να χαιρέτησουμε τη διάθεση για επικριότερη αξιολόγηση της διδακτικής καταλληλότητας του προσφερόμενου υλικού, αλλιώς σε περίπτωση συστηματικής άρνησης θα έπαυε η ανέκαθεν επιδιωκόμενη συνεργασία ανάμεσα σε μαθητές και καθηγητές, πράγμα που κανένας μας δε θα επιθυμούσε.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

Christa Kolbe-Geipert

Μετάφραση: Μαρία Παπαδημητρίου, τάξη 12Α

Από τότε που ανέλαβα τον επαγγελματικό προσανατολισμό το 1982, προέκυψαν αλλαγές σε διάφορες κατευθύνσεις. Έτσι αποδεικνύεται η διοργάνωση της καινούριας σχολικής βιβλιοθήκης σαν πολύ θετική. Μέσω αυτής έχουν τώρα οι μαθητές κάθε ώρα τη δυνατό-

τητα προσέγγισης στα «Έντυπα για την επαγγελματική πληροφόρηση», σε μια συλλογή των τελευταίων χρόνων του περιοδικού «abi-Berufswahlmagazin» (περιοδικό που αφορά τους τελειόφοιτους για την επιλογή επαγγέλματος), όπως και σε δύο ντοσιέ, μέσα στα οποία εγώ τοποθέτησα μια συλλογή σημαντικών πληροφοριών για τα διάφορα επαγγέλματα και τρόπους σπουδών, όπως και έδρες πανεπιστημίων στη Δυτ. Γερμανία. Αν υπάρξουν στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς ερωτήσεις ή προβλήματα, είμαι κάθε στιγμή πρόθυμη να απαντήσω γραπτά. Χαίρομαι για κάθε γράμμα που παίρνω από την Αθήνα!

Λόγω της μακρόχρονης παραμονής μου στη Γερμανική Σχολή Αθηνών, μου είναι δυνατό να ικανοποιήσω τη μεγάλη ζήτηση για επαγγελματική πληροφόρηση των μαθητών του ελληνικού τμήματος, που θέλουν να σπουδάσουν στη Γερμανία. Αυτό συμβαίνει ή σε διαλέξεις σε ολόκληρη τάξη ή σε κατ' ιδίαν συναντήσεις. Μια ιδιαίτερα μεγάλη και ικανοποιητική απήχηση έχει το απόγευμα των γονέων (Elternabend), όπου πληροφορώ τους γονείς για τις σπουδές στη Δυτ. Γερμανία.

Ετήσιες αλλαγές στους κανονισμούς για τις τελικές εξετάσεις δημιούργησαν επανειλημμένα έξιμηνη και φόβους για τη δυνατότητα έναρξης της εισαγωγής στα δυτικογερμανικά πανεπιστήμια. Όλοι εμείς ελπίζουμε ότι η νέα ειδική συμπληρωματική εξέταση σε τρία μαθήματα για την εισαγωγή στα Γερμανικά Πανεπιστήμια (Ergänzungsprüfung) και οι καινοφανείς οδηγίες αξιολόγησης της επίδοσης τελειοποιούν, που έχει εκδώσει το συμβούλιο του Υπουργείου Παιδείας, θα κάνουν τις διαδικασίες για την είσοδο στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα περισσότερο κατανοητές.

Οι περισσότερες επιθυμίες σπουδών των ελλήνων μαθητών βρίσκονται στους κλάδους της ιατρικής, των ξένων γλωσσών, των κομπιούτερς και των θετικών επιστημών. Στο γερμανικό τμήμα προσπαθώ ανάμεσα στ' άλλα να ξεκαθαρίσω στους μαθητές των τάξεων 12 και 13 τις πολλαπλές δυνατότητες εκπαίδευσης στη Δυτ. Γερμανία μετά το Abitur (απολυτήριο).

Όλο και πιο συχνά βρίσκω ενδιαφερόμενους, που ζητάνε πληροφορίες για εναλλακτική λύση, δηλ. να ακολουθήσουν άλλα επαγγέλματα έξω από τα πανεπιστημιακά. Οι επαγγελματικές επιθυμίες είναι πιο ποικίλες στο γερμανικό τμήμα παρά στο ελληνικό, εντούτοις συναντώνται ιδιαίτερα συχνά «επαγγέλματα με ξένες γλώσσες», όπως και καλλιτεχνικά επαγγέλματα. Λυπηρό είναι στο γερμανικό τμήμα το λιγοστό ενδιαφέρον των γονέων για τις δυνατότητες και τις εξελίξεις στη Δυτ. Γερμανία. Ο αριθμός των μαθητών με ελληνικό όνομα αυξάνεται συνεχώς στο γερμανικό τμήμα. Ανήκουν σε παιδιά εργατών που γύρισαν από τη Δυτ. Γερμανία. Αυτοί οι μαθητές, που μεγάλωσαν στη Δυτ. Γερμανία και αποκτούν ένα γερμανικό απολυτήριο, έχουν συνήθως ιδιαίτερες δυσκολίες στο να προσδιορίσουν τον επαγγελματικό δρόμο της ζωής τους, ή να κάνουν τις επιθυμίες τους πραγματικότητα. Στο σημείο αυτό ο επαγγελματικός προσανατολισμός σκοντάφτει συνέχεια σε οικονομικά ή οικογενειακά εμπόδια, τα οποία δεν μπορούν να ξεπεραστούν. Πιο έντονα ακόμα από τους τελειόφοιτους του Γυμνασίου πλήττονται οι μαθητές της Realschule, οι οποίοι δε βρίσκουν στην Ελλάδα ανάλογους δρόμους μόρφωσης μ' αυτούς της Δυτ. Γερμανίας. Μερικούς απ' αυτούς θα μπορούσε κανείς να τους βοηθήσει στην πραγματική κατάσταση ανάγκης που βρίσκονται, αν υπήρχε και μια δυνατότητα επαγγελματικής μόρφωσης στην Ελλάδα. Σ' αυτή την περίπτωση θα ήταν μια επαγγελματική εκπαίδευση στις εδώ εγκαταστάσεις των γερμανικών εταιριών ή μια βασική επαγγελματική εκπαίδευση στη Γερμανική Σχολή Αθηνών αυτό που θα ευχόμουν για τα παραπάνω παιδιά. Έτσι θα προέκυπτε και μια σίγουρη εναλλακτική προοπτική σε σχέση με το Abitur (απολυτήριο) για τους πιο αδύνατους μαθητές από γερμανικές οικογένειες, οι οποίοι δε θα χρειαζόταν πια να παρακολουθήσουν την Oberstufe (ανώτερη βαθμίδα), επειδή δε θα ήξεραν τι άλλο να κάνουν.

Μέχρι τώρα ναυάγησαν δυστυχώς οι προσπάθειες της Γερμανικής Σχολής Αθηνών λόγω της ελληνικής νομοθεσίας. Εύχομαι κάθε επιτυχία σε όλες τις προσπάθειες της Γερμανικής Σχολής Αθηνών που στοχεύουν σ' αυτή την κατεύθυνση.

fristgerechten Aufnahme an den bundesdeutschen Hochschulen gesorgt. Wir alle hoffen, daß die neue Ergänzungsprüfung und die neuen Bewertungsrichtlinien der Kultusministerkonferenz die Zulassungspraxis der Hochschulen berechenbarer macht.

Die meisten Studienwünsche der griechischen Schüler liegen in den Fachbereichen Medizin, Fremdsprachen, Informatik und Ingenieurwissenschaften.

In der deutschen Abteilung bemühe ich mich u.a., den Schülern der 12. und 13. Jahrgangsstufe die Vielfalt der Ausbildungsmöglichkeiten nach dem Abitur in der Bundesrepublik Deutschland klarzumachen. Immer häufiger finde ich für die Alternativen zum Studium interessierte Nachfrager. Die Berufswünsche sind in der deutschen Abteilung breiter gestreut als in der griechischen, jedoch kommen "Berufe mit Fremdsprachen" sowie künstlerische Berufe besonders häufig vor. Bedauerlich ist in der deutschen Abteilung das geringe Interesse der Eltern an den Möglichkeiten und Entwicklungen in der Bundesrepublik. In zunehmender Anzahl findet man in den oberen Klassen der deutschen Abteilung griechische Namen. Sie gehören Kindern aus der Bundesrepublik zurückgekehrter Arbeitnehmer. Diese Schüler, die in der Bundesrepublik aufgewachsen sind und einen deutschen Schulabschluß erwerben, haben meist besondere Schwierigkeiten, ihren beruflichen Lebensweg zu bestimmen oder ihre Wünsche zu realisieren. Hier stößt auch die Berufsberatung immer wieder auf finanzielle oder familiäre Grenzen, die nicht zu überwinden sind.

Stärker noch als die Abiturienten sind die Realschüler betroffen, die in Griechenland keine adäquaten Ausbildungswege vorfinden.

Manchen von ihnen könnte aus einer wirklichen Notlage geholfen werden, gäbe es auch eine berufliche Bildungsmöglichkeit im Land. In diesem Falle wäre es eine betriebliche Ausbildung bei den Niederlassungen deutscher Firmen oder eine berufliche Grundbildung an der Deutschen Schule Athen, die ich mir für die betroffenen Jugendlichen wünschen würde. Damit ergäbe sich auch eine handfeste Alternative zum Abitur für schwächere Schüler aus deutschen Familien, die dann vielleicht die Oberstufe nicht mehr aus reiner Verlegenheit besuchen müßten. Bislang scheiterten Vorstöße der Deutschen Schule Athen leider an den griechischen Bestimmungen. Allen Aktivitäten der Deutschen Schule Athen, die in diese Richtung zielen, wünsche ich Erfolg.

Einer der drei Klassenräume im 1984 errichteten Anbau
Μία από τις τρεις αίθουσες τάξεων στο παράρτημα που ανεγέρθηκε το 1984

SCHULÄRZTLICHER DIENST

Dr. Elisabeth Pfaff-Georgiopolou

Aufgabe:

Im Vordergrund steht die ärztliche Untersuchung der Kinder aller Jahrgänge mit Beginn möglichst schon in der Vorschule. Die bei der ärztlichen Untersuchung auffallenden Mängel sollen den Eltern Anlaß geben, mit ihrem Kind den entsprechenden Facharzt aufzusuchen, wobei der Schularzt sozusagen als Mittler richtungweisend fungiert. Unter Umständen kann sich eine zeitlich begrenzte oder unbegrenzte teilweise oder vollständige Freistellung vom Schulsport ergeben, wofür ebenfalls der Schularzt in letzter Instanz zuständig ist.

Daneben fallen für den Schularzt noch Aufgaben aus dem Bereich der Hygiene an (z.B. Arbeitsbedingungen in den Klassenräumen, Überwachung der hygienischen Verhältnisse in Cafeteria und sanitären Einrichtungen).

Ziele:

Die Bedeutung der schulärztlichen Tätigkeit liegt u.a. auf dem Gebiet der Prophylaxe von Erkrankungen (z.B. Einhaltung der Impftermine, Vorbeugung von Haltungsschäden durch Motivierung zum Sport, kindgerechte Pulte und Verminderung der Schultaschengewichte, weitgehende Vermeidung von Infektionsübertragungen in der Schule durch gute hygienische Verhältnisse).

Aber auch die frühzeitig begonnene Therapie bereits bestehender Leiden sowie von Seh- und Hörstörungen oder Zahnkaries ist ein großes Anliegen.

Wie keinem anderen bietet sich gerade dem Schularzt die Möglichkeit zur (nahezu?) lückenlosen Erfassung des Gesundheitszustandes der verschiedenen Jahrgänge mit der Möglichkeit zur Anlage von Statistiken und vergleichenden Studien über die Häufung typischer Beschwerden. Erste persönliche Erfahrungen:

Seit dem 1. Oktober 1985 bin ich an der Schule tätig. Sogleich wurde von mir mit der ärztlichen Untersuchung der Kinder begonnen. Diese erhalten vor der Untersuchung jeweils einen Fragebogen, in dem die wichtigsten anamnestischen Daten von den Eltern eingetragen werden. Was an Unterlagen (gelbes Vorsorgeuntersuchungsheft, griechisches Gesundheitsbuch, Impfpfaß) vorhanden ist, wird am Untersuchungstag mitgebracht. Danach erfolgt eine genaue körperliche Untersuchung, die eine Längen- und Gewichtsbestimmung, einen orientierenden Seh- und Hörtest sowie eine grobneurologische Befunderhebung und eine Blutdruckkontrolle mit einschließt. Nach Abschluß der Untersuchung erhalten die Kinder, falls erforderlich, einen Kurzbrief mit dem entsprechenden Hinweis an die Eltern. (der Feed-back-Mechanismus zurück an den Schularzt und damit die "Erfolgskontrolle" funktioniert leider noch unzureichend, hier wäre eine Lösung zu überdenken).

Wünschenswert:

Um eine eingehende Überwachung zu gewährleisten, sollten die Kinder in mindestens 2jährigen Abständen kontrolliert werden. Ein entsprechender Untersuchungsraum mit Aus- und Ankleidemöglichkeit wäre im Interesse des Arbeitstempos wünschenswert. In diesem Raum könnten außerdem eine Notfallapotheke und ein Ersthilfegerät untergebracht werden. Bei weiterer Zunahme der Schülerzahl sollte - wie auch an anderen großen Schulen in Athen - eine Krankenschwester zur Verfügung stehen, die bei den Untersuchungen helfend anwesend ist und auch einen Teil der schriftlichen Dokumentation übernimmt.

ΣΧΟΛΙΑΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Dr. Elisabeth Pfaff-Georgiopolou

Μετάφραση: Χαράλαμπος Αγγελετόπουλος, τάξη 10B

Η δουλειά:

Σε πρώτο πλάνο, από άποψη ενδιαφέροντος, βρίσκεται η ιατρική εξέταση των παιδιών της σχολικής ηλικίας, αρχίζοντας, αν είναι δυνατό, ακόμα και από το νηπιαγωγείο. Οι ανεπάρκειες που διαπιστώθηκαν κατά την ιατρική εξέταση πρέπει να δώσουν την αφορμή στους γονείς να επισκεφθούν με το παιδί τους τον ανάλογο ειδικό γιατρό, προς τον οποίο ο σχολίατρος θα λειτουργήσει σαν ένας κατευθυντήριος μεσολαβητής. Κάτω από ορισμένες συνθήκες μπορεί να προκύψει μια χρονικά περιορισμένη - απειρίοστη, μερική ή πλήρης απαλλαγή από τη γυμναστική, για την οποία πάλι τελεσίδικα αρμόδιος θα είναι ο σχολίατρος. Παράλληλα προκύπτουν για το σχολίατρο καθήκοντα στον τομέα της υγιεινής (π.χ. συνθήκες εργασίας στους χώρους διδασκαλίας, επιτήρηση των υγειονομικών συνθηκών στην καντίνα και στους χώρους υγιεινής).

Στόχοι:

Η σημασία της σχολιατρικής δραστηριότητας βρίσκεται, μεταξύ άλλων, στον τομέα της προφύλαξης από ασθένειες π.χ. ήρηση των ημερομηνιών εμβολιασμών, πρόληψη θλαβών που προέρχονται από κακές στάσεις του σώματος προξενώντας το ενδιαφέρον των παιδιών για τα σπορ, ανατομικά θρανία για τα παιδιά και μέωση του βάρους της σχολικής τσάντας, μεγάλη προσπάθεια για αποφυγή μετάδοσης ασθενειών στο σχολείο μέσω καλών υγειονομικών συνθηκών.

Αλλά επίσης η έγκαιρη ιατρική αντιμετώπιση για ήδη υπάρχουσες παθήσεις αποτελεί ένα σπουδαίο στόχο, όπως π.χ. οι βλάβες της όρασης, της ακοής ή η τερηδόνα.

Κανείς άλλος εκτός απ' τον σχολίατρο δεν έχει τη δυνατότητα να αντιληφθεί (σχεδόν) πλήρως την κατάσταση υγείας των μαθητών των διαφόρων ηλικιών και τη δυνατότητα καταγραφής στατιστικών και συγκριτικών μελετών για την πληθώρα τυπικών ενοχλήσεων.

Πρώτες προσωπικές εμπειρίες:

Από την 1 Οκτωβρίου 1985 εργάζομαι σ' αυτό το σχολείο για την ιατρική εξέταση των παιδιών. Αυτά λαμβάνουν κατά την εξέταση ένα ερωτηματολόγιο, στο οποίο καταχωρούνται από τους γονείς τα κυριότερα στοιχεία του ιστορικού των διαφόρων ασθενειών. Ό,τι σχετικά υπάρχει από ιατρικές εξετάσεις θα προσκομιστούν την ημέρα της εξέτασης (βιβλιάριο υγείας, κίτρινο βιβλιάριο εξετάσεων προληπτικής ιατρικής και βιβλιάριο εμβολιασμών).

Ακολουθεί μια λεπτομερής σωματική εξέταση, η οποία περιλαμβάνει: μέτρηση ύψους και βάρους, μέτρηση όρασης και ακοής, όπως επίσης και μια επιφανειακή νευρολογική εξέταση κι έναν έλεγχο πίεσης του αίματος. Μετά τη λήξη των εξετάσεων τα παιδιά λαμβάνουν, αν κριθεί αναγκαίο, ένα σύντομο γράμμα με τις ανάλογες υποδείξεις προς τους γονείς. (Ο μηχανισμός ανατροφοδότησης από τον ειδικό γιατρό στο σχολίατρο και μέσω αυτού έλεγχος του αποτελέσματος λειτουργεί δυστυχώς ανεπαρκώς ακόμα. Εδώ θα έπρεπε ν' αναζητηθεί λύση).

Επιθυμητό:

Για να εξασφαλιστεί ένας λεπτομερής έλεγχος, θα έπρεπε να εξετάζονται τα παιδιά το λιγότερο κάθε δύο χρόνια. Ένας ανάλογος χώρος εξέτασης με αποδυτήριο θα ήταν επιθυμητός για τη συντόμηση του χρόνου εργασίας.

Σ' αυτό το χώρο θα μπορούσαν να στεγαστούν επιπλέον ένα φαρμακείο και ο εξοπλισμός των πρώτων βοηθειών. Στην περίπτωση περαιτέρω αύξησης του αριθμού των μαθητών θα έπρεπε - όπως και στα άλλα μεγάλα σχολεία της Αθήνας - να υπάρχει μια νοσοκόμα στη διάθεση του σχολείου, η οποία θα βοηθούσε στις εξετάσεις και θα αναλαμβάνει ακόμα ένα μέρος της γραφικής εργασίας.

Überschrift

- STUNDENPLAN 85/86
- GILT AB 15.10.1985

letzte Änderung 22.11.85 00:10

Schulbezeichnung:

- ATHEN DEUTSCHE SCHULE
- AMAROUSSION

letzte Optimierung 26.09.85 21:29

STUNDENPLAN MIT DEM COMPUTER

Erhard Kießling

Die Verplanung der Unterrichtsstunden in Schulen ist eine sehr komplexe Aufgabe. Bei der Erstellung des Stundenplanes für die Deutsche Schule Athen sind dabei ungefähr 1500 Unterrichtsstunden so zu verplanen, daß Klassen, Lehrer, Fächer und Räume widerspruchsfrei und lückenlos in einen vorgegebenen Zeitrahmen passen. Dabei sind pädagogische Forderungen und organisatorische Gegebenheiten ebenso zu berücksichtigen wie Wünsche und Vorstellungen der Lehrer. Diese Aufgabe wird durch die besondere Struktur unserer Schule mit ihren verschiedenen organisierten Abteilungen zusätzlich erschwert.

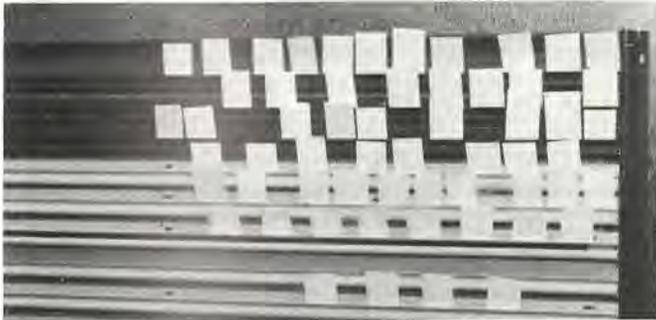
Die Erstellung des Stundenplanes dauerte deshalb bisher immer mehrere Wochen. Da die Verplanung der Daten nach festen Regeln und Vorgaben erfolgt, lag der Gedanke nahe, diesen Zeitaufwand durch den Einsatz eines Computers zu verringern. Die schnelle Umsetzung in die Tat ist vor allem der Initiative und dem Einsatz von Herrn Geiger zu verdanken. Mit der Anschaffung eines IBM-PC im Juni 1985 wurden die apparativen Voraussetzungen für die Umstellung der Stundenplanarbeit geschaffen. Gleichzeitig konnte mit dem Stundenplanprogramm PC-Untis über die Datenzentrale Baden-Württemberg das zur Zeit ausgereifteste Programm dieser Art erworben werden. Die Komplexität einer Planerstellung wird dabei noch einmal durch folgende Daten des verwendeten Programms deutlich: dieses enthält etwa 50 000 Programmbefehle (Assemblercode), die Rechenzeit für einen maximalen Optimierungslauf beträgt 4 bis 5 Stunden.

Trotz der sehr zeitaufwendigen Einarbeitungsphase mit der entsprechenden Aufbereitung und Eingabe aller Daten lag der Stundenplan rechtzeitig vor Beginn des Schuljahres 1985/86 ausgedruckt vor.

Eine Reihe von unvorhersehbaren Änderungen in der Unterrichtsverteilung gleich mit Beginn des neuen Schuljahres unterzog das Verfahren einer ersten Probe. Die dabei gemachten Erfahrungen sind insgesamt gesehen positiv:

- Nach erfolgter Eingabe der Stammdaten können auch kurzfristige Änderungen relativ einfach vorgenommen und verarbeitet werden.
- Die Vielzahl von oft nicht oder nur schwer zu vereinbarenden Forderungen und Wünschen wird einem objektiven Optimierungsverfahren unterzogen.
- Die fertigen Pläne können in vielen Variationen als Klassen-, Lehrer- oder Raumpläne in individueller Form oder als Übersichtspläne fehlerfrei ausgedruckt werden.

Auch wenn die Qualität des Stundenplanes durch Einsatz eines Computers verbessert werden konnte, bleibt ein Unterschied zwischen dem Wünschenswerten und dem Erreichbaren. Eine Ergänzung nicht verplanter Einheiten und die Korrektur nicht akzeptabler Verplanungen muß weiterhin "von Hand" erfolgen.

ΤΟ ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ

Erhard Kießling

Μετάφραση: Αλέξανδρος Νασούφης, Χρήστος Γκόγκας, τάξη 11Α

Ο προγραμματισμός των διδακτικών ωρών στα σχολεία είναι πολύπλοκη εργασία. Στην επεξεργασία του προγράμματος για τη Γερμανική Σχολή Αθηνών πρέπει περίπου 1.500 διδακτικές ώρες να προγραμματιστούν, έτσι ώστε τάξεις, μαθήματα, καθηγητές και αίθουσες να ταιριάζουν σ' ένα δεδομένο χρονικό πλαίσιο, χωρίς να υπάρχουν αντιρρήσεις και κενά. Πρέπει να ληφθούν υπόψη παιδαγωγικές απαιτήσεις και οργανωτικά δεδομένα όπως και επιθυμίες και προτάσεις των καθηγητών. Αυτή η εργασία δυσκολεύεται επιπλέον από την ιδιαίτερη μορφή του σχολείου μας με τα διαφορετικά οργανωμένα τμήματα.

Η επεξεργασία του προγράμματος διαρκούσε πάντα μέχρι τώρα αρκετές εβδομάδες. Επειδή ο προγραμματισμός αυτών των στοιχείων γίνεται σύμφωνα με σταθερούς κανόνες και δεδομένα, υπήρχε η σκέψη να περιοριστεί η απώλεια του χρόνου με τη χρησιμοποίηση ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή.

Με την αγορά ενός IBM-PC τον Ιούνιο του 1985 αποκτήθηκαν τα τεχνικά μέσα για την αλλαγή της εργασίας του προγραμματισμού. Συγχρόνως ήταν δυνατό με το πρόγραμμα PC-Untis μέσω του κέντρου πληροφοριών Baden-Württemberg να αποκτηθεί το καλύτερο μέχρι τώρα πρόγραμμα αυτού του είδους. Η πολυπλοκότητα ενός προγράμματος διδακτικών ωρών γίνεται φανερή από τα ακόλουθα στοιχεία του προγράμματος που χρησιμοποιήθηκε: αυτό αποτελείται από 50.000 περίπου εντολές (κώδικες μηχανής). Ο χρόνος για τον υπολογισμό ενός όσο το δυνατό καλύτερου προγράμματος είναι 4-5 ώρες.

Παρά το ότι η φάση επεξεργασίας με την ανάλογη προετοιμασία και πληκτρολόγηση όλων των στοιχείων διήρκεσε πολύ χρόνο, υπήρχε έγκαιρα τυπωμένο το πρόγραμμα πριν από την έναρξη του σχολικού έτους 1985/86.

Μια σειρά από απρόβλεπτες αλλαγές στην κατανομή των μαθημάτων αμέσως με την έναρξη του νέου σχολικού έτους επέβαλε την αναθεώρηση του αρχικού προγράμματος και επιβεβαίωσε την καλή λειτουργία του συστήματος. Οι εμπειρίες που αποκτήθηκαν έτσι είναι στο σύνολό τους θετικές:

- Με πετυχημένη αναφορά των στοιχείων μπορούν ακόμα και βραχυπρόθεσμες αλλαγές ν' αποφασιστούν και να επεξεργαστούν σχετικά εύκολα.
- Ο μεγάλος αριθμός των απαιτήσεων και επιθυμιών, που συχνά δεν μπορούν ή μόνο δύσκολα συμβιβάζονται, υποβάλλεται σε μία αντικειμενική διαδικασία αξιολόγησης.
- Τα έτοιμα προγράμματα μπορούν να τυπωθούν σε πολλές μορφές αλάνθαστα σαν προγράμματα τάξεων, καθηγητών ή αίθουσων σε ατομική μορφή ή σαν συνοπτικά προγράμματα.

Ακόμα κι αν η ποιότητα του προγράμματος των ωρών μπόρεσε να βελτιωθεί με τη χρήση ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή, παραμένει μια διαφορά ανάμεσα στο επιθυμητό και το πραγματοποιήσιμο. Μια συμπλήρωση απρογραμματιστών μονάδων και η διόρθωση όχι αποδεκτών προγραμματισμών πρέπει, στη συνέχεια, να γίνει «με το χέρι».

Klasse BD RB 225

	MO	DI	MI	DO	FR	SA
01	MZ 211 L HA 225 F	SC 225 GS	MZ 211 HA 225 L F	ZS 225 D	JD 211 WW 225 BO MA MUS RELEV RELRK 222 MU	
02	MZ 211 HA 225 L F	LI 225 E	JD 106 WW 225 BO RELEV RELRK 211	BY 225 M	RB BIS BIO	
03	ZS 225 D	BY 225 M	RB 225 EK	LI 225 E	MZ 211 HA 225 L F	ST WKR KU
04	BY 225 M	RB UBR BIO	LI 225 E	MZ 211 HA 225 L F	MA MUS MU	
05	SH UBR PH	ZS 225 D	SH UBR PH	HL TUH TS TUH SPD SPD	ZS 225 D	SC 225 GS
06	LI 225 E	ZS 225 D	ST WKR KU	HL TUH TS TUH SPD SPD	RB 225 EK	
07	PD CHS CH	NG 033 AT 225 KA N N 121	BY 225 M	NG 033 AT 225 KA N N 121		
08						

Das Stundenplan-Team
von links nach
rechts
Η ομάδα σύνταξης του Ωρολογίου Προ-
γράμματος. Από αριστερά προς δεξιά:
Erhard Kießling, Roland Gelger, Herbert
Zender, Hans-Jörg Bäuerle

SCHULVERWALTUNG

Marina Tsacona

Sicher hat sich schon mancher gefragt: wozu eigentlich ein "Verwaltungsleiter"? Da ist doch der Direktor, sein Stellvertreter, die griechische Abteilung hat ihren Lykeiarchen und Gymnasiarchen, und "sonstige Sachen" erledigt das Sekretariat. Wozu also den Aufwand? Sind wir etwa ein Wirtschaftsunternehmen? In gewissem Sinne schon: Deutsche Auslandsschulen sind in den jeweiligen Ländern auch eine Art "Wirtschaftsunternehmen" mit allen rechtlichen Vor- und Nachteilen. Die spezielle Verantwortung gegenüber den deutschen und insbesondere den griechischen Dienststellen erstreckt sich in unserem Falle nicht nur auf den pädagogischen, sondern ganz besonders auch auf den wirtschaftlichen Bereich. Dieser Bereich ist jedoch für einen Pädagogen ziemlich "berufsfremd". Aus dieser Notwendigkeit heraus schuf man die Position der "Verwaltungsleiter der Deutschen Schulen".

Der Aufgabenbereich der Verwaltung ist so vielfältig und so breit gefächert, daß es manchmal den Anschein hat, er überwiege gegenüber den pädagogischen Belangen.

Da sind Rechts- und Verwaltungsvorschriften z.B. des Schul-, Steuer- und Arbeitsrechts in die Praxis umzusetzen, Entscheidungen im finanziellen und personellen Bereich vorzubereiten.

Zu den Verwaltungsaufgaben gehören:

Sorgfältige Bewirtschaftung des Schulgrundstückes, ordnungsgemäße Führung des Schulinventars, einwandfreie Buch- und Kassenführung sowie die Abwicklung aller finanziellen Förderungsmaßnahmen der Bundesrepublik Deutschland, Überwachung einer nach vorgegebenem Aktenplan eingerichteten Registratur; Verwaltung der Akten von Lehrern und Schülern, Schriftverkehr mit Behörden im Gastland und in der Bundesrepublik Deutschland, Zollabwicklungen, Aufenthalts- und Arbeitsgenehmigung sowie Abwicklung aller mit dem Sprachkurs anfallenden Arbeiten.

Die Ausführung all dieser Tätigkeiten wird bewältigt vom deutschen Sekretariat, von Kasse und Buchhaltung, vom griechischen Büro, von der Anlaufstelle am Eingang mit telefonischer und persönlicher Betreuung, dem Sprachkursbüro und nicht zuletzt von den Hausmeistern.

Alle Mitarbeiter zeichnen sich in erfreulich hohem Maß durch Tatkraft, Einsatz- und Kooperationsbereitschaft aus.

Das wäre in einer kurzen Schilderung die praktische Seite der Verwaltungsarbeit. Darüber hinaus gibt es auch eine andere Seite, die psychologische, die man nicht übersehen darf. Da gibt es menschliche Probleme, die man nicht durch einen einfachen Tastendruck lösen kann. Da braucht man oft Zeit, muß den Ursachen nachspüren, muß jeden individuell behandeln.

Dies und vieles andere sind die Aufgaben eines Verwaltungsleiters, dessen Posten vor zwei Jahren vom Bundesverwaltungsamt in Köln für alle Deutschen Schulen im Ausland eingerichtet wurde.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Μαρίνα Τσάκωνα

Πολλοί σίγουρα θ' αναρωτήθηκαν τι χρειαζόταν τάχα ένας «Διευθυντής Διοίκησης», τη στιγμή που υπάρχει ο Διευθυντής, ο αντικαταστάτης του, το ελληνικό τμήμα έχει το λυκειάρχη και το γυμνασιάρχη του και τα «υπόλοιπα» τα διεκπεραιώνει η Γραμματεία. Προς τι, λοιπόν, αυτή η πολυτέλεια: Είμαστε μήπως καμιά οικονομική επιχείρηση; Εν μέρει, ναι! Τα Γερμανικά Σχολεία της αλλοδαπής στις εκάστοτε χώρες που εδρεύουν είναι ένα είδος οικονομικής επιχείρησης με όλα τα νόμιμα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα μιας τέτοιας. Οι ειδικές ευθύνες και υποχρεώσεις απέναντι στις γερμανικές και ιδιαίτερα στις ελληνικές υπηρεσίες επεκτείνονται στη δική μας περίπτωση όχι μόνο στον παιδαγωγικό, αλλά ιδιαίτερα στον οικονομικό τομέα και σ' αυτό τον τομέα - όπως και να το κάνουμε - ένας εκπαιδευτικός είναι «έξω απ' τα νερά του». Από τούτη, λοιπόν, την αναγκαιότητα δημιουργήθηκε το πόστο του «Διευθυντή Διοίκησης της Γερμανικής Σχολής».

Ο τομέας των καθηκόντων του είναι τόσο πολλαπλός και τόσο εκτεταμένος, ώστε μερικές φορές έχει την εντύπωση ότι υπερτερεί απέναντι στις παιδαγωγικές υποχρεώσεις.

Υπάρχουν νομικοί και διοικητικοί κανονισμοί, όπως π.χ. να μεταβάλλεις σε πράξη όλ' αυτά που περιέχονται στο εκπαιδευτικό, το φορολογικό και το εργατικό Δίκαιο, να ετοιμάσεις αποφάσεις που αφορούν τους οικονομικούς και προσωπικούς τομείς.

Στα καθήκοντα Διοίκησης υπάγονται: Προσεχτικός έλεγχος του ακινήτου της Σχολής, τακτική απογραφή των υπαρχόντων, άσφηση τήρηση Βιβλίων και Ταμείου καθώς και η διεκπεραίωση όλων των οικονομικών απαιτήσεων από μέρους της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, επιτήρηση των Πρακτικών Αρχείου και Πρωτοκόλλου βάσει ενός προδιαγεγραμμένου σχεδίου. Διαχείριση φακέλων καθηγητών και μαθητών, αλληλογραφία με αρχές της χώρας που προσφέρει τη φιλοξενία της και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, τελωνειακές διεκπεραιώσεις, άδειες παραμονής κι εργασίας των αλλοδαπών καθηγητών καθώς και διεκπεραιώσεις πάσης φύσεως, που έχουν σχέση με τα Φροντιστηριακά (Κουρ) της Σχολής.

Τη διεξαγωγή όλων αυτών των δραστηριοτήτων φέρνει σε πέρας η Γερμανική Γραμματεία, το Ταμείο, το Λογιστήριο, το Ελληνικό γραφείο, το ορμητήριο -θα λέγαμε- στην είσοδο της Σχολής με την τηλεφωνική και προσωπική εξυπηρέτηση και όχι τελευταίοι οι επιστάτες.

Όλοι οι συνεργάτες δείχνουν σε ενθαρρυντικά υψηλό μέτρο την προθυμία τους για συνεργασία με τη δραστηριότητα και τη συμβολή τους. Αυτή είναι σε συντομία η πρακτική πλευρά της Διεύθυνσης Διοίκησης. Υπάρχει ωστόσο και κάποια άλλη πλευρά, η ψυχολογική θα λέγαμε, που δεν μπορεί ν' αγνοηθεί, μια και δημιουργεί εξίσου σοβαρές καταστάσεις που κι' αυτές με τη σειρά τους δημιουργούν προβλήματα, που εδώ δεν μπορείς να τα λύσεις πατώντας τα πλήκτρα μιας αριθμομηχανής. Χρειάζεται χρόνος, χρειάζεται να εμβαθύνει κανείς σε λόγους και αίτια, για να μπορέσει να προσφέρει προσωπικά στον καθένα συμπαράσταση.

Αυτά και άλλα πολλά συνταιριάζουν τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις στη «Διεύθυνση Διοίκησης», που θέσπισε πριν δύο χρόνια το Bundesverwaltungsamt in Köln για τις Γερμανικές Σχολές σε όλο τον κόσμο.

BAUMASSNAHMEN

Hans Martin Keim

Die vergangenen fünf Jahre waren von dem Bemühen gekennzeichnet, auch auf dem baulichen Bereich die Unterrichtsbedingungen zu verbessern, die Schule schöner und sicherer zu machen und durch laufende Instandsetzungsarbeiten alle Einrichtungen funktionsfähig und auf dem neuesten technischen Stand zu halten.

Hier bewährte sich die gute Zusammenarbeit zwischen Bundesbaudirektion, Botschaft der Bundesrepublik Deutschland in Griechenland, dem Deutschen Schulverein Athen und der Leitung und Verwaltung der Deutschen Schule Athen.

Erhebliche Mittel für diese Arbeiten kamen aus der Bundesrepublik Deutschland, aber auch der Deutsche Schulverein Athen trug wesentlich zur Finanzierung vieler Vorhaben bei. Hervorgehoben sei nur der Anbau mit Schülerbibliothek, der ganz aus Mitteln des Deutschen Schulvereins Athen erstellt wurde.

Einige der wichtigsten Maßnahmen seien im folgenden mit oder ohne Bild aufgezählt:

Die Schule ist sicherer geworden, es wurden:

- die Marmorplatten der Außenfassade befestigt und zusätzlich verschraubt (Erdbebenvorsorge),
- die Asbestdecken entfernt und durch Zwischendecken ersetzt,
- das Treppengeländer erhöht,
- Sicherheitsstangen an den Fenstern der oberen Stockwerke angebracht,
- die Schwingtüren im Kindergarten bedienungssicher gestaltet,
- der Kindergarten und Teile des Schulgeländes eingezäunt.

Instandsetzungsarbeiten sorgen dafür, daß alle Einrichtungen arbeiten

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Hans Martin Keim

Μετάφραση: Στέφανος Λιβιεράτος, τάξη 9Α

Τα περασμένα πέντε χρόνια χαρακτηρίζονται από προσπάθειες της Σχολής και στον οικοδομικό τομέα, για να καλυτερεύσουν οι συνθήκες διδασκαλίας, να γίνει πιο όμορφη η Σχολή, να παρέχει το κτήριο μεγαλύτερη ασφάλεια και με τις συνεχείς εργασίες συντήρησης να ανταποκρίνεται η Σχολή λειτουργικά στις νέες τεχνικές απαιτήσεις.

Για τον πιο πάνω σκοπό συνετέλεσε η καλή συνεργασία ανάμεσα στη διεύθυνση κρατικών έργων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, στην πρεσβεία της Ομοσπονδιακής Γερμανίας στην Ελλάδα, στο Σύλλογο Γερμανικής Σχολής Αθηνών και στη διεύθυνση και διοίκηση της Γερμανικής Σχολής Αθηνών.

Για τις εργασίες αυτές σημαντική ήταν η συμβολή της Ομοσπονδιακής Γερμανίας, αλλά και ο Σύλλογος της Γερμανικής Σχολής Αθηνών χρηματοδότησε πολλά από αυτά τα σχέδια. Τονίζουμε εδώ ότι η νέα πτέρυγα της σχολικής βιβλιοθήκης χτίστηκε μόνο με τη χρηματοδότηση του Συλλόγου της Γερμανικής Σχολής Αθηνών.

Die Errichtung des Anbaus 1984. Richtfest. Ganz links im Bild unter den Zuhörern der Kulturreferent, Herr Botschaftsrat Dr. Dr. Harald Löschner

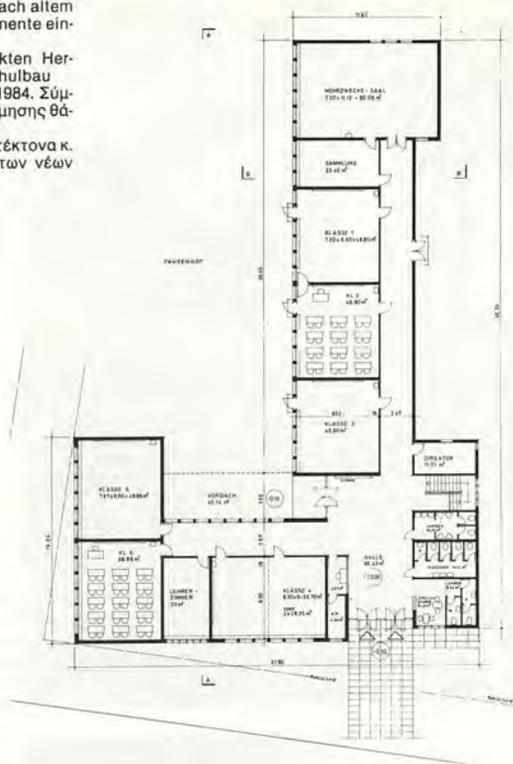
Τα εγκαίνια για την ανοικοδόμηση του παρατήματος της Σχολής στα 1984. 'Ακρη αριστερά στη φωτογραφία ανάμεσα στους ακροατές ο Μορφωτικός Ακόλουθος και Σύμβουλος της Πρεσβείας κ. Δρ. Harald Löschner.

rechts: Die Errichtung des Anbaus 1984. Nach altem Brauch werden die Baupläne in die Fundamente eingebaut

links: Erster Entwurf (des Herrn Architekten Hermann Senkowsky) für den neuen Grundschulbau

δεξιά: Τα εγκαίνια για την ανέγερση στα 1984. Σύμφωνα με παλιό έθιμο τα σχέδια της οικοδόμησης θάβονται στα θεμέλια.

αριστερά: Πρώτο σχεδιάγραμμα (του αρχιτέκτονα κ. Hermann Senkowsky) για την ανέγερση των νέων κτηρίων του Δημοτικού Σχολείου.

Μερικά από τα σπουδαιότερα μέτρα παραθέτονται με ή χωρίς εικόνες παρακάτω.

Η Σχολή έγινε πιο ασφαλής:

- Οι μαρμαρίνες πλάκες των εξωτερικών τοίχων στερεώθηκαν και βιδώθηκαν επιπλέον (πρόνοια για σεισμούς).
- Απομακρύνθηκαν οι οροφές από αμίαντο και αντικαταστάθηκαν από μεσοροφές.
- Οι χειρολαβές στις σκάλες ανυψώθηκαν.
- Στα παράθυρα των ορόφων τοποθετήθηκαν προστατευτικές ράβδους.
- Οι παλινδρομικές πόρτες του νηπιαγωγείου πληρούν πια τους όρους ασφαλείας.
- Το νηπιαγωγείο και μέρη του σχολικού χώρου περιφράχθηκαν.

Εργασίες συντήρησης φροντίζουν για την καλή λειτουργία των εγκαταστάσεων:

- Στις εγκαταστάσεις της θέρμανσης επιτεύχθηκε, με καινούριους λέβητες και καυστήρες, η οικονομικότερη και λιγότερο επιβλαβής για το περιβάλλον λειτουργία τους.
 - Η ανακαίνιση του αναρροφητικού σταθμού φροντίζει, ώστε το νερό της πισίνας να είναι από υγιεινής πλευράς τέλειο.
 - Οι αίθουσες, οι πόρτες και τα ντουλάπια ξαναβάφθηκαν.
 - Άρχισε να ανανεώνεται βήμα προς βήμα ο εσωτερικός εξοπλισμός του σχολείου.
- Οι συνθήκες διδασκαλίας έχουν καλύτερες σε πολλούς τομείς. Έτσι έγινε η σχολή σε πολλές περιπτώσεις λειτουργικότερη και ομορφότερη. Παραδείγματα γι' αυτό είναι:
- Το κτήριο της βιβλιοθήκης που προαναφέραμε και η σχετική μ' αυτό νέα διαμόρφωση της κάτω αυλής, η οποία απέκτησε καθίσματα και εγκαταστάσεις γκαζόν και επιτραπέζιας αντισφάιρισης για τις ελεύθερες ώρες των μαθητών.
 - Ο συνδυασμός των αιθουσών για Φυσική και Βιολογία και η διδακτική αίθουσα Βιολογίας.
 - Μια ειδική αίθουσα που χρησιμεύει για καλλιτεχνικό εργαστήριο και για τη διδασκαλία των Τεχνικών (όλες οι νέες ειδικές αίθουσες έχουν πλήρη εξοπλισμό).
 - Η νέα επίστρωση του κολυούα και του γηπέδου μπάσκετ.
 - Η νέα διαμόρφωση του χώρου γύρω από το νηπιαγωγείο σε χώρο για παιχνίδι.
 - Η σκηνή του αμφιθέατρου, η οποία, εφοδιασμένη με μια καινούρια και ασφαλή τεχνική εγκατάσταση, προσφέρει, σε ένα ομορφότερο πλαίσιο, περισσότερο χώρο για τις πολλαπλές δραστηριότητες της Σχολής.

Το προσωρινό σχεδιάγραμμα του προβλεπόμενου νέου οικοδομήματος του δημοτικού σχολείου δείχνει ότι η δραστηριότητα που έχει αρχίσει θα συνεχιστεί.

und benutzt werden können:

- in der Heizungsanlage wurden mit neuen Kesseln und Brennern die Voraussetzungen für einen sparsameren und umweltfreundlicheren Betrieb geschaffen,
 - die Erneuerung der Pumpstation sorgt für einwandfreies Wasser im Schwimmbecken,
 - Räume, Türen und Schränke wurden neu gestrichen,
 - es wurde damit begonnen, das Mobiliar schrittweise zu erneuern.
- Die Unterrichtsbedingungen haben sich in vielen Bereichen verbessert, dabei ist die Schule in vielen Fällen auch funktionaler und schöner geworden. Beispiele dafür sind:
- der bereits erwähnte Bibliotheksbau und die damit verbundene Neugestaltung des unteren Pausenhofes als Freistundenbereich mit Sitzgelegenheiten, Rasen- und Tischtennisanlage,
 - der kombinierte Übungssaal für Physik und Biologie und der Biologielehrraum,
 - ein Kunst-Werken-Fachraum (alle neuen Fachräume mit kompletter Einrichtung),
 - der neue Belag der Aschenbahn und des Basketballfeldes,
 - die Neugestaltung der Kindergartenumgebung als Spielgarten,
 - die Bühne der Aula, die, versehen mit einer neuen und sicheren technischen Einrichtung, in schönerem Rahmen mehr Platz für die vielfältigen Aktionen der Schule bietet.

Der vorläufige Entwurf des Grundrissplans des vorgesehenen Neubaus der Grundschule soll zeigen, daß die eingeleitete Entwicklung fortgeführt wird.

Archäologische Exkursionen des Kollegiums
oben: Mit Herrn Gymnasiarchen i.R. Timoleon Dimopoulos in Stymphalia
unten: Mit Herrn Dr. Hermann Kienast (Deutsches Archäologisches Institut Athen) im Parthenontempel
Αρχαιολογικές εκδρομές του διδακτικού προσωπικού
επάνω: με το συνταξιούχο Γυμnasiάρχη κ. Τιμολέοντα Δημόπουλο στη Στυμφαλία
κάτω: Με τον κ. Dr. Hermann Kienast (Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο) στο ναό του Παρθενώνα.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ Γ.Σ.Α.

Vera Sficas

Μετάφραση: Νατάσα Σφήκα, απόφοιτος 1984

Τα εκλεγμένα από το σύνολο των μελών του Συλλόγου της Γερμανικής Σχολής Αθηνών 9 μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα οποία, αν και εκλέγονται για μια διάρκεια 3 ετών, μπορούν με επανεκλογή τους να την παρατείνουν, προσπαθούν να λύσουν τα διάφορα προβλήματα των επί μέρους τομέων όσο καλύτερα γίνεται με τη συμπαράσταση, τόσο 2 παρακαθημένων της γερμανικής πρεσβείας, όσο και του Διευθυντή της Σχολής, του αντικαταστάτη του και της Διευθύντριας Διοικητικού της Σχολής.

Για το λόγο αυτό δημιουργούνται επιτροπές, στις οποίες τόσο οι υπεύθυνοι όσο και τα υπόλοιπα μέλη προετοιμάζουν, εκτός των τακτικών συνεδριάσεων, τα προκύπτοντα θέματα, έτσι ώστε να μπορούν κατά τις τακτικές μηνιαίες συνεδριάσεις του συμβουλίου να λαμβάνονται με απαρτία, μετά από σχολιασμό του υπεύθυνου της επιτροπής και τη συζήτηση που ακολουθεί, ενδεχόμενες αποφάσεις.

Οι σημαντικότεροι τομείς αυτής της εργασίας είναι: Ο τομέας του προσωπικού, ο τομέας των οικοδομικών κατασκευών και επισκευών, ο κοινωνικός και διαχειριστικός τομέας καθώς και ο οικονομικός.

Έτσι αποπερατώθηκαν τα τελευταία 5 χρόνια, με την οικονομική βοήθεια της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και δικούς μας πόρους, μεταξύ άλλων, διάφορες επισκευές καθώς και απαραίτητα μέτρα ασφαλείας, ακόμα το κτίσιμο συμπληρωματικού κτηρίου, το οποίο περιλαμβάνει βιβλιοθήκη, ειδικές αίθουσες και χώρο εκθέσεων.

Η λειτουργία των σχολικών λεωφορείων, η οποία απαιτούσε την επιχορήγηση κατά 50% των εξόδων από το συμβούλιο, μετά από την παραχώρησή της στο σχολικό έτος 84/85 στην υπευθυνότητα των γονέων και μετά από την αύξηση των εξόδων, αναγκαστικά έπρεπε κατά το σχολικό έτος 85/86 να διακοπεί. Η μετακίνηση των μαθητών γίνεται πλέον, στο μεγαλύτερο μέρος της, με τα δημόσια μέσα συγκοινωνίας (λεωφορεία-ηλεκτρικός), ταξί ή με ιδιωτικά αυτοκίνητα και ευτυχώς δεν παρουσιάστηκαν σημαντικά προβλήματα. Οι εργασίες στον κοινωνικό τομέα αυξήθηκαν σημαντικά, μια και η Σχολή με τη συνεχή αύξηση της ανεργίας δέχεται από χρόνο σε χρόνο όλο και περισσότερες αιτήσεις μείω-

SCHULVORSTAND

Vera Sficas

Die aus dem Kreise der Mitglieder des Deutschen Schulvereins Athen gewählten 9 Vorstandsmitglieder, die jeweils auf 3 Jahre gewählt werden, deren Amtszeit jedoch nach Wiederwahl verlängert werden kann, bemühen sich mit der Unterstützung durch 2 Beisitzer der Botschaft der Bundesrepublik Deutschland sowie den Schulleiter, dessen Stellvertreter und die Verwaltungsleiterin der Schule, die diversen Probleme auf den verschiedenen Ebenen so gut und zufriedenstellend wie möglich zu lösen.

Dazu werden Ausschüsse gebildet, in denen die Verantwortlichen und Mitglieder außerhalb der regelmäßigen Sitzungen die anstehenden Themen vorbereiten, so daß bei den ordentlichen monatlichen Sitzungen des Vorstands eventuelle Entscheidungen und Erläuterungen des Verantwortlichen des Ausschusses und anschließender Diskussion im Gremium gefällt werden können. Die wichtigsten Bereiche für diese Arbeit liegen auf dem Personal-, Bau- und Reparaturen-, Sozial-, Verwaltungs- und Finanz-Sektor.

So konnten u.a. in den letzten 5 Jahren aus Mitteln der Bundesrepublik Deutschland und aus Eigenmitteln nötig gewordene Reparaturen und Sicherheitsmaßnahmen vorgenommen und ein Anbau mit Bibliothek sowie Fachräume erstellt werden. Der Busbetrieb der Schule, der vom Vorstand nahezu 50% der Kosten an Zuschüssen erhielt, mußte - nachdem er im Schuljahr 1984/85 der Eigenverantwortung der Eltern übergeben wurde - im Schuljahr 1985/86 nach einer weiteren Kostensteigerung eingestellt werden. Die An- und Abfahrt der Schüler erfolgt jetzt größtenteils über die öffentlichen Verkehrsmittel (Busse, U-Bahn), Taxis oder mit eigenen Fahrzeugen, und es sind glücklicherweise keine nennenswerten Probleme aufgetreten.

Die Arbeit im Sozial-Ausschuß hat sich erheblich vermehrt, da die Schule im Zuge der immer größer werdenden Arbeitslosigkeit von Jahr zu Jahr mehr Anträge auf Schulgeldermäßigung bekommt. Diese Anträge werden mit größter Sorgfalt geprüft und oft nach nochmaliger persönlicher oder telefonischer Nachfrage bei den Antragstellern positiv oder negativ beschieden.

Der Personal-Ausschuß beschäftigt sich nicht nur mit Neuanstellungen der griechischen Lehrer oder Ortskräfte, sondern muß auch über die aus Deutschland vorgeschlagenen zu vermittelnden Lehrkräfte ent-

Einladung der neuen Kollegen im Hause Trautschold im November 1985
Δεξίωση των νέων συναδέλφων στην οικία Trautschold, το Νοέμβριο του 1985

scheiden. Mit Hilfe der Schulleitung werden diese Entscheidungen nach gründlicher Prüfung der schriftlichen Bewerbungsunterlagen und nach Vorstellungsgesprächen mit den Kandidaten getroffen.

Für die Arbeiten, die Verwaltung betreffend, ist seit 1983 unsere Verwaltungsleiterin zuständig. Sie trägt die verschiedenen Anliegen in den Vorstandssitzungen vor und gibt die Entscheidungen des Vorstandes weiter.

Alle finanziellen Angelegenheiten liegen in den Händen des Schatzmeisters, der den Haushaltsplan erstellt und der Vollversammlung vorlegt. Er steht auch für die jährliche Prüfung der Ausgaben durch die auf einer Vollversammlung der Mitglieder des Deutschen Schulvereins gewählten Kassenprüfer zur Verfügung.

Mit den Elternbeiräten der beiden Abteilungen arbeitet der Vorstand zusammen und informiert sie insbesondere bei pädagogischen Problemen und Fragen der Sicherheit der Kinder.

Darüberhinaus bereitet der Vorstand des Deutschen Schulvereins Athen die regelmäßigen Mitgliederversammlungen vor und führt sie durch, hält Kontakt sowohl zu den griechischen offiziellen Stellen als auch zu den Behörden der Bundesrepublik Deutschland. Die neun Vorstandsmitglieder sind immer bemüht, diese Arbeit nach bestem Wissen und Gewissen zum Wohle der Kinder, die die Deutsche Schule Athen besuchen, zu leisten.

DEUTSCHER ELTERNBEIRAT

Hermann Senkowsky

Die Interessen der Elternschaft der Deutschen Abteilung werden von einem Elternbeirat wahrgenommen, dessen Mitglieder jährlich am Anfang des Schuljahres in geheimer Wahl gewählt werden. Im Gegensatz zur Vertretung der griechischen Elternschaft ist unser Beirat nicht ein eingetragener Verein, der durch seine zahlenden Mitglieder getragen wird, sondern eine Gruppe von Eltern, die auf völlig freiwilliger Basis im Interesse aller tätig sind.

Eine Vollversammlung des Elternbeirats, bestehend aus 2 - 3 Vertretern jeder Klasse, wählt alle drei Jahre einen siebenköpfigen Vorstand, dem die Hauptarbeit in der Wahrnehmung der verschiedensten Belange der Elternschaft zufällt.

Man kann sich vielleicht eine erste Vorstellung der Probleme und Aufgaben, die an uns heranreten, machen, wenn man bedenkt, daß ein jährlicher Wechsel von neu eintreffenden und das Land nach einem mehr oder minder langjährigen Aufenthalt verlassenden Familien stattfindet. Den Neulingen in diesem Land, in dem so vieles auf den ersten Blick völlig anders und oft widersprüchlich erscheint, die ersten Schritte zu erleichtern, muß ein wesentlicher Beitrag aller Elternvertreter sein. Eine weitere Komponente der Vielfalt unserer Aktivitäten ergibt sich aus der großen Zahl von verschiedenen Nationalitäten - derzeit 17 - der Kinder an unserer Abteilung. Der größten Gruppe von 389 deutschen Staatsbürgern, von denen wiederum 88 Doppelstaatsbürgerschaften besitzen, die von deutsch/griechisch bis etwa deutsch/brasilianisch reichen, folgen die Österreicher (46) und Schweizer (29) als zahlenmäßig stärkste Gruppen. Der Stichtag für diese Zahlen war der 27.9.1985.

Um nun zur Aufgabenstellung des Elternbeirats zu kommen, sei aus dem grundlegenden Absatz unserer Geschäftsordnung zitiert:

"Die Anteilnahme der Eltern an allen Angelegenheiten zu wecken und zu fördern...

σης των διδασκτρων. Οι αιτήσεις αυτές εξετάζονται με μεγάλη προσοχή και συχνά, μετά από προσωπική ή τηλεφωνική επερώτηση στους αιτούντες, λαμβάνεται η θετική ή αρνητική απόφαση. Η επιτροπή για τα θέματα του προσωπικού ασχολείται όχι μόνο με το διορισμό των Ελλήνων καθηγητών και του τοπικού προσωπικού αλλά πρέπει να αποφασίζει και για το μετακαλούμενο από τη Γερμανία προσωπικό. Με βοήθεια της διεύθυνσης της Σχολής οι αποφάσεις αυτές παίρνονται μετά από προσεκτική εξέταση των γραπτών αιτήσεων και ύστερα από συζήτηση με τους υποψήφιους.

Για τις εργασίες που αφορούν τη διαχείριση της Σχολής, ευθύνεται εδώ και 2 χρόνια η διαχειρίστριά μας. Εκείνη αναφέρει τα διάφορα αιτήματα στις συνεδριάσεις του συμβουλίου και κοινοποιεί τις αποφάσεις του.

Όλες οι οικονομικές υποθέσεις βρίσκονται στα χέρια του ταμιά, ο οποίος και βρίσκεται στη διάθεση των εκλεγμένων ελεγκτών του ταμείου, που εκλέγονται σε συνεδρίαση των μελών του συλλόγου της Γερμανικής Σχολής για τον ετήσιο έλεγχο. Ο ταμίας επίσης καταρτίζει τον προϋπολογισμό και τον υποβάλλει στη συνεδρίαση.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεργάζεται με τους συλλόγους γονέων και των δύο τμημάτων και τους ενημερώνει ιδιαίτερα για παιδαγωγικά προβλήματα και ζητήματα ασφαλείας των παιδιών.

Περαιτέρω προετοιμάζει τις τακτικές συνεδριάσεις των μελών και τις πραγματοποιεί διατρέπεί επαφές τόσο με τις ελληνικές δημόσιες υπηρεσίες όσο και μ' αυτές της Ομοσπονδιακής Γερμανίας.

Τα 9 μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου προσπαθούν πάντα να διεκπεραιώνουν τις εργασίες τους αυτές, αποβλέποντας στο καλό των μαθητών της Γερμανικής Σχολής Αθηνών.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΟΝΕΩΝ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Dipl. Ing. Hermann Senkowsky

Μετάφραση: Γιώργος Θανάπουλος, Αλέξανδρος Χρυσοβέργης, Παναγιώτης Αναστασόπουλος, τάξη 11C

Τα ενδιαφέροντα των γονέων του γερμανικού τμήματος εκπροσωπούνται από το συμβούλιο γονέων, του οποίου τα μέλη εκλέγονται με μυστική ψηφοφορία στην αρχή κάθε σχολικού έτους. Σε αντίθεση με την εκπροσώπηση των γονέων του ελληνικού τμήματος, το συμβούλιο μας δεν είναι ένας αναγνωρισμένος σύλλογος, ο οποίος στηρίζεται στις συνδρομές των μελών του, αλλά μία ομάδα γονέων, που εργάζεται σε εντελώς εθελοντική βάση εκπροσωπώντας τα ενδιαφέροντα όλων.

Η ολομέλεια του συμβουλίου γονέων, που αποτελείται από 2 έως 3 εκπροσώπους κάθε τάξης, εκλέγει κάθε τρία χρόνια ένα επιμελές προεδρείο, στο οποίο πέφτει το μεγαλύτερο βάρος της υλοποίησης των διαφόρων αιτημάτων των γονέων.

Θα μπορούσε κανείς να πάρει μια πρώτη ιδέα των προβλημάτων και καθηκόντων που μας παρουσιάζονται, αν σκεφτεί ότι κάθε χρόνο λαμβάνει χώρα μια διαρκής εναλλαγή οικογενειών που είτε έρχονται για πρώτη φορά, είτε εγκαταλείπουν τη χώρα ύστερα από μία λίγο-πολύ μακρόχρονη παραμονή. Η πιο σημαντική συμβολή των γονέων-εκπροσώπων πρέπει να είναι η διευκόλυνση αυτών, που έρχονται για πρώτη φορά στην Ελλάδα στα πρώτα τους βήματα, μιας και πολλά που συμβαίνουν στη χώρα αυτή φαίνονται με την πρώτη ματιά τελείως διαφορετικά και συχνά αντιφατικά γι' αυτούς.

Ένα ακόμα στοιχείο της πολλαπλής δραστηριότητάς μας είναι και το γεγονός ότι οι μαθητές του τμήματός μας ανήκουν σε διάφορες εθνικότητες - αυτή τη στιγμή 17.

Τη μεγαλύτερη ομάδα αποτελούν 389 Γερμανοί υπήκοοι, από τους οποίους 88 κατέχουν διπλή υπηκοότητα, από γερμανική-ελληνική μέχρι και γερμανική-βραζιλιάνικη ακολουθούν οι αυστριακοί (46) και οι ελβετοί (29) ως αριθμητικά μεγαλύτερες ομάδες. Οι αριθμοί αυτοί ισχύουν μέχρι την 27.9.85.

Και για να περάσουμε στη θέση που παίρνει το συμβούλιο γονέων απέναντι στα διάφορα ζητήματα, παραθέτουμε την ακόλουθη βασική παράγραφο του ιδρυτικού κανονισμού: «Να κινεί και να προωθεί τη συμμετοχή των γονέων σε όλα τα ζητήματα...

...να κινείται προς την κατεύθυνση εκείνη που αποσκοπεί στην εκπλήρωση των αιτημάτων των σχολείων και των γονέων».

Ένας εκτεταμένος, σχεδόν, θα μπορούσε κανείς να πει, αφηρημένος τομέας ευθυνών. Ας αναφέρουμε λοιπόν μερικά από τα ζητήματα, στα οποία έδειξε δραστηριότητα το συμβούλιο γονέων τα προηγούμενα χρόνια.

Στον παιδαγωγικό τομέα υπάρχει μια συνεχής επαφή, ιδίως, όταν προκύπτουν προβλήματα, τα οποία αφορούν την πλειονότητα των γονέων μιας τάξης.

Για το λόγο αυτό διοργανώνονται, όταν είναι απαραίτητα, απογευματινές συγκεντρώσεις γονέων με τη συμμετοχή του διδακτικού προσωπικού. Εκτός αυτού το προεδρείο συναντάται τακτικά με τη διεύθυνση της Σχολής. Στις συναντήσεις αυτές συζητούνται πρώτιστα προβλήματα γενικής φύσης, όπως, για παράδειγμα, ερωτήσεις για το μάθημα και τη διδακτική ύλη και συχνά συζητείται το πρόβλημα της διδασκαλίας των Νέων Ελληνικών. Το μάθημα αυτό είναι από τη μια μεριά υποχρεωτικό, μέχρι την επίτευξη ενός συγκεκριμένου εκπαιδευτικού σκοπού, δημιουργεί όμως από την άλλη ειδικές δυσκολίες στην πραγματοποίησή του λόγω της προαναφερμένης συνεχής αλλαγής των μαθητών.

Στα ίδια πλαίσια θα έπρεπε ακόμα να αναφερθούν η σχολική πειθαρχία και η μορφή των διαλειμμάτων, οι σχολικές γιορτές και εκδρομές και το δικαίωμα να αποφασίζουν από κοινού για θέματα, όπως η διδασκαλία στη Realschule και η διαμόρφωση καινούριων κτηρίων.

Θα έπρεπε ακόμη να τονιστεί σ' αυτό το σημείο ότι τουλάχιστον δύο από τα μέλη του προεδρείου έχουν το καθήκον να κατανοούν και προωθούν τις ανάγκες του δημοτικού. Εκτός αυτού και το μεγάλο νηπιαγωγείο έχει την υποστήριξη του συμβουλίου των γονέων.

Κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα διατυπώνονται στις συζητήσεις με το προεδρείο του γερμανικού σχολικού συλλόγου και κατά το δυνατό βρίσκουν τη λύση τους. Ανάμεσα σ' αυτά είναι η ασφάλιση των μαθητών, προβλήματα μεταφοράς, εκπώσεις διδάκτρων κ.ά. Εξίσου σημαντική με αυτά που εκτέθηκαν παραπάνω είναι όμως και η καθημερινή εργασία των εκπροσώπων του συλλόγου γονέων, που συνίσταται στην προσωπική επαφή με καθηγητές, γονείς και κηδεμόνες. Οι προσπάθειές μας πάντως δε θα μπορούσαν να είναι επιτυχείς χωρίς την ανιδιοτελή συμμετοχή ορισμένων γονέων για το συμφέρον όλων. Ευχαριστούμε θερμά όλους, όσοι συμβάλλουν στο έργο μας θυσιάζοντας ένα σημαντικό μέρος του ελεύθερου χρόνου τους.

...dafür einzutreten, daß berechtigte Wünsche der Schule und Elternschaft erfüllt werden."

Ein weitgespannter, man könnte fast sagen abstrakter, Aufgabenbereich. Es seien daher einige der Angelegenheiten erwähnt, in denen der Elternbeirat während der vergangenen Jahre tätig wurde. Im pädagogischen Bereich besteht ein ständiger Kontakt mit dem Lehrkörper, besonders wenn Probleme auftauchen, von der die Mehrheit der Eltern einer Klasse betroffen ist. Hierzu werden, wenn nötig, Klasseneaternabende unter Mitwirkung von Lehrkräften abgehalten. Abgesehen davon trifft sich der Vorstand regelmäßig mit der Schulleitung. Bei diesen Treffen werden vor allem Probleme allgemeiner Natur besprochen, wie zum Beispiel Fragen des Unterrichts und der Lehrmittel, wobei unter anderem regelmäßig das Thema des Neugriechisch-Unterrichts zur Sprache kommt. Dieser ist einerseits bis zur Erreichung eines gewissen Lernzieles Pflicht, bereitet aber andererseits infolge des schon erwähnten Kommens und Gehens der Schüler in der Durchführung spezifische Schwierigkeiten. Schuld disziplin und Pausengestaltung, Schulfeste und Exkursionen sowie Mitsprache bei Belangen wie Realschulunterricht und Gestaltung von Neubauten wären in diesem Bereich noch zu nennen. Es soll an dieser Stelle auch betont werden, daß es im Vorstand die Aufgabe von mindestens zwei Mitgliedern ist, die Belange der Grundschule wahrzunehmen und zu fördern. Auch der große Kindergarten findet die Unterstützung des Elternbeirats.

Soziale und finanzielle Probleme werden in Besprechungen mit dem Vorstand des Deutschen Schulvereins vorgebracht und wenn immer möglich einer Lösung zugeführt. Hierzu gehören Schülerversicherung, Transportfragen, Schulgeldermäßigung und anderes mehr.

Magtens ebenso wichtig wie das bisher Geschilderte ist jedoch die tagtägliche Arbeit der Elternvertreter im mündlichen Kontakt mit Lehrern und Erziehungsberechtigten. Unser Wirken könnte ohne den selbstlosen Einsatz weniger im Interesse der gesamten Elternschaft nicht erfolgreich sein. Es sei allen gedankt, die hierzu unter Aufgabe eines beträchtlichen Teils ihrer Freizeit beitragen.

Κ. Σκανδαλάκης

Κ. Δρ. Γεωργακόπουλος

GRIECHISCHER ELTERNVEREIN

Dr. Konstantinos Georgakopoulos
übersetzt von Dr. Konstantinos Georgakopoulos

1. Allgemeines

Der Elternverein (e.V.) wird von einem Vorstand, der aus 18 Mitgliedern besteht, verwaltet.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Δρ. Κωνσταντίνος Γεωργακόπουλος

1. Γενικά

Ο σύλλογος γονέων, σωματείο αναγνωρισμένο, διοικείται από 18 μέλη Δ.Σ. Η κάθε τάξη εκλέγει έναν εκπρόσωπο τάξεων, που είναι και μέλος του Δ.Σ. Υπάρχει ένας πρόεδρος, δύο αντιπρόεδροι, ένας γενικός γραμματέας, ένας ειδικός γραμματέας, ένας ταμίας και δώδεκα σύμβουλοι. Μία εξελεγκτική επιτροπή από τρεις γονείς ελέγχει κάθε χρόνο τα οικονομικά του συλλόγου.

Στην αρχή κάθε σχολικού έτους γίνεται η γενική συνέλευση στην αίθουσα τελετών της Γ.Σ.Α. Το Δ.Σ. κάνει απολογισμό του περασμένου σχολικού έτους και πληροφορεί για θέματα που απασχολούν γονείς και μαθητές. Στη συνέχεια το βήμα είναι ελεύθερο για κριτική, ερωτήσεις και προτάσεις βελτίωσης. Μετά απ' αυτό γίνεται η εκλογή των εκπροσώπων για τις τάξεις Α και Γ γυμνασίου και Β λυκείου. Έτσι μπαίνει κάθε χρόνο νέο αίμα στο Δ.Σ.

Το Δ.Σ. συνεδριάζει κανονικά μια φορά το μήνα, σε ειδικές περιπτώσεις συχνότερα, στους χώρους της Γ.Σ.Α. Όλοι οι γονείς επιτρέπεται να παρακολουθούν τις συνεδριάσεις. Η διεύθυνση της Σχολής και οι εκπρό-

σσωποι των μαθητών παίρνουν μέρος τουλάχιστο σε μία συνεδρίαση κάθε χρόνο. Έτσι συζητούνται επαρκώς τα προβλήματα των μαθητών και κατά το δυνατό δίνεται λύση. Ο σύλλογος λειτουργεί από το 1965. Ο αριθμός των μαθητών του ελληνικού τμήματος το σχολικό έτος 1985-1986 είναι 607.

2. Δραστηριότητες

Ποιες είναι οι δραστηριότητες του συλλόγου γονέων;

Για παράδειγμα στο σχολικό έτος 1984-1985:

- Ο σύλλογος γονέων εκπροσωπούμενος από τον πρόεδρο και άλλα μέλη του Δ.Σ. ήταν πάντα παρών σε όλες τις εκδηλώσεις που οργανώσε η Γ.Σ.Α., θέατρο, συναυλίες, αθλητικές συναντήσεις, φύτεμα δέντρων κλπ. Μία τούρτα ή μία ανθοδέσμη προσφέρθηκε στους «ηθοποιούς» και στους «μουσικούς».
- Οι γονείς έκαναν διαλέξεις στις τάξεις με θέμα το επάγγελμά τους, σε καλή συνεργασία με τη Σχολή, στα πλαίσια του προγράμματος επαγγελματικού προσανατολισμού.
- Οργανώθηκε εκδρομή στην Πάρνηθα για το ελληνικό και γερμανικό τμήμα, για γονείς, μαθητές και καθηγητές.
- Συνεστίαση με ατμόσφαιρα, χορό και λαχειοφόρο έγινε σε ταβέρνα της Πλάκας. Με τα έσοδα της βραδιάς αγοράστηκαν πολλά καλά ελληνικά βιβλία για τη νέα μαθητική βιβλιοθήκη της Σχολής. Οι τίτλοι διαλέχθηκαν από τους καθηγητές.
- Στις αποχαιρετιστήριες γιορτές των τελειοφοίτων και των καθηγητών που φεύγουν για τη Γερμανία ο σύλλογος ήταν παρών. Στους καθηγητές που φεύγουν δόθηκαν αναμνηστικά δώρα.
- Στη διάλεξη με θέμα «Δυνατότητες σπουδών στην Ομοσπονδιακή Γερμανία», που γίνεται κάθε χρόνο στην αίθουσα τελετών της Γ.Σ.Α., ο σύλλογος γονέων ανέλαβε τη μετάφραση και τη διεύθυνση της συζήτησης που ακολούθησε. Στην ομιλήτρια προσφέρθηκε αποχαιρετιστήριο δώρο.
- Ο σύλλογος γονέων βρέθηκε στο πλευρό των γονέων, των μαθητριών και των μαθητών. Ειδικότερα συζητήθηκαν επαρκώς τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν στις σχέσεις καθηγητών και μαθητών και λύθηκαν με τη βοήθεια της διεύθυνσης της Σχολής.
- Η συνεργασία με τη διεύθυνση της Σχολής μπορεί να χαρακτηριστεί αρμονική. Η επαφή με το γερμανικό τμήμα υπάρχει βέβαια, θα μπορούσε όμως να ήταν καλύτερη. Σαν παράδειγμα αναφέρεται ότι στη συνεστίαση της Πλάκας, που σημειώνεται πιά πάνω, από το γερμανικό τμήμα παραβρέθηκαν μόνο ο πρόεδρος του Διπλ. Μηχ. κ. Hermann Senkowski με τη σύζυγο του. Βέβαια στο γεγονός αυτό θα συνετέλεσε το ότι οι προσκλήσεις στάλθηκαν με καθυστέρηση.

Jede Klasse wählt einen Sprecher, der zum Vorstandsmitglied wird. Es gibt einen Vorsitzenden, zwei Vizepräsidenten, einen Generalsekretär, einen Spezialsekretär, einen Kassierer und zwölf Räte. Eine Kontrollkommission aus drei Eltern übernimmt jedes Jahr die Kontrolle der Finanzen des Vereins.

Am Anfang jedes Schuljahres findet in der Aula die Generalversammlung statt. Der Vorstand gibt Rechenschaft über die Aktivität des vergangenen Schuljahres ab und informiert die Eltern über Themen, die sie bzw. die Schüler beschäftigen. Anschließend ist das Podium für Kritik, Fragen und Verbesserungsvorschläge frei. Danach findet die Wahl der Klassensprecher der Klassen 7,9 und 11 statt; so wird jedes Jahr dem Vorstand "frisches Blut" zugeführt. Der Vorstand tritt regelmäßig einmal im Monat in den Räumen der DSA zusammen, in Sonderfällen auch öfters. Alle Eltern dürfen den Sitzungen beiwohnen. Die Schulleitung sowie die Schülervertreter nehmen mindestens einmal im Jahr an einer der Sitzungen teil. Dabei werden die Probleme der Schüler ausreichend diskutiert und nach Möglichkeit Hilfe geleistet.

Der Elternverein existiert seit 1965. Die Zahl der Schüler der griechischen Abteilung im Schuljahr 1985-1986 beträgt 607.

2. Aktivität

Wie sieht die Aktivität des Elternvereins aus? Nehmen wir als Beispiel das Schuljahr 1984-1985:

- Der Elternverein war, vertreten durch den Vorsitzenden sowie durch andere Vorstandsmitglieder, bei allen Veranstaltungen, die die DSA organisiert hat, dabei (Theater, Konzert, Sport, Baumbepflanzung usw.). Eine Torte oder ein Blumenstrauß wurde den Schauspielern und Musikern überreicht.
- Eltern haben in Schulklassen über ihren Beruf berichtet, in guter Zusammenarbeit mit der Schule, im Rahmen des Programms für Berufschancen.
- Ein Ausflug nach Pamitha, für die griechische und deutsche Abteilung, für Eltern, Schüler und Lehrer, wurde organisiert.
- Ein gemütliches Beisammensein, mit Essen, Tanz und Lotterie, fand in einer Taverne in der Altstadt Athens (Plaka) statt. Mit dem Erlös hat man viele gute griechische Bücher für die neue Schülerbibliothek gekauft. Die Titel wurden von den Lehrern ausgesucht.
- Bei der Abschiedsfeier der Abiturienten bzw. der abgehenden Lehrer war der Elternverein dabei. Erinnerungsgeschenke wurden den deutschen Lehrern übergeben.
- Beim Vortrag über Studienmöglichkeiten in der BRD, der jedes Jahr in der Aula stattfindet, übernahm der Elternverein die Simultanübersetzung sowie die Leitung der darauffolgenden Diskussion. Ein Abschiedsgeschenk wurde der Rednerin überreicht.
- Der Elternverein stand allen Eltern sowie allen Schülerinnen und Schülern bei. Insbesondere die Probleme, die zwischen Lehrern und Schülern auftauchten, wurden ausreichend diskutiert und mit Hilfe der Schulleitung gelöst.
- Die Zusammenarbeit mit der Schulleitung kann man als harmonisch bezeichnen. Der Kontakt zur deutschen Abteilung besteht zwar, könnte aber besser sein. Als Beispiel wird erwähnt, daß an dem schon genannten Abend in der Plaka von der deutschen Abteilung nur der Vorsitzende des Elternbeirats Dipl. Ing. Hermann Senkowski und seine Frau anwesend waren, woran freilich auch schuld gewesen sein mag, daß die Einladungen erst kurz vor der Veranstaltung verteilt worden sind.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ

Detlef Butsch, Eva Brakhahn-Salapatas
Μετάφραση: Έλενα Δήμου, τάξη 12B

Το συμβούλιο καθηγητών, που υπερασπίζεται τα συμφέροντα των καθηγητών στις γερμανικές σχολές του εξωτερικού, θα έπρεπε προφανώς να αντιπροσωπεύει το σύνολο των καθηγητών. Στη Γερμανική Σχολή Αθηνών όμως εκλέγονται μέχρι σήμερα τους αντιπροσώπους τους κάθε χρόνο μόνο οι γερμανοί καθηγητές που κατοικούν μόνιμα στην Ελλάδα ή έχουν σταλεί από τη Δ. Γερμανία. Οι έλληνες συνάδελφοι δε συμμετέχουν στην εκλογή του συμβουλίου των καθηγητών, διότι στα ελληνικά σχολεία (το ελληνικό τμήμα του Γυμνασίου και του Λυκείου είναι σχολεία που υπόκεινται στους ελληνικούς νόμους) δεν έχει θεσμοθετηθεί η αντιπροσώπευση στο προσωπικό της Σχολής, όπως ακριβώς συνιστά η γερμανική νομοθεσία για τις Σχολές του εξωτερικού. «Η συγκρότηση του συμβουλίου των καθηγητών γίνεται σύμφωνα με την απόφαση της επιτροπής για τις Σχολές εξωτερικού από τις 8/9 Μαΐου 1989 και της «διασφαφιστικής εγκυκλίου» της πιο πάνω αναφερόμενης απόφασης της 29ης Νοεμβρίου 1973. Έτσι αναφέρεται επιγραμματικά στον «κανονισμό εκλογής του συμβουλίου των καθηγητών» της Γερμανικής Σχολής Αθηνών. Ξεφυλλίζοντας κανείς «απόφαση» και «εγκύκλιο», τότε πολύ γρήγορα γίνεται σαφές σ' έναν, που έχει ασχοληθεί με τα συνδικαλιστικά πράγματα στη Γερμανία, ότι οι διαφορετικές ονομασίες δεν είναι εντελώς τυχαίες.

Έτσι αντικαθίστονται οι βασικές έννοιες «συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων και στην εκτέλεσή τους», οι οποίες αναφέρονται στους νόμους τους σχετικούς με την εκπροσώπηση των υπαλλήλων στη Δ. Γερμανία, από την «αρχή της ακρόασης». Αυτό σημαίνει ότι ο σύλλογος των καθηγητών μιας γερμανικής Σχολής του εξωτερικού δεν μπορεί να εμπόσει ούτε την εκτέλεση μιας απόφασης (στα πλαίσια της «συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων») ούτε να την καθυστερήσει (από το περιοδικό "Gymnasium Saar" 1-2/1977, σελ. 16) (στα πλαίσια «της συμμετοχής στην εκτέλεση των αποφάσεων»). Η αντιπροσωπεία των καθηγητών έχει μόνο το δικαίωμα να ζητήσει σε κάθε στιγμή ακρόαση από το διευθυντή της Σχολής ή από τον πρόεδρο του Συλλόγου της Σχολής - έπειτα από συγκατάθεση του διευθυντή και με την παρουσία του - αυτό όμως μόνο για «θέματα του προσωπικού, που αφορούν τους καθηγητές στο σύνολό τους ή τον καθένα ξεχωριστά». Η επιτροπή Σχολών εξωτερικού δικαιολογεί την παραπάνω απόλυτη των δικαιωμάτων του καθηγητή που υπηρετεί στην αλλοδαπή με την ύπαρξη διαφορετικών «νομικών προϋποθέσεων» της χώρας, που τον φιλοξενεί, το «ιδιαίτερο φορτά μιας Σχολής της αλλοδαπής» και της «σχέσης εργασίας στην αλλοδαπή» και φέρνει αντιμέτωπους την περιορισμένη δράση αντιπροσωπεία του προσωπικού με τον προϊστάμενο της Σχολής, το διευθυντή, στον οποίο έχουν ανατεθεί πολλές αρμοδιότητες και ευθύνες.

Η αντίδραση των συναδέλφων στην κατάργηση μιας αυτονομίας στο εσωτερικό της χώρας τους αρχής δικαίως επηρεάζει ουσιαστικότερα την εργασία του συμβουλίου των καθηγητών. Δέχονται το καθεστώς αυτό στο χώρο της δουλειάς τους σαν αρνητικό που δεν μπορεί όμως να αλλάξει. Πιθανά όμως εξηγεί ο ολοφάνερρος αυτός περιορισμός των δικαιωμάτων των γερμανών καθηγητών της αλλοδαπής τη μειωμένη διάθεση πολλών συναδέλφων να συνεργαστούν στην αντιπροσωπεία των καθηγητών και την κάθε χρόνο επιτόνη αναζήτηση υποψηφίων για το συμβούλιο των καθηγητών από την εκλογική επιτροπή.

Το διδακτικό προσωπικό της σχολής μας όμως δε συμφώνησε πάντα με τον ίδιο τρόπο, όσον αφορά τα περιορισμένα του δικαιώματα. Έγιναν στο παρελθόν πολλές προσπάθειες να διευρυνθούν οι αρμοδιότητες του συμβουλίου των καθηγητών. Μία ευρείας έκτασης πρωτοβουλία εννιά ευρωπαϊκών Σχολών στην αλλοδαπή, στην οποία συμμετείχε επίσης η Γερμανική Σχολή Αθηνών, έλαβε χώρα το Νοέμβριο του 1980 στο Παρίσι. Συγκροτήθηκε η «ομάδα εργασίας των συμβουλίων των καθηγητών στις γερμανικές Σχολές της αλλοδαπής στην Ευρώπη» κι αναπτύχθηκαν συγκεκριμένες θέσεις για τη βελτίωση της νομικής θέσης των συμβουλίων των καθηγητών και υποβλήθηκαν στην αρμόδια υπηρεσία. Οι προτάσεις αποσκοπούσαν όχι τόσο στη θεματική επέκταση των αρμοδιοτήτων

VERTRAUENS RAT DER LEHRER

Eva Brakhahn-Salapatas, Detlef Butsch

Der Vertrauensrat, die Interessenvertretung der Lehrer an deutschen Auslandsschulen, sollte eigentlich die Gesamtheit des Kollegiums repräsentieren. An der Deutschen Schule Athen jedoch wählen bis heute nur die Ortslehrkräfte und die aus der Bundesrepublik Deutschland entsandten deutschen Lehrer einmal jährlich ihre Vertreter. Die griechischen Kollegen nehmen nicht an der Vertrauensratswahl teil, denn an griechischen Schulen (Gymnasium und Lykeion der griechischen Abteilung sind Schulen nach griechischem Recht) ist eine Personalvertretung, wie sie der deutsche Gesetzgeber den Auslandsschulen anempfiehlt, unüblich. "Der Vertrauensrat ist eingerichtet entsprechend dem Beschluß des Ausschusses für das Auslandsschulwesen vom 8./9. Mai 1969 und dem "Erläuternden Rundschreiben" zum o.g. Beschluß vom 28. November 1973."

So steht es lapidar in der "Wahlordnung für den Vertrauensrat" der DSA. Durchblättert man "Beschluß" u. "Rundschreiben", so wird dem mit Personalratsarbeit in Deutschland Vertrauten recht schnell deutlich, daß die unterschiedliche Namensgebung nicht rein zufällig ist.

So sind die für bundesdeutsche Personalvertretungsgesetze zentralen Begriffe der "Mitbestimmung" und "Mitwirkung" durch das "Prinzip der Anhörung" ersetzt. Dies bedeutet, daß die Lehrervertretung einer deutschen Schule im Ausland weder die "Durchführung einer Maßnahme verhindern" (im Rahmen der "Mitbestimmung") noch "die Angelegenheit hinauszögern kann" (aus "Gymnasium Saar" 1-2/1977, S.16) - (im Rahmen der "Mitwirkung"). Sie hat lediglich das Recht, jederzeit vom Schulleiter sowie - mit Zustimmung des letzteren und in dessen Gegenwart - vom Vorsitzenden des Schulvereins angehört zu werden; dies allerdings nur "in personellen Fragen, die die Lehrer in ihrer Gesamtheit oder den einzelnen Lehrer betreffen."

Der Ausschuß für das Auslandsschulwesen begründet den Rechtsverlust des Auslandslehrers mit dem Hinweis auf die "gesetzlichen Voraussetzungen" im Gastland, die "anders geartete Trägerschaft einer Auslandsschule" und auf "das Vertragsverhältnis im Ausland" und stellt der sehr eingeschränkt agierenden Personalvertretung den kompetenz- und verantwortungreichen Vorgesetzten, den Schulleiter gegenüber. Die Reaktion der Kollegen auf die Außerkraftsetzung eines im Inland selbstverständlichen Rechtsprinzips beeinflußt ganz wesentlich die Arbeit des Vertrauensrats.

Man nimmt den status quo als negativen, doch nicht änderbaren Bestandteil des Lehrauftrags im Ausland zwar hin. Möglicherweise aber erklärt die offensichtliche Rechtslosigkeit deutscher Auslandslehrer die mangelnde Bereitschaft vieler Kollegen zur Mitarbeit in der Lehrervertretung und die jährlich wiederkehrende mühevoll Suche des Wahlausschusses nach geeigneten Kandidaten für den Vertrauensrat.

Nicht immer jedoch hat sich die Lehrerschaft unserer Schule in gleicher Weise mit ihrer rechtlosen Situation abgefunden. Es gab in der Vergangenheit mehrere Versuche, die Befugnisse des Vertrauensrats zu erweitern. Eine breit angelegte Initiative neun europäischer deutscher Auslandsschulen, an der sich auch die Deutsche Schule Athen beteiligte, fand im November 1980 in Paris statt. Der "Arbeitskreis der Vertrauensräte an deutschen Auslandsschulen Europas" konstituierte sich, entwickelte konkrete Vorstellungen zur Verbesserung der Rechtssituation der Vertrauensräte und legte sie an verantwortlicher Stelle vor.

Die Vorschläge zielten nicht auf spektakuläre Ausweitung der Vertrauensratskompetenzen ab, sondern versuchten, die Form der Zusammenarbeit mit Kollegium, Schulleiter und Schulvereinsvorstand zu klären und zu institutionalisieren. Neben das Recht auf Information sollte das Recht auf beratende Mitsprache in den verantwortlichen Gremien treten.

Noch für das Jahr 1981 wurde der Delegation des Arbeitskreises, die

das Tagungsergebnis der Zentralstelle für das Auslandsschulwesen unterbreitete, eine neue Vertrauensratsordnung zugesagt.

Diese Neufassung steht bis heute aus, obwohl die meisten Vorschläge von der Zentralstelle gutgeheißen wurden.

Selbst oder gerade wenn man von freundlichem Desinteresse den Belangen des Vertrauensrats gegenüber ausgehen muß, wäre Resignation seitens der Kollegien unangebracht.

Es sollte unseres Erachtens von der - wenn auch zugegebenermaßen geringen - Einflußmöglichkeit der Institution 'Vertrauensrat' Gebrauch gemacht werden: innerhalb unserer Schule, wo das erfreulich entspannte Verhältnis zum Schulvereinsvorstand in eine Kooperation umgewandelt werden könnte, und an höherer Stelle zur Lösung anstehender Probleme (u.a. Status, Wahlrecht, Fortbildung) mit dem Nahziel, auf baldiges Erscheinen einer verbesserten Vertrauensratsordnung zu drängen. Denn das Bemühen eines Schulleiters, auch wenn er wie Herr Roeske im Rahmen regelmäßiger Gesprächsrunden das Kompetenzdefizit des Vertrauensrats auszugleichen sucht, kann nicht die fehlende rechtliche Grundlage für eine verantwortliche Vertrauensratsarbeit ersetzen.

Es gilt die Einsicht zu fördern, daß es der DSA "bekommt", wenn die am Schulleben so vielfach beteiligte Gruppe der Lehrer bei wichtigen Entscheidungsprozessen informierend und beratend mitwirkt.

SCHÜLERMITVERWALTUNG DER DEUTSCHEN ABTEILUNG

Benjamin Schmidt, Klasse 11

Die Schülermitverwaltung (SMV) ist ein Zusammenschluß von Vertretern der Schüler. Sie nimmt deren Interessen wahr. Ihr zur Seite steht der von der Schülerschaft gewählte Vertrauenslehrer.

Abgesehen von der Interessenvertretung der Schüler hat sie auch eine organisatorische Aufgabe. So versucht sie zum Beispiel, die Bindungen zwischen der deutschen und der griechischen Abteilung zu festigen, die Deutsche Schule Athen also zu einer deutsch-griechischen Gemeinschaft zu machen und den Graben zwischen den beiden Abteilungen zu überbrücken. Sie organisiert auch sportliche Veranstaltungen, wie z.B. Leichtathletiktreffen mit anderen Athener Auslandsschulen, Surf-Regatten, Vorträge mit und ohne Filme, und um das wichtigste nicht zu vergessen, die große SMV-Schülerparty. So kann man also sagen, daß die SMV mit vollem Einsatz arbeitet.

Dennoch werden, trotz aller Anstrengungen, ihre Leistungen immer wieder kritisiert, und so mancher Schülervertreter fragt sich verzweifelt, was der Grund dafür sein könnte.

Als erstes wäre wohl die lähmende Passivität der Schüler zu nennen. Man müßte sogar sagen, daß sie überhaupt nicht an dem interessiert sind, was um sie und mit ihnen geschieht.

Aber auch die von ihnen gewählten Klassensprecher scheinen nicht in der Lage zu sein, ein gemeinsames Interesse zu vertreten. Es entsteht das Gefühl, als wollten die Schüler alles konsumgerecht serviert bekommen, um sich dann genau darüber zu beschweren. Es scheint fast, als verlangten die Schüler eine Art Diktatur, gegen die sie dann wiederum sich auflehnen können.

Die Aufgabe des Schülersprechers wird also weit unterschätzt, da die Basis, auf die er sich stützt, nicht aus der gesamten SMV, sondern aus drei bis vier Getreuen besteht.

των συμβουλίων των καθηγητών, αλλά προσπαθούσαν να ξεκαθαρίσουν και να προσδιορίσουν τη μορφή της συνεργασίας με τους συναδέλφους, το διευθυντή της Σχολής και το διοικητικό συμβούλιο της Σχολής. Κοντά στο δικαίωμα για πληροφόρηση θα έπρεπε να υπάρχει και το δικαίωμα λόγου και γνώμης με συμβουλευτικό χαρακτήρα στις υπεύθυνες επιτροπές.

Στην αντιπροσωπεία της ομάδας εργασίας, η οποία υπέβαλε τα αποτελέσματα της συνεδρίασης της κεντρικής υπηρεσίας για τα σχολικά προβλήματα του εξωτερικού, δόθηκε η υπόσχεση ενός νέου κανονισμού για τα συμβούλια των καθηγητών μέσα στο 1981. Αυτός ο νέος κανονισμός εκκρεμεί μέχρι σήμερα, αν και οι περισσότερες προτάσεις έγιναν αποδεκτές από την κεντρική υπηρεσία.

Ακόμη κι αν έχουμε να αντιμετωπίσουμε φιλική αδιαφορία σε σχέση με τα συμφέροντα του συμβουλίου των καθηγητών ή μάλλον ειδικά σ' αυτή την περίπτωση, θα ήταν εσφαλμένη στάση από την πλευρά των καθηγητών να «καταθέσουν τα όπλα». Θα έπρεπε κατά τη γνώμη μας - ακόμη και με το δεδομένο ότι είναι ασήμαντη - να χρησιμοποιήσει κανείς τη δυνατότητα επιρροής του «θεσμού του συμβουλίου των καθηγητών» μέσα στα πλαίσια της σχολής μας, όπου οι καλές σχέσεις με την προϊστάμενη αρχή της Σχολής θα μπορούσαν να μετατραπούν σε συνεργασία και να πείσουν τις προϊστάμενες αρχές σε λύση παραχόντων προβλημάτων, όπως μεταξύ άλλων του status, του δικαιώματος του εκλέγειν, της μετεκπαίδευσης, με πρώτο στόχο την εκπόνηση σύντομα ενός βελτιωμένου κανονισμού του συμβουλίου των καθηγητών.

Ακόμη και οι προσπάθειες ενός προϊσταμένου Σχολής, όπως του διευθυντή κ. Roeske, ο οποίος στα πλαίσια τακτικών συνεδριάσεων προσπαθεί να εξομαλύνει τις ελλείψεις των αρμοδιοτήτων του συμβουλίου των καθηγητών, δε θα μπορούσαν να αναπληρώσουν τις ελλείψεις θεμελιακών δικαιωματικών αρχών που θα επέτρεπαν στο συμβούλιο των καθηγητών να αποδώσει υπεύθυνα εργασία.

Πρέπει να υποστηρίξουμε την άποψη ότι θα κάνει καλό στη Γερμανική Σχολή, αν η ομάδα των καθηγητών, η οποία συμμετέχει τόσο ενεργά στη σχολική ζωή, συμμετείχε πληροφόρητα και συμβουλευόντας σε σημαντικές αποφασιστικές διαδικασίες.

Η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Benjamin Schmidt, τάξη 11

Μετάφραση: Χρήστος Ατταριάν, τάξη 11C

Το μαθητικό συμβούλιο αποτελείται από εκπροσώπους των μαθητών.

Το μαθητικό συμβούλιο εκφράζει τα ενδιαφέροντα των μαθητών και φροντίζει γι' αυτά. Στο δύσκολο αυτό έργο του του συμπαραστέκεται ένας καθηγητής-σύμβουλος, ο οποίος εκλέγεται από τους μαθητές.

Ανεξάρτητα από την εκπροσώπηση των μαθητών το Μ.Σ. έχει και οργανωτική αποστολή. Έτσι προσπαθεί π.χ. να σταθεροποιήσει τους δεσμούς μεταξύ του ελληνικού και του γερμανικού τμήματος, ώστε να μετατραπεί η Γερμανική Σχολή Αθηνών σε μια γερμανοελληνική ενιαία κοινότητα και να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ των δύο τμημάτων. Διοργανώνει επίσης αθλητικές εκδηλώσεις, όπως π.χ. αγώνες κλασικού αθλητισμού (τίβου) με άλλα ξενόγλωσσα, αθλητικά σχολεία, διαλέξεις σχετικά με το άθλημα της ιστιοσανίδας (windsurfing) με ή χωρίς προβολή ανάλογων ταινιών, και το σπουδαιότερο, ως μη το ξεχνούμε, τους μεγάλους χορούς της μαθητικής κοινότητας. Έτσι μπορούμε να πούμε πως το μαθητικό συμβούλιο λειτουργεί με μεγάλη διάθεση και προθυμία.

Και όμως, παρ' όλες τις προσπάθειες, ασκείται αδιάκριτα κριτική ως προς την επίδοσή του. Έτσι ορισμένοι από τους εκπροσώπους των μαθητών αναρωτιούνται απελπισμένα ποιος θα μπορούσε να είναι ο λόγος για όλα αυτά.

Αρχικά θα μπορούσε κανείς να κατανοήσει την «παράλυτη» αδιαφορία των μαθητών. Θα έπρεπε χαρακτηριστικά να σημειωθεί ότι δεν ενδιαφέρονται για το τι συμβαίνει τριγύρω τους.

Αλλά επίσης και οι πρόεδροι των τάξεων δε φαίνονται να είναι σε θέση να εκπροσωπή-

σουν τα ενιαία ενδιαφέροντα. Δημιουργείται, λοιπόν, η αίσθηση πως τα θέλουν οι μαθητές όλα έτοιμα «στο πιάτο». Φαίνεται σαν ν' αποζητούν οι μαθητές ένα είδος δικτατορίας, απέναντι στην οποία να μπορούν αργότερα να αντιταχθούν.

Η εργασία λοιπόν του προέδρου σαφώς υποτιμάται, μια και η βάση, στην οποία στηρίζεται, δεν αποτελείται από ολόκληρη τη μαθητική κοινότητα αλλά από τρεις - τέσσερις «πιστούς» του.

Αυτό όμως έρχεται σε αντίθεση με το καταστατικό, το οποίο υποστηρίζει τα εξής: «Μέσα στη μαθητική κοινότητα της Γ.Σ.Α. ενώνονται όλοι οι μαθητές του γερμανικού τμήματος της Σχολής. Η μαθητική κοινότητα στηρίζεται σε δημοκρατικές αρχές και εκπροσωπεί τα ενδιαφέροντα των μαθητών».

Μολατούτα υπάρχει για μας ένα αξιόπιστο στήριγμα: Η καλή σχέση καθηγητών - μαθητών στη Γ.Σ.Α., η οποία δημιουργεί πολύ μικρές προοπτικές σύγκρουσης, με αποτέλεσμα να διευκολύνεται σημαντικά η εργασία της μαθητικής κοινότητας.

Das nun widerspricht der Satzung, die folgendes besagt: "In der SMV der Deutschen Schule Athen sind alle Schüler der deutschen Abteilung der DSA zusammengeschlossen. Die SMV ist auf demokratischen Prinzipien aufgebaut und vertritt die Interessen der Schüler." Dennoch gibt es für uns eine verlässliche Stütze: das gute Lehrer-Schüler-Verhältnis an der DSA, welches wenig Konfliktstoff bietet und so der SMV die Arbeit erheblich erleichtert.

SCHÜLERMITVERWALTUNG GYMNASION

15er-Beirat des Gymnasion

übersetzt von Evangelia Karavassiliki, Kl. 11 C

In den letzten Jahren wurde eine neue Einrichtung an den griechischen Schulen geschaffen: die Schülermitverwaltung. Jedes Gremium (Beirat) besteht aus 15 gleichwertigen Mitgliedern, die von den Schülern des Lykeion oder des Gymnasion demokratisch gewählt werden. Der 15köpfige Beirat des Gymnasion spielt eine herausragende Rolle. Seine Bedeutung ist sehr groß und seine Hilfe unbedingt erforderlich. Er setzt sich dafür ein, daß die gute Zusammenarbeit zwischen Lehrern, Eltern und Schülern gesichert wird. Erst so kann sich der Dialog in der Schulgemeinschaft entwickeln. Darum muß er das Sprachrohr der Schüler für Schulthemen darstellen.

Die Schülermitverwaltungen stützen sich auf eine demokratische Satzung, in der durch die Teilnahme aller Schüler bei den Verhandlungen deren kreative Fähigkeiten gefördert werden. Die Schüler werden zur Mitarbeit angeregt, ihre Verantwortlichkeit wird entwickelt und ihre Rechte werden sichergestellt. Gleichzeitig werden sie sich ihrer Aufgaben und Verpflichtungen bewußt.

Die Schülermitverwaltung ist zugleich ein Stück Leben in der Schule. Sie schafft Raum für die Initiative, anstehende Fragen kreativ zu lösen. Ebenso unterstützt sie den Unterricht und die Erziehung. Sie formuliert die Wünsche der Schüler bezüglich ihres Lebens und der Funktion der Schule.

Zusammen mit den anderen Schulträgern hilft die SMV mit, das Unterrichtsniveau anzuhoben, die schöpferischen Fähigkeiten der Schüler, Eigeninitiative und Verantwortungsberbereitschaft zu fördern und insgesamt eine Schule zu bilden, die den Bedürfnissen der Schüler entspricht.

Η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Από το 15μελές Συμβούλιο.

Τα τελευταία χρόνια δημιουργήθηκε ένας καινούριος θεσμός στα σχολεία της Ελλάδας, οι Μαθητικές Κοινότητες. Κάθε Μαθητική Κοινότητα σχολείου εκπροσωπείται από 15 ισότιμα μέλη, που είναι εκλεγμένα δημοκρατικά από όλους τους μαθητές των Λυκείων ή των Γυμνασίων.

Το δεκαπενταμελές Συμβούλιο του Γυμνασίου έχει έναν πρωτεύοντα ρόλο. Η σπουδαιότητά του είναι μεγάλη και η βοήθειά του απαραίτητη. Πρωτοστατεί στην κατοχύρωση της συνεργασίας καθηγητών-γονέων-μαθητών. Έτσι αναπτύσσεται ο διάλογος μέσα στη σχολική κοινωνία. Γι αυτό και θα πρέπει ν' αποτελεί τη μαθητική έκφραση στα σχολικά θέματα.

Οι Μαθητικές Κοινότητες αναδεικνύονται σε δημοκρατικούς θεσμούς, όπου με τη συμμετοχή όλων των μαθητών στις διαδικασίες τους θα απελευθερώνονται οι δημιουργικές ικανότητες όλων των παιδιών, θα εθίζονται οι μαθητές στη συλλογική ζωή, θα αναπτύσσεται η υπευθυνότητα, θα κατοχυρώνονται τα δικαιώματα, αλλά και θα συνειδητοποιούνται τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις των μαθητών.

Ακόμα είναι κύτταρα δημοκρατικής ζωής στο σχολείο. Αποτελούν χώρο πρωτοβουλίας, αναζήτησης και δημιουργίας. Επίσης υποβοηθείται το έργο της μάθησης και της αγωγής. Εκφράζουν τη θέληση των μαθητών για τη ζωή και τη λειτουργία του σχολείου.

Συμβάλλουν μαζί με τους άλλους φορείς του σχολείου στην άνοδο του επιπέδου των σπουδών, στην καλλιέργεια των δημιουργικών κλίσεων, της πρωτοβουλίας και της υπευθυνότητας των μαθητών, στη δημιουργία γενικά ενός σχολείου που θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες των μαθητών.

Μεγάλη είναι ακόμα και η συμβολή του δεκαπενταμελούς στον ψυχολογικό τομέα. Σε συνεργασία με καθηγητές διοργανώνει γιορτές, π.χ. εθνικές γιορτές ή διάφορους χορούς. Σημαντική είναι η βοήθεια που προσφέρει για την πραγματοποίηση διαφόρων εράνων μέσα στο σχολείο. Τέλος αναλαμβάνει και την ευθύνη για την οργάνωση διαφόρων εσωτερικών αθλητικών εκδηλώσεων, π.χ. πρωτάθλημα ποδοσφαίρου ή

μπάσκετ.

Οι αποφάσεις του Συμβουλίου λαμβάνονται δημοκρατικά κατά τη διάρκεια των τακτικών συνελεύσεων του. Με αυτό τον τρόπο παρέχεται η καλύτερη δυνατή λύση στα προβλήματα του Γυμνασίου.

Το δεκαπενταμελές αποτελεί το μοχλό της κοινωνικής ανάπτυξης των μαθητών. Γι αυτό και τα 15 παιδιά που το αποτελούν αγωνίζονται ακατάπαυστα και ακούραστα για την πραγματοποίηση του στόχου αυτού.

Η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Από το 15μελές Συμβούλιο

Είναι κοινή πεποίθηση όλων μας πως ο θεσμός των μαθητικών κοινοτήτων είναι θετικός και χρήσιμος, καθώς συμβάλλει στην αντιμετώπιση των προβλημάτων και την ικανοποίηση των αιτημάτων μας.

Ειδικότερα όμως σ' ένα σχολείο, όπως η Γερμανική Σχολή, ο θεσμός αυτός έχει προσλάβει ιδιαίτερη βαρύτητα και σοβαρότητα. Το έργο όλων, όσων συμμετέχουν στο δεκαπενταμελές συμβούλιο, είναι υπεύθυνο και δύσκολο. Απαιτεί πολύ χρόνο και αυξημένες ευθύνες. Ωστόσο όλοι εμείς που συμμετέχουμε στο δεκαπενταμελές, έχοντας επίγνωση των ευθυνών αλλά και των υποχρεώσεών μας, προσπαθούμε πάντα να ανταποκρινόμαστε σ' αυτές με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Ένα στοιχείο που θα πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα είναι ασφαλώς η έλλειψη οποιασδήποτε κομματικής καθοδήγησης ή έστω παρέμβασης στο έργο μας. Το γεγονός αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία, αν αναλογιστούμε πως η μη κομματικοποίηση δεν είναι αποτέλεσμα οποιουδήποτε καταναγκασμού αλλά ώριμης σκέψης, που οδηγεί στο αβίαστο συμπέρασμα πως το σχολείο δεν είναι βωμός εξυπηρέτησης κομματικών συμφερόντων. Είναι κοινή πεποίθηση σε όλα τα μέλη του δεκαπενταμελούς συμβουλίου πως είναι υποχρέωση απέναντι σε μας τους ίδιους αλλά και σε όσους μας τίμησαν με την εμπιστοσύνη τους να εργαστούμε με κριτήριο το συμφέρον όλων εκπροσωπούμε και όχι ακολουθώντας οποιαδήποτε κομματική γραμμή. Με τον τρόπο αυτό μπορούν να επιλυθούν καλύτερα τα θέματα που μας απασχολούν.

Η επίλυση προβλημάτων που αφορούν την εκπαιδευτική διαδικασία, η συνεργασία μαθητών, καθηγητών και γονέων για θέματα που μας απασχολούν, η εξασφάλιση της ελεύθερης διακίνησης ιδεών που αναδεικνύουν το σχολείο σε κύτταρο δημοκρατικής ζωής και ελεύθερης έκφρασης, η διοργάνωση εκδηλώσεων που προάγουν την καλλιτεχνική δημιουργία, καλλιεργούν την άθληση, ενημερώνουν και πληροφορούν υπεύθυνα για επιστημονικά επιτεύγματα ή αναφέρονται σε ιστορικά γεγονότα, οι αθλητικές διοργανώσεις, οι εκδηλώσεις ψυχαγωγικού χαρακτήρα είναι μερικές από τις υπευθυνότητες του συμβουλίου. Συνοπτικά

Ebenso bedeutend ist der Beitrag der SMV zu den Freizeitthemen. In Zusammenarbeit mit den Lehrern organisiert die SMV Feiern, z.B. Nationalfeiern oder verschiedene Feten. Ihre Hilfe, die sie für die Durchführung verschiedener Geldsammlungen in der Schule leistet, ist beachtlich. Schließlich übernimmt sie die Verantwortung für die Organisation verschiedener sportlicher Veranstaltungen, wie z.B. die Spiele um die Meisterschaft im Fußball und Basketball. Die Beschlüsse der SMV werden demokratisch während der regelmäßigen Versammlungen gefällt. Auf diese Art und Weise ist eine bestmögliche Lösung für die Probleme des Gymnasiums gewährt.

Die SMV bildet so den Hebel für die soziale Entwicklung der Schüler. Deshalb bemühen sich auch die 15 Schüler, die den Beirat der SMV bilden, unaufhörlich und unermüdlich um die Verwirklichung dieses Ziels.

MITTEILUNGEN DER GR UND D-SMV.

SCHÜLERMITVERWALTUNG LYKEION

Emmanouil Souvatzoglou, Klasse 12B

Vorsitzender des 15er-Beirates des Lykeion

übersetzt von dem 15er-Beirat des Lykeion

Wir sind alle davon überzeugt, daß die Schülermitverwaltung eine positive und nützliche Einrichtung ist, die uns hilft, Probleme zu erkennen und unsere Ansprüche zu erfüllen. Speziell in einer Schule wie der DSA kommt dieser Einrichtung ein besonderes Gewicht und eine ernste Bedeutung zu. Die Arbeit von allen im 15er-Beirat ist verantwortungsvoll und schwierig. Sie ist zeitraubend und stellt hohe Ansprüche. Doch wir alle, die zum 15er-Beirat gehören, sind uns sowohl unserer Verantwortung als auch unserer Verpflichtung bewußt und versuchen ständig, diesen beiden bestmöglich gerecht zu werden. Besonders muß betont werden, daß unsere Arbeit ohne jede Beeinflussung oder Störung seitens politischer Parteien verwirklicht wird. Dieser Tatsache kommt besondere Bedeutung zu, wenn man bedenkt, daß diese Unparteilichkeit nicht das Ergebnis irgendeines Zwangs ist, sondern das einer reifen Überlegung, die von selbst zu dem Schluß führt, daß die Schule kein Ort zur Realisierung von Parteieninteressen ist.

Alle Mitglieder des 15er-Beirates sind davon überzeugt, daß wir uns selbst und allen gegenüber, die uns ihr Vertrauen geschenkt haben, verpflichtet sind, bei unserer Arbeit den Vorteil derjenigen im Auge zu behalten, die wir vertreten, und nicht irgendeine Parteilinie zu verfolgen. Auf diese Weise können Probleme, die uns beschäftigen, besser gelöst werden. Einige der Verantwortungsbereiche des Beirates sind folgende: Die Lösung von Problemen, die mit schulischen Aktivitäten zusammenhängen; die Zusammenarbeit zwischen Schülern, Lehrern und Eltern bei Themen, die uns beschäftigen; die Sicherung der freien Diskussion von Ideen, welche die Schule zu einem Ort demokratischen Lebens und der freien Rede macht; die Organisation von Veranstaltungen, welche die künstlerische Entwicklung fördern; die Pflege des Sports, die Aufgabe, über wissenschaftliche Errungenschaften verantwortlich aufzuklären und auf dem laufenden zu halten, oder solche, die

auf historische Begebenheiten Bezug nehmen; weiterhin die Organisation von sportlichen Ereignissen oder Veranstaltungen rein unterhaltenden Charakters. Zusammenfassend können wir also betonen, daß die Arbeit des 15er-Beirats, obwohl schwierig und verantwortungsvoll, so gestaltet ist, daß sie allen, die uns ihr Vertrauen geschenkt haben, gerecht wird. Wir können allen versichern, daß wir auch in Zukunft mit dem gleichen Ernst und Verantwortungsgefühl weiterarbeiten werden.

VEREIN DER EHEMALIGEN

Dimitra Karvela-Papastavrou

Die Geschichte des Vereins fängt mit der Gründung 1957, sofort nach der Wiedereröffnung der Deutschen Schule Athen, an. Mitglieder waren Absolventen der Schule der griechischen und deutschen Abteilung bis 1944. Nach 12 Jahren, 1969, gründeten die jüngeren Absolventen parallel einen 2. Verein, in dem nur diejenigen Mitglieder sein konnten, die nach der Wiedereröffnung der Deutschen Schule Athen die Schule absolviert hatten.

Die Aktivitäten der beiden Vereine landeten schließlich im Nichts, so daß beide nicht mehr existieren.

1981 entschloß sich eine Gruppe von Absolventen der Schule mit Hilfe des Direktors der Deutschen Schule Athen, Herrn Kurt Roeske, alte und neue Absolventen der Schule zu aktivieren, mit dem Ziel, das Wiedertätigwerden eines einheitlichen Vereins zu erreichen. So gibt es seit 1982 wieder einen Verein mit Mitgliedern aus alten und neuen Absolventen der Deutschen Schule Athen, aber auch ehemaligen Schülern, die aus verschiedenen Gründen die Schule nicht beenden konnten sowie den Absolventen der dt. Schule Thessaloniki, die ständig in Athen leben.

Zweck des Vereins ist die Entwicklung der Verbindungen seiner Mitglieder untereinander, die engeren Kontakte der Absolventen mit den Lehrern, Schülern, Eltern und Freunden der Schule; die soziale, geistige und berufliche Zusammenarbeit, gegenseitige Unterstützung und die Zusammenarbeit mit der Schule.

Zur Verwirklichung dieser Zwecke wurden mit der Bereitschaft der Schule verschiedene Veranstaltungen, Empfänge, Zusammenkünfte, Sportwettkämpfe, Bälle, Musikabende und Vorträge organisiert, die zum Ergebnis hatten, daß der Verein in diesen 4 Jahren seiner Wiedergründung Zusammenhalt erreicht hat, zu den Beziehungen der Mitglieder untereinander beitrug, der Information der Abiturienten in Bezug auf ihre Studien und die Bedingungen des täglichen Lebens in den verschiedenen Universitätsstädten Deutschlands diente, die Stipendiaten der Schule unterstützte und zu Neuanschaffungen für die Schülerbibliothek beitrug. Eines der wesentlichen Ziele des Vorstands des Vereins der Ehemaligen der Deutschen Schule Athen nach seinem Wiedertätigwerden war die Herausgabe eines Bandes über Berufe der Vereinsmitglieder, der sicher zur beruflichen Zusammenarbeit und gegenseitiger Unterstützung der Ehemaligen beitragen wird.

Der Verein hat heute ca. 600 Mitglieder, und es wird ständig versucht, diese Zahl noch zu erhöhen, um ein noch besseres Ergebnis seiner Bemühungen zu erreichen.

λοιπόν θα μπορούσαμε να τονίσουμε πως το έργο του δεκαπενταμελούς συμβουλίου, αν και είναι δύσκολο και υπεύθυνο, είναι τέτοιο που μπορεί να δικαιώσει όλους, όσους μας έδειξαν την προτίμηση και την εμπιστοσύνη τους, και μπορούμε να υποσχεθούμε σε όλους πως θα συνεχίσουμε να εργαζόμαστε στο μέλλον με την ίδια σοβαρότητα και υπευθυνότητα.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Δήμητρα Καρβελά-Παπασταύρου

Η ιστορία του Συλλόγου Αποφοίτων Γερμανικής Σχολής Αθηνών αρχίζει με την ίδρυσή του αμέσως μετά την επαναλειτουργία της το 1957. Μέλη του ήταν απόφοιτοι της Σχολής μέχρι το 1944. Ύστερα από 12 χρόνια, το 1969 νεότεροι απόφοιτοι ίδρυσαν παράλληλα ένα δεύτερο Σύλλογο με αποκλειστικά μέλη αυτούς που αποφοίτησαν μετά την επαναλειτουργία της Σχολής. Δυστυχώς οι δραστηριότητες και των δυο Συλλόγων έπεσαν σε αδράνεια, ώστε τελικά να αγνοείται και αυτή η ύπαρξή τους.

Το 1981 μια ομάδα αποφοίτων με τη βοήθεια του Διευθυντή της Σχολής κ. Roeske πήρε την πρωτοβουλία να ενεργοποιήσει παλιούς και νέους αποφοίτους της Σχολής με αποτέλεσμα να επιτευχθεί η επαναδραστηριοποίηση ενός ενιαίου πλέον Συλλόγου. Έτσι στις αρχές του 1982 επαναλειτούργησε ο Σύλλογος με μέλη παλιούς και νέους απόφοιτους αλλά ακόμη και μαθητές, που για διάφορους λόγους δεν αποφοίτησαν, όπως επίσης και απόφοιτους της Γερμανικής Σχολής Θεσσαλονίκης, μόνιμους κατοίκους της Αθήνας.

Σκοποί του Συλλόγου είναι η ανάπτυξη της επικοινωνίας μεταξύ των μελών του, η στενότερη επαφή των αποφοίτων με καθηγητές, μαθητές, γονείς και φίλους της Σχολής, η κοινωνική, πνευματική και επαγγελματική συνεργασία και αλληλοϋποστήριξη και η συνεργασία του με τη Σχολή.

Για την πραγμάτωση των σκοπών αυτών διοργανώθηκαν με την πρόθυμη συμπαράσταση της Σχολής διάφορες εκδηλώσεις, συνεστιάσεις, αθλητικές εκδηλώσεις, χοροί, μουσικά απογεύματα, διαλέξεις, που σαν αποτέλεσμα είχαν να κατορθώσει ο Σύλλογος μέσα στα τέσσερα αυτά χρόνια από την επαναλειτουργία του να συμβάλει στη σύσφιξη των σχέσεων των μελών του, στην ενημέρωση των τελειοφοίτων σχετικά με τις σπουδές τους και τους όρους διαβίωσης στις διάφορες Πανεπιστημιακές πόλεις της Γερμανίας, στην ενίσχυση των υποτροφιών των μαθητών της Σχολής και στον εμπλουτισμό της μαθητικής βιβλιοθήκης. Ένας από τους βασικούς στόχους, που έταξε το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μετά την επαναλειτουργία του, ήταν και η έκδοση ενός επαγγελματικού καταλόγου των Αποφοίτων, που πραγματοποιήθηκε εφέτος και ασφαλώς θα συμβάλει στην επαγγελματική συνεργασία και αλληλοβοήθεια μεταξύ των αποφοίτων.

Ο Σύλλογος περιλαμβάνει σήμερα περίπου 600 μέλη και προσπαθεί συνεχώς να τα αυξάνει για την αποτελεσματικότερη επίτευξη των στόχων του.

Verweihnächtliches Treffen der Ehemaligen in der Schule, Dezember 1984
 Προχριστουγεννιάτικη δεξίωση του Συλλόγου Αποφοίτων στη Σχολή, Δεκέμβριος 1984.

Neujahrsempfang des Vereins der Ehemaligen, Januar 1986. Die Vorsitzende, Frau Karvela-Papastavrou, überreicht dem Botschafter der Bundesrepublik Deutschland in Griechenland, Herrn von Pachelbel, die jüngste Veröffentlichung des Vereins "Wir - Die Dorpfeldianer"
 Πρωτοχρονιάτικη δεξίωση του Συλλόγου Αποφοίτων τον Ιανουάριο 1986
 Η Πρόεδρος, κ. Καρβελά-Παπασταύρου, παραδίδει στον Πρέσβη της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Ελλάδα, κ. von Pachelbel, τη νεότερη έκδοση του Συλλόγου "Wir - Die Dorpfeldianer"

KURSPROGRAMM DER KLEINEN VOLKSHOCHSCHULE
im Kalenderjahr 1985

Neugriechisch I (Fortsetzung des Anfänger-Kurses)	Frau Kojiali
Neugriechisch II (Fortsetzung des Fortgeschrittenen-	Frau Archontaki
Spanisch I (Fortsetzung des Anfänger-Kurses)	Frau Aracil de Heidtmann
Spanisch II (Fortsetzung des Fortgeschrittenen-Kurses)	Frau Aracil de Heidtmann
Französisch "pour debutants et faux debutants"	Frau Derenk
Von Homer bis zu Herodot	Herr Roeske
Stenographie und Schreibmaschine	Frau Kouleris
Mitarbeit an der Bühnengestaltung zu Thornton Wilders "Wir sind noch einmal davongekommen".	Herr Rottenkolber
Weiterführung des Kurses Herrensport	Herr Hilbrecht
Gymnastik für Damen mit Musik und Spiel	Frau Butsch
Spielen - Bewegen für Kinder 4 bis 6 Jahre	Frau Palaeologou
Neugriechisch I (Für Anfänger)	Frau Archontaki
Neugriechisch II (für Fortgeschrittene)	Frau Kojiali
Spanisch II (für Fortgeschrittene)	Frau Aracil de Heidtmann
Bewegungstraining - Spiele	Herr Hilbrecht
Sportabzeichen für Herren	
Spielen und Bewegen für Kinder von 4-6 Jahren	Frau Palaeologou
Deutsche Literatur im 20. Jahrhundert	Frau Stathakou
Schreibmaschine (für Anfänger)	Frau Kouleris
Stenographie (für Anfänger)	Frau Kouleris
Aquarellieren (für Anfänger und Fortgeschrittene)	Frau Stathakopoulou-Neumann
Griechische Volkstänze (für Anfänger)	Frau Tersakiliopoulou
Französisch	Frau Derenk

Kurs der Kleinen Volkshochschule 1981/82: Ikonenmalen
Κοιρ του Μικρού Λαϊκού Πανεπιστημίου 1981/82. Ζωγραφική εικόνων.

KINDERGARTEN
Gruppe der Spatzen
Frau Triantafyllidou

Anastassopoulos, Alexandra
 Baumgartner, Nathalie
 Donas, Lida Claire
 Eggmann, Maria Dolores
 Krambs, Irene-Martha
 Langer, Christina Farah Lucia
 Orth, Patrick
 Poulakis, Christina
 Rak, Kristen Johannes
 Sprecher, Corinne Leila
 Thiede, Heiner
 Tschllis, Danal
 Tsolakis, Melina
 Ullerich, Kay
 Zacherl, Marc
 Zikos, Dimitrios

VORSCHULGRUPPE
Gruppe der Springmäuse
Frau Brakopoulou

August, Saskia
 Buchner, David
 Giannopoulos, Christian
 Katsilivas, Roberto
 Krug, Sebastian Linus
 Langenfaß, Michalis Romanos
 Milopoulos, Franziskus
 Mock, Annika Franziska
 Schäfer, Elisabeth-Ailki
 Stals, Konstantin
 Steude, Bettina Marianne
 Völzing, Anna Eleonora Karusaka
 Weßs, Stefanie
 Zacharias, Alexander Gert

VORSCHULGRUPPE
 Gruppe der Delphine
 Frau Lehenherr

Ahammer, Alexander
 Arends, Sebastian
 Bourdeth-Dervenagas, Alberto-Georgios
 Eglöf, Roman
 Galenianou, Emmanouela
 Haubold, Nikos
 Katselis, Christos
 Machek, Michael
 Manolopoulos, Fidel
 Meier, Nadine
 Mykoniatis, Alexander
 Pfäffle, Christina Athina
 Rupprecht, Vanessa Ellen
 van Schooneveld, Evi
 van Schooneveld, Wout
 Steude, Ulrich
 Triantafyllidou, Katerina
 Valenti, Eleni Christine
 Vredenberg, Meike
 Wurzer, Gabriel
 Zarvanos, Nicolaos

KLASSE: 1
 Frau Papachristou

Faltner, Jaqueline
 Fuchs, Henning
 Galenianou, Pauline
 Genthe, Stefan
 Georgobasilis, Theodora Elisabeth
 Haubold, Josefina
 Hennlich, Dagmar-Xenia-Zina
 Herrmann, Dennis Oliver
 Jenke, Stratos
 Karpozilos, Christian-Reynier
 Langer, Diana Alia Laura
 Linage, Pablo
 Machek, Christian
 Manolopoulos, Juri
 Meier, Marco
 Milopoulos, Karoline
 Pade, Daniela Dorothee Cornelia
 Papanikolaou, Anastasia
 Ritter, Tobias
 Rüttimann, Christina
 Schenk, Gundolf Walter
 Sprecher, Simone Laura
 Stamateas, Argiris
 Triantafyllidis, Christian
 Voigt, Georgios
 Wojtera, Philipp
 Zacherl, Melanie
 Zender, Sarah

KLASSE: 2
Frau Stamoulis

Akrivos, Patrick
Anestopoulos, Konstantin-Karl
Arwanitakis, Anna-Christine-Angeli-
que
Athanassiadis, Simeon-Alexander
Charalambidis, Jan
Dauer, Nikolaos
Donas, Alexander
Erb, Wolfgang
Gatzounis, Dimitrios
Georgiopoulos, Stefanos-Panagiotis
Mc Ginty, Carla
Gnädig, Alfons
Kaminaris, Patrick
Matt, Nathalie
Robel, Sigrun
Schalk, Eva
Schneider, Vanessa
Scholz, Hanna
Tsakonakis, Jann
Ullrich, Lars Sylvester

KLASSE: 3 A
Frau Pavlaki

Engelmann, Christoph
Georgobasiles, Georgios
Georgiopolou, Konstantina
Glauer, Stefanie
Hühn, Andrea
Jantzky, Daniela
Kauffmann, Verena
Khalaf Moustafa, Marwa
Koch, Sandra
Kuglin, Aysegül
Michaelidis, Nicolas
Mikros, Alexandros
Nicolaidis, Anna Maria
Pade, Tobias Markus Paulus
Peralta, Nicole
Ritter, Thomas
Sigl, Tanja Paraskewi
Touplikiotis, Katharina

KLASSE: 3 B
Herr Selting

Agelastos, Lukas
Anastassopoulos, Roxani
Aposkitis, Selma
Berg, Sylvia
Brechbrühl, Andrew
Caspary, Uta
Derenk, Dunja
Faltner, Marion
Firippis, Dimitrios
Fuchs, Jochen
Genthe, Andreas
Katsaros, Aris
Kölle, Andreas Daniel
Konitsas, Evangelia-Martina
Millendorfer, Vanessa
Reuter, Elsa
Thimm, Monika
Vorhauser, Tonja Ellen

KLASSE: 4
Frau Rogalas

Arwanitakis, Michael-Photis-Denis
Berg, Ingrid
Bromberger, Sonia
Carow, Jason
Dimopoulou, Vera
Emert, Daniel
Emmanouel, Stephanie
Frey, Antonia
Fuchs, Sibille
Furrer, Franziska Annette
Giannopoulos, Andreas
Gnädig, Christina-Maria
Kyrieleis, Anna
Lang, Answer Herbert
Langenfaß, Mirto Katerina
Lautenbacher, Tom
Loukas, Daphne
Papanikolaou, Michalis
Paskalis, Alexandra
Prost, Robert
Schöner, Julien
Stamatakis, Alexis
Tsakonakis, Andor

KLASSE: 5
Frau Alexandropoulou

Aposkitis, Renate
 Barczyk, Andreas
 Butsch, Derek
 Caspary, Almut Eva
 Eleftheriadis, Emmanouil Nikolaos
 Frey, Margarita
 Georgiopoulou, Margarita
 Koch, Thorsten
 Kölle, Jonas
 Krahl, Andreas
 Matt, Michael
 Moschonas, Diana
 Moschonas, Dionisios
 Müller, Julia Augusta
 Mykonialis, Tino
 Neskakis, Alexander
 Notter, Brigitta
 Paskalis, Constantin
 Raptis, Dominique
 Reuter, Alexander
 Ritter, Klaus
 Rüttimann, Thomas
 Scherbaum, Caroline
 Skampavias, Paul-Alexander
 Sommer, Konstantin
 Tsirimba, Dionysia
 Völzing, Julia Alessandra
 Wiggers, Pierre

KLASSE: 6
Frau Arndt

Androutopoulos, Gregor
 Dimopoulou, Olga
 Georgakopoulos, Dimitris
 Giannakakis, Alice
 Hartmann, Arsenia-Senia
 Hühn, Kristina
 Ilg, Sonja
 Jastrow, Angelika
 Karentzopoulos, Christoph
 Keim, Kristof
 Kfoury, Fabienne
 Kouris, Andreas
 Lang, Hadmar
 Ljakopoulos, Oliver
 Linage, Maria
 Lohfink, Andreas
 Margaris, Susanne
 Mayer, Frank
 Moschonas, Christina
 Papadopoulos, Martin
 Raptis, Marina Stawroula
 Röder, Michael
 Rusch, Silvia
 Schilling, Alexis
 Schneider, Ira-Maria
 Steck, Markus
 Tsekouras, Dinos
 Vassiliadis, Nikiforos

KLASSE: 7
Herr Schmidt

Akrivou, Birgit
Alexandris, Georgios
Bentrup, Ralph
Faßold, Markus
Firippis, Samantha
Fuchs, Julian
Funck, Alexander
Furrer, Stephan Daniel
Heinloth, Sophia
Hochschultz, Paris
Mets, Hans
Mpalampanis, Pavlos
Schneider, Alexandra
Selting, Benjamin
Senkowsky, Erika
Senkowsky, Henriette
Sipf, Natascha
Tavliarios, Drosos
Tavliarios, Maria Ellen
Tetsis, Tatjana
Weishaupt, Alexander

KLASSE 7 D
Herr Geiger

Bledjian, Gregory
Boskos, Dina Angela
Caspary, Gundula
Derenk, Catherine
Emert, Katja
Emmanouel, Nicola
Frey, Monika
Gatzounis, Rocco Remo
von Hülsen, Alexa
von Hülsen, Bodo
Ilg, Brita
Linage, Juan
Loukas, Philipp Stergios
Mock, Dagmar Susanne
Neskakis, Stefan
Rovezzi, Erika
Salapatas, Antonios-Otto
Schön, Andreas
Sourlas, Alexandra
Stavridis, Joannis
Thauerer, Diana-Anita
Toubanakis, Constantin

KLASSE: 8
Herr Pade

Bledjian, André
 Bromberger, Ralf
 Carow, Denise
 Claassen, Christian
 Daniel, Frank
 Geiger, Katrin
 Glauer, Katrin
 Gremm, Markus
 Hochschultz, Barbara
 Kountouras, Oliver
 Kruse, Karen
 Kyrieleis, Friedrich
 Mikros, Konstantin
 Moschonas, Alexis
 Panagopoulos, Christina
 Papadopoulos, Steffen
 Peter, Alexandra
 Prenzel, Julia
 Ramsauer, Eleana
 Robel, Steffen Athanasius
 Ruhe, Sven
 Schweiger, Petra
 Tammam, Samy
 Welck, Kristina

KLASSE: 8 D
Herr Dr. Robel

Belegatis, Maria
 Bornau, Fiona
 Boskos, Dimitri
 Eliades, Kiriaki
 Emert, Patrik
 Esseling, Lars
 Galetti, Giovanni-Nicola
 Giuselis, Georg
 Greve, Joschka
 Kappel, Ronald
 Keim, Katharina
 Kiwitt, Katherina
 Laitsos, Wassillis
 Liaskas, Artemis
 Lucke, Philipp
 Meizer, Iris
 Penka, Maria
 Scherbaum, Alexander
 Schillinger, Marc
 Stahlhut, Sven-Heino
 Stathopoulos, Roberto
 Tsekouras, Theodor Sebastian

KLASSE: 9
Herr Dr. Motzkus

Angelidou, Maria-Eleni
Apostolopoulos, Maria Angeliki
Bentrup, Alexandra
Berg, Monika
Blanckenstein, Georg
Dürr, Christian Heinrich
Fleischer, Astrid
Gektides, Aleca
Gutschi, Harald
Herrmann, Karsten Thomas
Hülse von, Thessa
Interwies, Eduard
Jeta, Georg
Kalambokis, Elena
Kouris, Panja
Liakopoulos, Aris
Meill, Alexandra
Roeske, Sven
Saroglou, Paul
Schwarzenberg, Alexander
Thimm, Axel
Woitczyk, Claudia
Zapletal, Stefan

KLASSE: 9 D
Herr Dürr

Beermann, Britta
Doujenis, Dominique
Frangis, Stelios
Georgulopoulos, Katherina
Hundt, Jürgen
Klarner, Ilona
Kokorakis, Barbara
Lilge, Christian
Motzkus, Daniela
Notter, Katherina
Otto, Markus
Psilopoulos, Jannis
Reimer, Alfred Ken
Reiß, Annette
Roever, Arnim
Romain, Robert
Rumberg, Thomas
Sipi, Alexander Marius
Strücker, Marco
Woitczyk, Daniela
Zorn, Thomas

KLASSE: 10
Frau Hadjimanoli

Akrivou, Kirsten-Nanett
Apostolopoulos, Georgios
Didrich, Andreas
Mc Ginty, Erika
Kappel, Michael
Kienast, Markus
Kuhkalani, Vassilis
Makropoulos, Georgios
Psilopoulos, Katerina
Schenk, Jessica
Vollmar, Sandra Bettina
Wolter, Andreas
Wurzer, Margrit

KLASSE 10 D
Herr Butsch

Andriotis, Nicole
Gaigl, Ellen
Kontosis, Alexander
Krumholz, Dieter
Lenz, Anke Marie Luise
Luz, Philipp
Matsoukas, Stella
Mets, Albert
Prenzel, Claudia-Ruth
Röder, Christine
Royer, Caroline
Smaragdakis, Michael
Souliotis, Konstantin
Sourlas, Mara
Stolle, Cornelia
Wittwer, Janine Elisabeth

KLASSE: 10 R
Frau Schmidt

Appels, Ellen
Bord, Anuschka
Finini, Diana
Finini, Nicole
Grießhaber, Hans-Stephan
Helaihel, Claudia
Jastrow, Manuela
Koustoumpardis, Angelika
Lambrinos, Leandros
Lembeck, Christiane
Massinger, Maria Gabriela
Mettig, Sabine
Palapanidis, Christine
Panagopoulos, Marianna
Reiß, Andreas
Ritter, Susanne Eva
Steck, Axel
Volotas, Irina
Weishaupt, Andreas

KLASSE: 11
Herr Dr. Bornau

Angelidis, Kontantin
Becker, Claus
Filos, Janthe
Fotopoulos, Luisa
Galetti, Susanna
Glauer, Elisabeth
Kokorakis, Athanasios
Krause, Erika
Kudla, Christine
Kunstmann, Thomas
Kyrieleis, Sophie
Markis, Sabine
Meili, Hermann
Notter, Christina
Peralta, Jean-Claude
Rottenkolber, Alexandra
Schmidt, Benjamin
Schmidt, Sophie
Spaguru, Haido
Stathopoulos, Florian
Trautschold, Claudia

KLASSE: 11 D
Herr Hühn

Christakos, Johann
 Efthymiou, Alexander
 Jung, Patrick
 Khoury-Tabcharani, Carine
 Klironomos, Sophia
 Lucke, Ferdinand
 Mikros, Katerina
 Moeller, Sven
 Müller, Wolfgang
 Niedermeyer, Klaus
 Pantassis, Georg
 Petranzan, Manuel
 Reimer, Bernhard Yasuo (Ben)
 Sakellaris, Grigoris
 Spatharis, Emmanuel
 Tsohatzopoulos, Alexander
 Tsolakidis, Alexander
 Tyropolis, Christoph
 Weick, Hartmut
 Zorn, Stephan

Jahrgangsstufe: 12
Herr Blay
Herr Funk

Ackermann, Oliver
 Andreopoulos, Danai
 Blaasch, Stephanie
 Bring, Ulrike
 Delfs, Daniela
 Diamantis, Alexandra
 Emmanouilidis, Janis
 Grapengeter, Ina
 Grosse, Martina
 Grupe, Gabriela
 Hermann, Andreas
 Issaiadis, Nikolas
 Jeikner, Alexandra
 Jeta, Phaedra
 Jordan, Ingo
 Kalomiris, Maria
 Karentzopoulos, Stefan
 Kauffmann, Iris
 Kießling, Heide
 Koustoumpardis, Dimitrios
 Kühn, Anja
 Lambrinos, Dimitrios
 Lilje, Berno
 Lucke, Caroline
 Makropoulos, Angeliqe-Iris
 Marte, Elisabeth
 Mayer, Kristiane Alexia
 Megaloiikonomou, Sonja Stamatina
 Moll, Angelika
 Niederegger, Angelika
 Petranzan, Michaela
 Roever, Annette Gisela
 Schnietz, Carol Elisabeth
 Senkowsky, Alexia
 Tetsis, Johannes Boris
 Vicoroglu, Krista
 Wiggers, Monika
 Wilke, Andreas
 Xinou, Panagiotis
 Zabaka, Eleni

Jahrgangsstufe: 13

Herr Bering
Herr Orth

Akrivou, Gerti
Bartsch, Maria
Berger, Christina Marie
Bott, Hans Heiko
Bünger, Alexandra
Daniel, Ronald
Debbas, Phillip Ramzi
Didrich, Klaus
Dragić, Emilija
Droutsas, Sofia
Filos, Melite
Forst, Karolios
Funck, Jan Robert
Helaihel, Nadim
Hundt, Christina
Jastrow, Ellen
Jöhrens, Korinna
Katsaros, Alexandra-Natalie
Khoury-Tabcharani, Constantin
Kontis, Corinna
Kotslikos, Alexander
Markis, Diotima
Ortolano, Armando
Otto, Dirk
Panayotopoulos, Katerina
Penka, Peter
Reinhardt, Reglina
Reiß, Alexander
Roeske, Elke
Rottenkolber, Christian
Schelle, Sibylle
Seel, Olaf-Emmanuel
Strücker, Anna-Maria
Volmar, Susanne

Τάξη: Α' 1 (7 Α)
Κα Γιαννούλη-Κα Μυλωνά

Ακτύπη Νικολέττα
Αναστασιάδη Χαράλ.
Αναστασάκης Δημήτριος
Αντωνιάδη Αικατερίνη
Βαλασιάδης Χρύσανθος
Βεντούρη Ελεάνα
Γιαννέτα Μαριάννα
Δαμαλάς Στέλιος-Ανδρέας
Δενεδιός Γεώργιος
Δημητρίου Ευάγγελος
Δημητρόπουλος Παναγιώτης
Θεοφανόπουλος Αντ.-Παν.
Καββαθάς Δημήτριος
Κορδάτου Αικατερίνη
Κώτσου Ασημίνα
Λαμπροπούλου Αλεξάνδρα
Μάρης Μιχαήλ
Μητσός Μάρκος-Ιωάννης
Παναγιούλη Αργυρώ
Πανταζής Χρήστος
Παντελίδης Στέφανος
Παραδέλλης Τιμο-Ευάγγελος
Ρευματά Ευσταθία
Σάββα Μελπομένη
Σαρκικάκη Γεωργία
Σβάρμπ Εμμανουήλ
Σιδεράτου Αναστασία
Σπιριρή Άννα-Μαρία
Σχινάς Μάρκος
Τζαχάνης Δημήτριος
Τσιάνρη Πελαγία-Μαρία
Φρονιμίδου-Μαζλούμογλου Μαρία
Χατζηπαντωνίου Μαριλένα
Χριστοφόγλου Γεώργιος
Χρυσάκης Χρήστος

Τάξη: Α' 2 (7 Β)
Κα Σταθάκου-κ. Ποντικός

Αμίλλης Σωτήριος
Αναγνώστου Ευάγγελος
Αργείτης Βασίλειος
Γάτος Χρήστος
Γενάρης Δημήτριος
Δήμου Λήδα
Ζέρβας Δημήτριος
Κανάκη Νίνα-Άννα
Κάππα Σοφία
Κάραλης Δημήτριος
Καρδάση Δέσπ.-Αικατερίνη
Κολιοπούλου Ελένη
Κονιστής Γεώργιος
Κούτρας Θεόδωρος
Κουτσογιούτσος Χαράλαμπος
Κωτούλα Πολυξένη
Λεγάκης Μιχαήλ
Λουτρίδη Μαρία
Μουσελίμη Κωνσταντίνα
Μπίμπας Αθανάσιος
Νέζη Μαγδαληνή
Παπαδημητρίου Σωτήριος
Παππάς Χρήστος
Πατελάκη Παρασκευή
Παυλοπούλου Αναστάσιος
Πεπώνη Βιργινία
Ρώσση Στέλλα
Σαλταμπάση Αγγελική
Σερμητής Δημήτριος
Σκώττη Κατίνα
Τζανάκου Αγγελική
Τριανταφυλλοπούλου Αλεξάνδρα
Τσιόκρης Γεώργιος
Φλώρος Κωνσταντίνος
Χριστόπουλος Ιωάννης
Χρυσός Σπυρίδων

Τάξη: Α' 3 (7 C)
Κα Καμαρινοπούλου-Κα Κογιαλή

Αγγελοπούλου Πατρίτσια
Αλεξάνδρου Μαρία
Αλιβέρτης Μιχαήλ
Αναστασάκου Νίκη
Γιαννάκη Σοφία
Γιαννούτσου Δάφνη
Γονιδάκης Αντώνιος
Δαρατσιανός Νικόλαος
Δημητριάδης Φώτιος
Δουβίτσας Ανδρέας
Ζαχαρίου Σοφία
Κακαλέτρης Σωτήριος
Καπινάκης Νικόλαος
Καψοκαλύβα Αθανασία
Μαγιόγλου Ελένη
Μουχτούρης Ιωάννης
Μπουρέλου Αργυρώ
Ναυπλιώτου Χριστ.-Αργυρώ
Παμπούρα Ελένη
Παπαηλίας Νικόλαος
Παπαντωνόπουλος Ανδρέας
Πειρουνάκης Αλέξανδρος
Ραΐσιος Ευάγγελος
Ραΐσιου Νικολέττα
Ρακατζή Ειρήνη
Σιγάλας Αλέξανδρος
Σπαγγούρου Δήμητρα-Δέσποινα
Σταματελοπούλου Σοφ.-Ισιδώρα
Στραπατσάκη Πην.-Χαββίνα
Σωτηριάδης Σωτήριος
Τράκος Κωνσταντίνος
Φεφλέ Μερόπη
Φλεβάρης Σπυρίδων
Φλώρος Γεώργιος

Τάξη: Β' 1 (8 Α)
Κα Καμούζη-Κα Καρβελά

Αδάμης Στέφανος
Αλεβιζοπούλου Κάτια
Αναστασιάδης Αχιλλέας
Αντωνιάδου Ευνίκη
Βόσσου Αικατερίνη
Γιαννέτα Ασπασία
Δεσούλας Σπύρος
Έξαρχος Αλέξανδρος
Καμπάς Δημήτριος
Καραγιαννάκης Γεώργιος
Καρακαλπάκης Ιωάννης
Καραλή Αρετή
Κατσιάνα Παναγιώτα
Κελεπή Ίρις
Κόντου Ελένη
Κώτσου Καρόλα
Μαλαματένιος Δημήτριος
Μαυραντζά Ουρανία
Μερασκεντής Ίβο
Μπελούλη Κωνσταντίνα
Ντιριντή Αλίκη
Παπαχαράλαμπος Μαρία-
Αικατερίνη
Περλορνέντζος Αντρέας
Πετροπούλου Μαρία
Πουλάκος Νικόλαος
Ρηγάκη Σταυρούλα
Σακελλαρίδης Γεώργιος
Σακελλαρίου Άρτεμις
Σισμανίδου Γκαμπριέλα
Σοφιάνας Γεώργιος
Σταθόπουλος Παναγιώτης
Τσάπας Αθανάσιος
Χαρκιοπούλου Μαρίνα
Χατζάκου Μαργαρίτα
Με την κυρία Γιαννούλη

Τάξη: Β' 2 (8 Β)
Κα Ναυπιλιώτη-
κ. Κατσένης

Αλεξανδροπούλου Μαργαρίτα
Αντωνόπουλος Δημήτριος
Ασκητή Ανθούλα
Βασιλειάδης Αντώνιος
Γαλετάκη Εμμανουέλα
Γεωργιάδη Έρη
Γεωργιλή Θάλεια
Γούρας Αντρέας
Διαμαντίδης Αντώνιος
Ζερβού Ευθυμία
Ζώης Άρης
Καβαδίας Τηλέμαχος
Καλαϊτζή Θέμις
Κανάκης Ισιδώρος
Καραδημάς Λεωνίδας
Κομίνης Ιωάννης
Κυριαζής Κωνσταντίνος
Λιβέρη Διονυσία
Ματσιώτας Γεώργιος
Μουρτζίνος Αντώνιος
Μπαλή Ελισάβετ
Μπλάτσιος Γεώργιος
Νίκου Ευστάθιος
Ορνιθοπούλου Ειρήνη
Παγώνης Αθανάσιος
Παναγάκης Αντώνιος
Πάνου Αγγελική-Ελευθερία
Παπαδοπούλου Χριστίνα
Παπαχρήστου Ανδρέας
Πετμεζάκης Γεώργιος
Ρογκάλα Ελεάννα
Σπλιωπούλου Αικατερίνη
Σύρμου Παρασκευή
Φουντέα Κωνσταντίνα

Τάξη: Β' 3 (8 C)
κα Βάζου-Κα Langenfab-
Βουδούρογλου

Αλεξάκης Ιωάννης
Ατζεμάν Αντρέας
Βερβενιώτη Χριστίνα
Γεωργακόπουλος Ιωάννης
Γιαννίκος Νικόλαος
Γρυπάρη Καλλιόπη
Δαμιανού Ευδοκία
Δημητρουλής Δημήτριος
Ζορμπάς Φώτιος
Κατσαρού Μαρία
Κατσένη Ευφροσύνη
Κατοικαδέλη Χριστίνα
Κατοικίνη Λήδα
Κατσιρέα Ειρήνη
Κερεμέζη Μαρία-Φιλομήλα
Κνήπερ Χέλλα
Κοροντζή Ειρήνη
Κούνης Λέων-Δημήτριος
Μακραντώνη Γεωργία
Μάνεση Μαρία
Μανωλόπουλος Γεώργιος
Μαυρομάτη Ευαγγελία
Μπεξής Γεώργιος
Ξύκη Λήδα
Παπαδάκη Ιωάννα
Πλέσσας Άρης-Διονύσιος
Ροζάκης Βασίλειος
Σελμπέρη Βασιλική
Σκαμπαρδώνης Παναγιώτης
Σκουλαρικής Παναγιώτης
Σταύρου Ασημίνα
Τζίτζη Μαρία
Τζουτζούκου Μαρία
Φραγκάκης Τίτος
Φραγκή Λεμονιά
Χρήστου Αλέξανδρος

Τάξη: Γ' 1 (9 A)
Κα Νίκα-κ. Βασιλόπουλος

Αναγνωστόπουλος Κων/τινος
Αποστολίδου Δέσποινα-Μαρίνα
Βερβενιώτη Μαρίνα
Γεωργίου Μαρία-Χριστίνα
Γυφτάκης Γεώργιος
Ευθυμιάδης Ιωάννης
Ιατρού Μιχαήλ
Καραδήμος Αντώνιος
Καραμούντζου Ελένη
Καστέλλης Δημήτριος
Κατσιχτής Χαρίλαος
Κατσαγιάννη Σοφία
Κιτσέλη Μαρίνα
Κιτσιπούλου Ελένη
Κουζη Δήμητρα
Κουλαρμάνη Βασιλική
Κωσταβάρας Σωτήριος
Λιβιεράτος Στέφανος
Μανιάτης Ιωάννης
Μαστρόκαλου Αγαία
Μαυρόπουλος Φοίβος
Μπαστέα Αικατερίνη
Μπόλλα Χρυσούλα
Μπούρελου Παρασκευή
Νασούφης Παναγιώτης
Ναυπλιώτης Τιμόθεος
Παναγιωτοπούλου Κωνσταντίνος
Παναγοπούλου Λέα-Σταυρούλα
Παπαδήμας Σωτήριος
Παπασιπούρου Παναγιώτης
Ρωμανιάς Αριστοτέλης
Σαγκριώτης Γεώργιος
Σαρκιάκης Νικόλαος
Σπηλιωτόπουλος Βασίλειος
Σφηνιάς Γεώργιος

Τάξη: Γ' 2 (9 Β)
κ. Βenesch-Κα Αρχοντάκη

Ασκητή Άννα
 Βουδούρη Αλεξάνδρα
 Γεωργίου Ιουστίνη
 Γιαννοπούλου Κλεονίκη
 Δεμίρης Γεώργιος
 Δημητριάδου Αναστασία
 Ηλιάδου Χρυσάνθη
 Κακουλίδης Βασίλειος
 Καλπακιώτη Κορνήλια-Σταυρούλα
 Καμαγιάννη Σοφία
 Κιρινής Δημήτριος
 Κλίμφελ Ιάκωβος
 Κοροβίνης Ξάνθιππος
 Κώνστας Αναστάσιος
 Λιακοπούλου Σοφία
 Μαρή Αθηνά
 Μόρφη Μύρια
 Μπαλαφούτα Χριστίνα
 Μπατσάκη Σωτηρία
 Μύλλερ-Ιγκνάβ Βασιλική
 Παναγιωτάκη Άννα
 Παπαγιαννάκης Δημήτριος
 Παπαδημητρίου Εύα
 Παπαναγοπούλου Γεωργία
 Πατσούρη Βασιλική
 Παυλάκη Αικατερίνη
 Πειρουνάκη Κατερίνα
 Σέττας Γεώργιος
 Σωφρονάς Ηλίας
 Τζιφάκη Σοφία
 Τσαλιγόπουλος Παναγιώτης
 Τσατσαρώνη Ηρώ
 Χατζάκου Μαρία
 Χατζόπουλος Νικόλαος
 Χριστοδουλοπούλου Αγγελική

Τάξη: Γ' 3 (9 C)
κ. Μίχελ-Κα Ζαχάρωφ

Αβράσογλου Άγγελος
 Αυγερινού Βασιλική
 Βάγιας Δημήτριος
 Βαράνου Δημήτρα
 Γερασσοπούλου Λυδία
 Γκλαΐς Φελίσιτα-Μαρία
 Γραμματικάκης Ιωάννης
 Δερδιλόπουλος Αθανάσιος
 Δημαράς Γεώργιος
 Δημητράς Αλέξανδρος
 Διαμαντοπούλου Ανθή
 Καραγιάννης Κων/νίνος
 Καραίνδρος Έλενος-Γεώργιος
 Κατίνα Ντανιέλα-Ελπινίκη
 Κονιδάρης Ισιδωρος
 Κοσμόπουλος Κοσμάς
 Κυβέλος Γεώργ.-Αλέξανδρος
 Κωνσταντινίδης Κωνσταντίνος
 Λουκάς Ιωάννης
 Μηλιάδη Μαρία
 Μπάρτζη Νίκη-Μαρία
 Μπομποτής Μιχαήλ
 Νικολοπούλου Ρέα-Ιωάννα
 Παπαδοπούλου Ιωάννα
 Παπαζαχαρίου Μάρκος
 Παπαρρίζος Γεώργιος
 Παπατρέχας Νικόλαος
 Παρλαβάντζας Μύρων
 Ρήγας Νικόλαος
 Ρουσέλης Σταμάτιος
 Σαπουτζή Ελευθερία
 Σουλτανόπουλος Εμμανουήλ
 Στάθη Αικατερίνη
 Στεφάνου Έφη
 Ταρασίδης Χρήστος
 Τσάκος Αντώνιος

Τάξη: Α' 1 (10 Α)
Κύριος Dr. Κόλλε
Κυρία Νούσια-Γεμενετζή

Αγρανιώτη Μαρία
Αναστασιάδου Δωροθέα
Αναστασοπούλου Κυριακή
Βασιλείου Γιοάντα
Βίσκοβιτς Μαρία
Γασπαρινάτος Γεράσιμος-Π.
Γεωργακόπουλος Στέφανος
Γκόγκα Μαρία
Καμπά Μαρία
Καρδάσης Δημήτριος
Κοροντζή Στεφάνια
Κουιτίης Νικόλαος
Κυριακόπουλος Αναστάσιος
Κωβαίος Άγγελος
Λυράκη Νίκη
Μαυρομάτης Κωνσταντίνος
Μιχαλοπούλου Δήμητρα
Νασούλη Αικατερίνη
Νικόλης Γεώργιος
Νταϊφά Φαίδρα
Οικονόμου Σωτήριος
Παπαδόπουλος Ιγνάτιος
Περτοπούλου Θεοφανώ
Πετραδάκης Ιωάννης
Πετροπούλου Γκίτζελα
Σακελλαρίου Αικατερίνη
Σαμανίδου Ελένη
Σκαμπαρδώνη Αδελαΐς
Σπαντιδάκη Μαρία-Χριστίνα
Σποριδής Γεώργιος
Στεφανάκης Ιωάννης
Σωτηρίου Ελένη-Ελίζα
Τσιώμη Αλεξάνδρα
Χατζηγιάννου Χριστίνα
Χούνδρης Δημήτριος

Τάξη: Α' 2 (10 Β)
Κύριος Ρακ
Κύριος Γκιόλμας

Αβράσσογλου Δημήτριος
Αγγελετόπουλος Χαράλαμπος
Αλεξανδροπούλου Παναγιώτα
Βαμβάκος Σωκράτης
Βαρώνος Ιωάννης
Βελέντζα Αλεξάνδρα
Βλάχος Ηλίας
Γεωργιλή Αθηνά
Γιαννουλάκης Στυλιανός
Καλιαμπέτσου Ήρα
Καλοφωλιάς Νικόλαος
Καραδήμας Δημήτριος
Κατσικίνη Ισαβέλλα
Κιούσης Παναγιώτης
Κολυμπάρης Κωνσταντίνος
Κουναλάκη Ξένια-Εμμανουέλα
Μητρογιάννη Δημήτρα
Ναυπλιώτης Αλέξανδρος-Δ.
Παπαβασιλείου Θεανώ
Παπαγεωργίου Σπυρίδων
Παπαδημητρίου Μαρία
Παπάς Ίων-Πέτρος
Πετροπούλου Παρασκευή
Πιπή Φωτεινή
Πουλάκος Χρήστος
Σισμανίδου Αθηνά
Σταύρου Αναστάσιος
Τζώρτζης Γεώργιος
Τσιουράκη Μαρία
Φλωράκης Νικόλαος
Χαλιώτης Γεώργιος
Χλαπουτάκης Νικόλαος
Χρηστάκος Ηλίας
Χρήστου-Χρηστίδου Άννα-Μ.

Τάξη Α' 3 (10 C)
Κυρία Πατσιοπούλου
Κυρία Τερζάκη

Αθανασίου Θωμάς
Βαλτά Σταματία
Βαρδάκης Ιωάννης
Βολιώτη Βασιλική
Γαραντζιώτης Σταύρος
Γιαλλουράκη Άννα-Μαρία
Δεμίρης Αθανάσιος
Δρίβας Στέφανος
Ζαχαριάδης Πολυμέρης
Ζωνίτσας Ιωάννης
Θεοφωρίδη Ελένη
Καζάκος Βασίλειος
Καστόρας Διονύσιος
Κερίσογλου Μαρία
Κλεομβρότου Ελένη
Κωστόπουλος Αθανάσιος
Λαμπροπούλου Περσεφόνη
Μάνος Κωνσταντίνος
Μανωλαράκης Ιωάννης
Μπάνου Ασπασία
Μπεκατέρου Βαρβάρα
Μπέτζιου Αλίκη
Ξανθάκος Γεώργιος
Παπασωτηρόπουλος Ανδρέας
Πλαντζάς Άγγελος
Πρωτοσυγγέλου Αλεξάνδρα
Σαρόγλου Δημόφιλος
Σάρρας Κωνσταντίνος-Μάριος
Σταθάκου Κορίνα
Σταμάτη Αθηνά
Ταραντίλη Πετρούλα
Τζανόπουλος Εμμανουήλ
Τριανταφύλλου Αλέξανδρος
Τσάκαλος Κωνσταντίνος
Χατζηπαναγιώτου Χριστίνα-Μ.
Ψωμά Κωνσταντίνα

Τάξη: Β' 1 (11 Α)
Κύριος Παπαπέτρου
Κυρία Φραντζή

Αθανασακόπουλος Χρήστος
Απέργης Απόστολος
Γκανασούλης Γεώργιος
Γκατζόφλια Μαρία
Γκόγκας Χρήστος
Δημαράς Χαράλαμπος
Διαμαντή Ελένη
Καπαρού Γεωργία
Καρυΐδη Ευαγγελία
Καρυΐδη Μαρία
Καφκοκαλύβας Αλέξανδρος
Κωστόπουλος Κάρολος
Μαλεφάκης Στυλιανός
Νασούφης Αλέξανδρος
Νικολόπουλος Γεώργιος
Ορφανός Ισιδωρος-Στέφανος
Παλλαντζά Ελένη
Παναγάκης Αλέξανδρος
Παπαδόπουλος Ευάγγελος
Παπαιωάννου Δέσποινα
Παπακωνσταντίνου Ιωάννης
Παπαρίζου Ελένη
Παρασκευοπούλου Παναγιώτα
Ρωμανιάς Κωνσταντίνος
Σαμπάνης Ασημάκης-Ανδρέας
Σαρατσοπούλου Καλλιόπη
Σερνέ Φαίδρα-Άρτεμις
Σηφάκης Εμμανουήλ
Σπέγγος Κωνσταντίνος
Στάικου Ήρα-Αικατερίνη
Σωπύλης-Μπουγαζιάνος Ευστρ.
Χατζηναντινίου Χαράλαμπος

Τάξη: Β' 2 (11 Β)
Κύριος Thiede
Κυρία Μείντάνη

Αντωνιάδου Μαριάννα
Βασιλάκη Θεανώ
Βήλος Γεώργιος
Γάτος Κωνσταντίνος
Γερογιάννης Ξενοφάν
Γιαννοπούλου Αμαλία
Γκιντώνης Σπυρίδιαν
Δαγρές Νικόλαος
Δημουλά Βαία-Χρυστίνα
Θεοδωρίδη Χαρίκλεια
Κανελλοπούλου Βικτωρία
Κατόπης Κωνσταντίνος
Κοντέλλη Αλεξάνδρα
Κυπραίος Γεώργιος
Κυρίσης Γεώργιος
Μπάλλιου Αγγελική
Μπαμπανίκας Αθανάσιος
Μπάρτζης Άγγελος-Ροδόλφος
Μπιστάκη Μαρία
Ναυπλιώτου Δέσποινα
Παπαδοπούλου Φωτεινή
Παπαναστασίου Αλέξανδρος
Παπαναστασίου Μαρία
Παπασωτηρίου Όλγα
Σπυρίτης Στυλιανός
Συμακάκης Γεώργιος
Σφήκας Αλκιβιάδης-Αθανάσ.
Τερζή Ναταλία
Τζιφάκης Χρήστος
Τσαμουρά Χρυστίνα
Τσαπάρας Αλέξανδρος

Τάξη: Β' 3 (11 C)
Κύριος Schöb
Κύριος Βασιλείου

Αθανασόπουλος Ιωάννης
Αναστασόπουλος Παναγιώτης
Ανεζήρης Χρήστος
Αρής Νικόλαος
Αττιριάν Χρήστος
Γερολιμάτου Χρυστίνα-Ελευθ.
Δρούζας Ηλίας-Δαυίδ
Ζαφειροπούλου Ασπασία
Ζερφ Φρανσουά
Θανόπουλος Γεώργιος
Κανελλάκης Αλέξανδρος
Καντιάνης Δημήτριος
Καράβαλη Όλγα
Καραβασιλή Ευαγγελία
Καραμπέτσος Σταμάτης
Κικίδου Ηλιάννα
Κιτσόπουλος Ιωάννης
Κόκκινος Δημήτριος-Αναστάσ.
Κουτασούρης Ιωάννης
Λεοντιάδης Ευάγγελος
Μαυρή Άννα
Μίντσιος Στέργιος
Μιχαλακόπουλος Αναστάσιος
Μουχτάρη Δωροθέα-Ηλέκτρα
Μπέργκελης Ιωσήφ
Παπαδημητρίου Ιωάννης
Παπαδοπούλου Ιωάννα
Πασσάς Δημοσθένης
Πιπεράκης Γεώργιος
Πολύδωρος Χρήστος
Πουλόπουλος Κωνσταντίνος
Σουλτανόπουλος Δημήτριος
Σταματελόπουλος Γεώργιος-Ν.
Σταμάτης Γεώργιος
Τσουγκράκης Αποστολόπουλος
Χρυσοβέργης Βασίλειος-Αλ.

Τάξη: Γ' 1 (12 Α)
Κύριος Dr. Caspary
Κύριος Δανιήλ

Αγοροπούλου Δήμητρα
Αλιβέρτης Δημήτριος
Αναστασιάδης Αριστοτέλης
Αντωνίου Χρήστος
Αυδή Χριστίνα
Βασιλειάδου Αθηνά
Γέμτου Ελένη
Γιαννοπούλου Κατερίνα
Γκόβα Ελένη
Δέμου Ιωάννα
Διαμαντίδης Ιωάννης
Ζαΐμη Αικατερίνη
Καλιτσουνάκης Νικόλαος
Καλυβίτης Παναγιώτης
Καραμηνά Ελένη-Φραϊά
Καρυδάκης Γεώργιος
Κλειδάς Γεώργιος
Κουρούκλη Ελευθερία
Κώνστας Ιωάννης
Μαρίνος Ιωάννης
Μπέτζιου Άννα
Μποζιτζίδης Χρήστος
Παναγιωτόπουλος Στέφανος
Παπαδημητρίου Ευαγγελία
Παπαρσενίου Χρυσότομος
Πατρικιάδου Μαρία-Ελένη
Πετρόπουλος Νικόλαος-Νεκτ.
Ρούσσης Ηρακλής
Σαμψωνίδης Ιωάννης
Σιγανού Μαρία
Σκώττη Τερψιχόρη
Στεφανοπούλου Μαρία

Τάξη: Γ' 2 (12 Β)
Κύριος Vredenburg
Κύριος Στάμος

Αλευρίδης Κωνσταντίνος
Βακαλόπουλος Γεώργιος
Βερνάρδος Εμμανουήλ
Βάβου Ιωάννα
Γεωργακοπούλου Αλεξάνδρα
Γιαννόπουλος Ηλίας τ. Ιωάν.
Δασκαλάκη Ελένη
Δήμου Έλενα
Ζαργάνου Ελισαβέτ
Ζαχαράτου Λίνα
Καμπάς Αλέξιος
Κάππου Θεοδώρα
Κοκκολάρας Μιχαήλ
Κωνσταντινόπουλος Γεώργιος
Λαμπρινοπούλου Αικατερίνη
Λεοντοπούλου Ευαγγελία
Μισκιάς Αλέξανδρος
Μίχος Γεώργιος
Μπακούλα Σπυριδούλα
Μπιγιάλας Χρήστος
Μπελούλη Ειρήνη
Μπίθα Ελιζα
Οικονομόπουλος Κωνσταντίνος
Παλληκάρη Ολυμπία
Παπαδοπούλου Ελένη
Παπασταθόπουλος Κωνίνος
Ροβόλας Παναγιώτης
Σουβατζόγλου Εμμανουήλ
Τσιαπούρης Μιχαήλ
Ψάττης Βασίλειος

Τάξη: Γ΄ 3 (12 C)
Κύριος Scholz
Κύριος Μυλωνάς

Αχουζαριδη Ειρήνη
Βάου Χριστίνα
Γεωργακόπουλος Γεώργιος
Γεωργίου Ρίτα
Γιαννούλης Ηλίας τ. Θεόδ.
Γιαννούλης Ιωάννης
Δόμβρου Αλεξάνδρα
Εξαρχοπούλου Ελένη
Ζερβός Κωνσταντίνος
Ζουρντζή Αλίκη
Κατσικάρης Λουκάς
Κατσικας Σέργιος-Ελισσαίος
Κιτσέλης Αθανάσιος
Κουτσογιάννης Παναγιώτης
Κουφάκη Βασιλική
Μακρή Μερότη-Ανδρονίκη
Μεταξόπουλος Σαράντος
Μπαρτζώκη Ελένη
Μπισλας Μιχαήλ
Μπουρτζίκου Μαρία
Μπράτσικας Κωνσταντίνος
Νικολόπουλος Κωνσταντίνος
Ξηρόκωστας Πέτρος
Οικονόμου Ιωάννης
Παπαγεωργακόπουλος Αριστ.
Παπαγεωργίου Αλέξανδρος
Παππας Αλέξανδρος-Ιούλιος
Πορτιά Ελένη
Στεφανίδου Έλενα-Μαρίνα
Χαμψιά Θεοδώρα-Μαρία
Χριστοδουλοπούλου Αλεξάνδρα

Alljährlich im Februar veranstaltet die Schule für die Klassen 8 der deutschen und griechischen Abteilung Schulschikurse auf dem Parnassos.

Κάθε χρόνο το Φεβρουάριο διοργανώνει η Σχολή για τις Τάξεις Β΄ Γυμνασίου (8) του Γερμανικού και Ελληνικού Τμήματος σχολικά μαθήματα Σκι στον Παρνασσό.

Unsere Schach-AG, die seit vielen Jahren in zahlreichen Turnieren außerordentlich erfolgreich ist.

Ο Όμιλος Εργασίας μας για σκάκι, που εδώ και πολλά χρόνια διακρίνεται με έξοχες επιτυχίες σε πολυάριθμα τουρνουά.

NACHRUF AUF MARIA DI LERNIA

Bernhard Greve

Wenn man als ehemaliger Lehrer der Schule mit ehemaligen Schülern zusammentrifft, dann werden natürlich zuerst Erinnerungen ausgetauscht über eine glückliche Schulzeit, die sich immer personenbezogen im Schülergedächtnis festgesetzt hat.

Da gibt es Schulleiter, brillante Lehrer, die aus der Erinnerung auftauchen, doch bei allen Ehemaligen hat sich Frau di Lernia ins Gedächtnis eingeschrieben. Sie war in all den Jahren des Wiederbeginns der "gute" Geist der Schule, der am Eingang Wache hielt. Jeder mußte ihre Kontrollposition im (offenen) Sekretariat passieren, bevor er die Schule betreten konnte. Jeder ist von Frau di Lernia irgendwann mal ganz persönlich angesprochen, das bedeutet ermahnt, verwarnt und ermuntert worden. Von solchen Ermahnungen sind auch die "Zugvögel", die vermittelten Kollegen, nicht verschont worden.

Mit ihren Kenntnissen über die Deutsche Schule Athen aus der Vorkriegszeit hat sie für die Schule unschätzbare Arbeit geleistet, durch die ein reibungsloser Wiederbeginn ermöglicht wurde. An allen Stellen: bei der Schulleitung, beim Kollegium und der Schülerschaft konnte sie in kritischen Situationen helfend mit Rat und Tat tätig werden, denn sie liebte Griechenland und die Deutsche Schule Athen so sehr, daß diese beiden Pole ihr Leben bestimmt haben.

Am 16.10.1904 kam sie in Hamburg zur Welt. Über Smyrna in Kleinasien kommt sie bereits im Jahre 1928 als Witwe nach Griechenland, nach Patras.

In den Jahren 1931 bis 1938 ist sie erstmals an der Deutschen Schule Athen tätig, später wird sie in den Dienst der Deutschen Gesandtschaft Athen übernommen. Während der kriegerischen Verwicklungen wird sie nach Breslau verschlagen, wo sie auch das Kriegsende erlebt. Es hält sie aber nicht in Deutschland, sondern ein Wanderleben setzt ein, in dem sie Tätigkeiten in Afrika und Südamerika übernimmt, bis sie 1954 endgültig in ihr geliebtes Griechenland zurückkehrt. Neben anderen Bindungen an Griechenland gibt es noch eine besondere, das Grab ihres einzigen Kindes, das in den dreißiger Jahren in Athen gestorben war.

Mit dem Wiederbeginn der Deutschen Schule ist sie ab Sommer 1956 bereits wieder dabei. Ihre segensreiche Tätigkeit bleibt allen, die sie kennen, unvergänglich. Viele Schüler waren ja über lange Zeiten der Meinung, "die Schule gehört doch ... doch der Frau di Lernia". Wer einmal von ihr eine Unterstützung erfuhr, und das sind alle diejenigen, welche die Deutsche Schule Athen erlebt haben, werden sich mit Dankbarkeit und Freude an sie erinnern.

Am 25.6.1983 verstarb sie in ihrer Athener Wohnung.

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΝΤΙ ΛΕΡΝΙΑ

Bernhard Greve

Μετάφραση: Ιδόμενους Παπαδάκης

Όταν κάποιος πρώην καθηγητής της Σχολής συναντιέται με πρώην μαθητές, αμέσως, όπως είναι φυσικό, ξυπνούν και ανταλλάσσονται αναμνήσεις για μίαν ευτυχισμένη σχολική εποχή, που έχει εδραιωθεί στη μαθητική μνήμη πάντα με αναφορά σε πρόσωπα.

Τότε αναδύονται από τη μνήμη διευθυντές και λαμπροί καθηγητές, ωστόσο στη μνήμη άλλων των «πρώην» έχει εγγραφεί η Κυρία Ντι Λέρνια. Όλα τα χρόνια του νέου ξεκινήματος υπήρξε το «αγαθό» πνεύμα της Σχολής, που στεκόταν στην είσοδο. Ο καθένας ήταν υποχρεωμένος να περάσει μπρος από το δικό της φυλάκιο ελέγχου, την (ανοιχτή τότε) γραμματεία, προτού μπορέσει να προχωρήσει παραμέσα στη Σχολή. Ο καθένας άκουσε κάποια φορά την Κυρία Ντι Λέρνια να απευθύνεται προς αυτόν προσωπικά, που πάει να πει να τον συμβουλευθεί, να τον προειδοποιεί, να τον ενθαρρύνει. Από τέτοιες συμβουλές δεν εξαιρέθηκαν και τα «διαβατήρια πουλιά», οι μετακινήτοι από τη Γερμανία καθηγητές. Με τις γνώσεις της για την προπολεμική Γερμανική Σχολή Αθηνών πρόσφερε στη Σχολή ανεκτίμητη δουλειά, χάρη στην οποία μπόρεσε να πραγματοποιηθεί ένα απρόσκοπτο νέο ξεκίνημα. Σε όλα τα επίπεδα, τη Διεύθυνση της Σχολής, το Σύλλογο των καθηγητών και το μαθητόκοσμο μπόρουσε να ενεργοποιείται σε κρίσιμες καταστάσεις και να βοηθάει με τη συμβουλή και την πράξη της, γιατί αγαπούσε την Ελλάδα και τη Γερμανική Σχολή Αθηνών τόσο πολύ, ώστε αυτοί οι δύο πόλοι προσδιόρισαν τη ζωή της.

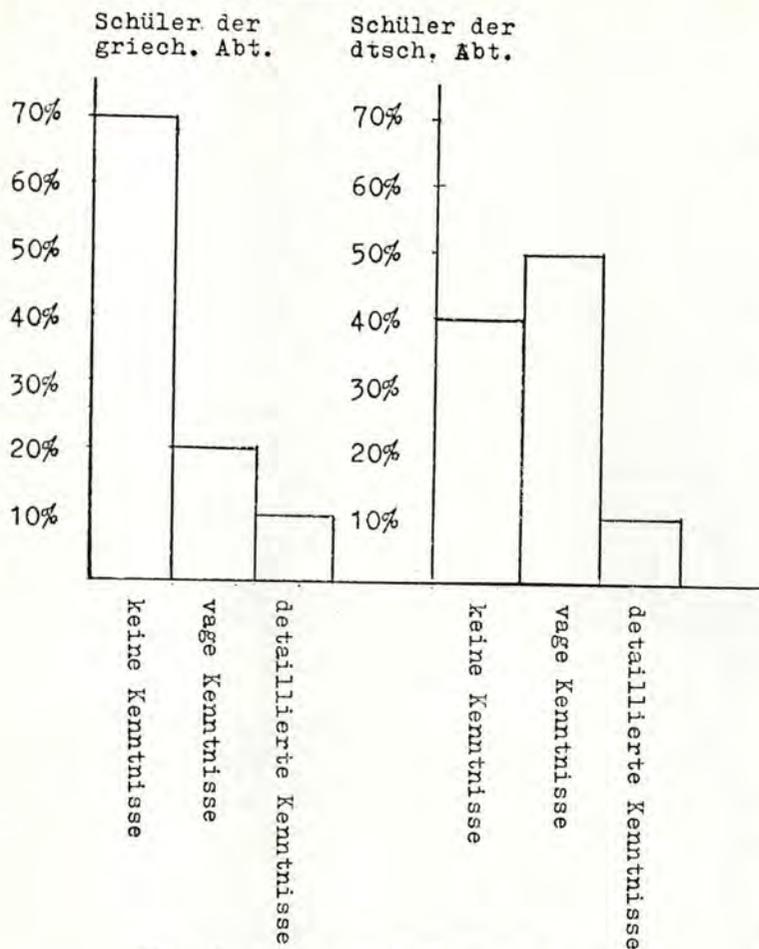
Γεννήθηκε στο Αμβούργο στις 16.10.1904. Περνώντας από τη μικρασιατική Σύμωρη έρχεται χήρα ήδη το 1928 στην Ελλάδα, στην Πάτρα.

Τα χρόνια 1931 ως 1938 εργάζεται για πρώτη φορά στη Γερμανική Σχολή Αθηνών και αργότερα αναλαμβάνει υπηρεσία στη Γερμανική Πρεσβεία Αθηνών. Έπειτα οι πολεμικές εξελίξεις την έφεραν στο Μπρέσλαου, όπου τη βρήκε το τέλος του πολέμου. Δεν έμεινε όμως στη Γερμανία. Τα επόμενα χρόνια αρχίζει ένα οδοιπορικό, στη διάρκεια του οποίου εργάστηκε στην Αφρική και τη Νότια Αμερική, ώπου επιστρέφει το 1954 οριστικά στην αγαπημένη της Ελλάδα.

Πλάι στους άλλους δεσμούς που τη συνδέουν με την Ελλάδα υπάρχει κι άλλος ένας, ο τάφος του μονακίβριου παιδιού της, που είχε πεθάνει στην Αθήνα κατά τη δεκαετία του 1930.

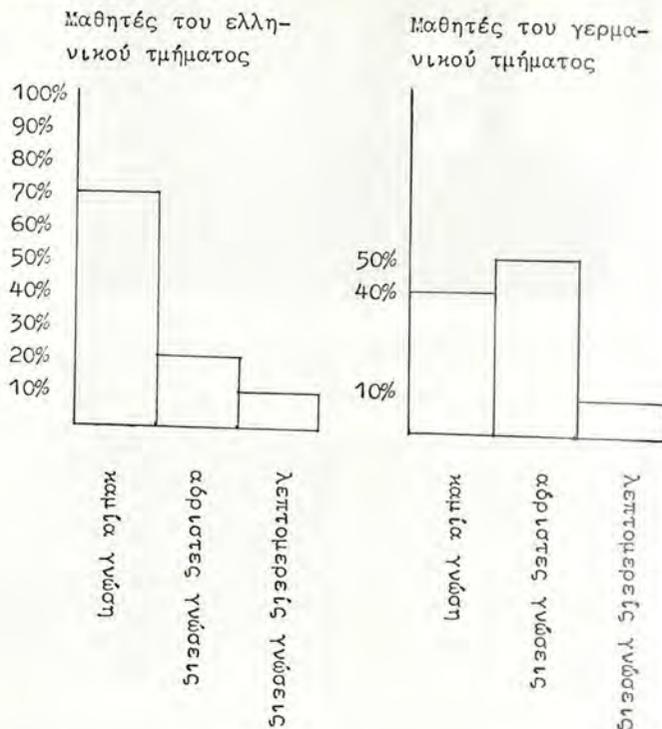
Στο νέο ξεκίνημα της Γερμανικής Σχολής Αθηνών συμμετέχει πάλι από το καλοκαίρι του 1956. Η πλούσια δραστηριότητά της παραμένει σε όλους που την εγνώρισαν, αξέχαστη. Πολλοί μαθητές είχαν για πολύν καιρό τη γνώμη ότι «η Σχολή ανήκει κάπως ...κάπως στην Κυρία Ντι Λέρνια». Όποιοι δέχτηκαν μια φορά τη βοήθειά της, και αυτό ισχύει για όλους που έζησαν τη Γερμανική Σχολή Αθηνών, όλοι αυτοί θα τη θυμούνται με ευγνωμοσύνη και χαρά.

Στις 25.6.1983 πέρασε στο αθηναϊκό διαμέρισμά της.

über den Mathematikunterricht der jeweils anderen Abteilung

Note	00-9.5	10-12.5	13-15.5	16-18.5	19-20
entspr. deutsche Note	ungenügend	ausreichend	befriedigend	gut	sehr gut
1.Bd.DSA	29.6%	12.5%	8.33%	33.33%	16.66%
griech. Landesdurchschn.	56.99%	11.13%	12.36%	12.7%	6.8%
4.Bd.DSA	17.64%	5.88%	5.88%	29.41%	41.17%
griech. Landesdurchschn.	58%	9.74%	11.44%	13.02%	7.77%

Για το μάθημα των Μαθηματικών στο άλλο τμήμα.

Βαθμοί	00-9.5	10-12.5	13-15.5	16-18.5	19-20
Αντίστοιχοι γερμ. βαθμοί	Ανεπαρκείς	Επαρκείς	Ικανοποιητικοί	Καλοί	Πολύ καλοί
1η Δέσμη Γ.Σ.Α.	29,6%	12,5%	8,33%	33,33%	16,66%
Ελληνικός μέσος όρος	56,99%	11,13%	12,36%	12,7%	6,87%
4η Δέσμη Γ.Σ.Α.	17,64%	5,88%	5,88%	29,41%	41,17%
Ελληνικός μέσος όρος	58%	9,74%	11,44%	13,82%	7,77%

ίδρυσή της, δέκα χρόνια αργότερα τα εικοσιπεντάχρονά της από την επαναλειτουργία της μετά τον πόλεμο. Και το πιο σπουδαίο απ' όλα: Η Σχολή μας σ' όλα τούτα τα χρόνια κέρδισε πολύ σε αναγνώριση με τις υψηλές επιδόσεις των μαθητριών και των μαθητών και στη χώρα μας και στο εξωτερικό. Σήμερα θεωρείται γενικά και από τις εκπαιδευτικές μας Αρχές και από το πλατύτερο ελληνικό κοινό σαν ένα από τα καλύτερα σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Ακριβώς η γενική αυτή αναγνώριση θα μπορούσε ν' αποτελέσει σε τελευταία ανάλυση την καλύτερη επιβράβευση του εννενηντάχρονου έργου της Σχολής μας, που έχει την ιδιαίτερη τιμή να έχει επώνυμο προστάτη έναν W. Dörpfeld. Νομίζω ότι, όσοι συνέβαλαν με οποιονδήποτε τρόπο στην προκοπή της Σχολής και πρώτοι απ' όλους οι αγαπητές και οι αγαπητοί συνάδελφοι, μπορούν όχι μόνο ναιώθουν απόλυτη ικανοποίηση για την πλούσια καρποφορία του έργου τους, αλλά και να προσβλέπουν με βεβαιότητα σ' ένα αποδοτικότερο μέλλον της Γ.Σ.Α.

einer lebenden Fremdsprache nun reflektierendes, analysierendes und distanzierendes Beobachten einer nicht mehr gesprochenen Sprache, das Vergleichen mit der Muttersprache und zum Schluß das Übersetzen in die Muttersprache. Bestimmte grundsätzliche Fähigkeiten wie Ausdauer, Genauigkeit und Gewissenhaftigkeit, aber auch die Bereitschaft, der Sache und der Beschäftigung mit der Sache jederzeit kritisch gegenüberzustehen, können im Lateinunterricht in besonderer Weise entwickelt und eingeübt werden.

Das didaktische Endziel, über die Beschäftigung mit einem lateinischen Text, sei es zuerst im Lehrbuch, sei es später im Original, zu einer deutschen Übersetzung gelangen zu sollen, kann für den Schüler, vielleicht erstmals überhaupt, auch zu einer kritischen Reflexion über die eigene, die deutsche Sprache führen, was gerade bei den nicht immer als selbstverständlich vorauszusetzenden Deutschkenntnissen auch von Schülern der deutschen Abteilung als Gewinn nicht zu unterschätzen ist.

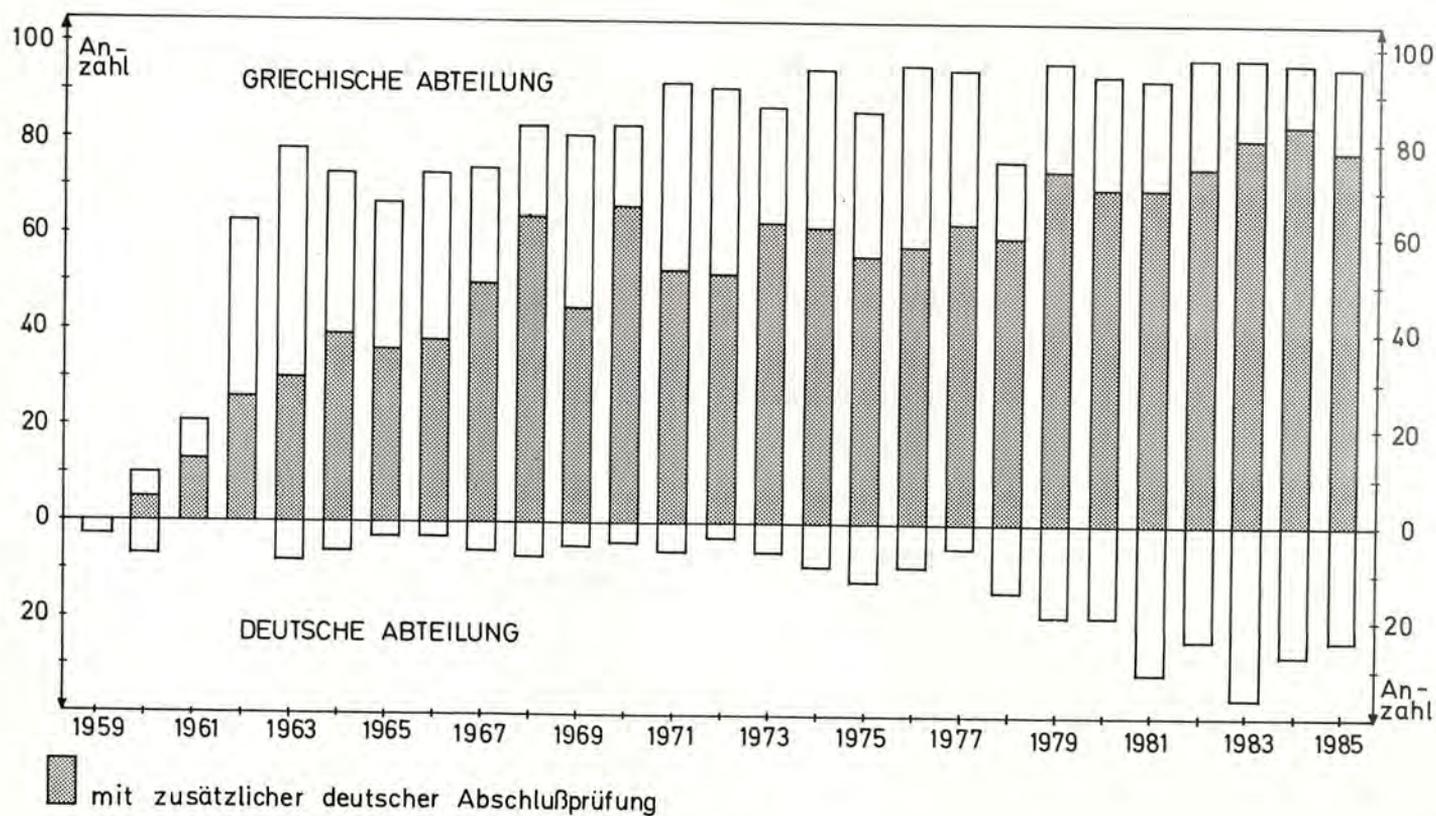
In einem kürzlich in der "Frankfurter Allgemeinen Zeitung" erschienenen Beitrag über das "Handwerk des Übersetzens" von K. Dedecius ist zu lesen:

"Sprachen übersetzen bedeutet, den lokalpatriotischen Lattenzaun der nationalen Engstirnigkeit zu verlassen und in größeren Räumen heimisch werden. Diese Grenzüberschreitung ist die eigentliche, die wahre Weiteroberung, und sie kostet weder Blut noch Unrecht noch Leben. Sie kostet Weltoffenheit und - allerdings - Arbeit und Altruismus."

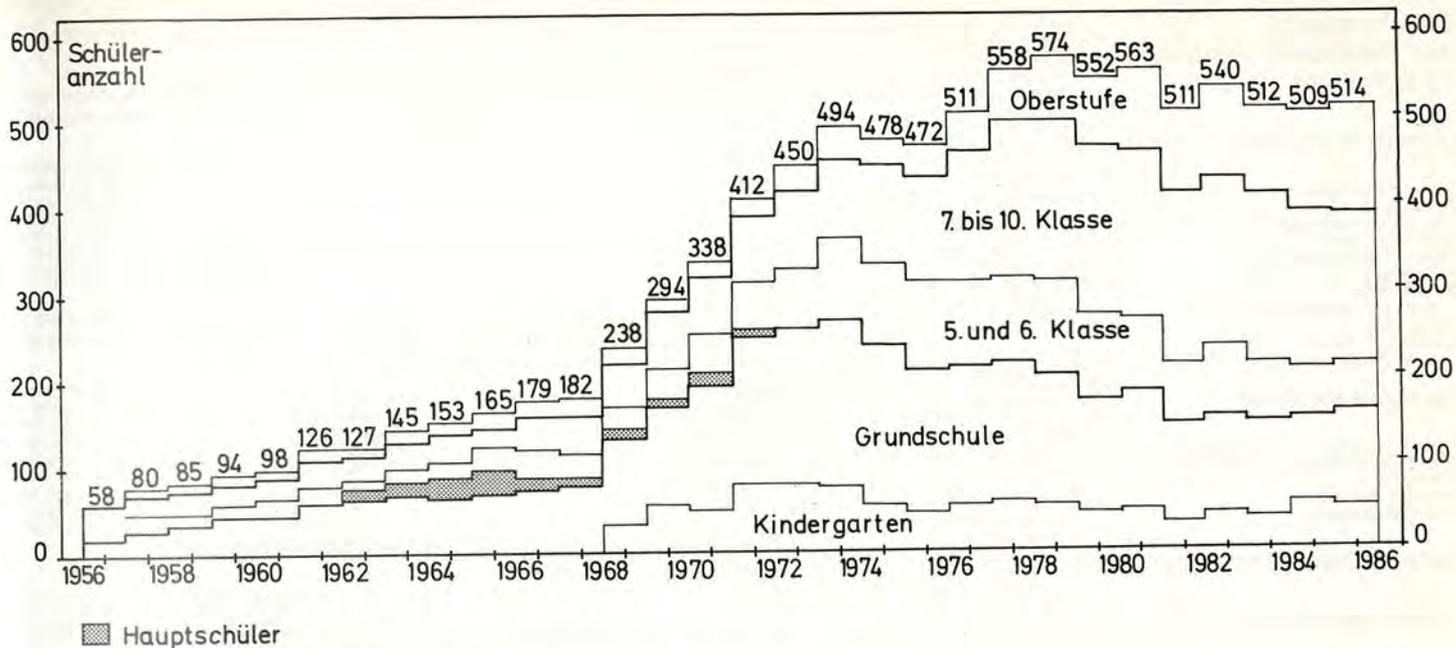
Was, so meine ich, könnte besser für die Berechtigung auch und gerade des Lateinischen, für das das Übersetzen als dauernde Herausforderung konstitutiv ist, im Reigen der anderen Fächer der DSA sprechen, die sich doch als eine Begegnungsschule versteht?

τίζεται η βιβλιοθήκη με τις νέες εκδόσεις.

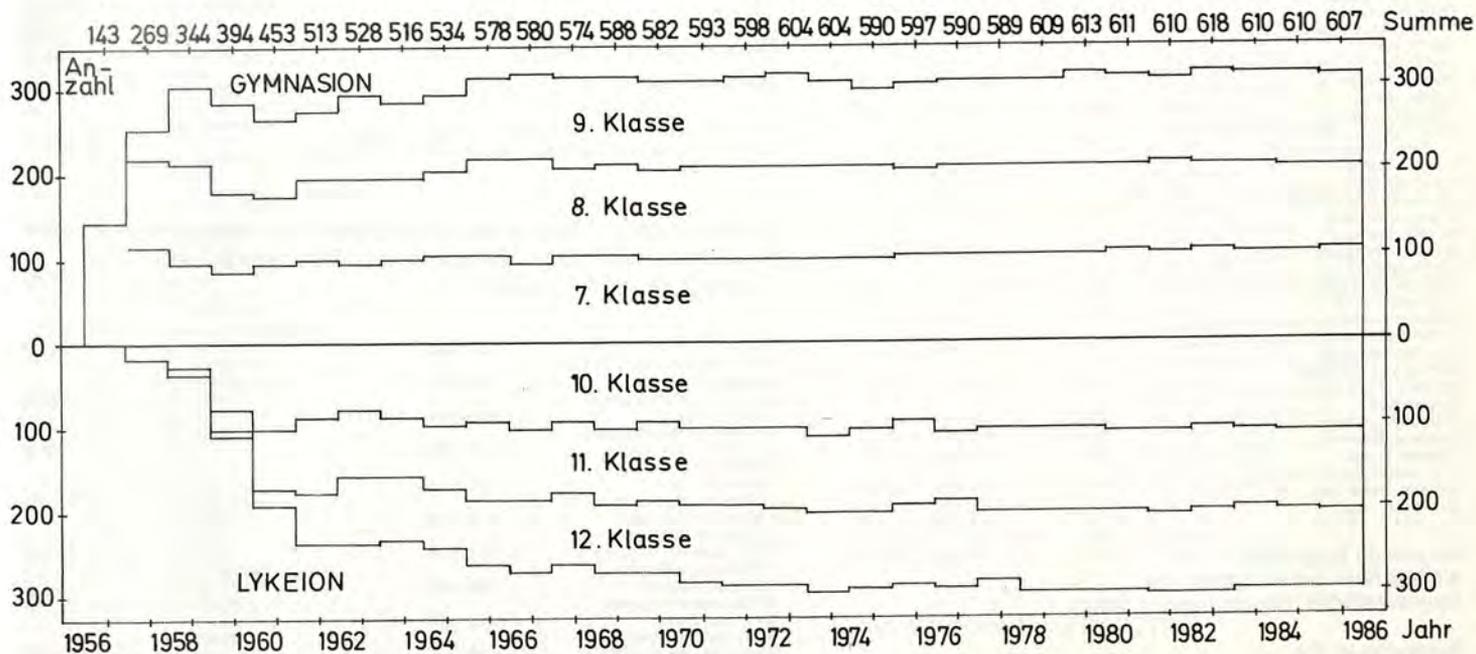
Το γερμανόφωνο μέρος της βιβλιοθήκης των καθηγητών περιλαμβάνει περίπου 4500 τόμους, τους οποίους εδώ και δύο χρόνια μια βιβλιοθηκάριας τακτοποίησε και ταξινόμησε κατά το δεκαδικό σύστημα. Οι θεματικοί τομείς περιλαμβάνουν: Φιλοσοφία και Ψυχολογία, Θρησκεία, Αγωγή του Πολίτη, Γλωσσολογία, Φυσικές Επιστήμες, Εφαρμογή Φυσικών Επιστημών (Τεχνολογία), Τέχνη - Μουσική - Φυσική Αγωγή, Λογοτεχνία, Γεωγραφία και Ιστορία. Οι εγκυκλοπαίδειες και τα λεξικά έχουν ίσως τη μεγαλύτερη ζήτηση και γι' αυτό το λόγο δε δανείζονται. Τα περιοδικά του τρέχοντος έτους είναι τοποθετημένα σ' έναν περιστρεφόμενο ορθοστάτη, ενώ οι δεμένοι τόμοι των προηγούμενων ετών βρίσκονται στα ράφια της αίθουσας των καθηγητών. Μία φορά την εβδομάδα απαρχειάζεται μια βιβλιοθηκάριας με την ταξινόμηση των νεοαποκτημένων βιβλίων και περιοδικών. Οι μαθητές μπορούν να χρησιμοποιήσουν τη βιβλιοθήκη των καθηγητών, μόνο εάν ένας καθηγητής αναλάβει το δα-
νεισμό.

ABITURIENTEN DER LETZTEN JAHRE

SCHÜLERZAHLEN DER DEUTSCHEN ABTEILUNG SEIT 1956

SCHÜLERZAHLEN DER GRIECHISCHEN ABTEILUNG SEIT 1956

**Der Vorstand
des Deutschen Schulvereins Athen
im Schuljahr 1985/86**

Ordentliche Mitglieder:

Berg, Heinz-Jürgen
 Funck, Götz
 Georgakopoulou, Ingeborg
 Keim, Hans Martin
 Panagopoulos, Konstantinos
 Ruhe, Klaus
 Schäfer, Maro
 (Stellvertr. Vorsitzende seit 1975)
 Sficas, Vera
 Trautschold, Peter
 (Vorsitzender seit 1982)

Beratende Mitglieder:

Kappel, Wolfgang (Botschaft)
 Klemm Dr., Ulf-Dieter (Botschaft)
 Schulleiter
 Stellvertr. Schulleiter
 Verwaltungsleiterin

Vorstandsmitglieder seit 1956:

Ordentliche Mitglieder:

Baumann, Hellmut
 Betzen Prof., Klaus
 Busse v., Friedrich
 Dimopoulos-Vosikis, Vera
 Dombros, Ingrid
 Dopheide, Dieter
 Georgiadis, Irmgard
 Hardt, Erwin
 Heidtmann Dr., Hans-Jochem
 Helmer, Werner
 Henze, Horst
 Herrmann, Heinz
 Höfflinghaus, Karlhans
 (Vorsitzender bis 1975)
 Horras, Lothar
 Jakob, Eberhard
 Mallinckrodt v., Georg
 Meyer, Burkhard
 Möckel, Gerhard
 Pfeiffer, Wolfgang
 Pfohl, Dethard
 Pilaflidis Dr., Fedon
 Prämauer, Irene
 Reibnitz Freiherr v., Joachim-Hans
 (Stellvertr. Vorsitzender bis 1975)
 Schnabl, Richard
 Schnells Dr., Günther
 Schober, Hans-Erich
 Singer, Karl
 Theofilidis, Georg
 Tsakona, Marlene
 Vigener, Horst
 (Vorsitzender bis 1982)
 Wilinski, Peter-Uwe
 Ziegler Dr., Gert

Beratende Mitglieder:

**als Vertreter der Botschaft der
Bundesrepublik Deutschland in Athen**

Baumgartner Dr., Dirk
 Huesch, Erich
 Kaufhold Dr., Erwin
 Löschner Dr. Dr., Harald

Munz, Kurt
 Muthmann Dr., Friedrich
 Pülm, Ewald
 Rosenkranz, Alois
 Rümelin Dr., Frank
 Schmidt Dr., Johannes
 Schumacher, Hans
 sowie
 Schulleiter und
 stellvertr. Schulleiter

Die Leiter der Schule und deren Stellvertreter

Flume Dr., Hemut	Oberstudiendirektor	1956-1961
Beckmann, Helmut	Oberstudiendirektor	1961-1967
Zeidler Dr., Joachim	Oberstudiendirektor	1967-1979
Roeske, Kurt	Oberstudiendirektor	1979

Kattiofsky, Fritz	Oberstudienrat	1956-1961
Thomas, Richard	Studienrat	1961-1964
Greve, Bernhard	Studienrat	1964-1966
Werner, Hans	Studiendirektor	1966-1975
Greve, Bernhard	Studiendirektor	1975-1982
Kießling, Erhard	Studiendirektor	1982

**Die Direktoren der griechischen Abteilung und
deren Stellvertreter**

Direktoren des Lykeions

Dimitrakos Dr., Georg	Lykeiarch	1956-1982
Papadakis, Idomenevs	Lykeiarch	1982

Direktoren des Gymnasions

Dimopoulos, Timoleon	Lykeiarch	1956-1981
Assonitis, Nikolaos	Lykeiarch	1981

Stellvertreter

Daniil, Ioannis	Lykeiarch	1982	(Lykeion)
Karvela-Papastavrou, Dimitra	Lykeiarchin	1982	(Gymnasion)

**Prüfungsbeauftragte der Ständigen Konferenz der
Kultusminister der Länder in der Bundesrepublik
Deutschland seit 1956:**

Höhne Dr., Ernst	1959-1960
Ministerialdirigent/München	
Abmann Dr., Erwin	1962-1964
Landesschuldirektor/Kiel	
Quack, Joseph	1965-1967
Ministerialrat/Saarbrücken	
Möller Dr., Clemens	1968-1970
Oberschulrat/Hannover	
Wolter Dr., Pius	1971-1973
Ministerialrat/München	
Herfurth Dr., Helmuth	1974-1976
Oberschulrat/Bremen	
Hachgenei Dr., Wilhelm	1977-1979
Ministerialrat/Mainz	
Reimers, Helmut	1980-1983
Ministerialrat/Hannover	
Barth Dr., Heinz	1983-1984
Präsident/Saarbrücken	
Kürten Dr., Michael Felix	1985
Ministerialrat/Saarbrücken	

Elternvertreter

Vorsitzende der griechischen Elternvertreter seit 1956:

Georgiou Dipl.-Ing., Antonios	1965-1969
Katharios, Christos	1969-1971
Doris, Ioannis	1971-1974
Sarantopoulos, Theo	1974-1980
Mavridis Dr., Vassilios	1980-1983
Skandalakis, Emmanouel	1983-1984
Georgakopoulos, Konstantinos	1984

Vorsitzende des deutschen Elternbeirats seit 1956:

Schnells Dr., Günther	1965-1967
Mallwitz Dr., Alfred	1967-1970
Kroll, Guido	1970-1971
Mack Dr., Erwin	1971-1974
Schäfer, Maro	1974-1975
Bonin-Mikas V., Benita	1975-1977
Reuver, Horst	1975-1978
Berg, Heinz-Jürgen	1978-1984
Senkowsky, Hermann	1984

Griechische Abiturienten, die vom Deutschen Akademischen Austauschdienst ein Stipendium für ein Studium in der Bundesrepublik Deutschland erhielten:

1961/62	Logothetidou, Anastasia
1952/53	Wretou, Evangelia
1963/64	Lipovatz, Daphne
1964/65	Jerakakis, Evangelos
	Roussos, Georg
	Chatzilarzou, Anna-Maria (HHS) +
	Chatzitheodorou, Georg* (HHS) +
	Chliowas, Demosthenes
1965/66	Kolyvas, Dimitrios
	Sabatakakis, Andreas
	Tsoka, Theodora
	Misailidou, Angeliki-Dimitra (HHS) +
	Pikoulas, Dimitrios (HHS) +
1966/67	Wlassopoulou, Irini
	Georgiou, Ourania
	Meskouri, Sophia
1967/68	Chliova, Angeliki
	Kammenos, Panajiotis
	Tomboulis, Eleftherios**
	Polysojopoulos, Konstantinos*
1968/69	Wranos, Konstantinos
	Kyprianidis, Anastasios
	Remoundou, Anastassia
1969/70	Wliamos, Nikolaos
	Tseleni, Sophia
	Christophorakos, Michail
1970/71	Pispini, Despina
	Skiliri, Aphroditi
	Tzimas, Christos
1971/72	Valavani, Krystallia-Irini
	Jiakas, Athanassios
	Trimis, Aristotelis
1972/73	Antzaka, Evangelia
	Drossopoulou, Sophia
	Moussiopoulos, Nikolaos
1973/74	Mitralaxi, Aekaterini
	Xintari, Anna
	Pangaki, Aekaterini
1974/75	Dimitrelis, Dimitrios
	Oikonomaki, Ioanna
	Rengakos, Antonios
	Mavridis, Angelos

1975/76	Giouleka, Aekaterini
	Theodossiou, Zoi
	Lojothetis, Jrijorios
	Maroudis, Ioannis
1976/77	Enthymiou, Nikolaos
	Papajeorjiou, Eleni
	Pavliopoulos, Stylianos
1977/78	Manglaras, Dimitrios
	Simou, Eleni
	Stembiliis, Vassilios
1978/79	Gousouli, Evphrossyni
	Phrangou, Irini
	Phryjanas, Andreas
1979/80	Anastassakou, Kornilia
	Ioannidis, Evangelos
	Papastavrou, Stavros
1980/81	Kakridis, Ioannis
	Delijiorjis, Athanassios
	Koujianou, Pinielopi
1981/82	Dimou, Konstantina
	Tzavella, Konstantina
	Kanellakopoulos, Ioannis
	Vosniakou, Aekaterini
1982/83	Kolyvas, Konstantinos
	Metaxopoulos, Agathoniki
1983/84	Raptis, Georgios
	Barkoura, Georgia
	Mylonas, Ippokratis
	Kakridi, Olga-Christina
1984/85	Tsoukalas, Dimitrios
	Trimis, Dimosthenis
	Phrangou, Eleni
	Belouli, Phantina
	Savvas, Stavros

* HHS = Heinz-Hertz-Stiftung
 ** aus familiären Gründen nicht angetreten
 *** U.S.A. Stipendium

Schulverwaltung im Schuljahr 1985/86

Tsacona, Marina	1968	Verwaltungsleiterin (seit 1983)
Dimopoulou, Helga	1983	Sekretärin (Telefonzentrale)
Frangis, Margrit	1979	Sekretärin (Deutsches Büro)
Frangouli, Gundhild	1985	Sekretärin (Buchhaltung)
Koujoumdzoglou, Mizzi	1968	Sekretärin (Griechisches Büro/Gymnasium)
Michou, Gertraude	1981	Sekretärin (Deutsches Büro)
Milonaki, Brigitte	1972	Sekretärin (Sprachkurse)
Psomopoulou, Hildegard	1975	Schulbibliothekarin ab 1984
Schmidt, Ursula	1957	Erste Sekretärin
Simou, Monika	1980	Sekretärin (Kasse)
Tsolaki, Eleni	1975	Sekretärin (Griechisches Büro/Lykeion)
Tzimis, Christine	1984	Sekretärin (Sprachkurse)
Strecker, Philipp	1956	Erster Hausmeister
Galanis, Nikolaos	1970	Hausmeister
Goros, Stephanos	1957	Hausmeister (Sprachkurse)
Margaritis, Dimitrios	1958	Hausmeister
Pantazis, Alexandros	1983	Hausmeister
Patsaki, Ourania	1972	
Philippoussis, Georgios	1969	Gärtner
Schweiger, Franz	1985	Hausmeister

Schulverwaltung seit 1956:

Himonaki, Cristiana	1976-1981	Sekretärin (Telefonzentrale/1.Hilfe)
---------------------	-----------	--------------------------------------

Krumbholz, Johanna	1968-1969	Sekretärin (Telephonzentrale)
Laskari, Angela	1975-1977	Sekretärin (Griechisches Büro)
di Lernia, Maria	1931-1939	Leiterin
	1956-1973	der Kasse und Buchhaltung
Malikiossi, Dorothea	1968-1972	Sekretärin (Sprachkurse)
Palleraki, Elisabeth	1973-1984	Buchhalterin
Papapetrou, Anastassia	1969-1975	Sekretärin (Telephonzentrale)
Petropoulou-Kanavariotou, Mariana	1963-1968	Sekretärin
	1970-1975	(Deutsches Büro)
Toka, Christina	1976	Sekretärin (Telephonzentrale)
Tomara, Victoria	1977-1984	Sekretärin (Griechisches Büro)
Triantafyllos, Renate	1972-1974	Aufsichten

Dienstjubiläen (25 Jahre an der Deutschen Schule Athen)

Seit 1956	Herr Lykeiarch Dr. Georgios Dimitrakos Herr Lykeiarch Timoleon Dimopoulos Frau Lykeiarchin Dimitra Karvela-Papastavrou Herr Lykeiarch Vassillos Papachryssanthou Herr Lykeiarch Idomenevs Papadakis Herr Philipp Strecker Herr Lykeiarch Christodoulos Vassilopoulos
Seit 1957	Frau Lykeiarchin Alexandra Meidani-Rochontzi Frau Ursula Schmidt
Seit 1958	Herr Lykeiarch Nikolaos Assonitis Herr Lykeiarch Ioannis Daniil Herr Stephanos Goros Herr Dimitrios Margaritis Frau Ingeborg Stathakopoulou-Neumann Frau Gymnasiarchin Eleni Tersaki-IlioPoulou

Ortslehrkräfte der Sprachkurse von 1981 bis 1986

Dr. Ammer, Sigrid
Anastasiadis, Renate
Asmus, Ute
Assonitis, Lila
Baibas, Hedwig
Barlas-Karagiorga, Christine
Baur, Doris
Bergmann, Angelika
Bouboula, Ingrid
von Cochenhausen, Jutta
Daifotis, Renate
Dimoula, Margot
Dörner, Esther
Douvitsas, Jutta
Eichhelm, Hubert
Dr. Eustathiades, Regine
Fotopoulos, Marei
Friedmann-Xanthopoulos, Eva-Maria
Gagakis, Christine
Gounari, Eike
Kalogeraki, Antigoni
Kanellaki, Helga
Kanonis, Wilma
Dr. Kasakos, Gerda
Kombojorga, Gisela
Konsola, Heide
Koutsandreou, Karin
Laugwitz, Hannelore
Ligas, Christiane Th.
Loder-Petropoulou, Else
Lydakis, Dietlind
Malis, Helga
Mantus, Anna
Margas-Louis, Vera

Marschall, Dorothee
Mavromara-Gudellus, Dorothea
Michaelis, Bernd
Mitziviris, Anni
Nikolidakis, Ilse
Papadopoulou, Haido
Papakonstantinou, Renate
Papastamatelos, Trifon
Pavlopoulou, Christa
Prohl, Renate
Rinne, Marita
Sakkas, Ellen
Dr. Schilling, Gisela
Schulze, Andrea
Skylitsi, Eva
Solopoulou, Christel
Tetsi, Valerie
Timonidou, Katherine
Vervenioti, Anna
Voulgari, Martha
Wellnitz, Lore
Xanthos, Sigrid
Xenos, Charalambos

Das Kollegium seit 1956 (Stand: 20.11.1985)

Aigner, Franz	1976-1981	Ma/Ph
Aigner, Klara	1979-1981	Grundschule/D
Alexandropoulou, Ingrid	1974	D/En
Ammon v., Eberhard	1961-1969	Ma/Ph
Anariyros, Dimitrios	1970-1972	Spo
Anastasiadou, Ritsa	1956-1974*	Altphil
Andronikos, Panajiotis	1968-1979	D
Angellis, Helma	1974-1984	Grundschule
Apostolidis, Maria-Rita	1980	kath. Rel.
Archontaki, Margo	1983	Altphil
Arndt-Papacharalampous, Cornelia	1985	Grundsch/D/Ek
Assonitis, Nikolaos	1958	Altphil
Auers, Gerhard	1969-1974	D/La/AGr
Avgerinos Dr., Theodoros	1972-1984	Spo
Baeuerle, Hansjörg	1978-1985	Bio/Ma
Bareuther-Nitze, Ursula	1956-1961	Bio/Spo
Batikas, Dorothea	1976	Ku/Wk
Baur, Günther	1978-1983	En/Gs/Szk
Becker, Brita	1976-1978	En/Frz
Becker, Günther	1958-1968	Mu
Becker, Heinrich	1976-1981	D/Gs/Szk
Beckmann, Helmut	1957-1967	La/AGr/D
Benesch, Helmut	1983	Ma/Ph
Bering, Lothar	1979	D/En
Beyer, Hans-Otto	1971-1978	D/En/ev.Rel.
Birkenmaier, Günter	1978-1983	Bio/Che/Spo
Birkenstock, Klaus	1961-1969	Grundschule
Birmmeyer, Erwin	1956-1957	Ku
Blay, Otto	1982	Ma/Ph
Blennow, Anneté	1969-1971	Kindergarten
Bloch Dr., Gottfried	1977-1980	La/AGr
Bloch, Renate	1977-1980	La/AGr
Bornau Dr., Manfred	1984	D/En/Philo
Brakhahn-Salapatas, Eva	1974-1983	Grundschl/Ma/En
	1984	
Brakopoulou, Marianne	1971	Kindergarten
Breckwoldt, Horst	1961-1966	Frz/En
Brosch, Werner	1970-1975	Grundschule
Broussos, Nikolaos	1959-1966	Ma
Bruchhäuser, Martha	1958	Mu
Bruggaier, Achim	1974-1981	Ma/Mu
Bruggaier, Renate	1974-1981	Mu
Butsch, Detlef	1983	En/Frz
Caspary Dr., Hermann	1982	D/Gs/Ek
Chatzopoulos Dr., Athanassios	1983	orth. Rel.
Clotz, Ludwig	1978-1984	ev. Rel.
Daniil, Ioannis	1958	Altphil
Delvisonis Dr., Christos	1968-1975	Schularzt
Dietz Dr., Günter	1958-1964	La/AGr/D
Dimitrakos Dr., Georgios	1956-1982**	Altphil
Dimopoulos, Timoleon	1956-1981	Altphil
Döge, Helga	1966-1971	Che/Bio/Ma

* (Deutsche Schule Athen auch von 1936-1944)

** (Deutsche Schule Thessaloniki auch von 1938-1944)

Dontis, Aristidis	1961-1965	Spo	Koschel, Herbert	1961-1966	Spo/En
Dörner, Rolf	1978-1983	En/Frz	Koschel, Lieselore	1962-1963	Grundschule
Drögemüller Dr., Hans-Peter	1957-1958	La/AGr	Kotzias Dr., Elisabeth	1976-1977	D/Pol/Bi
Dumkow, Hansgeorg	1961-1966	Grundschule	Kouleris, Hildegard	1984	Schreibm/Steno/Frz
Dürr, Klaus-Uwe	1985	En/La	Krafft Dr., Günther	1960-1968	Ma/Ph
Eilschberger, Wolf	1974-1981	Che/Bio/Ek	Krafft, Ingeborg	1961-1962	D
Endres, Georg	1961-1966	Ma/Ph	Kramer, Hartwig	1965-1966	Frz/En/Spo
Endres, Irmgard	1961-1962	D	Kramer, Margret	1956-1958	D/Gs/Ek
Enzmann, Günther Josef	1971-1976	D/En/Gs	Kritikos, Gertraud	1966-1971	Ma/Ph
Faltenbacher, Matthias	1980-1985	La/AGr/D	Kupper, Wilhelm	1976-1983	Grundschule
Faust, Horst	1964/1970	Ma/Ph/Mu	Kurtenbach, Erich	1969-1976	Grundschule
Fiebig Dr., Folkert	1981	Mu/Gs	Kypouros, Christos	1967-1970	Ma
Finger, Reinholdt	1964-1969	La/AGr	Kyris-Bellos, Rosemarie	1967-1972	Grundschule
Fitzau, Hartwig	1970-1975	Ma/Ph	Laib, Benedikt	1970-1974	kath. Rel.
Flume Dr., Helmut	1956-1961	La/AGr/D	Lampropoulou, Christel	1967-1968	D
Frantzi, Panajioti	1968	Altphil	Lampsidis Dr., Odysseus	1958-1980	Altphil
Franzmeier Dr., Walther	1958-1963	La/AGr/ev. Rel.	Langel, Dieter	1971-1976	D/En
Frauer, Erika	1963	Grundschule	Langentaß-Vuduroglu, Franziska	1983	Altphil
Führmeyer, Claus	1980-1985	En/Frz	Latacz, Rainer	1977-1982	D/Gs
Führmeyer, Regina	1983-1985	Realsch/En/Frz	Laub, Jens-Peter	1964-1969	La/AGr
Funk, Heidrun	1984	Ek/Spo	Legien, Jutta	1985	En/Spo
Funk, Wolfgang	1983	Bio/Ch	Lehenherr, Marianne	1968	Kindergarten
Gallits Dr., Georgios	1959-1969	orth. Rel.	Lenk, Peter	1968-1973	Ch/Bio/Ek
Geiger, Roland	1981	Ph/Ma	Leuze, Volker	1973-1978	Bio/Ch/Ek
Gerke, Dela	1956-1961	D/En/Ek	Lindner-Kyriakou, Eva-Maria	1978	En
Geschwinde, Rudolf	1969-1974	Ku	Lydaki, Dietlind	1971-1972	D/Bio
Giannouli, Heide	1977	D/Frz	Marczinski, Meinhardt	1964-1970	Ma/Ph
Giolmas, Panajiotis	1961	Altphil	Marte, Hubert	1981	Mu/D
Greve, Bernhard	1957-1966	Ma/Ph	Meidani-Rochontzi, Alexandra	1957	Altphil
	1975-1982		Merkes, Helmut	1962-1967	Frz/En
Greve, Heinke	1957-1958	Ku	Meyer, Burkhard	1967-1978	ev. Rel.
Grißhammer, Siegfried	1962-1967	D/Gs/La	Michaelson Dr., Luise	1959-1964	La/D
Grißhammer, Margot	1963-1964	D	Michel, Herbert	1982	D/Gs/Szk
Günther, Elisabeth	1966-1971	Frz/D/Spo	Michel, Ingrid	1983-1985	D/En
Hadjimanoli, Gabriele	1977	Frz/Bio	Michl, Siegfried	1968-1974	Mu
Hagen, Rudolf	1966-1971	D/En	Michl, Wendula	1968-1974	Mu/Frz
Hahnemann, Gert	1968-1975	D/Ek	Möckel, Gerhard	ev. Rel.	
Hansen Dr., Jens Jödbær	1964-1969	La/AGr	Motzkus Dr., Dieter	1954-1961	La/AGr
Haraktis, Gabriele	1978	Bio/Ch	Moustakis Dr., Georgios	1981	orth. Rel.
Hartwig, Roland	1963-1968	Ma/Ph/Ch	Mühmelt, Marga	1977	Grundschule
Heizer, Werner	1961-1967	ev. Rel.	Mühmelt Dr., Martin	1957-1962	La/AGr/D
Heimer, Klaus	1972-1975	Frz/En	Muster, Charlotte	1968-1982	Kindergarten
Heller, Walter	1963-1970	D/Gs	Mylona, Rea	1977	Altphil
Hermann, Hanspeter	1984	Spo/Bio	Mylonas, Ioannis	1971	Altphil
Hermjakob, Gerd	1965-1973	Bio/En/Spo	Nafpliotis, Gerlinde	1970	D/Gs
Hermjakob, Marianne	1970-1973	Wk	Nafpliotou, Ingrid	1974	Ch/Bio/Ek
Herzog, Friedlinde	1985	Bio/Ch	Neumair, Franz	1976-1977	kath. Rel.
Hezel, Friedrich	1980-1982	D/En	Nikas, Ingrid	1975	D/Grundschule
Hilbrecht, Gerd	1956-1961	Spo/En/Ek	Noussia-Gemenitzl, Elena	1985	Altphil
	1967-1974		Oelsner, Siegfried	1961-1968	Spo/Gs/Ek
	1977		Oertel, Manfred	1966-1971	D/En/Gs
Hirn, Hans Georg	1975-1982	D/Gs	Oitzinger Dr., Franz	1977-1981	kath. Rel.
Hirsch Dr., Werner	1969-1972	La/AGr	Orth, Hartwig	1984	Frz/Spo
Höhne, Clara	1961-1962	D	Pade, Winfried	1985	Spo/Bio/Ch
Höhne, Hansjörg	1961-1966	La/AGr/Gs	Papachristou, Ingrid	1972	Grundschule
Holl, Elke	1964-1965	kath. Rel.	Papachryssanthou, Vassilios	1956-1981	Ek
Höring Dr., Emil	1959-1964	La/AGr	Papadakis, Idomenevs	1956	Altphil
Huber Dr., Eduard	1979-1982	D/Gs/Ek	Papadatos, Eleftherios	1979-1980	orth. Rel.
Huesmann, Jochen	1974-1979	Ma/Ph	Papageorgiou, Alexandros	1959-1970	Altphil
Hühn, Herbert	1979	Ma/Ph	Papaloannou, Dimitrios	1980-1982	orth. Rel.
Huhse, Klaus	1975-1980	En/D	Papantoniou, Antonios	1969-1979	orth. Rel.
Issaiadis, Monika	1985	Photolabor	Papapetrou, Stelios	1980	Ma/Ph
Jokisch, Brunhilde	1984	ev. Rel.	Paraskevopoulou, Angeliki	1985	Hauswirt.
Jokisch, Hans-Wolfgang	1984	ev. R11.	Paschou-Toufexi, Christina	1957-1958	Altphil
Judt, Eberhard	1971-1977	Ma/Ph	Patsiopoulou, Gabriele	1970	Ma/Ph
Kamarinopoulou, Gundula	1985	En	Paulsen, Helga	1961-1964	Ma/Ph
Kamoussi, Christa	1977	Ma/Bio/Spo	Pavlaki, Adelheid	1968	Grundschule
Kanellaki, Helga	1967-1969	Ek/Bio/Ch	Pejas, Oswald	1964-1969	Ku
Kappos, Getrud	1956-1957*	D/Gs/En	Peter Dr., Gerhard	1968-1973	Ma/Ph/Bio
Karavajias, Spyros	1956-1958	Altphil	Petropoulou-Loder, Else	1956-1965	Frz/En
Karvela-Papastavrou, Dimitra	1956	Altphil		1972-1976	
Katsenis, Nikolaos	1977	Altphil	Pfaff, Paul	1974-1976	kath. Rel.
Kattiofsky, Fritz	1956-1961	Ma/Ph/Ch	Pfaff-Georgiopoulou Dr., Elisabeth	1985	Schulärztin
Kattier, Helmut	1980-1985	D/La	Pfeiffer, Wilhelm	1970-1977	En/Frz
Kese Dr., Wolfgang	1961-1966	La/AGr/En	Pontikos, Ioannis	1978	Ph
Kielmann, Viktoria	1964-1966	Grundschule	Rak, Frank-Rüdiger	1982	D/Ek/Gs
Kießling, Erhard	1982	Ma/Ph	Ramcke Dr., Joachim	1969-1976	Ma/Bio/Ph
Klemm, Fritz	1958-1964	Ku	Renner Dr., Jörg	1977-1982	Ma/Ph
Klos Dr., Helmut	1965-1970	En/Ek	Reuther, Hedwig	1979-1984	Spo/Ch
Köch, Wolf Peter	1985	kath. Rel.	Reuther, Wilhelm	1979-1984	D/Spo
Kojiali, Angeliki	1980	Altphil	Ricken, Werner	1958-1965	La/AGr
Kölle Dr., Martin	1985	La/Ma/AGr	Rieckhoff Dr., Peter-Jürgen	1957-1961	D/En/Gs
Kontzé, Avji	1969	Schulärztin	Robel Dr., Bernhard	1981	Bio/Ek
			Röder, Willi	1962-1965	Bio/Ch

* (Deutsche Schule Athen auch 1939)

Roeske, Kurt	1979	La/AGr
Rogalas, Helga	1969	Grundschule
Rottenkolber, Wolfgang	1981	Ku/Wk
Roupakias, Lisa	1962-1974	Grundschule
	1977-1983	
Roussos, Michael	1983	kath. Rel.
Rüffler, Joachim	1970-1975	D/Gs
Sack Dr., Volker	1974-1981	La/AGr/D
Sakellarakis, Vassilios	1965	Spo
Saretzki, Gerd	1967-1974	Ma/Ph
Sassenrath-Bravos, Marianne	1980	En/Spo
Sauerwein, Friedrich	1956-1962	Grundschule
Schaab, Helmut	1958-1960	D/En/Frz
Schaal, Gaston	1967-1970	Frz
Schenk, Gisela	1984-1985	Bio/Ek
Schenk, Walter	1981	Ch/Ph
Schickle, Theo	1974-1981	Ku/Ek
Schies Dr., Alois	1978-1983	Ek/Ch/Ph
Schies, Maria	1978-1980	Spo
Schmidt Dr., Gisela	1966-1971	Frz/D
Schmidt, Günter	1983	D/En
Schmidt, Ute	1983	Realsch/D/Gs
Schmitz, Heinz-Werner	1965-1970	Grundschule
Schmitz, Ursula	1967-1970	Grundschule
Schneider, Hannelore	1959-1961	Grundschule
Scholz, Peter	1981	D/Gs/Szk
Schön, Max	1985	La/Spo
Schroeder, Hartmut	1977-1984	En/Frz
Schwarzer, Ingeborg	1962-1967	Grundschule
Seidelmann, Ulrich	1978-1983	Ma/Ph
Selting, Dieter	1983	Grundsch/Spo
Spittka, Brigitte	1976-1978	Bio/Ch
Spittka, Ortfried	1973-1978	Ma/Ph
Spitzner, Hans-Jürgen	1975-1981	Ek/Ma/Ph
Stamos, Panajiotis	1971	Altphil
Stamoulis, Hannelore	1971	Grundschule
Stathakopoulou-Neumann, Ingeborg	1958	Ku/Bio
Stathakou, Gisela	1985	D
Stauss, Georg	1974-1979	D/Spo
Stauss, Ute	1974-1979	Spo
Stephani Dr., Sunhilt	1958-1961	D/La
Stroedel Dr., Alfred	1957-1962	Frz/Gs/D
Stüven, Peter	1976-1983	D/En
Swetlik, Christina	1971-1974	Kindergarten
Taufer, Martha	1970-1973	Grundschule
Taufer, Oswin	1968-1973	Ma/Ph
Tersaki-Iliopoulou, Eleni	1958	Spo
Thiede, Joachim	1982	Ma/Ph/Spo
Thomas, Richard	1957-1964	Ma/Ph
Triantafyllidou, Rose	1983	Kindergarten
Triantaphylidou, Jutta	1966-1969	Grundschule
Tsekoura, Gerburg	1975-1984	ev. Rel.
Uhl, Helga	1973-1978	En/Frz
Uhl, Roland	1973-1978	Ma/Ph
Ulmer, Barbara	1962-1967	Ku
Vasos, Irene	1977	D/Gs
Vassiliou, Nikolas	1970	Ma
Vassilopoulos, Christodoulos	1956	orth. Rel.
Vredenburg, Wilhelm	1982	D/Gs/Szk
Vyzantiadis, Lazaos	1979	Schach
Wagner, Franz	1969-1978	D/En
Walther, Rolf	1972-1977	La/AGr/Szk
Wamwakaris, Antonios	1956-1970	kath. Rel.
Weber, Dietrich	1966-1971	D/Gs
Weber Dr., Heinrich	1971-1977	D/Gs/Ek
Wefelmeier Dr., Carl	1960-1965	La/AGr
Wellnitz, Hermann	1979-1984	Ma/Ph
Werner, Elke	1977	Ma/Spo
Werner, Hans	1958-1963	Ma/Ph
	1966-1975	
Westphalen Graf v. Dr., Ludger	1956-1957	D/La/Gs
Westphalen Gräfin v., Ruth	1956-1957	Ma/Ph
Wettach, Roland	1975-1980	Frz/En/Gs
Wilhelmi, Dieter	1973-1978	Bio/Ch/Spo
Willmann, Ursula	1971-1972	
Willschowitz, Hubert	1983	kath. Rel.
Wolff v. Gudenberg, Hans-Jürgen	1967-1974	Bio/Ch/Ma
Wolff v. Gudenberg, Sigrid	1969-1974	Spo

Wöste Dr., Karl	1980-1982	kath. Rel.
Zacharof, Eleni	1977	Altphil
Zarvanos, Elisabeth	1978	D/Gs
Zeidler Dr., Joachim	1967-1979	La/AGr
Zender, Herbert	1983	Ma/Ph

SPENDER • ΔΩΡΗΤΕΣ

HOECHST HELLAS AG
 DEUTSCHE BÜCHERSTUBE
 DEUTSCHE BUCHHANDLUNG
 NOTOS
 DEUTSCHE BUCHHANDLUNG
 PANITOGLOU
 DEUTSCHE BUCHHANDLUNG
 JOHANNES BUCHHANDLUNG
 BAYER EPIPHA AG
 INTERCO INTERNATIONAL
 TRANSPORT LTD
 REEMTSMA HELLAS SA
 K.H.D. HELLAS DEUTZ FAHR A.G.
 DANZAS HELLAS GMBH
 SIEMENS HELLAS AG
 BDF HELLAS ABE
 WELLA-HELLAS KOSMOBEL GMBH
 FRIESLAND HELLAS AEBE
 Dr. D.A. DELIS A.G.
 H.E. SENKOWSKY
 DIAMANT WINTER HELLAS G.M.B.H.
 ΕΙΔΗ ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΥ - E. APABAN-
 TINOΣ A.E.
 Γ. ΖΑΧΑΠΙΟΥ

Status-of-the-art.

SHARP's 10-band graphic equalizer
adds a new dimension to double cassette technology.

GF-800Z(D)

Now, tremendous power has been packed into a portable package. Sharp's double cassette component system, the GF-800Z, includes a 10-band graphic equalizer that let's you adjust the tone to suit your taste. And once you've got the tone where

you want it, you can let the power out to the tune of 52 watts of peak music power output. The detachable, enclosed 2-way speakers can be separated for full stereo sound. There's even a programmable timer so you can make off-air recordings without having to operate the system. Stylish sophistication and portability...only from Sharp.

Γ. & Α. ΗΖΑΪΔΗΣ Ε.Β.Α.Ε

Γλυφάδα: Δούομανη & Μεταξά, Τηλ.: 8940990
Κηφισιά: Κασσαβέτη 3, Τηλ.: 8084005
Αθήνα: Βουλής 7, Τηλ.: 3234056
Αθήνα: Σταδίου 2, Τηλ.: 3254738
Πειραιάς: Β. Γεωργίου 28, Τηλ.: 4136633
Αθήνα: Μητροπόλεως 5, Τηλ.: 3235228

SHARP

Οι ειδικοί στο φωτισμό

OSRAM

Excellent products
Faith in the need of research
Social responsibility

CIBA-GEIGY HELLAS

Pharmaceuticals – Dyestuffs – Agriculture – Plastics and Additives

Worauf Sie sich verlassen können.

Es ist unverkennbar, daß bei der Lufthansa eine gewisse Ordnung herrscht.

Aber die meisten Passagiere schätzen bei einer Airline diese

Eigenschaft durchaus. Denn damit hängen auch noch ein paar andere Vorteile zusammen.

So können Sie sich in aller Regel auf den Lufthansa-Flugplan ver-

lassen. Doch man schätzt bei uns nicht nur die Zuverlässigkeit und Genauigkeit, sondern auch die Qualität unseres Services.

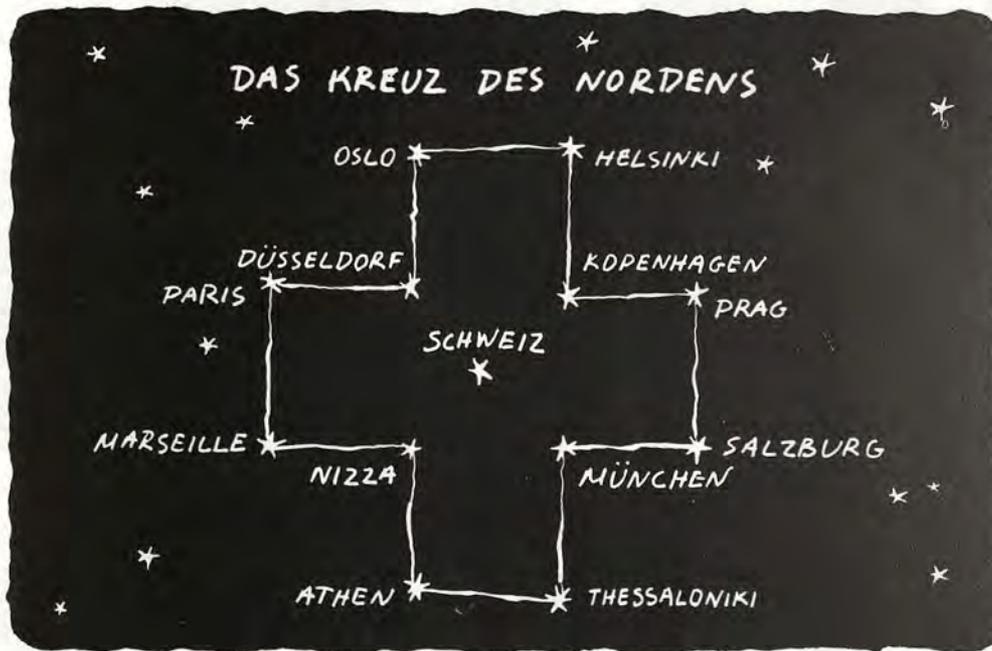

Lufthansa

12 von 48 Punkten in Europa, die alle den gleichen gastfreundlichen Mittelpunkt haben, die Schweiz.

Erfreulicherweise liegt die Schweiz genau da, wo sie jeder Verkehrsplaner im Interesse der Swissair - Passagiere auf Anhieb platziert haben würde: mitten in Europa.

lte: den Bijouterien und Modeboutiquen, den Souvenirläden und Delikatessengeschäften, den Bars und Restaurants und den besonders reichhaltigen Taxfree-Shops.

Die Swissair hat es sich nicht nehmen lassen, dieser günstigen Lage ihrerseits noch ein paar verkehrstechnische Pluspunkte hinzuzufügen (natürlich inklusive den bewährten Swissair - Komfort in der First Class, Business Class und Economy Class): gute Verbindungen von und nach 48 Städten, inklusive alle wichtigen Destinationen in der Bundesrepublik Deutschland, in 26 europäischen Ländern zum Beispiel. Und kurze Anschlusszeiten in Zürich und Genf, die den kleinen Umweg über die Schweiz oft sogar zu einem Zeitgewinn werden lassen. Selbst wenn man den Verlockungen unserer Flughäfen erliegen sol-

Die Transitzonen in Zürich und Genf haben aber auch noch andere Vorzüge. An der Informationsstelle berät man Sie in mehreren Sprachen. First Class-Passagiere können sich in einer komfortablen Lounge entspannen. Und der Weg zum Anschlussflug ist kurz.

Schliesslich dreht sich bei der Swissair alles um einen zentralen Punkt: Ihnen das Reisen in allen Punkten so angenehm wie möglich zu machen.

swissair

A. Chandris Cables S.A.

95, AKTI MIAOULI

TEL : 4520611/14

PIRAEUS 185 38

TELEX: 213676 ACC GR

IT TAKES GUTS TO BUILD A SUPERB AGENCY AND STILL STICK TO ITS FUNNY OLD NAME.

Sticking to our name is more than a matter of phonetic taste. It's a matter of policy. A smooth international name might have been nice. But we prefer the thrills of winning on our own merits. And you benefit from an agency that stands or falls on the job it does for its clients. Here. On the spot. In the tough conditions of the Greek market. A professional approach up to the highest international standards. A team of outstanding people. Real under-

standing of Greek consumers. That's what makes Leoussis S.A. one of a kind in Greek advertising.

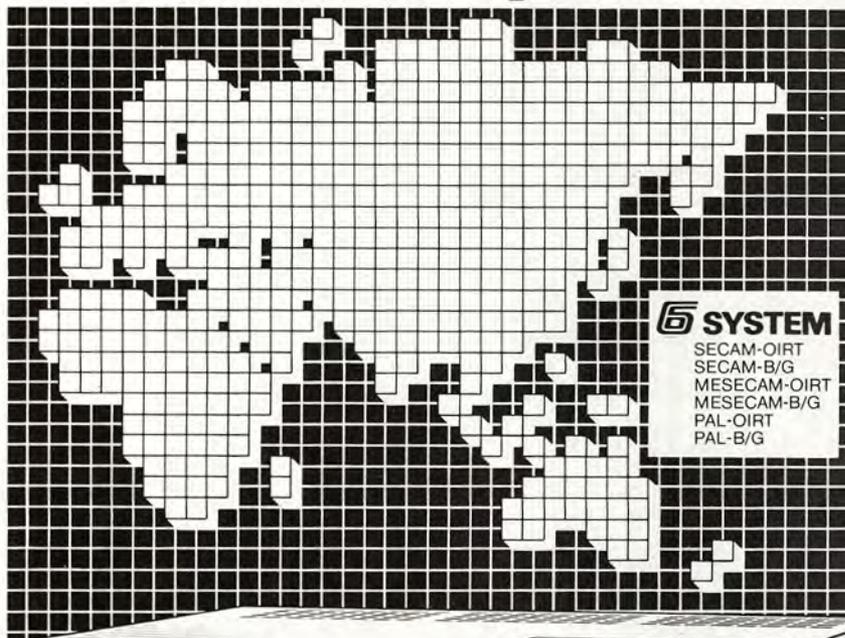
That's what advertisers like Unilever, Beiersdorf, Wella, Benckiser, Triumph International, Milupa and John Haig come to us for. And trust us with new products year after year.

So what's in a name? In ours, everything. If you're looking for a good agency.

J. N. LEOUSSIS advertising s.a.

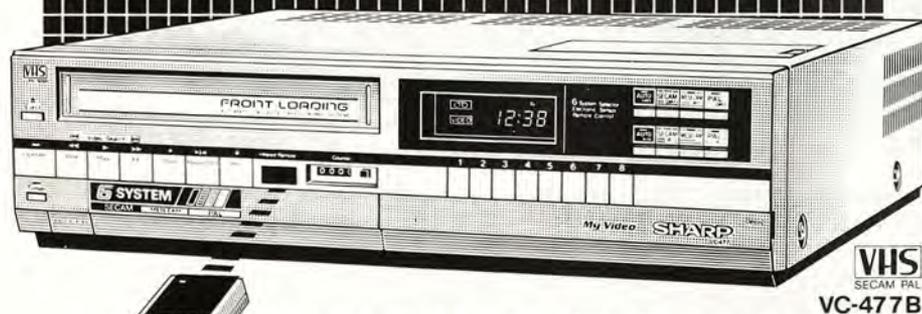
105-107 Vas. Sofias Ave., 115 21 Athens - Tel. 64.21.024-6 - Telex. 21-8807 - Cables: Leoussad Athens

Sharp's 6-System Video Goes Beyond

6 SYSTEM

SECAM-OIRT
SECAM-B/G
MESECAM-OIRT
MESECAM-B/G
PAL-OIRT
PAL-B/G

Sharp is once again a step ahead in the world of video with the 6-system compatible VC-477B. Pre-recorded tape entertainment from around the world is right at your fingertips with the VC-477B's infrared remote control unit. Enjoy new and exciting video from Sharp.

Life's more fun with us.

SHARP

G. & L. ISSAIDES S.A.

Dousmani & Metaxa, Glyfada, Tel.: 8940990
3, Kassaveti Str., Kifissia, Tel.: 8084005
7, Vouliis Str., Athens, Tel.: 3234056
2, Stadiou Str., Athens, Tel.: 3254738
28, V. Georgiou Str., Piraeus, Tel.: 4136633
5, Mitropoleos Str., Athens, Tel.: 3235228

UMSCHLAG: WOLFGANG ROTTEN KOLBER